

FANIKA KRAJNC-VREČKO (UR.)

Primož Trubar
Ta celi Novi testament II
1582

ZBRANA DELA PRIMOŽA TRUBARJA • 7

ZBRANA DELA PRIMOŽA TRUBARJA

FANIKA KRAJNC-VREČKO (UR.)

Primož Trubar
Ta celi Novi testament II
1582

ZBRANA DELA PRIMOŽA TRUBARJA ▪ 7

Fanika Krajnc-Vrečko (ur.), *Primož Trubar, Ta celi Novi testament II (1582)*
Znanstvena monografija

Zbirka: *Zbrana dela Primoža Trubarja, 7*

Urednik zbirke: *dr. Jonatan Vinkler*

Urednica izdaje: *dr. Fanika Krajnc-Vrečko*

Transkribirala, prevedla, opombe, komentarje in spremno besedo napisala: *dr. Fanika Krajnc-Vrečko*

Oblikovanje in prelom: *ing. Primož Orešnik*

Digitalizacija: *dr. Jonatan Vinkler*

Založnik: *Pedagoški inštitut*

Za založnika: *dr. Mojca Štraus*

Ljubljana 2014

ISBN 978-961-270-212-0 (pdf)

<http://www.pei.si/ISBN/978-961-270-212-0.pdf>

ISBN 978-961-270-213-7 (html)

<http://www.pei.si/ISBN/978-961-270-213-7/index.html>

DOI: <https://www.doi.org/10.32320/978-961-270-212-0>

© 2014 Pedagoški inštitut

Izid Zbranih del Primoža Trubarja 7 je podprla Javna agencija za knjigo Republike Slovenije, in sicer skozi večletni projekt objave zahtevnih knjižnih del (2013–2015, pogodba št. 131092-14-011).

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-246(0.034.2)

TRUBAR, Primož

Ta celi Novi testament II [Elektronski vir] : 1582 : znanstvena monografija / Primož Trubar ; transkribirala, prevedla, opombe, komentarje in spremno besedo napisala Fanika Krajnc-Vrečko (ur.). - El. knjiga. - Ljubljana : Pedagoški inštitut, 2014. - (Zbirka Zbrana dela Primoža Trubarja ; 7)

Dostopno tudi na: <http://www.pei.si/ISBN/978-961-270-213-7/index.html>

ISBN 978-961-270-212-0 (pdf)

ISBN 978-961-270-213-7 (html)

276021504

VSEBINA

Ta drugi deil Noviga testamenta. V tim so vsa pisma tih jogrov, druguč pregledan inu vkupe drukan, od Primoža Truberia (1582)	15
S kakovim veidenem, zastopom inu rezmišlanem se ima tu Svetu pismu pridnu brati, kai inu od koga narveč pravi inu vuči, kai ta prava vera v sebi derži inu pridui. En kratik navuk.	17
Od prave izveličanske vere v Kristusa, kai ie, kai v sebi derži, kai pridui, od kot pride, koku se dobi, kratik zastopen navuk.	30
Ta summa, en kratig navuk od vsiga S. pisma, kai inu od čez nerveč govori inu kam tiga človeka napelava.	45
Le-ta register pravi, kuliku ie bucqv inu štukov v ti celi Biblij, vsiga S. pisma. Inu koku se vsake bucqve latinski inu slovenski imenuio. Inu koku se kratku inu dolgu pisšeio. Inu kuliku kapitolov vsake bucqve imai.	52
Register epistolov, ta kaže inu pravi, kei se ty stuki iz epistolov, kir se ob nedelah inu drugih godeh pridiguio. Ta ciffra pravi, na katerim platu, ta puštab, v katerim deillu tiga kapitula se naideio.	55

**Ta drugi deil tiga Noviga testameta, v tim so vsa pisma
tih jogrov (1582) **63****

Svetiga Pavla epistola, tu ie lyst h tim Rymlanom 65

TA I. CAP.	65	TA IX. CAP.	95
TA II. CAP.	69	TA X. CAP.	99
TA III. CAP.	73	TA XI. CAP.	102
TA IIII. CAP.	76	TA XII. CAP.	106
TA V. CAP.	80	TA XIII. CAP.	109
TA VI. CAP.	83	TA XIIIII. CAP.	111
TA VII. CAP.	86	TA XV. CAP.	114
TA VIII. CAP.	90	TA XVI. CAP.	119

Svetiga Pavla pervi lyst h tim Corinteriem 123

TA I. CAP.	123	TA IX. CAP.	146
TA II. CAP.	127	TA X. CAP.	149
TA III. CAP.	129	TA XI. CAP.	153
TA IIII. CAP.	132	TA XII. CAP.	156
TA V. CAP.	135	TA XIII. CAP.	159
TA VI. CAP.	137	TA XIIIII. CAP.	161
TA VII. CAP.	139	TA XV. CAP.	166
TA VIII. CAP.	144	TA XVI. CAP.	172

S. Pavla druga eplstola h tim Corinteriem 175

TA I. CAP.	175	TA VIII. CAP.	193
TA II. CAP.	178	TA IX. CAP.	196
TA III. CAP.	180	TA X. CAP.	198
TA IIII. CAP.	183	TA XI. CAP.	201
TA V. CAP.	185	TA XII. CAP.	205
TA VI. CAP.	188	TA XIII. CAP.	208
TA VII. CAP.	190		

Svetiga Pavla lyst h tim Galateriem 211

TA I. CAP.	211	TA IIII. CAP.	221
TA II. CAP.	214	TA V. CAP.	224
TA III. CAP.	217	TA VI. CAP.	227

Svetiga Pavla lyst h tim Efezeriem 230

TA I. CAP.	230	TA IIII. CAP.	238
TA II. CAP.	233	TA V. CAP.	242
TA III. CAP.	236	TA VI. CAP.	245

Svetiga Pavla lyst h tim Filipperiem 249

TA I. CAP.	249	TA III. CAP.	256
TA II. CAP.	253	TA IIII. CAP.	259

Svetiga Pavla lyst h tim Colosseriem 263

TA I. CAP.	236	TA III. CAP.	270
TA II. CAP.	267	TA IIII. CAP.	273

Svetiga Pavla I. lyst h tim h Tessalonieriem			276
TA I. CAP.	276	TA IIII. CAP.	282
TA II. CAP.	278	TA V. CAP.	285
TA III. CAP.	280		
Svetiga Pavla drugi lyst h tim h Tessalonieriem			288
TA I. CAP.	288	TA III. CAP.	292
TA II. CAP.	290		
Svetiga Pavla pervi lyst h Timoteu			295
TA I. CAP.	295	TA IIII. CAP.	301
TA II. CAP.	298	TA V. CAP.	303
TA III. CAP.	299	TA VI. CAP.	306
Svetiga Pavla drugi lyst h Timoteu			310
TA I. CAP.	310	TA III. CAP.	315
TA II. CAP.	312	TA IIII. CAP.	317
Svetiga Pavla lyst h Titu			321
TA I. CAP.	321	TA III. CAP.	325
TA II. CAP.	323		
Svetiga Pavla lyst h timu Filemonu			328
TA I. CAP.	328		

Svetiga Pavla iogra lyst, pissan h tim Ebreom, tu ie, tim ludom			331
TA I. CAP.	331	TA VIII. CAP.	348
TA II. CAP.	333	TA IX. CAP.	350
TA III. CAP.	336	TA X. CAP.	355
TA IIII. CAP.	338	TA XI. CAP.	359
TA V. CAP.	340	TA XII. CAP.	364
TA VI. CAP.	342	TA XIII. CAP.	369
TA VII. CAP.	345		
Svetiga Iacopa lyst			373
TA I. CAP.	373	TA IIII. CAP.	381
TA II. CAP.	376	TA V. CAP.	383
TA III. CAP.	379		
Svetiga Petra duha listuva			387
TA I. CAP.	387	TA IIII. CAP.	397
TA II. CAP.	390	TA V. CAP.	400
TA III. CAP.	394		
Ta drugi lyst s. Petra			402
TA I. CAP.	402	TA III. CAP.	408
TA II. CAP.	405		
Svetiga Ianža prvi lyst			412
TA I. CAP.	412	TA IIII. CAP.	420
TA II. CAP.	413	TA V. CAP.	423
TA III. CAP.	417		

Svetiga lanža drugi lyst			427
TA I. CAP.	427		
Svetiga lanža tretji lyst			430
TA I. CAP.	430		
Svetiga Judeža lyst			433
TA I. CAP.	433		
Rezodivene s. lanža			437
TA I. CAP.	437	TA XII. CAP.	469
TA II. CAP.	440	TA XIII. CAP.	472
TA III. CAP.	444	TA XIII. CAP.	475
TA IIII. CAP.	448	TA XV. CAP.	479
TA V. CAP.	450	TA XVI. CAP.	481
TA VI. CAP.	452	TA XVII. CAP.	484
TA VII. CAP.	455	TA XVIII. CAP.	487
TA VIII. CAP.	458	TA XIX. CAP.	491
TA IX. CAP.	461	TA XX. CAP.	495
TA X. CAP.	464	TA XXI. CAP.	498
TA XI. CAP.	466	TA XXII. CAP.	502

**Fanika Krajnc-Vrečko, Trubarjevo duhovno izročilo
v Novi zavezi: k sedmi knjigi Zbranih del Primoža Trubarja** **507**

Jezik kot antropološka kategorija	509
Jezikovna raba v vzpostavljanju odnosa: človek – simbolno bitje	510
Slovenski jezik kot sredstvo verske in kulturne identitete	511
Trubarjevo duhovno izročilo	516

Uredniško poročilo, posebnosti transkripcije in ureditev **520**

Seznam okrajšav svetopisemskih knjig	522
Bibliografski opis	525
Viri in izbrana literatura	529

**T A D R U G I
D E I L N O V I G A T E S -
T A M E N T A . V T I M S O V S A**

*pisma tih jogrov, druguč pregledan inu
vkupe drukan, od Primoža
Truberia.*

ACTOR. X.

Huic Christo omnes Prophetæ testimonium
ferunt, quod remissionem peccatorum acceptu-
rus sit per nomen eius, Quisquis crediderit in eum.

**Der ander Teil des newen Te-
staments / in dem sind alle Geschriften
der Apostel / zum anderen ubersehen und
zusammen gedruckt.¹**

***V T I B I N G I,
M. D. LXXXII.***

¹»Huic omnes prophetæ
testimonium perhibent
remissionem peccatorum
accipere per nomen eius
omnes qui credunt in
eum.« »O njem pričujejo
vsi preroki: Vsakomur, ki
veruje vanj, so v njegovem
imenu odpuščeni grehi.«
Apd 10,43.
Drugi del Novega
testamenta; v njem so
vsa pisma apostolov,
ponovno pregledana in
skupaj tiskana.

Vsem Slovenom pomagaj Bug.

2|Pryčuo.

3|Martram.

V tim pervim deillu tiga Noviga testamenta pryčnio² ty evangelisti s Cristusevimi bessedami, čudesi inu s pre-roki, de ta Jezus, od divice Marie royen, marran,³ od smerti vstal, ie ta pravi Cristus, večni Syn Božy, tu ob-lublenu od Buga seime, kir tei kači, hudiču ima glavo streiti, ludi žegnati, te verne izveličati. Glih tu istu ti jogri ž nih Pismo[m] pryčuo inu vuče, de le-ta Jezus sam ž nega pokorščino, martro inu zasluženem te pokurne inu verne v nega, pred Bugom pravične inu svete sturi inu izveliča. Inu de zatu imaiio ty kersčeniki Bogu na hvalo, brumsku pohlevno se deržati, blisni-mu⁴ sturiti dobru, v nadlugah biti vol-ni, z dobro vistio čabati⁵ na sodni dan.

4|Bližnimu.

5|Čakati.

Jogrov pisma so časi temna, neza-stopna, oli kadar se često prebero, prido zastopna. Natu berite čestu nih pisma z muio izlago, to pervo inu sadašno Predgovor čez Novi testament.

Iz tih bote dober zastop pryeli.

Bug z nami. Amen.

S KA-

S KAKOVIM VEI- DENEM, ZASTOPOM INU

*rezmišlanem se ima tu Svetu pismu pridnu
brati, kai inu od koga narveč pravi inu
vuči, kai ta prava vera v sebi derži
inu pridnie. En kratik
navuk.*

I, izvoleni, Bogu lubi
Krainci inu Sloveni,
vi imate nerpoprei ris-
ničnu veiditi, terdnu
verovati inu dobru
zamerhati, de tu Sve-
tu pismu Stariga inu Noviga testa-
menta nerveč od tacih Božyh riči, kir
slišio k našimu izveličanu, kir so se
godile, inu zdai gode, inu naprei se
bodo godile, pravi inu vuči, katere so
vsem ludem, modrim inu vučenim na
sveitu skrivne, nezastopne, nedomis-
selne inu neverne.

Koker od Božyga stanu v ti Sveti
Troyci, de v tim dinim Bogastvi, so try
eden, inu eden so try. Inu de Bug le-

Svetu pismu
skrivene
Božye ri-
či rezodeva.

Od Božy-
ga stanu,
vole, lubez-
ni, vere.

* 2 -te

Nauk od

Greha
službi
oben od
sam sebe
ne vei.

te verne v Jezusa izveliča. De Bug syl-
nu ludi lubi. Od porodniga greha, od
odpusčane tih grehov, kai nom ty
s[veti] zakramenti priduo, zakai, ko-
ku imamo moliti, de bomo uslišani,
koku, s čim imamo služiti Bogu, de
nemu dopademo; zakai Bug tim suim
vernim težke nadjuge nalaga, s čim se
mogo troštati; od sodniga dne, od
gori vstanena tih mertvih inu večniga
lebna v nebessih.

Skrivnust,
vola Božya,
vsi articuli
te prave
vere se le
iz Svetiga
pisma
nauče.

Le-te inu tim glih Božye skrivne
čudne nevideče riči inu artikule naše
prave vere oben človik iz suie pame-
ti, modrusti oli kunšti ne more misli-
ti, veiditi, rezovmeti, ne verovati, te-
muč on ima take riči za nemogoče, za
norost inu za basne, koker tu na ay-
dih, na Turkih, na sadašnih Iudih inu
na nezastopnih nevernih kersčenikih
vidimo, slišimo inu merkamo. Zatu
taki štuki oli artikuli te prave izneli-
čanske⁶ kersčanske vere se morao le
iz Svetiga pisma od mladiu skuzi
tu

⁶|izveličanske.

S. pisma.

tu brane, pridigane, poslušane inu vučene, s pomočjo S. Duha se zveiditi, naučiti, zastopiti inu verovati.

Ty aydi, kir so modri, vučeni, kunštni, oblastni bili, so iz sami sebe veliku tissuč od nesramnih mertvaških ludi, od zvirin inu kač h bugom postavili, nim offrovali, nekar samuč živino temuč te ludi tudi. Neso od praviga Boga v ti S. Troyci, od stvariena inu začetka tiga svita; zakai človik mora umreti; od gori vstanena tih mertvih, ništer veidili, ne verovali.

Aydi so veliku tissuč malikov za boguve molili.

Turki, kir ne imαιο praviga Svetiga pisma, temuč ene lažnive buqve Alcora[n] od Mahometa, skuzi dva kecarska meniha zložene, iz Svete Troyce špot delaio, nas kersčenike za norr[e], preproste derže, de mi try boguve za eniga molimo, inu de nas en cryžan Bug izveliča.

Turki, svine, ne veruio, de Bug synu ima.

Sodašni Iudi, naisi tu S. pismu tih prerokov Stariga testamenta koker mi

Iudi Svetiga pisma tih prerokov ne zastupio.

* 3 imαιο,

Nauk od

imaio, oli ga prou ne zastopio, tudi od praviga Božyga stanu v ty S. Troyci, ne od Jezusoviga diane inu opravila ništer ne veido, ne zastopio, ne hote, de bi ta naš Cristus ta pravi od Buga poslan bil, na drugiga čakaio. Tiga tudi ne hote, de bi Bug bil, temuč le en pozemliski mogoči kral inu en prerok.

V Bibly ie
tu božye
diane,
sta[n],
vola, rov-
nane, bes-
sede, ris-
ničnu
zapissanu,
s caihni
poterieniu.

7|Težkih.

Mi, kersčeniki pag, kir imamo iz Božye velike dobrute inu milosti te prave risnične svete buque, čudnu nom dane, inu mnogeterih teskih⁷ nadlugah zatrenu inu preminenu tiga svita, per nas obderžane inu pred tyranni, neverniki, te prave vere sovražniki obarovane inu ohranene, v katerih so te risnične inu mogoče Božye bessede inu nega diane tar rounane zapissane, katere ie Bug s teimi pervimi očaki Adamom, Noem, Abraamom, Izaacom, Iacobom, Mozesom, potle skuzi preroke, h puslednimu skuzi suiga lastniga Synu Jezusa inu nega jogre z ludmi na sveitu govuril, inu koker se ie Bug
vsag

S. pisma.

vsag čas s teimi vernimi inu nevernimi, pokurni inu nepokurni deržal, zdai derži inu naprei se bode deržal. De te verne pokurne brani inu ohrani, te hude pag inu nepokurne grozovitu štraifa na duši inu na telessu. Inu taku nega diane inu zapissane besede so se vse zgudile inu dopernesle, kar ie v tih buquah zapissanu inu prerokovanu mumu sodniga dne inu gori vstanene tih mertvih. Oli tu istu se bo tudi gvišnu zgudilu, zakai Bug ie vsigamogoč inu risničin. Inu take zapissane besede, de so Božye, de ie v nih ta prava stonovita skrivna vola inu missel Božya zapopadena inu rezodivena, so spričane z velikimi caihni inu čudesi inu s to kryo, martro inu smertio vseh prerokov, jogrov, marternikov inu svetnikov. Inu vsi pravi verni kesčeniki, kir so S. Duhom obdani inu rezviženi, pryčuoio ž nih vero inu smertio, de take buqve Stariga inu Noviga testamenta so Božye inu risnične.

* 4 Nu

Nauk od

Bogastvu
v ti Sveti
Troyci se
ne zastopi,
se le vuči v
tim S. pis-
mi inu ve-
ruie.

Nu iz le-tih Božyh buqvi smo mi pravi verni kersčeniki skuzi dar, milost inu pomuč S. Duha prou risničnu zastopnu navučeni, de veimo, zastopimo inu terdno veruiemo po navuki inu razodivenu Svetiga pisma, de ie le en sam dini pravi večni Bug, oli v takim samim Bogastvi so try persone oli imena Oča, Syn, S. Duh, pres vsiga začetka inu konca. Bug Oča, koker ta začetig tiga Bogastva, ie rodil večnusti eniga Synu sebi glih inu od večnosti od Očeta inu Synu gre ta S. Duh. Inu le-ty try so si zo vsem glih, glih večni, vsigamogoči, modri, pravični, risnični, milostivi, ene oblasti, česti, misli inu vole. Inu neso trye boguvi, temuč le en sam Bug, kir ie stvaril skuzi Synu sred S. Duhum vse riči videče inu nevideče, inu te iste on sam rovna inu gori derži vekoma, koku se pag tu royene inu rezložene v ti S. Troyci godi, tiga oben človik na sveitu suo pametio inu zastopom izgruntati inu izreči ne mo-

re.

S. pisma.

re. Zakai naš rezum, naša norska mo-
drost, ne dopusti, de bi try eden bil,
inu eden try. Obtū se mora preprostu
tar stonovitu tei Božy bessedi verova-
ti, v kateri se ie Bug taku suiem sta-
num v ti S. Troyci inu neročitiše per
Jezusovim kerstu tim ludem rezodil
inu dal na znane. V nebessih stuprou
bomo tako globoko skrivnust tiga
Božyga stanu v ti S. Troyci, inu nega
čudni svit od našiga izveličane skuzi
Jezusa Cristusa prou zastopili, vidili,
čudili inu zatu Boga vekoma hvalili.

Od le-te prave vere v to S. Troyco
smo mi v ti prvi dolgi Predgovori čez
ta Novi testament v tim 16. capituli
inu v ti Postili na S. Troyce nedelo več
zastopnu pravili inu vučili, undukai vi
berite.

H drugimu. Nom bo v tim S. pismu
rezodiven ta skrivni svit inu rezlotik
te S. Troyce od našiga izvličane,⁸ skuzi
samiga Cristusa, de ie Bug od večnosti
naprei vzel inu odložil tiga grešniga

* 5 člove-

V drugih
buqvah se
obilnu od
Svete
Troyce
vuči.

Samu tu
Svetu pismu
inu v nim
Cristus
to skrivno
volu, zakai
grešnike

8|izveličane.

Nauk od

spet v
milost
hoče
vzeti,
rezodeva.

človeka, za obene druge vere, diane inu službe v suo milost spet vzeti, grehe odpustiti inu izveličati, samuč za volo suiga Synu Jazusa Cristusa. Inu le-tiga, kir se nega pokorsčine, zaslužene, nega martre s to pravo pokuro inu vero skuzi diležin koker od le-tiga Božyga sveta inu naprei vzetia sam Cristus očitu zastopnu govori, kir pravi, Ioh. 6⁹: Delate po tei špiži, kir konca ne vzame, temuč kir ostane v ta večni leben, katero vom bo ta Syn tiga človeka dal, ZAKAI TIGA IE BUG OČA ZAPEČATIL. Tu ie, Bug Oča ie suiga Synu h timu odločil, de ima tim vernim ludem dati ta večni leben. Inu od le-tiga Božyga skrivniga Božyga naprei vzetja, de le-te verne v Jezusa izveliča, tu cilu Svetu pismu tiga stariga inu noviga testamenta pričue, koker od tiga sam Cristus Ioh. 5¹⁰ pravi: Vprašajte inu gruntate tu Pismu, onu od mene pryčue. Inu sv. Peter Actor. 10¹¹ pravi: Vsi preroki pyčuo Cristu-

9|Jn 6,27.

10|Jn 5,39.

11|Apd 10,43.

S. pisma.

Cristusu, de skuzi nega ime vsi ty, kir v nega veruio, primeio odpuscane vseh grehov. Obtudi ty pravi vučeni ki pravi pravio, de Jezus Cristus ie vsiga Svetiga pisma skopus, cyl, začetik, sreda inu konec, zakai od nega Moizes, preroki, evangelisti inu jogri nerveč pišeio.

Inu le-ta skrivni svit, vola inu odločik Božy v ti Sveti Troyci, kateri ie vsaki človeski pameti zubper, skriv[e] inu nezastopen, de le za volo Cristuseve cele pokorsčine inu martere¹² Bug ti[m] vernim v nega Synu hoče grehe odpustiti inu nee izveličati, de zdaici Adamu inu Evi po nyu padcu, potle Abraamu inu tim drugim sv. očakom, v tih pervih oblubah Božyh od ženskiga inu žegnaniga seimena (kateru seime ie Cristus, Gal. 3¹³), koker dosti temnu inu nezastopnu rezodiven. Potle ty preroki so ga bule rezodeli. Ampag h puslednemu Cristus inu ty nega jogri, ty so ga cilu očitu zastopnu vsem ludem, po vsim sveitu, vseh žlaht iezikih

Bug ie ta sui čuden svit od našiga izveličane pervič tim očakom, potle skuzi preroke temnu, h tretimu skuzi Synu, jogre očitu vsem ludem v tim evangeliu rezodil.

12| Martre.

13| Gal 3,13.

s to

Nauk od

s to pridigo tige evangelia inu s pismom rezodeli inu oznanili, koker od tige ta celi Novi testament pryčuje. Inu de ie timu taku, gvišnu, risničnu inu stonovitu od Buga odločenu, vse ludi le zavolo te prave vere v Jezusa, zabston iz milosti izveličati, tu Cristus sam z dostimi zastopniki bessedami inu zo vsemi nega caihni, glih taku nega jogri ž nih pridigo inu pismom s pryčuo inu daio na znane. Cristus zastopnu govori Ioh. 3¹⁴: »Taku ie Bug ta sveit (tu ie vse ludi) lubil, de ie suiga diniga Synu dal (v to smert), de sledni, kir v nega veruie, konca ne vzame, temuč de ima ta večni leben.« Inu Joh 6¹⁵ pravi: »Le-ta ie ta vola tige Očeta, kir ie mene poslal, de vsaketeri, kir vidi tige Synu inu v nega veruie, ta ima ta večni leben, inu iest ga bom obudil na pusledni dan.« Inu Ioh 14¹⁶ pravi: »Iest sem ta pot, ta risnica inu ta leben. Nisče ne pride h timu Očetu samuč skuzi mene.« Sv. Peter Act. 4¹⁷ pravi: »Enu samu ime Jezus je
pod

14|Jn 3,16.

15|Jn 6,40.

16|Jn 14,6.

17|Apd 4,12.

S. pisma.

pod nebom danu tim ludem, skuzi kateru bodo izveličani etc.

Tacih pryč, de Bug le-te prave verne v Jezusa izveliča, ie v tim Svetim pismi suseb per tih evangelistih inu jogrih dosti zapissanih. Berite sami s takim zastopom inu rezmišlanem od božyh skrivnust le-te buqve tiga Noviga testamenta, suseb sv. Janža, sv. Paula pisma inu Diane tih jogrov, v nih bote nešli zastopnu, kar mi tukai pravimo.

Obtu ty vučeni modri aydi, Turbi¹⁸ inu ludi, kir S. pisma ne imaiio, ti sadašni Iudi inu nezastopni nemarni kersčeniki, kir tu Sv. pismu ne bero, ne poslušaiio inu prou ne zastopio, od taciga ozgorai poveidaniga božyga sveta, naprei vzetia inu odločka, de le-te verne v Jezusa hoče izveličati, ništer ne veido, ne zastopio inu si ne puste dopovedati. Iz take naše vere špot delaio no sovražo, nas za zdražnike, kecarie, sovražnike vsiga poštena derže

Novi testament
nerveč
pryčue
od vere
v Jezusa.

Vsi ludiee,
kir s. evangelia
ne zastopio,
menio,
hote
z nih dianem
nebessa
zaslužiti.

18|Turki.

Nauk od

derže inu pregano. Zakai, oni iz sue lastne pameti inu modrusti menio, hote, veruio inu vuče, de sledni človik sam sebi suo brumo, dobrimi delli inu službami mora per Bugi nebessa zaslužiti. Zatu so ty aydi, Turki, Iudi, nezastopni neverni kersčeniki inu papežniki tulikain čudnih norskih, babskih, malikovskih božyh službi, meniških inu nunskih ordnov od sami Božy besse-di zubper znešli, naredili inu gori postavili, s katerimi hote sebi inu drugim, tudi tim mertvim, nebessa zaslužiti. Oli oni bodo zepelani no-ter v ta grunt tiga pekla. Pred tako slipoto inu nezastopnost nas Bug zavolo Cristusa milostivu sred Svetim Duhum obari. Amen.

Verni imajo
brumni
biti, služiti
Bogu, s
teim nih
vero, hvalo,
pokorščino
Bogu
izkažo.

Dobra della imamo dellati, koker Bug sam zapoveda v tih Dessetih zapovidah, inu ty jogri, suseb sv. Paul, z dostimi lepimi bessedami nas vuče inu opominaio služiti Bogu, bližnimu sturiti dobru inu lubezan iskazati, naš stan,
život

S. pisma.

život, poklicane inu službe deržati
inu rounati po Božym ukazanu, ve-
den moliti, Boga hvaliti, v cerkov h
pravim pridigom hoditi, čestu se
vrednu obhaiati, v nadlugah, v bu-
štvi, v bolezni, v preganenu za prave
vere volo, na smerti ležoč, volni ter-
pežlivi, troštlivi inu vesseli biti etc.
Oli nekar s to krivo maningo inu
nezastopnostio, de bi s takimi do-
brimi delli oli našimi Božymi služ-
bami hoteli te naše grehe pussati,
plačati inu za nee Bogu sturiti zado-
sti oli nebessa zaslužiti. Kratku, ne-
kar, zakai Cristus sam ie te naše gre-
he svoio lastno martro izpussal,
plačal inu ta Božy serd zubper naše
grehe vtolažil inu no[m] nebessa
zaslužil inu dobil. Temuč, mi imamo
brumni biti, zveistu služiti Bogu po
nega zapuvidah inu postavah, nekar
po naši pameti oli maningi, koker se
nom dobru zdy inu vidi. Inu s takimi
našimi dobrimi delli to našo pravo
živo vero, hvalo inu pokorsčino
pruti

Nauk od

pruti Bogu izkazati, koker od tiga ty otroci v cerqvi iz katehizma pravio inu vuče, od tega berite ta 55., 56. capitula v ti dolgi Predgovori čez Novi testament.

OD PRAVE IZ- VELIČANSKE VERE

*v Cristusa, kai ie, kai v sebi derži, kai pri-
duie, od kot pride, koku se dobi, kra-
tik zastopen navuk.*

Nei za-
dosti h
kveličanu
le Božy
stan inu
diane
veiditi.

Osti ludi menio, de kadar le-to kratko jogersko vero umeio izgovoriti inu le po taki veri veruio v Buga Očeta, Synu inu Svetiga Duha, taku oni meinio, de s tako vero prido v nebessa. Oli oni bodo s teim obnori-eni, zakai le-tu vsi falš krive vere, hynavski, nezastopni, nepokurni kersčeniki, ia, tudi ty zludy, pravi sv. Iacob 2,¹⁹ veido, veruio inu trepečo, oli zatu ne bodo izveličani. Obtuhočmo tukai za volo dobrih, pre-
prostih

19| Jk 2,19.

Navnk²⁰ od vere v Cristusa.

20 | Navuk.

prostih ludi, od te prave vere v Cristusa nakuliku kratku govoriti inu vučiti. H timu dai Bug suiga Svetiga Duha. Amen.

Nerpoprei sliši h ti pravi veri, de človeka v nebu perpravi inu izveliča, prou iz grunta Svetiga pisma veiditi, spoznati inu zastopiti, kai ie ta božy stan v ti Sveti Troyci, inu kai ie ta božy čudni človeski zastopnosti skri-ven svit, vola, naprei vzecie inu odličik, zakai, koku, s čim Bug hoče tiga grešniga človeka spet v suio milost inu v nebessa vzeti. Inu de per tim tudi iz grunta S. pisma prou spozna, vei inu zastopi, kai ie Jezus Cristus v nega stanu, zakai ie k nom na ta sveit iz nebes prišal, človik ratal, terpil, koku inu s čim se mi nega martre inu zaslužena diležni sturimo etc.

Prava vera zna božy stan, nega volo, Cristusa ž nega opravi-
lo[m].

Nu, od tyu dveiu od božyga stanu v ti S. Troyci inu od nega vole, de le-terne v Jezusa izveliča, smo mi od spreda kratku oli zastopno poveidali. Z dai pag hočmo nerpoprei od Cristuseviga stanu, moči inu oblasti, potle od

* * nega

Cristus Bug inu človik ie ta druga persona v tim Bogastvi.

Navuk od te prava

nega opravila inu zaslužena govoriti. Cristus Jezus je ž nega stanum, sred Očetom, od kateriga ie od večnusti royen, inu S. Duhu[m] ene česti, moči, oblasti, Stvarnik inu Ohranenik vseh riči, koker ta pravi vsigamogoči Bug. Potle po tim odločenim času od celiga Bogastva pred 1582 leiti ie iz nebes prišal za volo našiga izveličane na ta sveit inu h timu suimu Bogastvi tu človestvu od te čiste Divice Marie pervzel. Inu je taku Bug inu človik pres vsiga večniga rezložena ta duga persona v tim Bogastvi ratal.

Cristus
sam ie te
Božye za-
puvidi po-
polnoma
deržal,
dopolnil.

Inu le-ta celi Cristus Bug inu človik pod to postavo, tu ie, vsem Božym zapuvidom, za našo volo inu na našim meisti, podal inu podvergal, te iste cilu popolnoma deržal inu ohranil, zakai on sam, sice oben človik, ie Boga suiga Očeta s celim sercem, zo vso misselio, z besedami inu z dianem inu siuga bližniga, tu ie, nas boge grešnike inu suie sovražnike lubil, taku

vere v Cristusa.

taku de ie iz prevelike lubezni pruti Bogu bil pokoren nemu do te smerti tiga cryža, inu iz lubezni pruti nom, za našo volo se pustil bridku martrati inu umoriti.

Per tim ie on tudi te naše grehe inu serd Božy zubper te grehe inu šraifingo na se vzel inu naluzil inu pustil na sebi na duši inu životu šraifati, biti, tepsti, zašpotovati, gaižlati, raniti, s ternem cronati, cryžati inu umoriti. Inu ie taku s teim za naše grehe pokuro odstal, pussal, plačal inu sturil zadosti inu ta pravi offer inu jagne Božye, kir vsiga svita grehe nossi inu proč iemle, ratal. Inu ie nas taku od Božyga serda, od prekletve te postave, od večniga pogublena, od hudiča inu pekla odkupil inu odrešil inu nas z Bugom zmiril inu spravil.

Cristus
sam ie tih
vernih
grehe suio
martro
plačal.

H tretimu, s to nega smertyo na križi ie to našo smert umuril, nas verne v nega od te druge večne smerti odrešil inn²¹ to našo telesno smert žeg-

Cristus
sam ie nas
od večne
smerti suio
rešil.

* * 2 nal

21|Inu.

Navuk od te prave

22| Nal (žegnal).

23| Animu.

nol²² inu preobernal k ainmu²³ pokoyu, počivanu, slatkimu snu oli zaspanu inu hk anim daurom oli vratom v nebessa.

Cristus ie vse verne pred Bugom svete sturil.

H četertimu, s teim nega gori vstanenem od smerti ie nas pred Bugom pravične, brumne, svete sturil inu posvečil, de smo lipi, čisti, vredni stati inu prebivati per Bugi, raven inu poleg vseh svetih angelov inu drugih svetnikov, Ro 4.2; Cor 5.²⁴

24| Rim 4,7–8;
2 Kor 5,5–10.

25| Cristus ie vernim cesto v nebessa potrebil.

Cristus ie vernim cesto v nebessa potrebil.

H petimu, ž nega hoienem v nebessa ie nom to cesto v nebessa potrebil,²⁵ pokazal inu odperl. Inu to našo iečo oli vezo, tu ie to smert, ta greh, tiga hudiča, kir nas pod nih oblastio uyete derže, sebo uyete pelal, de nom več ne škodio inu čez nas ne gospoduio. Inu ie nom dal mnogetere daruve tiga Svetiga Duga, s teim nas zagvišuiie s teim s. evangeliom, de mi tudi za nim s to dušo potle s telessom puidemo v nebessa inu ž nim vekoma prebivali. Amen.

Cristus s to suio martro polhus-

Inu summa, kratku rekoč, Jezus Cristus, pravi večni Syn Božy, z le-teim vsem

vere v Cristusa.

vsem nega dianem, dopolnenem inu čino ie
dopernessenem te postave, ž nega vernim
plačillom inu terplenem za naše dobil večni
grehe, ž nega smertio, gori vstanene[m] leben
od smerti inu hoiennem v nebessa. S
tako nega celo pohlevsčino, obilno
pokorsčino, zadosti dianem inu zaslu-
ženem ie nom vernim dobil inu zaslu-
žil per Bugi nega Očetu ta večni le-
ben inu večnu vesselie v nebessih.
Timu ie taku, koker od tiga to cilu S.
pismu očitu zastopnu pryčue, suseb v
le-tih buqvah, te vi čestu rezmišlaie
preberite.

V le-tim navuku, veidenu, spozna- Prava vera
nu, zastopu inu terdnimu stanovitni- stoy v
mu verovanu, od tiga Božyga stanu v spo[z]na-
ti Sveti Troyci inu te nega vole pruti nu v Bo-
nom inu naprei vzetia, od našiga iz- žym inu
veličane skuzi samiga Cristusa inu ti- nega Synu.
ga stanu inu opravila Cristuseviga,
stoy inu ie zapopadena gsuntana,²⁶ ta
prava vera v Buga inu v nega Synu Je-
zusa Cristusa, katera tiga človeka

* * 3 izve-

Navuk od te prave

izveliča inu perpravi v nebessa, koker od take vere inu Božyga spoznane sam Cristus, Ioh. 17, govori, kir pravi; »Le-tu ie (oli v le-tim ie) ta večni le-ben, de oni tebe, de si ti sami pravi Bug, inu Jazusa Cristusa, kateriga si ti poslal, spoznaio.«²⁷

Prava izveličan-ska vera stoy Cristusevim opravilom spoznonu.

Tu ie, de kadar en človik prou se navučí, de vei, spozna inu iz serca terdnu veruie, de Jezus Cristus ie pravi Bog inu človik; Bogu zo vso močio, oblastio, čestio inu zo vso ričio od večnusti glih. Inu de ie za volo našiga izveličane iz nebes od Očeta Boga poslan inu prišal na ta sveit, inu se ie podal inu podvergal pod to postavo Božy, to isto za nas inu na našim meisti dopolnil, cilu obilnu deržal inu ohranil inu ie taku tei Božy voli, zapuvidom, pravdi inu pravici za nas sturil zadosti, te naše grehe nase nalůžil inu te iste suo martro pussal inu plačal, ta Božy serd zubper naše grehe vtolažil inu s to nega smertio nas od
te

27| Jn 17,3: »Večno življenje pa je v tem, da spoznavajo tebe, edinega resničnega Boga, in njega, ki si ga poslal, Jezusa Cristusa.«

vere v Cristusa.

te večne smerti, od hudiča inu pekla odrešil inu ž nega gori vstanenem od smerti nas brumne inu pravične sturil pred Bugom. Inu s takim nega delom, pohlevščino inu zasluženem ie nom vernim dobil inu zaslužil odpustig vseh grehov, milost Božyo inu tu večno vesselie inu izveličane. Kateri človik le-tu od Boga inu od nega Synu vei, spozna, zastopi inu veruie inu se na tu istu cilu zanesse, zevupa, ništer ne cbivla, de ie inu bode timu taku, ta isti verni človik ima to pravo kersčansko izveličansko vero v Cristusa.

Inu z le-to vero, s pravim vrednim pryemlem tih s. zakramentov, tiga s. kersta inu te s. večerye Cristuseve sire²⁸ z obeno ričio se mi tatiga²⁹ Jezusoviga zaslužena inu vseh nega dobrut, milosti, moči, pravice inu svetusci³⁰ sturimo diležni inu na se tar k sebi perpravimo, koker od tiga tu cilu S. pismu, suseb tih evangelistov inu jogrov pričuyo, de le s to vero per Bugi inu nega Synu

Vera ie ta roka inu žakel, s katero se Jazusove martre sturimo diležni inu ohranimo.

28| Sice.

29| Takiga.

30| Svetusti.

* * 4 Jezu-

Navuk od te prave

Jezusa dobimo telesno, duhovsko, nebesko inu večno pomuč inu izveličane. Ty gobouci, hromci, slepci, bolniki, grešniki so le s to vero v Cristusa zdravye, odpustig nih grehov dobili, pravični, Bogu lubi ratali inu v nebesa prišli; vse nadluge na sveitu volnu preterpeli inu premogli. Obtū Cristus čestu govori, kateri v me inu v moimū evangeliu veruie, ta bo izveličan. Zakai, ta vera ie ta naša roka, možna, žakel oli possoda, s katero mi to Jezusovo vso dobruto inu nega blagu primemo, k sebi inu na se perpravimo, dobimo, obderžimo inu ohranimo.

Vero bo
dana od
Buga skuzi
poslušane
tiga
eva[n]ge-
lia.

Inu tako pravo vero v Buga, v to Sveto Troyco inu v Jezusa sami sebo iz materniga telessa na ta sveit ne pernessemo inu v naši pameti inu modrusti ne zraste inu od sama sebe v nas ne pride, temuč ta prava vera pride ozgorai iz nebes, ie en dar Božy, bo tim ludem dana od samiga Boga Svetiga Duha skuzi ta s. kerst, zveistu, andohtlivu, zastopnu,

gostu

vere v Cristusa.

gostu brane tige S. pisma inu serčnu poslušane te čiste s. Božye bessede, molitov inu vrednu pryemle te s. Cristuseve večerie, koker od tige cilu zastopnu s. Paul, Rom. 10,³¹ govori, de ta vera pride od poslušane te Božye bessede. Berite sami ta isti capitul.

Obtu, kateri hoče h pravi izveliča[n]-ski veri priti, to isto dobiti, ohraniti, terdnu do konca vseh nadlugah inu izkušnavah v ni ostati, gori iemati inu rasti, ta isti zveistu gostu tu S. pismu, suseb le-ta Novi testament, nerveč s. Ianža, Diane tih jogrov inu s. Paula pisma, rezmišlaie beri inu poslušai s flissom s celim z andohtlivim sercem te prave pridige. Čestu vrednu v pravi pokuri se obhaiai inu per tim zveistu s pravo vero moli inu prossi S. Duha, de tu nega serce ponovi, očisti inu odpre, de tu S. pismu inu prave pridige prou zastopi, de nerveč raven inu po tim Očanašu ta 119. dolgi psalm zastopnu moli, zakai v tim isti psalmi S. Duh

Vsaki, kir hoče pravo vero dobiti, ta moli, se obhaiei inu sarcom poslušai prave pridige.

31|Rim 10,17.

* * 5 z dosti-

Navuk od te prave

z dostimi lepimi bessedami naprei piše inu vuči, koku se ima ta pravi zastop te Božye bessede inu za pravo vero moliti.

32|Tudi.

S. Duh ie vselei per pravih pridigah inu branu S. pisma.

Inu per tim ima vsaki veiditi, de S. Duh koker ludi³² ta prava vera se drigači ne dobi samuč skuzi tu gostu brane S. pisma inu poslušane te bessede Božye inu skuzi pravi obhaylu. Zakai, gdi se prou pridiguie, obhaie, moli, S. pismu z andohtio zastopnu bere, undukai inu per tim ie Jazus Cristus sred S. Duhum per tim, kir pridiguie, inu per ti, kir poslušā inu moli, koker Cristus sam pravi: »Gdi kuli bodo dva oli try vkupe v muim imeni, undukai v sredi nih iest hočo biti. Inu za kar bodo prossili, tu nim bode danu od muiga Očeta, kir ie v nebessih, Matth. 18.³³

33|Mt 18,20.

Te prave vere velik prid pride.

Kai nom pag ta prava vera pridue inu dobriga pernesse oli sturi, od tiga ie veliku govoriti, preberite skuzi ta trety deil od tiga 33. capitula do 57. te perve

vere v Cristusa.

perve dolge Predgovori čez ta Novi testament oli kratku govoreč, ta prava, živa zastopna vera v Cristusa, s katero se mi vsiga diane Cristuseviga, nega dobrute, martre inu zaslužena diležni sturimo, k sebi inu na se perpravimo, nom dobi inu za nee volo nom bo danu inu darovanu odpustig vseh grehov, Božya milost, pravica, bruma inu svetust, kir pred Bugom vela, bomo rešeni od prekle-tve te postave, od Božyga serda, od večne druge smerti, hudiča inu pekla inu ratamo otroci inu erbiči Božy. S tako vero nom bo tudi dan inu podilen S. Duh, dobru serce, vessela veist, cillu zevupane, trošt pruti Bogu, de smo v našim sercei inu visty vseh žlaht teskih nadlugah, tudi na smerti ležoč, potroštani, zagvišani inu poterien, de ie Bug naš milostivi Oča. Potehmal ie on iz prevelike milosti inu lubezni pruti nom za nas, nega hude nepokorne hlapce, suiga
dini-

Navuk od te prave

diniga Synu dal v to martro inu smert za volo našiga odrešitva od pekla, de nas ne zapusti v obeni revi, nadlugi, žalosti inu v ti smerti tudi nekar, temuč de bomo po naši smerti vzeti v nebessa.

Vera
človeka
premeni
na dobru.

Inu taka vera tudi per nas sturi, de s pravo vero, s celim zevupanem molimo inu kličem na Buga v tim imeni Jezusovim. Inu nom premeni, ponovi inu resveti tu naše serce, volo inu misal, de imamo lušt inu vesselie po Božy voli živeti, nega zapuvidi deržati, nemu služiti, prave pridige poslušati inu slušati, vrednu gostu obhaiati, našimu bližnimu vso dobruto izkazati, smo volni inu terpežlivi vseh žlaht nadlugah, v buštvi, boleznin inu v ti smerti.

Le verni
služio
prou
Bogu.

Inu skuzi tako vero smo mi tudi zagvišani, kadar timu našimu poklicanu, dellu inu opravilu strižemo, tu istu po Božy postavi opravimo, de s teim služimo inu dopademo Bogu, koker
smo

vere v Cristusa.

smo od tiga v ri³⁴ Hišni tabli per tim
Katehizmi obilnu pravili inu vučili.

Le-tu vse inu druge dobre Božye
riči skuzi inu s to pravo vero v Cristu-
sa od Buga dobimo. To isto pravo ve-
ro nom vsem dai inu v ti isti nas po-
terdi inu ohrani do konca, naš
Gospud Bog, Oča nebeski, za volo
suiga diniga lubiga Synu Jezusa Cris-
tusa, Gospudi inu Izveličarie našiga,
sred S. Duhum, katerimu bodi vsa čast
inu hvala zdai inu vekoma. Amen.
Molite za me koker iest za vas.

Vse dobru
s to vero
dobimo od
Boga.

34|V ti.

*Vaš stari zveisti
pastyr, Truber.*

Le-te

*Truber od Slovenom³⁵ slovu
iemle.*

Le-te buqve z le-to predgutorio vom, muim Slovenom, iest, kir sem 74 leit star, 52 pridigar, h ti mui odhudni iz tiga svita za sebo pustim inu z Bugom inu z vami se pryčam, de z le-teimi inu drugimi buqvomi, suseb s to pervo dolgo predgutorio čez Novi testament, s teimi izlagami čez vse iogerske listy, čez katehizme, v Auspurgi veri, v Cerkovni ordnungi, v Psalterij inu v pesnah sem vom vuss skrivni čudni svit Božy rezodil inu dal na znane, skuzi kai za čez volo nas hoče v suo milost vzeti inu izveličati. Inu s čim, koku imamo prou služiti Bogu, vsak sui leben, stan, poklicane, službo deržati, pelati inu rounati, de Bogu dopade, de bo dobru, srečo imel na tim sveitu inu potle tudi v ne-bessih. Obtü vas zveistu prossim inu opominam na Božym meisti koker s. Paul, 2 Cor 5.³⁶ Pravite se s pokuro inu z vero z Bugom. Od tiga berite le-te inu te druge buqve, poslušajte inu slušajte te vaše zveiste pridigarie, imeite nee za lubu koker Božye še: aku nekar, taku vi sami na vašim pogublenu bote dolžni, nekar mi, pred teim nas Cristus Jezus obori. Amen.

Vas Truber.

TA

TA SUMMA, EN KRATIG NAVUK OD

*vsiga S. pisma, kai inu od čez nerveč
govori inu kam tiga člove-
ka napelava.*

TE buqvi tiga Stariga testamenta nas vuče nerpoprei spoznati tiga praviga Boga v ti S. Troyci, kateri ie iz suie prevelike dobrute s to suio besedo, tu ie, suiem Synum inu S. Duhum nebu, zemlo inu kar ie v nih inu na nih videče inu nevideče, stvaril, kir vse riči sam živi, rouna inu gori derži, od kateriga vse riči gredo, pres kateriga ništer nei, kar ie. Inu de ie pravičin inu milostiv, de v seh ričeh vse sam po nega dobri, pravični inu sveti voli sturi inu opravi. Inu de le-tiga samiga Boga so Adam, Noe, Abraam inu vsi naši stari, prvi sveti očaki molili inu čestili. Inu de ie spodobnu, de sledna stvar, suseb ta človik, le-tiga Boga se boy, nega moli inu česti inu nemu s pravico inu svetustio veden služi.

2. De le-ta Bug ie ta perva človeka sturil po suim pildu inu glihi inu ie nyu postavil čez vse stvari na Zemli. Oli tyu ie ta zludi z golfio v ta greh perpravil. Ta isti greh vsi ludie erbaio, zato so timu Božymu serdu, tei smerti,

Summa vsiga

smerti, timu ferdamnenu inu timu hudiču podverženi.

3. De Bug Oča ie Adamu tu žensko seime, tu ie, suiga Synu Jezusa Cristusa, Gospudi inu Odrešenika našiga poslati oblubil, de ta isti spet vse, kir taki oblubi inu v nega Synu veruio, od greha inu zludeve oblasti ima odrešiti. Inu de Bug tako suio oblubo od suiga Synu ie h tim očakom čestu ponavlal inu skuzi preroke rezodeval.

4. Inu ta čas, kadar se ie na tu odrešitvu skuzi Jezusa čakalo, za volo kir ie ta človeska natura taku zlu izkažena, huda inu offertna, de ne hoče tih suih grehov, te suie izpačene šege, misli inu žele v sebi, de potrubuie gnade Božye, odpusčane tih grehov inu eniga odrešenika inu izveličarie prou spoznati. Za tiga volo ie Bug dal skuzi Moizesa to postavo, ta zapuvidi, zapissane na eno kamenato tablo, de skuzi te bi imeli nih grehe inu hudubo nih serca spoznati inu teim več želeti po Cristusevim prihodu inu odrešitvu od nih grehov, kateriga odrešitva, ne zapuvidi, ne ty nih offri neso mogli dopernesti. Zakai, oni so bili le ene sence, figure, enu naprei malane inu pomenene tiga praviga Cristuseviga offra na tim cryžu, kateri offar sam vse grehe od tih vernih vzame proč inu izpere.

5. Ta Novi testament, ty evangely inu ta pisma tih jogrov nas vuče, de ta žegnani Jezus Cristus po oblubi Božy inu po

S. pisma.

prerokovanu vseh prerokov v tim odločenim inu prerokovanim času ie prišal doli iz nebes na ta hud sveit inu vzel na se tu človestvu, ie pridigal, caihne delal, se pustil martrati inu vmoriti, na trety dan vstal od smerti, potle čez 40 dni spet šal v nebessa. Inu le-tu vse ie on sturil za našo volo, nekar de bi mi tu istu bili zaslužili, zakai mi smo bili vsi veliki grešniki, temuč iz velike milosti ie Bug Oča inu nega Syn tu sturil, kir ie nas taku sylnu lubil, inu s teim ie hotel tudi izkazati to suio stonovito risnico, de kar oblubi, tu ie gotovu inu gvišnu.

6. V tim Novim testamenti tedai se očitu tar zastopnu vuči inu pravi, de Jezus Cristus, Syn Božy, ie tu pravu Jagne, ta pravi offer vsiga svita. De ie prišal nas z Bugom spraviti inu zmyriti (on ie naš myr, pravi s. Paul), on nas suio kryo čysti inu te grehe izpyra iz nas, on ie nas rešil od ziudia,³⁸ katerimu smo mi z grehi služili, inu ie sturil, de smo skuzi nega Božy synuvi inu nega erbiči postali.

7. De mi pag tako veliko dobruto Božyo nom v nega Synuvi prou spoznamo, nom Bug da suiga S. Duha, kateri sad inu dar ie ta vera v Buga inu v Cristusa. Zakai pres S. Duha, s katerim smo znaminovani, bi mi ne mogli verovati, de bi Bug bil poslal k nom v ti štalti suiga Synu, ne verovati, de bi Jezus, Marie syn, tudi pravi Bug bil. Zakai

* * * oben

38|Zludia.

Summa vsiga

39|Lubimo.

oben, pravi s. Paul, ne more reči, de Jezus ie ta Gospud, samuč iz S. Duha. Ta isti Duh tudi pryčo daie (tu ie, to našo veist iz notra zagvišue), de smo otroci Božy, on nom vlyva to lubezan v ta naša serca, de lnbimo³⁹ Boga inu našiga bližniga. On da tu vupane, de z vero inu z volo čakamo na ta večni leben, nas trošta vseh nadlugah inu z drugimi dobrimi daruvi nas obdili, od katerih s. Paul govori h tim Galateriem.⁴⁰

40|Gal. 5,22–23.

8. De skuzi to pravo, živo vero v Cristusa, katera se s to lubeznio inu z dobrimi delli izkažue, smo brumni, pravični inu sveti sturieni pred Bugom, zabston, iz gnade Božye za volo Jezusa Cristusa, pres vsiga našiga diane inu zaslužene.

9. De Cristus ie prišal nas očistiti od grehov inu svete sturiti inu de mi natu uže naprei imamo tu naše messu ž nega grehi moriti inu kar hoče imeiti, odpovedati inu služiti Bogu na čast inu na hvalo, v brumi inu v svetusti vse naše dni, inu hoditi po tih dobrih delih, katere ie Bug perpravil. Zakai, mi smo h dobrim dellem stvarieni. Kateri dobriga ne dei, ta izkaže, de nega vera ie mertva, nei prava.

10. De Cristus Jezus sam ie ta glava te Cerqve, moister vseh vernih, odvetnik, besednik, visši šcoff inu spravlavic vmei v Bugom inu ludmi. Obtui imamo le k nemu inu skuzi nega h timu Očetu poiti po gnado, milost

S. pisma.

lost Božyo iskati inu prossiti za vse tu, kar nom nadleži inu potrubuiemo na duši inu na telessu, sicce k obeni stvari nekar.

11. Obtú kadar grešimo, taku zdaici deimo pokuro, koker Cristus v tim začetku nega pridig vely, inu tecimo k nemu s to vero, zakai on ie ta stol vse gnade Božye. Prossimo inu veruiemo, de on nom hoče te grehe odpustiti, zakai, zatu ie prišal na ta sveit, de hoče te grešuike,⁴¹ kir deio pokuro inu v nega veruio, izveličati.

41|Grešnike.

12. De le-ta Jezus Cristus, kadar on s teim Duhum nega vust, tu ie, s to pridigo nega eva[n]gelia rezodei inu pobyte tiga antiCrista, tedai on pride z veliko maiesteto, glorio, čestio inu močio soditi vse ludi: te, kir so pred sodnim dnevi vmerli, inu te, kir bode tedai nešil žive na zemli. Tedai vsakimu bode lonoval po nega veri inu diani. Te prave verne popela sebo z dušo inu s telessom v nebessa, te neverne pag inu hude bode s teim zludiem red pehnil v tu večnu terplene, pred katerim nas Jezus obari.

13. Inu de mi le-tu vse veimo inu veruiemo, nom ie Gospud Bug iz suie dobrute skuzi S. Duha dal tu S. pismu, te preroke, jogre inu prave pridigarie, ty imaió te kluče k nebesom, te zakramente, ta sveta zmanima te milostive Božye inu ta znamina tiga našiga dopernesseniga odrešitva skuzi Cristusa. De skuzi te spoznamo inu veruiemo na

*** 2 tiga

Summa vsiga S. pisma

tiga praviga živiga Gospudi Boga inu na nega Synu Jezusa Cristusa, kateriga ie on nom dal ani modrusti, k ani pravici, k ani svetusti inu k animu odrešitvu. Inu de mi taku veruioč dobimo ta večni leben.

14. Inu kateri taku ne veruie, suiga stanu inu lebna ne pela, ne derži inu ne služi Bogu, koku v ty Bibly, v tim S. pismi stoy inu kateri timu S. pismu zubper vuči inu te ludi napelava, de te gnade Božye, odpusčane tih grehov inu tiga izveličane drugdi isčeio koker per Cristusu Jezusu, skuzi to vero, ta isti ie preklet vekoma. Le-timu našimu

Gospudi inu Odrešeniku Jezusu

Cristusu inu nega Očetu inu

S. Duhu bodi vsa čast

inu hvala zdai

vekoma.

Amen.

TA

TA SLOVEN-⁴² SKI KOLENDAR, KIR VSELEI TERPI, INU ENA TABLA

per nim; ta kaže inu pravi stu inu dvasseti leit
naprei, kakov nedelski puštab bode vsaku lei-
tu, kuliku nedel inu dni od bosžyca⁴³ do pusta.
Eni raimi; ty pravio, kadai bode dobru vreme,
vsake qvatri ta dalši dan, ta kratši
nuč, kadai se leitu, zyma, spomlat inu iessen
začeno, kuliku ie dni v enim leitu,
kuliku ie leit, kar ta sveit stoy. En regišter;
ta pravi, kuliku ie bucqvı inu capitolov
vsiga S. pisma, koku se vsake bucqve
bukovski inu slovenski imenuio,
kratku inu dolgu
pisšcio.

Windischer Calender und andere sachen darbey.⁴⁴

V TIBINGI,

V tim leitu po Iezusovim Cristusovim roystvu
M. D. LXXXII.

42| Glej Zbrana dela
Primoža Trubarja III,
ur. Jonatan Vinkler,
Ljubljana, 2005, 583–603.

43| Bosžyča.

44| Slovenski koledar in
druge reči ob njem.

LE-TA REGISTER

PRAVI, KULIKU IE BUC-
qui inu štukov v ti celi Biblij, vsiga S. pisma.
Inu koku se vsake bucqve latinski inu
slovenski imenuio. Inu koku se kratku
inu dolgu pisšëio. Inu kuliku capitolor
vsake bucqve imaiio.

Bucqve tiga Stariga testamenta

45|Kratku (okrajšano).

Krasku ⁴⁵ pismu	capitoli
Gen. Genesis, te Perve bucqve Moizeseve	50
Exo. Exodus, te Druge bucqve Moizeseve	40
Levit. Levitic, te Tretie bucqve Moizeseve	27
Num. Num., te Četerte bucqve Moizeseve	36
Deut. Deuter., te Pete bucqve Moizeseve	34
Ioz. Iozue, te Bucqve Iozuezeve	24
Iud. Iudikum, te Bucqve tih rihtariev	21
Rut. Ruth, te Bucqve Rut	4
1. Reg. Regu[n], te Perve bucqve tih kraleu	31
2. Reg. Regu[n], te Druge bucqve tih kraleu	24
3. Reg. Regu[n], te Tretie bucqve tih kraleu	22
4. Reg. Regu[n], te Četerte bucqve tih kraleu	25
1. Par. Paralip, te Kroniške perve bucqve	30
2. Par. Paralip, te Kroniške drugee bucqve	36
1. Ezd. Ezdre, te Perve bucqve Ezdrove	10
2. Ezd. Ezdre, te Druge bucqve Ezdrove	13
3. Ezd. Ezdre, te Tretie bucqve Ezdrove	9
4. Ezd. Ezdre, te Ezdrove četerte bucqve	16
Tob. Tobias, te Tobieve bucqve	14
	Iudit

Bucqve tiga Stariga testamenta.

Iudit.	Iudit, te Bucqve Iuditeve	16
Hest.	Hester, te Bucqve Estreve	16
Iob.	Te Bucqve Iobove	24
Psal.	Psalterium, tih Psalmov bucqve, ta Psalter	150
Pro. ⁴⁶	Proverbiorum, te Salomononske modre perpuvidi	32
Eccles.	Ecclesiastes, Salomonov pridigar	12
Cant.	Canticorum, te Vissoke peisni Salomo- nove	8
Sap.	Sapientiae, te Bucqvi te Salomonove modrusti	19
Eccles.	Ecclesiastici, te Bucqvi Jezusa Syraha	52
Esa.	Esaias, ta prerok	66
Iere.	Ieremias, ta prerok	52
Thre.	Threni, te Klagove Ieremieve peisni	5
Bar.	Baruch, ta prerok	6
Ezech.	Ezechiel, ta prerok	48
Dan.	Daniel, ta prerok	14
Oe. ⁴⁷	Oseas, prerok	14
Ioel.	Ioel, prerok	3
Am.	Amos, prerok	9
Abd.	Abdias, prerok	4
Mich.	Micheas, prerok	7
Naum.	Naum, prerok	3
Haba.	Habakuk, prerok	3
Soph.	Sophonias, prerok	3
Agg.	Aggeus, prerok	2
Zach.	Zacharias, prerok	14
Mal.	Malachias, prerok	4

i. Mach

46|Besedilo
poškodovano.

47|Ose.

Bucqve tiga Stariga testamenta.

1. Mach. Mach., te Perve Machabeske bucqve	16
2. Mach. Machabeorum, te Druge Machabeske bucqve	15
3. Mach. Mach., te Tretie bucqve Machabes	1
<i>Bucqve tiga Noviga testamenta</i>	
Math. Mattheus, ta evangelist	28
Mar. Marcus, ta evangelist	16
Luc. Lucas, ta evangelist	24
Ioh. Iohanes, ta evangelist	21
Act. Acta, Diane tih jogrov	28
Rom. Rymlanom	16
1 Cor. S. Paula pervi lyst h tim Corinterie[m]	16
2 Cor. S. Paula drugi lyst h tim Corinterie[m]	13
Gal. S. Paula lyst h tim Galateriem	6
Ephes. S. Paula lyst h tim Efezeriem	6
Phil. S. Paula lyst h tim Filipperiem	4
Col. S. Paula lyst h tim Kolosseriem	4
1. Thes. S. Paula pervi lyst k tim Tessalonih.	5
2. Thes. S. Paula drugi lyst h tim Tessalonih.	3
1. Tim. S. Paula pervi lyst h timu Timoteu	6
2. Tim. S. Paula drugi lyst h timu Timoteu	4
Tit. S. Paula lyst h timu Titu	3
Phile. S. Paula lyst h timu Filemonu	1
Heb. S. Paula lyst h tim Iudom	13
Iac. S. Jacopa lyst	5
1. Pet. S. Petra pervi lyst	5
2. Pet. S. Petra drugi lyst	3
1. Ioh. S. Ianža pervi lyst	5
2. Ioh. S. Ianža drugi lyst	1
3. Ioh. S. Ianža trety lyst	1
Iude. S. Iudeža lyst	1
Apoc. Apocalipsis, Rezodivene s. Ianža	11

RE-

REGISTER EPISTOLOV, TA KAŽE INU PRAVI, KEI SE

ty stuki iz epistolov, kir se ob nedelah inu drugih godeh pridiguio. Ta ciffra pravi, na katerim platu, ta puštab, v katerim deilu tiga capitula se naideio.

*Nedelske epistole, tu ie, navuki
iz jogrov pisma.*

- Na 1. nedelo tiga adventa 47. C. Inu kadar mi veimo letu.
- Na 2. nedelo tiga adven. 51. A. Zakai vse riči, katere so zapissane.
- Na 3. nedelo tiga adven. 68. A. Za take nas derži sledni človik.
- Na 4. nedelo tiga adven. 196 B. Hodite veseli VSELEI.
- Na božyčni dan, ta perva epistola, 260 B. Zakai ta gnada Božya, kir. Ta druga 262. B. kadar se ie pag ta dobruta. Ta tretya, 267. A. Bug ie nekadai mnogoteri krat.
- Na nedelo po božyči, 157. A. Iest pag pravim taku dolgu.
- Na noviga leita 156. D. Poprei pag preden ie ta vera bila prišla.
- Na 1. nedelo po Tryeh kralih, 42. A. Iest natu, vas, bratie, skuzi te milosti.
- Na 2. ned. po Kralih, 43. B. Inu mi imamo mnogetere daruve.

Na

Regiŝter epistolov.

- Na 3. ned. po Kralih, 44. C. Na vzdiguite teh vaših missel.
- Na 4. ned. po Kralih, 46. B. ne bodite nikomer kai dolžni.
- Na 5. ned. po Kralih, 207. B. Obleicite tedai, koker ty izvoleni, sveti.
- Na nedelo septuagesime, 85. B. Ne veiste li vi, de ty, kir vŝtric teko.
- Na nedelo sexagesime, 193. B. Zakai vi radi terpite te neumne.
- Na pustno nedelo, 96. A. Aku bi iest s človeskimi inu z angelskimi.
- Na 1. postno nedelo, 124. A. Mi pag, koker ty raven delouci.
- Na 2. nedelo postno, 219. A. Kar ie več, lubi tratye, mi vas.
- Na 3. ned. postno, 178. A. Bodite tedai postopavci Božy.
- Na 4. ned. postno, 159. D. Poveite vi meni, vi, kir hočte.
- Na 5. nedelo pos., 288. C. Cristus pag ie priŝal, de ie on en.
- Na cvitno nedelo, 189. B. En vsaketeri imei to missal.
- Na veliki četertik, 90. B. Le-tu pravioč, iest ne hvalim, de vi nekar.
- Na velikinočni, 72. B. Vaša samohvala nei dobru, obtu iztergaite.
- Na 1. ned. po veliki noči, 395. A. B. Zakai vse tu, kar ie od Buga royenu.
- Na 2. ned. po veliki, 329. C. Zakai h timu ste vi poklicani.

Na

Regiŝter epistolov.

- Na 3. ned. po veliki, 328. B. C. Lubeznivi,
iest vas prossim koker te.
- Na 4. ned. po veliki, 310. B. C. Sledne daro-
vane.
- Na 5. ned. po veliki, 311. C. Bodite ty, kir
deio po tei bessedi.
- Na nedelo pred vinkunŝti, 334. A. Bodite te-
dai trezivi inu čuite.
- Na vinkunŝtni dan v tim pervim deillu tega
Testamenta, 471. A. Inu kadar ie bil ta dan
tih vinkunŝti.
- Na nedelo te S. Troyce, 42. D. O, koku ena
globoka inu bogata reič.
- Na 1. nedelo po S. Troyci, 358. B. Bug ie ta
lubezen inu kateri ostane.
- Na 2. ned. po S. Troyci, 355. B. Ne čudite se,
mui bratie.
- Na 3. ned., 336. B. Obtu bodite pohlevni pod
to močno.
- Na 4. ned., 28. C. Zakai ie zagviŝnu deržim,
de tu terplene.
- Na 5. ned., 331. B. In summa, bodite vsi ene
misli.
- Na 6. nedelo, 19. A. Ne veiste li vi, de mi vsi.
- Na 7. ned., 21. D. Iest moram po človeski ŝe-
gi.
- Na 8. ned., 27. B. Za tiga volo, lubi bratie, mi
smo dolžni.
- Na 9. Ned., 85. A. Inu iest hočo, bratie, de
imate veiditi.

Na

Regiŝter epistolov.

- Na 10. ned., 92. A. Sice od tih duhovskih darov.
- Na 11. ned., 102. A. Iest hočo, lubi bratie, de se zumnite.
- Na 12. ned., 117. A. Inu mi imamo enu taku zevupane.
- Na 13. ned. ned., 155. C. Lubu bratie, iest hočo po človeiski ŝegi.
- Na 14. ned., 161. B. Iest pag pravim, hodite po tim Duhei.
- Na 15. ned., 163. B. A. Aku mi živimo v tim duhu, taku v tim duhu.
- Na 16. ned., 173. B. Za tiga volo iest prossim.
- Na 17. ned., 174. A. Iest, ietnik v tim Gospudi.
- Na 18. ned., 60. B. Iest zahvaluuem veden muiga Boga.
- Na 19. ned., 177. C. De vi doli položite tiga stariga človeka.
- Na 20. ned., 179. B. Gledaite tedai, de vi razumnu.
- Na 21. ned., 182. B. H puslednimu, muy bratie.
- Na 22. ned., 185. A. Iest zahvalim muiga Boga, koker često krat na vas.
- Na 23. ned., 194. B. Bodite kmalu, lubu bratie muy.
- Na 24. ned., 20. B. Obtui mi tudi od tiga dne.
- Na 25. ned., 220. B. Sice, lubu bratie, iest nečo.
- Na 26. Ned., 224. A. Mi bi imeili vselei, lubu bratie.

Epistole

Regiſter epistolov.

Epistole, navuki iz Pisma tih jogrov,
kir se ob praznikih tih svetni-
kov pridiguio.

Na s. Andrea, 36. A. B. Zakai, aku ti s tuiemi
vusti spoznaš Gospudi Jezusa.

Na s. Tomaža, 166. A. Zahvalen bodi Bug inu
Oča našiga Gospudi Jazusa.

Na s. Stefana, v tim pervim deillu, 493. B. A.
Stefan pag, poln vere inu moči.

Na s. Ianža Evangelista, v tim Starim testa-
menti, Ecclesiast, 15. Kateri sa Boga buy, ta
dobru sturi.

Na Tryeh kraljev, iz tiga preroka Esaia, 16,
60. Kapitula, Vstani gori, resveti sse Ieru-
zalem.

N. s. Paula preobernena, v tim Dianu tih
jogrov, v pervim deillu, 509. A. Saulus pag,
ta ie puhal, ta celi 9. capitul.

Na dan Cristuseviga offrovane v tim templi,
na sveičnici dan, iz preroka Malahia, iz 3.
Kapitula, Pole iest pošlem muiga angela.

Na s. Matya iz Diane tih jogrov, 570. C. Inu
v tih istih dneih vstane.

Na dan oznanena Divice Marie, iz preroka,
11. capitula, Inu vunkai puidе ena šiba oli
mladica iz tiga korena lesse inu en cveit od
nega korena gori puidе.

Na velikinočni pondelik, iz Diane tih
jogrov, 10. capitula, 519. D. Tedai Peter od-
pre suia vusta.

Na

Regiŝter epistolov.

Na velikinočni torak, iz Diane tih jogrov iz
13. capitula, 532. C. nату Paulus gori vstane
inu s to voko.

Na s. Filippa inu Iacopa iz Buqui te modrus-
ti 5. capitula, Tedai bodo ty pravični stali z
veliko fraydikostio.

Na s. Ianža Kerstnika iz preroka Esaia iz 40.
capitula, Bodi potroŝtan, bodi potroŝtan,
bodi potroŝtan moi folk.

Na s. Petra inu Paula iz Diane tih jogrov 12.
capitula, 525. A. V tim istim času verže
Erodež.

Na Divice Marie obiskane iz Salomonove
peisni 2. Kapitula, Pole le-ta pride iz gore
skačeoč inu te hribe preskakuie.

Na Magdalene dan, 18. C. Obtu, koker sku-
zi eniga greih ie tu ferdamnane.

Na s. Iacopa, 22. C. Mi pag veimo, de vse
riči služio h dobrimu.

Na s. Lorenca, 133. A. Iest pag pravim le-tu,
kateri skopu seye.

48|5.

Na 5.⁴⁸ Ierneia, 120. C. Inu mi imamo le-ta
ŝac v tih.

Na s. Matevža, 175. A. B. Ampag enimu vsa-
kimu vmei nami.

Na s. Mihela, 406. B. Inu en velik boi se stu-
ri v nebi.

Na s. Simona inu Iuda, 323. A. Zahvalen bodi
Bug inu Oča našiga Gospudi.

Na vseh svetih, 199. D. Inu kai bi imel več
iest praviti.

Na

Regiŝter epistolov.

Na s. Martina, 124. C. Ampag le-tu vse ie od
Buga, kir je nas.

Na s. Katerine, 78. C. Od dežel iest ne imam
obene zapuvidi.

*Pregledane v drukanu, ta perva ciffra pravi,
na katerim platu, ta druga, v kate-
ri versti, perva besseda
ie kriva, ta druga
ie prou.*

22,12 Cmert, smert; 31,15 to, te; 48,14 tu
koreu, ta koren; 52, 13 hote, hotel; 154,13 se,
te; 220,10 žalovati, žalovali; 251,12 vere, ve-
rui; 269 izlevžil, izkusil; 405,9 prihal, prišal,
409, 25 ne, no.

TA DRUGI DEIL TIGA NOVIGA

testamenta, v tim so vsa
pisma tih jogrov.

*V TIBINGI.
M. D. LXXXII.*

Vsem Craincom inu Slovenom pomagai Bug.

V tim prednim deillu tiga Noviga testamta so ty evangelisti s teimi preroki, s Cristusevimi bessedami inu čudeži, zadosti zastopnu spryčali, de ta nazarenski Jezus, Marye Syn, ie ta pravi od Buga oblubljeni poslani messias. Tu ie, Jezus Cristus, ta pravi večni Syn Božy, pravi Bug inu človik, ta druga persona v tim Bogastvi, inu de ie za volo našiga izveličane martran, vmerl, od smerti vstal, šal v nebessa, od unot spet pride z veliko oblastio soditi te žive inu te mertve &c.

V le-tim drugim deillu pag, ty jogri, suseb sv. Paul pravio, pryčuo inu vuče, de le-ta Cristus ie s tako nega martro inu pokorsčino per Bugi vsem vernim dobil inu zaslužil odpustig vseh grehov, nec pred Bugom svete, pravične sturil inu v nebessa postavil &c.

Zatu ty verni imaio vsaki v nega stanu inu poklicanu po tih Božyh zapuvidah služiti Bogu, v nadlugah biti volni, brumsku poštenu živeti, lubiti suiga bližniga &c.

Preberite čestu lei-ta deil, ta vas bo v ti veri vučene sturil inu v nadlugah, na smerti ležoč troštlive. Obilno izlago imate v tim pervim drugu.

Vaš Truber.

SVE

TA I. CAP.
SVETIGA PAV-
LA EPISTOLA, TU
ie, Lyst h tim Rym-
lanom.

TA I. CAP.

A. Pravi, od koga ie h pridigarstvu pokli-
can. Rymlanom dobru prossi. B. Ie vessel,
de ta vera kersčauska⁴⁹ se rezteguie, želi v
Rymu tudi pridigati. C. Ta evangeli tam,
kir nemu veruie, izveliča inu oživi vekoma.
D. Zvari te ayde, kir za praviga Boga , pil-
de, ludi, ptice, kače &c. molio. E. Per ma-
likovcih ie kriv vuk, sramotni gardi grehi,
huduba, lotrya, syla inu krivina.

49| Kersčanska.

^[1] **P** *Aul, en blapec Jezusov A.
Cristusov, poklican h timu joger-
stvu, odločen h timu pridiganu
ta evangeli Božy, ^[2] kateri ie on
bil poprei oblubil, skusi te nega preroke, v tim
Svetim pismu, ^[3] od nega Synu Jezusa Cri-
stusa, Gospudi našiga, kir ie royen od tiga
semena Davidoviga po tim messei, ^[4] kir ie bil
izkazan, de ie on ta Syn Boshy skusi to muč,
po tim Duhu tiga posvičena, iz tiga, kir ie
A 2 gori*

Act 13.⁵⁰
Deut. 18.
Act. 26.

50| Apd 13,2.
5 Mz 18,15.
Apd 26,6.

Matth 1.
2. Tim. 2⁵¹

51| Mt 3,17.
2 Tim 2,8.

LYST H TIM RYMLANOM.

52| Apd 9,15.

Act 9.⁵²

gori vstal od tih mertvih. ^[5]Skusi kateriga smo mi pryeli to gnado inu jogerstvu, sa volo de se ima slušati tei veri skusi tu nega ime vmei vse mi aydi, ^[6]vmei katerimi ste vi tudi ty poklichani od Jesusa Cristusa. ^[7]Vom vsem izvolenim Božym inu poklicanim svetnikom, kir ste v Rymu, gnado vom, inu myr od Buga našiga Očeta inu od tiga Gospudi Jesusa Cristusa.

53| 1 Kor 1,1–2.
Gal 1,3.

Cor. I.⁵³
Gal. I.

B. ^[8]Nerpoprei, iest zahvalim muiga Boga skuzi Jezusa Cristusa za vas vseh volo, de ta vaša vera se po vsim sveitu rezglassuie. ^[9]Inu Bug (katerimu iest v muim dubu, v tim evangeliu od nega Synu, služim) ie muia pryča, de iest veden inu vsag čas v muih molitvah vas v misli imam, inu prosim, ^[10]aku bi se moglu koku pergoditi, de bi iest skuzi to volo Božyo kadai en srečen pot imel q vom priti. ^[11]Zakai, iest želim vas viditi, de bi vom kakov duhovski dar podelil, vom h poterienu, ^[12]tu ie, de bi iest z vami red bil potroštan skuzi to vašo inu muio vero, katero vmei nami imamo.

54| Jn 4,24.
2 Tim 1.
Flp 1,8.
Kol 1,25.

Joh. 4.
2. Tim. I.
Phil. I.⁵⁴
Col. I

55| Jer 10,23.

Jer. 10.⁵⁵

C. ^[13]Lubi bratie, iest hočo de imate veiditi, de sem čestu bil naprei si vzel q vom priti
(ampag

TA I. CAP.

(ampag dosehmal sem bil zaderžan), de bi Act. 10.⁵⁶
tudi kakov sad imel vmei vami, koker vmei
teimi drugimi aydi. ^[14]Iest sem en dolžnik
tih Gerkov inu tih, kir ne so Gerki, tih vu-
čenih inu tih, kir ne so vučeni. ^[15]Obtu, kuli-
ku ie na meni, sem iest pernaredin vom,
tudi kir ste v Rymi, ta evangelium pridi-
gati. ^[16]Zakai, iest se tiga Cristuseviga evan-
gelia ne sramuiem, zakai on ie ena muč Bo-
žya h timu izveličanu. Vsakimu, kir veruie,
nerpoprei timu Iudu, potle timu Gerku, ^[17]
zakai, v nim se rezodevata pravica, kir
pred Bugom vela, iz vere na vero, koker ie
pissanu, Ta pravični bode is suie vere žyvel.

^[18]Zakai, ta serd Božy se rezodeva iz nebes, D.
čez vse hude neverne riči inu čez krivino tih
ludi, kir to risnico v ti krivini zaderžuiio.

^[19]Zakai tu, kar se more veiditi od Buga, ie
nim rezodivenu, zakai Bug ie nim rezodil. Act. 14.
Heb. 11.⁵⁹

^[20]V tim kir se te nega nevideče riči, tu ie, ta
nega Večna Muč inu Bogastvu, vidio, ka-
dar se rezgledaio ta negadella v tim stva-
rienu tiga svita, taku de se ne mogo izgovo-
riti. ^[21]Potehmal kadar so oni Boga spoj-

A 3 nali,

56| Apd 16,7.

Eccles. 41.
2. Tim. 1.
1. Cor. 1.⁵⁷

57| Sir 41,20.
2 Tim 1,8.
1 Kor 1,18,24

Abac. 2.
Gal. 3.
Heb. 10.⁵⁸

58| Hab 2,4.
Gal.3,11.
Heb 10,38.

Act. 14.
Heb. 11.⁵⁹

59| Apd 14,15–17.
Heb 11,3.

Psalms.⁶⁰

60| Ps 19,1–4.

LYST H TIM RYMLANOM.

- 61| 5 Mz 28,62. Deut. 28.⁶¹ *nali, ne so ga koker Boga čestili, ne hvalili, temuč oni so v nih rezmiselkih k ničemer ratali inu nih norsku serce ie temnu postalu.^[22]*
- 62| Ps 106,20. Jer 2,11. Psal. 105.⁶² Jerem. 2.⁶² *kadar so se za modre šacali, so norci ratali,^[23] inu so premenili to čast tiga nestrohliviga Boga, na pergliho tiga pilda eniga strohliviga človeka inu tih letočih, inu tih štirinogatih, inu tih lažečih zviryn.*
- E. ^[24] *Obtu ie Bug nee izdal v te lušte nih serc, v to nečistost, de nih lastna telessa vmei sebo zašpotuio,^[25] kir so to nega risnizo preobernili na lažo inu so vegšo čast naluzžili inu več služili tei stvari koker timu Stvarniku, kateri ie žegnan vekoma. Amen.*
- 63| 2 Sam 24,25. 1 Kr 22,22–23. Ezk 14,9. 2. Reg. 24. 3. Reg. 22.⁶³ Ezech. 14.⁶³ ^[26] *Za tiga volo ie Bug nee izdal v te sramotne garde žele. Zakai, nih žene so tu nih natursko nucane preobernile, na tu, kir ie zubper to naturo.^[27] Glih taku tudi ty možye so zapustili tu natursku nucane te žene, so goreli v nih luštih eden na drugiga, inu en mož s teim drugim možem so to gardo reč dopernašali. Inu so ta nih lon, kateri ie slišal na nih krivo fals maningo, sami na sebi pryeli.^[28] Inu glih koker oni ne so rodili,*
- 64| 3 Mz 18,22. Levit. 18.⁶⁴
- 65| Prg 1,31–32. Prov. 1.⁶⁵ *de bi*

TA I. CAP.

de bi Boga spoznali, taku ie Bug nee tudi izdal v eno izpačeno missal, de so delali, kar se nei spodobilu. ^[29]So polni vse krivine, curbarye, falsie, lakomnosti, hudube, polni nida, ubyena, zdražbe, golufye, hude šege, klafary, ^[30]opravlavci, Božy sovražniki, sylniki, offertniki, samohvalniki, zmišlavci hudih riči, starišem nepokorni, ^[31]nezastopni, kar s kum naredo oli komu kai oblubio, tiga ne derže, nemaio obene natureske lubežni, se ne puste spraviti, so nemilostivi. ^[32]Le-ty (naisi to pravico Božyo veido, de ty kir take riči delaio, so te smer-ti vredni) nekar le sami tiga ne delaio, temuč oni imαιο tudi enu dopadene na tih, kir tu delaio.

Act. 7.⁶⁶

66|Apd 7,42.

Hoz. 7.⁶⁷

67|Oz 7,2.

TA II. CAP.

A. Hynavci se ž nih brumo offertuio, druge opravleio. B. Bug dobrim inu hudim po nih dellu bo lonoval. C. Aydi imαιο v nih zastopnosti te zapuvidi Božie, kar ie prou oli gardu, zapissane. D. Iudi so tudi koker aydi veliki grešniki, te postave ne derže. E. Ty zakramenti pres pokure inu vere ne izveličaio.

A 4 Obt

LIST H TIM RYMLANOM.

A. **O** Btu, o, človik, kakersni si ti, kir druge sodiš, ti se ne moreš izgovoriti, zakai v kakersnim ti eniga drugiga sodiš, v tim istim ti sam sebe ferdamnuies, zakai ti tu istu delaš, kar sodiš. ^[2]Mi pag veimo, de ta Božya pravda ie po risnici čez te, kir take riči delαιο. Inu ti meniš, ^[3]o človik, kir sodiš, kateri take riči delαιο, inu ti tu istu delaš, de ti tei pravdi Božy ubežiš? ^[4]Oli ti tu nega prebogato dobruto inu tu nega poterplene inu nega dolgu zanašane za špot imaš? Ne veiš ti, de ta dobruta Božya tebe h ti pokuri vabi?

B. ^[5]Ampag ti po tuim terdim inu nepokornim sercei sam sebi žiraš ta serd na ta dan tiga serda inu rezodivena te prave pravde Božye, ^[6]kateri bode dal vsakimu po nega delih. ^[7]Le-tim, kir do konca veden dobru delaioč isčeio to čast inu hvalo inu de bi ne vmerli, ta večni leben. ^[8]Le-tim pag, kir zdražbe začeno inu tei risnici neso pokorni, temuč tei krivici so pokorni, ^[9]pride nemilost inu serd, nadluga inu reva, čez sled-

no

68| Mt 7,2.
2 Sam 12,5.

Matth. 7.
2. Reg.
12.

69| Iz 30,15.
Apd 17,30.

Esa. 30.
Act. 17.

70| Ps 62,13.

Psalm 62.

71| 2 Tim 3,8.

2. Thim.
1.

TA II. CAP.

no dušo tiga človeika, kir hudu della, nerpoprei čez tiga Juda inu tudi čez tiga Gerka.

^[10] Ampag čast, hvala inu myr vsakimu, kir dobru dei, nerpoprei timu Judu inu tudi timu Gerku.

^[11] Zakai per Bugi nei obeniga rezlotka tih C. person, ^[12] obtu, kateri so pres te postave greišili, ty tudi pres te postave bodo zgubljeni. Inu kateri so na tei postavi greišili, ty bodo skuzi to postavo obsoieni. ^[13] Zakai nekar ty, kir to postavo poslušαιο, so pravični pred Bugom, temuč ty bodo pravični, kir to pastavo deio. ^[14] Zakai kadar ty aydi, kir ne imαιο te postave, vini po naturi te postavne riči deio, ty isti, naisi to postavo ne imαιο, so sami sebi ena postava. ^[15] Kateri izkazuo tu dellu te postave, zapissanu v nih sercib: inu tu tudi pričue nih veist inu te nih misli, kir se vmei sebo zatožuo inu izgovario, ^[16] na ta dan, kadar bode Bugsodil te skrivne riči tih ludi po muim evangeliu skuzi Jezusa Cristusa.

^[17] Pole ti se imenuieš en Iud inu se žanašáš D. na to postavo inu se ž Bugom

A 5 vissoku

Act. 10.
Ephes. 6.
Gal. 2.
Act. 7.
Luc. 6.
Iac. 1.

72| Apd 10,35.
Ef 6,9.
Gal 2,6.
Apd 7,53.
Lk 6,37.
Jak 1,22–25.

Matt. 25.⁷³

73| Mt 25,31–46.

LYST H TIM RYMLANOM.

74| Jn 8,33 sl.
Ps 1,2.

Joh. 8.
Psal. 1.⁷⁴

vissoku hvališ^[18] inu ti veiš nega volo, ti prou daies tim vissokim nucnim ričem, ti si podvižan iz te postave^[19] inu se zevupaš biti en pelavec tih slepcou, ena luč tih, kir so v temmi,^[20] en vižar tih neumeltalnih, en vučenik tih nevučenih, ti imaš en model tiga spožnane inu te risnice v ti postavi.^[21] Nu ti druge vučiš inu ne vučiš sam sebe. Ti pridi-guies, de se ne ima krasti, inu ti kradeš.

75| Mt 7,4.

Matth. 7.⁷⁵

^[22] Ti praviš, de se ne ima prešuštvati inu ti prešuštvuies, ti preklináš te malike inu ti kradeš tu, kar Bogu sliši.^[23] Ti se s to postavo hvališ inu ti skuzi tu pregrišene te postave Boga zašpotuies.^[24] Zakai tu ime Božie ie šentovanu vmei temi aydi za vašo volo, koker ie pissanu.

76| Iz 52,5.
Ezk 36,20–22.

Esa. 52.
Ezeh. 36.⁷⁶

E. *^[25] Ta obreza gvišnu nuca aku ti to postavo deržiš. Aku ti pag to postavo prelomiš, taku ta tuia obreza ie na to neobrezo preoberne-na.^[26] Aku tedai ta neobrezan te pravde te postave derži, ne bode li ta nega neobreza za to obrezo šacana?^[27] Inu ta, kir ie po naturi neobrezan, aku to postavo ohrani, bode tebe, kir si skuzi ta puhštab inu*

skuzi

TA II. CAP.

skuzi to obrezo to postavo prelomil, sodil. ^[28]
*Zakai kateri ie le izvuna en Iud, ta isti nei
en Iud, inu ta vunana obreza tiga messa
nei ta obreza.* ^[29] *Temuč, kateri ie iznotra
skrivaie en Iud, ta isti ie en Iud, inu ta
obreza tiga serca ie ta obreza, katera se v
tim duhu inu nekar v tim puhštabi sturi,
katere hvala ie iz Buga, nekar iz ludi.*

Ioh. 8.
Rom. 9,
Col. 2.⁷⁷

77| Jn 8,15.
Rim 9,4.
Kol 2,11.

TA III. CAP.

A. Iudi so več koker ty aydi pryeli od Buga. Bug ie stanovitin pruti vsem ž nega oblubami. B. Evangeli dobra della ne prepoveda temuč tu vupane v ne. C. Iudi inu aydi so hudi krivi grešniki. D. Sama vera v Cristusa nas svete sturi pred Bugom. E. S to vero dobimo dopolnener te postane⁷⁸.

78| Dopolnene te postave.

S *Kakovo ričio tedai ty Iudi več velaiio? A.
Oli kai priduie ta obreza?* ^[2] *Gvišnu
veliku. Nerpoprei zatu, kir so bile
nim sevupane te bessede, katere ie Bug go-
vuril.* ^[3] *Kai ie tedai zatu, aku glih nekateri
neso verovali? Aku ta nih nevera tu Božyo
risnično oblubo k nečemer sturi?* ^[4] *Nekar te-
ku, temuč veliku več bodi Bug risni-
čin,*

Rom. 9.
I. Thim. 1.⁷⁹

79| Rim 9,4–5.
1 Tim 1,11.

Ioh. 3.⁸⁰

80| Jn 3,33.

LYST H TIM RYMLANOM.

81|Ps 115,3.
Ps 51,6.

Psalm 115,⁸¹
Psalm 50.

čin, inu sledni človik lažnik, koker ie pissanu, de ti boš pravičin naiden v tuih besedah, inu de ti dobiš, kar ti boš sodil.

B. ^[5]*Aku ta naša krivica to pravico Božyo hvali, kai hočmo mi reči? Je li tedai Bug kriv, kir se čez krivinu serdi? (Iest taku po človeiski šegi govorim)* ^[6]*Nekar taku. Koku bi Bug ta sveit sodil?* ^[7]*Aku ta Božya risnica skuzi moio lažo obilneši rata k nega česti, zakai tedai iest bom že koker en grešnik obsoyen?* ^[8]*Inu nekar veliku več (koker se nom oponaša inu koker ty eni pravio, de mi govorimo) sturimu hudu, de dobru pride, katerih tu ferdamnane ie pravičnu.*

C. ^[9]*Kai tedai? Aku mi Iudi več velamo? Kratku, nekar, zakai mi smo od spreda uržabe naprei dali inu izkazali, de ty Iudi inu Gerki vsi so pod teim greihom,* ^[10]*koker ie pissanu. De ga nei, kir bi bil pravičin,* ^[11]*nei le eniga, nei ga, kir bi zastopen bil, nei ga, kir bi po Bugi vprašal.* ^[12]*Vsi so zešli, kmalu so nepridni ratali. Nei ga, kir bi dobru sturil, nei*

82|Ps 14,1; 53,1–4.

Psal. 13. 52.⁸²

eniga

TA III. CAP.

eniga nekar. ^[13] *Nih goltanic ie en odpert* ^{Psal. 5.⁸³} **83** | Ps 5,10
grob, nih iezike nucaio h golufy, pod nih
žnablih ie madraski strup. ^[14] *Nih vusta so* ^{Psal. 140.⁸⁴} **84** | Ps 140,4.
polna šentovane inu grenkusti, ^[15] *nih noge so*
hitre to kry preliti. ^[16] *Na nih potih ie zatre-* ^{Psal. 9.} **85** | Ps 9,7.
ne inu zlu. ^[17] *Inu tiga potu tiga myru neso* ^{Prov. 1.} *Iz 59,7.*
spoznali, ^[18] *pred nih očmi nei Božyga strahu.* ^{Eza. 59.} *Ps 36,2; 14,1.*
^[19] *Mi pag veimo, de kar kuli ta postava* ^{Psal. 36.}
pravi, tu ona tim, kir so pod to postavo, ^{14.⁸⁵}
pravi, de se vsaka vusta zamaše inu de vus
sveit bode dolžan Bogu. ^[20] *Zakai skuži ta*
della te postave ne bode obenu messu pred
nim pravičnu. Zakai skuži to postavo pride ^{Gal. 2.} **86** | Gal 2,16.
tu spoznane tiga greiha. ^{Heb. 7.⁸⁶} **86** | Heb 7,19.
^[21] *Nu, zdai ie pag pres te postave ta pra-* **D.**
vica, kir pred Bugom vela, rezodivena, ka-
tera ie poteriena inu spričana s to postavo
inu s teimi preroki. ^[22] *Iest pag govorim od*
le-te pravice Božye, kir pride iz te vere v
Fazusa Cristusa, h tim vsem inu čez vse te,
kir veruio. Zakai tukai nei obeniga rezlot-
ka. ^[23] *Zakai oni so vsi greišili, inu mankaio*
te česti, katero bi Bug na nih imel imeiti.
^[24] *Ampag oni bodo pravični sturieni, zabs-*
ton iz nega gnade, skuži tu odesitvu, ^{Eza. 35.⁸⁷} **87** | Iz 35,9.
kateru

LYST H TIM RYMLANOM.

88| 2 Mz 25,22.
Heb 5,10.

Exod. 25.
Heb. 5.

kateru ie v Jezusu Cristusu, ^[25-26]kateriga ie Bug naprei postavil k animu spravlavcu, skuzi to vero v nega kry, s teim ie on tu suio pravico izkazal v tim, kir ie on te greihe, kateri so poprei pod teim Božym poterplenem sturieni, odpusče, de on to suio pravico per sadašnjim čassu izkazuie v le-tim, de ie on sam pravični, inu le-ta, kir pravičniga sturi, tiga, kateri ie iz te vere v Jezusa.

89| Gal 2,16.

Gal. 2.⁸⁹

E. ^[27]*Kei ie tedai ta hvala? Ona ie proč pahnenena. Skuzi katero postavo? Skuzi ta della? Nekar, temuč skuzi postavo te vere.*

^[28]*Zatu mi terdnu deržimo, de ta človik bode pravičin sturien skuzi to vero, pres tih dell te postaae⁹⁰. ^[29]Ie li Bug tih aydov? Ia, gvišnu, on ie tudi tih aydov Bug. ^[30]Potehmal ie en sam Bug, kateri bode to obrezo iz te vere inu to neobrezo skuzi to vero pravično sturil.*

90| Postave.

^[31]*Aku mi tedai to postavo skuzi to vero do-li taremo? Nekar, temuč mi to postavo terdimo.*

TA IIII. CAP.

A. Vsi

TA IIII. CAP.

A. Vsi s. očaki so le skuzi to vero v Cris-
tnsa⁹¹ sveti ratali. B. Obenu dellu, zakra-
menti, samuč vera v Jezusa izveliča. C.
Postava greih rezodeva. D. Iz gnade zab-
ston Bug verne izveliča. E. Vera se voiskuie
s to nevero inu cbivlanem. F. Kar ie v Bi-
bly, ie nom k navuku pissanu.

91|Cristusa.

K *Ai tedai porečemo mi od našiga A.
očeta Abraama, de ie on nešil po
tim messei?* ^[2]*Ie li Abraam skuzi* ^{Eza. 51.⁹²}
*ta della pravičin sturien, taku on ima to
hvalo, ampag nekar per Bugi.* ^[3]*Kai pag tu
svetu pismu govori? Abraam ie veroval Bo-
gu inu tu ie nemu bilu k ani pravici perso-
ienu.* ^[4]*Temu pag, kateri della, ne bode* <sup>Gen. 15.
Gal. 3,⁹³
Iac. 2.</sup>
ta lon persoiem iz gnade temuč iz tega dolga.
^[5]*Ampag kateri ne della, temuč veruie v ti-
ga, kir tiga nevernika tiga pravičniga sturi,
timu istimu bode ta vera persoiena h ti pra-
vici.* ^[6]*Koker David od izveličane tiga člo-
veika, katerimu Bug to pravico pres tih dell* ^{Psal. 31.⁹⁴}
persodi, govori, ^[7]*izveličani so ty, katerim so
nih hudube odpuscene inu katerim so nih
greihi zakriveni.* ^[8]*Izveličan ie ta mož, ka-
terimu ta Gospud tiga greiha ne persodi.*
^[9]*Le-tu izveličane tedai, tyče li le-to B.
obrezo,*

92|Iz 51,1–2.

93|1Mz 15,6.
Gal 3,6–9.
Jak 2,20–24.

94|Ps 32,1–2.

LYST H TIM RYMLANOM.

obrezo oli tudi to neobrezo? Mi enkrat pravimo, de ta vera ie bila timu Abraamu h ti pravici persoiena. ^[10]Koku ie pag nemu bila persoiena? Tedai, kadar ie bil v ti obreizi oli v neobrezi? Nekar v ti obrezi temuč v ti neobrezi. ^[11]Inu on je potle pryel v tu znamenje te obreze, ta pečat te pravice te vere, katero ie on imel v ti neobrezi. De on bode en oča vseh tih, kir v ti neobrezi veruio, de se tudi nim ta pravica persodi. ^[12]Inu de on bo en oča te obreze, nekar le samuč tih, kir so od te obreze, temuč tudi le-tih, kir hodio po teh stopinah te vere, katera ie bila v ti neobrezi našiga očeta Abraama.

C. ^[13]Zakai ta obluba timu Abraamu oli nega semenu, de bi on imel biti en erbič tiga svitata, nei sturiena skuzi to postavo temuč skuzi to pravico te vere. ^[14]Zakai so li le-ty erbiči, kateri so od te postave, taku ta vera ništer ne vela inu ta obluba ie doli perpravljena. ^[15]Potehmal ta postava ta serd gori nareia. Zakai gdi te postave nei, undukai tudi nei tiga prestoplena.

Obtu

95|1 Mz 15,6; 17,9–14.

Gen. 15.
17.

96|Gal 3,18.

Gal. 3.⁹⁶

97|Jn 15,22.

Ioh. 15.⁹⁷

TA IIII. CAP.

^[16] *Obtu ta erbsčina se da skuži to vero, de D.
ie iz te gnade, de ta obluba bo terdna sled-
nimu semenu, nekar le samuč timu, kir ie iz
te postave, temuč tudi timu, kir ie te vere
tiga Abraama, kateri ie nas vseh oča, ^[17]ko-
ker ie pissanu, iest sem tebe postavil k ani-
mu očetu veliku aydov, poleg Boga.*

Eza. 51.
Luc. 13,19.
Joh. 8.
Gal. 3.
Gen. 17.⁹⁸

98| Iz 51,2.
Lk 13,16; 19,9.
Jn 8,33.
Gal 3,6–16.
1 Mz 17,5.

*Katerimu ie on veroval, de te martve stu- E.
ri žive, inu kliče te riči, kir neso, koker de bi
bile. ^[18]On ie ta, kir ie na vupanje, kir nei
bilu na kai se zevupati, veroval, de ie imel
biti en oča veliku aydov po tim, koker ie k
nemu bilu rečenu: taku bode tuie seime.*

^[19] *Inu on v ti veri nei bil šibag. On tudi nei
gledal na tu suie tellu, kateru ie uže mertvu
bilu, kadar ie uže bil stu leit star, inu na to
mertvo maternico te Sare tudi nekar. ^[20]Inu
on tudi nei cbiolal na tei oblubi Božy za vo-
lo te nevere, temuč on ie bil močan v ti veri
inu ie dal to čast Bogu. ^[21]On ie veidil popol-
noma, de ta, kir ie bil oblubil, ie mogoč, inu
de premore izkazati. ^[22]Obtu ie tudi nemu
bilu persoienu h ti pravici.*

Gen. 15.⁹⁹

99| 1 Mz 15,5.

Psal. 114.¹⁰⁰

100| Ps 111,3.

B Le-tu

LYST H TIM RYMLANOM.

- 101| Rim 15,4. Rom. 15.¹⁰¹ F. ^[23]Le-tu pag, de ie nemu bilu persoienu, nei pissanu za nega samiga volo, ^[24]temuč tudi za našo volo. Katerim bode persoienu, aku mi veruiemo na tiga, kir ie Jezusa, Gospudi našiga, od tih mertvih obudil, ^[25]kateri ie za naših grehov volo kiakai dan inu ie za naše pravice volo gori obuien.
- 102| 1 Tim 4,10. 1. Thim.¹⁰²
4

TA V. CAP.

A. Verni so sveti, troštivi v nadlughah. B. Božia lubezan, Cristuseva martra, nas izveličaio. C. Porodni greih, smert, fer-damnane erbamo od Adama, ta večni leban od Cristusa.

- 103| Iz 26,12. Jn 16,33. Eza. 26.¹⁰³
loh. 16. A. **K**Adar smo tedai mi skuži to vero pravični sturieni, taku mi imamo myr z Bugom skuži Jezusa Cristusa, Gospudi našiga, ^[2]skuži kateriga mi tudi imamo tu per-stopylu skuži to vero k le-tei gnadi, v kateri mi stoymo. Inu mi se v tim vuřani hvalimo te prihodne česti Božye. ^[3]Inu nekar samuč le-le-tu temuč mi se tudi hvalimo v tih nadlughah, kadar mi veimo, de ta nadluga sturi tu volnu terplene, ^[4]tu volnu terplene sturi tu isku-
- 104| Heb 3,6. Heb. 3.¹⁰⁴
- 105| Jak 1,2-4. Iac. 1.¹⁰⁵

TA V. CAP.

tu iskušene, tu iskušene sturi tu vupane. Psa. 57.¹⁰⁶

106|Ps 57,2.

^[5]*Tu vupane pag ne zasromuie, zakai ta lubezan Božya ie izlyta v ta naša serca skuzi Snetiga¹⁰⁷ Duha, kateri ie nom dan.*

107|Svetiga.

^[6]*Zakai Cristus že tedai, kadar smo bili B. šibki po tim času, ie za te nevernike vmerl.*

^[7]*Nu kumai kei eden za tu pravičnu vmerie, zakai za tu dobru lohki kei eden smei vmreiti.* ^[8]*Obtu Bug izkazuie to suio lubezan pruti nom, de Cristus že tedai, kadar smo grešniki bili, ie vmerl za našo volo.* ^[9]*Veliku več uže zdai, kir SMO V NEGA KRY PRAVIČNI STURIENI, bomo skuzi nega pred teim serdom ohraneni.* ^[10]*Smo li mi že tedai, kadar smo sovražniki bili z Bugom, skuzi to smert nega Synu spravleni? Veliku več uže zdai spravleni bomo ohraneni skuzi nega leben.* ^[11]*Inu nekar le samuč le-tu, temuč mi se tudi hvalimo v Bugi skuzi Fežusa Cristusa, Gospudi našiga, skuzi kateriga smo mi uže to spravo pryeli.*

Ephes. 2.
Col. 1.2.
Joh. 3.
1. Pet. 3.
1. Ioh. 4.¹⁰⁸
Heb. 9.

108|Ef 2,14–18.
Kol 1,5; 2.
Jn 3,16.
1 Pt 3,18.
1 Jn 4,10.
Heb. 9,26.

^[12]*Za tiga volo, koker skuzi eniga človeika C. ie ta greih prišal na ta sveit, inu skuzi ta greih ta smert. Inu taku ie ta smert čez vse ludi prešla, potehmal so vsi greiši-*

Gen. 3.¹⁰⁹

109|1 Mz 3,19.

B 2 li.

LYST H TIM RYMLANOM.

li. ^[13] Zakai ta greih ie bil na tim sveitu do te postave. Ampag kadar te postave nei, taku ta greih se ne persoduie. ^[14] Ia, ta smert ie kralovala od Adama noter do Moizesa, tudi čez le-te, kir neso vsi glihi inu s takim prestoplenem grešili, koker ie Adam, katerin ie en pild tiga, kir ie imel priti. ^[15] Ampag s teim darum nei koker ie s teim greihom. Zakai ie li skuzi eniga greih nih veliku vmerlu, veliku več ta gnada Božya inu ta dar skuzi to gnado tiga eniga človeika Jezusa Cristusa ie obilneiši prišla čez nih veliku. ^[16] Inu ta dar nei (le samuč čez en greih) koker (ie ta smert prišla) skuzi eden greih eniga grešnika. Zakai ta pravda ie od eniga h timu ferdamnanu, ampag ta dar ie iz dostih grehov h timu pravičnimu sturieniu. ^[17] Zakai ie li skuzi tiga eniga greih ta smert kralovala skuzi eniga, veliku več bodo le-ty, kir to preobilno gnado inu dar te pravice primo, bodo kralovali v tim lebnu skuzi tiga eniga Jezusa Christusa. ^[18] Obtukoker skuzi eniga greih ie tu ferdamnane čez vse ludi prišlu, glih taku skuzi eniga pravico ie tu pravičnu sturiene tiga lebna

čez

110 | Jn 4,10.

Joh. 4.¹¹⁰

TA V. CAP.

čez vse ludi prišlu. ^[19] Zakai koker skuzi tiga eniga človeika nepokorsčino ie veliku grešnikov postalo, glih taku tudi skuzi tiga eniga pokorsčino bode nih veliku pravičnih. ^[20] Ta postava pag ie pole noter prišla, de bi ta greih obilneiši ratal, undukai ie ta gnada še veliku več preobelneiši ratala. ^[21] De koker ie ta greih v ti smerti kraloval, glih taku kraluie ta gnada skuzi to pravico h timu večni-mu lebnu skuzi Fezusa Cristusa.

Gal. 3.
Luc. 7. ¹¹¹

111| Gal 3,19.
Lk 7,47.

TA VI. CAP.

A. Verni so duhovsko vmerli timu greihu, živi v ti pravici, greih v sebi more. B. Greih v Iozefu koker v Davidu nei kraloval. C. Verni so hlapci te pravice. D. Verni nih misli inu vude premine na dobru.

K Ai mi h timu porečemo? Bomo li mi A. tedai v tim greihu prebivali, de ta gnada teim obilneiše bode? ^[2] Nekar taku. ^[3] Mi, kir smo timu greihu vmerli, koku bi mi potle hoteli v nim živeiti? ^[3] Ne veise li vi, de
B 3 mi

Gal. 5.
Col. 2.
I. Pet. 3. ¹¹²

112| Gal 5,24.
Kol 2,2.
1 Pt 2,24.

LYST H TIM RYMLANOM.

mi vsi, kir smo na Jezusa Cristusa kersčeni, smo na nega smert kersčeni? ^[4] *Obtu smo mi uže ž nim red pokopani skuži ta kerst v to smert, de koker ie Cristus od tih mertvih gori obuden, skuži to čast tiga Očeta, taku imamo mi tudi v enim novim lebnu hoditi.*

^[5] *Zakai smo li mi ž nim red v to gliho te nega smerti vpelcani, taku mi tudi timu nega gorivstanenu glih bodemo.* ^[6] *Kadar mi le-tu veimo, de ta naš stari človik ie ž nim red cryžan, de se tu grešnu tellu rezvali, de mi uže več naprei ne imamo timu greihu služiti.* ^[7] *Zakai kateri ie vmerl, ta isti ie pravičin sturien od tiga greiha.* ^[8] *Smo li mi pag s Cristusom vmerli, taku mi veruiemo, de bomo mi tudi ž nim živeli.* ^[9] *Inu mi veimo, de Cristus, kir ie gori od te smerti obuden, naprei več ne vmerie. Ta smert ne bode čez nega več naprei gospodovala.* ^[10] *Zakai kir ie on vmerl, ie on vmerl timu greihu en samkrat. Kir ie on pag živ, ie on Bogu živ.* ^[11] *Taku se vi tudi za te iste deržite, de ste mertvi timu greihu, živi pag Bogu v tim Jazusu Cristusu, Gospudi našimu.* ^[116]

Ne

113| Ef 1,19–20.
Kol 2,12.
Heb 9,15.

Ephes. 4.
Col. 3.
Heb. 9. ¹¹³

114| 1 Pt 4,1.
2 Tim 2,11.

1. Pet. 4. ¹¹⁴
2. Thi. 2.

115| Raz 1,18.

Apoc. 1. ¹¹⁵

116| Trubar dodal »Gospudi našimu«. *Biblia: das ist Die gantze heilige Schrift, D. Martin Luther, 1545* (Luthrova edicija "zadnje roke"; nadalje L1545) ima, *Vulgata Sixto-Clementina, 1592* (nadalje V) ne.

TA VI. CAP.

^[12]Ne pustite tedai kralovati ta greih v tim B.
vašim mertvaškim tellesu, de bi vi nemu
pokorni bili v tih nega luštih. ^[13]Inu ne po-
daite te vaše vude timu greihu k ani bram-
bi te krivine, temuč podajte sami sebe Bogu,
koker ty, kir ste iz mertvih živi, inu te vaše
vude Bogu k ani brambi te pravice. ^[14]Zakai
ta greih ne bode čez vas gospodoval, po-
tehmal vi ne ste pod to postavo temuč pod to
gnado.

^[15]Kai tedai? Bomo li mi greišili, kir nesmo C.
pod to postavo temuč pod to gnado? Nekar
taku. ^[16]Ne veiste li vi, de katerimu se vi Ioh. 8.
2. Pet. 2. ¹¹⁷
podaste za hlapce, de hočte pokorni biti. Ti-
ga istiga, katerimu ste vi pokorni, ste vi
hlapci, oli tiga greiha h ti smerti oli te po-
korsčine h ti pravici. ^[17]Ampag hvala Bogu,
de ste vi hlapci tiga greiha bili, oli vi ste iz
serca bili pokorni timu modlu tiga vuka, v
kateri ste vi napelani. ^[18]Inu vi ste od tiga
greiha reišeni, ste hlapci postali te pravice.

^[19]Iest moram po človeiski šegi govoriti za- D.
volo te šibkote tiga vašiga messa. De koker
ste vi te vaše vude podaieli, de so slu-

B 4 žili

117|Jn 8,34.
2 Pt 2,19.

LYST H TIM RYMLANOM.

žili tei nečistosti inu h tei hudubi, de ene hudube do druge, taku tudi zdai podajte te vaše vude služiti tei pravici h timu posvičenu. ^[20] Zakai kadar ste tiga greiha hlapci bili, tedai ste vi te pravice bili prosti. ^[21] Kakov sad ste vi tedai imeili v tih ričeh, katerih se vi zdai sramujete? Zakai tih istih riči konec ie ta smert. ^[22] Zdai pag, kir ste rešeni od tiga greiha, inu ste Božy hlapci ratali, imate ta vaš sad v tim posvičenu inu ta konec ta večni leben. ^[23] Zakai ty šoldi tiga greiha ie ta smert. Ampag ta dar Božy ie ta večni leben skuzi Jezusa Cristusa, Gospudi našiga.

118| 1 Mz 2,17.
Rim 5,12.15.21.

Gen. 2.
Rom. 5.¹¹⁸

TA VII. CAP.

A. Kersčeniki so od postave ločeni inu evangeliu zaročeni. B. Postava daie greih na znane, visza h Cristusu. C. Verni, dotle so v tim životi, neso pres grehov, se ž nimi voiskuio. D. Oben človik nei pravičin pred Bugum suiemi delli.

A. ^[1] **N**E veiste li vi, bratie (iest s teimi, kir to postavo znaio, govorim), de ta postava gospoduie čez tiga človeka ta čas, dotle

119| 1 Kor 7,39.

1. Cor. 7.¹¹⁹

TA VII. CAP.

dotle je živ? ^[2] Zakai ena žena, kir ie pod možem, dotle ie ta mož živ, ie k nemu skuzi to postavo pervezana. Ampag, aku ta mož vmerie, ta ie ona od te postave tiga moža prosta. ^[3] Ie li ona tedai per enim drugim možu, dotle ie nee mož živ, taku ona bude ena peršušnica imenovana. Aku pag ta mož vmerie, taku ie ona prosta od te iste postave, de nei prešušnica, kadar ona drugiga moža vzame. ^[4] Glih taku tudi vi, mui bratie, ste umorieni tei postavi skuzi tu tellu Cristusevu, de ste vi eniga drugiga, tu ie tiga, kir ie gori vstal od tih mertvih, de mi ta sad Bogu pernessemo. ^[5] Zakai tedai kadar smo v tim messei bili, so ty grešni lušti (kir so se skuzi to postavo vzdigovali) v tih naših vudih muč imeili, ta sad tei smerti pernesti. ^[6] Zdai pag, kir smo od te postavei rešeni, inu smo ni, kir ie nas v ieči deržala, vmerli, taku de imamo mi služiti v ti novini tiga Duha inu nekar v ti starosti tiga puhštaba.

^[7] Kai tedai mi porečemo? Ie li ta postava B. greih? Nekar taku, ampag iest bi tiga greiha ne bil spoznal, samuč skuzi to po-

B 5 stavo,

Matth. 5.¹²⁰

120 | Mt 5,27–28.

LYST H TIM RYMLANOM.

121|2 Mz 20,17.
5 Mz 5,21.

Exod. 20,¹²¹
Deut. 5.

stavo, zakai iest bi od tiga lušta ne bil ništer veidil, de bi ta postava ne bila rekla, ti ne imaš luštov imeiti. [8] Ta greih pag ie en uržah vzel na tei zapuvidi inu ie delal notri vmei vse šlaht lušte. Zakai ta greh pres te postave ie bil mertov. [9] Iest sem pag nekadai pres te postave živ bil. Ampag kadar ie ta zapuvid bila prišla, ie ta greh spet živ ratal. [10] Iest sem pag vmerl inu se ie nešlu, de ta zapuvid, kir ie bila meni h timu lebnu postavlena, ie ona meni ratala h ti smerti. [11] Zakai, ta greih ie uržah vzel na tei zapuvidi, ie mene obnoril inu ie mene ubyl. [12] Sice ta postava ie sveta inu ca¹²² zapuvid ie sveta inu pravična inu dobra.

122|Ta.

123|Iz 48,18.
1 Tim 1,8.

Esa. 48.
1. Thi. 1.¹²³

C. *[13] Ie li tedai tu, kar ie dobru bilu, meni sturiena ena smert? Nekar taku. Ampag ta greh, de se izkaže, de ie greh, skuzi tu, kar ie dobru bilu, ie meni delal tu smert. De ta grešni greh skuzi to zapuvid bo čez nemasso velik sturien. [14] Zakai mi veimo, de ta postava ie duhovska, iest sem pag messen, prodan pod ta greh. [15] Zakai, kar iest dellam, tiga ne hvalim. Zakai, iest tiga, kar hočo, ne dellam, temuč tu, kar iest sovražim, tu
istu*

124|Iz 52.

Esa. 52.¹²⁴

TA VII. CAP.

istu iest delam. ^[16] *Aku pag iest tu, kar nečo, dellam, taku iest pervoluiem tei postavi, de ie dobra.* ^[17] *Taku iest uže ne sem ta isti, kir tu della, temuč ta greih, kir v meni prebiva.*

^[18] *Zakai iest veim, de v meni, tu ie, v muim messei ništer dobriga ne prebiva. Tu hotene ie dobru per meni, ampag de bi tu dobru dopernessel, tiga iest ne naidem.* ^[19] *Zakai tu dobru, kateru iest hočo, tiga iest ne sturim, temuč tu hudu, kateru iest nečo, tu istu iest dellam.* ^[20] *Aku pag tu, kar nečo, iest sturim, taku iest tiga istiga ne delam, temuč ta greh, kir v meni prebiva.*

^[21] *Taku iest naidem skuzi to postavo, de D. kadar iest hočo dobru sturiti, de tu hudu se mene derži.* ^[22] *Zakai, iest imam lušt h ti Božy postavi po tim noternim človeiku.* ^[23] *Ampag iest vidim notri v muih vudih eno drugo postavo, kir se zuperstavi tei postavi, muie misli inu mene v to iečo daie tei postavi tiga greiha, katera ie v tih muih vudih.* ^[24] *Iest, bog¹²⁶ človik, du bode mene od tiga telessa le-te smerti odrešil?* ^[25] *Iest zahvalim Boga skuzi Jezusa Cristusa, Gospudi našiga. Tukai iest uže s to misselio služim tei po-*

stavi

Gen. 6.¹²⁵

125|1 Mz 6.

126|Ubog.

LYST H TIM RYMLANOM.

stavi Božy, ampag s tim messum tei postavi tiga greiha.

TA VIII. CAP.

A. Ty mali greihi bodo tim vernim pred Bugom zakriveni. B. S. Duh verne zagvišuite, zveličanem trošta v nadlugah. C. Trošta te verne z dostimi perglihami, de z vesseliem terpe. D. Bug risničnu te verne bo ohranil zavolo nega Synu.

A. ^[1] **O** Btu uže zdai nei obeniga ferdamnena na tih, kateri so v Cristusu Jezusu, kir ne hodie po tim messei, temuč po tim Duhu. ¹²⁷ ^[2] Zakai ta postava tiga Duha, kir živu della v tim Cristusu Jezusu, ie mene rešila od te postave tiga greiha inu te smer-ti. ^[3] Zakai kar ie tei postavi bilu nemogoče (zavolo, kir ie skuzi tu messu bila šibka), tu istu ie Bug sturil, kir ie poslal suiga lastniga Synu v eni podobi tiga grešniga messa, inu ie ta greih v tim messei skuzi ta greih ferdamnanl. ^[4] De ta pravica, katero ta postava hoče imeiti, notri v nas bode dopolnena, kir ne hodimo po tim messei temuč po tim

127] »/K/ir ne hodie po tim messei, temuč po tim Duhu.« SSP nima, L1545 v celoti, V samo: »Qui non secundum carnem ambulat.«

128] Jn 8,36.
Gal 4,4–5.
Heb 5,7.

129] Oz 4,8.
1 Kor 5,5.

Ioh. 8. 59.
Gal. 4.
Heb. 5. ¹²⁸

Hos. 4. ¹²⁹
1. Cor. 5.

TA VIII. CAP.

tim Duhu. ^[5] Zakai, kateri so messeni, ty isti po messenih ričeh misslio, kateri so pag duhovski, ty isti po duhovskih. ^[6] Zakai, ta šega tiga messa ie ta smert, ampag ta šega tiga Duha ie ta leben inu myr. ^[7] Zakai ta messena šega ie enu souvraštvu zuper Boga, zakai ona se tei Božy postavi ne podverže inu ona se tudi ne premore. ^[8] Kateri so pag messeni, ty isti ne mogo dopasti Bogu. ^[9] Vi pag neste messeni temuč duhovski, potehmal ta Božy Duh v vas prebiva. Ie li pag kei eden, kir tiga Cristuseviga Duha ne ima, ta isti nei nega. ^[10] Ie li pag Cristus v vas, taku tu tellu ie mertvu zavolo tiga greiha. Ta Duh pag ie ta leben zavolo tiga pravičniga sturiena. ^[11] Aku pag tiga Duh, kir ie Jezusa od mertvih obudil, notri v vas prebiva, taku ta isti, kir ie Cristusa od tih mertvih obudil, bode tudi ta vaša mertvaška telessa žive sturil zavolo tiga Duha, kir notri v vas prebiva.

^[12] Za tiga volo, lubi bratie, mi smo dolž- B. niki nekar timu messu, de bi mi po tim messu živeli, temuč timu Duhu. ^[13] Zakai aku bote vi živeli po tim messei, taku vmeriete.

Aku

Esa. 55. ¹³⁰

130 | Iz 5,24.

131 | »/T/emuč timu Duhu.«
T. dodal. SSP nima, tudi
L1545 in V ne.

LYST H TIM RYMLANOM.

Aku vi pag s teim Duhum ta della tiga messa bote morili, taku bote živeli. [14] Zakai vsi ty, kir bodo od Svetiga Duha goneni, ty isti so otroci Božy. [15] Zakai vi neste tiga hlapčeviga duha pryeli, de bi se vi imeli spet bati, temuč vi ste pryeli tiga otročiga duha, skuži kateriga mi vpyemo: »Abba, Oča.« [16] Ta isti Duh daie pričo našimu duhu, de smo otroci Božy. [17] Smo li mi pag otroci, taku smo mi tudi erbiči, ia, erbiči Božy inu raven erbiči Cristusovi. Oli vsi taku, de ter-pimo mi ž nim, de bomo tudi ž nim h ti ča-sti povišani.

C. [18] Zakai iest zagvišnu deržim, de tu ter-plene tiga sadašniga čassa nei vrednu tiga prihodniga gospostva, kateru se bode nad nami rezodevalu, [19] zakai vsa stvar čaka ž velikim želenem na tu rezodivene tih Božyh otruk. [20] Zakai ta stvar ie podveržena timu ničemeriu, nekar rada, temuč zavolo tiga, kir ie no podvergal na zevupane. [21] Zakai tudi ta stvar bode rešena od te službe tiga strohnena h ti gosposki frayngi tih Božyh otruk. [22] Zakai mi veimo, de sledna stvar ž nami red vzdihuie inu žaluie do le-tiga

132|Gal 4,5–7.
2 Tim 1,7.

Gal. 4.
2. Thim.
1.¹³²

133|2 Kor 1,23.
Ef 1,3.

2. Cor. 1,5.¹³³
Ephes. 1.

134|Mt 5,11–12.
2 Kor 4,17.
1 Jn 3,2.
2 Kor 5,16.

Matth. 5.
2. Cor. 4.
1. Ioh. 3.¹³⁴
2. Cor. 5.

135|Jn 16,21.

Ioh. 16.¹³⁵

TA VIII. CAP.

tiga časa. ^[23]Inu nekar le ona sama, temuč tudi mi sami, kir te perve daruve tiga Duha imamo, vzdihuiemo notri v nas po tei otročini inu čakamo na tu odrešitvu tiga našiga telessa. ^[24]Zakai mi smo ia izveličani oli vsai le v tim vupani. Tu vupane pag, kateru se vidi, nei vupane. Zakai, koku more eden tu vupati, katero on vidi? ^[25]Aku mi pag na tu, kar ne vidimo, se zevupamo, taku mi ua¹³⁷ tu istu z volnim terplenem čakamo. ^[26]Glih taku ta Duh tudi pomaga tei naši šibkoti, zakai mi ne veimo inu koker bi se spodobilu, moliti. Temuč ta Duh, ta prossi sylnu za nas s teim neizrečenim gostim vzdihanem. ^[27]Kateri pag ta srca izvprašue, ta isti zna to missal tiga Duba, zakai on po voli Božy prossi za te svetnike. ^[28]Mi pag veimo, de vse riči služio h dobrimu tim, kir Boga lubio, kir so po nega napreivzetiu poklicani. ^[29]Zakai katere ie on poprei znal, te iste ie on tudi poprei odločil, de bodo podobni timu pildu nega Synu, de ie on ta pervi royeni vmei dostimi brati. ^[30]Katere ie on pag poprei odločil, te iste ie on tudi poklical, katere ie on pag poklical, te iste ie on tudi pravi-

Heb. i. ¹³⁶

136|Heb 11,1.

137|Na.

Esa. 26. ¹³⁸

138|Iz 26,9.

Ierem. 7. ¹³⁹

139|Jer 7,28.

LYST H TIM RYMLANOM.

pravične sturil. Kateri ie on pag pravične sturil, te iste ie on tudi gosposke sturil.

D. ^[31]*Kai tedai mi k le-tim ričem porečemo, je li Bug za nas, du nom bo zuper?* ^[32]*Kateri nei suimu lastnimu Synu zenessel, temuč ga ie za nas vseih kiakai dal, koku bi on nom tudi ž nim red vsiga ne šenkal?* ^[33]*Du bode te izvolene Božye zatošoval? Bug ie ta, kir pravične dela.* ^[34]*Du ie ta, kir ferdamnuie? Cristus ie ta, kir ie vmerl. Ia, on ie tudi veliku več ta, kir ie gori obuden, kateri ie na tei destnici Božy inu prossi za nas.* ^[35]*Du nas hoče odločiti od te lubezni Božye? Aku nadluga, aku tesnoba, aku lakota, aku nagota, aku nežihrost, aku meč?* ^[36]*Koker ie pissanu. Mi smo sledni dan za tuie volo vmoriieni. Mi smo šacani za te zaklane ovce.* ^[37]*Ampag v le-tih ričeh vseh mi premagamo skuzi tīga, kateri ie nas lubil.* ^[38]*Zakai iest sem gvišen, de ne smert, ne život, ne angeli, ne viudstvu, ne oblast, ne vprične riči, ne prihodne,* ^[39]*ne vissokota, ne globokota, ne obe na druga stvar nas ne bode mogla odločiti od te lubezni Božye, katera ie v tim Cristusu Jezusu, Gospudi našimu.*

140| 4 Mz 14.
Iz 50,8–9.
1 Mz 22,17.
Iz 53,10–12.

Num. 14.
Esa. 50.
Gen. 22.
Esa. 53.¹⁴⁰

141| Ps 49,6.

Psalm
49.¹⁴¹

142| T. izpustil »ne močik«;
enako L1545; V ima
»neque fortitudo«.

TA

TA IX. CAP.
TA IX. CAP.

A. Iudi zavolo nevere neso več Cerkov Božya. B. Bug hoče vse ludi izveličati. Zakai pag vseh ne izveliča, za tu ne imamo vprašati. C. Pravica te vere, ne postava, izveliča.

I *Est risničnu v Cristusu govorim inu ne A. lažem, od tiga meni tudi pričue ta muia veist v tim Svetim Duhu, ^[2]de ena velika žalost inu en betež pres nehane ie v muim sercei. ^[3]Iest sem želil sam panan biti od Cristusa zavolo muih bratov, kir so mui strici po tim messei. ^[4]Kateri so Izraeliti, katerih ie ta otročina inu tu gospostvu inu ty testamenti inu ta naredba te postave inu te Božye službe inu to oblube, ^[5]katerih so ty očaki, iz katerih ie Cristus po tim messei, kateri ie en Bug čez vse riči žegnan veko-ma. Amen. ^[6]Nekar pag taku (iest ne govorim), de bi ta beseda Božya bila doli pala. Zakai neso vsi Izraeliti, kateri so od Izraela, ^[7]inu tudi nekar vsi, kir so od Abraa-moviga semena, neso zatu (zdaici) otroci. Temuč v tim Izaacu se bode tebi tu seime*

C imeno-

Exod. 32. ¹⁴³	143 2 Mz 32,32.
Exod. 19. Deut. 7. ¹⁴⁴	144 2 Mz 19,5–6. 5 Mz 7,6
Rom. 1. ¹⁴⁵	145 Rim 1,3.
Rom. 2. ¹⁴⁶	146 Rim 2,28.
Gal. 4. ¹⁴⁷	147 Gal 4,5–6.
Gen. 21. ¹⁴⁸	148 1 Mz 21,12.

LYST H TIM RYMLANOM.

- 149| 1 Mz 18,10,14. Gen. 18.¹⁴⁹ imenovalu. ^[8] Tu ie, nekar ty, kir so otroci po tim messej, so otroci Božy, temuč ty otroci te oblube bodo zatu seime šacani. ^[9] Zakai, ta besseda te oblube ie le-ta (kir pravi): iest hočo priti okuli le-tiga čassa inu Sara bode eniga synu imeila. ^[10] Inu nekar samuč le tu, temuč tudi ta Rebecca, katera ie od tiga eniga Izaaca našiga očeta počela ^[11]že tedai, preden so otroci rojeni bili inu ništer, nei dobriga, nei hudiga sturili. De tu naprei vzetie Božye terdnu ostane po tim izvole-nem, ^[12]nekar zavolo tih dobrih dell, temuč kir (iz gnade) pokliče, ie bilu rečenu. Ta ve-gš'i bode timu mansimu služil, ^[13]koker ie pissanu, iest sem tega Iacopa lubil, Ezova pag sem sovražil.
- 150| 1 Mz 28,5. Gen. 28.¹⁵⁰ B. ^[14]Kai mi tedai porečemo? Ie li krivina per Bugi? Nekar taku. ^[15]Zakai on pravi h timu Moizesu, katerimu sem iest milostiv, timu sem milostiv, inu čez kateriga se iest usmilim, tiga istiga se iest usmilim. ^[16]Obtu nei tiga, kir hoče, ne tiga, kir teče, temuč ie tiga Božyga usmilena. ^[17]Zakai tu pismu pravi h timn ^[14]faraona: ^[15]Za tiga volo sem
- 151| Mal 1,2-3. Mal. 1.¹⁵¹
- 152| 2 Mz 33,19. Exod. 33.¹⁵²
- 153| 2 Mz 9,16. Exod. o.¹⁵³
- 154| Timu.
- 155| Faraonu.

TA IX. CAP.

sem iest tebe obudil, de iest izkažem na tebi to muio muč, inu de tu muie ime bode oznanenu po vsim sveitu. ^[18]Obtu, čez kateriga on hoče, čez tiga se on usmili, kateriga pag on hoče, tiga istiga on opterpni. ^[19]Natu ti k meni porečeš, kai tedai toži čez nas. Du ie ta, kir more nega voli zuper stati? ^[20]Am-pag o, človik, du si ti, kir Bogu zuper odgovaries? Aku ena sturiena reič pravi li h timu, kir ie no sturil, zakai si ti mene sturil taku. ^[21]En lončar, kir lonce dela, ne ima li oblasti iz ene ilove kepe sturiti eno possodo h timu poštenu, to drugo pag h ti sramoti? ^[22]Kai ie tedai? ^[23]Aku ie Bug hotel izkazati ta sui serd inu dati na znane to suio muč, ie on z velikim dolgim zanašanem terpil te possode tiga serda, kir so perpravlene bile h timu pogublenu, ^[23]inu de ie on tudi dal spo-znati tu veliku blagu nega gospostva na tih possodah te milosti, katere ie on perpravil h timu gospostvu. ^[24]Te iste (possode) smo mi, katere ie on poklical nekar samuč iz teh Iudov temuč tudi iz tih aydov, ^[25]koker on tudi skuži Ozea govori: Iest bom ta folk,

C 2 kateri

Esa. 45.
156
64.

156| Iz 45,9; 64,7.

Jerem. 18.
Eccles. 33,¹⁵⁷
2. Tim. 2.

157| Jer 18,6.
Sir 33,13.
2 Tim 2,20.

158| »Kai ie tedai?«
T. dodal; SSP, L1545
in V nimajo.

Hos. 1,2,
1. Pet. 2,¹⁵⁹

159| Oz 2,25.
1 Pet 2,10.

LYST H TIM RYMLANOM.

kateri nei bil mui, ta mui folk imenoval, inu to muio lubo, katera nei bila luba. Inu bode na tim meistu, gdi ie k nim rečenu, vi neste mui ludie, undukai bodo imenovani synuvi tiga živiga Boga. ^[27] Ezaias tudi vpye čez Izrael, aku glih tu štivene tih izraelskih otruk bode koker tiga morskiga peiska, taku vsai le-ty ostanki bodo ohraneni. ^[28]

160 | lz 10,22–23.
Am 9,8–9.
Zah 13,8–9.

Esa. 10.
Amos 9.
Zah. 13. ¹⁶⁰

Zakai tukai ie dokonana inu okračena ta besseda v ti pravici, zakai ta Gospud bode sturil eno okračeno bessedo na zemli. ^[29] Inu koker ie Ezaias poprei govuril, de bi nom ta Gospud te voiske ne bil pustil tu seime ostati, taku bi mi bili koker Sodoma inu bi tei Gomori bili perglhani.

161 | lz 1,9.

Esa. 1. ¹⁶¹

C. ^[30] *Kai tedai mi porečemo? (Le-tu hočmo mi reči.) ¹⁶² De ty aydi, kateri neso postopovali po tei pravici, so to pravico obderžali, le-to pravico pag, kir pride iz te vere. ^[31] Ta Izrael pag, kir ie postopaval po tei postavi te pravice, nei prišal h ti postavi te pravice. ^[32] Zakai tu? Zatu, ker te iste neso iz te vere, temuč iz tih dell te postave iskali. Zakai oni so se opoteknili ob ta kamen tiga*

162 | »(Le-tu hočmo mi reči.)« T. dodal; L1545 enako; SSP in V nimata.

opot-

TA IX. CAP.

*opotikane, ^[33]koker ie pissanu: Pole iest polo-
žim v tim Syonu en kamen tiga opotaknena
inu eno skalo tiga zblaznena, de vsaki, kir v
nega veruie, ne bode zasramovan.*

Esa. 28.¹⁶³

163| lz 28,16.

Esa. 49.¹⁶⁴

164| lz 49,4.8.

TA X. CAP.

A. Vernih pravica oli bruma pred Bugom ie ta vera, nekar ta nih della. B. Vera se dobi skuzi to pridigo tiga evangelia.

B *Ratie, ta dobra vola tiga muiga serca A.
inu ta prošna, kir se sturi h Bugi za ta
Izrael, ie, de bi izveličani bili. ^[2]Zakai iest
nim le-tu pričovane daiem, de oni imaiio en
ayffer Božy, oli nekar po tei zastopnosti. ^[3]
Zakai oni ne spoznaio to pravico, kir pred
Bugom vela, inu isčeio nih lastno pravico
gori postaviti, de taku tei pravici, kir pred
Bugom vela, neso podverženi. ^[4]Zakai
CRISTUS IE TA KONEC TE POSTAVE H TI
PRAVICI VSAKIMU, KIR VERUIE. ^[5]Moižes,
ta dobru pisše od te pravice, kir pride iz te
postave, da kateri človik sturi te riči, bode
C 3 skuzi*

Rom. 9.
Gal. 4.¹⁶⁵

165| Rim 9,31–32.
Gal 4,9.

Matth. 5.¹⁶⁶

166| Mt 5,17.

LYST H TIM RYMLANOM.

167|5 Mz 30,12–14.

Deut. 30.¹⁶⁷

skuzi nee živ. ^[6] Ampag ta pravica, katera ie iz te vere, ta le-taku govori: Ne reci v tuim sercei: »Du hoče gori v nebessa stopiti?« Tu ie, Cristusa doli iz nebes pelati. ^[7] Oli du puide doli v ta prepod? Tu ie, Cristusa od tih mertvih nazai pelati. ^[8] Kai pag tedai pravi? Poleg tebe ie ta besseda, v tuih vustih inu v tuim sercei. Tu ie ta besseda te vere, katero mi pridiguiemo. ^[9] Zakai aku ti s tuiemi vusti spoznaš Gospudi Jezusa inu veruieš v tuim sercei, de ga ie Bug od tih mertvih gori obudil, taku ti boš izveličan. ^[10]

168|Iz 28,16.

Esa. 28.¹⁶⁸

Zakai kateri iz serca veruie, ta isti ie pravičin, inu kateri s teimi vusti spozna, ta isti bode izveličan. ^[11] Zakai tu pismu pravi, kateri na nega veruie, ta isti ne bode zasromovan.

169|Apd 10,34.36.

Act. 10.¹⁶⁹

B. ^[12] *Inu tukai nei obeniga rezlotka vmei Iudom inu vmei Gerkom. Zakai on ie vseih glih en Gospud, bogat čez vse te, kir na nega kličeio. ^[13] Zakai kateri kuli bode klical na tu ime tiga Gospudi, ta bo izveličan. ^[14]*

170|Jl 3,5. Trubarjeva robna opomba poškodovana. Apd 2, 21; 12,22.

J/oeA 2.
Act. 2.12.¹⁷⁰

Koku hote oni pag na tiga klicati, na kateriga neso verovali? Koku pag hote na nega verovati, od kateriga neso ništer slišali?

Koku

TA X. CAP.

<p>^[15] <i>Koku hote pag slišati pres pridigarie? Koku hote pag pridigati, samuč oni bodo poslani? Koker ie pissanu, o, koku lipe so te noge tih, kir oznanuio ta myr, tih, kir tu dobru oznanuio.</i> ^[16] <i>Oli oni neso bili vsi timu evangeliu pokorni. Zakai, Esaias pravi, Gospud, du ie veroval timu, kar so slišali od nas?</i> ^[17]</p>	<p>Esa. 25. Nahum 2. ¹⁷¹</p>	<p>171 lz 52,7. Nah 2,1.</p>
<p><i>Taku ta vera pride iz tiga poslušane, to poslušane pa ie skuzi to bessedo Božyo.</i> ^[18] <i>Iest pag pravim, ne so li oni slišali? Gvišnu nih glas ie vunkai šal po vsih deželah inu nih bessede do kraiev tiga svita.</i> ^[19] <i>Iest pag pravim, Izrael nei li ga spoznal? Nerpervič Moizes pravi, iest hočo vas dražiti h timu ayfranu skuzi en folk, kateri nei mui folk, inu skuzi en norski folk iest hočo vas reserditi.</i> ^[20] <i>Za le-teim Esaias tudi smei taku reči, iest sem naiden od tih, kir mene neso iskali, iest sem se očitu izkazal tim, kir neso po meni vprašali.</i> ^[21] <i>H timu Izraelu pag pravi: Iest sem ta celi dan te muie roke iztegoval h timu folku, kir ne hoče verovati, inu kir zuper govori.</i></p>	<p>Esa. 53. Ioh. 12. ¹⁷²</p>	<p>172 lz 53,1. Jn 12.38.</p>
<p><i>Iest pag pravim, Izrael nei li ga spoznal? Nerpervič Moizes pravi, iest hočo vas dražiti h timu ayfranu skuzi en folk, kateri nei mui folk, inu skuzi en norski folk iest hočo vas reserditi.</i> ^[20] <i>Za le-teim Esaias tudi smei taku reči, iest sem naiden od tih, kir mene neso iskali, iest sem se očitu izkazal tim, kir neso po meni vprašali.</i> ^[21] <i>H timu Izraelu pag pravi: Iest sem ta celi dan te muie roke iztegoval h timu folku, kir ne hoče verovati, inu kir zuper govori.</i></p>	<p>Psal. 18. ¹⁷³</p>	<p>173 Ps 19,5.</p>
<p><i>Iest pag pravim, Izrael nei li ga spoznal? Nerpervič Moizes pravi, iest hočo vas dražiti h timu ayfranu skuzi en folk, kateri nei mui folk, inu skuzi en norski folk iest hočo vas reserditi.</i> ^[20] <i>Za le-teim Esaias tudi smei taku reči, iest sem naiden od tih, kir mene neso iskali, iest sem se očitu izkazal tim, kir neso po meni vprašali.</i> ^[21] <i>H timu Izraelu pag pravi: Iest sem ta celi dan te muie roke iztegoval h timu folku, kir ne hoče verovati, inu kir zuper govori.</i></p>	<p>Deut. 32. ¹⁷⁴</p>	<p>174 5 Mz 32,21.</p>
<p><i>Iest pag pravim, Izrael nei li ga spoznal? Nerpervič Moizes pravi, iest hočo vas dražiti h timu ayfranu skuzi en folk, kateri nei mui folk, inu skuzi en norski folk iest hočo vas reserditi.</i> ^[20] <i>Za le-teim Esaias tudi smei taku reči, iest sem naiden od tih, kir mene neso iskali, iest sem se očitu izkazal tim, kir neso po meni vprašali.</i> ^[21] <i>H timu Izraelu pag pravi: Iest sem ta celi dan te muie roke iztegoval h timu folku, kir ne hoče verovati, inu kir zuper govori.</i></p>	<p>Esa. 52.65. ¹⁷⁵</p>	<p>175 lz 65,1.</p>
<p><i>Iest pag pravim, Izrael nei li ga spoznal? Nerpervič Moizes pravi, iest hočo vas dražiti h timu ayfranu skuzi en folk, kateri nei mui folk, inu skuzi en norski folk iest hočo vas reserditi.</i> ^[20] <i>Za le-teim Esaias tudi smei taku reči, iest sem naiden od tih, kir mene neso iskali, iest sem se očitu izkazal tim, kir neso po meni vprašali.</i> ^[21] <i>H timu Izraelu pag pravi: Iest sem ta celi dan te muie roke iztegoval h timu folku, kir ne hoče verovati, inu kir zuper govori.</i></p>	<p>Esa. 45. ¹⁷⁶</p>	<p>176 lz 65,2.</p>

C 4 TA

LYST H TIM RYMLANOM.

TA XI. CAP.

A. Bug nei vsih Judov zavergal, zakai jogrin inu drugi verni so tudi Iudi bili. B. Bug ie te verne ayde k sui Cerkvi odločil inu poklical, potehmal ty Judi so neverni ratali, tige se ty aydi ne imαιο prevzeti. C. H koncu tige svita bodo ty Judi tudi verni. D. Po tei skrivni Božy voli ne imamo vprašati.

- A. **I** Est tedai pravim, ie li Bug te suie ludi zavergal? Tu bodi deleč, zakai iest sem tudi en Izraelitar, iz Abraamoviga semena, od te žlahte Beniaminove. ^[2] Bug nei zavergal te suie ludi, katere ie on poprei spoznal. Ne veiste li vi, kai tu Pismu od tige Eliasa pravi? Koku on prossi Boga zuber ta Izrael, rekoč, ^[3] Gospud, oni so te tuie preroke ubyli, inu tuie altarie rezvalili, inu iest sem sam ostal inu oni isčeio meni mui život vzeti. ^[4] Ampag kai pravi k nemu ta Božya odgovor? Iest sem sebi ohranil sedem tissuč mož, kateri neso suih kolen poklunili pred teim Baalom. ^[5] Glih taku per tim sadašnjim čassu so čez ostali eni ostanki po tim izvolenem te gnade. ^[6] Ie li pag iz te gnade, taku nei iz tige
- 177| Jer 31,7. Ierem. 31.¹⁷⁷
- 178| 1 Kr 19,10,4. 3. Reg. 19.¹⁷⁸
- 179| 1 Kr 19,18. 3. Reg. 19.¹⁷⁹
- 180| 5 Mz 29,3. Deut. 9.¹⁸⁰

TA XI. CAP.

iz tiga zaslužena tih dell, sice ta gnada bi ne bila gnada. Ie li pag iz tiga zaslužena tih del, taku ta gnada ništer nei, sice tu zaslužene bi ne bilu zaslužene. ^[7]Kai ie uže? Kar Izrael isče, tiga ne doseže, ampag tu izvole-ne ie doseže. Ty drugi so oslipleni, ^[8]koker ie pissanu, Bug ie nim dal eniga bodečiga duha, oči, de ne vidio, inu vušesa, de ne slišio do današnjiga dne. ^[9]Inu David pravi, ober-ni se nih myža k animu štryku, inu lovlenu, inu udarcu, inu nim k animu povernenu. ^[10]Oslepi nih oči, de ne vido, inu ugibli doli veden nih herbat.

^[11]*Taku iest tedai pravim, so li se oni za tu opoteknili, de bi imeili pasti? Nekar taku, ampak skuzi nih padec ie tu izveličane tih aydov došlu, de bi nee h timu ayfranu dražilu. ^[12]Zakai aku nih padec ie tu veliku blagu tiga svita, inu nih doli iemlene ie tu veliku blagu tih aydov, koku veliku več nih obilnu dopolnene? ^[13]Iest z vami, aydi, govorim, potehmal sem iest tih aydov ioger. Iest muio službo često delam, ^[14]de bi koku*

C 5 mogel

Esa. 6.¹⁸¹
Act. 7.

181|Iz 6,9–10.
Apd 7,51.

Psal. 68.¹⁸²

182|Ps 69,23–24.

Rom. 1.
1. Tim. 2.¹⁸³
2. Tim. 1.

183|Rim 1,5.
1 Tim 2,7.
2 Tim 1,11.

LYST H TIM RYMLANOM.

- mogel te, kir so muie messu, h timu ayffranu rezdražiti, inu iz nih naketere izveli-
čati, ^[15] Zakai kadar nih odveržek ie ta
sprava tiga svita, kai bi tu nih gori iemle-
ne družiga bilu, samuč koker de bi se ta
leben od tih mertvih semkai vzel? ^[16] Ie li tu
začene svetu, taku ie testu, ie tudi svetu.*
- 184** | Iz 65,22. Esa. 65. ¹⁸⁴ *Inu ie li ta koren svet, taku so te veye tudi
svete. ^[17] So li pag naketere veye odlomnene,
ti pag, kir si ena divia olik bil, si noter v*
- 185** | Jer 11,16. Ierem. 11. ¹⁸⁵ *ne vceplen inu si diležen ratal tiga korena
inu telsti te olike, ^[18] ne hvali se zuper te ve-
ie. Aku se ti pag zuper nee hvališ, taku ti
imaš veiditi, de nekar ti tiga korena ne
nosiih, temuč tu koreu ¹⁸⁶ tebe. ^[19] Na tu ti
pag porečeš, te veie so odlomnene, de sem
iest vpelcan. ^[20] Ti prou pravič. ¹⁸⁷ Oni so od-
lomneni, za volo nih nevere, ti si pag obstal*
- 186** | Koren.
- 187** | Praviš.
- 188** | Sir 7,1. Eccles. 7. ¹⁸⁸ *skuzi to vero. Ne bodi preofferten, temuč
bui se. ^[21] Sakai aku Bug nei tim naturskim
veyem zenessel, gledai, de se kai ne pergodi,
de on tudi tebe se ne bo šonal. ^[22] Obtü pogle-
dai ti to dobruto inu ostrobo Božyo. To
ostrobo na tih, kir so pali, to dobruto pag
na tebi, aku v ti dobruti ostanješ, sice ti boš
tudi*
- 189** | 2 Kor 3,5. Trubar-
jeva robna opomba
poškodovana. /.../Cor.
¹⁸⁹
3.

TA XI. CAP.

tudi izsekan, ^[23]inu oni aku v ti neveri ne ostano, bodo vcepleni, Bug premore nee dobru spet vcepiti. ^[24]Zakai si li ti iz te olike, katera ie po naturi divia bila, vunkai izsekan, inu zuper to naturo v to dobro oliko vcepleen. Koku veliku več le-ty, kir so natureski, bodo v nih lastno oliko vcepleni.

^[25]Lubi bratie, iest hočo, de imate veiditi C.

le-to skrivnust, de ne bote sami per sebi offertni. De ta slipota se ie ie en deil pergodila timu Izraelu, dotle ie tu dopolnene tih aydov noter prišlu, ^[26]inu de taku ta celi Izrael bode izveličan. Koker ie pissanu: Ta Odrešenik pride iz Siona inu bode to nevernost proč obernal od tiga Jacopa, ^[27]inu le-tu ie mui testament ž nimi, kadar iest vzajem proč nih greihe. ^[28]Po tim evangeliu iest nee imam za sovražnike za vašo volo. Ampag po tim izvolenu so oni meni lubi za volo tih očakov. ^[29]Zakai ty daruvi inu tu poklicane Božye so pres grevinge. ^[30]Zakai koker vi nekadai neste verovali Bogu, zdai pag ste vi milost dobili skuži nih nevero. ^[31]Glih taku so oni zdai neverni, kadar ste vi to
milost

Luc. 21.¹⁹⁰

190|Lk 21,24.

Psal. 13.¹⁹¹
Esa. 59.

191|Ps 13,8.
Iz 59,20–21.

LYST H TIM RYMLANOM.

milost dobili, de oni tudi dobe to milost.

[32]ZAKAI BUG IE VSE POD TO NEVE-
RO ZAPERL, DE ON VSEM MILOST
IZKAŽE.

D. [33] *O, koku ena globoka inu bogata reič ie ta
modrost inu spoznane Božye. Te nega prav-
de se ne mogo zapopasti, inu ty nega poti se
ne mogo izvprašati. [34] Zakai, du ie to missal
tiga Gospudi spoznal? Oli du ie nega svit-
nik bil? [35] Oli du ie nemu kai poprei dal, de
bi se nemu spet povernilu? [36] Zakai od nega,
inu skuzi nega inu v nim so vse riči, nemu
bodi ta čast vekoma, Amen.*

192| Mdr 17,1.

Sap. 17.¹⁹²

193| Mdr 9,13.
Iz 40,13.
1 Kor 2,16.
Iz 44,24.
Rim 16,27.

Sap. 9.
Esa. 40.
1. Cor. 2.
Esa. 44.
Rom. 16.¹⁹³

TA XII. CAP.

A. Verni so druguč h dobrim deblom
sturieni, obtu imamo dober sad pernesti. B.
Verni imao ž nih darum drugim služiti. C.
Verni imao biti pošteni, periaznivi pruti
vsem periatelom inu sovražnikom.

A. **I** *Est natu vas, bratie, skuzi te milosti
Božye prossim, de vi podaste vašá telessa
Bogu k animu živimu, svetimu inu periet-
nimu*

194| Flp 4,8.

Phil. 4.¹⁹⁴

TA XII. CAP.

tnimu offru, de ta vaša služba Božya bode pametna. [2] Inu timu svitu ne bodite vi glih, temuč preminite se skuži tu ponovlene te vaše missli, de bote znali prou, kai ie ta vo-la Božya, kai ie dobru, perietnu inu popol-noma. [3] Zakai iest vsakimu, kir ie vmei vami, skuži to gnado, kir ie meni dana, pravim, de oben kai več od sebe ne derži te-muč tu, kar se spodobi deržati. De bode po-šten inu treživ po tim, koker ie Bug enimu vsakimu rezdelil to mero te vere. [4] Zakai koker mi v tim enim telessu dosti vudov imamo, ampag ty vudi ne imaiio vsi glih eniga diane, [5] taku mi nas dosti smo enu tellu v Cristusu inu sledni eden tiga drugiga vudi.

*[6] Inu mi imamo mnogetere daruve nom B. dane po tei gnadi, ima li du prerokovane, de se tu istu s to vero gliha. [7] Ima li du kako službo, ta isti streži tei službi. Kateri vuči, ta isti streži timu vučenu. [8] Kateri opomina, ta isti streži timu opominanu. Kateri komu kai daie, ta isti dai s preprostim sercem. Kateri ie čex druge postavlen, ta bodi flissig. Kateri milost izkazuie, ta isti no izkaži
z vesse-*

Ephes. 5.
2. Thess. 4.
Eccles. 3.¹⁹⁵

195| Eph 4,23.
1 Tes 4,1.
Sir 3,1.

Rom. 4.
1. Cor. 8.¹⁹⁶

196| Rim 4,4–6.
1 Kor 8,2.

1. Cor. 12.
Ephes. 4.¹⁹⁷

197| 1 Kor 12,1–2.
Ef 4,7.

1. Cor. 14.
1. Pet. 4.¹⁹⁸

198| 1 Kor 12,4–7.
1 Pet 4,10–11.

Act. 2.
Eccles. 32.
Deut. 15.¹⁹⁹

199| Apd 2,18.
Sir 32,1.
5 Mz 15,6.

LYST H TIM RYMLANOM.

- 200| Am 5,14–15. Amos 5.²⁰⁰ *z vesseliem. [9] Ta lubezan ne bodi fals, ne hinavska. Sovražite tu, kar ie hudu, deržite se h timu, kar ie dobru. [10] Lubite se vmei sebo s to bratovsklo lubežno. Pridi eden timu drugimu s teim poštenem naprei. Kar imate sturiti, v tim ne bodite lini. [11] Bodite goreči v tim duhu, strežite timu času. [12] Bodite vesseli v tim vupanu, v nadlugah terpežlivi. Veden inu do konca molite. [13] Tim svetnikom v nih potrebi podilite. Radi erperguite. [14] Dobtū recite tim, kir vas prega-neio, žegnaite vi nee inu ne kalnite. [15] Vesselite se s teimi vesselimi inu plačite se s teimi, kir se plačeio. [16] Bodite ene missli eden pruti drugimu.*
- 201| 1 Pet 2,17. 1. Pet. 2.²⁰¹ *se h timu, kar ie dobru. [10] Lubite se vmei sebo s to bratovsklo lubežno. Pridi eden timu drugimu s teim poštenem naprei. Kar imate sturiti, v tim ne bodite lini. [11] Bodite goreči v tim duhu, strežite timu času. [12] Bodite vesseli v tim vupanu, v nadlugah terpežlivi. Veden inu do konca molite. [13] Tim svetnikom v nih potrebi podilite. Radi erperguite. [14] Dobtū recite tim, kir vas prega-neio, žegnaite vi nee inu ne kalnite. [15] Vesselite se s teimi vesselimi inu plačite se s teimi, kir se plačeio. [16] Bodite ene missli eden pruti drugimu.*
- 202| Sir 32,22. Eccles.²⁰² 31. *se h timu, kar ie dobru. [10] Lubite se vmei sebo s to bratovsklo lubežno. Pridi eden timu drugimu s teim poštenem naprei. Kar imate sturiti, v tim ne bodite lini. [11] Bodite goreči v tim duhu, strežite timu času. [12] Bodite vesseli v tim vupanu, v nadlugah terpežlivi. Veden inu do konca molite. [13] Tim svetnikom v nih potrebi podilite. Radi erperguite. [14] Dobtū recite tim, kir vas prega-neio, žegnaite vi nee inu ne kalnite. [15] Vesselite se s teimi vesselimi inu plačite se s teimi, kir se plačeio. [16] Bodite ene missli eden pruti drugimu.*
- 203| Heb 13,2–3. Heb. 13.²⁰³ *se h timu, kar ie dobru. [10] Lubite se vmei sebo s to bratovsklo lubežno. Pridi eden timu drugimu s teim poštenem naprei. Kar imate sturiti, v tim ne bodite lini. [11] Bodite goreči v tim duhu, strežite timu času. [12] Bodite vesseli v tim vupanu, v nadlugah terpežlivi. Veden inu do konca molite. [13] Tim svetnikom v nih potrebi podilite. Radi erperguite. [14] Dobtū recite tim, kir vas prega-neio, žegnaite vi nee inu ne kalnite. [15] Vesselite se s teimi vesselimi inu plačite se s teimi, kir se plačeio. [16] Bodite ene missli eden pruti drugimu.*
- 204| Flp 2,2. Phil. 2.²⁰⁴ *se h timu, kar ie dobru. [10] Lubite se vmei sebo s to bratovsklo lubežno. Pridi eden timu drugimu s teim poštenem naprei. Kar imate sturiti, v tim ne bodite lini. [11] Bodite goreči v tim duhu, strežite timu času. [12] Bodite vesseli v tim vupanu, v nadlugah terpežlivi. Veden inu do konca molite. [13] Tim svetnikom v nih potrebi podilite. Radi erperguite. [14] Dobtū recite tim, kir vas prega-neio, žegnaite vi nee inu ne kalnite. [15] Vesselite se s teimi vesselimi inu plačite se s teimi, kir se plačeio. [16] Bodite ene missli eden pruti drugimu.*
- 205| Prg 3,7. Iz 5,21. Prg 3,4. 1 Pet 3,9. 2 Kor 8,21. Heb 12,4. 5 Mz 32,35. Prov. 3. Esa. 5. Prov. 31. 1. Pet. 3. 2. Cor. 8. Heb. 2. Deut. 32.²⁰⁵ *C. Ne vzdiguite tih vaš missel h tim vissokim ričem, temuč deržite se doli h tim nizkim. Ne deržite sami sebe za modre. [17] Nikomer ne povračuie hudu za hudu. Flissajte se tiga poštena pred vsemi ludmi. [18] Ie li mogoče inu kuliku na vas leži, taku imeite zo vsemi myr. [19] Nekar se sami ne mesčuite, vi lubežnivi, temuč daite meistu timu serdu, zakai onu ie pissanu: Meni sliši tu mesče-*

TA XII. CAP.

*mesčene, iest hočo poverniti, pravi ta Gos-
spud. ^[20]Obtu ie li tui sovražnik lačen, dai
nemu ieisti, je li žeien, dai nemu piti. Ka-
dar ty tu deiš, taku ti živu vogeles zbiras na
nega glavi. ^[21]Ne pusti se od hudiga premoči,
temuč premozi tu hudu s teim dobrim.*

Prov. 25.²⁰⁶

206|Prg 25,21–22.

TA XIII. CAP.

A. Verni sui gosposčini imαιο zveisti,
pokorni biti, volnu dati, kar nim sliši. B. Z
lubeznio sturimu, kar smo ludem dolžni.
C. Novi testament zastopniše koker ta
stari od Cristusa govori, zatu smo dolžni
evangeliju biti pokorni.

V*Saka duša bodi tim visšim oblastom A.
podveržena. Zakai nei oblasti samuč
od Buga inu te oblasti, kir so, so od Buga
nareiene. ^[2]Obtu, kateri te oblasti stoy zuper,
ta isti tei Božy naredbi zuper stoy. Inu ty,
kir zuper stoie, ti isti bodo čez sami sebe to
sodbo pryeli. ^[3]Zakai ti vyudi neso tim
dobrim dellom k animu strahu temuč tim
hudim. Inu aku se ti ne čez te oblasti
bati,*

Sap. 6.
1. Pet. 2.²⁰⁷

207|Mdr 6,3.
1 Pt 2,13–17.

LYST H TIM RYMLANOM.

*bati, taku sturi ti tu, kar ie dobru, inu boš
hvalo od nee imel. ^[4] Zakai, ona ie en služab-
nik Božy, tebi h dobrimu. Aku ti pag hudu
sturiš, taku se ti bui, zakai ona ne nossi tiga
meča zabston. Ona ie en služanik Božy, en
mesčavec h timu serdu čez tiga, kir hudu
sturi. ^[5] Za tiga volo ie potreba pokornim bi-
ti, nekar le samuč zavolo tiga serda temuč
tudi zavolo te vysti. ^[6] Inu za le-tiga volo vi
te pravde plačujete, zakai oni so služabniki
Božy, kir na tu istu gledaio. ^[7] Obtudajte
vsakimu tu, kar ste dolžni. Komu pravdo,
timu pravdo; komu zlo, timu zlo; komu
strah, timu strah; komu čast, timu čast.*

B. ^[8] *Ne bodite nikomer kai dolžni, samuč le-
tu, de se vi vmei sebo lubite. Zakai, kateri
tiga drugiga lubi, ta ie to postavo dopolnil.
^[9] Zakaj le-tu: ne prešustvai, ne vbyai, ne
kradi, fals pričovane ne govori, ne želi, inu
ie li kaka druga zapuvid, ta ista ie v le-tei
bessedi zapopadena: Lubi tuiga bližniga
koker sam sebe. ^[10] Ta lubexan timu bližnimu
hudiga ne sturi. Obtudajte ta lubexan ie te po-
stave dopolnene.*

Inu

208| Mt 17, 24–25; 22, 21.

Matt. 208
17, 22.

209| Gal 5, 14.
1 Tim 1, 5.
2 Mz 20, 13–17.
5 Mz 5, 17–21.

Gal. 6.
1. Tim. 1.
Exod. 20.
Deut. 5.

210| 3 Mz 19, 18.
Mt 22, 37–40.

Levit. 19.
Matth. 22.

TA XIII. CAP.

^[11]Inu kadar mi veimo le-tu, tu ie le-ta čas, C. de ie ta ura tukai, de se mi od tiga sna gori obudimo. (Zakai, tu naše izveličane ie zdai bliže koker tedai, kadar smo verovali.) ^[12]Ta nuč ie minila, ta dan pag se ie perbližal. ^[13]Hodimo poštenu poker podnevi, nekar v pozreisčini inu v pyanstvi, nekar v postelah inu v nečistustih, nekar v kreigu inu v nidu, ^[14]temuč obleicite tiga Gospudi Jezusa Cristusa. Inu ne skerbite za tu messu, de bi hoteli nega lustom zadržati sturiti.

1. Thess. 5.²¹¹

211|1 Tes 5,4–8.

Col. 3.²¹²

212|Kol 3,5,8–9.

Luc. 21.
1. Cor. 6.
Ephes. 5.
Iacob 3.
Gal. 5.
1. Pet. 2.²¹³

213|Lk 21,34.
1 Kor 6,9–10.
Ef 5,5.
Jak 3,6,8.
Gal 5,19–21.
1 Pt 2,1.

TA XIII. CAP.

A. Tim novim, dobriga serca, preprostim se ima nih nezastopna bulše izložiti. B. Prava vera ne stoy v ti špiži na dnech, temuč v tim duhu, v ti risnici.

TIga šibkiga v ti veri vžamite ga vi gori, nekar da bi ga vi s teim disputiranjem v tu cbivlane perpravili. ^[2]Eden veruie, de se more ieisti od vseh riči, eden drugi pag,

LYST H TIM RYMLANOM.

214|Jak 4,11–12.

Jac. 4.²¹⁴

gi pag, kir ie šibag, iei zeele. ^[3]Kateri iei, ta ne ferahtai tiga, kir ne iei. Inu kateri ne iei, ta tiga, kir iei, ne sodi, zakai Bug ga ie gori vzel. ^[4]Du si ti, kir eniga ptuyga hlapca sodiš? On suimu lastnimu gospudi stoy oli pade. On pag more dobru gori postavljen biti, zakai Bug ie mogoč nega gori postaviti. ^[5]Eden derži od eniga dne več koker od drugiga, en drugi pa derži vse dni glih. En vsaketeri bodi dobru zagvišan v sui maningi. ^[6]

215|Kol 2,16.

Col. 2.²¹⁵

Kateri kai derži od tih dni, ta derži timu Gospudi, inu kateri kai nei derži od tih dni, ta timu Gospudi ne derži. Kateri iei, ta timu Gospudi iei, zakai on zahvali Boga. Inu kadar ne iei, ta timu Gospudi ne iei inu zahvali Boga. ^[7]Zakai oben nas nei sam sebi živ inu oben sam sebi ne umerie. ^[8]Zakai smo li mi živi, taku smo mi živi timu Gospudi, aku pag mi umeriemo, taku mi timu Gospudi umeriemo. Obtusmo li mi živi oli umeriemo, taku smo tiga Gospudi. ^[9]Zakai k le-timu ie tudi Cristus umerl inu ie gori vstal inu ie spet oživil, de on čez te mertve inu čez te žive gospoduie. ^[10]Ti pag, zakai sodiš

216|Apd 2,36.
Flm 2.

Act. 2.
Phil. 2.²¹⁶

TA XIII. CAP.

sodiš tuiga brata? Oli ti tudi zakai ferahtaš tuiga brata? Potehmal mi vsi bomo pred ta rihtni stol Cristusov postavljeni. ^[11] Zakai onu ie pissanu: Koker sem iest živ, pravi ta Gospud, meni se mora slednu kolenu pokloniti inu sledni iezik bode spoznal Boga. ^[12] Obtū en vsakateri od nas bode od sam sebe dal raitingo Bogu. ^[13] Obtū ne sodimo več eden tiga drugiga, temuč veliku več sodite vi le-tu, de oben suimu bratu opoteknena oli zblaznena ne postavi.

^[14] Iest veim inu sem zagvišan v tim B. Gospudi Jezusu, de obena reič sama na sebi nei nečista, temuč le-timu, kir šaca, de ie kaka reič nečista, timu istimu ie nečista. ^[15] Aku pag tui brat zavolo te špiže žalosten rata, taku ti uže več ne bodeš po tei lubežni. Ne pogubi s tuiō špižo tiga, za kateriga ie Cristus umerl. ^[16] Obtū gledaite, de tu vaše dobru ne bode šentovanu. ^[17] Zakai tu kralestvu Božye nei ta špiža inu tu pitie temuč ta pravica inu ta myr inu tu vesselie v Svetim Duhu. ^[18] Kateri tedai v le-tih ričeh Cristusu služī, ta isti ie perie-

D 2 ten

Gal. 6.²¹⁷

217|Gal 6,5.

Esa. 45.²¹⁸
Phil. 2.

218|Iz 45,23.
Flp 2,9.

Matt. 25.
2. Cor. 5.

2. Mach.
6.²¹⁹

219|Mt 25,31–36.
2 Kor 5,10.
2 Mkb 6,24.

LYST H TIM RYMLANOM.

- 220| Tit 1,15. Tit. 1.²²⁰ *ten Bogu inu ty ludie nemu prou dado. [19] Obtu trahtamo po tih ričeh, kir k myru inu h pobulsanu vmei nami služio. [20] Ne rezderi tu dellu Božye zavolo te špiže. One so ja vse riči čiste, ampag hudu ie timu človeiku, kir s teim opoteknenem nega vysti iei. [21] Onu ie dobru ne ieisti messa, ne pyti vina, ne kai družiga sturiti, skuži kateru se tui brat opotakne oli zblazne oli šibag rata. [22] Ti imaš vero? Imei no per sam sebi, pred Bugom. Izveličan ie ta, kir sam sebe ne sodi v tim, kar on prou da. [23] Kateri pag cbivla inu natu iei, ta isti ie ferdamnan, zakai on ne iei iz te vere. Vse tu pag, kar ne gre iz te vere, ie greih.*
- 221| 1 Kor 8,9–13. 1. Cor. 8.²²¹
- 222| Tit 3,10–11. Tit. 3.²²²

TA XV. CAP.

- 223| Troštati. A. Šibki v ti veri se imajo s krotkoto podvižati inu trošbati²²³ S. pismom. B. Evangelium tudi tim aydom sliši. C. S. Paul ie nerveč tim aydom odločen inu k nim poslan. D. Farmani so dolžni nih pridigarie živiti. E. Verni imajo za pridigarie nerveč moliti.

A. **M** I pag, kir smo močni, smo dolžni tih šibkih slabust nesti inu nekar nom

TA XV. CAP.

nom sami sebi dopasti, ^[2] ampag en vsakate-
ri od nas ima dopasti suimu bližnimu h
dobrimu inu h pobulsanu. ^[3] Zakai, Kristus
tudi nei sam sebi dopal, temuč koker ie pis-
sanu: Tih feržmaane, kir so tebe feržmaali,
ie na me palu. ^[4] Zakai vse riči, katere so po-
prei zapissane, te so nom h timu navuku
zapissane, de skuži tu volnu terplene inu
trošte tiga pisma imamo tu vupane. ^[5] Inu
Bug tiga volniga terplena inu trošta dai
vom, de bi ene misli vmei sebo bili, po Fežu-
su Kristusu. ^[6] De bi vi ž ano misselio, ž ane-
mi vusti hvalili Boga inu Očeta našiga
Gospudi Fežusa Cristusa. ^[7] Obt vžamite se
gori vmei sebo, koker ie Kristus vas gori h ti
hvali Božy.

^[8] Iest pag pravim, de Fežus Kristus ie bil en B.
služabnik te obreže žavolo te risnice Božye,
de ie poterdil te oblube, tim očakom sturiene.

^[9] Ty aydi pag imaiio hvaliti Boga ža tako
milost, koker ie pissanu: Ža tiga volo iest ho-
čo tebe hvaliti vmei teimi aydi inu tuimu
imenu peiti. ^[10] Inu župet pravi: Vesselite se
vi, aydi, ž nega folkom. ^[11] Inu župet, hvalite
tiga Gospudi vi vsi, aydi, inu čestite

Gal. 6.²²⁴

224| Gal 6,10.

Psal. 68.²²⁵

225| Ps 69,10.

Rom. 4.²²⁶

226| Rim 4,23–24.

2. Reg. 22.
Psal. 17.²²⁷

227| 2 Sam 22,50.
Ps 18,50.

Deut. 32.²²⁸

228| 5 Mz 32,43.

Psal. 116.²²⁹

229| Ps 117,1.

D 3 ga

LYST H TIM RYMLANOM.

230 | Iz 11,10.

Esa. II. ²³⁰

ga tudi ž nimi red vi vsi ludie. ^[12]Inu zupet Esaias pravi: Bote ta koren tige Iessa inu ta, kir vstane, gospodovati čez te ayde, na tige bodo ty aydi vupali. ^[13]Ampag Bug tige vupane, ta napolni vas vsakim vesseliom inu myrom v tim verovanu, de vi bote obilnu vupane imeili skuzi to pomuč tige Svetiga Duha.

C. ^[14]Iest pag, lubi bratie, dobru veim od vas, de ste polni dobrute, napolneni vsiga spoznane, de premorete sami eden drugiga opominati. ^[15]Ampag iest sem vom, lubi bratie, nakuliku serčneši pissal, koker ta, kir sem hote od tih riči vas opomeniti zavolo te gnade, katera ie meni dana od Buga, ^[16]de sem en služabnik Jezusov Cristusov vmei temi aydi, de ofruiem ta evangeli Božy, de ty aydi bodo en perieten offer, posvičen skuzi Svetiga Duha. ^[17]Obtu iest imam s čim se hvaliti v Cristusu Jezusu, v tih ričeh, kir slišio Bogu. ^[18]Zakai iest bi ne smel kai od tih riči govoriti, katerih bi ne bil Cristus skuzi mene sturil. Iest sem te ayde k ti pokorsčini perpravil s to bessedo inu s teimi delli, ^[19]skuzi to muč

231 | Apd 3,6.
2 Pt 1,8.

Act. 3. ²³¹
2. Pet. I.

TA XV. CAP.

muč tih caihnov inu čudessov inu skuzi to muč tiga Duba Božyga, taku de sem od Ieruzalema inu undu okuli noter do te slovenske dežele²³² napolnil s teim evangeliom Cristusevim. ^[20]Inu iest sem se flissal pridigati ta evangelium nekar undu, kir ie Cristus poprei bil imenovan, de bi na eniga družiga grunt ne zidal, ^[21]temuč koker ie pissanu: Le-ty, katerim nei od nega oznanenu, bodo vidili, inu ty, kateri neso slišali, bodo zastopili. ^[22]Inu za le-tiga volo sem iest često bil zaderžan q vom priti. ^[23]Ampag zdai, kadar ne imam v le-tih deželah več prostora, želim uže v dostih leitih q vom priti. ^[24]Kadar iest v to Išpanio povlečem, taku hočo q vom priti. Zakai iest vupam, de v tim istim skuzi hoienu vas bom vidil inu de bom od vas kiakai ispremlen; oli vsai taku, de se vas poprei nakuliku naveličam.

^[25]Zdai pag iest vlečem tiakai v Ieruzalem, D. služiti tim svetnikom. ^[26]Zaki ty iz Makedonie inu iz Ahaie so radi eno gmain štivro vkupe zlužili tim božim svetnikom v Ieruzalemu. ^[27]Zakai taku ie nim dobru dopalu

D 4 inu

232|SSP: Ilirik; L1545, V: Illyrikum.

Esa. 52.²³³

233|Iz 52,15.

Act. 19.
1. Cor. 16.
2. Cor. 8,9.
²³⁴

234|Apd 19,21,
1 Kor 16,6.
2 Kor 8,1; 9,2.12.

235| 1 Kor 9,11.
Gal 6,6.

I. Cor. 9.
Gal. 6.²³⁵

LYST H TIM RYMLANOM.

inu oni so nih dolžniki. Zakai so li ty aydi od nih tih duhovskih riči diležni ratali? Se spodobi, de oni tudi nim služio s temi tele-snimi. [28] Kadar tedai le-tu dopernessem, inu le-ta zapečaten sad nim izročim, hočo skuzi vas v to Ispanio vleči. [29] Iest pag veim, de kadar q vom pridem, de iest s polnim žegnom tiga evangelia pridem.

E. [30] *Inu iest vas, bratie, prossim skuzi Fezusa Cristusa, Gospudi našiga, inu skuzi to lubezan tiga Duha, de vi meni v muim štritanu pomagata s teimi molitvami pruti Bogu, [31] de bom reišen od tih nevernih v ti iudovski deželi. Inu de ta muia služba, katero iest imam sturiti v Ieruzalemu, bode perietna tim svetnikom, [32] de iest z vesseliem q vom pridem skuzi to volo Božyo inu de se z vami ohladim.*

[33] *Ta Bug pag tiga myra,
ta bodi zo vsemi
z vami.
Amen.*

236| 1 Kor 14,33.

I. Cor.
14.²³⁶

TA

TA XVI. CAP.
TA XVI. CAP.

A. Verni imaiio eden drugimu služiti. B. V Rymu per pervih kersčenikih nei bilu papežou, kardinalov, ne menihov, temuč zveisti pridigary, dobri možie inu žene. C. Pred falš vučeniki se imamo varovati. D. Cristus ie bule ž uega²³⁷ opravilom v tim evangeliu koker v tih prerokih rezodiven.

237|Ž nega.

I Est vom poročim to Febo, našo sestro te A. kenbreske cerqve služabnico, ^[2]de vi no gori vzamete inu stuite ni poleg vseh ričeb, v katerih ona bode vas potrebovala. Zakai ona ie tudi nim dostim poleg stala inu tudi meni samimu.

^[3]Poveite to službo od mene tei Prisci inu B. timu Aquilu, muim pomogavcem v Cristusu Jezusu, ^[4]katera sta nyu vrat za mui život bila podlužila, katerima nekar le iest sam hvalo daiem, temuč tydi vse aydovske cerqve. ^[5]Poveite tudi službo tei cerqvi, kir ie v nega hiši. Poveite službo Epenetu, muimu lubexnivimu, kateri ie ta prvični iz tih v ti Ahai v Cristusu. ^[6]Poveite

Act. 18.
2. Tim.
4.
²³⁸

238|Apd 18,8.
2 Tim 4,19.

D 5 službo

LYST H TIM RYMLANOM.

službo tei Mary, katera ie dosti muie inu skerbi z nami imeila. ^[7]Poveite službo Androniku inu Iunianu, moim stricem, kir sta z meno v ieči bila, katera sta velika vmei temi jogri inu sta tudi pred meno bila v Cristusu. ^[8]Poveite službo Amplianu, muimu lubimu v tim Gospudi. ^[9]Poveite službo Urbanu, našimu pomočniku v Cristusu, inu Stahimu, muimu lubimu. ^[10]Poveite službo Apellenu, timu izkušeuimu²³⁹ v Cristusu. Poveite službo tim, kir soiz Aristobuleve družine. ^[11]Poveite službo Erodonemu, muimu strycu. Poveite službo tim, kir so iz te Narcissove družine, tim, kir so v tim Gospudi. ^[12]Poveite službo tei Tryfenami inu Tryfozami, katere se muiaio v tim Gospudi. Poveite službo tei Persidimui lubi, katera ie dosti muie imeila v tim Gospudi. ^[13]Poveite službo Rufu, timu izvolenimu v tim Gospudi, nega inu mui materi. ^[14]Poveite službo Asyncritimu, Flegontemu, Ermanu, Patrobamu, Erbenu inu tim bratom, kir so per nih. ^[15]Poveite službo Fillologu inu Iuliami, Nereumu inu nega sestri inu Olympu inu vsem

239|Izkušeni mu.

TA XVI. CAP.

vsem svetnikom, kir so per nih. ^[16]Prossite v tim svetim kušanu eden drugimu zdravie. Te cerqve Cristuseve vom zdravie prossio.

^[17]Poleg tiga iest vas, bratie, prossim, de C. vi merkate na te, kir rezlotke inu zmote, zuper ta vuk, kateriga ste se vi navučili,

delaio, inu deržite se vi od nih. ^[18]Zakai, kir so taki, ty isti ne služio timu Gospudi Jezusu Cristusu, temuč suimu trebuhu.

Inu oni ž nih slatkimi inu perlizavskimi besedami zapelavaio ta nedolžna serca. ^[19]

Zakai, ta vaša pokorsčina ie k vusem vunkai prišla, zatu se iest gvišnu od vas vesselim. Iest pag hočo, de vi bote modri na tu dobru, ampag preprosti na tu hudu.

^[20]Ampag ta Bug tiga myra potepta v kratkim tiga hudiča pod vaše noge. Ta gnada našiga Gospudi Jezusa Cristusa bodi z vami. Amen. ^[21]Vom službo spoveduo Timoteus, mui pomogavec, inu Lucius inu Iazon inu Sozipater, muy strici.

^[22]Iest, Tertius, kir sem pissal le-ta lyst, vom muio službo spoveim v tim Gospudi.

^[23]Vom službo spoveida Gaius, kir mene inu

Col. 2,²⁴⁰
Tit. 3.

240| Kol 2,4.
Tit 3,10.

Phil. 3.²⁴¹

241| Flp 3,19.

Math.
10.²⁴²

242| Mt 10,16.

Act. 16.
Phil. 2.
Act. 17.
20.²⁴³

243| Apd 16,1–3.
Flp 2,19.
Apd 17,5; 20,4.

I. Cor. 1.²⁴⁴

244| 1 Kor 1,14.

LYST H TIM RYMLANOM.

*inu te cele cerqve erperguie. Vom zdravie
prossi ta Erastus, meistni kamrar, inu ta
brat Quartus. ^[24] Ta gnada našiga Gospudi
Jezusa Cristusa bodi zo vsemi z vami.
Amen²⁴⁵.*

245|SSP in L1545 nimata
v. 24, V doda
za v. 16,27.

D. ^[25] *Le-timu pag, kateri vas premore poterdi-
ti po muimu evangeliu inu po tei pridigi od
Jazusa Cristusa, skuzi katero ie ta skriv-
nust rezodivena, katera ie bila od večniga
časa zamolčana. ^[26] Ampag zdai ie rezodive-
na skuzi tu pismu tih prerokov, po tei zapu-
vidi tiga večniga Boga, de se ima ta pokor-
ščina te verevmei vseimi aydi gori anrediti.
^[27] Timu istimu Bogu, kir ie sam moder, bo-
di čast skuzi Jezusa Cristusa vekoma.
Amen.*

246|Rim 11,33–36.

Rom. 11.²⁴⁶

*Le-ta lyst h tim Rymlanom ie iz Corinta
pissan inu poslan per tei Febi,
služabnici te Kenherske
cerqve.²⁴⁷*

247|T. dodal, enako
L1545, V nima.

TIGA LYSTU H TIM
Rymlanom konec.

SVE-

TA I. CAP.
S V E T I G A
PAVLA PERVI
lyst h tim Corinteriem.

TA I. CAP.

A. Pravi du inu komu pišše le-ta lyst. B. Prydigary, kadar dosti ludi veruio evangeliu, hvalio Boga. C. Vmei kersčeniki nei imαιο biti rezlotki. Ta evangeli ie tei človeiski zastopnosti zuper. D. Bug sam mora vučiti te ludi sebe spoznati. E. Evangeliju nerveč ty preprosti veruio.

PAulus, en poklican joger v Jezusu Cristu- A.
tusu skuzi to volo Božyo, inu ta brat
Sostenes, ^[2]tei gmaini Božy, kir ie v tim Co- Act. 18.²⁴⁸
rintu, tim posvičenim skuzi Jezusa Cristu-
sa, tim poklicanim svetnikom, inu vseim Ioh. 17.²⁴⁹
tim, kir kličeio na tu ime našiga Gospudi Heb. 9.
Jezusa Cristusa, na vseh nih inu naših
krajh. ^[3]Gnado vom inu myr od Buga, na-
šiga Očeta inu Gospudi Jezusa Cristusa.
Iest

248|Apd 18,1.8.

249|Jn 17,6–10.
Heb. 9.15.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

B. ^[4]Iest zahvalim veden muiga Boga za vašo volo, za to gnado Božyo, kir ie vom dana skuzi Jezusa Cristusa, ^[5]de ste vi skuzi nega vseh ričeh bogati postali v sledni bessedi inu vsakaterimu spoznanu ^[6](koker tu pričovane od Jezusa Cristusa ie vmei vami poterienu). ^[7]Taku de vom ne manka na obeni daruvi, de vi uže čakate na tu rezodivene našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[8]kateri vas bo tudi poterdil do konca, de ne bote obtoženi na ta dan našiga Gospudi Jezusa Cristusa. ^[9]Bug ie zveist, skuzi kateriga ste vi poklicani v tu tovarištvu nega Synu Jezusa Cristusa, Gospudi našiga.

250| 4 Mz 23,19.
1 Kor 10.
1 Tes 5,24.

Num. 23.
1. Cor. 10.
1. Thes.
5.

C. ^[10]Ampag iest vas, bratie, opominam v tim imenu našiga Gospudi Jezusa Cristusa, de vi vsi eno reič glih govorite inu de vmei vami ne bodo rezlotki, temuč bodite v ti eni misli inu v ti eni maningi vkupe zloženi. ^[11]Zakai, meni ie naprei prišlu od vas, mui bratie, od te družine te Cloe, de so dražbe vmei vami. ^[12]Iest pag od le-tiga govorim, kir en vsaketeri od vas prani, ²⁵²iest sem Paulov, iest sem pag Apollov, iest sem pag Ceffov,
iest

251| Rim 12,16.

Rom. 12. ²⁵¹

252| Pravi.

IEM. TA I. CAP.

*iest sem pag Cristusov. [13] Ie li Cristus rezdi-
len? Ie li Paulus za vas cryžan? Oli ste li vi
v tim Paulovim imeni kersčeni? [14] Iest za-
hvalim muiga Boga, de nesem vas obeniga
kerstil, samuč Crispa inu Caia, [15] de kei eden
ne reče, iest bi bil v muim imeni kersčoval.*

Act. 18.
Rom. 16.
1. Cor. 16.
253

253| Apd 18,8.
Rim 16,5.
1 Kor 16,15.

*[16] Iest sem tudi kerstil tiga Stefana družino,
sice ne veim, aku bi bil koga drugiga kerstil.*

*[17] Zakai Cristus mene nei poslal kersčovati,
temuč ta evangeli pridigati, nekar z modri-
mi besedami, de ta cryž Cristusov prazen
ne rata. [18] Zakai, ta besseda od križa tim,*

Rom. 1.
Esa. 29.
254

254| Rim 1,16–17.
Iz 29,14.

*kir bodo zgubleni, ie ena norost. Nom pag,
kir bomo izveličani, ie ena muč Božya. [19]*

*Zakai onu ie pissanu, iest hočo to modrost
tih modrih k ničemer sturiti inu to zasto-
pnost tih zastopnih hočo zavreči. [20] Kei ie ta
modri? kei ie ta vučeni? kei ie disputirar
tiga sveita? Nei li Bug to modrost tiga svi-
ta k ani norici sturil?*

Esa. 33.
255

255| Iz 19,11–12.

*[21] Zakai potehmal ta sveit skuzi to nega D.
modrost Boga v ti nega modrusti nei spoznal,
ie do-*

TAI. LYST H TIM CORINTER-

256| Mt 12,38.
Lk 11,49.
Job 6,26.

Matth. 12.
Luc. 11.
Iob 2.6.²⁵⁶

ie dopalo Bogu skuzi to norsko pridigo te, kir ni veruio, izveličati. ^[22]Potehmal ty Iudi hote te caihne imeiti inu ty Gerki po modrusti vprašajo. ^[23]Mi pag pridiguiemo Cristusa, tiga križaniga, tim Iudom eno zblaznene inu tim Gerkom eno norrost. ^[24]Ampag tim, kir so poklicani, tim Iudom inu Gerkom (pridiguiemo mi) Cristusa, eno muč Božyo inu eno Božyo modrost. ^[25]Zakai, ta Božya norrost ie modreiši koker so ty ludie, inu ta Božya šibkota ie močneši, koker so ty ludie.

257| Kol 2,3.

Col. 2.²⁵⁷

E. ^[26]Zakai vi, bratie, vi vidite tu vaše poklicane. De nekar veliku modrih po tim messei, nekar veliku oblastnikov, nekar veliku žlahtnikov (so poklicani) ^[27]temuč Bug ie izvolil tu, kar ie norsku pred sveitom, de on te modre zasramuie. Inu Bug ie izvolil te šibke riči tiga svita, de on zasramuie tu, kar ie močnu. ^[28]Inu Bug ie izvolil te riči na tim sveitu, kir neso žlahtne, inu kir so zašmaane, inu te riči, kir neso bile, de on te riči, kir so, k ničemer sturi, ^[29]de se obenu messu ne hvali pred nim. ^[30]Iz tiga istiga ste vi

259| Oz 2,11–12.

Ose. 2.²⁵⁹

IEM. TA II. CAP.

ste vi tudi v Cristusu Jezusu, kateri ie nom sturien od Buga k ani modrusti, inu k ani pravici inu k animu posvičenu inu k animu odrešitvu, ^[31]de koker ie pissanu, kir se hoče hvaliti, ta se hvali v tim Gospudi.

Ephes. 1.
Iac. 13
Ioh. 17.
Esa. 65.
Jer. 9.
2. Cor.
11.²⁶⁰

260|Ef 1,8.
Jak 13,17.
Jn 17,3.
Lz 17,7.
Jer 9,33.
2 Kor 10,17.

TA II. CAP.

A. Kersčeniki ne imao po nih zastopnosti oli modrusti, temuč po Božy bessedi verovati. B. Ty, kir so od evangelia vučeni, so modri pred Bugom.

I*Nu iest, mui bratie, kadar sem q vom A. bil prišal, ne sem bil prišal z visokimi bessedami oli z veliko modrustio vom znovati tu pričovane Božye. ^[2]Zakai, iest nesem skazal za veliku kai drugiga umeiti vmei vami, samuč Jezusa Cristusa inu tiga istiga cryžaniga. ^[3]Inu iest sem bil v ty šibkosti strahom inu z velikim trepetanem per vas ^[4]inu muia besseda inu muia pridiga nei bila v leipih kunštnih te človeiske modrusti, temuč v tim iskanu tiga Duba inu te moči, ^[5]de ta vaša vera ne bo (gruntana) na*
E tei

1. Tes. 1.²⁶¹

261|1 Tes 1,5.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

tei človeiski modrusti temuč na Božy moči.

262| 1 Kor 15,24,25.

1. Cor. 15.²⁶²

263| Mt 11,19.
Jn 15,26; 16,27.
Apd 13,43

Matth. 11.
Ioh. 15.²⁶³
Act. 13.

^[6]Sice mi govorimo to modrust vmei popol-
nomi, nekar pag to modrost tiga svita, inu
tih vyudov tiga svita tudi nekar, kir pogi-
no, ^[7]temuč mi govorimo od te modrusti Bo-
žye v ti skrivnusti, kir ie skrivna, katero ie
Bug pernaredil, preden ie ta sveit bil, h ti-
mu našimu gospostvu, ^[8]katero oben od tih
viudov tiga svita nei spoznal. Zakai, de bi
no bili spoznali, oni bi tiga Gospudi tiga
gospostva ne bili cryžali. ^[9]Temuč, koker ie
pissanu: Te riči, kir obeno oku nei vidilu
inu obeno uhu nei slišalu, inu v obeniga člo-
veika serce neso prišle, ie Bug perpravil tim,
kir ga lubio.

264| Iz 64,3.

Esa. 64.²⁶⁴

B. ^[10]Ampag nom ie Bug rezodil skuzi suiga
Duha. Zakai Duh s flissom isče vse riči, tu-
di te globoke riči Božye. ^[11]Zakai, kateri člo-
vik vei tiga človeika riči? Samuč tiga člo-
veika Duh, kir ie v nim. Glih taku tudi te
riči, kir so Božye, nisče ne vei, samuč ta
Božy Duh. ^[12]Mi pag nesmo tiga Duha
le-tiga sveita pryeli, temuč tih Duha, kir
ie iz Buga. De mi veimo, kakove

265| Mdr 7,15.
Sir 36,17.
Rim 8,7.

Sap. 7.
Eccles. 36.
Rom. 8.²⁶⁵

riči

IEM. TA II. CAP.

riči so nom darovane od Buga, ^[13]katere mi tudi govorimo, nekar z vučenimi te človeiske modrusti besedami, temuč tiga Svetiga Duha, inu zgluhuiemo te duhovske riči z duhovskimi. ^[14]En naturski človik ne zastopi tih riči, kir so tiga Božyga Duha. Nemu so ena norrost inu nih ne more spoznati, zakai one se morajo duhovsku soditi. ^[15]En duhovski sodi vse riči, ampag on ne bo od nikoger soyen. ^[16]Zakai, du ie to missel tiga Gospudi spoznal? Oli du ga bode podvučil? Mi pag imamo to missel Cristusevo.

Prov. 28.
Sap. 9.
Esa. 40.
Rom. 11.²⁶⁶

266|Prg 28,26.
Mdr 9,13.
Iz 40,13.
Rim 11,34.

TA III. CAP.

A. Pridigary imaio preprosto vučiti, služiti, nekar gospodovati. B. Ty pridigary, kir na pokuro inu na Jezusa kažeio, prou vuče. C. Verni so cerqov Božya. D. Krive vere so od ludi inu od zcludia.

INŮ iest, mui bratie, ne sem mogel z A. vami koker s teimi duhovskimi govoriti, temuč koker s teimi messenimi, koker z mladimi otruki v Cristusu. ^[2]Mleku sem vom

Heb. 5.²⁶⁷

267|Heb 5,12-14.

E 2 piti

TA I. LYST H TIM CORINTER-

- 268| Gal 5,16. Gal. 5.²⁶⁸ *piti dal, nekar špisžo. Zakai vi te neste mogli inu še zdai ne morete, ^[3]zatu kir ste še messeni. Zakaj, kadar so vmei vami nydi inu kreigi inu rezlotki, ne ste li vi messeni inu hodite po človeiski šegi? ^[4]Potehmal kadar eden pravi, iest sem Paulov, ta drugi pag, iest sem Apollov, ne ste li vi messeni? ^[5]Du ie tedai Paul? Du ie Apollo? Služabniki so oni, skuzi katere ste vi veroval, inu tu istu, koker ie ta Gospud vsakimu dal. ^[6]Iest sem flancal, Apollo ie polival, ampag Bug ie ta raselk dal. ^[7]Taku ne ta, kir flance sadi, ie kai, ne ta, kir poliva, temuč Bug, kir stori, de raste. ^[8]Sice ta, kir flanca, inu ta, kir zaliva, ie eden koker ta drugi. En vsaketeri bo pryel svoj lon po nega dellu, ^[9]zakai mi smo le raven delouci Božy, vi ste pag Božya ral inu tu gori zidane.*
- 269| Apd 18,24–28. 1 Kor 16,12. Act. 18. I. Cor. 16.²⁶⁹ *B. ^[10]Iest po tei gnadi Božy, kir ie meni dana, sem ta grunt, koker en moder paumošter polužil, inu en drugi gori zyda. ^[11]Zakai en drugi grunt nisče ne more položiti mumu le-tiga, kir ie položen, kateri ie Jezus Cristus.*
- 270| Jn 6,63. Apd 2,11. Ioh. 6.²⁷⁰ Act. 2.
- 271| Mt 16,18. Matth. 16.²⁷¹

IEM. TA III. CAP.

Cristus. ^[12] *Aku pag du zyda na le-ta grunt zlatu, srebru, žlahntnu kamine, derva, senu, sternišče,* ^[13] *taku vsakiga dellu bode rezodivenu. Zakai ta dan bo rezodil, potehmal onu bode v tim ognu rezodivenu, inu vsakiga dellu, kakovu ie, bo ta ogen izkussil.* ^[14] *Aku kei eniga dellu, kir ie gori sezidal, obstoy, taku on bo lon pryel.* ^[15] *Aku pag kateriga dellu zgori, taku on bo skodo terpil, on bo pag izveličan, oli vsai taku koker skuzi ogen.*

Esa. 28.²⁷²

272| Iz 28,16.

I. Pet. 1.4.²⁷³

273| 1 Pt 1,7; 4,12.

^[16] *Ne veiste li vi, de ste vi ta tempel Božy? C.*
Inu de ta Duh Božy notri v vas prebiva? ^[17] *Aku du ta tempel Božy oskruni, tiga bo Bug končal. Zakai ta tempel Božy ie svet, kateri ste vi.*

I. Cor. 6.
2. Cor. 6.
Heb. 3.²⁷⁴
Joh. 2.²⁷⁴

274| 1 Kor 6,19.
2 Kor 6,16.
Heb 3,6.
Jn 2,14–17.

^[18] *Oben sam sebe ne obnori. Kateri vmei D.*
vami se zdi, de ie moder, ta bodi en norec na tim sveitu, de moder rata. ^[19] *Zakai ta modrost tiga svita ie ena norost per Bugi. Zakai onu ie pissanu: On te modre v nih kunštih zapopade.* ^[20] *Inu xupet, ta Gospud zna, de te misli tih modrih so ličkake.* ^[21] *Obtu oben se ne hvali v tih človeikih. Zakai vse riči so*

Prov. 3.
Rom. 1.
Iob. 5.
Psal. 39.²⁷⁵

275| Prg 3,7.
Rim 1,22.
Job 5,15.
Ps 93,11.

E 3 vaše

TA I. LYST H TIM CORINTER-

vaše, ^[22]bodi Paul oli Apollo, bodi Ceffas oli ta sveit, bodi ta život oli ta smert, bodi te riči, kir so vpricho oli te prihodne, vse so vaše ^[23]inu vi ste Cristusevi, Cristus pag ie Božy.

TA IIII. CAP.

A. Pridigary imαιο gledati, de ž nih opravilom na sodni dan obstoie. B. Verni se ne imαιο ž nih daruvi čez nih pridigarie vzdigovati, zakai oni morαιο za vere volo več terpiti. C. Nei zadosti pridigati inu poslušati, temuč po nih diati.

A. **Z***A take nas derži sledni človik, koker za služabnike Cristusove inu za šaffarie tih skrivnih Božyh riči. ^[2]Nu na tih šaffarih se drugiga ne isče, temuč de bodo zveisti naideni. ^[3]Meni ie ena maihina reč, kir bom od vas soyen, oli od eniga človeiskiga dne inu iest se tudi sam sebe ne sodim. ^[4]Muia veist obene hude riči ne vei na sebi, oli skuzi tu iest nesem sturien pravičin. Ta Gospud ie ta, kir bo mene sodil. ^[5]Obru ne sodite obene ričipred teim časom, dotle ta Gospud ne pride, kateri bo*

tudi

276| 2 Kor 6,16.
5 Mz 29,28.
Jer 32,38.
Lk 12,42–44.
1 Kor 15,58.
2 Tim 1,3.
Job 9,32–35.

2. Cor. 6.
Deut. 29.
Jer. 23.
Luc. 12.
1. Cor. 15.
2. Tim. 1.
Job. 9.²⁷⁶

IEM. TA IIII. CAP

tudi dal na svitlubo te riči, kir so v temi skrivene, inu bode rezodil te sveite tih serc inu tedai en vsaketeri bo imel hvalo od Buga.

^[6]Le-tu pag, mui bratie, sem skuzi enu po- B.
meinenene na me inu na Apolla perlužil za
vašo volo, de se na nas navučite, de oben več
čez tu, kar ie pissanu, od sebe ne derži, de se
kei eden za koga volo zuper drugiga ne na-
puši. ^[7]Zakai, du ie tebe čez te druge naprei
vlekal? Inu kai imaš ti, kateriga nesi ty ^{Jac. 4.²⁷⁷}
pryel? Si li ti pag pryel, kai se tedai hvališ,
koker de bi ne bil pryel? ^[8]Vi ste uže zdai si-
ti. Vi ste uže zdai bogati. Vi ste tu kralevo-
stovu pres nas dobili, de bi tudi mi z vami
red kralovali. ^[9]Iest šacam pag, de Bug nas,
kir smo ty pusledniši jogri, ie izkazal koker
te, kir so tei smerti čez dani. Zakai mi smo ^{Psa. 43. 123.²⁷⁸}
sturieni k animu rezgledanu timu svitu inu
tim angelom inu tim ludem. ^[10]Mi smo nor-
ci zavolo Cristusa, vi ste pag modri v Cris-
tusu. Mi smo šibki, vi pag močni, vi ste
čestčeni, mi pag smo zaverženi. ^[11]Noter do
le-tiga čassa terpimo mi lakoto inu žeio,
smo nagy, bomo po lici bieni, ne imamo nig-
dir terdniga

277|Jak 4,2-3.

278|Ps 42,11; 123,2-4.

E 4 ostan-

TA I. LYST H TIM CORINTER-

279| Apd 18,13.
Rim 12,6-7.

Act. 18.
Rom. 12.²⁷⁹

ostanka, ^[12]mi se trudimo inu delamo z last-nimi rokami. Nom se hudu reče, mi dobru govorimo, nas preganeio, mi terpimo, ^[13]nas šentuio, mi za nee prossimo. Mi smo koker ena prekleta reič tiga svita inu ene smeti vseh ludi noter do današnjiga dne. ^[14]Iest pag vom ne pisšem le-te riči, de bi hotel vas zasromovati, temuč iest vas opominam koker muie lube otroke. ^[15]Zakai aku ste vi glih desset tisuč šulmoistrov imeili v Cristusu, taku vi vsai ne imate veliku očetov. Zakai iest sem vas v Cristusu Jezusu skuzi ta evangeli rodil.

280| Gal 4,19.
Lk 1,72.

Gal. 4.²⁸⁰
Luc. 1.

C. ^[16]Obtu vas prossim, bodite moi postopavci. ^[17]Za tiga volo sem tiga Timotea q vom poslal, kateri ie moi lubi inu zveisti syn v tim Gospudi. Ta vom bo spumenil te muie poti, kir so v Cristusu, koku iest povsod v sledni cerqvi vučim. ^[18]Ty eni so se napušili, koker de bi iest ne imel q vom priti, ^[19]ampag iest q vom skorai pridem, aku ta Gospud bode hotel, inu hočo spoznati nekar le te bessede tih napušenih temuč to muč. ^[20]Zakai tu kralevstvu Božye ne stoy v tih bessedah temuč v ti moči.

281| 1 Kor 10,15.23-33.
Flp 2,21.

1. Cor. 10.²⁸¹
Phil. 3.

282| Prg 10,6.
Jer 10,25.

Prov. 10.²⁸²
Ier. 10.

IEM. TA V. CAP.

moči. ^[21]Kai hočte vi? Aku imam q vom pri-
ti s to šybo oli s to lubezno inu s krotkim
Duhum?

TA V. CAP.

A. S. Paul eniga kecarie v pan položi, de
ga zludi k pokuri peržene. B. Verni imaiio
stari qvas hudubu iz sebe iztergati. C. Bug
sam nepokurne štraifa, ta cerqov suie z vu-
kom, svarom na dobru napelava.

C Illu gre en glass, de ie curbarya vmei A.

vami inu ena taka curbarya, kir se
vmei aydi nekar ne imenuie, de eden suiga
očeta ženo ima. ^[2]Inu vi ste napubneni inu se
neste veliku več plakali, de bi ta, kir ie le-tu
dellu sturil, proč izmei vas bil vzet. ^[3]Iest
sem gvišnu, nai si nesem s telessom v pričō,
ampag s teim Duhum sem vpričo koker ta,
kir ie vpričo, uže sodil, de ta, kir ie taku le-
tu sturil, v tim imeni našiga Gospudi Fe-
zusa Cristusa, kadar vi vkupe pridete, ^[4]z
vami inu z muiem Duhum inu s to oblastio
našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[5]se ima
izdati timu zľudiu k animu končanu tiga

Levit. 18.²⁸³

283|3 Mz 18,8.

Col. 2.²⁸⁴

284|Kol 2,5.

E 5 messa,

TA I. LYST H TIM CORINTER-

285| Mt 18,18–20.
1 Tim 1,20.

Math. 18.²⁸⁵
1. Tim. 1.

messa, de ta Dub na ta dan tiga Gospudi Jezusa bo obranen.

286| Gal 5,9.
2 Mz 13,7.

Iz 53,5.
Jn 5,14.
2 Mz 12,19,21.

Gal. 5.
Exod. 13.

Esa. 53.

Ioh. 5.

Exod. 12.²⁸⁶

B. ^[6]*Vaša samohvala nei dobra. Ne veiste vi, de enu maihinu qvassa enu cillu testu kiselu sturi?* ^[7]*Obtu iztergajte ta stari qvas, de bote enu novu testu, koker ste opressni. Zakai tu naše velikunočnu iagne Cristus ie za nas offran.* ^[8]*Obtu obhaiamo ta praznik, nekar v tim starim qvassi te hudube inu falsye temuč v tih opressnikih te čistosti inu risnice.*

287| Sir 13,1.

Eccles.
13.²⁸⁷

288| 2 Tes 3,14.

2. Thess.
3.²⁸⁸

C. ^[9]*Iest sem vom pisal v tim lyste, de se ne imate pečati s teimi curbary.* ^[10]*Tu pag iest ne meinim s teimi curbary tiga svita ili s teimi lakomniki oli s teimi odertniki oli s teimi malikovci. Sice vi bi morali iz tiga svita puiti.* ^[11]*Zdai pag sem iest vom pissal, de se vi s teimi ne pačaito. Aku ta, kir se en brat imenuie, ie en curbar oli en lakomnik oli eden, kir pilde česti, oli en šentovavec oli en pyanec oli en odertnik, s takimi vi ne imate iesti.* ^[12]*Zakai, kai meni sliši te, kir so izvuna, soditi? Ne sodite vi te, kir so iznotra?* ^[13]*Te, kir so izvuna, bode Bug sodil. Gonite proč od vas tiga hudiga.*

289| Jer 16,18.
Dan 1,8.

Ier. 16.
Dan. 1.²⁸⁹

290| 5 Mz 17,7.

Deut. 13.²⁹⁰

TA

IEM. TA VI. CAP.
TA VI. CAP.

A. Verni se ne imaiio pred neverno
gosposčino pravdati. B. Vernih telessa so
Božye žive cerqve.

K Adar eden vmei vami ima kako reič z A.

kanem drugim, koku on smei se ž nim
kreigati pred teimi krivimi inu nekar pred
svetniki? ^[2] Ne veiste vi, de ty svetniki bodo

ta sveit sodili? Aku ta sveit bode od vas
soyen, neste tedai vi vredni mansih riči so-
diti? ^[3] Ne veiste vi, de mi bomo te angele
sodili nekar le samuč kar h timu životu sliši?

^[4] Obt, kadar vi za te riči, kir h timu životu
slišio, se pravdate, taku te, kir so v ti cerqvi
za ništer deržani, k rihtariem postavite. ^[5] Tu

vom k ani sromoti govorim. Nei tedai cylvu
obenuga modriga vmei vami? Ia, eniga ne-
kar, kir bi mogel soditi vmei brati? ^[6] Temuč

en brat s teim drugi²⁹³ se kreiga, inu tu pred
nevernimi? ^[7] Onu ie uže enu upomakane²⁹⁴
vmei vami, kir kreige imate vmei sebo. Za-

kai veliku več ne pustite sebi krivu sturiti?
Zakai veliku več vi skode ne terpite? ^[8] Te-

muč vi

Matth. 12.
19.

291|Mt 12,5,27; 19,28.

Deut. 35.²⁹²

292|5 Mz 25,1-2.

293|Drugim.

294|Upomankane.

Matth. 5.²⁹⁵

295|Mt 5,39-42

TA I. LYST H TIM CORINTER-

296| Veiste.

297| Gal 5,19–21.
Ef 5,5.

Gal. 5.
Ephes. 5.²⁹⁷

vi krivu deite inu skodo sturite inu tu istu tim bratom. ^[9]Ne veisti²⁹⁶ vi, de ty nepravič- ni tiga Božyga kralovstva ne bodo erbali. Ne pustite se zepelati, ne ty curbary, ne ty, kir malikom služio, ne prešuštniki, ne ty mehki, ne sodomitary, ^[10]ne tatie, ne lako- mniki, ne pyanci, ne šentovavci, ne oder- tniki bodo tu kralovstvu Božye erbali. ^[11]Inu le-taki ste vi nekateri bili, ampag vi ste obmiveni, vi ste posvičeni, vi ste pravični ratali skuzi tu ime tiga Gospudi Jezusa inu skuzi tiga Duha našiga Boga.

298| Sir 37,8.
1 Kor 10,23.

Eccles. 37.²⁹⁸
1. Cor. 10.

B. ^[12]*Vse riči se meni spodobe, oli ne so vse pridne, vse riči so v mui oblasti, oli iest ne- čo biti pod obeniga oblastio. ^[13]Ta špižja sliši timu trebuhu inu ta trebuh tei špižji, am- pag Bug to špižo inu ta trebuh rezvali. Tu tellu pag nekar tei curbary, temuč timu Gospudi inu ta Gospud timu telessu. ^[14]Inu Bug ie tega Gospudi obudil inu on nas tudi obudi skuzi to suio muč. ^[15]Ne veiste vi, de ta vaša telessa so vudi Cristusevi? Aku iest tedai vžamem te Cristuseve vude inu bom iz nih kurbine vude sturil? Tu bodi deleč.*

299| Rim 8,11.

Rom. 8.²⁹⁹

Ne

IEM. TA VI. CAP.

^[16] *Ne veiste vi, de kateri na eni kurbi vissi, ta isti ie enu telu ž no? Zakai dva, pravi on, bodeta v eni messei.* ^[17] *Ampag kateri vissi na tim Gospudi, ta isti ie en duh ž nim.* ^[18] *Bežite pred curbaryo. Sledni drugi greih, kir človik sturi, ie izvuna tiga telessa, ampag kateri curbaa, ta greši na suim lastnim telessu.* ^[19] *Ne veiste vi, de ta vaša telessa so en tempel tiga S. Duha, kir ie v vas, kateriga vi imate od Buga inu vi neste sami sui?* ^[20] *Zakai vi ste dragu kupleni, obtu čestite Boga v tim vašim telessu inu v tim vašim duhu, kateri so Božy.*

Gen. 2.
Joh. 6.³⁰⁰

300 | 1 Mz 2,24.
Jn 6,35.37.

1. Cor. 3.³⁰¹
2. Cor. 6.

301 | 1 Kor 3,16.
2 Kor 6,16.

1. Cor. 7.
Heb. 12.³⁰²
1. Pet. 1.

302 | 1 Kor 7,23.
Heb 12,9.
1 Pt 1,15–16.23.

TA VII. CAP.

A. Zakon z ludmi sveit gmera inu ie erc-
nia zuper curbaryo. B. Vera zakona inu
vsakiga stanu inu poklicane ne loči. C. Za-
kon, vsakiga stan inu dellu kratku na tim
sveitu terpi. Obtu imamo z nebeškimi
ričmi okuli hoditi.

S *Ice od tih riči, kir ste vi meni pissali. A.*
Onu ie temu človeiku dobru, de se on te
žene ne dotakne. ^[2] *Ampag zavolo curbarye*
vsakateri imei suo lastno ženo inu
vsaka

TA I. LYST H TIM CORINTER-

vsakatera imei suiga lstniga moža. [3] Ta mož poverni tei ženi to dolžno dobro volo, glih taku ta žena timu možu. [4] Ta žena ne ima oblasti žez sue lastnu tellu, temuč ta mož. Glih taku tudi ta mož ne ima oblasti čez sue lastnu tellu, temuč ta žena. [5] Ne odveci se eden timu drugimu, samuč ie li obeiu dobra vola do eniga čassa, de bote h postu inu k molitvi čas imeili. Inu pridite spet vkupe, de vas ta hudič ne bo iskušaval za vaše nezmasse volo. [6] Le-tu pag iest govorim po tim dopusčanu inu nekar po ukazanu. [7] Iest bi pag hotel raiši, de bi vsi ludie bili koker sem iest. En vsakateri pag ima sui lastni dar od Buga, eden taku, ta drugi pag taku. [8] Iest pag tim, kir neso v zakonu, inu tim vduvom pravim, de ie nim dobru, aku ostanu tudi koker iest. [9] Aku se pag ne zderže, taku de v zakon stopio, zakai bule ie v zakon stopiti koker goreiti.

B. *[10] Tim zakonikom pag zapoveim, nekar iest temuč ta Gospod, de ta žena se ne loči od tiga moža, [11] aku se pag loči, taku ona ostani pres*

303| Tob 6,8; 8,7.
Jl 2,16.

Tob. 6,8.
Ioel 2.

304| Apd 28,31.

Act. 28.³⁰⁴

305| 1 Tim 5,14.

1. Tim. 5.³⁰⁵

IEM. TA VII. CAP.

pres možena oli se spet z možom spravi. Inu de ta mož ne pusti te žene od sebe. ^[12] Tim drugim pag iest, nekar ta Gospud, pravim, aku en brat ima eno neverno ženo, inu ona pervoluie ž nim prebivati, ta se ne loči od nee. ^[13] Inu aku žena ima eniga neverniga moža, inu on pervoluie ž no prebivati, ta se ne loči od nega. ^[14] Zakai ta neverni mož ie posvičen skuzi to ženo, inu ta neverna žena ie posvičena skuzi tiga moža. Sice vaši otroci bi bili nečisti, zdai so pag sveti. ^[15] Aku se pag ta neverni loči, taku nai se loči. V takih ričeh en brat oli ena sestra nei s to službo podveržen, temuč h timu myru ie nas Bug poklical. ^[16] Kai ti veiš, žena, aku tiga moža boš ohranila? Oli kai ti veiš, mož, aku to ženo boš ohranil? ^[17] Bodi koker bodi vsakateri, koker ie nemu Bug podelil, vsakateri, koker ga ie ta Gospud poklical, taku bodi. Inu taku po vseh cerqvah uka-zuiem. ^[18] Ie li du obrezan poklican? Ta to neobrezo nase ne iemli. Ie li du poklican v ti neobrezi? Ta ne pusti se obrezati. ^[19] Ta obreza ništer nei inu ta neobreza ništer nei, temuč tu deržane tih Božyh zapuvid. En

Deut. 24.
Malach. 2.
Math. 5.10
1. Esd.
9.10.³⁰⁶

306| 5 Mz 24,1–4.
Mal 2,15.
Mt 5,32; 10,35.
1 Esd 9,1–2; 10,2.11.19.

1. Pet. 3.³⁰⁷

307| 1 Pt 3,1.

Ephes. 4.³⁰⁸

308| Ef 4,1.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

309| 1 Tim 6,12.

i. Tim. 6.³⁰⁹

^[20]En vsakateri v tim poklicanu, v katerim ie poklican, ostani. ^[21]Si li poklican en hlapec, taku se ti ne kumrai; aku pag moreš frai biti, tu ti raiši gori vzemi. ^[22]Zakai ta hlapec, kir ie v tim Gospudi poklican, ie en fraiman tiga Gospudi. Glih taku, kir ie en fraiman poklican, ta isti ie en hlapec Cristuseu. ^[23]Vi ste dragu kupleni, ne bodite tih ludi hlapci. ^[24]Bratie, en vsakateri v tim, v katerim ie poklican, ostani per Bugi.

310| 1 Kor 6,20.
1 Pt 1,18-19.

i. Cor. 6.³¹⁰
i. Pet. 1.

C. ^[25]Od dečel iest ne imam obene zapuvidi od tiga Gospudi, ampag moi svit dam, koker ta, kir sem milost dobil od Gospudi, de bom zveist. ^[26]Meni se natu le-tu dobru zdi, za sadašne potrebe volo, de timu človeiku ie dobru taku biti. ^[27]Si li h ti ženi pervezan? Taku ne isči rezveze. Si li odvezan? Taku ne isči žene. ^[28]Aku pag eno ženo vzameš, nesi grešil. Inu aku ena dečla se omoži, nei grešila. Ampag taki bodo revo imeili v tim messei. Iest vom pag zanašam. ^[29]Le-tu pag iest pravim: bratie, ta čas ie kratig. Obtuty, kir žene imaiio, de bodo koker bi ne imeili, ^[30]inu ty, kir se plačeo, koker bi se ne plakali,

311| Ps 89,48.
1 ali 2 Pt 3,5,7. Trubar-
jeva robna opomba je
poškodovana.

Psal. 89.
/1/ Pet.
3.³¹¹

IEM. TA VII. CAP.

*kali, inu ty, kir so vesseli, koker bi se ne ves-
selili, inu ty, kir kupuio, koker bi ga ne pos-
seli, ^[31]inu ty, kir uživaio tiga svita, koker bi
ga ne uživali. Zakai štalt tiga svita se
rezyde. ^[32]Iest bi pag hotel, de bi bili pres
skerbi. Kateri ie pres žene, ta skerbi za te
riči, ki so tiga Gospudi, koku bi timu Go-
spudi dopal. ^[33]Kateri pag ženo vzame, ta
skerbi za te riči tiga svita, koku bi ženi do-
pal, ^[34]inu en tak ie rezdilen. Inu ena žena,
kir nei omožena inu ie dečla, ta skerbi za te
riči, kir so tiga Gospudi, de ie sveta s teim
tellum inu s teim dubum. Katera pag ie
omožena, ta skerbi za te riči, kir so tiga svi-
ta, inu koku bi dopala timu možu. ^[35]Le-tu
pag iest vom h dobrimu pravim, nekar de bi
iest vom hotel en štrik na vrat vreči, temuč
zavolo, kir ie poštenu inu pridnu, de vi timu
Gospudi pres vsega deržane morete služiti. ^[36]
Aku se pag komu zdy, de sui dečli ie nespo-
dobnu, kir ie uže dobru stara inu se mora
taku sturiti. Taku on sturi, kar hoče, on ne
greši, nai stopio v ta zakon. ^[37]Kateri pag
terdnu v suim sercei si naprei vzame inu ne-
mu nei potreba, ima oblast čez suio volo*

F inu

Esa. 4.
1. Ioh. 2.
Matth. 6.
Luc. 12.
1. Tim. 5. ³¹²

312 | Iz 4,3.
1 Jn 2,15–17.
Mt 6,26.
Lk 12,7.24.
1 Tim 5,5.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

inu ie le-tu v nega sercei cilu odločil suo dečlo taku ohraniti, ta dobru sturi. [38] Obtudi ta, ki suo dečlo možu da, dobru sturi, inu kateri ne da možu, bule sturi. [39] Ena žena ie h ti postavi pervezana, dotle ie nee mož živ. Aku pag nee mož zespy, taku ie ona prosta. H komu se ona hoče, more se omožiti, de se le sturi v tim Gospudi. [40] Srečniši pag ie, aku ona taku ostane, po mui mainingi. Meni se zdi, iest imam tudi tiga Božyga Duha.

313| Rim 7,2.

Rom. 7.³¹³

TA VIII. CAP.

A. Modri, vučeni, verni imao preproste podvižati, terditi, nekar zasromovati oli v veri zmotiti.

A. **O**D tih riči, kir se malikom offruiio, mi veimo, de vsi tu veidene imamo. Tu veidene napuši, ta lubezan pag gori pobulša. [2] Aku se pag katerim zdi, de on kai vei, ta še ništer ne vei, koker bi imel veiditi. [3] Ampag aku du lubi Boga, ta isti ie spoznan od nega. [4] Od tih špiž pag, kir se tim malikom offruiio, mi veimo, de ta malik ništer nei na sveitu inu de obeniga drugiga Boga

314| Apd 15,29.
Rim 14,3.
1 Kor 10,5.
5 Mz 4,28; 6,4.
Iz 44,5.

Act. 15.
Rom. 14.
1. Cor. 10.
Deut. 4,6.
Esa. 44.³¹⁴

IEM. TA VIII. CAP.

Boga nei, samuč ta edini. ^[5]Inu nai si so, kir bodo boguvi imenovani, bodi na nebi oli na zemli (potehmal ie dosti bogov inu dosti gospudov), ^[6]taku mi vsai imamo le eniga Boga tiga Očeta, od kateriga so vse riči inu mi v nim. Inu eniga Gospudi Jezusa Cristusa, skuzi kateriga so vse riči inu mi skuzi nega.

Rom. II. ³¹⁵

315|Rim 11,36.

^[7]Oli pag tu veidene nei per vseh. Zakai nekateri veideioč še zdai ieido od malikov, koker od tih riči, kir so malikom offrane. Inu nih veist, kadar ie šibka, bo omadežina.

I. Cor. IO. ³¹⁶

316|1 Kor 10,4.

^[8]Ta špiža nas ne sturi perietne Bogu, zakai aku mi ieimo, ne bomo zatu bulsi. Aku mi pag ne ieimo, ne bomo zatu mane imeili. ^[9]

Ampag gledaite, de ta vaša slobnost ³¹⁷ ne rata k animu udarcu tim šibkim. ^[10]Zakai aku gdu tebe (kir tu veidene maš) v ti malikovi hiši per mizi sidečiga zagleda, ne bode li tiga istiga veist, kir ie šibag, pernaredna iesti te riči, kir so offrane tim malikom? ^[11]Inu taku ta brat, kir ie šibag, za kateriga volo ie Cristus vmerl, zavolo tuiga veidena pogine. ^[12]Inu taku, kir grešite na tih bratih, inu rante nih šibku veist, na Cristusu geršite.

317|Svoboda.

F 2 Obt

TA I. LYST H TIM CORINTER-

318| Rim 14,15.

Rom. 14.³¹⁸ [13] *Obtu, aku ta špiža muiga brata zmoti, taku nečo ieisti nigdar messa, de muiga brata ne zblaznim.*

TA IX. CAP.

A. Pridigari mogo v zakoni biti. Nim so farmani dolžni dati nih šold inu potrebo.

B. Verni imαιο rasti, naprei do konca teči.

A. **N** *Eisem li en ioger? Neisem li frai? Neisem li našiga Gospudi Jezusa Cristusa videl? Neste li vi muie dellu v tim Gospudi? [2] Aku tim drugim nesem en ioger, taku sem vsai vom. Zakai ta pečat muiga iogerstva ste vi v tim Gospudi. [3] Muia odguvor per tih, kir me vprašai, ie le-ta: [4] Ne imamo mi oblasti ieisti inu pyti? [5] Ne imamo mi tudi te oblasti, eno ženo, sestro voditi okuli koker ty drugi jogri inu bratie tiga Gospudi inu Cefas? [6] Oli aku le iest sam inu Barnabas ne imava oblasti tega sturiti? [7] Gdu kadai voiskuie na suim lastnim šoldu? Gdu zasadi en vinograd inu od nega sadu ne iei? Oli du passe enu kardelu inu ne iei od*

319| Apd 9,28.
2 Kor 12,19.

Act. 9.
2. Cor.
12.³¹⁹

320| Flp 4,12.

Phil. 4.³²⁰

321| Mt 8,14.
Lk 4,38.

Matth. 8.
Luc. 4.³²¹

IEM. TA IX. CAP.

iei od mleka tiga kardela? ^[8] *Aku iest le-te riči po človeiski šegi govorim? Ne govori li tiga tudi ta postava? ^[9] Zakai, v ti Moize- sovi postavi ie pissanu: Timu vollaru, kir mlati, ne imaš vust zavezati. Ima li Bug skerb za vole? ^[10] Oli ne pravi li tu le za našo volo? Ia, gvišnu le-tu ie za našo volo pissanu. Zakai, ta, kir orie, ta ima na vupane orrati, inu ta, kir mlati, ta ima na vupane mlatiti, de on nega vupane bo deležin.*

^[11] *Kadar smo mi vom te duhovske riči ssiali, ie li tedai ena velika reič, kir mi tu vaše messenu žanemo? ^[12] So li ty drugi te oblasti čez vas diležni, zakai veliku več mi. Oli mi nesmo le-te oblasti uživali, temuč smo vse terpeli, de kaciga zaderžane timu evangeliu Cristusevimu ne sturimo. ^[13] Ne veiste vi, de ty, kir offruio, ieido od offrov? Inu ty, kir per altariu stoye, tiga altarie uživaio? ^[14] Inu taku ie tudi ta Gospud postavil, de ty, kir ta evangeli oznanuio, imaiio od tiga evangelia živeiti. ^[15] Ampag iest nesem tiga obeniga užival. Inu iest le-tiga ne pišem, de bi se imeilu meni taku sturiti. Zakai onu bi meni bulše bilu, de bi iest vmerl, koker*

Deut. 25.
i. Tim. 5.³²²

322| 5 Mz 25,4.
1 Tim 5,18.

Rom. 15.
Gal. 4.³²³

323| Rim 15,27.
Gal 4,14.

i. Cor. 11.³²⁴

324| 1 Kor 11,20.

Matth.
10.³²⁵

325| Mt 10,10.

Act. 20.
2. Thes. 3.³²⁶

326| Apd 20,24.
2 Tes 3,4.

F 3 de bi

TA I. LYST H TIM CORINTER-

de bi gdu meni muio hvalo k ničemer sturil.

[16] *Zakai, aku iest ta evangeli pridiguiem, ne imam zatu se kai hvaliti, zakai iest tu moram diati. Inu ve meni, aku ne bodem tiga evangelia pridigal.* [17] *Obtu, aku iest rad le-tu deim, taku bom lon imel. Aku pag nerrad, taku ta šaffarya ie meni poročena.* [18] *Kakov tedai bo meni lon? Le-ta, de kadar Cristuseu evangeli pridiguiem inu tu istu deim fray zabston, de te moie oblasti krivu ne uživam v tim evangeliu.* [19] *Zakai kadar sem bil frai od vsakiga, sem se vsakimu k animu hlapcu sturil, de bi nih dosti dobil.* [20] *Obtu sem se sturil tim Iudom koker en Iud, de bi te Iude dobil. Tim, kir so pod to postavo, sem se sturil koker eden, kir ie pod to postavo, de iest te, kir so pod to postavo, dobim.* [21] *Tim, kir so pres te postave, sem se sturil, koker bi pres te postave bil (nai si nesem pres te postave Božye, temuč sem tei Cristusevi postavi podveržen), de bi te, kir so pres te postave, dobil.* [22] *Tim šibkim sem se sturil koker šibag, de bi te šibke dobil. Iest sem se vsakimu vsako sturil, de bi iz vseih vsai nekatere ohranil.*

327| Apd 22,15.

Act. 22.³²⁷

328| Apd 16,3; 18,4; 21,26.

Act.
16.18.21.³²⁸

329| Gal 2,7-9.

Gal. 2.³²⁹

330| 1 Kor 10,11.

1. Cor.
10.³³⁰

IEM. TA IX. CAP.

nil. ^[23] *Le-tu pag iest deim za volo tiha evangelia, de bom nega diležin.*

^[24] *Ne veiste li vi, de ty, kir vštric teko, de B. vsi teko, oli le en sam vzame ta palli? Teci-te tedai vi taku, de popadete.* ^[25] *Sledni, kir se fehta, ta se massa na vseh ričeh. Oni za tiga volo, de eno strohmeno krono prymo, mi i. Tim. 4.³⁵¹
i. Pet. 5.³³¹* *pag eno nestrohneno.* ^[26] *Iest pag taku tečem, nekar na negvišnu, iest taku fehtam, nekat koker bi hotel ta luft sekati.* ^[27] *Temuč iest tepem muie tellu inu perganem v to službo, de se koku ne pergodi, de bi iest drugim pridigal inu sam zaveržen bil.*

331 | 1 Tim 4,8.
1 Pt 5,4.

TA X. CAP.

A. Stari očaki so tudi v Cristusa verovali, svete zakramente imeili. B. Verni per pravim obhaylu se Cristuseviga zaslužena sture diležni. Obt pred malikovanem imamo bežžati. C. Verni imaio nih diane na čast Božyo inu bližnimu h dobrimu obračovati.

I *Nu iest hočo, bratie, de imate veiditi, A. de ty naši očaki so vsi pod teim oblakom bili inu so vsi prešli skuzi tu morie* ^[2] *inu so Exo. 332
13-14.* *vsu skuzi Moizesa kersčeni s teim oblakom inu s teim moriem* ^[3] *inu so vsi od ene Exod. 16.³³³*

332 | 2 Mz 13,21; 14,22.

333 | 2 Mz 16,15.

F 4 duhov-

TA I. LYST H TIM CORINTER-

- 334** | 2 Mz 17,6.
4 Mz 20,7–11.
Mt 16.
4 Mz 14,29.
- Exod. 17.
Num. 20.
Matth. 16.
Num. 14.³³⁴
- duhovske špiže ieili. [4] Inu so vsi od eniga duhovskega pitia pyli. Zakai, oni so pyli od te duhovske skale, katera ie raven nih hodila. Ta skala pag ie bil Cristus. [5] Ampag na nih dostih Bug nei imel obeniga dopadena, zakai oni so bili doli pobyeni v ti pusčavi. [6] Le-te riči pag so se zgodile nom k animu exemplu, de ne imamo hudih riči želeti, koker so oni želeti. [7] Inu ne bodite služabniki tih malikov, koker so oni nekateri bili, koker ie pis-*
- 335** | 2 Mz 31.
- Exod. 31.³³⁵
- sanu: Ta folk ie doli seidil h ti ieidi inu h timu pytiu inu so gori vstali h timu ygranu.*
- 336** | 4 Mz 25.
Ps 104,35.
- Num. 25.
Psalm 105.³³⁶
- [8] Inu ne curbaimo, koker so oni nekateri curbali inu ie nih palu na en dan try inu dvai-seti tissuč. [9] Inu ne izkušaimo Cristusa, koker so oni nekateri izkušali, oni so bili od kač*
- 337** | 4 Mz 21,6.
- Num. 21.³³⁷
- končani. [10] Inu ne mermraite, koker so oni nekateri mermrali inu so od tiga pogublavca bili umorien. [11] Le-te riči pag so se godile nom k animu exemplu. One so pag pissanone nom k animu opominanu, na katere ie ta konec tiga svita prišal. [12] Obt, katerimu se ždi, de en stoy, ta gledai, de ne pade. [13] Obena druga izkušnava vas še nei zapopala temuč ta človeiska. Bug ie pag zveist, ta ne*
- 339** | 1 Kor 1,9.
1 Tes 5,24.
2 Pt 2,9.
1. Cor. 1.
1. Thes. 5.
2. Pet. 2.³³⁹

IEM. TA X. CAP.

ta ne bo dopustil vas čez tu, kar premorete izkušovati, temuč on bo tudi dal s to izkušnavo tag iszítig, de vi bote mogli donesti.

^[14] Za tiga volo vi, moi lubeznivi, bežíte B. od malikovich službi. ^[15] Iest koker h tim modrim govorim, sodite vi sami, kar iest pravim. ^[16] Ta kelih tiga žegnane, kateriga mi žegnuiemo, nei li on tu gmain uživane te kry Cristuseve? Inu ta kruh, kateri mi rezłomuiemo, nei li on tu gmain uživane tiga telessa Cristuseviga? ^[17] Zakai, nas dosti vkupe smo en kruh inu enu tellu, potehmal mi vsi smo od eniga kruha diležni. ^[18] Pogledaite na ta Izrael po tim messei. Ty, kir ieido od tih offrov, neso li diležni tiga altarie? ^[19] Kai tedai iest pravim? De ta malik ie kai? Oli de tu, kar ie malikom offranu, de ie kai? ^[20] Nekar. Ampag le-tu iest pravim, de te riči, katere ty aydi offruió, te iste oni offruió tim žludiem inu nekar Bogu. Iest nečo pag, de bi se vi tih žludiev diležni sturili. ^[21] Vi ne morete kmalu pyti tiga pytia tiga Gospudi inu pytia tih žludiev? Vi ne morete biti diležni te myže tiga Gospudi inu te myže tih

I. Cor. 8. ³⁴⁰

340 | 1 Kor 8,4.

F 5 žludiev?

TA I. LYST H TIM CORINTER-

zľudiev? ^[22] *Oli hočmo li mi tiga Gospudi dražiti? Smo li mi močneši, koker ie on?*

C. ^[23] *Vse riči so meni slobodne oli vse riči neso pridne. Vse riči so meni slobodne, oli vse riči*

ne pobulšaiio. ^[24] Nisče ne isči tiga suiga, temuč en vsakateri, kar ie tiga drugiga. ^[25] Vse,

Eccle. 37.
I. Cor. ³⁴¹
6.13.

341| Sir 37,7.28.
1 Kor 6,12; 13,7.

kar se v ti mesnici prodaie, tu ieite pres vsiga vprašane zavolo te visty. ^[26] Zakai ta zemla ie tiga Gospudi inu vse tu, kar ie v ni.

Psal. 23. ³⁴²

342| Ps 24,1.

^[27] *Inu aku gdu iz tih nevernih vas povabi inu hoče puiti, kar se vom naprei postavi, tu ieite pres vsiga preraitane zavolo te visty. ^[28] Ampag aku gdu poreče, le-tu ie tim malikom offranu, taku ne ieite zavolo tiga,*

kir ie poveidal, inu zavolo te visty. (Ta zemla ie tiga Gospudi inu kar ona v sebi

I. Cor. 8. ³⁴³

343| 1 Kor 8,6.

derži.) ³⁴⁴ ^[29] Iest pag pravim, od visty, nekar tuie, temuč od tiga drugiga. Inu za čez volo

I. Tim. 4. ³⁴⁵

344| »(Ta zemla ie tiga Gospudi inu kar ona v sebi derži.« T. dodal, L1545 enako; V in SSP nimata.

bo muia fraynga od ene druge visty soiena?

^[30] *Aku iest skuzi to gnado sem diležin, zakai bom iest šentovan v tim, v katerim iest hvalo daiem? ^[31] Obt, kadar vi ieiste oli pyete oli kai drugiga delate, tu vse vi stori-*

I. Cor. 9. ³⁴⁷

347| 1 Kor 9,1.

rite h ti časti Božy. ^[32] Bodite taki, de niko-gar ne zblaznite, ne Juda, ne Gerka, ne to cerkov

IEM. TA XI. CAP.

cerkov Božyo, ^[33]koke iest tudi vsem za vsemi ričmi dopadem inu ne iščem, kai ie meni samimu, temuč nim dostim pridnu, de bi ohraneni bili. ^[11,1]Hodite po muih stopinah ^{1. Cor. 4.}³⁴⁸ koker iest po Cristusevih. ³⁴⁹

348| 1 Kor 4,17.

349| T. prvo vrstico
1 Kor 11 dodal k 1 Kor 10.

TA XI. CAP.

A. Poštene navade, naredbe, kir neso Božy bessedi zuper, se imαιο deržati. B. V cerqvi imamo bulši ratati, dušo, nekar trebuh napitati. C. Božye službe izpačene se imαιο po Božy bessedi popraviti. D. Krivu mašovane inu obhaylu Bug štraifa.

^[2] **I** Est vas, bratie, hvalim, de vi na vse A. muie riči zmislite, inu te muie naredbe, koker sem bil vom naredil, deržite.

^[3] Iest hočo pag, de imate veiditi, de Cristus ie glava sledniga moža, ta mož pag ie glava te žene, Bug pag ie tiga Cristusa glava. ^{Ephes. 5.}³⁵⁰

350| Ef 5,23.

^[4] Sledni mož, kir moli oli prerokuie s pokriveno glavo, ta zasramuie suo glavo. ^[5]

Inu sledna žena, kir moli oli prerokuie, kir nei pokrita, ta zasromuie suo glavo, zakai ona ie koker bi bila obrivena. ^[6] Aku ta že-

na se neče pokriti, taku nai se obrye. Ie li pag gardu tei ženi se ogoliti oli obriti, taku

Deut. 22.
1. Cor. 14.

351| 5 Mz 22,5.
1 Kor 14,35.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

- 352| Ef 4,16. Ephes. 4.³⁵² *taku se pokry. [7] Ta mož pag ne ima pokriti to glavo, potehmal ie on en pil inu čast Božya. Ta žena pag ie tiga moža čast. [8] Zakai ta mož nei od žene, temuč ta žena od moža. [9] Inu ta mož nei sturien zavolo te žene, temuč ta žena zavolo tiga moža. [10] Za tiga volo ima ta žena na glavi imeiti eno oblast zavolo tih angelov. [11] Sice [ni] ne mož pres žene, ne žena pres moža v tim Gospudi. [12] Zakai koker ie ta žena od moža, taku tudi mož od žene, vse riči pag od Boga. [13] Sodite vi sami vmei sebo, ie li poštenu, de ena žena rezkrivena moli Boga? [14] Ne vuči li vas tudi ta natura, de ie enimu možu sramota, aku on dolge lass redi? [15] Ampag aku ena žena dolge lasse redy, ie ni ena čast? Zakai ty lassi so ni dani za enu pokrivalu. [16] Ie li pag gdu vmei vami, kir se rad kreiga (ta ima veiditi), de mi take navade ne imamo, ne te cerqve Božye.*
- 353| 1 Mz 2,22–23. Gen. 2.³⁵³ *B. [17] Le-tu pravioč, iest ne hvalim, de vi nekar na bulše, temuč na huiše vkupe pridete. [18] Zakai nerpervič, kadar vi v ti cerqvi vkupe pridete, slišim iest, so rezdileva³⁵⁶ vmei*
- 354| Mal 2,14. Mal. 2.³⁵⁴
- 355| 1 Tim 6,8. 1. Tim. 6.³⁵⁵
- 356| Rezdilena.

IEM. TA XI. CAP.

vmei vami inu iest en deil veruiem. ^[19] *Zakai* Matth. 1. 357
i. Ioh. 2. te kecaryje moreio tudi vmei vami biti, de ty, kir so brumni, vmei vami bodo rezodi-veni. ^[20] *Kadar tedaj vi vkupe na enu meistu pridete, taku se tukai ta večeria tiga Gospudi ne iei,* ^[21] *zakai* kadar bi se imeila ta večeria obhaiati, vžame en vsakateri tu sui naprei inu ta eden ie lačen, ta drugi pag ie pyen. ^[22] *Ne imate li vi hiš k eydi* ³⁵⁸ *inu h pytiu? Oli ferahitate li vi to gmaino Božyo? Inu zasramuiete te, kir ne imaiio? Kai hočo vom reči? Bom li vas hvalil? V le-tim vas ne hvalim.*

^[23] *Zakai iest sem od tiga Gospudi pryel C. tu, kar sem vom dal. De ta Gospud Jezus v ti noči, v kateri ie on fratan bil, ie vzel ta kruh* ^[24] *inu potle, kadar je bil zahvalil, ga ie rezlomil inu ie rekal: »Vžamite, ieite, le-tu ie muie tellu, kateru bo za vas rezlomnenu. Sturite vi le-tu k muimu spominu.«* ^[25] *Glih taku tudi ta kelih po tei večery inu ie rekal: »Le-ta kelih ie ta novi testament v ty mui kry. Le-tu sturite, koker čestu pyete, k moimu spominu.«* ^[26] *Zakai koker čestu vi bote ieili le-ta kruh inu pyli od le-tiga keliha, bote oznanovali* i. Pet. 2. 360
to

357 | Mt 18,15.
1 Jn 2,19.

358 | K ieidi.

Matth. 26.
Luc. 22.
Marc. 14.
Esa. 53.

359 | Mt 26,26–29.
Lk 22,14–20.
Mr 14,22–25.
Iz 53,12.

360 | 1 Pt 2,5.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

361|Apd 1,11.

Act. 1.³⁶¹ *to smert tige Gospudi, dotle on pride.*

D. ^[27]*Obtu, kateri bo ieidel le-ta kruh oli pyl od le-tiga pytia tige Gospudi nevednu, ta bo*

362|2 Kor 13,5.

2. Cor. 13.³⁶² *dolžan na tim telessu inu na tei kry tige Gospudi. ^[28]Izkussi pag ta človik sam sebe, inu taku iei od le-tiga kruha inu py od le-tiga pytia. ^[29]Zakai kateri iei oli pye nevednu, ta iei inu pye sam sebi to sodbo, kir ne loči tige telessa tige Gospudi. ^[30]Za tige volo ie vmei vami dosti šibkih inu bolnih inu nih*

363|Sir 18,12.

Eccles. 18.³⁶³ *dosti spy. ^[31]De bi pag mi sami sebe sodili, taku bi ne bili soiēni. ^[32]Kadar mi pag bomo soiēni, taku bomo od tige Gospudi kaštigani,*

364|1 Jn 2,2.

1. Ioh. 2.³⁶⁴ *de s teim svitom ne bomo ferdamnani. ^[33]Obtu, mui bratie, kadar vi h ti ieidi vkupe pridete, taku eden na drugiga čakaite. ^[34]Ie li pag gdu lačen, ta iei doma, de vi vkupe ne pridete h timu ferdamnanu. Te druge riči, kadar pridem, hoče gori po redu narediti.*

TA XII. CAP.

A. S. Duha daruvi so mnogeteri, ampag le ta dar te prave vere v Jezusa, kir se skuzi to lubezan izkaže, izveliča.

A. ^[1] **S**Ice od tih duhovskih darov, bratie, iest vom nečo zaderžati. ^[2]Vi veiste, de ste aydi

IEM. TA XII. CAP.

*aydi bili inu ste za teimi mutastimi maliki
 hodili, koker ste voieni bili. ^[3] Za tiga volo
 vom daiem na znane, de oben, kir skuzi Bo- Matth. 9.³⁶⁵ 365|Mt 9,3.
 žyga Duba govori, ne kelni Jezusa. Inu ni-
 sče ne more reči, Jezus ie en Gospud, samuč Rom. 12.³⁶⁶ 366|Rim 10,9.
 skuzi Svetiga Duba. ^[4] Ty daruvi so mnoge-
 teri, ampag ie le en sam Dub. ^[5] Inu te službe
 so mnogetere, oli ie le en sam Gospud. ^[6] Inu Joh. 5.³⁶⁷ 367|Jn 5,36.
 ta močna dela so mnogetera, ampag ie le en
 sam Bug, kir v vseh vse riči opravi. ^[7] Enimu
 vsaketerimu pag bo danu tu rezodivene tiga
 Duha h timu, kar ie pridnu. ^[8] Zakai enimu 1. Cor. 1.³⁶⁸ 368|1 Kor 1,26–27.
 bo danu skuzi tiga Duba govoriti od te mo-
 drusti, enimu drugimu bo danu govoriti od
 kunšti po tim istim Duhum, ^[9] enimu drugi-
 mu ta vera v tim istim Duhu, enimu dru-
 gimu ta dar h timu ozdravljanu v tim istim
 Duhu, ^[10] enimu drugimu čudessa delati,
 enimu drugimu tu prerokovane, enimu dru-
 gimu te duhe ločiti narazen. Enimu drugi- 1. Ioh. 4.³⁶⁹ 369|1 Jn 4,1.
 mu mnogeteri ieziki, enimu drugimu izla-
 gati te iezike. ^[11] Ampag le-te riči vse della ta
 isti sami edini Dub, kir da vsakimu ta nega
 deil, koker o[n] hoče. ^[12] Zakai koker tu tellu
 ie eno inu ima mnogetere vude, inu vsi vudi Rom. 12.
Ephes. 4.³⁷⁰ 370|Rim 12,4–8.
Ef 4,4–6.
 tiga eniga telessa, nai si ie nih dosti,
 so enu*

371 | Iz 55,3.
Jn 7,39.

Esa. 55,371
Ioh. 7.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

so enu tellu, glih taku tudi *Cristus*. ^[13] *Zakai* mi smo v tim enim Dubei vsi k animu telessu kersčeni, smo li mi Iudi oli Gerki, hlapci oli frayeni, inu mi smo vsi z anem Duhum napoieni. ^[14] *Zakai* tudi tu tellu nei le en sam vud, temuč mnogoeteri. ^[15] *Aku* bi ta noga rekla, iest nesem roka, obtu nesem en vud od telessa, aku zatu nei od telessa? ^[16] Inu aku bi tu uhu reklu, iest nesem tu oku, obtu nesem od telessa, aku bi zatu ne bilu od telessa? ^[17] *Kadar* bi tu oku tu cillu tellu bilu, kei bi bilu tu slišane? *Aku* bi tu slišane tu cillu tellu bilu, kei bi bilu tu dihane? ^[18] *Bug* pag ie postavil te vude v tu tellu, en vsakteri suseb, koker ie on hotel. ^[19] *Kadar* bi pag vsi en vud bili, kei bi tu tellu bilu? ^[20] *Zdai* pag ie dosti vudov, ampag tu tellu ie enu samu. ^[21] Inu tu oku ne more reči h ti roki, iest tebe ne potrubuiem; ne ta glava h tim nogom, iest vas ne potrubuiem. ^[22] Temuč veliku več ty vudi tiga telessa, kir se vidio nersībkeiši, so nerpotreibniši, ^[23] inu katere (vude) tiga telessa mi šacamo, de so nermane pošteni, tim istim obilnešo čast damo okuli, inu kateri (vudi) so na nas nepošte
ni

IEM. TA XII. CAP.

ni, ty isti se nerbule poštuio, ^[24]zakai ty pošteni ne potrubuio. Inu Bug ie dobru tellu taku vkupe znešal, kir ie dal vegšo čast timu, kir potrubuie, ^[25]de v tim telessu nei kreiga, temuč de ty vudi eden za drugiga skerb imaiio. ^[26]Inu aku en vud terpi, taku vsi vudi terpe ž nim. Inu aku ie en vud poštovan, taku se vessele ž nim vsi vudi. ^[27]Vi ste pag tu tellu Cristusevu inu en deil vudi. ^[28]Inu Bug ie te ene postavil v ty cerqvi. Nerpoprei te jogre, potle te preroke, h tretimy te vučenike, potle te, kir čudessa delaiio, potle daruve ozdravlati, pomočnike, regente, mnogetere iezike. ^[29]So li oni vsi jogri? So li oni vsi preroki? So li oni vsi vučeniki? So li oni vsi, kir čudessa delaiio? ^[30]Aku oni vsi imaiio daruve ozdravlati? Aku oni vsi ž mnogeterimi ieziki govore? Aku umeio vsi izlagati? ^[31]Trahtaite po tih bulših daruvih inu iest vom hočo še en bulši pot pokazati.

Matth. 10.
Luc. 9.
Ephes. 4.
Act. 13.

372| Mt 10,2.
Lk 9,1.
Ef 4,11.
Apd 13,1.

TA XIII. CAP.

A. Prava vera se v seh ričeh z lubezno izkaže koker tu sonce s topluto inu svitlobo. V nebesih bomo Boga prou znali.

G TA³⁷³

373| Neobičajna raba tipografije, ki nakazuje nadnaslov.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

- A. **A** Ku bi iest s človeiskimi inu z angel-
skimi ieziki govuril inu bi te lubezni
ne imel, taku sem en bučoč kuffer inu zgo-
neči zgonec. ^[2]Inu de bi iest umel prerokova-
ti inu bi veidel vse skrivnusti inu bi znal
vse kunšti inu bi imal vsako vero, taku de
bi gore prestavlel; inu bi lubezni ne imel,
taku sem ništer. ^[3]Inu aku bi tim božim vse
muie blagu rezdelil inu bi pustil muie tellu
žgati tar bi te lubezni ne imel, taku bi tu
meni ništer ne pridilu. ^[4]Ta lubezan ie ter-
pežliva inu dobrutliva. Ta lubezan ne ima
nyda, ta lubezan nei prešerna, ona se ne na-
puši, ^[5]ne dei nepoštenu, ne isče suiga prida,
ona se ne rezdraži, ona ne misli hudu. ^[6]Ona
se ne vesseli, kadar se krivica godi, ampak
se vesseli, kadar se risnica godi. ^[7]Ona vse
zenesse, vse veruie, vse vupa, vse terpi. ^[8]Ta
lubezan nigdar ne neha, aku glih tu prero-
kovane neha inu ti ieziki nehaio inu te
kunšti nehaio. ^[9]Zakai tu naše spoznane ie le
en deil inu tu naše prerokovane ie le en deil,
^[10]kadar pag pride tu, kar ie popolnoma, ta-
ku tu, kar ie en deil, bode gori nehalu. ^[11]
Kadar sem bil enu deite, taku sem govu-
ril

374|Mt 7,22.

Matth. 7.³⁷⁴

375|Lk 17,6.

Luc. 17.³⁷⁵

376|Flp 2,6.

Phil. 2.³⁷⁶

IEM. TA XIII. CAP.

ril koker enu deite, iest sem moder bil koker enu deite, iest sem mislil koker enu deite. Kadar sem pag en mož postal, taku sem zapustil te otročie riči. ^[12] Zakai mi zdai vidimo skuzi en špeigal v eni temni bessedi, tedai pag (bomo vidili) od obličia do obličia. Iest zdai en deil spoznam, tedai pag bom spoznal, koker sem iest spoznan. ^[13] Nu zdai pag ostano vera, vupane inu ta lubexan, le te try. Ampag ta lubeza[n] ie vmei nimi nervegši.

TA XIII. CAP.

A. V cerqvi se ima zastopnim iezikom vučiti, peiti, moliti. Tiga papeži, šcoffi, fary,³⁷⁷ menihi ne deio, obtu nih službe ne dopado Bogu. B. Pridigary imaiio dosti iezikov znati oli v cerqvi le z gmain zastopnim govoriti.

377|Izvirnik poškodovan; druga črka besede nečitljiva.

HOdite s flissom za to lubezno, želite A. po duhovskih ričeh, nerveč de prerokuiete. ^[2] Zakai kir z iezikom govori, ta tim ludem ne govori, temuč Bogu. Zakai nisče ga ne poluša³⁷⁸ inu on govori v tim Duhu te skrivnusti. ^[3] Ampag kateri prerokuie, ta govori tim ludem h pobulšanu.

378|Poslušá.

G 2 h pomi-

TA I. LYST H TIM CORINTER-

h pominanu inu h troštu. ^[4]Kateri pag z iezikom govori, ta sam sabe pobolšue. Ampag kateri prerokuie, ta to gmaino pobulšue. ^[5]Iest bi hotel, de bi vi vsi znali z ieziki govoriti, oli raiši, de bi prerokovali. Zakai ta, kir prerokuie, ie vegši koker ta, kir z ieziki govori. Samuč de on tudi izlaga, de ta cerqov bo pobulšana. ^[6]Inu lubi bratie, kadar bi iest zdai q vom prišal inu bi z ieziki govuril, kai bi iest vom nucal, aku bi vom ne guvoril oli skuzi tu rezodivene oli skuzi to kunšt oli skuzi to prerokovane oli skuzi ta navuk. ^[7]Inu še tudi te riči, kir neso žive, kir le-to štimo daio, bodi ena pisčal oli ene gosli. Aku ne dade od sebe ene rezložene štyme, koku se more spoznati, kaku se pisče oli gode? ^[8]Inu aku ena trobenta obeniga gvišniga glassu ne da, gdu bi se h timu boyu perpravlal? ^[9]Glih taku tudi vi, aku ne daste skuzi ta iezik ene rezumne bessede, koku se hoče zastopiti, kai se govori? Vi bi gvišnu v ta lufft govurili. ^[10]Na tim sveitu (vom eno pergliho dam) so mnogetere štyme inu od nih obena nei brez suiga lastniga glassa. ^[11]Obtu aku iest te štyme moči ne zastopim, taku

IEM. TA XIII. CAP.

taku bom timu, kir govori, nezastopen. Inu ta, kir govori, bo per meni tudi nezastopen. ^[12] Taku tudi vi potehmal želite po tih duhovskih daruvih, isčite, de bote obilni h pobulšanu, to gmaino. ^[13] Za tiga volo, kateri z iezikom govori, ta moli, de bo mogel tudi izložiti. ^[14] Zakai aku iest molim z neznanim iezikom, taku mui duh moli, ampag moia missel nikomer sadu ne pernesse. ^[15] Kai tedai? Iest hočo moliti s teim duhum, iest hočo pag tudi moliti s to misselio. Iest hočo peiti s teim duhum, iest hočo pag tudi peiti s to misselio. ^[16] Sice aku žegnuies s teim duhum, ta, kir ie na meisti tiga nevučeniga, kaku on bo mogel reči h timu zahvalenu, amen? Potehmal on ne vei, kai ti praviš? ^[17] Zakai ti ia dobru zahvaluies, oli ta drugi ne bo pobulšan. ^[18] Iest zahvalim muiga Boga, de iest več koker vi vsi z ieziki govorim. ^[19] Ampag iest hočo raiši v ti cerqvi pet bessed z muio misselio govortti, de druge podvučim, koker s teim iezikom desset tissuč bessed. ^[20] Bratie, ne bodite otroci na tei zastopnosti, temuč na tei hudobi bodite otroci, ampag na tei zastopnosti bodite popolnoma. ^[21] V ti postavi ie pissanu,

G 3 iest

Ephes. 4.
Esa. 28.

379|Ef 4,14.
Iz 28,11–21.

380 | Apd 2,13.

Act. 2.³⁸⁰

TA I. LYST H TIM CORINTER-

iest hočo k le-timu folku z mnogeterimi ieziki inu z mnogeterimi vusti govoriti, inu oni tudi taku ne bodo mene poslušali, pravi ta Gospud. ^[22]Taku ty ieziki so k animu cahnu nekar tim vernim temuč tim nevernim. Tu prerokovane pag nekar tim nevernim temuč tim vernim. ^[23]Kadar bi tedai ta cela gmaina vkupe prišla inu bi vsi ieziki govurili inu bi noter prišli ty nevučeni inu neverni, ne rekli bi oni, vi ste obnoreni? ^[24]Kadar pag vi vsi prerokujete inu eden neveren oli nevučen gre noter, taku on bo od vseh svarien inu od vseh obsoien inn³⁸¹ ^[25]taku te skrivne riči nega serca bodo rezodivene. Inu taku doli pade na obličie, bo molil Boga inu očitu pravil, de Bug ie risničnu per vas.

381 | Inu.

B. ^[26]Kai se ima tedai diati, lubi bratie? Koker čestokrat vi vkupe pridete, taku en vsakateri iz vas ima psalme, ima navuk, ima iezike, ima rezodivene, ima izlago, tu vse, de se stori h pobulšanu. ^[27]Aku gdu z ieziki govori, tu se sturi skuzi dva oli nerveč skuzi try, eden za drugim inu eden izlagai. ^[28]Aku pag on nei en izlagavec, taku de on molči v ti

cerqvi

IEM. TA XIII. CAP.

cerqvi inu nai govori sam sebi inu Bogu.

^[29]*Ty preroki pag de govore dva oli try, ty drugi nai sodio.* ^[30]*Inu enimu drugimu, kir sidi, ie rezodivenu, taku nai ta pervi molči.*

^[31]*Vi si morete vsi ede[n] za drugim prerokovati, de se vsi vuče inu de vsi bodo potroštani.* ^[32]*Inu ty duhuvi tih prerokov so tim prerokom podverženi.* ^[33]*Zakai Bug nei en Bug te zmešnave, temuč tiga myru. Koker v*

seh gmainah tih svetnikov, ^[34]*vaše žene de molče v tih gmainah, zakai nim nei dopuščenu, de bi pridigale, temuč de bodo podveržene, koker tudi ta postava pravi.* ^[35]*Hotte li se pag kai vučiti, nai doma suie može vprašajo. Zakai tim ženom ie gardu v ti gmaini pridigati.* ^[36]*Ie li od vas ta besseda Božya prišla? Oli ie li q vom samim prišla?*

^[37]*Aku se gdu zdi, de ie on en prerok oli duhovski, ta spoznai, kai vom iest pisšem, zakai tu so zapuvidi tiga Gospudi.* ^[38]*Ie li gdu, kir neče veiditi, ta ne veidi.* ^[39]*Obtu, lubi bratie, flissajte se, de prerokuiete inu z ieziki govoriti ne branite.* ^[40]*De vse riči lipu, poštenu inu po redu se sture.*

i. Ioh. 4.³⁸²

382| 1 Jn 4,1.

Rom. 15.
Luc. 2.
i. Cor. 11.
i. Tim. 2.
Gen. 3.³⁸³

383| Rim 15 (napačno).
Lk 2,35–38.
1 Kor 11,5.
1 Tim 2,13.
1 Mz 3,16.

Col. 2.³⁸⁴

384| Kol 2,1–2.

G 4 TA

TA I. LYST H TIM CORINTER- TA XV. CAP.

A. Sveto pismo z jogri, z dostimi vernimi, z aydovskimi ceremoniami, kir so te grobe kropili, inu z drugimi ričmi spričue tu gori vstanene tih mertvih. Zakai v tim stoy vseh nadlugah, na smerti lezoč, ner ta vegši trošt. B. Božya muč, kir ie vse riči iz ništer sturil inu te stvare, kir pozymi spo, korene, zelene, rože, kir so mertve, spomlad pag žive inu zelene rataio, pričuo tu gori vstanene.

A. **I** Est hočo, lubi bratie, de se zumnite na ta evangeli, kateri sem vom iest oznanoval, kateriga ste vi gori vzeli, v katerim vi tudi stoyte, ^[2]skuzi kateriga vi bote tudi izveličani. V kakovi massi sem ga vom oznanoval, ste li ga ohranili, samuč ste li zabston verovali. ^[3]Zakai iest sem vom nerpoprei tu dal, katero sem bil pryel, de Cristus ie vmerl za naših grehov volo, po tih pismih. ^[4]Inu de ie bil pokopan inu de ie gori vstal na trety dan po tih pismih. ^[5]Inu de ga ie Ceffas vidil inu potle ty dvanaist. ^[6]Potle so ga vidili več koker pet stu bratov kmalu, katerih ie še dosti živih, ty eni pag so zaspali. ^[7]Potle se ie pustil viditi timu Iacopu, potle vsem jogrom. ^[8]H puslednimu za vsemi se ie tudi

385| Gal 1,11.
Iz 53,5–6.
Dan 9,9.
Jn 2,21–22.
Mt 28,8.
Mr 16,8.

Gal. 1.
Esa. 53.
Dan. 9.
Ioh. 2.
Matth. 28.
Marc. 16.³⁸⁵

IEM. TA XV. CAP.

tudi meni, koker enimu negodnimu porodu perkazal. ^[9] Zakai iest sem nertamansī vmei teimi jogri, kir nesem vreden, de bi se en ioger imenoval, zatu kir sem to cerqou Božyo preganel. ^[10] Ampag iz Božye gnade sem tu, kar sem, inu ta nega gnada nei bila v meni prazna, temuč iest sem obilneši delal koker oni vsi. Nekar pag iest, temuč ta gnada Božya, kir ie per meni. ^[11] Nu bodi tedai iest oli oni, taku mi pridiguiemo inu taku ste vi verovali. ^[12] Kadar pag Cristus bo pridigan, de ie od tih mertvih gori vstal, koku tedai ty eni vmei vami pravio, de tu gori vstanene tih mertvih ništer nei? ^[13] Aku pag tu gori vstanene tih mertvih ništer nei, taku Cristus tudi nei gori vstal. ^[14] Inu aku Cristus nei gori vstal, taku ta naša pridiga ie zabston inu ta naša vera ie zabston. ^[15] Mi bi tudi krive priče Božye bili naideni, kir smo pričovali zuper Boga, de ie Cristusa gori obudil, kateriga nei obudil, aku ty mertvi gori ne vstano. ^[16] Obt u aku ty mertvi gori ne vstano, taku Cristus tudi nei gori vstal. ^[17] Aku Cristus nei gori vstal, taku ta vera ie prazna, vi ste še v tih vaših greihih. ^[18] Ob-

G 5 tu tudi

Ephes. 3.³⁸⁶

386|Ef 3,8.

Act. 8,9.³⁸⁷

387|Apd 8,3; 9,1-2.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

388| Kol 1,15.

Col. 1.³⁸⁸

tu tudi ty, kir so v Cristusu vmerli, so zgu-
bleni. ^[19]Aku mi tu vupane le v le-tim ži-
votu na Cristusa imamo, taku smo mi vmei
vseimi ludmi ner ty revniši. ^[20]Cristus pag
ie gvišnu gori vstal od tih mertvih inu ie
tih prvičnih eden vmei temi, kir so zasp-
li. ^[21]Zakai potehmal ta smert ie skuzi eniga
človeika, taku tudi skuzi eniga človeika ie
tu gori vstanene tih mertvih. ^[22]Zakai koker
skuzi Adama vsi vmeriemo, glih taku bo-
mo skuzi Cristusa vsi živi sturieni. ^[23]En
vsakateri pag v tim nega lastnim redu. Ta
prvični Cristus, potle ty, kir so Cristusevi
v tim nega prihodu. ^[24]Potle ta konec, kadar
on bo čez dan tu kralovstvu Bogu inu Oče-
tu, kadar on bo gori vzdignil vse vyudstvu
inu vse gospostvu inu oblast. ^[25]Zakai on
mora kralovati, dotle vse suie sovražnike
postavi pod suie noge. ^[26]Ta pusledni sovra-
žnik, kir bo rezdian, ie ta smert. ^[27]Zakai
(Bug Oča) ie vse riči podvergal pod nega
noge. Ampag kadar on pravi, de vse riči so
nemu podveržene, ie očitú, de ta, kir ie ne-
mu vse riči podvergal, se ima vunkai vzeti.
^[28]Kadar pag nemu vse riči bodo podverže-
ne, taku tedai tudi ta

389| Ps 110,1.
Heb 1,13.

Psal. 109.
Heb. 2.³⁸⁹

Syn

IEM. TA XV. CAP.

Syn sam se bo podal timu, kir ie nemu podvergal vse riči, de Bug bode vse v seh ričeh.

[29] Sice, kai delαιο ty, kir so kersčuoio za te mertve, aku cillu ty mertvi gori ne vstano?

Zakai se oni tudi za te mertve kersčuoio? [30]

Inu zakai mi stoymo vsako uro v nežihrosti?

[31] Iest vsaga dan meriem za naše hvale volo, katero imam v Cristusu Jezusu, v Gospudi našimu. [32] Sem li se iest po človeiski šegi bo-

yuval s teimi bestyami v tim Efezu? Kai tu meni pomaga, aku ty mertvi gori ne vstano?

Ieimo inu pymo, zakai iutri vmeriemo. [33]

Ne pustite se obnoriti. Ty hudi zguvori izkaze te dobre poštene šege. [34] Obudite se enkrat prou inu ne greišite, zakai ty eni od

Buga ništer ne veido. Tu vom k ani sromoti govorim.

[35] Nu bi pag mogel kei ede[n] reči, koku bodo B. ty mertvi gori vstaieli? Inu s kakovim telle-

so[m] prido naproti? [36] Ti norec, tu, kar ti seieš, ne bo živu, samuč onu vmerie poprei. [37]

Inu tu, kar ti seieš, ti ia ne seieš tiga telessa, kir zraste, temuč nagu sernu, bodi od pšenice oli

od drugih seimenov. [38] Ampag Bug da nemu

enu

1. Cor. 16.
Esa. 22.³⁵⁰
Sap. 2.

390| 1 Kor 16,8.
Iz 22,13.
Mdr 2,7–9.

Ioh. 12.³⁹¹

391| Jn 12,24.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

enu tellu, koker on hoče, inu enimu vsakimu od seimenov nega lastnu tellu. ^[39]Nekar sledne messu ie enu messu, temuč enu drugu messu ie tih ludi, enu drugu tih goved, enu drugu tih ryb, enu drugu tih ptyc. ^[40]Inu so telessa nebeska inu so telessa pozemska. Ampag eno drugo čast imαιο ta nebeska, eno drugo ta pozemliska. ^[41]Eno drugo svitlobo ima tu sonce, eno drugo svitlobo ima ta luna, eno drugo svitlobo imαιο te zveizde. Zakai ena zveizda premaga to drugo zveizdo s tu svitlobo. ^[42]Glih taku bo to gori vstanene tih mertvih. Tu tellu bo vseianu v ti strohnobi inu gori vstanene v nestrohnobi. ^[43]Onu bo vseianu v ti nečasti inu gori vstanene v ti časti. Onu bo vseianu v ti šibkoti inu gori vstanene v ti moči. ^[44]Onu se vseie enu natursku tellu inu gori vstanene enu duhovsku tellu. Ie li enu natursku tellu, taku ie tudi enu duhovsku tellu, ^[45]koker ie tudi pisanu. Ta prvi človik Adam ie sturien v ta naturski život inu ta pusledni Adam v ta duhovski život. ^[46]Ampag tu duhovsku tellu nei tu pervu temuč tu antursku, potle tu duhovsku. ^[47]Ta prvi človik ie iz zemle po zemelski, ta

392|Mt 13,11.

Matth.
13.³⁹²

393|1 Mz 2,7.

Gen. 2.³⁹³

IEM. TA XV. CAP.

ta drugi človik ie ta Gospud iz nebes. ^[48] Kakersšni ie ta zemelski, taki so ty, kir so pozemelski. Inu kakersšni ie ta nebeski, taki so tudi ty, kir so nebeski. ^[49] Inu koker smo nosili ta pild tiga zemelskiga, taku bomo tudi nossili ta pild tiga nebeskiga. ^[50] Le-tu pag iest pravim, lubi bratie, de tu messu inu ta kry tiga Božyga kravevstva ne mogo erbati. Ne, ta trohnoba ne bo erbala to nestrohnobo.

Ioh. 1. ³⁹⁴

394 | Jn 3,5–6.

^[51] Pole, iest vom pravim eno skrivno reič, mi ne bomo vsi spali, ampag mi bomo vsi premineni ^[52] v enim hipu, v enim očnim trenenu per pusledni trobenti. Zakai ona bo tobentala inu ty mertvi gori vstano nestrohneni inu mi bomo premineni. ^[53] Zakai le-tu, kir strohni, mora obleiči tu, kir ne strohni, inu le-tu, kir vmerie, mora obleiči tu, kir ne vmerie. ^[54] Kadar pag le-tu strohneče obleiče tu nestrohnenu inu le-tu mertvašku obleiče tu, kir ne vmerie, tedai bo dopolnena beseda, kir ie pissana. Ta smert ie požerta v tim premaganu. ^[55] O, smert, kei ie tuie zželu? O, pekai, ³⁹⁸ kei ie tuie premagane? ^[56] Tu zželu te smerti pag ie ta greih inu ta muč tiga greiha ie ta postava. ^[57] Ampag Bug bodi zahvalen, kir

1. Thes. ³⁹⁵
4.

395 | 1 Tes 4,15–17.
Del Trubarjeve robne opombe je poškodovan do nečitljivosti.

Phil. 3. ³⁹⁶

396 | Flp 3,14.

Esa. 25.
Ose. 13. ³⁹⁷
Heb. 2.

397 | Iz 258.
Oz 13,14.
Heb 2,14.

398 | T. povzema L1545:
»Helle«; V: »ubi«; SSP
»smrt«.

TA I. LYSTH TIM CORINTER-

kir ie nom tu premagane dal skuzi Jezusa Cristusa, Gospudi našiga. ^[58] Za tiga volo, mui lubeznivi bratie, hodite stoeči, ne premeknite se inu iemlite vselei gori v tim delu tiga Gospudi, potehmal vi veiste, de tu vaše deilu nei zabston v tim Gospudi.

TA XVI. CAP.

A. Verni imαιο tim bozim podiliti, nih vučenike lubiti. B. Verni imαιο biti serčni, stonoviti, pruti vsem dobruto izkazati.

A. **S**Ice, od tiga zbirane tim svetnikom, ko-
ker sem v tih galatinskih cerqvah gori
naredil, taku tudi vi sturite. ^[2] Na en praz-
nik en vsakateri vmei vami položi poleg sebe
inu zberi, kar premore, de se tu zbirane
stuprou tedai ne dei, kadar iest pridem. ^[3]
Kadar pag pridem, hočo poslati te, katere vi
bote za dobre šacali skuzi te lysti, de donesso
to vašo almožno v Ieruzalem. ^[4] Bo li pag
vrednu, de iest tudi kiakai vlečem, taku nai
z meno vleko. ^[5] Iest pag q vom pridem, kadar
skuzi Macedonio povlečem. Zakai iest skuzi
Mace-

399| Rim 15,7.
2 Kor 8,20–21; 9,12.

Rom. 15.
2. Cor. 8,9.
399

400| Apd 19,21.
2 Kor 1,16.

Act. 19.
2. Cor. 1.
400

IEM. TA XVI. CAP.

Macedonio puidem ^[6]inu bom lohki per vas ostal oli tudi zimoval, de me bote ispreimlali, kamer kuli puidem. ^[7]Iest vas nečo zdai le v tim skazi hotenu viditi, temuč iest vupam en čas per vas ostati, aku ta Gospud bo dopustil. ^[8]Iest bom pag prebival v tim Efezu do vinkuštih, ^[9]zakai meni so se ene velike inu močne dauri odperle inu ie dosti zupernikov tukaie. ^[10]Aku Timoteus pride, taku gledaite, de bo pres straha per vas, zakai on della tudi tu dellu tiga Gospudi koker iest. ^[11]Obtu nisče iz nega špota ne delai, temuč izpremite ga z myrom, de k meni pride, zakai iest s teimi brati čakam na nega. ^[12]Sice od tiga Apolla brata (imate veiditi), de sem ga sylnu opomin[a] ^[403]de bi q vom z brati šal, inu nega vola cilu nei bila zdai puiti. On pag pride, kadar bo nemu lezoč.

^[13]Čuite, stuite v ti veri, deite moško, bodite B. močni. ^[14]Vse vaše riči sturite v te lubezni. ^[15]Iest vas tudi, bratie, prossim, vi znate to družino tiga Stefana, de so ty pervencíči v ti Abay, inu so se sami sebe podali tei službi ti[m] svetniko[m], ^[16]se vi tudi taki[m] podaste inu enimu vsakimu, kir pomaga inu della.

Iest

Act. 20. ⁴⁰¹

401|Apd 20,2.

I. Cor. 15. ⁴⁰²
Act. 19.

402|1 Kor 15,12.
Apd 19,21.

403|V izvorniku prazno mesto.

I. Cor. 1. ⁴⁰⁴

404|1 Kor 1,16.

TA I. LYST H TIM CORINTER-

^[17]Iest se vesselim tiga prihoda tiga Stefana inu Fortunata inu Abayca, zakai kar ie meni od vas mankalu, tu so oni napolnili. ^[18]Oni so spet oživili mui inu vaš duh. Obtuspoznaite, kir so taki. ^[19]Te cerqve v ty Abayvom službo spoveido. Vom ta Aquilas inu Priscila službo spoveidata v tim Gospudi, sred to cerqvio, kir ie v nyu hiši. ^[20]Vom vsibratie spoveido službo. Prossite eden drugimu zdravie s teim svetim poslušanjem. ^[21]Iest, Paulus, vom službo spoveim z muio roko. ^[22]Aku du ne lubi Gospudi Iezusa, ta bodi Anatema Maranata. ⁴⁰⁵^[23]Ta gnada tīga Gospudi Jezusa Cristusa bodi z vami, ^[24]muia lubezen bodi z vami zo vsemi v tim Jezusu Cristusu. Amen. ⁴⁰⁶

*Ta Lyst h tim Corinteriem ie bil poslan iz
Ahaie skuzi Stefana inu Fortunata
inu Abayca inu
Timoteia.* ⁴⁰⁷

KONEC TIGA PERVIGA
lystu h tim Corinteriem.

S. PAV.

405] L1545 in *Biblia*, tu ie vse Svetu pismu Stariga inu Noviga testamenta, slovenski tolmačena skuzi luria Dalmatina, 1584 (nadalje D): Maharam Mota; V: Maran Atha. T. po Vulgati.

406] L1545, D in V enako; SSP nima Amen.

407] SSP in V nimata dodatka; L1545, D: ima, vendar: »Ta pèrvi Lyft na Corintarje, pòllan is Philippis ...«

IEM. TA I. CAP.

S. PAVLA

DRUGA EPI-

stola h tim Corinter-
iem.

TA I. CAP.

A. Verni imaio na sveitu dosti nadlug inu žalosti, oli Bug nee trošta inu reiši. B. Bug z revami nas vuči, de na nega samiga se imamo zenesti. C. Dobri pridigary inu farmani so čast te cerqve. D. De mi Božy bessedi veruiemo, ie en dar Božy.

PAUL, en ioger Iezusov Cristusov, A.

skuzi to volo Božy, inu Timoteus
brat, tei cerqvi Božy, kir ie v tim Corintu,
zo vseimi svetniki, kir so po vsei Ahay. ^[2]

Gnada inu myr vom od Boga, našiga Očeta,
inu od Gospudi Jezusa Cristusa, ^[3]kir ie
en Oča vse milosti inu en Bug vseh troštov,
^[4]kir nas trošta v seh naših nadlugah, de
tudi mi moremo troštati le-te, kir so v
kakeršni kuli nadlugi, s teim troštom,

H s ka-

Gal. i.
Ephes. i.
i. Pet. i. ⁴⁰⁸

408|Gal 1,3.
Ef 1,3.
1 Pt 1,3.

TA II. LYSTH TIM CORINTHER-

409|Kol 1,24.

Col. 1. ⁴⁰⁹

s katerim smo mi potroštani od Buga. ^[5] Zakai koker mi tiga terplena Cristuseviga velikim imamo, taku bomo obilnu tudi potroštani skuzi Cristusa. ^[6] Inu imamo li mi nadlugo ili trošt, taku se tu vom h dobrimu godi. Ie li nadluga, taku se tu godi vom h troštu inu k ohranenu (kateru ohranene se izkaže tedai, kadar vi volnu terpite, koker mi terpimo). ^[7] Ie li trošt, taku se tu vom tudi godi h troštu inu k ohranenu. Inu tu naše vupane stoy terdnu za vas, potehmal mi veimo, de koker ste diležni tiga terplena, taku tudi vi bote diležni tiga trošta.

410|Apd 19,22.26.

Act. 19. ⁴¹⁰

B. ^[8] Zakai, lubi bratie, mi hočmo, de imate veiditi od te naše nadluge, kir se ie nom godila v ti Azy, de smo bili čez masso inu čez našo muč obloženi, taku de smo na našim životu cagali, ^[9] bili inu sami čez se pravdo rekli, mi moramo umreiti. De tiga zevupane ne imamo sami na se staviti, temuč na Buga, kir te martve gori budi, ^[10] kateri ie nas od take smerti rešil inu vsag dan rešue, v kateriga se mi zevupamo, de on nas naprei bo tudi rešil ^[11] skuzi to pomuč tih vaših prošni za nas. De se ta dar, kir ie nom

411|Flp 1,19.

Phil. 1. ⁴¹¹

IEM. TA I. CAP.

ie nom dan skuzi dosti ludi, velike hvale se sture za našo volo. ^{2. Cor. 4.⁴¹²}

412|2 Kor 4,15.

^[12]*Zakai ta naša hvala ie le-ta, tu pričovanane te naše visty, de smo v preproščini inu v čistosti Božy inu nekar v ti messeni modrusti, temuč v ti gnadi Božy prebivali na teim sveitu inu nerveč per vas.* ^[13]*Zakai mi vom drugiga ne pišemo, temuč tu, kar bere te oli tu, kar spoznate. Inu iest vupam, vi bote tudi do konca spoznali,* ^[14]*koker ste že uže nas en deil spoznali. Zakai mi smo ta vašā hvala, koker ste vi tudi ta našā, na ta dan tiga Gospudi Jezusa.*

Phil. 2.
I. Thess. 2.⁴¹³

413|Flp 2,16.
1 Tes 2,19–20.

^[15]*Inu s takim zevupanem sem hotel poprei q vom priti, de bio duyo dobruto pryeli* ^[16]*inu de bi skuzi vas vlekā v to Macedonio inu spet iz Macedonie q vom prišāl ino od vas ispremlen bil v to Iudovsko deželo.* ^[17]*Nu kadar sem le-to v misli imel, sem li kai neobstoyečiga sturil? Oli kar mislim, aku po tim messei mislim? (Nekar taku), temuč per meni ie ia ia inu ne ie ne.* ^[18]*Ampag Bug ie zveist, de ta našā besseda q vom nei bila ia inu ne.*

Matth. 5.
Iac. 5.⁴¹⁵

415|Mt 5,37.
Jak 5,12.

H 2 Zakai

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

^[19]Zakai Syn Božy Jezus Cristus, kateri ie vmei vami skuzi nas pridigal, skuzi mene inu Silvana inu Timotea, ta nei bil Ia inu Ne, temuč v nim ie bilu ia. ^[20]Zakai vse oblube Božye so ia v nim inu v nim so. Amen. ^[21]Bogu na čast skuzi nas, Bug ie pag ta, kir nas z vami red poterduie v Cristusu, ^[22]inu kir ie nas žalbal inu zapečatil inu dal to arro tiga Duha v ta naša serca.

TA II. CAP.

A. Kar se v cerqvi della, vuči, svari oli trošta, tu se dei, de grešniki pokuro sture.

A. **I** Est pag klíčem na Buga k ani priči na muio dušo, de zavolo kir vom zanašam, nesem dosehmal v ta Corint prišal. ⁴¹⁶ Nekar de bi mi gospudi bili čez vašo vero, temuč mi smo pomogavci tiga vašiga vesse-
lia. Zakai vi v ti veri stoyte. ^[1]Ia, iest sem si le-tu naprei bil vzel, de nečo druguč q vom s to žalostio priti. ^[2]Zakai aku iest vas reža-luiem, du ie ta, kir bi mene obsessedil, samuč ta, kir ie od mene režalovan? ^[3]Inu tu istu

⁴¹⁶ Zadnji dve vrstici 2 Kor 1 je T. postavil k 2. poglavju; enako D.

⁴¹⁷ Rim 11,20.
1 Pt 5,2,3.

Rom. 9.
1. Pet. 5.⁴¹⁷

IEM. TA II. CAP.

istu sem vom bil pissal, de kadar pridem, ne bom reŝalovan od tih, od katerih bi imel vessel biti. Iest imam tu vupane pruti vom vsem, de muie vesselie ie vas vseh. ^[4]Zakai iest sem v veliki revu inu v stiskavi tiga serca inu z dostimi selŝami vom pissal. Ne- kar, de bi imeili ŝalostni biti, temuĉ de vi spoŝnate to lubezan, katero iest imam ner- veĉ pruti vom. ^[5]Ie li gdu pag eno ŝalost na- redil, ta nei mene reŝalil, temuĉ en deil, de vas vseh teŝku ne obloŝim. ^[6]Inu enimu ta- kimu ie zadosti ena taka ŝtraifinga, katera ie od nih dosti sturiena, ^[7]taku de imate uŝe naprei nemu veliku veĉ odpustiti inu ga troŝtati, de kei en tag od prevelike ŝalosti ne ŝagalbne. ^[8]Obtu vas prossim, poterдите pruti nemu tu lubezan. ^[9]Iest sem vom tudi za tiga volo bil pissal, de sem hotel spoŝna- ti inu izkussiti vas, ste li na vseh riĉeh pokorni. ^[10]Komu vi pag odpustite, temu iest tudi. Zakai tudi iest, aku komu odpu- stim, za vaŝo volo na Cristusevim meistu, ^[11]de ne bomo okuli obsedeni od ŝludia, ŝa- kai mi ŝnamo nega misli. ^[12]Sice, kadar sem bil v to Troado priŝal ta Cristuseu

1. Cor. 5.⁴¹⁸

418|1 Kor 5,2.

Act. 16.⁴¹⁹

419|Apd 14,26–27.

H 3 ene

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

ene daruvi odperte skuzi tiga Gospudi, ^[13] iest nesem pokoie imel v muim duhu, zatu kir nesem Tita, muiga brata, bil nešil, temuč sem slovu od nih vzel inu sem vlekal v to Macedonio. ^[14] Ampag hvala Bogu, kir vselei premaga skuzi nas v Cristusu inu očitu della skuzi nas tu dišane tiga nega spoznane po vseh kraih. ^[15] Zakai mi smo Bogu enu dobru dišane Cristusevu vmei teimi, kir bodo ohraneni, inu vmei temi, kir bodo zgubljeni. ^[16] Le-tim enu dišane te smerti h ti smerti, vunim pag enu dišane tiga lebna h timu lebnu. Inu k le-tim ričem, du ie zadošti? ^[17] Zakai mi nesmo koker so nih dosti, kir s to bessedo Božyo kupčuo, temuč mi govorimo v Cristusu, koker iz čistosti inu koker iz Buga pred Bugom.

420|Kol 2,15.

Col. 1. ⁴²⁰

421|Lk 2,34.

Luc. 2. ⁴²¹

TA III. CAP.

A. Sadašni Iudi, papežniki, kir Cristusa ž nega opraviлом ne znaio, Moizesa, prerokov pisma koker s. Paul v neveri ne zastopio. Zakai vse pismu le na Cristusa kaže.

A. **M** I začnemo že pag sami sebe hvaliti?
Oli potrebuemo mi koker nekateri hvali-

IEM. TA III. CAP.

ri hvaležnih listov na vas? Oli hvaležnih listov od vas? ^[2]Vi ste ta naš lyst, v tih naših sercih zapissan, kateri se zna inu bere od vseh ljudi, ^[3]kir ste na znane dani, de ste ta lyst Cristuseu skuzi to našo službo perpravlen inu skuzi nas pissan, nekar s to tinto, temuč s teim Duhum tiga živi-
ga Boga. Nekar na te kamenate table, temuč na te messene table tiga serca. ^[4]Inu mi imamo enu taku zevupane skuzi Cristusa pruti Bogu, ^[5]nekar de bi mi bili zadosti od sami sebe kako reič zmisliti, koker od sami sebe. Temuč smo li s čemu zadosti, tu istu ie od Buga, ^[6]kateri ie tudi nas sturil zadosti k anim služabnikom tiga noviga testamenta, nekar tiga puhštaba, temuč tiga Duha. Zakai ta puhštab umory, ta Duh pag živu sturi. ^[7]Aku ta služba, kir skuzi te puhštabe mory, inu ie v tih kaminih izdolbena, ie bila v ti svitli časti (v ti glory), taku de ty izraelski otroci neso mogli v tu Moizesovu obličie ravnu pogledati zavolo te glorie nega obličie, katera gori neha. ^[8]Koku veliku več ta služba, kir da tiga Duha, bo to glorio imeila.

Exod. 24.
Ier. 31.
422

422| 2 Mz 24,12.
Jer 31,33.

Phil. 2.
423

423| Flp 2,13.

1. Cor. 4.
2. Cor. 6.
424

424| 1 Kor 4,1.
2 Kor 6,16.

Deut. 9,10.
Exod. 34.
425

425| 5 Mz 9,9-10; 10,1-5.
2 Mz 32,16.

Act. 10.
426

426| Apd 10,45.47.

H 4 Zakai

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

^[9]Zakai aku ta služba, kir tu ferdamnane pridiguie, ie v veliki časti (glory), veliku več ta služba, kir to pravico pridiguie, ie v eni obilneiši časti. ^[10]Zakai tudi uni deil, kir ie v veliki časti bilu, se ne ima za veliko čast šacati pruti tei nezmasni česti (glory). ^[11]Zakai aku tu, kar gori neha, ie bilu v ti glory, veliku več tu, kir ostane, ie v ti glory. ^[12]Kadar mi tedai enu takušne vupane imamo, taku uživamo mi vegše fraidigosti ^[13]inu ne deimo koker Moizes, kir ie enu pokrivalu čez suie obličie postavil, de ty izraelski otroci neso mogli ravnu gledati na ta konec tiga, kir gori neha. ^[14]Ampag nih vumi so oslipleni. Zakai do današniga dne ostane tu istu pokrivalu na tim starim testamentom nereskrivenu, kadar ga bero, katero v Cristusu se reskrye. ^[15]Ampag do današniga dne, kadar se ta Moizes bere, ie tu pokrivalu položenu na nih serce. ^[16]Kadar se pag preoberno h timu Gospudi, bo tu pokrivalu proč vzetu. ^[17]Zakai ta Gospud ie ta Duh. Gdi ie pag ta Duh tiga Gospudi, undu ie slobodnost. ^[18]Mi pag vsi gledamo to gloryo tiga Gospudi, koker v enim špeigli, z rezodivenim

427| 2 Mz 34,33.
Rim 10,19.
Iz 6,9.
Mt 13,14–15.

Exod. 34.
Rom. 10.
Esa. 6.
Matth.
13.⁴²⁷

428| Rim 11,7–8.

Rom. 11.⁴²⁸

429| Jn 4,23–24.

Ioh. 4.⁴²⁹

IEM. TA IIII. CAP.

venim obličiem inu bomo premineni v ta isti pild od ene glorie v to drugo koker od tiga Duha tiga Gospudi.

TA IIII. CAP.

A. Verni ne imajo hinavsku živeiti. B. Evangelii to glorio, tu ie, to milost prou rezodeva. C. Bug boge nizke pridigarie zvoluie skuzi nih vuk, martre zcludia premaga, suio cerkov rezteguie.

ZA tiga volo, kadar mi le-to službo A. imamo, de se ie nom le-ta milost pergodila, taku ne bodimo lyni, ^[2]temuč veržimo tudi od nas te skrivne sromote, ne hodi mo z lishičio kunštio okuli inu ne falsimo to besedo Božyo, temuč s teim na znane daioč to risnico, izkažimo se za dobre poleg vseh visty tih ludi inu poleg Boga.

^[3]Inu ie li ta naš evangeli še zakriven, taku B. v tih, kir bodo zgubljeni, ie zakriven, ^[4]v katerih Bug tiga svita ie te misli tih nevernih osleipil, de ne vidio te svitle luči tiga evangelia⁴³¹ od te glorie Cristuseve, kateri ie tapodobni pild Božy. ^[5]Zakai mi sami sebe ne pri-

H 5 diguie-

Esa. 6.
Ioh. 12.
Col. 1.
Phil. 2.
Heb. 1.⁴³⁰

430| Iz 6,9–10.
Jn 12,40.
Kol 1,24.
Flm 2,10–11.
Heb 1,3.

431| Evangelia.

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

- diguiemo, temuč Jezusa Cristusa, de ie on ta Gospud, mi pag hlapci zavolo Jezusa. [6] Zakai Bug, kateri ie ukazal to luč iz te temme naprei sveititi, ta isti ie dal eno svi-tlobo v ta naša serca, de skuži nas vstane tu resvičene od tiga spoznane te glory Božye v tim obličy Jezusovim Cristusovim.*
- C.** *[7] Inu mi imamo le-ta šac v tih glinovih possodah, de ta previssoka muč bode Božya inu nekar od nas. [8] Mi bomo v seh ričeh stiskani oli nekar zadergneni. Mi terpimo veliku buštvu, oli mi ne cagamo. [9] Mi pre-ganene terpimo, oli ne bomo zapusceni. Mi bomo doli verženi, oli hudiga konca ne v zamemo. [10] Mi vselei v tim telessu tu umoriene tiga Gospudi Jezusa Cristusa okuli nossimo, de se tudi ta leben Jezusev na napsim telessu izkaže. [11] Zakai mi dotle smo živi, bomo vselei v to smert izdani za Jezusevo volo, de se tudi ta leben Jezuseu na našim mertvaškim messei izkaže. [12] Ob-tu ta smert ie močna v nas, ta leben pag v vas. [13] Kadar mi pag tiga istiga Duha te vere imamo, po tim, koker ie pissanu. Iest sem veroval, obtu sem govuril, inu*
- 432| 1 Mz 1,3. Gen. 1.⁴³²
- 433| 2 Pt 1,18. 2. Pet. 1.⁴³³
- 434| 2 Kor 5,6. 2. Cor. 5.⁴³⁴
- 435| Gal 6,12. Gal. 6.⁴³⁵
- 436| Mt 15,30-31. Rim 8,11. Matth. 15.⁴³⁶
Rom. 8.
- 437| Ps 116,10. Psalm 115.⁴³⁷

mi

IEM. TA IIII. CAP.

mi veruiemo, obtu mi tudi govorimo ^[14]inu veimo, de ta, kir ie tiga Gospudi Jezusa gori obudil, de on nas bo tudi skuzi Jezusa gori obudil inu nas bo z vami red naprei postavil. ^[15]Zakai, tu se vse godi za vašo volo, de ta preobilna gnada skuzi tu zahvalene nih dosti obilna rata h ti glory inu časti Božy. ^[16]Obtu ne bodimo trudni, temuč aku glih ta vunani naš človik strohni, taku vsai ta noterni se od dan do dne ponavla. ^[17]Zakai ta naša nadluga, kir ie cilu kratka inu lahka, sturi eno večno inu nezmasno težko glorio inu čast ^[18]nim, kir ne gledamo na te riči, kir se vidio, temuč na te, katere se ne vidio. Zakai te riči, kir se vidio, kratig čas terpe, katere se pag ne vidio, so večne.

2. Cor. 1. ⁴³⁸

438|2 Kor 1,11.

Psaln 29. ⁴³⁹
Rom. 8.

439|Ps 28,7–8.
Rim 8,24–25.

TA V. CAP.

A. Vernih duše zdaici od teless gredo v nebessa, tu ie nih trošt. B. Pridigary imaio v božym strahu modre, preproste risnico vučiti. B. Bug skuzi pridgarie ludi vabi, skuzi Cristus sebo spravlja.

Obtu

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

- A.** **O** Btu mi veimo, de aku ta naša perste-
na hiša le-te utte se rezvali, de ima-
mo en cymper od Buga, eno hišo, kir nei od z
rokami sturiena, kir ie večna v nebessih. ^[2]
Obtu mi v ni tudi vzdihamo inu želimo, de
bi to našo hišo, kir ie iz nebes, čez obleikli. ^[3]
Oli vsai taku, aku mi obličeni inu nekar na-
gi bomo naiden. ^[4] Zakai mi, kir smo v le-ti
utti, kir smo težko obloženi, vzdihamo, za-
kai mi bi ne hoteli biti izličeni, temuč pre-
obličeni, de bi tu, kar ie mertvašku, požertu
bilu od tiga lebna. ^[5] Ta pag, kateri ie nas k
le-timu istimu perpravil, ie Bug, kateri ie
nom tudi dal to arro tiga Duha. ^[6] Obtusmo
mi vselei dobre vole inu veimo, de kadar
smo doma v tim telessu, de deleč od tiga
Gospudi hodimo. ^[7] Zakai mi v ti veri hodi-
mo inu nekar v tim pogledanu. ^[8] Mi smo
pag dobre vole inu bi hoteli raiši od tiga te-
lessa deleč biti inu poleg vpričo biti per tim
Gospudi. ^[9] Obtus se mi flissamo zo vso
močio, smo li mi doma v pričo oli vuni v
neznanu, de nemu dopademo. ^[10] Zakai mi
vsi se moramo pred teim Cristusevim riht-
nim stolom izkazati, de en vsa-
kateri
- 440** | 2 Tim 4,8.
2 Kor 4,16.
Rim 8,23.
2. Thim. 4.
2. Cor. 4.
Rom. 8. ⁴⁴⁰
- 441** | Raz 16,15.
- Apoc. 16. ⁴⁴¹
- 442** | Rim 8,23.
2 Kor 1,22. Trubar-
jeva robna opomba
je poškodovana do
nečitljivosti.
- Rom. 8.
2. Cor. 1. ⁴⁴²
- 443** | Mt 15,10.
Rim 14,10.
- Matth. 25.
Rom. 14. ⁴⁴³

IEM. TA V. CAP.

kateri pryne na nega telessu po tim, koker ie on delal, bodi dobru oli hudu.

^[11]Kadar tedai mi veimo, de se ima strah B. imeiti na tiga Gospudi, mi z dobrimi besse-dami te ludi pregovariemo inu smo Bogu rezodiveni inu iest vupam, de smo mi tudi v tih vaših vystih rezodiveni. ^[12]Mi se gviš-nu druguč ne hvalimo poleg vas, temuč mi vom damo uržah, hvaliti se od nas, de ima-te kai zuper te, kir se le na uku, nekar v tim sercei hvalio. ^[13]Obtu aku gremo od vuma, taku gremo Bogu od vuma. Smo li pag per vumi, taku smo vom per vumi. ^[14]Zakai ta Cristuseva lubexan nas taku pergane, kadar mi šacamo le-tu, ie li eden za vse vmerl, taku so vsi mertvi. ^[15]Inu on ie xatu za vse vmerl, de ty, kir so živi, naprei več ne živo sami sebi temuč timu, kateri ie za nee vmerl inu gori vstal. ^[16]Za tiga volo mi uže naprei ne xnamo nikoger več po tim messei. Inu aku smo glih tudi Cristusa znali po tim messei, taku ga mi uže zdai več ne xnamo. ^[17]Obtu ie li gdu v Cristusu, taku ie on ena nova stvar. Te stare riči so minile, pole vse riči so nove sturiene.

i. Thess. 5.⁴⁴

444| 1 Tes 5,10.

Apoc. 21.⁴⁴⁵

445| Raz 21.

Ampag

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

446| Kol 2,13,16.
Rim 2,6,13.
Kol 1,20.
1 Jn 4,10.

Col. 2.
Rom. 2.
Col. 1.
1. Joh. 4.⁴⁴⁶

^[18] Ampag le-tu vse ie od Buga, kir ie nas sam sebo spravlil skuzi Jezusa Cristusa inu ie dal nom to službo te sprave. ^[19] Zakai Bug ie bil v Cristusu inu ie sam sebo ta sveit spravljal inu nim nih greihe nei persodil inu ie vmei nami gori postavil to besedo te sprave. ^[20] Obtusmo uže sli na Cristusovim meisti, zakai Bug vas opomina skuzi nas. Natu mi vas prossimo na Cristusevim meisti, spravite se z Bugom. ^[21] Zakai on ie tiga, kateri nei obeniga greha znal, k animu greihu sturil za našo volo, de mi bomo v nim ta pravica, kir pred Bugom vela.

447| 5 Mz 15,4.
Iz 53,5-12.
Rim 8,3.
Heb 9,28.

Deut. 15.
Esa. 53.
Rom. 8.
Heb. 9.⁴⁴⁷

TA VI. CAP.

A. Tudi veliki svetniki v velike greihe pado, zatu imamo trezivi biti, moliti, de zludi sveit, messu, nas ne zepela. B. Kadar se ty ludie pokore, pridigarie obessele. C. Verni v purgarskih ričeh mogo z malikovci gmaino deržati, ampag v cerqvi vero nekar.

A. **M**I pag koker ty raven delouci vas prossimo, ne primite nepridnu to gnado Božyo. Zakai on pravi, iest sem tebe v tim perietnivim čassu uslišal inu na ta dan

448| Iz 49,8.

Esa. 40.⁴⁴⁸

IEM. TA VI. CAP.

dan tige obranena sem iest tebi pomagat.
Pole zdai ie ta perietnivi čas, pole zdai ie ta
dan tige obranena. ^[2]Ne daimo nikomer z
ničemer kaciga udarca, de ta naša služba ne
bo ogordena, ^[4]temuč izkažimo se vseh ričeh,
koker služabniki Božy. V velikim preterple-
nu, v nadlugah, v potrebnostih, v tesnobah,
v žlakih, v iečah, v zmešnavah, v dellih, v
čuvanih, v posteh, ^[6]v čistosti, v kunšti, v že-
nessenu, v periatlivosti, v tim Svetim Du-
hu, v lubezni pres hynena, ^[7]v ti bessedi te
risnice, v ti Božy moči, skuži tu orožie te
pravice, na destnici inu na levici, ^[8]skuži čast
inu sromoto, skuži hud glas inu skuži dober
glas. Koker golufi inu vini risnični, ^[9]koker
neznani inu vini znani, koker ty, kir bi mer-
li, inu pole, mi smo živi, koker ty štraifani
inu vini nesmo vbyeni, ^[10]koker ty žalostni,
oli vini smo vselei vesseli, koker ty bogi, oli
mi vini nih dosti bogate sturimo, koker ty,
kir ništer ne imao inu vini vse riči possedo.

^[11]O, Corintary, naša vusta so se odperla B.
pruti vom, naše serce se ie reztegnilu, ^[12]vi
neste tesni v nas, ampag vi ste tesni v tih va-
ših obserčih. ^[13]Inu le-tu istu povračane iest
od

1. Cor. 4.
2. Cor. 3.

449 | 1 Kor 4,9–13.
2 Kor 4,11.

Esa. 26.⁴⁵⁰

450 | Iz 26,12.

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

od vas, koker od otruk isčem, reztegnite se tudi vi.

C. ^[14]Ne vkleňte se v ta iarm s teimi nevernimi. Zakai kakovu društvu ima ta pravica s to krivino? Oli kakovo tovarištvu ima ta luč s to temo? ^[15]Oli kakovo gliho oli spravo ima Kristus s teim Belialem? Oli kakov deil ima ta verni s teim nevernim? ^[16]Oli kakovo gliho ima ta tempel Božy s teimi maliki? Zakai vi ste ta tempel tiga živiga Boga. Koker Bug pravi, iest bom v nih prebival inu vmei nimi hodil inu iest bom nih ^[17]Bug inu oni bodo mui folk. ^[17]Obtu puidite vunkai izvmei nih inu se odločite od nih, pravi ta Gospud. Inu obene nečiste riči se ne dotikaite inu iest hočo vas gori vzeti ^[18]inu vaš oča biti inu vi bodete mui synuvi inu muie sčere, pravi ta vsigamogoči Gospud.

451| 5 Mz 13,14.
Mt 8,29.

Deut. 7.
Matth. 8.⁴⁵¹

452| 1 Kor 3,16; 6,19.

I. Cor. 3.6.⁴⁵²

453| 3 Mz 26,11–12.
Ezk 37,27.

Levit. 26.
Ezeh. 37.⁴⁵³

454| Iz 52,11.

Esa. 52.⁴⁵⁴

TA VII. CAP.

A. Verni so Bugu lubi, zatu po nega vuku se imajo deržati. B. Vernih stan na teim sveitu ie reva inu voiskovane. C. Kate-ri suie greihe žaluie, čez nee serdi, veruie evangeliu, taka pokura izveliča. D. Farmani imajo suie pridigarie lubiti, taku tudi pridigary farmane.

Kadar

IEM. TA VII. CAP.

K Adar mi tedai take oblube imamo, A.
mui lubeznivi, taku očistimo se od
sledne skrunobe, tiga messa inu tiga duha
inu dokonaimo tu posvičene v tim strahu
Božym. ^[2]Vzamite nas gori. Mi nesmo niko-
mer žaliga sturili, nesmo nikoger izkazili,
nesmo nikoger ogolufali. ^[3]Le-tu iest ne pra-
vim, de bi hotel vas ferdamnati, zakai iest
sem vom poprei pravil, de ste vi v naših ser-
ciah, smo volni z vami umreiti inu z vami
živi biti. ^[4]Iest imam veliku vupane pruti
vom inu iest se veliku hvalim od vas. Iest
sem s troštom napolnen, iest sem cilu obilnu
v tim vesseliu, v saki naši nadlugi.

^[5]Zakai kadar smo v to Macedonio bili B.
prišli, naše messu nei obeniga pokoie imeilu,
temuč od vseh stran smo z nadlugami obda-
ni, izvuna smo imeili boye, iznotra stra-
huve. ^[6]Ampag Bug, kir te nizke trošta, ta ie
nas troštal skuzi ta prihod tiga Tita ^[7]inu
nekar le samuč skuzi nega prihod, temuč tu-
di skuzi ta trošt, kateri ie on bil od vas
pryel, inu kir ie nom pravil tu vaše želene,
vaš plač, vaš aiffer za me, taku de sem še
več vessel ratal.

Act. 16.⁴⁵⁵

455|Apd 16,9–10.

2. Cor. 2.⁴⁵⁶

456|2 Kor 2,13.

I Inu

TA II. LYST H TIM CORINTER-

C. ^[8]Inu nai sem si vas skuzi ta lyst žalostne sturil, mene ne greva, aku bi me glih grevalu, zakai iest vidim, de ta isti lyst naisi ie vas en čas žalostne delal. ^[9]Zdai pag se iest vesselim, nekar kir ste bili žalostni, temuč kir ste žalostni bili h ti pokuri. Zakai vi ste po Bugi žalostni bili, taku de neste obene skode od nas pryeli. ^[10]Zakai ta žalost, kir ie po Bugi, sturi eno grevingo h timu izveličanu, katera nikogar ne greva. Ampag ta žalost tiga svita sturi to smert. ^[11]Pole, tu istu, kir ste po Bugi žalostni bili, kakovo skerb ie po vas sturilu, inu k nemu to izguvor inu nevolo inu strah inu želene inu aifer inu mesčovane? Vi ste se na vsim izkazali, de ste čisti na le-teim dellu. ^[12]Obtu aku sem vom glih pissal, neisem tu sturil zavolo tiga, kir ie režalil, inu tudi za tiga volo nekar, kir ie režalovan, temuč za tiga volo, de ta skerb per vas bo razodivena, kir vi imate za nas pred Bugom.

D. ^[13]Obtu smo mi potroštani od vašiga trošta, ampag cilu obilnu smo se še več vseselili⁴⁵⁹ čez tu vesselie tiga Tita, kir ta
nega

457| 1 Pt 2,19.

I. Pet. 2.⁴⁵⁷

458| Sir 30,23.

Eccles.
30.⁴⁵⁸

459| Vesselili.

IEM. TA VII. CAP.

nega dub ie oživen od vas vseh. ^[14]Inu sem li se kai pred nim od vas hvalil, nesem zatu zasromovan, temuč koker smo vse riči z risnico vom govurili, taku ie tudi ta naša hvala pred Titom risnica ratala. ^[15]Inu nega serce cilu dobru stoy pruti vom, kadar on zmisli na vašo vseh pokorsčino, koku ste ga strahom inu s trepetanem gori vzeli. ^[16]Iest sem vessel, de v seh ričeh vom smeim zevupati.

TA VIII. CAP.

- A. Pridigary imαιο skerbeti za boge, verni s teimi bogimi inu pridigary, kar premoreio, podiliti, nikar vsiga od sebe dati.
B. Spitalmaš, tri cehmoštri s cerkovnim blagum imαιο brumni inu zveisti biti.

IEst vom dam na znane, lubi bratie, to A. Ignado Božyo, kir ie dana tim gmainom v ti Macedony, ^[2]de tedai, kadar so skuzi veliku nadlug bili izkušeni, ie tu nih vesse lie cilu obilnu bilu. Inu naisi so cilu bozi bili, so oni vini v nih preprosčini bogatu dali. ^[3]Zakai kar so premogli (tu iest pričuiem) inu več, koker so premogli, so oni sami od sebe volni bili ^[4]inu so nas z veliko

I 2 prošno

460| Rim 15,26.
1 Kor 16,1.
2 Kor 9,26.

Rom. 15.
1. Cor. 16.
2. Cor. 9.⁴⁶⁰

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

prošno prossili, de bi to dobruto inu podile-
ne te službe, kir se dei tim svetnikom, od
nih vzeli. ^[5]Inu nekar, koker smo mi vupali,
temuč so se sami podali, nepoprei timu Go-
spudi, potle tudi nom, skuzi to volo Božyo,
^[6]taku de smo Tita opominali, de on, koker
ie bil poprei začel, to dobruto tudi vmei
vami opravi. ^[7]Ampag koker ste vi v vseh
ričeh obilni, v ti veri inu v ti bessedi, inu
v ti kunšti inu vsakim flissu, inu v ti vaši
lubežni, kir imate pruti nom, taku sturite,
de vi tudi bote obilni v le-ti dobruti. ^[8]Iest
ne pravim, de bi hotel kai zapuveidati, te-
muč kadar so drugi taku flissig, iest tudi to
vašo lubežan izkušam, ie li prave šege.
^[9]Zakai vi znate to gnado našiga Gospudi
Fexusa Cristusa, de kadar ie bogat bil, ie
bogat ratal za našo volo, de vi skuzi tu ne-
ga buštvu bote bogati. ^[10]Inu v le-tim vom
sveituiem, zakai le-tu ie vom pridnu, kir
ste pred enim leitom, nekar le samuč začeli
sturiti, temuč, kir ste tudi hoteli. ^[11]Doko-
naite zdai tedai tu, kar ste začeli sturiti,
de koker ie ta pernaredna vola bila, taku
bodi tudi ena dobra volna vola sturienu od
tiga, kar premorete. ^[12]Zakai ie li

tukai

IEM. TA VIII. CAP.

tukai ena dobra volna vola, taku ie eden periet po tim, kar on ima, inu nekar, kar on ne ima. ^[13] Zakai onu ne ima drugim pokoi, vom pag nadležnu biti, temuč de bo ena glihota ^[14] v tim sadašnjim čassu, de tu vaše obilie pride h pomočain nih mankanu, nih obilie pride vašimu mancanu h pomočian, de bo eniga glihota, ^[15] koker ie pissanu, kateri ie veliku imel, timu ništer nei prebilu, inu kateri ie malu imel, timu ništer nei mankalu.

Pro. 3.
1. Pet. 4.⁴⁶¹
Luc. 21.

461|Prg 3,4-4.
1 Pt 4,10.
Lk 21,1-4.

^[16] Inu Bug bodi zahvalen, kir ie dal to isto B. serkb za vas v tu serce tiga Tita^[17] inu kir ie tu opominane gori vzel, ia, kir ie on taku sylnu flissig bil, de ie od sam sebe q vom vlekal. ^[18] Mi smo pag ž nim posslali eniga brata, tiga, kir ima hvalo v tim evangeliu po vseh cerqvah. ^[19] Inu nekar le-tu samuč, temuč on ie tudi od tih gmain odločen k animu tovarišu tiga našiga okuli hoiena z le-to dobruto, kir bo skuzi nas opravlena na čast timu Gospudi inu tei vaši pernaredni voli. ^[20] Inu se varuiemo tiga, de nom nisče kai hadiga ne more reči v le-ti obilnosti, kir skuzi nas bo opravlena. ^[21] Inu mi gledamo na tu, de se poštenu rovna, nekar samuč pred Bugom, te-

Exod. 16.⁴⁶²

462|2 Mz 16,18.

Rom. 12.⁴⁶³

463|Rim 12,17.

I 3 muč

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

muč tudi pred ludmi. ^[22] Mi smo tudi ž ni-
ma red poslali našiga brata (kateriga smo
čestu v dostih ričeh izkussili, de ie flissig inu
zdai ie še več flissig) na tu veliku zevupane,
kir imam pruti vom, ^[23] bodi zavolo tiga Ti-
ta, kir ie mui tovariš inu pomagavec pruti
vom, oli zavolo drugih, kir so naši brati,
jogri tih gmain inu ena čast Cristuseva. ^[24]
Izkažite tedai pruti nim inu vpričo tih
gmain enu znamine te vaše lubezni inu od
te hvale, kir mi imamo od vas.

TA IX. CAP.

A. Kateri zveistu bozim inu pridigariem
podile, tim Bug na tim sveitu inu v nebessih
bogatu povračuie, iz nadlug boleizni
čudnu pomaga.

A. **S** Ice od tiga podilena, kir se dei tim svet-
nikom, meni nei potreiba, de vom pisšem.
^[2] Zakai iest znam to vašo dobro volo, katero
iest per tih Macedonicih hvalim, de ta
Ahaia ie od lanskiga leita perpravlena, inu
le-ta vaš exempel ie nih dosti naprei izvabil.
^[3] Iest sem pag le-te brate zatu poslal, de ta
vaša hvale od vas prazna ne rata na le-tim
dellu,

464| Rim 15,24.
1 Kor 16,6.
2 Kor 8,24.

Rom. 15.
1. Cor. 16,
2. Cor. 8.⁴⁶⁴

IEM. TA IX. CAP.

dellu, de vi (koker sem dial) bote perpravleni,
^[4]de aku bi ty iz Macedonie z meno prišli,
inu bi vas ne nešli perpravlene, de mi (nečo
reči vi) za take zevupane hvale volo ne bomo
zasromovani. ^[5]Obtu se ie meni potrebnu
zdelu te brate opominati, de oni naprei q
vom gredo inu perpravio ta vaš poprei oblu-
blen žegen, de on bo perpravlen koker en žegen
inu nekar koker ena skopota. ^[6]Iest pag pra-
vim le-tu, kateri skopu seye, ta bo tudi skopu
žel, inu kateri seye v tim žegnu, ta bode tudi
v tim žegnu žel. ^[7]En vsakateri z dobrim
volnim sercem nekar iz nevole oli iz permorane.
Zakai Bug le-tiga lubi, kir z vesseliem
daie. ^[8]Inu Bug ie moguč sturiti, de sledna
gnada bo obilna vmei vami, de vi v vseh ri-
čih vsiga z adosti bote imeili inu de bote obil-
ni vsakim dobrim dellu, ^[9]koker ie pissanu.
On ie rextressil inu dal tim božim, nega pra-
vica obstoy vekoma. ^[10]Ta pag, kateri tu seime
podaie timu, kir seye, ta bo tudi ta kruh po-
dal k yedi inu bo gmeral tu vaše seime inu bo
pustil rasti ta sad te vaše pravice, ^[11]de bote
bogati na vseh ričeh zo vso preprosčino,

I 4 kateru

Pro. 10.
Gal. 6.⁴⁶⁵

465| Prg 11,24,25.
Gal 6,8.

Exod. 25,35.
Eccles. 35.⁴⁶⁶

466| 2 Mz 25,2; 35,4–29.
Sir 35,8.

Psal. 111.⁴⁶⁷

467| Ps 112,9.

Act. 14.⁴⁶⁸

468| Apd 14,17.

TA II. LYSTH TIM CORINTHER-

kateru sturi, de skuzi nas se Bogu hvale da-
io. ^[12] Zakai ta služba tiga vkupe zložena ne-
kar samuč napolni tu, kar doli gre tim sve-
tnikom, temuč ona ie tudi v le-tim cilu
obilna, de nih veliku zahvaluio Boga, ^[13] za
le-to našo zveisto službo inu česte Boga za-
volo vašiga pokorniga spoznane tiga evange-
lia Cristuseviga inu zavolo vašiga preprosti-
ga podilena pruti nim inu pruti vseim ^[14] inu
v nih molitvah za vas, kir žele po vas zavolo
te vissoke gnade Božye, kir ie v vas. ^[15]
Ampag zahvalen bodi Bug zavolo nega ne-
izrečeniga darru.

TA X. CAP.

A. Pravi vučeniki pohlevnu po kmetišku
vuče oli nih vuk vse ludi modre premore
inu pregovori. B. Pridigary se mogo z
masso ž nih daruvi inu opraviom hvaliti, de
nih zupernikov falš vuk zatro, te preproste
per pravim vuku obderže.

A. **I** Est pag, Paulus, iest vas prossim skuzi
to krotkust inu periazen Cristusevo, kir
sem vpričo vmei vami nizig, ampag kadar
vpričo nesem, taku sem serčan pruti vom
iest

IEM. TA X. CAP.

iest ^[2]vas prossim pag, de meni ne bo potreba s teim zevupanem vpricho serčnimu biti, s katero sem deržan za serčniga pruti nekaterim, kir nas šacaio, koker de bi mi po tim messei hodili. ^[3]Zakai nai si mi v tim messei hodimo oli mi po tim messei ne voiskuiemo.

^[4]Zakai ta orožia tiga našiga voiskovane neso messena, temuč so mogoča pred Bugom, h timu rezvalenu te terdne brambe, s katerimi mi rezvaluiemo te sveite ^[5]inu sledno vissokoto, kir se vzdiguie zuper tu spoznane Božye, inu v iečo pelamo sledno zastopnost pod to pokorsčino Cristusevo ^[6]inu imamo gotovu tu mesčovane zuper sledno nepokorsčino, kadar vaša pokorsčina bo dopolnena.

^[7]Sodite vi po tim videnu? Aku se gdu za- naša, de ie Cristuseu, ta isti tudi per sam sebi pomisli le-tu, de koker ie on Cristuseu, taku tudi mi smo Cristusevi. ^[8]Inu aku bi se iest kai več hvalil od te naše oblasti, katero ie nom ta Gospud dal, vas h pobulšanu inu nekar h pohuišanu, bi ne hotel biti zasromovan (le-tu pag iest pravim), ^[9]de ne bom skazan, koker ta, kir bi vas hotel skuži te lysti stra-

I 5 šiti

Ephes. 6.⁴⁶⁹

469|Ef 6,11.

2. Cor. 13.⁴⁷⁰

470|2 Kor 13,2.

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

šiti. ^[10] Zakai ty lystuvi (pravio oni) so težki inu močni, ampag kadar ie s telessom vpričo, ie šibag inu tu govoriene ie žleht inu za-verženu. ^[11] Kateri ie le-tak, ta rezmisli, de kakeršni smo s teim govoriem skuži te lysti, kadar nesmo vpričo, taki moremo tudi kadar smo vpričo s teim dianem biti. ^[12] Zakai mi se ne smemo z nekaterimi, kir se sami hvalio, permeriti, ne perglihati, ampag oni, kir se per sami sebi meryo inu per sami sebi glihajo, ništer ne zastopio. ^[13] Mi se pag čez mero ne hvalimo, temuč po meri, katero mero ie nom Bug odmeril, doseči tudi noter do vas. ^[14] Zakai mi se sami sebe preveč ne izteguiemo, koker bi ne bili dosegli do vas. Zakai mi smo vsai tudi noter do vas prišli s teim evangeliom Cristusevim. ^[15] Inu mi se čez mero ne hvalimo na drugih delih. Inu mi imamo vupane, kadar bo ta vaša vera v vas rasla, ^[16] de mi po tei naši reguli hočmo dale priti inu ta evangeli tudi tim, kir so tamkai za vami, pridigati, de nekar v tim se ne hvalimo, kar ie skuži eno drugo regulo perpralenu. ^[17] Ampag kateri se hvali, ta se hvali v tim Gospudi. Zakai nekar ta,

kir

IEM. TA XI. CAP.

kir se sam shvali, ie zatu izkušēn, temuč kateriga ta Gospud hvali.

TA XI. CAP.

A. Sledni pastyr ie dolžan s teim vukum, opominanem, troštom, svarom, pritežom, te suie ovčice per pravi veri obderžati. B. Pravi pridigary so od svita zaverženi, morαιο veden na glavo čakati. Ampag ty falš imαιο myr, pokoi, dober leben.

B Ug hotel, de bi vi meni enu maihinu A. to muio norrost za dobru vzeli. Oli vi vini od mene za dobru vzamete. ^[2] Zakai iest z vami ayffram s teim Božym ayffrom. Zakai iest sem vas zaročil enimu možu, de vas eno čisto dečlo naprei postavim Cristusu. ^[3] Ampag iest se boyim, de koker ta kača ž no hudo kunštio ie to Evo zepelala, de taku tudi te vaše misli bodo premaknene od te preproščine, kir ie pruti Cristusu. ^[4] Zakai ako ta, kir q vom pride, eniga drugiga Jezusa pridiguie, kateriga mi nesmo pridigali, oli ste li vi eniga drugiga Duha pryeli, kateriga neste pryeli, oli e[n] drugi eva[n]gelium, kateriga neste gori vzeli, taku bi vi nee po pravdi terpeli.

Zakai

Esa. 65.
Iere. 9.
1. Cor. 1.
Pro. 27.
Luc. 21.
Gen. 3.

471 | Iz 65,25.
Jer 9,2–9.
1 Kor 1,10.
Prg 27,11.
Lk 21,14.
1 Mz 3,13.

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

472| 1 Kor 9,18.

473| Apd 20,6.33.

474| Flp 4,10-15.

I. Cor. 9.⁴⁷²

Act. 20.⁴⁷³

Phil. 4.⁴⁷⁴

^[5]Zakai iest sem skazan, de iest nesem ništer mansi mumu tih vissokih jogrov. ^[6]Inu aku sem neumetelen s teim govoriennem, taku vsai nekar s teim videnem. Mi smo pag vom povsod v seh ričeh dobru znani. ^[7]Oli sem li grešil, kir sem se ponižal, de vi bote povišani? Kir sem vom zabston ta evangeli Božy pridigal? ^[8]Druge cerqve sem obrupal inu sem žold vzel h ti vaši službi. ^[9]Inu kadar sem per vas vpričo bil inu sem potreboval, nesem nikomer bil težak. Zakai ty brati, kir so bili prišli iz Macedonie, so dopolnili, kar ie meni mankalu. Inu v seh ričeh sem se taku deržal inu se hočo deržati, de ne bom komu težak. ^[10]Koker gvišnu ie ta Cristuseva risnica v meni, taku le-ta hvalla se meni ne mora zamašiti v tih Ahaiskih deželah. ^[11]Zakai tu? Aku kir vas ne lubim? Bug zna. ^[12]Kar pag iest deim inu bom dial, tu iest zatu deim, de odsekam ta uržah tim, kir uržah isčeio, de bi v tim, v katerim se hvalio, bili naredni koker mi. ^[13]Zakai taki falš jogri so golufski delovci, kir se premenuio na jogre Cristuseve. ^[14]Inu tu čudnu nei, zakai on, ta žludi sam, se preminuie
na

IEM. TA XI. CAP.

na angela te svitlobe. ^[15]Obtu nei ena velika reič, aku se tudi ty nega služabniki premiuio, koker bi bili služabnike te pravice, katerih konec bo po nih dellal. ^{2. Pet. 4.⁴⁷⁵}

475|2 Pt 2,1.

^[16]Iest še pag pravim, de du ne meini, iest B.

sem neumen. Aku pag nekar, taku me gori vzemite koker eniga neumniga, de se tudi enu maihinu pohvalim. ^[17]Kai iest zdai v le-tim štuki te hvale govorim, tiga iest ne govorim po

tim Gospudi, temuč koker v tim nevumi, kadar smo v tu hvalene prišli. ^[18]Potehmal se nih veliku hvalio po tim messei, iest se hočo tudi

Iob 29.⁴⁷⁶

476|Job 29,14–25.

hvaliti. ^[19]Zakai vi radi terpite te nevume, kadar ste vi vumni, ^[20]vi terpite, aku vas gdu v tu hlapčovane stavi, aku vas gdu izieyda, aku vom gdu iemle, aku se gdu čez vas vzdi-
guie, aku vas gdu po obrazu tepe. ^[21]Tu pravim po nečasti, koker de bi mi šibki bili. V čem se

Act. 22,⁴⁷⁷
Phil. 3.

477|Apd 22,3.
Flp 3,4–6.

gdu smei hvaliti (iest v norosti govorim), v tim istim smeim se iest tudi. ^[22]Oni so Ebreery, iest sem tudi. Oni so Izraelitary, iest sem tudi. Oni so Abraamovu seime, iest sem tudi. ^[23]

Oni so služabniki Cristusevi (koker en norrec govorim), iest sem dobru več. Iest sem več delal, iest sem več šlakov

pryel,

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

478| 5 Mz 25,2–3.

Deut. 25.⁴⁷⁸

479| Apd 16,22.
Apd 14,19.
Apd 27,41–44.

Act. 16.
Act. 14.⁴⁷⁹
Act. 27.

*pryel, iest sem čestče v ieči bil, iest sem čestu bil v smertnih nadlugah. [24] Iest sem od Iudov po petkrat štirideseti šlakov mane eden pr-
pyel. [25] Iest sem trikrat šibami tepen, enkrat sem bil s kaminem possut, trykrat bi bil skorai utonil, nuč inu dan sem prebival na globokoti. [26] Iest sem čestu po cestah hodil, iest sem bil v nežihrosti na vodah, v nežihrosti vmei razboiniki, v nežihrosti vmei Iudi, v nežihrosti vmei aydi, v nežihrosti v tih meistih, v nežihrosti v tih pusčavah, v nežihrosti na muryu, v nežihrosti vmei falsš brati. [27] V tim dellu inu v ti muy, v množim čuvanu, v lakoti inu v žey, v dostih posteh, v mrazu inu v nagoti. [28] Pres tih riči, kir se izvuna gode, kir leži na meni vsadana skerb čez vse cerqve. [29] Du ie šibag, de bi iest tudi šibag ne bil? Du bo zblaznen, de bi iest ne goril? [30] Aku se iest moram hvaliti, taku se hočo v tih ričeh, kir su moie šibkote, hvaliti. [31] Bug inu Oča našiga Gospudi Jezusa Cristusa, kir ie žegnan veko-
ma, ta vei, de ne lažem. [32] V Damaški ta de-
želski flegar tiga krala Areta ie varoval tu meistu tih Damasceneriev, ie hotel mene uieti,*

480| 1 Kor 8,10.13; 12,26.

1. Cor. 8.12.⁴⁸⁰

481| Gal 1,17.
Apd 9,23–25.

Gal. 1.
Act. 9.⁴⁸¹

IEM. TA XII. CAP.

*uieti ^[33]inu sem bil skuzi enu oknu skuzi zyd
v eni korbi doli pusčen inu sem ubeižal iz
nega rok.*

TA XII. CAP.

A. Svetniki imajo na sveitu težke
izkušnave. Nih prošne neso vselei uslišane,
ampag nim bo dana muč, de izkušnave
pretepe inu premogo. Ovčice inu pastyry
se imajo vmei sebo lubiti.

G Višnu ie, de ta pohvala meni ništer ne A.
priduie. Oli vini iest hočo priti na ta
videna inu rezodivena tiga Gospudi. ^[2]Iest
znam eniga človeika v Cristusu pred štirina-
istimi leiti (ie li on v tim tellessu bil, iest ne
veim, oli ie li on bil izvuna tiga telessa, iest
tudi ne veim; Bug, ta vei) ta isti ie bil za-
maknen noter do tretyga neba. ^[3]Inu iest znam
tiga istiga človeika (ie li on v tim tellessu bil,
iest ne veim, oli ie li on bil izvuna tiga telessa,
iest tudi ne veim; Bug, ta vei), ^[4]de ie bil za-
maknen v ta paradiž inu ie slišal neizrečene
bessede, katere se ne spodobio timu človeiku
govoriti. ^[5]Od taciga človeika se bom hvalil
ampag od sam sebe se ne bom hvalil, samuč od
muih šibkoti. ^[6]Inu aku bi se hotel hvaliti,
bi zatu

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

- bi zatu ne hotel en norrec biti, zakai iest bi hotel tu risnico poveidati. Iest se pag zderžim, de kei gdu mene više ne šaca, koker on vidi na meni oli sliši od mene. ^[7]Inu de bi se iest tih vissokih rezodiveneu ne prevzel, ie meni dan en bodec v tim messei, en angel tiga zcludia, kir me s pestmi bye, de se ne prevzamem. ^[8]Na le-tu sem trikrat prossil Gospudi, de bi od mene šal, ^[9]inu on ie k meni rekal: »Imei dosti na mui gnadi, zakai moia muč bo v ti šibkoti dokonana.« Obt u se hočo nerraiši hvaliti v tih muh šibkotah, de ta muč Cristuseva v meni prebiva. ^[10]Obtu sem dobre vole v tih šibkotah, v zašpotovanih, v potrebih, v preganenih, v tesnobah, za Cristusevo volo. Zakai, kadar sem šibak, taku sem močan. ^[11]Iest sem s tem pohvalenem en norec rata, h timu ste vi mene permorali. Zakai iest bi imel od vas biti hvalen, potehmal iest ništer nesem manši, koker so ty nerviši jogri, nai si ništer nesem. ^[12]Gvišnu ie, de so ty iogerski caihni vmei vami sturieni, zo vsem volnim terplenem, s temi caihni inu čudessi inu z močnimi delli. ^[13]Zakai kakova reič ie ta, v kate-*
- 482| Job 1,8. Iob 1. ⁴⁸²
- 483| 5 Mz 3,24. Deut. 3. ⁴⁸³
- 484| 1 Kor 9,1–2. 1. Cor. 9. ⁴⁸⁴

IEM. TA XII. CAP.

v katerih ste vi mansi mumu tih drugih cerkvi? Samuč v tim, kir iest nesem bil vom težak. Odpustite meni le-ta greih. ^[14]Pole, iest sem pernareden tretyč q vom priti inu nečo biti vom težak. Zakai, iest ne iščem ti-ga vašiga, temuč vas. Zakai ty otroci ne imaiio tim starisem šacov zbirati, temuč ty stariši tim otrokom. ^[15]Iest hočo pag cilu rad špendati inu špendan biti za vaših duš volo, naisi iest vas sylnu lubim, iest pag bom malo lublen. ^[16]Nu bodi taku, iest vom nesem težak bil, ampag prekunšten sem bil, kir sem vas z golufyo uyel. ^[17]Sem li vom pag kai vzel skuzi te, katere sem q vom poslal? ^[18]Iest sem Tita prossil inu sem ž nim poslal eniga brata. Ie li Titus vom kai vzel? Ne smo li mi glih v enim Duhu hodili? Nesmo li glih po enim stopini šli? ^[19]Vi bote že pag menili, mi se pruti vom izgovariemo? Mi pred Bugom v Cristusu govorimo. Ampag le-tu vse, mui lubeznivi, se godi vom h pobulšanu. ^[20]Zakai iest se boym, de kadar pridem, vas lohki ne naidem koker bi hotel, inu vi tudi mene ne naidete, koker bi vi hoteli. De kei ne bodo kreigi, nydi, ser-

Act. 20.⁴⁸⁵

485|Apd 20,25.27.33.

Exod. 20.⁴⁸⁶
Matth. 15.

486|2 Mz 20,12.
Mt 15,4.

Gal. 5.⁴⁸⁷

487|Gal 5,20–21.

K di,

TA II. LYSTH TIM CORINTER-

di, boy, obrečene, mermrane, napušene, zmešnave. ^[21]De tedai, kadar spet pridem, mene mui Bug per vas ne poniža inu bom moral čez nee dosti žalosten biti, kir so poprei greišili inu neso pokure diali čez nih nečistost inu curbaryo inu sromoto, kir so dopernesli.

TA XIII. CAP.

A. Nepokornim se ima ostru inu strašnu pridigati. B. Pridigar ne ima na sui prid, temuč na farmanov gledati. C. Pridigary imαιο cerkov bulšati, za no Boga v ti S. Troyci prossiti.

A. **L**E-tu bo tretykrat, kir q vom pridem, skuži vusta dveiu oli tryeh prič obstoy sledna besseda. ^[2]Iest sem vom poprei poveidal inu vom poprei poveim, koker kadar sem v pričō, druguč, inu zdai, kir nesem v pričō, pišem tim, kir so poprei greišili, inu tim drugim vsem, de aku iest zupet pridem, taku nečo zanesti. ^[3]Potehmal vi isčete enu probirane, aku Cristus v meni govori, kateri pruti vom nei šibak, temuč ie mogoč notri v vas. ^[4]Zakai naisi ie iz šibkote bil crižan,

488| 5 Mz 19,15.
Mt 18,16.
Heb 10,7.9

Deut. 19.
Matth. 18.
Heb. 10.⁴⁸⁸

489| Mt 10,20.

Matth.
10.⁴⁸⁹

IEM. TA XIII. CAP.

žan, taku ie on vsai živ iz te moči Božye.
Zakai aku smo mi gluh v nim šibki, taku
smo vsai vmei vami ž nim živi in te moči
Božye.

^[5]Izkusite vi sami sebe, ste li v ti veri, B.
probiraite se sami. Ne spoznaite li sami se-
be, de Jezus Kristus ie notri v vas? Samuč ^{1. Cor. II. 490}
ste li kei odverženi? ^[6]Iest vupam pag, de vi
spoznate, de mi nesmo odverženi. ^[7]Iest pag
prossim Boga, de kai zliga ne sturite. Nekar
de bi mi zatu probirani se vidili, temuč de
vi tu, kar ie dobru, storite, mi pag de bomo
koker ty odverženi. ^[8]Zakai mi ne moremo
ništer zuper tu risnico, temuč za to risnico.
^[9]Zakai mi se vesselimo, kader smo mi šibki,
vi pag mogoči. Inu mi tu istu želimo, tu ie,
to vašo cillust.

^[10]Za tiga volo, kir nesem vpričo, vom le-tu C.
piše[m], de tedai, kadar bom v pričo, meni
ne bo potreba oster biti, po tei oblasti, katero
ie meni ta Gospud dal h timu pobulšanu inu
nekar h timu pohuišanu. ^[11]H puslednimu,
lubi bratie, bodite vesseli, bodite celi, tro-
štajte se, bodite ene misli, živite z myrom
inu Bug te lubezni inu tiga myru bo z vami.

K 2 Spovei

490|1 Kor 11,28.

491|2 Kor 10,8.11.

TA II. LYST H TIM CORINTER-

^[12] *Spovei eden timu drugimum službo s te-
im svetim pušovanem. Vsi svetniki vom tu
zdravie prossio. ^[13] Ta gnada našiga Gospu-
di Jezusa Cristusa inu ta lubezan Božya,
inu tu podilene tiga Svetiga Du-
ha bodi zo vsemi z va-
mi. Amen.*

*LE-TA DRUGI LYST H TIM
Corinteriem ie bil poslan iz Filippe, te
Macedoniske dežele, sku-
zi Tita inu Luke-
ža.⁴⁹²*

492|T. dodal; enako
D in L1545.

SVE-

IEM. TA I. CAP.

S V E T I G A PAVLA LYST

h tim Galater-
iem.

TA I. CAP.

A. Poklicani pridigary od Jezusoviga opravila pridiguio. B. Ty ludie skorai od prave vere na krivo pado. Obtú vsaki gledai, du, kai, aku prou pridiguie. C. Verni imαιο suie verne, de ie od Buga, biti zagvišani.

PAulus, en apostel (nekar od ludi, nekar A. od človeika, temuč skuži Jezusa Cristusa inu Boga Očeta, kir ga ie gori obudil od tih mertvih) ^[2] inu vsi bratie, kir so z meno. Tim cerqvom v ti Galacy. ^[3] Gnado vom inu myr od Buga Očeta inu od našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[4] kir ie sam sebe dal za naše greihe, de bi nas izderl od le-tiga sadašniga hudiga svita, po tei voli Božy inu Očeta našiga, ^[5] katerimu bodi čast od vekoma do vekoma. Amen.

^[6] Iest se čudim, de ste se vi taku hitru od B.

K 3 Cristusa,

i. Cor. i.
Ephes. i.
i. Pet. i. ⁴⁹³

493 | 1 Kor 1,3.
Ef 1,2.
1 Pt 1,1.

LYST H TIM GALATER-

494| Apd 15,24.

Act. 15.⁴⁹⁴

Cristusa, kir ie vas v to gnado poklical, preselili k animu drugimu evangeliu ^[7]inu vsai nei drugiga, samuč kar so eni, kir vas motio inu hote ta Cristuseu evangeli preoberniti. ^[8]

495| 1 Kor 15,33.

I. Cor. 15.⁴⁹⁵

Ampag aku tudi mi oli en angel iz nebes bi vom pridigal en drugi evangeli mumu tiga, kateriga smo mi vom pridigali, ta bodi preklet. ^[9]Koker smo zdai diali, taku zdai druguč pravimo: aku gdu vom ta evangeli pridiguie, drigače koker ste ga pryeli, ta bodi preklet. ^[10]Aku iest tedai zdai pridiguiem tim ludem oli Bogu k službi? Oli isčem li tim ludem dopasti? Gvišnu ie, de bi iest še ludem dopal, taku bi iest Cristuseu hlapec ne bil.

496| Jn 15,19.
Jak 4,7.

Ioh. 15.⁴⁹⁶
Jac. 4.

^[11]*Iest vom, lubi bratie, daiem na znane, de ta evangeli, kateri ie pridigan od mene, nei po tim človeiku ^[12]inu iest ga nesem od obeniga človeika pryel, ne navučil, temuč skuzi tu rezodivene Jezusevu Cristusevu.*

497| Apd 8,3; 9,2;
22,2-5.

Act. 8,9.
22.⁴⁹⁷

^[13]*Zakai vi ste slišali, kakovu ie bilu nekadai muie prebivane v ti iudovsčini, de sem čez masso preganal inu zatiral to Cerkou Božyo, ^[14]inu sem gori iemal v ti iudovsčini čez mnogetere muie tovariše v ti mui*

IEM. TA I. CAP.

mui žlahti inu sem preveč aifral čez te naredbe tih očetov. ^[15]Ampag kadar ie dopalu Bogu, kir ie mene iz muie matere telessu odločil in poklical skuži suio gnado, ^[16]de bi on rezodil suiga Synu skuži mene, de ga imam skuži ta evangeli pridigati vmei teimi aydi. Iest se neisem zdaici zguvoril s teim messum inu s to kryo, ^[17]iest se tudi nesem povernil v tu Ieruzalem h tim, kir so pred meno jogri bili, temuč sem kiakai vlekal v to Arabio inu sem se spet povernil v to Damaško. ^[18]Potle čez try leita sem bil spet prišal v Ieruzalem, de bi tiga Petra ⁵⁰¹vidil inu sem ostal per nim petnais dni. ^[19]Sice obeniga drugiga jogra nesem vidil, samuč Iacopa, tiga Gospudi brata. ^[20]Kar vom pag pišem, pole Bug vei, de ne lažem. ^[21]Potle sem bil prišal v te kraye tih Syriskih inu Ciliciskih dežel ^[22]inu iest sem bil neznan po tim obličiu tim kersčanskim cerqvom v ti Iudovski deželi. ^[23]Ampag oni so samuč slišali, de ta, kir ie nas nekadai preganal, ta isti zdai pridiguie to vero, katero ie nekadai doli terl, ^[24]inu so Boga v meni čestili.

Phil. 3.⁴⁹⁸

498|Flm 3,6.

Act. 9.22.⁴⁹⁹

499|Apd 9,15; 22,21.

Matth.
10.⁵⁰⁰

500|Mt 16,23.

501|SSP: Kefa.

1. Cor. 11.⁵⁰²

502|1 Kor 11,16.

K 4 TA

LYST H TIM GALATER- TA II. CAP.

A. Barnabas, en Iud, Titus, en ayd, ty vegši jogri, concilium v Ieruzalemu pričuo, de s. Paula vuk ie prou inu Božy. B. Tim zepelavcem tar bodi te papeži olik rali se ima zuper govoriti. C. Jogri, vučeni Iudi so Moizesove postave zapustili inu ta evangeli gori vzeli, obtu le-ta evangeli, nekar Moizes izveliča.

A. **P**Otle čez štirinaist leit sem spet gori vlek v Ieruzalem s teim Barnabom inu sem Tita tudi sebo vzel. ^[2]Iest sem pag bil gori vlek po enim rezodivenu inu sem se ž nimi zgovoril zavolo tiga evangelia, kateri iest vmei teimi aydi pridiguiem, suseb pag s teimi, kir so veliku velali, de bi ne tekel oli ne bil tekel zabston. ^[3]Ampag ne, Titus tudi nekar, kir ie ž meno bil, nai si ie en Gerk bil, nei bil permoran se obreizati. ^[4]Zakai kadar so se ty eni fals bratie noter perrinili, kir so bili polog noter prisli išpeiati to našo frayngo, katero mi imamo v Jezusu Cristusu, de bi nas bili v tu hlapčovane perpravili, ^[5]katerim se mi nesmo le eno uro vganili, de bi mi nim hoteli biti podverženi, de bi ta risnica tiga eva[n]gelia per vas terdnu ostala.

Za

503|Apd 15,2.

Act. 15.⁵⁰³

504|Apd 16,1.
1 Kor 9,20.

Act. 16.
1. Cor. 9.⁵⁰⁴

IEM. TA II. CAP.

^[6] *Za te pag, kir so kai velali, kakovi so oni nekadai bili, iest ništer ne rodim. Zakai Bug ne gleda na tu velane tih ludi. Zakai ty, kir so se meni vidili, de veliku velaio, neso ništer podelili.* ^[7] *Temuč spet nazai, kadar so vidili, de ie meni ta evangeli čez te ayde zevupan bil, glih koker Petru čez te Iude* ^[8] *(zakai ta, kateri ie močan bil v Petru h timu iogerstvu vmei teimi Iudi, ta isti ie tudi močan bil v meni vmei aydi)* ^[9] *inu kadar so bili spoznali to Gnado, katera ie bila meni dana, Iacop, Cefas inu Ioannes, kir so se za stebre vidili, so meni inu Barnabu dali nih destnico inu so se z nami zglihali, de mi dva vmei teimi aydi, oni pag vmei teimi Iudi pridiguiemo,* ^[10] *samuč de mi na te boge zmislimo. Tu istu sem iest tudi s flissom sturil.*

Act. 10.
Rom. 2.
Ephes. 6.⁵⁰⁵

505| Apd 10,34.
Rim 2,11.
Ef 6,9.

Act. 9.⁵⁰⁶

506| Apd 12,17.

Act. 1.
I. Cor. 9.⁵⁰⁷

507| Apd 1,19. Trubarjeva robna opomba je poškodovana.
1 Kor 16,1.

^[11] *Kedai ie pag Petrus v to Antiohio bil B. prišal, sem iest nemu vpričo zuper stal, zakai on ie bil svara vreden.* ^[12] *Zakai poprei, preden so ty eni bili od Iacopa prišli, ie on s teim aydi ieidel. Kadar so pag oni bili prišli, se ie bil odvlekel inu odločil od nih zavollo, kir se ie bal tih, kir so iz obreže bili.* ^[13] *Inu z nim so se tudi ty drugi Iudi hynili,*

K 5 taku

LYST H TIM GALATER-

taku de ie tudi Barnabas bil zepelan ž nimi se hyniti. ^[14] Ampag kadar sem vidil, de neso prou hodili po risnici tige evangelia, sem iest očitú pred vsemi h Petri⁵⁰⁹ rekál: »*Aku ti, kir si en Iud, po aydovsku, nekar iudovsku živiš, zakai permoruies ti te ayde po iudovsku živeiti?*«

C. ^[15] *Mi smo po naturi Iudi inu nekar iz tih aydov grešniki.* ^[16] *Kadar mi pag veimo, de ta človik ne bo pravičin iz tih dell te postave, samuč skuzi to vero v Jezusa Cristusa, obtu mi veruiemo na Jezusa Cristusa, de mi pravični bomo skuzi to vero v Cristusa inu nekar skuzi ta della te postave.* ^[17] *Zakai skuzi ta della te postave ne bode obenu messu pravičnu. Aku bi mi pag, kir isčemo skuzi Cristusa pravični biti, taku bi Cristus en služabnik tige greiha bil? Tu bodi deleč.* ^[18] *Kadar iest pag tu, katero sem razderl, gori zydám, taku sam sebe k animu prestopniku postavim.* ^[19] *Iest sem pag skuzi to postavo tei postavi vmerl, de sem Bogu živ, iest sem s Cristusom križan.* ^[20] *Iest sem živ, nekar zdai iest, temuč Cristus*

ie

508| Apd 10,28.

509| SSP: "h Kefu", enako V;
D in L1545: "Petru".

Act. 10.⁵⁰⁸

510| Flp 3,9.
Rim 3,20–28.

Phil. 3.⁵¹⁰
Rom. 3.

511| Jer 31.
Rim 7.

Ier. 31.⁵¹¹
Rom. 7.

IEM. TA II. CAP.

ie živ v meni. Zakai kar sem iest zdai živ v tim messei, tu sem živ v ti veri tiga Božyga Synu, kateri ie mene lubil inu ie sam sebe za mene dal. ^[21]*Iest ne zaveržem to gnado Božygo, zakai aku ta pravica skuži to postavo pride, taku ie Cristus zabston vmerl.*

Ephes. 5.⁵¹²

512|Ef 2,6.

TA III. CAP.

A. Kateri od evangelia pade, tiga ie zludi cupral. B. Vsi s. očaki, preroki inu jogri pričαιο, de le-ta vera v Jezusa brumniga sturi pred Bugom. C. Obluba Božya od Cristusa ie stariši koker ta postava, obtu se ne more nazai postaviti. D. Postava greih rezodeva inu grešnike h Cristusu nepelava.

O, *Vi nezastopni Galatary, du ie vas A. v urokovu sturil, de vi tei risnici neste pokorni? Pred katerih očy ie bil Cristus namalan inu vmei vami cryžan?* ^[2]*Le-tu samu iest hočo od vas se navučiti. Ste li vi tiga Duha pryeli skuži ta della te postave oli skuži tu poslušane od te vere?* ^[3]*Ste vi taku nezastopni? Vi ste v tim Duhui⁵¹⁴ začeli, hočte tedai uže v tim messei dokonati?*
Vi ste

Gal. 5.⁵¹³

513|Gal 5,24.

514|Duhi/Duhei.

LYST H TIM GALATER-

^[4]*Vi ste tulikain zăbston preterpeli, ie li sice zăbston?* ^[5]*Ta, kir vom tiga Duha padaie inu take močne riči vmei vami della. Aku tu della skuzi ta della te postave, oli skuzi pridigo te vere?*

B. ^[6]*Koker Abraam ie veroval Bogu inu ie nemu persoienu h ti pravici,* ^[7]*taku vi uže spoznate, de kateri so te vere, ty isti so Abraamovi otroci.* ^[8]*Inu tu pismu ie tu poprei vidilu, de Bug te ayde skuzi to vero pravične della. Obtū ie timu Abraamu poprei oznanil: »V tebi bodo vsi aydi žegnani.«* ^[9]*Obtu ty, kir so te vere, bodo žegnani s teim vernim Abraamom.* ^[10]*Zakai kir s teimi delli te postave okuli hodio, ty so pod to prekletvo. Zakai onu ie pissanu, preklet ie vsakateri, kateri ne obstane v vsem tim, kar ie pissanu v tih buqvah te postave, de tu istu sturi.* ^[11]*De pag oben skuzi to postavo pravičin ne bo pred Bugom, tu ie očitu. Zakai ta pravičin bo te suie vere živ.* ^[12]*Ta postava pag nei te vere, temuč ta človik, kir no dei, ta bo živ skuzi no.* ^[13]*Cristus pag ie nas odrešil od te prekletve te postave, kir ie on za našo volo ta prekletva sturien (zakai onu ie pis-*

515| 1 Mz 15,6.
Rim 4,3.
Jak 2,23.
1 Mz 12,3.

Gen. 15.
Rom. 4.
Iac. 2.
Gen. 12⁵¹⁵

516| 5 Mz 27,26.

Deut. 27.⁵¹⁶

517| Hab 2,4.
Rim 1,17; 20.
Heb 10,38.
3 Mz 18,5.
Rim 8,3.

Abac. 2.
Rom. 1.20.
Heb. 10.
Levit. 18.
Rom. 8.⁵¹⁷

IEM. TA III. CAP.

ie pissanu, preklet ie sledni, kateri na tim drivessi vissi), ^[14]de ta žegen Abraamov pride vmei te ayde v Cristusu Jezusu inu de mi taku primemo skuzi to vero tiga obilniga Duha.

Deut. 21.⁵¹⁸

518|5 Mz 21,23.

^[15]*Lubi bratie, iest hočo po človeiski šegi C. govoriti. Za eniga človeika testament, kadar ie poterien, nisče ne ferahta inu ne perdei kai k nemu. ^[16]Timu Abraamu so rečene te oblube inu nega seimenu. On ne pravi skuzi ta seimena koker skuzi dosti, temuč koker skuzi eniga, skuzi tuie seime, katero ie Critus. ^[17]Iest pag le-tu pravim, ta testament, kateri ie poprei poterien od Buga na Cristusa, ta postava, katera ie potle čez štiristu inu tridesseti leit dana, ne vzdigne gori to oblubo, de bi gori nehala. ^[18]Zakai aku se ta erbsčina skuzi to postavo dobi, taku ona ne bo skuzi to oblubo dana, Bug ie pag no timu Abraamu skuzi to oblubo šenkal.*

Gen. 15.
Exod. 11.
Iudit. 5.
Act. 7.⁵²⁰
Rom. 4.

520|1 Mz 15,18.
2 Mz 11,7.
Jdt 5,9–11.
Apd 7,5.
Rim 4,14.

^[19]*Sčemu ie tedai ta postava? Zavolo tiga D. pregrešana ie ona bila perdana, dotle bi tu seime prišlu, katerimu ie ta obluba sturiena inu ie bila nareiena skuzi te angele.*

Ro. 5,7,8.⁵²¹
Deut. 5.

521|Rim 4,14; 7,7–8; 8,4.
5 Mz 5,4.

LYST H TIM GALATER-

le, skuži to roko tiga srednika. ^[20]En srednik pag nei le eniga srednik. Ampag Bug ie eden.

^[21]Ta postava tedai ie le tim Božym oblubom zuper? Tu bodi deleč, zakai de bi ta postava bila dana, de bi ona mogla živu sturiti, taku bi ta pravica risničnu prisla iz te postave.

522|Rim 3,19–20.

Rom. 3. ⁵²²

^[22]Ampag tu pismu ie vse zaperlu pod ta greh. De ta obluba bo dana skuži to vero v Jezusa Cristusa tim, kir veruio. ^[23]Poprei pag, preden ie ta vera bila prisla, smo mi pod to postavo verovani inu zaperti bili na to vero, kir se ie imeila rezodeiti. ^[24]Taku ie ta postava naš šulmoister bila na Cristusa, de bi skuži to vero pravični ratali. ^[25]Zdai pag, kadar ie ta vera prisla, nesmo mi več pod tim šulmoistrom. ^[26]Zakai vi ste vsi otroci Božy skuži to vero v Jezusa Critusa. ^[27]Zakai kuliku ie vas kersčenu, ty so Cristusa obleikli. ^[28]Le-

523|Jn 1,12.
Rim 6,3; 13,14.
Kol 2,12.

Joh. 1.
Rom. 6. ⁵²³
Col. 2. ⁵²⁴

-tukai nei obeniga Iuda, ne Gerka, le-tukai nei obeniga hlapca, ne fraimana, le-tukai nei obeniga moža, ne žene. Zakai vi ste vsi enu v Jezusu Cristusu. ^[29]Ste li vi pag Cristusevi, taku ste vi ia Abraamov seime inu po tei oblubi erbici.

524|Jn 17,21.
Ef 1,5.
Heb 2,11.

Joh. 17.
Ephes. 1. ⁵²⁴
Heb. 2.

TA

IEM. TA IIII. CAP.

TA IIII. CAP.

A. Cristus ž nega pokorsčino, plačilom na cryžu za naše greihe ie nas h tim Božym erbom sturil. B. Malikovane ie tu, kir se sturi tei stvari, kir Stvarniku sliši. C. Duhovski pastyry inu ovčice se imao kok-er očeti inu otroci lubiti. D. Hynavci, samoravičary vselei te prave kersčenike sovražo inu moree.

I *Est pag pravim, taku dolgu ie ta erbič A. Inu deite, taku vmei nim inu enim blap-cu nei obeniga rezłotka, nai si ie on en gospud čez vso blagu, ^[2]temuč on ie pod teimi odvet-niki inu flegarmi do tiga čassa, kir ie ta Oča postavil. ^[3]Glih taku tudi mi, kadar smo otroci bili, smo mi uieti bili pod teimi vuna-nimi naredbami. ^[4]Ampag kadar ie bil ta čas dopolnen, ie Bug poslal suiga Synu, roye-niga od ene žene, dianiga pod to postavo, ^[5]de on te, kir so pod to postavo bili, odreši, de mi to otročino primemo. ^[6]Inu potehmal ste vi otroci, ie Bug poslal tiga Duha suiga Synu v ta vaša serca, ta vpye, Abba, lubi Oča.*
Obtu

Gen. 49.⁵²⁵
Dan. 9.

525| 1 Mz 49,10.
Dan 9,26.

Matth. 5.⁵²⁶

526| Mt 5,7–19.

Rom. 8.⁵²⁷

527| Rim 8,15.

LYST H TIM GALATER-

^[7] *Obtu uže zdai nei oben več hlapec, temuč zgul otroci, so li oni pag otroci, taku so tudi erbiči Božy skuzi Cristusa.*

B. ^[8] *Ampag tedai še, kadar neste znali Boga, ste vi služili tim, kir po naturi neso boguvi bili.* ^[9] *Zdai pag potehmal ste spoznali Boga (oli veliku več ste vi spoznali od Buga), koku se vi spet nazai obračate h tim šibkim inu potrebnim naredbom, katerim vi hoče iz noviga služiti?* ^[10] *Vi deržite te dni inu te mesce, te praznike inu ta leita.* ^[11] *Iest se boym za vas, de kei ne bom zabston na vas delal.* ^[12] *Bodite vi koker iest, potehmal iest sem koker ste vi.*

C. *Lubi bratie (iest vas prossim), vi meni neste ništer žaliga sturili.* ^[13] *Zakai vi veiste, de sem vom poprei v ti šibkoti po tim messei ta evangeli pridigal* ^[14] *inu te muie izkušnave, katere iest terpim po tim messei, neste zašpotovali, ne zavergli, temuč vi ste mene koker eniga Božyga angela gori vzeli. Ia, koker Cristusa Iezusa.* ^[15] *Kakova ie bila tedai ta vaša sreča? Zakai iest sem vaša priča, de aku bi mogoče bilu, vi bi bili vaše oči izderli inu meni dali.* ^[16] *Sem li tedai*

528 | 2 Kor 8,7.
Kol 2,1.20.

2. Cor. 8.
Col. 2.

529 | Mal 16.
Mt 10,32–33.40.

Mala. 1.
Matth.
10.

IEM. TA IIII. CAP.

tedai vaš sovražnik ratal, kir sim vom ri-
snico govuril? ^[17] Oni aifraio za vas, ali ne-
kar dobru. Oni veliku več hote, de bi od me-
ne pali, nu za nee ayfrali. ^[18] Ayfrati ie
dobru veden za dobre riči inu nekar le sa-
muč le tedai, kadar sem vpricho per vas.

^[19] Lubi mui otroci, katere iest spet druguč ^{Joh. 16. 530}
rodim, dotle Cristus eno štalt notri v vas ^{i. Cor. 4.}
dobi. ^[20] Iest bi pag hotel, de bi zdai per vas
bil inu de bi mogel to muio štimo preminiti,
zakai iest uže ne veim, kai z vami diati.

^[21] Poveite vi meni, vi, kir hočte pod to po- **D.**
stavo biti. Neiste li vi to postavo slisali?

^[22] Zakai onu ie pissanu, de Abraam ie dva
synu imel, eniga od te dekle inu tiga drugiga
od te, kir ie bila fray. ^[23] Ampag ta, kir ie od ^{Gen. 16.}
te dekle bil royen, ie on royen po tim messei. ^{Gen. 21. 531}
^{Rom. 9.}

Kateri pag ie royen od te, kir ie fray, ie on
royen skuzi to oblubo. ^[24] Le-te bessede nekai
pomeinio. Zakai le-tu so ta dva testamenta,
eden od te gorre Syna, kir h timu hlapčova-
nu rody, kateri ie ta Agar. ^[25] Zakai ta Agar
se v ti Araby imenuie ta gorra Syna inu ie
bliži tiga, kir se zdai imenuie Ieruzalem inu
ona služu suiemi otruki. Ampag tu

L Ieruz-

530 | Jn 16,21.
1 Kor 4,15.

531 | 1 Mz 16,15.
1 Mz 21,2.
Rim 9,7–9.

Apoc. 21. ⁵³²

532 | Raz 21,2.10.

LYST H TIM GALATER-

- 533| Iz 54,1. Esa. 54.⁵³³ [26] *Ieruzalem, kir ie ozgorai, ie fray, kateru ie naša vseh mati.* [27] *Zakai onu ie pissanu: Vesseli se ty, ialova, kir ne rodyš, restresči se inu vpy, kir nesi nosseča, zakai ta samica ima veliku več otruk koker ta, kir ima moža.* [28] *Mi pag, lubi bratie, smo tiga Izaaca, te oblube otroci.* [29] *Ampag glih koker tedai ta, kir ie po tim messei royen bil, ie preganel tiga, kir ie bil pod tem Duhei royen, taku še zdai.* [30] *Kai pag tu pismu pravi, izpehni vunkai to deklo inu nee synu. Zakai te dekle syn ne bo en erbič s teim synom, kir ie od te, kir ie fray.* [31] *Obtu, lubi bratie, mi nesmo te dekle synuvi, temuč te, kir ie fray bila.*
- 534| 1 Mz 27,1. Gen. 27.⁵³⁴
- 535| 1 Mz 21,10. Gen. 21.⁵³⁵

TA V. CAP.

A. Cristus ie kersčenike fray od Moize-sovih postav sturil. B. Prava vera ie dar S. Duha, ta se izkazuie zo vsemi dobrimi deli, lubeznivo pokorsčino pruti Bogu.

- 536| Iz 9,3. Esa. 9.⁵³⁶
- A. **S** *Tuite tedai vi v ti frayngi, v kateri ie nas Cristus sam fray sturil, inu ne pustite se spet v ta hlapčovski iarm ukleniti.* [2] *Pole iest, Paulus, vom poveim, de aku se pustite*

IEM. TA V. CAP.

pustite obrezati, taku Cristus vom ništer ne bo h pridu. ^[3]*Inu iest pričam druguč sledni-
mu človeiku, kir se pusti obreizati, de ie on
dolžan to celo postavo deržati.* ^[4]*Vom, kir
hočte skuži to postavo pravični biti, Cristus
ništer nei opravil, inu vi ste od te gnade pa-
li.* ^[5]*Mi pag v tim Duhu skuži to vero na to
pravico čakamo inu vupamo.* ^[6]*Zakai v Cri-
stusu Jezusu ne obreiza ne neobreza kai ve-
lata, temuč ta vera, katera ie skuži to lube-
žan delovna.* ^[7]*Vi ste dobru tekli, du ie vas
ustunovil, de tei risnici neste pokorni?*
^[8]*Le-tu pregovoriene nei od tiga, kir ie vas
poklical.* ^[9]*Enu maihinu drožy enu cilu testu
kissilu sturi.* ^[10]*Iest se zevupam na vas v tim
Gospudi, vi ne bote ništer drugiga v misli
imeili. Kateri pag vas moti, ta ponesse to
sodbo, bodi on dur bodi.* ^[11]*Inu iest, lubi bra-
tie, aku še to obrezo pridiguiem, zakai tedai
tu preganene terpim? Taku ie tedai tu
zblaxnene tiga križa gori nehalu.* ^[12]*Bug ho-
tel, de bi ty, kir vas taku pačio, proč odreza-
ni bili.*
^[13]*Vi pag, lubi bratie, ste poklicani v to* B.
frayngo, samuč gledaite, de skuži to frayngo
L 2 ne

Act. 15.⁵³⁷

537|Apd 15,5.

Gal. 6.⁵³⁸

538|Gal 6,8.

1. Cor. 13.
Gal. 3.⁵³⁹

539|Jn 8,32.
Gal 2,14.

Matth. 16.
1. Cor. 5.⁵⁴⁰

540|Mt 16,6.
1 Kor 5,6.

Jer. 23.
Ezeh. 3.
Mich. 4.⁵⁴¹

541|Jer 23,12.
Ezk 3,17.
Mih 4,11.

LYST H TIM GALATER-

<p>542 Rim 14,1. 1 Kor 8,7–13. 3 Mz 19,18. Mt 19,19; 22,39. Rim 13,8–10.</p>	<p>Rom. 14. I. Cor. 8. Levit. 19. Matth. 19.21. Rom. 13.⁵⁴²</p>	<p><i>ne dopustite timu messu to suio volo, temuč služite skuzi to lubežan eden timu drugimu.</i> ^[14] <i>Zakai ta cela postava se v ti eni bessedi dopolni, gvišnu v le-ti: Lubi tuiga bližniga koker sam sebe.</i> ^[15] <i>Aku se pag vi vmei sebo eden družiga grizete inu požirate, gledaite, de vmei sebo eden od drugiga ne bote končani.</i> ^[16] <i>Iest pag pravim, hodite po tim Duhei inu ne dopernašajte te lušte tiga messa.</i> ^[17] <i>Zakai tu messu želi zuper tiga Duha inu ta Duh zuper tu messu. Inu le-ta sta si vmei sebo zuper, de ne storite vsiga tiga, kar bi vi hoteli.</i> ^[18] <i>Aku vi bote voyeni od tiga Duha, taku neste pod to postavo.</i> ^[19] <i>Ta della pag tiga messa so očita, katera so le-ta: prešustvu, curbarya, nečistost, hotlivost,</i> ^[20] <i>malikovane, cupernya, sovraštvu, kreigi,</i> ^[21] <i>nevosčlene, serdii, zdražbe, rezdilena, kecarye, nyde, booi, pyanstva, pozrejščine inu kir so le-tim glih. Od katerih vom poprei poveim inu koker sem poprei poveidal, de ty, kir take riči delαιο, ne bodo erbali tiga Božyga kralevstva.</i> ^[22] <i>Ti saduvi pag tiga Duha so: lubežan, vesselie, myr, žanašene, periažen, dobruta, vera,</i> ^[23] <i>krotkota, zmas-</i> <div style="text-align: right;"><i>sane,</i></div></p>
<p>543 1 Pt 2,2.</p>	<p>I. Pet. 2.⁵⁴³</p>	
<p>544 1 Tim 5,21.</p>	<p>I. Tim. 5.⁵⁴⁴</p>	
<p>545 2 Kor 12,20.</p>	<p>2 Cor. 12.⁵⁴⁵</p>	
<p>546 1 Kor 6,9–10. Ef 5,5. Tit 2,13. Raz 22,3. Ef 5,9.</p>	<p>I. Cor. 6. Ephes. 5. Tit 2. Apoc. 22. Ephes. 5.⁵⁴⁶</p>	
<p>547 1 Tim 1,9.</p>	<p>I. Tim. 1.⁵⁴⁷</p>	

IEM. TA VI. CAP.

*sane. Zuper le-take nei ta postava. [24] Zakai Rom. 13.⁵⁴⁸
kateri so Cristusevi, ty cryžajo nih messu ž i. Pet. 2.
nih lušti inu želami. [25] Aku mi živimo v
tim Duhu, taku v tim Duhu hodimo. [26] Ne
želimo po prazni hvali, de bi vmei sebo eden
drugiga dražili inu eden drugiga nydali.*

548| Rim 13,1.
1 Pt 2,13-17.

TA VI. CAP.

A. Šibki verni se imajo lipu podvučiti,
oben suio brumo se ne ima prevzeti. B.
Vučenikom inu kir dobru deio, sliši nih
lon. C. Hynavci veliku od dobrih dell vuče,
ništer sami ne sture.

L Ubi bratie, aku kei en človik bo pre- A.
naglen s kakim tadmom, taku vi, kir ste
duhovski, podpryte taciga s teim krotkim
Duhom. Inu gledai ti sam na sebe, de tudi ti
ne boš izkušovan. [2] Nossi eden tiga drugiga
butoro inu taku bote dopolnili to postavo
Cristusevo. [3] Zakai aku se kei enimu zdy, de
ie on kai, kadar on ništer nei, ta isti sam se-
be v sui misli obnori. [4] En vsakateri pag pro-
birai tu suie dellu inu tedai on sam na nim
bo to hvalo imel inu nekar na enim drugim.

Joh. 13.
Rom. 15.⁵⁴⁹

549| Jn 13,24.
Rim 15,27.

L 3 Zakai

LYST H TIM GALATER-

550| Rim 14,12.

Rom. 14.⁵⁵⁰ [5] *Zakai en vsakateri to suio lastno butoro ponesse.*

551| Rim 15,27.
1 Kor 9,11.14.
Lk 16,25.

Rom. 15.
1. Cor. 9.⁵⁵¹
Luc. 16.⁵⁵¹ B. [6] *Ta, kir bo podvučen s to besedo, podeli od vsiga dobriga s teim, kir ga vuči. [7] Ne zahaiaite, Bug se ne pusti zašpotovati. Zakai kar kuli ta človik seye, tu istu bo on žel.*

552| Pogublene.

[8] *Zakai kateri seye na suim messu, ta bode tudi žel od messa tu poglublene.⁵⁵² Ampag kateri bo seyal na tiga Duha, ta isti bo tudi žel od tiga Duha ta večni leben. [9] Obtudimo se dobru delaioč, zakai mi bomo tudi per pravim času želi pres truda. [10] Za tiga volo, kadar zdai ta čas imamo, sturimo tedai dobru pruti vsem, nerveč pag h tim hišnim, kir so te naše vere.*

553| 1 Tes 3,5.
1 Tim 5,10.

1. Thess. 3.
1. Thim. 5.⁵⁵³ C. [11] *Vi vidite, kakov velik lyst sem vom pisal z muio roko? [12] Ty, kir se hote sturiti perietnim po tim messei, ty isti vas permoruio, de bi se obreizali samuč zatu, de zavolo Cristuseviga cryža ne bodo preganena terpelili. [13] Zakai oni sami, kir se puste obrezati, ne derže to postavo, temuč oni hote, de se vi pustite obrezati, de se bodo mogli hvaliti v tim vašim messei. [14] Ampag od mene bodi deleč, de bi se iest hotel hvaliti, samuč v tim cryžu*

IEM. TA VI. CAP.

*cryžu našiga Gospudi Jezusa Cristusa, sku-
zi kateriga ie meni ta sveit cryžan inu iest
timu svitu. ^[15] Zakai v Cristusu Jezusu ne*

Gal. 5.⁵⁵⁴

554| Gal 5,6.

*vela ne obrezovane, ne neobrezovane temuč
ta nova stvar. ^[16] Inu čez vse te, kir hodio po
le-ti reguli, bodi myr inu milost inu čez ta*

Psal. 124.⁵⁵⁵

555| Ps 125,5.

*Izrael Božy. ^[17] Naprei vsaki pusti mene z
mahom, zakai iest nossim na muim telessu*

2. Cor. 4.⁵⁵⁶

556| 2 Kor 4,10.

*te šrimfe tiga Gospudi Jezusa. ^[18] Lubi
bratie, ta gnada tiga našiga
Gospudi Jezusa bodi z
vašim Duhom,
amen.*

*H TIM GALATERIEM
ie iz Ryma bil pissan. ⁵⁵⁷*

557| T. dodal; enako
L1545; SSP, D in V nimajo.

L 4 SVE-

H TIM EFEZER-
S V E T I G A
PAVLA LYST
h tim Efezer-
iem.

TA I. CAP.

A. Paul lipu po redu, kakove mnogetere večne dobrute so nom od Buga za volo Cristusa izkazane inu dane. B. Hvali inu prossi Boga, de s pomočio S. Duha tu nebesku vesselie inu Jezusa ž nega oblastio prou spoznaio.

A. **P**Aul, en sel Jezusov Cristusov skuzi to volo Božyo. Tim svetnikom inu vernim v Cristusu Jezusu, kir so v tim Efexu. ^[2]Gnada inu myr vom od Buga, Očeta našiga inu od Gospudi Jezusa Cristusa. ^[3]Zahvalen bodi Bug inu Oča našiga Gospudi Jezusa Cristusa, kateri ie nas žegnal zo vsemi duhovskimi žegni, z nebeskimi dobrutami v Cristusu. ^[4]Koker ie on nas v tim istim izvolil že tedai, preden so ty grunti tiga svita bili položeni, zavolo de mi imamo biti sveti inu pres svariena pred nim v ti lubežni. ^[5]Inu ie nas

558| 2 Kor 1,3.
Gal 1,3.
1 Pt 1,3.

2. Cor. 1.
Gal. 1.
1. Pet. 1. ⁵⁵⁸

559| Jn 15,3.16.
1 Tim 1,5.

Joh. 15.
1. Tim. 1. ⁵⁵⁹

IEM. TA I. CAP.

ie nas odločil h ti otročyni, de bomo nemu otroci skuzi Jezusa Cristusa po tim dobrim dopadenu te nega vole ^[6]h ti hvali nega čestne gnade, s katero ie nas sebi lube sturil, skuzi tiga lubezniviga, ^[7]v katerim mi imamo tu odrešitvu skuzi to nega kry. Tu ie tu odpusčane tih grehov po tei nega prebogati gnadi, ^[8]katera se ie nom obilnu pergodila vsi žlaht modrusti inu zastopnosti, ^[9]inu kir ie nom rezodil to skrivnost te nega vole po tim nega dobrim dopadenu, katero ie on bil sam v sebi naprei vzel: ^[10]de se ima tedai, kadar ta čas bo napolnen, pridigovati, de vse riči v Cristusu bodo vkupe spravlene, te, kir so v nebessih, inu te, kir so na zemli. ^[11]Skuzi nega samiga, skuzi kateriga smo mi tudi h ti erbščini prišli, mi, kir smo poprei odločeni bili po tim naprei vzeti u tiga, kir vse riči opravi po tem sveitu te nega vole, ^[12]de mi, kir smo poprei vupane imeili na Cristusa, bomo h ti časti te nega glorie, na kateriga vi tudi vupate. ^[13]Potehmal ste vi slišali to bessedo te risnice. Tu ie ta evangelium od vašiga izveščana, skuzi kateriga potehmal ste vi verovali, ste vi tudi zapečateni s teim sve-

L 5 tim

Math. 3.17.
Col. 1.
Heb. 1.⁵⁶⁰

560|Mt 3,8; 17,5.
Kol 1,6.
Heb 1,5.

Col. 1.⁵⁶¹

561|Kol 1,8.

Gal. 4.⁵⁶²

562|Gal 4,4.

Rom. 8.⁵⁶³

563|Rim 8,28–29.

Rom. 8.
2. Cor. 1.5.⁵⁶⁴

564|Rim 8,27.
2 Kor 1,22; 5,21.

H TIM EFEZER-

*tim Duhum od te oblube, ^[14]kateri ie ena ar-
ra te naše erbsčine h timu našimu odrešitvu,
de mi bomo ta nega lastya h ti hvali tiga
našiga gospustva.*

B. ^[15]*Obtu iest tudi, kadar sem slišal od te va-
še vere, katero vi imate na Gospudi Jezusa
inu od te lubežni, katero vi imate pruti vsem
svetnikomk, ^[16]iest ne neham hvalo daiati za
vašo volo. Iest vas vselei v misli imam v tih
muih molitvah, ^[17]da ta Bug našiga Gospudi
Jezusa Cristusa, ta Oča tiga gospostva vom
da tiga Duha te modrusti inu rezodivena,
de ga vsi spoznate inu ^[18]de resveiti te oči te
vaše zastopnosti, de vi bote spoznali, kakovu
ie tu vupane tiga nega poklicane inu koku
bogata ie ta čast te nega erbsčine na tih svet-
nikih ^[19]inu kakova ie ta vissokota inu veli-
kost te nega moči pruti nom, kir veruiemo po
tim opravilu te nega velike moči, ^[20]katero ie
on iskal v Cristusu, kadar ga ie obudil od tih
mertvih inu ga ie possadil na to suio destni-
co v nebessih ^[21]čez vse viudstvu inu čez vso
oblast inu čez vso muč inu čez vse gospostvu
inu čez sledne ime, kir se imenuie, nekar sa
muč*

565| Flm 1,4–5.
Kol 1,3–4.9.
2 Tes 1,2.

566| Jn 6,63.

567| Ps 110,1,
Dan 10,18.

Phil. 1.
Col. 1.
2. Thess.
1.

Ioh. 6.⁵⁶⁶

Psal. 109.⁵⁶⁷
Dan. 10.

IEM. TA I. CAP.

muč na le-tim sveitu, temuč tudi v tim prihodnim. ^[22]Inu ie vse riči podvergal pod nega noge inu ga ie postavil tei cerqvi k ani glavi vseh riči, ^[23]katera ie tu nega tellu inu tu nega dopolnene, kateri dopolni vse v seh ričeh.

TA II. CAP.

A. Vsi ludie so grešniki, zatu so podverženi tei smerti inu timu hudiču oli iz gnade skuzi Cristusa bodo od taciga zlega odrešeni, obtu so dolžni Bogu hvaležni inu brumni biti. B. Vsi ludie dotle se h Bugi ne preoberno, se revni pres Božye milosti inu pomuči. C. Kai inu kei ie ta rava gmaina inu cerqou Božya.

IN^U vas, kadar ste mertvi bili, s kuzi A. ta prestoplena inu grebe, ^[2]v katerih ste vi nekadai hodili po tei šegi tiga svita inu po tim vyudi, kir ima to suio oblast v tim lufti, kateri ie en Duh, kir ima tu suie dellu v tih nepokurnih otrucih, ^[3]vmei katerimi smo mi vsi nekadai prebivali, v tih luštih tiga našiga messa. Inu smo dali, kar ie timu messu inu tei misli dopalu inu smo bili po naturi otroci tiga serda, glich koker

Col. 1.2.3.⁵⁶⁸

568|Kol 1,22; 2,13; 3,7.

H TIM EFEZER-

569| Iz 25,9.
Apd 15,11.

Esa. 25.
Act. 15.⁵⁶⁹

koker tudi ty drugi. ^[4] Ampag Bug, kir ie bogat s to m ilostio zavolo te nega velike lubezni, s katero ie nas lubil že tedai, ^[5] kadar smo skuzi ta greih mertvi bili, nas ie žive sturil sred s Cristusom (skuzi to gnado ste vi obraneni) ^[6] inu ie nas ž nim red gori obudil inu ž nim red possadil v ta nebeski stan v Cristusu Jezusu, ^[7] de ie hotil izkazati v tih prihodnih čassih tu preveliku bogatu blagu te nega gnade skuzi to suio dobruto pruti nom v Jezusu Cristusu. ^[8] Zakai iz gnade ste vi obraneni skuzi to vero (inu tu istu nekar iz vas, tu ie en dar Božy), ^[9] nekar skuzi ta della, de se kei eden ne hvali. ^[10] Zakai mi smo tu nega dellu, stovarieni v Cristusu Jezusu h tim dobrim dellom, h katerim ie nas Bug poprei perpravil, de imamo v nih hoditi.

570| Tit 2,14.

Tit. 2.⁵⁷⁰

B. ^[11] Obtū spumnite vi na tu, de ste vi nekadai aydi po tim messei bili inu ste ta neobreza bili imenovani od tih, kir imenuio obreiza, po tim messei, katera se z rokami sturi, ^[12] de ste vi v tim istim čassu bili pres Cristusa odločeni inu izvuna te izraelske purgarsčine. Inu ste bili vunani od tih testamentov te oblube. Vi neste obeniga vupane imeli inu ste pres

571| Flp 3,3.
Kol 2,11.

Phil. 3.
Col. 2.⁵⁷¹

572| Rim 15,21.

Rom. 15.⁵⁷²

IEM. TA II. CAP.

ste pres Buga bili na tim sveitu. ^[13]Ampag
zdai skuzi Cristusa Jezusa vi, kir ste neka-
dai deleč bili, ste vi ty bližni sturieni skuzi
to kry Cristusevo. ^[14]Zakai on ie ta naš myr,
kir ie iz obuieh enu sturil, inu ie ta plut, kir
ie v sredi stal, doli vergal v tim, kir ie on
skuzi suie messu proč vzel tu sovraštvo, ^[15]tu
ie tu postavo, katera ie v tih zapuvidah po-
stavlena bila. De on iz dveyu eniga novig
človeika sam v sebi sturi inu myr sturi ^[16]inu
de ona oba v venim tellessu zmyri z Bugom
skuzi ta cryž, skuzi kateriga ie on tu sovraš-
tvu vmuril. ^[17]Inu ie prišal, ie oznanil v tim
evangeliju ta myr vom, kir ste deleč, inu
tim, kir so bliži bili. ^[18]Zakai skuzi nega mi
obuy smeimo v venim Duhei puiti h timu
Očetu.

^[19]Obtu uže vi neste več gostie, ne prihodni C.
ludy, temuč vi ste purgary sred s teimi svet-
niki inu ty domači božy ^[20]zazydani na ta
grunt tih jogrov inu prerokov, kateriga ie
Jezus ta vogelnati kamen, ^[21]na katerim ie
ta celi cymper vkupe zložen, kir raste gori k
animu svetimu templu v tim Gospudi, ^[22]na
katerim ste vi tudi ž nim red zazyda-
ni

Esa. 9.
Col. 1.⁵⁷³

573 | Iz 9,5–6.
Kol 1,20.

Esa. 57.
Luc. 2.⁵⁷⁴

574 | Iz 57,19.
Lk 2,29.

1. Cor. 3.
1. Pet. 2.⁵⁷⁵

575 | 1 Kor 3,9–11.
1 Pt 2,5.

H TIM EFEZER-

*ni k animu Božymu prebivališču v tim Du-
hu.*

TA III. CAP.

A. V tim evangeliu se velika skrivnust inu
modrost Božya rezodeva inu daie na
znane. B. Pridigary moraiio terpeti, moliti
za suie ovčice, de ostano serčni v veri.

A. ^[1] **O** *Btu iest, Paul, sem ietnik Jezusov
Cristusov za vas, ayde. ^[2] Vi ste sliša-
li to službo od te gnade Božye, katera ie me-
ni dana vmei vami, ^[3] (de skuži tu rezodive-
ne ie meni dana na znane ta skrivnust
koker sem vom poprei kratku pissal, ^[4] iz ka-
terega vi morete beroč zastopiti to muio
zastopnost na tei skrivnusti Cristusa),
^[5] katera v tih pervih čassih nei bila dana na
znane tim človeiskim otrokom, koker ie zdai
rezodivena tim svetim nega jogrom inu tum
prerokom skuži tiga Duha, ^[6] de ty aydie so
tudi ž nimi red erbiči, inu od tiga tellessa
inu diležni te nega oblube v Cristusu skuži
ta evangelium, ^[7] kateriga sem iest postal en
služabnik, iz tiga daru te gnade Božye,
kateri*

576| Apd 2,14;
13,2-5; 22,3-4.
Gal 1,14.

Act.
2.13,22,
Gal. 1.576

577| Apd 10,40.

Act. 10.577

578| 1 Kor 15,10.

1. Cor. 15.578

IEM. TA III. CAP.

kateri ie bil meni dan po tei nega veliki mo-
či. ^[8]Meni pag, kir sam ner ta mansi vmei
vseimi svetniki, ie dana le-ta gnada, de
vmei teimi aydi pridiguiem tu neizgrunta-
nu veliku blagu Cristusevu ^[9]inu de iest Col. 2. ⁵⁷⁹
vsem na svitlobo dam, kakovu ie tu podile-
ne te skrivnusti, katera ie bila od zacetka
tiga svita skrivena v Bugi, kir ie vse rici
stvaril skuzi Jezusa Cristusa, ^[10]de ta mno-
getera sylna modrust Bozja bode zdai na
znane dana tim vyudstvom inu gospostvom
v nebessih po tei cerqvi, ^[11]po tim vecnim od-
locenu, kateru ie odlocil v Cristusu Jezusu,
v Gospudi nasimu, ^[12]kuzi kateriga mi ima-
mo slobust inu prihod s teim zevupanem Ephes. 2. ⁵⁸⁰
skuzi to vero v nega.

^[13]Za tiga volo iest prossim, de ne odstopite B.
zavolo muih nadlug, katere terpim za vaso
volo, kateru ie vaša cast. ^[14]Obtu iest poklo-
nuiem muia kolena pruti timu Ocetnu nasiga
Gospudi Jezusa Cristusa, ⁵⁸² ^[15]skuzi kateriga se Phil. 1.
vse ocanstvu imenuie, v nebi inu na zemli, 2. Thess. 3.
^[16]de vom da po tim nega bogati[m] gospostvu Col. 2. ⁵⁸¹
muč, de vi bote sylnu močni skuzi tiga nega
Duha v tim noterni[m] cloveiku, ^[17]de Cristus
v tim vasi[m] sercei skuzi to vero prebiva,
de bo-

579|Kol 2,2.

580|Ef 2,18.

581|Flp 1,2.
2 Tes 3,6.18.
Kol 2,7.

582|SSP nima »nasiga
Gospudi Jezusa Cristusa«,
drugi enako kot T.

H TIM EFEZER-

de bote okorenineni inu gruntani v ti lubežni, ^[18]de bote mogli doseči zo vsemi svetniki, kakova ie ta širokota inu ta dolgota inu ta globokota inu ta vissokota, ^[19]inu de spoznate to lubežan Cristusevu, katera premaga tu spoznane, de vi bote napolneni zo vso dopolnustio Božyo. ^[20]Timu pag, kateri pomore čez vse riči veliku več sturiti, koker mi prosimo oli misslimo, po tei moči, kir v nas opravlja, ^[21]bodi čast v ti cerqvi skuži Fežusa Cristusa vsag čas od večnusti do večnusti. Amen.

583|Mt 6,10.

Matth. 6.⁵⁸³

TA IIII. CAP.

A. Pridigary, vsi verni imaiο biti krotki inu myrni. B. Cristus iz nebes daie mnogetero pridne vučenike. C. Obtū vissoku opominane, de verni se varuio naprei pred greihi.

A. **I**Est, ietnik v tim Gospudi, vas natu prosim, de vi taku hodite, koker se spodobi timu vašimu poklicanu, h katerimu ste vi poklicani ^[2]zo vso poblevsčino inu krotkoto, z volnim terplenem, de eden timu družimu zanesse v ti lubežni. ^[3]Inu se flissajte, de obranite
to gli-

584|1 Mz 17,7–10.

1 Kor 7,20–22.

Flp 1,27.

Kol 1,10.20.

1 Tes 4.9.

Gen. 17.

1. Cor. 7.

Phil. 1.

Col. 1.

1. Thess.

⁵⁸⁴
4”

IEM. TA IIII. CAP.

to glihoto tiga Duba, skuzi to zavezo tiga myru. ^[4]Bodite enu tellu inu en Dub, koker ste vi tudi poklicani na enu samu vupane vašiga poklicane. ^[5]En sam ie Gospud, ena vera, eden kerst, ^[6]eden Bug inu Oča naš vseih, kateri ie čez vse, inu skuzi vse inu noter v seih vas. ^[7]Ampag enimu vsakimu vmei nami ie dana ta gnada po tei meri tiga darovane Cristuseviga.

^[8]Obtu on pravi: Kadar ie on gori šal v to vissokoto, ie on to iečo uieto pelal inu ie dal daruve tim ludem. ^[9]Kir ie on pag gori šal, kai ie? Samuč kir ie on poprei doli bil šal na te zdulane kraie te zemle? ^[10]Inu ta, kir ie doli šal, ta isti ie tudi gori šal čez vsa nebesa, de vse riči napolni. ^[11]nu ta isti sam ie te ene postavil h tim jogrom, te ene pag h tim prerokom, te ene pag h tim evangelistom, te ene pag h tim pastyriem inu vučenikom, ^[12]de ti svetniki bodo narovnani h timu delu tiga pridigarstva, skuzi kateru bo tu telu Cristusevu gori zazydanu, ^[13]dotle de mi vsi tiakai pridemo k ani veri inu k animu spoznanu tiga Synu Božyga inu de bomo en celi mož, kir bo v ti meri te popol-

M nome

Rom. 12.
I. Cor. 12.
Joh. 3.⁵⁸⁵

585| Rim 12,3.6.
1 Kor 12,11.
Jn 3,27.

Psalm 67.
Esa. 45.
Ioh. 16.
Ioh. 3.
I. Cor. 12.⁵⁸⁶

586| Ps 68,19.
Iz 45,2.
Jn 16,7.
Jn 3,13.
1 Kor 12,4–11.

H TIM EFEZER-

587| 1 Kor 14,20.
Kol 2,6.

1. Cor. 14.
Col. 2.

nome starosti Cristuseve, [14]de ne bomo več otroci, kir bi se sem ter tam gibali inu sem ter tam nošeni bili, od sledniga veitra tiga vuka skuzi to hudo kunšt tih ludi inu skuzi to nih goluffyo, s katero oni za nami postopaio, de bi nas obnorili. [15]Oli mi hodimo po risnici v ti lubezni inu gori rasteimo v seh ričeh v nim, kateri ie ta glava, tu ie, v Cristusu. [16]Iz kateriga ie ta celi život vkupe zložen inu ta en vud na drugim vissi, po vsim uskladi, skuzi kateru enu timu drugimu pomaga, po tim opravilu eniga vsakiga vuda v tim nega meri inu sturi, de tu tellu gori raste h timu svimu lastnimu pobulšanu inu le-tu vse v ti lubezni.

588| Ef 1,22; 5,6.
Rim 12,4–5.
1 Kor 12,12.

Ephes. 1.5.
Rom. 12.
1. Cor. 588
12.

C. [17]Le-tu pag iest pravim inu pričuiem v tim Gospudi, de vi več ne hodyte koker ty drugi aydie hodio v ti nemarnosti te nih misli, [18]kir imaio nih zastopnost otemneno inu so ptuy od tiga lebna, kir ie iz Buga skuzi tu neveidene, katera ie v nih, [19]skuzi to slipoto nih serca, kir so kiakai prišli, de so pustili od grevinge inu so se vdali v to hoclivost, de dopernašaiio vso nečistost sred s to silno goltnostio. [20]Vi pag neste taku Cristusa se na-
vučili,

589| Rim 1,18–32.
1 Pt 4,3.

Rom. 1. 589
1. Pet. 4.

IEM. TA IIII. CAP.

vučili, ^[21]ste li vi sice od nega slišali inu ste v nim vučeni, koku ie ta risnica v Jezusu, ^[22]de vi doli položite tiga stariga človeika s tim nega pervim rovanem, kateri skuži te zabledene lušte sam sebe končava. ^[23]Ponovite se vi pag v tim Duhu, v ti vaši misli ^[24]inu oblecite tiga noviga človeka, kateri ie po Bugi stvarien, v ti pravi risnici, pravici inu svetusti. ^[25]Obru položite od sebe te laže, inu govorite to risnico en vsakateri ž nega blizžnim. Zakai mi smo vmei sebo vudi. ^[26]Serdite se inu ne grešite. Tu sonce ne ima žaiti čez vaš serd: ^[27]ne daite meista timu žludiu. ^[28]Kateri ie kradel, ta več ne kradi, temuč veliku več delai inu sturi z rokami, tu kar ie dobru, de bo imel kai dati timu, kir potrubuie. ^[29]Obena nepoštena beseda ne puidi iz vaših vust, temuč katera ie pridna h pobulšanu. Kadar ie potreba, katera ie periatliva h poslušanu. ^[30]Inu ne režaluite tiga S. Duba Božyga, s katerim ste vi zepечатeni h timu dnevi tiga odrešitva. ^[31]Sledna grenkust inu grimane inu serd inu vpyene inu šentovane

M 2 bodi

Rom. 6.
Col. 3.⁵⁹⁰

590| Rim 6,6.
Kol 3,5,9–10.

1. Pet. 2.
Zah. 8.
Matth. 5.⁵⁹¹

591| 1 Pt 2,1.
Zah 8,16.
Mt 5,43.

Psalms 4.⁵⁹²

592| Ps 4,5.

2. Thess. 3.
Matth. 12.⁵⁹³
Ephes. 5.

593| 2 Tes 3,13.
Mt 12,19.
Ef 5,4.

2. Cor. 1.⁵⁹⁴

594| 2 Kor 1,4.

H TIM EFEZER-

595| Kol 2,4.
Mt 6,14.

Col. 2.
Matth. 6.⁵⁹⁵ *bodi deleč od vas sred zo vso hudobo. [32] Bodate pač vmei sebo periatlivi, milostivi inu odpustite eden timu drugimi, koker ie tudi Bug v Cristusu vam ospustil.*

TA V. CAP.

A. Sam Cristuseu offer dopade Bogu inu te naše greihe plačue. Kurbarya, skopota, laže, so grozoviti greihi, kir v tu večno terplene, v pekal perpravio. B. Bug vse riči vidi, sliši. Obtu verni ne imao nespodobniga misliti, govoriti inu diati. C. Zakon Bogu dopade, pomeni duhovski zakon vmei Cristusom inu Cerkvio.

A. **B** *Odite tedai postopavci Božy, koker ty lubi otroci, [2] inu hodite v ti lubežni glih koker ie Cristus nas lubil inu ie sam sebe dal za nas k animu darru inu offru, Bogu k animu dobrimu dissečimu Duhu. [3] Ampag curbarya inu sledna nečistost oli lokomnost oli norsku govoriene oli nepridne marine, kateri se ne spodobio, ne pustite imenovati vmei vami, koker se tim svetnikom spodobi. [4] Temuč veliku več zahvalene. [5] Zakai vi imate le-tu veiditi, de oben curbar oli nečistnik*

596| Mt 5,24.
Jn 13,15.
Gal 2,20.
2 Mz 23,18.

Matth. 5.
Joh. 13.
Gal. 2.
Exod. 23.⁵⁹⁶

597| T. izpustil prvi del Ef 6,4: »Isto velja za kvantanje in nespametno ali prostaško govorjenje; vse to je nespodobno.«

1. Cor. 6.
Col. 3.⁵⁹⁸

598| 1 Kor 6,18.
Kol 3,5,8.

IEM. TA V. CAP.

nik oli lakomnik (kateri ie en malikovec) ne ima te erbsčine v tim kralovstvi Cristusevim inu Božym. [6] Ne pustite se nikomer s praznimi besedami zepelati. Zakai za letih riči volo pride ta serd Božy čez te nepokurne otroke. [7] Obtú ne imeite ž nimi obeniga deila. [8] Zakai vi ste bili nekadai temma, zdai ste pag luč v tim Gospudi. Obtú hodite koker ty otroci te Luči, [9] zakai ta sad tiga Duha stoy vsaki dobruti inu pravici inu v risnici [10] inu rezgledaite, kai dobru dopade timu Gospudi. [11] Inu ne imeite obeniga podilena s temi nerodovitnimi delli te temme temuč veliku več, ta ista svarite. [12] Zakai tu, kar se od nih skrivaie sturi, tu istu ie gardu praviti. [13] Ampag tu vse bode rezodivenu, kar bode od te Luči svarienu. [14] Zakai vse tu, kar bo rezodivenu, tu istu ie Luč. Obtú on pravi, obudi se ti, kir spis inu vstani gori od tih mertvih, taku bo Cristus tebe resvetil.

[15] *Gledaite tedai, de vi razumnu hodite, B. nekar koker ty nemodri temuč koker ty modri. [16] Deržite se, koker ta čas pela, zakai ty dnevi so hudi. [17] Obtú ne bodite nezastopni, te-*

M 3 muč

Col. 2.⁵⁹⁹

599|Kol 2,4.

1. Thess. 5.
Gal. 5.⁶⁰⁰

600|1 Tes 5,5.
Gal 5,22.

Ioh. 3.⁶⁰¹

601|Jn 3,20–21.

Esa. 60.
Rom. 13.⁶⁰²

602|Iz 60,3.
Rim 13,11.

Col. 4.
Rom. 12.⁶⁰³

603|Kol 4,5.
Rim 12,2.

H TIM EFEZER-

604| 1 Tes 4,3.
Sir 31,25–31.
Apd 2,4.
Kol 3,5.
Ps 97,7.
1 Tes 5,8.

1. Thess. 4.
Eccles. 31.
Act. 2.
Col. 3.
Psal. 97.
1. Thess. 5.⁶⁰⁴

muč zastopni, kai ie ta vola tiga Gospudi. [18] Inu ne vpyanite se z vinom, v katerim ie vsa žlaht nespoduba, temuč bodite polni tiga Duha [19] inu govorite sami sebi s teimi psalmi, s temi hvaležnimi inu duhovskimi peismi, puite inu hvalite z vašim sercem timu Gospudi. [20] Dajte vselei to hvalo od vseh riči v tim imeni našiga Gospudi Jezusa Cristusa Bogu inu timu Očetu [21] inu bodite eden timu drugimu podverženi s teim strahum Božym.

605| Kol 3,18.
1 Pt 3,1.
1 Kor 11,3.

Col. 3.
1. Pet. 3.
1. Cor. 11.⁶⁰⁵

C. *[22] Vi, žene, bodite pokorne vašim lastnim možem koker timu Gospudi. [23] Zakai ta mož ie te žene glava, koker ie Cristus glava te cerqve, inu on ie suiga telessa izveličar. [24] Oli koker ie ta cerkou Cristusu podveržena, taku tudi te žene tim možem v seh ričeh. [25] Vi, možie, lubite vaše žene, koker ie tudi Cristus lubil to cerkou inu ie sam sebe za no dal, [26] de ie no posvečil inu očistil skuzi to vodno kopel v ti bessedi, [27] inu on sam sebi ie perpravil eno cerkou, katera ie gosposka, kir ne ima madeža oli vraska oli kai taciga, temuč de ie sveta inu pres tadla. [28] Glih taku ty možye imαιο lubiti suie*

606| Gal 2,20.
Ef 5.
Ps 50,6.

Gal. 2.
Ephes. 5.⁶⁰⁶
Psal. 50.

607| Tit 3,5.
1 Pt 3,7

Tit. 3.
1. Pet. 3.⁶⁰⁷

lastne

IEM. TA V. CAP.

lastne žene koker suia lastna telessa. Kateri suio ženo lubi, ta sam sebe lubi, ^[29]zakai oben nigdar nei suie lastno messu sovražil, temuč veliku več ie tu istu živil inu koyl, glih taku tudi ta Gospud to cerkou. ^[30]Zakai mi smo vudi nega telessa od nega messa inu od nega kosteh. ^[31]Za tiga volo ta človik zapusti tiga očeta inu to mater inu se perdruži h ti suy ženi inu onadva bota enu messu. ^[32]Le-ta skrivnust ie velika, iest pag govorim od Cristusa inu od te cerqve. Ništer mane tudi vi. ^[33]En vsakateri imei za lubu suio ženo koker sam sebe, ta žena pag, de poštuie tiga moža.

Gen. 2.⁶⁰⁸

608|1 Mz 2,24.

TA VI. CAP.

A. Verni otroci, hlapci, delouci ž nih zveisčino inu pokorsčino služio prou Bogu. B. Hudič te verne z greihi, s caganem, z nadlugami, z lušti skuša. Timu z vero, z Božyo bessedo, z molitvami imamo zuper stati inu odegnati. C. Spoveda, koku se on v ieči derži.

VI, otroci, bodite vašim starišem pokorni v ti[m] Gospudi, zakai tu ie pravičnu. ^[2]Poštu [i] tuiga očeta inu tuio mater

A.
Col. 3.
Exod.
20.⁶⁰⁹

609|Kol 3,20–21.
2 Mz 20,12.

M 4 (le-ta

H TIM EFEZER-

(le-ta ie ta perva zapuvid, kir to oblubo ima), ^[3]de tebi dobru bode inu de boš dolgu živ na zemli. ^[4]Inu vi, očeti, ne dražite vaših otruk h timu serdu, temuč koyte nee gori v tim podvižanu inu opominanu tiga Gospudi. ^[5]Vi, hlapci, bodite pokurni vašim telessnim gospudom, strahom inu trepetanem, v ti preprosčini vašiga serca, koker Cristusu. ^[6]Ne služite nauku, koker de bi hoteli le ludem dopasti, temuč koker ty hlapci Cristusevi storite to volo Božyo iz serca. ^[7]Služite z dobro volo timu Gospudi inu nekar tim ludem. ^[8]Inu imate veiditi, de vsaki, kar on dobriga sturi, tu istu bode od tiga Gospudi pryel, bodi on en hlapec oli en fray.

^[9]Inu vi, gospudi, sturite tudi tu istu pruti nim, pustite od priteža. Inu imate veiditi, de tudi ta vaš Gospud ie v nebessih inu pred nim en človik od drugiga ne vela.

B. ^[10]H puslednimu, myr, bratie! Bodite močni v tim Gospudi inu v ti moči nega močnusti. ^[11]Oblecite tu cilu orožje Božye, de vi bote mogli obstati pruti tim kunštnim zalegom hudičevim. ^[12]Zakai mi ne imamo kreigale s to kryo inu s teim messum, temuč s teimi

610| Kol 3,31.
Tit 2,9.
1 Pt 2,18.

Col. 3.
Tit. 2.
1. Pet. 2.⁶¹⁰

611| Sir 33.
Kol 3,25.
Apd 10,34.
Rim 2,11.
Kol 3,11.
1 Pt 5,18.

Eccles. 33.
Col. 3.
Act. 10.
Rom. 2.
Col. 3.
1. Pet. 5.⁶¹¹

IEM. TA VI. CAP.

mi vyudi inu oblastniki, tu ie, s teimi gospudi tiga svita, kateri v ti temmi tiga svita gospoduio s teimi hudimi duhuvi pod nebom. ^[13]Za tiga volo prymite tu cilu orožie Božye, de vi bote mogli zuper stati na ta hudi dan inu v seh vaših dianih bote mogli obstati. ^[14]Stuite tedai opašeioč te vaše ledavie s to risnico inu bodite obličeni s teim oklopom te pravice ^[15]inu bodite obuveni na nogah s teim evangeliom tiga myru, de bote perpravleni. ^[16]Ampag vmei vsemi ričmi vžamite to tarčo te vere, s katero vi bote mogli vse ognene stryle tiga hudiča pogassiti. ^[17]Inu vžamite to čelado tiga izveličana inu ta meč tiha Duha, kateri ie ta besseda Božya. ^[18]Inu molite vedan vsak čas s teimi molitvami inu prošnami v tim Dubu. Inu h timu čuite veden zo vsem flissom inu molite za vse svetnike. ^[19]Inu za me, de meni bo danu to bessedo serčnim odprenem muih vust. De na znane daiem to skrivnust tiga evangelia, ^[20]kateriga sem iest en sel v ketinah, de iest od nega serčnu govorim, koker se spodobi meni govoriti.

^[21]De vi pag tudi veiste, koku muie riči C.

M 5 stoie,

Exod. 28.
Deut. 23.
Psal. 131.
Esa. 11.
2. Cor. 10.
Sap. 5.⁶¹²

612| 2 Mz 28,4.
5 Mz 23,15.
Ps 131,6.
Iz 11,5.
2 Kor 10.
Mdr 5,18.

Luc. 18.
1. Thess. 5.⁶¹³

613| Lk 18,1.
1 Tes 5,17.

Col. 4.
2. Thes.
3.⁶¹⁴

614| Kol 4,3.
2 Tes 3,1.

Act. 4.⁶¹⁵

615| Apd 4,4.

H TIM EFEZER-

*stoie, inu kai iest delam, od tiga vsiga vom
bo Tihicus, mui lubi brat inu zveisti služab-
nik v tim Gospudi dal na znane, ^[22]kateriga
sem nalosč q vom za tiga volo poslal, de vi
zastopite, koku za me stoy inu de on potrošta
vaša serca. ^[23]Myr bodi vom, bratom, inu lu-
bezan s to vero od Buga Očeta inu od Gospu-
di Jezusa Cristusa. ^[24]Gnado zo vsemi, kir
lubio našiga Gospudi Jezusa Kris-
tusa s pravo čistostio,
amen.*

*LE - TA LYST IE BIL POS-
lan tim Efezeriem iz Ryma,
skuzi Tihica. ⁶¹⁶*

SVE-

616 | T. dodal; enako D in
L1545; SSP in
V nimata.

IEM. TA I. CAP.

S V E T I G A

PAVLA LYST

h tim Filipper-
iem.

TA I. CAP.

A. Pridigary imαιο zveistu ta evangeli
vučiti, raven tiga moliti inu kir veido, de
nih vuk sad pernesse, zatu boga zahvaliti.
B. Kadar se pridigary love inu moree, taku
skuzi ta nih križ se ta prava vera terdi inu
rezteguie. C. Kersčeniki imαιο brumni,
myrni inu serčni biti.

PAulus inu Timoteus, hlapci Jezusovi A.
Cristusevi. Vsem, svetnikom v Jezusu
Cristusu, kir so v tim Filipinu, sred s teimi
škofi inu služabniki. ^[2] Gnada inu myr od
Buga, našiga Očeta inu od Gospudi Jezusa
Cristusa bodi z vami. ^[3] Iest zahvalim muiga
Boga, koker čestu krat na vas zmislím (^[4]ka-
teru iest vsag čas deim, v seh molitvah za
vas vse inu iest deim to molitou z vesseliem),
^[5] de ste vi diležni tiga evangelia od perviga
dne do le-te ure. ^[6] Inu sem tiga istiga
gvišen,

Act. 16.6.
2. Cor. 1.
Gal. 1.
Col. 1.
1. Thess.
1.
617

617|Apd 16,1.
2 Kor 1,1.
Gal 1,10.
Kol 1,1.
1 Tes 1,1.

H TIM FILIPPER-

618| Jn 6,29.

Joh. 6.⁶¹⁸

gvišen, de ta, kir ie tu dobru dellu noter v vas začel, ta isti ie bo tudi dokonal do tiga dne Fezusa Cristusa, ^[7]koker se tudi meni spodobi, de iest le-tu od vas vseh deržim. Zakai iest vas vse, kir ste diležni z meno te gnade muie, imam v muiem serci inu v le-ti mui ieči, v kateri iest ta evangelium zagovariem inu poterduiem. ^[8]Inu Bug ie moia priča, de iest po vas želim iz grunta tiga serca v Fezusu Cristusu. ^[9]Inu iest le-tu molim, de ta vaša lubezan le čedale več obilneiša bode v tim spoznanu inu vsi zastopnosti, ^[10]de bote mogli soditi, katere riči so pridniše, de vi bote čisti inu brez zblaznena na ta dan Cristuseu, ^[11]napolneni s teimi saduvi te pravice, kateri so v vas skuži Fezusa Cristusa h ti hvali inu časti Božy.

619| 1 Tes 2,9.

1. Thess.
2.⁶¹⁹

620| Ef 1,16.
Kol 1,9-10.
1 Tes 1,3.

Ephes.1.
Col. 1.
1. Thess. 1.⁶²⁰

le-tu molim, de ta vaša lubezan le čedale več obilneiša bode v tim spoznanu inu vsi zastopnosti, ^[10]de bote mogli soditi, katere riči so pridniše, de vi bote čisti inu brez zblaznena na ta dan Cristuseu, ^[11]napolneni s teimi saduvi te pravice, kateri so v vas skuži Fezusa Cristusa h ti hvali inu časti Božy.

B. ^[12]*Inu iest hočo, lubi bratie, de imate veiditi, de tu, kar se ie meni pergudilu, ie prišlu k vegšimu gori iemanu tiga evangelia, ^[13]ta-ku de muie zveze so rezodivene v Cristusu po vsim rotavžu inu tudi tim drugim vsem. ^[14]Inu dosti bratov v tim Gospudi so tih muih zvez vupane dobili inu serčneiši rata-li, pres straha govoriti to bessedo. ^[15]Inu ris-nica*

621| Ef 3,3.

Ephes. 3.⁶²¹

IEM. TA I. CAP.

nica ie, de ty eni Cristusa pridiguio iz nyda inu za zdražbe volo, ty eni pag iz dobre vole vuni pridiguio Cristusa zavolo zdražbe, nekar čistu. ^[16]Zakai oni menio, de oni hote muim zvezom še vegšo nadlugo perložiti. ^[17]Le-ty pag iz lubežni, zakai oni veido, de iest zavolo zagovoriana tiga evangelia tukai ležim. ^[18]Nu, kai ie tedai, de se le Cristus v kakeršni viži pridiguie, bodi skuzi hinavščino oli skuzi risnico, de se le Cristus pridiguie, taku se iest v tim vesselim inu ia, iest se bom vesselil. ^[19]Zakain iest veim, de tu istu meni rata h timu izveličanu skuzi to vašo molitou inu skuzi premagane tiga Duha Jezusa Cristusa. ^[20]Po tim muim čakanu inu vupanu, de ne bom v obeni riči zasramovan, temuč de selim serčnim zevupanem koker vselei, taku tudi zdai Cristus bode vissoko čestčen v tim muim tellessi, bodi skuzi ta leben oli skuzi to smert. ^[21]Zakai Cristus ie mui leben inu umreiti ie mui dobitag. ^[22]Inu ie li meni pridnu, de iest živim v tim messei, taku iest ne veim, kai bi si izvolil. ^[23]Zakai iest sem od dveyu riči stiskan, iest želim se ločiti inu biti s Cristusom, kateru ie meni velik

2. Cor. 1. ⁶²²

622|2 Kor 1,11.

2. Reg. 24. ⁶²³
2. Cor. 5.

623|2 Sam 24,12-14.
2 Kor 5,5-9.

H TIM FILIPPER-

liku bulši, ^[24]oli ostati v tim messei, ie več potrebnu za vašo volo. ^[25]Inu iest z dobrim zevupanem veim, de bom obstal inu bom z vami vsemi prebival k vašimu gori iemlenu inu vesseliu te vere, ^[26]de ta vaš hvala bode obilna v Cristusu Jezusu na meni, skuzi ta mui prihod spet q vom.

C. ^[27]*Gledaite samuč, de vrednu timu evangeliu Cristusevimu hodite, de aku iest pri dem, de bom vidil, oli aku iest vpričo ne bom, de bom slišal, de stoyte glich vu enim Duhu inu de z nami red z eno misselio voiskuiete za to vero tiga evangelia. ^[28]Inn ⁶²⁵se ne pustite z obeno ričio od tih zupernikov prestrašiti, kateru ie nim enu izkazane tiga pogublena, vom pag tiga izveličana inu tu istu od Buga. ^[29]Zakai vom ie danu zavolo Cristusa, nekar le samuč, de v nega veruie te, temuč de tudi za nega volo terpite ^[30]inu de imate tu istu voiskovane, kateru ste na meni vidili inu zdai slišite od mene.*

624|Ef 4,1-4.
Kol 1,10.
1 Tes 4,1.

Ephes. 4.
Col. 1.
1. Thess.
⁶²⁴
4.

625|Inu.

TA

IEM. TA II. CAP.
TA II. CAP.

A. Serčna lubezan vmei vernimi ohrani
S. Duha. B. Hudič iz nebes, Adam iz raie
inu drugi zavolo offerti so izpahneni. C.
Pravi pridigary nih ovčice prossio, ne stra-
huio. D. Pravi vučeniki za nih ovčice sker-
be, molio, opominaio, de v Božy
pokorsčini prebivaio.

I*E li tedai kei enu opominane v Cristusu, A.*
ie li kei en trošt te lubezni, ie li kei enu
tovarištvu tiga Duha, ie li kei ena serčna
lubezan inu milost, ^[2]taku napolnite muie
vesselie. Bodite ene misli, imeite glih eno
lubezan, bodite ene vole, ^[3]ništer ne sturite
iz zdražbe oli za prazne hvale volo, temuč
skuzi to pohlevsčino deržite vmei sebo eden
drugiga za visšiga. ^[4]Inu en vsakateri ne
gledai le na tu suie, temuč na tu, kar ie eni-
ga drugiga.

Rom. 12.⁶²⁶

626| Rim 12,6.

^[5]*En vsakateri imei to missal, katero ie B.*
Jezus Cristus imel, ^[6]kateri kadar ie v ti
štalti Božy bil, on nei za en rupp deržal
Bogu biti glih, ^[7]temuč on ie sam sebe
izpraznil inu nase vzel to štalt tiga
hlapca inu ie podoben sturien enimu
človei-

1. Pet. 2.
Psalm 8.
Heb. 5.⁶²⁷

627| 1 Pt 2,24.
Ps 8,5.
Heb 5,7–9.

H TIM FILIPPER-

človeiku inu na obrazu ie naiden koker en človik. [8] Inu ie sam sebe ponižal inu ie bil pokoren do te smerti, ia, do te smerti tiga križa. [9] Za tiga volo ga ie Bug vissoku povišal inu ie nemu dal enu ime, kateru ie čez vsa imena. [10] De v tim imenu Jezusa se more pokloniti sledne kolenu, kir ie v nebessih inu na zemli inu pod zemlo. [11] Inu de sledni iezik more spoznati, de Jezus Kristus ie ta Gospud v ti časti Boga Očeta.

C. *[12] Obt, mui lubeznivi, koker ste vselei bili pokorni, nekar le samuč kadar sem vpričo bil, temuč tudi zdai veliku več, kir neisem vpričo, dodeilaite tu vaše izveličane strahom inu s trepetanem. [13] Zakai Bug ie ta, kir noter v vas della obuie, de vi hočte inu de vi dopernessete po nega dobri voli. [14] Sturite vse pres mermrane inu disputirana, [15] de vi bote pres tadla inu čisti synuvi Božy pres madeža v sredi vmei to pregnano inu zevito žlaho, vmei katerimi sveitite vi, koker te luči na sveitu, [16] deržoč inu ohraneioč to bessedo tiga lebna, meni k ani hvali na ta dan Cristusev, de iest ne bom zabston tekal, ne zabston delal. [17] Inu aku iest bom*

offran,

628| Mt 28,20.
Heb 2,9.

Matth. 28.
Heb. 2.

629| Iz 45,23.
Dan 7,14.

Esa. 45.
Dan. 7.

630| Apd 2,36.
Rim 14,11.

Act. 2.
Rom. 14.

631| Apd 16,40.

Act. 16.

632| 5 Mz 8,18.
Ezk 36,11–12.
2 Kor 3,5.
Heb 13,21.

Deut. 8.
Ezeh. 36.
2. Cor. 3.
Heb. 13.

633| 1 Pt 4,9.

1. Pet. 4.

634| 1 Pt 2,1–2.
Mt 5,14.

1. Pet. 2.
Matth. 5.

635| 2 Kor 1,6.
1 Tes 2,1,19; del Trubar-
jeve robne opombe
je poškodovan do
nečitljivosti.
Kol 1,29.

2. Cor. 1.
1. Thess.
/.../.
Col. 1.

IEM. TA II. CAP.

offran čez ta offer inu Božyo službo te vašē vere, taku se iest vesselim inu iest se vesselim z vami vsemi. [18] Tiga istiga se vi imate vesseliti inu vesselite se vi z meno red.

Rom. 12.⁶³⁶

636| Rim 12,1.

[19] Inu iest vupam na Gospudi Jezusa, de hočo tiga Timotea skorai q vom poslati, de iest tudi bom dobre vole, kadar bom rezumel, koku te vašē riči stoie. [20] Zakai iest ne imam nikogar, kir bi taku cilu muie misli bil, kir bi zveistu te vašē riči oskerbil. [21] Zakai vsi letu suie isčeio inu nekar, kar ie Jezusa Kristusa. [22] Vi pag veiste, de se ie vselei v nadlughu dobru deržal, zakai koker enu deite timu očetu ie on z meno služil v tim evangeliu.

Act. 16.⁶³⁷

637| Apd 16,1.

[23] Tiga, iest vupam, bom q vom pošilal, zdaici koker bom vidil, koku te muie riči stoye. [24] Inu iest vupane imam na tim Gospudi, de iest tudi sam skorai q vom pridem. [25] Meni se ie pag potrebnu zdeilu tiga Epafrodita, brata muiga tovariša inu raven viteza inu vašiga jogra, kir ie v tim muy potreibi meni služil, q vom poslati. [26] Zakai on ie po vas vseih želil inu ie sylnu žalosten bil, zavolo kir ste vi zaslišali, de ie on bolan ležal. [27] Inu gvišnu, de ie on v ti boleiz-

1. Cor. 13.⁶³⁸

638| 1 Kor 13,2.

Phil. 1.⁶³⁹

639| Flp 1,8.

N ni bli-

H TIM FILIPPER-

ni bliži smeri bil. Oli Bug se ie čez nega usmilil, nekar le čez nega samiga temuč tudi čez me, de bi eno žalost na drugo ne imel.

^[28]*Iest sem ga pag teim berže poslal, de ga vidite inu spet vesseli bodite inu de tudi iest bom pres žalosti.* ^[29]*Vzamite ga tedai gori v tim Gospudi zo vsem vesseliem inu tee, kir so taki, deržite nee za dragu.* ^[30]*Zakai xavolo tiga Cristuseviga opravila ie on taku bliži te smerti prišal inu ie sui život vagal, de ie on meni služil na vašim meistu.*

640| Rim 15,7.
Mt 10,40.
1 Tim 5,17.

Rom. 15.
Matth. 10.
1. Tim. 5.⁶⁴⁰

TA III. CAP.

/A./ Verni se imaio pred zepelavci varovati, v Cristusu vesseliti, brumni biti oli ž nih brumo pred Bugom se ne imaio hvaliti.
B. Zludi ie pravimu vuku sovraž, verni se sodnim dnem troštaio.

641| Flp 1,4.
Iz 56,10–11.
Rim 2,15.
Kol 1,9,28.
Jn 4,42.
Rim 1,29–31.

Phil. 1.
Esa. 56.
Rom. 2.
Col. 1.
Joh. 4.
Rom. 1.⁶⁴¹

A. **K***Ar ie več, mui bratie, bodite vesseli v tim Gospudi. Od ene riči čestče vom pissati se meni ne toži inu vom ie ena žihra reič.* ^[2]*Varite se pred psi, varite se pred hudimi delouci, varite se pred rezrezanem.*

^[3]*Zakai mi smo tu obrezane, kir slu-*

žimo

IEM. TA III. CAP.

žimo Bogu v tim Dubu inu se hvalimo v
Cristusu Jezusu inu se ne zanašamo na tu
messu, ^[4]koker bi se iest dobru tudi mogel na
tu messu zanesti. Aku se kei enimu drugimu
zdy, de se mora na messu zenesti, iest veliku
več. ^[5]Iest sem obrezan na osmi dan, iest sem
iz tih izraelskih ludi, iz te žlahte Benjamin,
en Iud iz tih Iudov, po tim ordnu en farize-
us, ^[6]po teim ayfru en preganavec te cerqve,
po tei pravici, kir ie v ti postavi, sem iest bil
pres svara. ^[7]Oli te riči, katere so bile meni h
dobitku, te sem za eno škodo skazal zavolo
Cristusa. ^[8]Zakai iest vse riči za škodo šacam
pruti timu previssokimu spoznanu Jezusa
Cristusa, muiga Gospudi, za kateriga volo
iest vse riči za škodo deržim inu ie deržim
za govna, de le iest Cristusa dobim
^[9]inu de v nim bodem naiden. De iest ne
imam to muio pravico, kir pride iz te posta-
ve, temuč to, kir skuzi to vero v Cristusa
pride. Tu ie, to pravico, kir pride od Buga
skuzi to vero, ^[10]de ga spoznam inu to muč
nega gori ustanena inu tu tovarištvu tiga
nega terplena, de tei nega smerti bom podob-
ben. ^[11]De iest tudi v tim gori vstaienu

1. Cor. 12.⁶⁴²

642| 1 Kor 12,4.

Gen. 49.
Act. 23,26.
Act. 9.
Gal. 1.
Matth. 13.⁶⁴³

643| 1 Mz 17,12.
Apd 23,6; 26,5.
Apd 9.
Gal 1,13.
Mt 13,55.

Joh. 17.⁶⁴⁴
Col. 2.

644| Jn 17,3.
Kol 2,20.

Rom. 6.⁶⁴⁵

645| Rim 6,5.

N 2 od te

H TIM FILIPPER-

od te smerti bom mogel nemu pruti priti.
[12] Nekar, de bi iest uže bil dosegal oli de bi iest popolnom bil, iest le za no hodim, aku bi iest no mogel zapopasti, koker sem iest popaden od Jezusa Cristusa. [13] Bratie, iest štiamam, de iest sam še nesem zapopal, ampag enu iest deim, iest pozabuiem tu, kar ie odzadai inu se izteguiem h timu, kar ie odspreida [14] inu grem naprei h timu postavlenimu cilu, po tem palyu, kateri nom naprei derži tu nebesku poklicane Božye v Cristusu Jezusu. [15] Obtu, kar ie nas tedai tih popolnih, le-tu misslimo. Aku vi pag drigači mislite, tu istu vom bo Bug tudi rezodil. [16] Oli vsai, de v tim, h katerimu smo mi prišli, de po eni reguli gremo inu de bomo ene misli.

B. [17] Bodite kmalu, lubi bratie, muy postopavci inu gledaite na te, kir taku hodio, koker vi imate na nas en exempel. [18] Zakai nih veliku drigači hodio, od katerih sem iest vom čestu pravil inu zdai vom pravim plačeioč, de so sovražniki tiga križa Cristuseviga, [19] katerih konec ie tu pogublene, katerih Bug ie ta trebuh inu nih čast bo zasromovana, kir le po pozemskih ričeh misslio.

Naše

646| 1 Kor 4,16;
11,1.

1. Cor.
4.10.⁶⁴⁶

647| Rim 16,18.

Rom. 16.⁶⁴⁷

648| Kol 3,2.

Col. 3.⁶⁴⁸

IEM. TA III. CAP.

^[20]Naše prebivane ie pag v nebessih, od unot mi tudi čakamo tiga obranenika Gospudi Jezusa Cristusa, ^[21]kateri bo tu naše nečermernu tellu v eno drugo štalt premenil, de bo podobnu timu nega iasnimu telessu po tim nega močnim opravilu, s katerim on premore sam sebi vse riči podvreči.

I. Cor. 649
15.

649 | 1 Kor 15,
27.43–49.

TA IIII. CAP.

A. Verni imaio eden drugiga opominati. B. Verni so v nadlugah vesseli. C. Risnica, bruma verne periatlive delaio. D. Verni so dolžni nih pastyrie omisliti, s teim Bogu offruiio. E. Pozdravlene ie znamine te periazni.

OBtu, mui lubi inu serčeni bratie, vi A. ste tu muie vesselie inu muia krona. Stuite taku v tim Gospudi, mui lubeznivi. ^[2]Iest prossim to Evodio inu prossim to Syntihen, de bote ene misli v tim Gospudi. ^[3]Inu iest tebe, mui zveisti tovariš, tudi prossim, pomagai tim, kir so se z meno red trudili v tim evangeliu s teim Clemenom inu s teimi drugimi muimi pomočniki, katerih imena so v tih buqvah tiga lebna.

I. Cor. 9. 650

650 | 1 Kor 9,1–2.

Luc. 10. 651
Apoc. 17.

651 | Lk 10,20.
Raz 17,8.

N 3 Bodite

H TIM FILIPPER-

- 652| 1 Tes 5,16. 1. Thess. 5.⁶⁵² B. ^[4]*Bodite vesseli vselei v tim Gospudi inu spet druguč pravim, vesselite se, ^[5]vaša krotkota bodi znana vsem ludem. Ta Gospud ie blizi, ^[6]ne skerbite za ništer, temuč v seh ričeh pustite te vaše prošne v tih molitvah inu prošnah s to zahvalo, znane biti pred Bugom. ^[7]Inu myr Božy, kir ie visši koker vsaka pamet, ta obari vašo serca inu vaše misli v Cristusu Jezusu.*
- 653| Jn 14,27. Rim 5,1. Joh. 14.⁶⁵³ Rom. 5.⁶⁵³
- 654| Iz 9,6. Esa. 9.⁶⁵⁴ C. ^[8]*Raven tiga, lubi bratie, vse riči, kir so risnične, vse te riči, kir so poštene, kir so pravične, kir so čiste, kir so periaznive, kir so dobriga imena inu glassu, ie li kei ena hvala. Na te riči vi zmislite. ^[9]Katere ste se vi navučili inu pryeli inu slišali inu vidili na meni, le-te riči vi sturite inu Bug tiga myru bode z vami.*
- 655| 1 Tim 6,6. 1. Tim. 6.⁶⁵⁵ D. ^[10]*Iest sem se sylnu obesselil v tim Gospudi, de ste se vi spet ozelenili za me skerbeti, koker ste vi vselei skerbeli, oli vom ie mankalu na napoložnim čassu. ^[11]Nekar zavolo tiga pomankane iest le-tu govorim, zakai iest sem se navučil v tih ričeh, kir sem, dosti iemeti. ^[12]Iest znam nizik biti, iest znam tudi visok biti, povsod inu v seh ričeh sem iest navu-*

IEM. TA IIII. CAP.

navučen syt biti inu lakoto terpeti, preveč imeiti inu pomankane terpeti. ^[13]Iest premorem vse riči v Cristusu, kateri mene močniga della. ^[14]Oli vsai vi ste dobru sturili, de ste vi muy nadlugi podelili. ^[15]Inu vi, Filippery, veiste, de v tim začetku tiga evangelia, kadar sem iz te Macedonie vlekal, obena cerqov nei z meno podelila v ti raitingi tiga daiena inu iemlena temuč vi sami.

^[16]Zakai tudi v to Tessalonico ste vi meni enkrat inu dvakrat poslali, kar sem potreboval. ^[17]Iest nekar ne iščem daru temuč iščem ta sad, kir bo prebival h ti vaši raitingi. ^[18]Iest sem pryel vse riči inu imam preveč. Iest sem bil napolnen, kadar sem pryel od Epafrodita te riči, katere ste vi meni poslali, en sladak duh, en perieten offer inu dopadeč Bogu. ^[19]Mui Bug pag napolni vso vašo potrebo po nega prevelikim blagei s to čestio skuzi Jezusa Cristusa.

^[20]Timu Bogu pag inu našimu Očetu bodi čast od vekoma do vekoma. Amen. ^[21]Poveite službo vsem svetnikom v Cristusu

N 4 Jezusu

Rom. 12.
Heb. 13.⁶⁵⁶

656| Rim 12,1.
Heb 13,16.

H TIM FILIPPER-

Jezusu. Ty bratie, kir so z meno, vom nih službo spovedaio. ^[22]Vsi svetniki vom službo spovedaio, nerveč ty, kir so iz te cessarieve

hyše. ^[23]Ta gnada našiga Gospudi

Jezusa Cristusa bodi z va-

mi zo vsemi. ⁶⁵⁷

Amen.

657 SSP: »Z vašim duhom.« V: »Cum spirito vestro.« T., D in L1545 nadaljujejo z amen in dodatkom.

LE-TA LYST IE V RYMŮ

pissan inu skuzi Epafrodita

poslan.

SVE-

IEM. TA I. CAP.

S V E T I G A

PAVLA LYST

h tim Colosser-
iem.

TA I. CAP.

A. Hvali Boga, da prou veruio, vupaio inu de se vmei sebo lubio. B. Evangeli rezodeva skrivnust Božyo inu Cristusa. C. Cristus ie Božy pild, vse riči stvaril, glava te cerqve. D. Prava vera ie velik dar Božy. E. Cristus še zdai v vernih terpi, on ie ena skrivna reič, se le skuzi evangeli rezodeva.

PAulus, en ioger Jezusov Cristuseu, sku- A.
zi to volo Božyo, inu brat Timoteus,
[2] tim svetnikom inu vernim bratom v Cris-
tusu, kir so v tim Kqlossi. Gnada inu myr
bodi vom od Buga, našiga Očeta, inu od
Gospudi Jezusa Cristusa. [3] Mi zahvalimo
Boga inu Očeta našiga Gospudi Jezusa Cris-
tusa inu mi molimo za vas vsag čas. [4] Po-
tehmalsmo mi slišali od te vaše vere na Je-
zusa Cristusa inu od vaše lubezni pruti vsem
N 5 svetni-

Gal. i.
Ephes. i. ⁶⁵⁸

658| Gal 1,3.
Ef 1,1-2.

Phil. i.
i. Thess. i. ⁶⁵⁹

659| Flm 1,4-5.
1 Tes 1,1-2.

H TIM COLOSSER-

660|Mr 4,8.

Marc. 4.⁶⁶⁰

661|Kol 4,12.

Col. 4.⁶⁶¹

svetnikom ^[5]zavolo tiga vupane, kir ie vom odloženo v nebessih, od kateriga ste vi popreji slisali skuzi to besedo te risnice v tim evangely, ^[6]kir ie q vom prisal. Koker tudi po vsim sveitu sui sad pernaša inu se rezteguie, koker tudi notri v vas od tiga dne, kir ste vi slisali inu spoznali to gnado Božyo v ti risnici. ^[7]Koker ste se vi navučili od tiga Epaf-ra, našiga lubiga raven služabnika, kateri ie en zveist služabnik Cristuseu, za vas, ^[8]kateri ie nom tudi rezodil to vašo lubezan v tim Duhei.

662|Ef 1,15-17.
Flp 1,9.
2 Tes 1,11.
Flp1,27.
Jn 15,5.

Ephes. 1.
Phil. 1.
2. Thess.
1.4.
Phil. 1.
Joh. 15.⁶⁶²

B. ^[9]Obtu mi tudi od tiga dne, kir smo mi zaslisali, ne smo nehali za vas moliti inu prositi, de vi bote napolneni s tem spoznanem te nega vole zo vso žlaht duhovsko modrustio inu zastopnostio, ^[10]de bodite vrednu timu Gospudi, de zo vsem nemu dopadete inu de saad pernessete v slednim dobrim dellu inu de rastete v tym Božym spoznanu ^[11]inu de bote kripki zo vso močio po nega gosposki moči, v slednim zanašanu inu volnim terplenu z vesseliem. ^[12]Inu de zahvalite

tiga

IEM. TA I. CAP.

tiga Očeta, kir ie nas vredne sturil, de smo dležni te erbsčine tih svetnikov v ti luči.

[13] Kateri ie nas odrešil od te oblasti teh temnic inu ie nas prestavil v tu kralovstvu sui-ga lubiga Synu, [14] v katerim mi imamo tu odrešitvu, skuzi to nega kry, tu odpuscane tih grehov.

Ephes. i.⁶⁶³

663|Ef 1,6.

[15] Kateri ie ta ravenpild tiga nevidečiga C.

Boga, ta prvič royen pred vso stvaru.

[16] Zakai skuzi nega so vse riči stvariene, katere so v nebessih inu na zemli, videče inu nevideče, ty troni inu gospostva, ta vyudstva inu oblasti. Vse riči so skuzi nega inu v nim stvariene. [17] Inu on ie pred vsemi ričmi inu vse riči so skuzi nega inu v nem stvariene. [18] Inu on ie pred vsemi ričmi inu vse riči v nim stoye inu on ie ta glava tiga telessa, tu ie, te cerqve, kateri ie ta začetig inu prvič royen od tih mertvih, de on v seh ričeh to vyudstvu derži. [19] Zakai taku ie (timu Očetu) dobru dopalu, de v nim vsa polnost prebiva, [20] inu de skuzi nega se vse riči spravio sebi inu skuzi nega, skuzi to kry nega cryža ie myr sturil s teimi ričmi, kir so na zemli inu v nebessih.

2. Cor. 4.
Heb. i.
1. Tim. 6.
Psalm 32.⁶⁶⁴

664|2 Kor 4,18.
Heb 11,1.
1 Tim 6,13.
Ps 31,16.

Ephes.
i.4.⁶⁶⁵

665|Ef 1,22–23; 4,6.

1. Cor. 15
Apoc. i.⁶⁶⁶

666|1 Kor 15,20.
Raz 1,5.

Col. 2.
Rom. 3.
2. Cor. 5.⁶⁶⁷

667|Kol 2,9.
Rim 3,24–26.
2 Kor 5,19.

Inu

H TIM COLOSSER-

668| Rim 5,8–11.
Ef 2,14–16.
Kol 2,11–14.
Ef 5,27.
Mt 16,11–12.
1 Kor 3,16–17.

Rom. 5.
Ephes. 2.
Col. 2.
Ephes. 5.
Matt. 16.
1. Cor. 3.⁶⁶⁸

D. ^[21]*Inu vi, kir ste nekadai ptuy inu sovražniki bili, s to misselio v tih hudih dellih.*
^[22]*Ampag zdai ste spravleni v tim telessu nega messa skuzi to smert, de vas naprei pred sebo postavi svete, pres svara inu pres tadla.* ^[23]*Aku vi ostanete v ti veri gruntani inu stonoviti inu de se ne pustite premakniti od tiga vupane tiga evangelia, kateriga ste vi slišali, kateri ie pridigan per sledni stvari, kir ie pod nebom, kateriga sem iest, Paulus, en služabnik ratal.*

669| 1 Kor 1,9.
Ef 3,2.
Flp 1,13.
2 Tim 2,10.
2 Kor 4,10.
Ef 3,7.
Mt 11,25.
Jn 6,69.
2 Kor 2,17.
Ef 1,4.

1. Cor. 1.
Ephes. 3.
Phil. 9.
2. Tim. 2.
2. Cor. 4.
Ephes. 3.
Matth. 11.
Joh. 6.
2. Cor. 2.
Ephes. 1.⁶⁶⁹

E. ^[24]*Nu iest se zdai vesselim v tim muim terplenu za vas inu iest dopolnuiem v tim muim messei te riči, kir so mankale na tim terplenu Cristusevim, za tu nega tellu, katero ie ta cerqou,* ^[25]*katero sem iest en služabnik ratal, po tim Božym pridigarstvi, katero ie meni dano pruti vom, de imam pridigati to besedo Božyo obilnu,* ^[26]*to skrivnust, kir ie bila skrivena od začetka tiga svita inu od tih porodov semkaie. Ampag zdai ie rezodivena tim nega svetnikom,* ^[27]*katerim ie Bug hotel na znane dati, kakovu ie tu gosposku blagu le-te skrivnusti vmei teimi aydi, kateri ie Cristus notri v vas, kateri ie tu*

vupane

IEM. TA II. CAP.

*vupane tiga gospostva. ^[28] Tiga mi oznanu-
iemo inu opominamo vse ludi inu vučimo
vse ludi zo vso modrustio, de sledniga človeika
dokonaniga v Cristusu Jezusu naprei posta-
vimo, ^[29] v katerim se iest flissam inu trudim
po tei nega moči, kir v meni močnu della.*

TA II. CAP.

A. Pridigary imαιο skerbeti, voiskovati s
to bessedo za nih ovčice. B. Evangeli vsem
Božym človeiskim službom ie zuper, le na
Cristusa kaže. C. Človeiske postave v
Božyh ričeh. Vernih vysti ne zvežeio, kir
nih ne derže, ne grešio.

I*Nu iest hočo de imate veiditi, kakovo A.
skerb iest imam za vas inu za te, kir so v
ti Laodicei, inu za vse te, kir neso muiga
obličia v tim messei vidili, ^[2] de bi ta nih
serca bila potroštana inu bili vkupe skleneni
v ti lubežni, inu v slednim blagei te gvišne
zastopnosti, v tim spoznanu te skrivnusti
Božye inu tiga Očeta inu Cristusa, ^[3] v kate-
rim so vsi šaci te modrusti inu veidena skri-
veni. ^[4] Inu le-tu iest vom pravim, de vas
kei*

Ioh. 17.
1. Cor. 1. ⁶⁷⁰

670| Jn 17,23.25.
1 Kor 1,21.

Ephes. 5. ⁶⁷¹

671| Ef 5,6.

H TIM COLOSSER-

- 672| 1 Kor 5,11. 1. Cor. 5.⁶⁷² *kei du ne obnori s pregovorienimi besse-
dami. [5] Zakai nai si sem s teim messum deleč
od vas, taku sem vsai s teim duhum z vami.
Sem vessel inu vidim to vašo ordningo inu*
- 673| Gal 3,22–26. Gal. 3.⁶⁷³ *to vašo stonovito vero na Cristusa. [6] Koker
ste tedai tiga Gospudi Jezusa Cristusa pry-
eli, taku v nim hodite, [7] bodite ukorenineni
inu scimprani v nim inu bodite stonoviti v
ti veri, koker ste navučeni, bodite v ti isti
obilni inu hvaležni.*
- B. [8] *Gledaite, de vas du kei ne obrupa skuzi
to človeisko modrost inu prazno obnoriene po
tim človeiskim navukom inu po tih posvit-
nih postavah inu nekar po Cristusu. [9] Zakai
v nim prebiva ta cela polnost tiga bogastva
telessnu [10] inu vi ste dopolneni v nim, kir ie
ta glava sledniga vyudstva inu vsake oblas-
ti, [11] skuzi kateriga ste vi tudi obrezani, s to
obrezo pres rok, kadar ste izslekli tu grešnu
tellu v tim messei skuzi to Cristusevo obrezo,
[12] kadar ste ž nim red pokopani skuzi ta ker-
st, v katerim ste vi tudi ž nim gori vstali
skuzi to vero, katero Bug della, kir ga ie
obudil od tih mertvih. [13] Inu kadar ste vi
mertvi*
- 674| Rim 16,17–18. Rom. 16.
2 Kor 5,16. 2. Cor. 5.
Jn 1,17. Joh. 1.
2 Pt 1,16.19–21. 2. Pet. 1.⁶⁷⁴
- 675| Rim 2,29. Rom. 2.
Flp 3,3. Phil. 3.
Rim 6,4. Rom. 6.⁶⁷⁵

IEM. TA II. CAP.

mertvi bili v tih grehah inu v ti neobrezi tuga vašiga messa, ie on vas ž nim red suie sturil, kir ie vom odpustil vse greihe. ^[14]Inu ie doli zbrissal to qvitingo, kir ie zuper nas bila, v ti postavi, katera ie nom bila zuper inu ie no iz srede proč vzel inu ie no na ta cryž perbil. ^[15]Inu ie islekal ta vyudstva inu te oblasti inu ie nee očitú na pogledane postavil inu ie skuzi sam sebe iz žnih en triumpf sturil.

Rom. 5.
Ephes. 2.
Col. 1.⁶⁷⁶

676| Rim 5,17–18.
Ef 2,6.
Kol 1,22.

^[16]Obru nisče vas ne sodi v ti ieidi oli v pytiu oli za volo tih enih postavljenih praznikov oli za volo tih novih mescev oli sobot.

^[17]Katere so senca bile tih riči, kir so imeile pryti. Ampag tu tellu ie Cristusevu. ^[18]Ne pustite, de bi vom kei du ta cil prestavil skuzi to pohlevščino inu andoht tih angelov, kir offertnu hodi v tih ričeh, kir nei vidil inu ie zabsto[n] napušē[n] v tih nega messenih mistih ^[19]inu se ne derži te glave, iz katere se tu cillu telu gori derži inu ie vkupe sklenenu skuzi te žile inu sklepe inu gori raste s teim Božym porasselkom. ^[20]Ste li vi tedai umerli s Cristusom tim postavom tuga svita.

Gen. 3.
Luc. 11.
Ioh. 12.⁶⁷⁷

677| 1 Mz 3,16.24.
Lk 11,22.
Jn 12,28.

C.

Levit. 11.15.
Rom. 14.
Heb. 8.9.10.
Matth. 24.⁶⁷⁸

678| 3 Mz 11,46; 15,31.
Rim 14,13.20.
Heb 8; 9; 10.
Mt 24,31.

Gal. 4.⁶⁷⁹

679| Gal 4,3.

Zakai

H TIM COLOSSER-

Zakai se tedai vi pustite deržati s teimi postavami, koker de bi še živeli na tim sveitu?
[21] *(Kir pravio) tiga ti ne imaš ieisti, tiga ti ne imaš pokussiti, tiga se ne imaš dotegniti,*
[22] *katere riči vse k ničemer rataio, kadar se uživaio inu so človeiske zapuvidi inu nauki.*
[23] *Katere riči se izvuna vidio, so ena modrost, oli ie le ena iz lastne vole naidena, kri-va vera inu pohlevsčina v tim, kir se tiga telessa ne šonaio, inu timu messu nega česti ne dado po nega potrebi.*

680 | 1 Tim 4,3.

1. ⁶⁸⁰Thim.
4.

TA III. CAP.

A. Vselei v nebu misliti, messene lušte moriti, v pokuri prebivati, se prou služi Bogu. B. Pravi mašni gvant, žegnanu oblačilu so prava vera, bruma, lubezan, pohlevsčina, myr. C. Zakonisku pohuštvu, rovnane več koker menišku oli nunsku hinavsku dopade Bogu.

S*Te li vi tedai gori vstali s Cristusom red, taku vi isčete tu, kar ie ozgorai, gdi ie Cristus, sideč na destnici Božy.*
[2] *Skerbite za te riči, kir so ozgorai, nekar kir so na zemli.* [3] *Zakai vi ste umerli inu ta vaš leben*

IEM. TA III. CAP.

leben ie skriven s Cristusom v Bugi. ^[4] *Kadar pag Cristus, ta naš leben, se bo rezodil, tedai bote vi tudi ž nim rezodiveni v ti časti.* ^[5] *Obtu moryte te vaše vude, kir so na zemli, curbaryo, nečistost, gerde lušte, hude žele inu to lakomnost, katera ie to malikovane,* ^[6] *ža katerih riči volo pride ta serd Božy čez te nepokurne otroke,* ^[7] *v katerih ste vi tudi nekadai hodili, kadar ste v nih živeli.* ^[8] *Zdai pag le-tu vse položite od sebe, ta serd, nevolu, hudubu, hudu rečene, nesramne besede od vaših vust.* ^[9] *Ne lažite eden pruti drugimu. Islecite tiga stariga človeika ž nega dianem* ^[10] *inu obleicite tiga noviga, kir bo ponovlen h timu spoznanu po tim pildu tiga, kir ga ie stvaril.* ^[11] *Gdi nei Gerka, Iuda, obreže, neobreže, nevučeniga, Scyta, hlapca, fraya, temuč vse inu v seh ie Cristus.*

^[12] *Obleicite tedai, koker ty izvoleni, sveti B. inu lubleni božy, tu serčnu usmilene, periatlivost, pohlevnost, krotkust, preterplene.* ^[13] *Zenessite eden timu drugimu inu aku eden ima kako tožbo župer drugiga, taku odpusti eden drugimu, koker ie Cristus vom*

O odpustil

1. Pet. 1.
 Phil. 3.
 1. Joh. 3.
 1. Cor. 6.
 Ephes. 5.
 Deut. 27.
 Gen. 6.19.
 1. Cor.
 10.

681 | 1 Pt 1,6.
 Flp 1,21.
 1 Jn 3,2.
 1 Kor 6,14.
 Ef 5,4.
 5 Mz 27,20–23.
 1 Mz 6,2–4; 19,33–36.
 1 Kor 10,8.

Ephes. 2. ⁶⁸²

682 | Ef 2,1.

Rom. 6. ⁶⁸³
 Ephes. 4.

683 | Rim 6,19.
 Ef 4,29.

Rom. 13. ⁶⁸⁴

684 | Rim 13,9.12.

Gal. 6. ⁶⁸⁵

685 | Gal 6,15.

Ephes. 4. ⁶⁸⁶

686 | Ef 4,32.

H TIM COLOSSER-

- 687| Mt 22,39. Matth. 22.⁶⁸⁷ *odpustil, tako tudi vi.* ^[14]*Inu čez le-tu vse oblecite lubezan, katera ie ta vozal tiga dokonana.* ^[15]*Inu ta myr Božy regirai v tih vaših sercih, h katerimu ste vi poklicani v tim enim telessu, inu bodite hvaležni.* ^[16]*Ta Cristuseva beseda prebivai bogatu vmei vami zo vso modrustio. Vučite inu opominaite se vmei sebo s teimi psalmi, hvaležnimi inu duhovskimi peisnami, puite periaznivu v tim vašim sercei timu Gospudi.* ^[17]*Inu kar kuli delate z besedo oli z dianem, tu vse sturite v tim imeni Jezusa Cristusa inu zahvalite Boga inu tiga Očeta skuzi nega.*
- 688| Ef 5,15. Ephes. 5.⁶⁸⁸ *zohvalite Boga inu tiga Očeta skuzi nega.*
- 689| 1 Kor 10,31. 1. Cor. 10.⁶⁸⁹ *zohvalite Boga inu tiga Očeta skuzi nega.*
- 690| Ef 5. Ephes. 5.⁶⁹⁰ *zohvalite Boga inu tiga Očeta skuzi nega.*
- 691| Ef 5,22–33. 1 Pt 3,7. Ef 6,1. Ef 6,4. Tit 2,9–10. 1 Pt 2,18. Ephes. 5. 1. Pet. 3. Ephes. 6. Tit. 2. 1. Pet. 2.⁶⁹¹ **C.** ^[18]*Vi, žene, bodite pokorne vašim lastnim možem v tim Gospudi, koker se spodobi.* ^[19]*Vi, možie, lubite vaše žene inu ne bodite gre[n]ki pruti ni[m].* ^[20]*Vi, otroci, bodite pokorni vaši[m] stariše[m] v seh ričeh, zakai tu dopade timu Gospudi.* ^[21]*Vi, očeti, ne dražite vaših otruk, de nih misli ne odstavio.* ^[22]*Vi, hlapci, bodite pokorni v seh ričeh tim vašim telessnim gospudom, nekar le samuč v tih službah pred očima izkazanim, koker de bi hoteli le ludem dopasti, temuč preprostim sercem*

IEM. TA III. CAP.

sercem inu strahum Božym. ^[23]Vse, kar kuli delate, tu iz serca sturite, nekar koker tim ludem temuč koker timu Gospudi. ^[24]Inu imate veiditi, de vi bote od tiga Gospudi pryeli ta lon te erbsčine, zakai vi timu Gospudi Jezusu Cristusu služite. ^[25]Sice, kateri krivu dei, ta bo pryel, kar ie on kriviga sturil. Inu nei obeniga rezlotka tih person. Vi gospudie, kar ie prou inu spodobnu, tu izkažite tim hlapcem inu imate veiditi, de vi tudi imate eniga Gospudi v nebessih. ⁶⁹³

Rom. 2.
Act. 10.
Rom. 2.
Ephes. 6. ⁶⁹²

692| Rim 2,11.
Apd 10,34.
Rim 2,11.
Ef 6,9.

693| T. je prvo vrstico
Kol 4 dodal na konec 3.
poglavja.

TA IIII. CAP.

A. Za pridigarie se ima moliti, zgovorni biti. B. Pastyry imaio nih ovce troštati. C. Pozdravlenu se periazenu, lubezen terdi.

B*Odite vendar v tih molitvah inu čuite v A. tih istih s teim zahvalenem. ^[3]Molite poleg tudi za nas, de nom Bug odpre vrata te bessede, de govorimo to Cristusevo skrivnust (za katere volo sem iest tudi zvezan), de*
O 2 de iest

Ephes. 6.
2. Thess. 3. ⁶⁹⁴

694| Ef 6,18–20.
2 Tes 3,1.

H TIM COLOSSER-

695| Sir 27,7.
Ef 5,15–16.
Rim 12,2.
Mt 12,33–37.
Mr 9,50.

Eccles. 27.
Ephes. 5.
Rom. 12.
Matth. 12.
Marc. 9.⁶⁹⁵

[4] *de iest to očitú sturim, koker se spodobi go-
voriti.* [5] *Modru bodite pruti tim vunanim
inu deržite se, koker ta čas hoče imeiti.*

[6] *Vaše govoriene bodi vselei lubeznivu inu s
to solio začineno, de veiste, koku imate eni-
mu vsakimu odgovoriti.*

B. [7] *Koku vse muie riči stoie, tu vom bode po-
vedal Tyhicus, mui lubi brat inu zveisti
služabnik inu raven hlapec v tim Gospudi,
[8] kateriga sem iest za tiga volo q vom poslal,
de izvpraša, kai delate, inu de ta vaša serca
potrošta sred Onezimom, s teim svetim inu
lubim bratom, kateri ie od tih vaših. Ona
bota od vseh riči, kir se tukai gode, vom po-
vedala.*

696| Flm 1,10–12.

Phil. 1.⁶⁹⁶

C. [10] *Aristarbus, kir ie z meno v ieči, vom
službo spoveida inu Marcus, Barnabov
sestrič (od kateriga ste vi nekateru poročene
pryeli; aku q vom pride, vzamite ga gori)
[11] inu ta Fezus, kir se imenuie Iustus, kir so
iz te obreze. Le-ty sami so muy pomočniki v
tim Božym kralovstvy inu so mui trošt bili.
[12] Vom službo spoveda Epafras, kir ie od tih
vaših, hlapec Cristuseu, kir veden s flissom
za vas moli, de vi obstoyte dokonani
inu*

697| Apd 27,2.
2 Tim 4,11.

Act. 27.
2. Tim.
4.⁶⁹⁷

698| Kol 1,7.

Col. 1.⁶⁹⁸

IEM. TA IIII. CAP.

*inu dopolneni v saki voli Božy. [13] Jest nemu
pričo daiem, de ima velik fliss za vašo volo
inu za volo teih, kir so v Laodicei inu Iera-
poli. [14] Vom službo spoveida Lucas, arcat ta
lubeznivi, inu Demas. [15] Spoveite službo tim
bratom, kir so v ti Laodicei, inu timu
Nimfu inu tei cerqvi, kir ie v nega hiši.
[16] Inu kadar le-ta lyst bode per vas prebran,
taku sturite, de se v ti laodiceiski gmaini
tudi prebere inu de vi ta na te Laodicerie
tudi preberete. [17] Inu poveite timu Arhippu:
»Gledai na to službo tiga Gospudi, de ti to
isto dopolniš.« [18] Ta spovedana služba ie
muia Pavlova roka. Spumnite
na muie zveze. Ta gnada
bodi z vami.
Amen.*

2. Tim. 4.⁶⁹⁹

699|2 Tim 4,10–11.

2. Thess. 3.⁷⁰⁰

700|2 Tes 3,17.

*Poslan iz Ryma skuzi Tyhica
inu Onexima.⁷⁰¹*

701|T. dodal; enako L1545
in D.

0 3 SVE-

I. LYST H TESSALONIHER-
S V E T I G A
PAVLA I. LYST
h tim h Tessalonihher-
iem.

TA I. CAP.

A. Gdi se prou s. evangeli pridiguie, un-
dukai S. Duh suie dellu opravla. B. Velik
prid v cerqvi duide, kadar velika meista
prou veruio.

702| 2 Kor 1,1.
Gal 1,3.
Flp 1,3.
Kol 1,2.

2. Cor. 1.
Gal. 1.
Phil. 1.
Col. 1.⁷⁰²

A. **P**Aulus inu Sylvanus inu Timoteus tei
tessaloniski gmaini v Bugi Očetu inu v
tim Gospudi Jezusu Cristusu, gnada vom
inu myr od Buga, Očeta našiga, inu od
Gospudi Jezusa Cristusa. ^[2]Mi zahvalimo
vsag čas Boga za vas vseh volo inu mi vas v
misli imamo v tih naših molitvah. ^[3]Inu mi
veden v misli imamo tu vaše diane v ti veri
inu tu dellu v ti lubezni inu tu vaše terplene
v tim vupani, kateru ie naš Gospud Jezus
Cristus pred Bugom inu našim Očetom. ^[4]
Zakai, lubi bratie, od Buga lubleni, mi vei-
mo, de ste izvoleni ^[5]za volo, kir ta naš
evan-

703| 1 Tes 4,13.

1. Thess. 4.⁷⁰³

704| 1 Tim 1,2.

1. Tim. 1.⁷⁰⁴

IEM. TA I. CAP.

*evangelium per vas nei bil le samuč v ti bes-
sedi temuč tudi v ti moči inu v Svetim Du-
hei inu v veliki gvišnosti, koker vi veiste,*

2. Cor. 2.4.⁷⁰⁵

705| 1 Kor 2,4 ; 4,20.

kakovi smo mi bili vmei vami za vašo volo.

1. Thess.
2.⁷⁰⁶

706| 1 Tes 2,1.

^[6]Inu vi ste ty naši postopavci ratali inu B.
tiga Gospudi, kir ste to bessedo veliki nad-
lugi z vesseliem tiga Duha gori vzeli, ^[7]taku
de ste vi k animu exemplu vsem vernim v ti
Macedony inu Ahay ratali, ^[8]zakai od vas se
ie rezglassila ta besseda tiga Gospudi, nekar
le samuč v ti Macedony inu Ahay, temuč po
vseh krayh ie ta vašā vera na Buga vunkai
prišla. Taku de nei potreba nom kai govori-
ti. ^[9]Zakai oni sami od vas oznanuio, kakov
prihod smo mi q vom imeili inu koku ste se
h Bugi od malikov obernili, de služite timu
živimu inu risničnimu Bogu ^[10]inu de čakate
na tiga Synu iz nebes (kateriga ie on obudil
od tih mertvih) Jexusa, kir ie nas
rešil od tiga prihod-
niga serd-
da.

Act. 1.⁷⁰⁷

707| Apd 1,11.

Joh. 3.⁷⁰⁸

708| Jn 3,36.

O 4 TA

I. LIST H TESSALONIHER- TA II. CAP.

A. Pridigary so dolžni vagat sui život za volo suih ovčic pred lažami, golufio &c. se imamo varovati. B. Pridigary drugiga lona ne žele, samuč de nih ovčice Bogu veruio. C. Verni so radi vkupe inu v Bugi vesseli.

709| Apd 16,19–24;
17,1–5.

Act. 16,17.⁷⁰⁹

A. **V**I sami dobru veiste, lubi bratie, de ta naš prihod q vom nei bil prazen, ^[2]temuč kadar smo poprei terpeli inu zašpotovani bili v tim Filippi, koker vi veiste, smo mi vini v tim našim Bogu serčni bili, per vas govoriti ta evangeli Božy z velikim štritanem. ^[3]Zakai tu naše opominane nei bilu h timu zepelanu, ne h ti nečistosti, ne z golufio, ^[4]temuč koker smo od Buga izkušeni, de se ie nom ta evangeli pridigati zevupal, taku mu govorimo, nekar de bi mi hoteli tim ludem dopasti, temuč Bogu, kir ta naša serca izkušava. ^[5]Zakai mi nesmo nigdar s perlizavskimi bessedami okuli hodili, koker vi veiste, ne za lakomnost rodili, Bug ie priča. ^[6]Mi tudi nesmo časti od ludi iskali, ne od vas, ne od drugih. ^[7]Mi bi bili mogli veliku velati, koker ty Cristusevi iogri, oli mi smo vmei vami krotki bili glih koker ena am-
ma,

710| Gal 1,10.

Gal. 1.⁷¹⁰

711| Flp 1,15–17.

Phil. 1.⁷¹¹

IEM. TA II. CAP.

ma, kir te suie otroke pestuie. ^[8]Eno tako serčno lubezan smo mi imeli pruti vom, de smo želeili z vami diliti, nekar le samuč ta evangeli Božy, temuč tudi ta naš život, zatu kir ste nom lubi ratali. ^[9]Vi ste dobru pomneioč, lubi bratie, našiga della inu truda, koku smo mi nuč inu dan delali, de bi komu vmei vami pretežki ne bili, smo per vas pridigali ta evangeli Božy. ^[10]Vi inu Bug ste priče, koku svetu inu pravičnu inu pres tožbe smo mi z vami, kir veruiete, prebivali.

^[11]Inu koker vi veiste, de smo mi vsakiga vmei vami koker en oča te suie otroke ^[12]opominali inu troštali inu spričovali, de bodite vrednu pred Bugom, kir vas ie poklical v tu suie kraleovstvu inu gospostvu.

^[13]Zatu mi tudi veden zahvaluiemo Boga, B. de kadar ste vi od nas to bessedo Božyo, katero ste vi od nas slišali, gori vzeli, ste vi to isto gori vzeli nekar koker eniga človeika bessedo, temuč (koker ie tudi risničnu) to bessedo Božyo, katera tudi notri v vas, kir veruiete, tu suie opravla. ^[14]Zakai, lubi bratie, vi ste postopavci tih Božyh cerqov, kir so

5 v ti

Act. 10.
2. Thes. 3.⁷¹²

712|Apd 10,42.
2 Tes 3,8.

1. Thess. 4.⁷¹³

713|1 Tes 4,1.

Heb. 10.⁷¹⁴

714|Heb 10,25.

I. LIST H TESSALONIHER-

- v ti iudovski deželi v Jezusu Cristusu rata-
li, kir ste glih tu istu od te vaše lastne žla-
shte preterpeli, kar so oni od tih Iudov,
[15] kateri so tudi tiga Gospudi Jezusa umu-
rili inu nih lastne preroke, glih taku so nas
tudi preganali inu ne dopadeio Bogu inu su
vsem ludem zuper. [16] Oni nam branio tim
aydom govoriti, de bi tudi izveličani posta-
li, de taku nih greihe vselei dopolnuio, zakai
ta serd ie čez nee do konca prišal.*
- C. *[17] Mi pag, lubi bratie, kadar smo en čas
bili s teim obličiem oli nekar s teim sercem
vas obrupani, smo mi zatu teim več hiteli z
velikimi želami tu vaše obličie viditi. [18] Ob-
tu smo hoteli q vom priti (iest, Paul, dva-
krat) oli ta hudič ie nom zuper bil. [19] Zakai
du ie tu naše vupane oli vesselie oli ta krona
te hvale? Ne ste li tudi vi pred teim obli-
čiem našiga Gospudi Jezusa Cristusa v tim
nega prihodu? [20] Vi ste ia ta naša čast inu
vesselie.*
- 715| Mt 23,37. Matth. 23.⁷¹⁵
- 716| Apd 17,5.13. Act. 17.⁷¹⁶
- 717| Dan 10,20. Dan. 10.⁷¹⁷
- 718| 2 Kor 1,6–7. Phil 2,16. 2. Cor. 1.⁷¹⁸ Phil.2.

TA III. CAP.

A. Verni veden potrebuio navuka, troš-

ta

IEM. TA II. CAP.

ta v nadlughah. B. Pastyry so vesseli, kadar nih ovčice per veri pod cryžom obstoie. C. Kadar v cerqvi dobru stoy, se ima za tu zahvaliti inu za no prossiti.

O Btu kir mi nesmo mogli dale terpeti, A.

se ie nom dobru zdelu, de mi sami bomo v ti Ateni pusčeni ^[2]inu smo Timoteia, našiga brata inu Božyga služabnika inu našiga raven delouca v tim Cristusevim evangeliu poslali, de vas poterdi inu potrošta od te naše vere, ^[3]de se kei du ne zmoti v le-tih nadlughah. Zakai vi sami veiste, de smo h timu postavleni. ^[4]Inu kadar smo per vas bili, smo vom poprei pravili, mi bomo nadlugo terpeli, koker se ie tudi pergudilu inu vi veiste. ^[5]Za tiga volo tudi iest nesem mogel dale terpeti, sem zatu poslal, de bi to vašo vero spoznal, de bi ta, kir izkušā, vas ne bil izkušāl, inu tu naše dellu bi bilu zabston.

Act. 17. ⁷¹⁹

719|Apd 17,14–16.

Ephes. 3.
Ioh. 17.
2. Tim. 3. ⁷²⁰

720|Ef 3,13.
Jn 15,20.
2 Tim 3,12.

^[6]Vnuvič pag, kadar ie Timoteus od vas k nom B. bil prišāl, inu ie nom dobre marine od vaše vere inu lubezni pernessal, inu de vselei v dobrim na nas zmyslite inu želite nas viditi, koker mi tudi vas.

Skuzi

I. LIST H TESSALONIHER-

^[7]Skuzi le-tu, lubi bratie, smo mi od vas trošt čez vso to našo nadlugo inu potrebo skuzi to vašo vero pryeli. ^[8]Zakai mi smo zdai živi, kadar vi stonovitu stoyte v tim Gospudi.

C. ^[9]Inu gvišnu kakovo hvalo mi moremo dati Bogu za vas čez tu vse vesselie, kir se veselimo za vašo volo pred našim Bogum? ^[10]Mi nuč inu dan sylnu molimo, de bi mi mogli tu vaše obličie viditi, de bi dopolnili, aku kai manka na tei vaši veri. ^[11]On pag, Bug inu naš Oča inu naš Gospud Jezus Kristus, ta naredi naš pot q vom. ^[12]Inu ta Gospud vas napolni inu sturi obilne v ti lubezni vmei sebo inu pruti vsem, koker smo mi tudi prati⁷²² vom, ^[13]de ta vaša serca bodo poteriena inu pres tadla v ti svetusti pred Bugom inu našim Očetom v tim prihodu našiga Gospudi Jezusa Cristusa sred vsemi nega svetniki.⁷²³

721| 1 Tes 5,15.
1 Kor 1,10.

I. Thess. 5,
I. Cor. I.

722| Proti.

723| SSP dodaja »Amen«.

TA IIII. CAP.

A. Verni imao biti Bogu pokorni, tihi, delovni, nekar petlati. B. Koku ty mertvi bodo vstaieli, kam puido, se le iz Pisma naučimo.

Kar

IEM. TA IIII. CAP.

K Ar ie več, lubi bratie, mi vas prossimo A.
 inu opominamo v tim Gospudi Ježu-
 su, de koker ste od nas pryeli, koku imate
 hoditi inu dopasti Bogu, de vi le čedale več
 bote obilneiši. ^[2] Vi dobru veiste, kakove za-
 puvidi smo mi vom dali skuzi Gospudi Je-
 zusa. ^[3] Zakai le-tu ie ta vola Božya, tu va-
 še posvičene, de se deržite od curbarye ^[4] inu
 de en vsaketeri vmei vami vei to suio posso-
 do obderžati v ti svetusti inu časti ^[5] inu ne-
 kar v tih želevih ustih koker ty aydie, kir
 Boga ne znaio. ^[6] Inu de kei du vsakim dianu
 suiga brata ne zatare inu ne obnori, zakai
 ta Gospud se mesčue čez vse le-te riči, koker
 smo vom poprei pravili inu pričovali. ^[7] Za-
 kai Bug nas nei poklical h ti nečistosti temuč
 h ti svetusti. ^[8] Obt, kateri le-tu zamečue,
 ta ne zamečue tiga človeika, temuč Boga,
 kir ie suiga Svetiga Duha v nas dal. ^[9] Sice
 od te bratovske lubezni nei potreba, de vom
 pišem, zakai vi ste sami od Buga navučeni,
 de se lubite vmei sebo, ^[10] inu vi to deiste pru-
 ti vsem bratom, kir so po vsi Macedony. Oli
 ništer mane, lubi bratie, mi vas prossimo,
 de še

Phil. 1. ⁷²⁴

724| Flp 1,25.

Rom. 12. ⁷²⁵
Ephes. 5.

725| Rim 12,1.
Ef 5,27.

Tob. 6. ⁷²⁶
1. Cor. 7.

726| Tob 6,18–19.
1 Kor 7,34.

Rom. 1. ⁷²⁷

727| Rim 1,28.

Luc. 10. ⁷²⁸
1. Cor. 3.6.

728| Lk 10,16.
1 Kor 3,16; 6,19.

1. Thess. 1. ⁷²⁹

729| 1 Tes 1,4.

loh. 6. ⁷³⁰

730| Jn 6,45.

I. LIST H TESSALONIHER-

de še več obilnejši bodite. ^[11]Inu flissajte se zo vso močio, de tihi bodete, inu sturite te vaše riči inu delajte z vašimi lastnimi rokami, koker smo vom zapovedali, ^[12]de se poštnu deržite pruti tim vunanim inu de ne bote obene riči potrebovali.

B. ^[13]*Sice, lubi bratie, iest nečo, de bi ne imeili veiditi od tih, kir so zaspali, de ne bote koker ty drugi, kir obeniga vupane ne imaiio, žalovati. ^[14]Zakai aku mi veruiemo, de ie Jezus umerl inu od smerti vstal, taku Bug te, kir so skuzi Jezusa zaspali, tudi z nim popela. ^[15]Inu gvišnu le-tu vom, koker to bessedo Božyo pravimo, de mi, kir bomo živi inu bomo ostali do tiga prihoda tiga Gospudi, nekar naprei ne pridemo tim, kir so zaspali. ^[16]Zakai on sam, ta Gospud po tim ukazanu s to štymo tiga velikiga angela inu s to trobento Božyo pride doli iz nebes. Inu ty, kir so umerli v Cristusu, bodo nerpoprei gori vstaieli, ^[17]potle mi, kir bomo živi inu ostali, bomo z nimi red makneni v te oblake pruti timu Gospudi v ta lufft inu bomo taku vselei per tim Gospudi. ^[18]Obtu troš-*

tajte

731|Apd 10,2.
2 Tes 3,6–12.

Act. 10.
2. Thess.
3.⁷³¹

732|Mdr 2,1–5.

Sap. 2.⁷³²

733|1 Kor 15,51.

1. Cor.
15.⁷³³

734|Mt 24,30–31.
Jn 5,21.24–25.
Apd 1,9.
2 Tes 2,1.14.

Matth. 24.
Ioh. 5.
Act. 1.
2. Thes. 2.⁷³⁴

IEM. TA V. CAP.

taite se vmei sebo z le-teimi bessedami.

TA V. CAP.

A. Mi imamo z gorečimi lampami na Cristuseu prihod čakati. B. Verni imaiio suie pastirie lnbiti,⁷³⁵ za nee moliti.

735|Lubiti.

OD tih časseu pag inu urr, lubi bratie, A. nei potreba, de vom pišem. ^[2]Zakai, vi

sami dobru veiste, de ta dan tiga Gospudi, koker en tat ponoči pride. ^[3]Inu kadar poreko, ie myr, inu vse riči so žiber, tedai naglu

Matth. 24.
2. Pet. 3.⁷³⁶
Apoc. 3.

736|Mt 24,36.43.
2 Pt 3,10.
Raz 3,3.

pride čez nee tu pogublene glih koker betež ene nosseče žene inu ne ubeižite. ^[4]Vi pag, bratie, neste v ti temmi, de bi vas ta dan

Ier. 15.⁷³⁷

737|Jer 4,31.

koker en tat zapopal. ^[5]Vi vsi ste otroci te svitlobe inu otroci tiga dne. Mi nesmo od te noči, ne od te temme. ^[6]Obtu ne spimo koker ty drugi, temuč živimo inu bodimo treživi.

^[7]Zakai ty, kir spee, ty spee ponoči, inu ty, kir so pyani, ti so ponoči pyani. ^[8]Ampag mi, kir smo tiga dne, bodimo treživi, obličeni s teim

Rom. 13.⁷³⁸

738|Rim 13,11.

panceriem te vere inu te lubexni inu imei-

Esa. 50.
Ephes. 6.⁷³⁹

739|Iz 59,17.
Ef 6,14.17.

mo

I. LYST H TESSALONIHER-

mo to čalado, tu vupane tiga izveličane.

^[9]*Zakai Bug nas nei postavil h timu serdu, temuč de tu izveličane posedemo skuzi našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[10]kateri ie za nas umerl, de aku mi čuiemo oli spymo, bomo ž nim red živeili. ^[11]Za tiga volo opominaite se vmei sebo inu židaite gori eden drugiga, koker vi tudi tu deite.*

B. ^[12]*Inu, lubi bratie, mi vas prossimo, de vi spoznate te, kir vmei vami delαιο, inu kir so čez vas postavleni v tim Gospudi inu vas opominaio, ^[13]de vi te iste deržite v vissoki časti, v ti lubezni za volo nih della inu imeite myr ž nimi. ^[14]Mi vas tudi, lubi bratie, prossimo, opominaite te, kir se prou poštenu ne derže, troštajte te, kir so maihiniga serca, ženessite tim šibkim, bodite terpežlivi pruti vsem. ^[15]Gledajte, de kei du komu hudu za hudu ne poverne, temuč de vselei vmei sebo inu pruti vsem dobruto izkažete. ^[16]Bodite vselei vesseli, ^[17]veden molite, ^[18]bodite v seh ričeh hvaležni, zakai le-tu ie ta vola Božya skuzi Jezusa Cristusa pruti vom. ^[19]Ne ugassite tiga Duha. ^[20]Tu prerokovane ne ferahitate. ^[21]Probi-
raite vse riči, kar bo dobru, tu ob-
ranite.*

740| 2 Kor 5,15.

2. Cor. 5.⁷⁴⁰

741| Gal 6,6.
1 Tim 5,17.

Gal. 6.
1. Tim. 5.⁷⁴¹

742| Mt 5,38.

Matth. 5.⁷⁴²

743| Flp 4,4.
1 Sam 1,21.
Lk 18,1.
Ef 5,20.

Phil. 4.
1. Reg. 1.
Luc. 18.
Ephes. 5.⁷⁴³

744| 1 Kor 14,29.

1. Cor. 14.⁷⁴⁴

IEM. TA V. CAP.

ranite. ^[22] *Od sledne riči, kir se hude vidio,* ^{2. Ma. 6.⁷⁴⁵} **745** | 2 Mkb 6,9.
proč se deržite. ^[23] *Bug tiga myru pag, ta vas*
sturi skuži povesod svete, de ta vaš Duh, du-
*ša inu tellu cilu, pres tadla, bo ohraenu*⁷⁴⁶ **746** | Ohranenu.
do
priboda našiga Gospudi Jezusa Cristusa. ^{I. Cor. I.IO.⁷⁴⁷} **747** | 1 Kor 1,9; 10,13.16.
^[24] *Ta, kir ie vas poklical, ie zveist, ta bo tu*
sturil. ^[25] *Lubi bratie, molite za nas.* ^[26] *Povei-*
te službo vsem bratom s teim svetim pušo-
vanem. ^[27] *Iest vas zaklinam per tim Gospu-*
di, de vi le-ta lyst vsem svetim bratom ^{2. Thess. 3.⁷⁴⁸} **748** | 2 Tes 3,18.
pustite brati. ^[28] *Ta gnada našiga Gospu-*
di Jezusa Cristusa bodi z
vami. Amen.

Ta I. tim Tessalonihieriem ie
pissan iz Atene. ⁷⁴⁹

749 | T. dodal; enako L1545
in D.

P SVE-

II. LYST H TESSALONIHER-
S V E T I G A
PAVLA DRUGI LYST
h tim h Tessaloniherski-
iem.

TA I. CAP.

A. Hvali nih vero, lubezan, terplene, nee
trošta, de na sodni dan bodo v veliki časti.
B. Za stonovito vero imamo moliti.

A. **P**Aulus inu Silvanus inu Timoteus tei
cerqvi v Tessaloniki, v Bugi našim
Očetu inu v tim Gospudi Jezusu Cristusu.
[2] Gnado inu myr od Buga, našiga Očeta, inu
od Gospndi⁷⁵⁰ Jezusa Cristusa. [3] Mi bi imei-
li vselei, lubi bratie, za vas, koker se spodobi,
zahvaliti Boga, ker ta vaša vera sylnu raste
inu kir ta lubezan vmei vseimi vami pruti
enimu drugimu gori iemle. [4] Taku de se mi
hvalimo v tih Božyh cerqvah od tiga vašiga
volniga terplena inu od te vaše vere, kir vi
terpite v tih vseh vaših nadlugah inu revah,
[5] kateru ie enu izkazane, de

Bug

750|Gospudi.
751|2 Kor 1,1–2.
Ef 1,3.

2. Cor. 1.
Ephes. 1.
751

IEM. TA I. CAP.

Bug bode prou sodil, inu vi vredni bote h timu Božymu kralovstvu, za kateriga volo vi terpite. ^[6]Zakai tu ie prou per Bugi, de se poverne nadluga tim, kir vas z nadlugami oblagajo, ^[7]vom pag, kir nadlugo terpite, de z nami red imate pokoi. Tedai, kadar ta Gospud Jezus se bo iz nebes s teimi angeli te nega moči rezodil ^[8]inu s teim plamenim ognem se bo mesčoval na tih, kir Boga ne znaio, inu na tih, kir neso timu evangeliu našiga Gospudi Jezusa Cristusa pokorni. ^[9]Kateri bodo to peno plačovali, tu večnu terplene pred teim obličiem tiga Gospudi inu pred to nega gosposko močio, ^[10]kadar on pride, de se gosposku izkaže v tih nega svetnikih inu de bo čudnoviten v seh vernih na ta isti dan, potehmal se ie verovalu timu našimu pričovanu pruti vom.

^[11]Inu za tiga volo mi tudi veden molimo B. za vas, de vas naš Bug vredne sturi le-tiga poklicane inu dopolni vse dobru dopadene te nega dobrute inu tu dellu te vere ^[12]s to močio, de tu ime našiga Gospudi Jezusa Cristusa bode skuzi vas čestčenu inu vi skuzi

P 2 nega,

Matth. 24.25.⁷⁵²

752|Mt 24,31; 25,31.

2. Pet. 3.⁷⁵³

753|2 Pt 3,7.

Rom. 2.⁷⁵⁴

754|Rim 2,16.

Sap. 5.⁷⁵⁵
Esa. 2.

755|Mdr 5,7.
Iz 2,10.19.21.

Col. 1.⁷⁵⁶

756|Kol 1,9.

*I. LYST H TESSALONIHER-
nega po tei gnadi Božy inu našiga Gospudi
Jezusa Cristusa.*

TA II. CAP.

A. Verni imajo na antiCriste merkati,
pred nimi se varovati. B. Papeži, Turki so
ty pravi antiCristi, skrivni inu očiti. C.
Verni so izvoleni, posvičeni, risnični, nim
se evangeli pridiguie.

A. **N** *Atu vas, lubi bratie, prossimo skuzi ta
prihod našiga Gospudi Jezusa Cristu-
sa inu skuzi tu naše vkupe zbrane v nim, ^[2]ne
pustite se zdaici premekniti od te misli inu ne
prestrašite se ne skuzi Duha, ne skuzi besedo,
ne skuzi lysty, koker de bi bili od nas poslani,
de bi ta dan Cristuseu pred rokami bil. ^[3]Ne
pustite se nikomer v obeni viži zepelati, zakai
on ne pride, temuč de poprei bo to doli padene
inu bo rezodiven ta človik tiga greha, tu deite
tiga pogublena, ^[4]kir ie en zupernik inu se
vzdiguie čez vse tu, kar se pravi Bug oli kar se
moli, taku de bo v tim templi koker Bug
sidil inu se bo vunkai daial, de ie on Bug.*

Ne

757|2 Pt 3,3–12.

2. Pet. 3.⁷⁵⁷

758|Dan 9,9.
1 Tim 4,1.
Lk 11,22.
1 Kor 3,18.
1 Kor 6,9.
Dan 11,36.

Dan. 9.
1. Tim. 4.
Luc. 11.
1. Cor. 3,6.
1. Cor. 6.⁷⁵⁸
Dan. 11.

IEM. TA II. CAP.

^[5]Ne spumnite li, de že tedai, kadar sem B.
per vas bil, sem vom le-te riči pravil? ^[6]Inu
kai ga gori derži, tu vi veiste, tu ie, de on bo
rezodiven per nega čassu. ^[7]Zakai on uže
zdai della to skrivnust te hudobe inu on se
gori derži, dotle on bo proč iz srede vzet ^[8]inu
tedai bo ta hudobni rezodiven, kateriga bo
ta Gospud umuril s teim Duhum nega vust
inu ga bo k ničemer sturil s to svitlobo nega
prihoda. ^[9]Kateriga prihod bo po tim dianu
tiga hudiča zo vso žlaht močio, s caihni inu
z ležnivimi čudesi ^[10]inu zo vsem žlaht zepel-
lanem na krivico vmei teimi, kir bodo
zgubleni, zavolo kir te lubezni h ti risnici
neso gori vzeli, de bi izveličani bili. ^[11]Obtu
Bug bode nim sylne zablode poslal, de bodo
lažom verovali, ^[12]de bodo obsojeni vsi ty,
kir neso tei risnici verovali, temuč so pervo-
lovali h ti krivini.

^[13]Mi pag, bratie, od tiga Gospudi lubleni, C.
imamo vsag čas za vas zahvaliti Boga, kir
ie vas Bug od začetka izvolil h timu izveli-
čanu v ti svetusti tiga Duha inu v ti veri te
risnice, ^[14]v kateru ie vas poklical

P 3 skuzi

i. Ioh. 2.⁷⁵⁹

759|1 Jn 2,29.

Iob 15.
Isa. ix.
Dan. 8.⁷⁶⁰

760|Job 15,30.
Iz 11,4.
Dan 8.

Ioh. 8.
Deut. 13.
Matth.
24.⁷⁶¹

761|Jn 8,34–44.
5 Mz 13,2–4.
Mt 24,24,12.

Zah. 5.
Rom. i.⁷⁶²

762|Zah 5,3.
Rim 1,28.

II. LYST H TESSALONIHER-

skuzi ta naš evangeli, de vi bote posseli to visoko čast našiga Gospudi Jezusa Cristusa. ^[15]Obtu, lubi bratie, stuite tedai terdnu inu deržite se postave, katere ste se vi navučili, bodi skuzi to bessedo oli skuzi te naše lysti. ^[16]On pag, naš Gospud Jezus Cristus inu Bug inu naš Oča, kir ie nas lubil, inu ie dal ta večni trošt inu enu dobru vupane skuzi gnado, ^[17]ta troštai vaša serca inu terdi vas v sleidni bessedi inu v dobrim dellu.

TA III. CAP.

A. Cerkou ima za pridigarie moliti, nee slušati. B. Kersčeniki se imajo od suiga della živiti. C. Greihe, nekar človeika imamo sovražiti.

A. **S**Ice kar ie več, lubi bratie, molite za nas, de ta besseda tiga Gospudi teče naprei inu de bo čestčena koker per vas ^[2]inu de bo mo odrešeni od tih dyuih inu hudobnih ludi, zakai ta vera nei vseh. ^[3]Ampag ta Gospud ie zveist, kateri vas bo poterdil inu obaroval pred hudim. ^[4]Inu mi vupane imamo pruti vom v tim Gospudi, de kar mi vom zapovei-

763|Mt 9,38.
Ef 6,19.
Kol 4,3.

Matth. 9.
Ephes. 6.
Col. 4.⁷⁶³

764|Jn 6,20.

Joh. 6.⁷⁶⁴

IEM. TA III. CAP.

zapoveimo, de vi tu istu sturite inu bote sturili. ^[5]Inu ta Gospud oberni vaša serca h ti lubexni Božy inu na tu čakane na Cristusa.

Deut. 29.
Jer. 24.⁷⁶⁵

765| 5 Mz 29,3.
Jer 24,7.

^[6]Inu mi vom, lubi bratie, zapovemo v tim B.

imeni našiga Gospudi Jezusa Cristusa, de se zderžite od sledniga brata, kir se nespodobnu derži, inu nekar po našim navuku, kateri ie od nas pryel. ^[7]Zaki vi veiste, koku imate po

1. Cor. 5.⁷⁶⁶

766| 1 Kor 5,9.11.

naših stopinah hoditi, zakai mi nesmo nespodobnu hodili vmei vami ^[8]inu nesmo od nikogar zabston ta kruh vzeli, temuč smo nuč

1. Cor. 4.⁷⁶⁷

767| 1 Kor 4,12.

inu dan z dellom inu s trudom delali, de bi komu vmei vami težki ne bili. ^[9]Nekar za tiga volo, de bi se nom tu istu ne bilu spodobilu, temuč de smo sami sebo vom k animu

Act. 18.20.
2. Cor. 11.⁷⁶⁸
Ephes. 4.

768| Apd 18,3; 20,34.
2 Kor 11,9.
Ef 4,28.

exemplu naprei postavili za nami hoditi ^[10]inu že tedai, kadar smo per vas bili, smo mi vom le-tu zapovedovali, aku kei du ne hoče delati, ta isti tudi ne ima ieisti. ^[11]Zakai mi slišimo, de eni vmei vami se nespodobnu derže, ništer ne delaio, temuč nepridne marine

reznašaioč okuli hodio. ^[12]Le-takim pag mi zapoveimo inu nee opominamo skuzi našiga

1. Thess. 4.⁷⁶⁹

769| 1 Tes 4,1.11.

reznašaioč okuli hodio. ^[12]Le-takim pag mi zapoveimo inu nee opominamo skuzi našiga

G 4 Gospudi

II. LYST H TESSALONIHER-

Gospudi Jezusa Cristusa, de oni s pokoiem delaioč sui lastni krub ieido.

C. ^[13]*Vi, bratie, pag ne bodite trudni z dobrimi delli.* ^[14]*Inu aku kei du ne hoče biti pokoren tei naši bessedi, tiga istiga zaxnaminite skuzi en lyst inu ne imeite z nim obeniga tovaristva, de ga bo sram.* ^[15]*Oli vsai ne imeite ga koker eniga sovražnika, temuč opominaite ga koker eniga brata.* ^[16]*On pag, ta Gospud tiga myru, vom dai myr po vsei viži. Ta Gospud bodi z vami zo vsemi.* ^[17]*Ta spovedana muia služba so muie Pavlove roke, kir ie tu xnamine vseih lysteih, le-taku iest pišem,* ^[18]*ta gnada našiga Gospudi Jezusa Cristusa bodi z vami vseimi.*

Amen.

Le-ta Drugi lyst tim Tessalonihieriem ie pissan iz Atene. ⁷⁷²

770|Gal 6,9.
2 Jn 1,10.

Gal. 6.
2. Joh. 1. ⁷⁷⁰

771|Flp 4,7.
1 Tes 5,14.23.28.

Phil. 4.
1. Thess. 5. ⁷⁷¹

772|SSP brez »amen«
in dodatka; pri L1545
in D dodatek; V samo
»amen«.

SVE-

IEM. TA I. CAP.

S V E T I G A P A V L A P E R V I

lyst h Timoteu.

TA I. CAP.

A. Pridigary imajo to postavo od evangelia ločiti, nekar nezastopnu vkupe zmešati. B. Za redle pridigarie, pokurne grešnike, za Cristusevu martro se ima Bug zahvaliti. C. Vučeniki imajo biti zveisti.

PAulus, en ioger Jezusov Cristuseu, po tim A.

Božym poročenu našiga Ohranenika inu Gospudi Jezusa Cristusa, kateri ie tu naše zevupane, ^[2]timu Timoteu, muimu pravimu synu v ty veri, gnada, milost, myr od Buga, našiga Očeta, inu od Jezusa Cristusa, našiga Gospudi. ^[3]Koker sem iest tebe prossil, kadar sem v to Macedonio vlekal, de ti ostaneš v tim Efezu (taku sturi) inu de ti tim enim daš na znane, de drigači ne vuče ^[4]inu de ne rodio za basne inu za žlahtove registre, kir

Act. 9.
1. Thess. 1.
Act. 16.
2. Cor. 1.
Gal. 1.
Act. 19.20.⁷⁷³

2. Thim. 2.
Tit. 3.⁷⁷⁴

773|Apd 9,13.
1 Tes 1,1.
Apd 16,1.
2 Kor 1,1.
Gal 1,1.
Apd 19,1; 20,1.

774|2 Tim 2,14.
Tit 3,9.

P 5 nigdar

I. LYST H TYMOTEU.

775| Rim 13,9.
Gal 6,2.
Apd 15,1.24.

Rom. 13.
Gal. 6.
Act. 15.⁷⁷⁵

nigdar konca ne imaiio inu več vprašane koker pobulšane v Bugi v ti veri gori perpravio. ^[5] Zakai ta konec te zapuvidi ie ta lubezan, kir gre iz čistega serca inu iz dobre visty inu iz vere, kir hinavska nei. ^[6] Od katerih riči potehmal so ty eni zasli, so se obernili h tim nepridnim marinem. ^[7] Hote biti vučeniki te postave, ne zastopio, kai govore inu kai terdio. ^[8] Inu mi veimo, de ta postava ie dobra, aku du no prou uživa.

776| Rim 7,7.12.

Rom. 7.⁷⁷⁶

^[9] Kadar se tu vei, de ta postava nei postavlena tim pravičnim temuč tim krivim inu nepokornim, tim nevernikom inu grešnikom, tim, kir neso svety inu kir so pres Duha, tim, kir očeta inu mater ubyaio, tim, kir ludi moree, ^[10] curbariem, kir se z moškim spolum zmešao, martaložžom, lažnikom inu kir fals persequio. Inu ie li kakova druga reič, kir ie timu zdravimu vuku zuper, ^[11] kir ie po tim vissokučestnim evangeliu izveličanskiga Boga, kateri ie meni zevupan.

777| Gal 5,23.

Gal. 5.⁷⁷⁷

778| Rim 1,27.

Rom. 1.⁷⁷⁸

B. ^[12] Inu iest zahvalim našiga Gospudi Fezusa Cristusa, kir ie mene močniga sturil inu za zveistiga sodil inu postavil v le-to službo,

TA I. CAP.

bo, ^[13]kir sem poprei bil en šentovavec inu preganavec inu kir sem sylu obhaniel. Ampag meni se ie milost izkazala, zakai iest sem tu iz nezastopnosti sturil skuzi to nevero.

^[14]Ampag ta gnada našiga Gospudi ie teim vegši bila sred s to vero inu lubezno, katera ie v Jezusu Cristusu. ^[15]Inu tu ie ena gvišna beseda inu vredna, de se zo vsemi rični gori vzame, de Cristus Jezus ie prišal na ta sveit te grešnike izveličati, vmei katerimi sem iest ta pervi. ^[16]Ampag za tiga volo sem iest milost dobil, de ie Jezus Cristus nerpervič na meni izkazal vse zanessene k animu exemplu tim, kir bodo na nega verovali h timu večnimu lebnu. ^[17]Inu timu večnimi kralu, vselei živimu, nevidečimu, samimu modrimu Bogu bodi čast inu gloria vekoma. Amen.

^[18]Le-to zapuvid iest tebi poročim, mui C. syn Timotee, po tim prerokovanu, kir ie poprei od tebe vunkai šlu, de voiskuies eno dobro voisko ^[19]inu de obderžiš to vero inu eno dobro veist katero so ty eni od sebe pehnili, so na tei veri ta čoln rešili, ^[20]vmei katerimi sta Imeneus inu Aleksander, katera sem

Act. 9.⁷⁷⁹
Gal. 1.

779|Apd 9,15.
Gal 1,15–16.

Matth. 9.
Joh. 3.⁷⁸⁰

780|Mt 9,13.
Jn 3,16.17.

Jer. 23.
Col. 1.⁷⁸¹

781|Jer 23,18.
Kol 1,15.

2. Tim. 2.
2. Tim. 4.
1. Cor. 5.⁷⁸²

782|2 Tim 2,17.
2 Tim 4,7.
1 Kor 5,5.

I. LYST H TYMOTEU.

sem iest timu žludiu izdal, de se vučite nekar šentovati.

TA II. CAP.

A. V cerqvi se ima moliti za vse ludi. B. Cristus ie le sam naš bessednik pruti Bogu. C. V sakim meistu imamo moliti. Ženska lipota, kakova.

A. **N**Atu iest vas opominam, de pred vse-
mi ričmi se sture molitve, prošne,
zaprošne, zahvale za vse ludi, ^[2]za krale inu
za vso gosposčino, de mi en pokoy n inu tih
leben po Božy voli inu v poštenu pelamo.
^[3]Zakai le-tu ie dobru inu perietnu pred
Bugom, našim ohranenikom, ^[4]kateri hoče,
de vsi ludie bodo izveličani inu de prido h
timu spožnanu te risnice.

B. ^[5]Zakai ie le en sam Bug inu en sam sred-
nik vmei Bugom inu vmei ludmi, ta človik
Cristus Jezus, ^[6]kateri ie sam sebe dal za nas
vseh k animu odrešitvu, de se tu istu per
nega času ima pridigati. ^[7]K le-timu sem
iest postavljen en pridigar inu ioger (iest go-
vorim risnico v Cristusu inu ne lažem), en
vučnik tih aydov, v ti veri inu v ti risnici.

Inu

783| Jer 29,7.
Bar 1,11.

Jer. 29.
Baruh 1. 783

784| Jn 17,3.
Gal 3,19.20.
Heb 9,15.
Rim 1,5-6.
2 Tim 1,11.

Ioh. 17.
Gal. 3.
Heb. 9.
Rom. 1. 784
2. Thi. 1.

TA II. CAP.

^[8]Inu iest hočo, de ty moźie molio po vseh C. krayh, de vzdigno gori čiste roke pres serda inu kreiga. ^[9]Glih taku tudi te žene v poštenim gvantu s to sramotlivostio inu čistostio se lipe narede, nekar s krišpanimi kitami ili zlatom oli s perlami oli gvantom, kir dragu stoy, ^[10]temuč koker se spodobi tim ženom, kir očitū sluźio prou Bogu skuźi dobra della. ^[11]Ena žena se vuči v tihoti zo vso pokorsčino. ^[12]Sice eni ženi ne dopustim vučiti, ne gospodovati čez moźa, temuč de v tihoti bude, ^[13]zakai Adam ie bil poprei sturien, potle Eva. ^[14]Inu Adam nei bil zepelan, temuč ta žena ie bila zepelana inu ie tu pergrišene noter perpelala. ^[15]Oli ona bo izveličana, kadar otroke rody, aku ostane v ty veri inu v ti lubezni inu v ti svetusti sred s to čistostio.

Joh. 4.
Psal. 133.
Esa. 1.
Tit. 2.
1. Pet. 3.⁷⁸⁵

785 | Jn 4,7.
Ps 133.
Iz 3,16.
Tit 2,3–5.
1 Pt 3,2–4.

1. Cor. 14.
Luc. 2.
Gen. 3.
Ephes. 5.⁷⁸⁶

786 | 1 Kor 14,34–35.
Lk 2,5–7.
1 Mz 3,6.
Ef 5,23.

TA III. CAP.

A. Kakovi šcoffi inu fary se imαιο žegnovati. B. Kakovi podružniki, šulmoštri, nih žene imαιο biti. C. Gdi se evangeli prou pridiguie, undukai ie ta cerqou Božya.

Tu

I. LYST H TYMOTEU.

787|Škofa.

788| 3 Mz 21,1–24.
Ezk 44,25–27.
Tit 1,7.
2 Tim 2,24.

Levit. 21.
Ezeh. 44.
Tit. 1.
2. Tim.
2.⁷⁸⁸

A. **T**U ie ena gvišna beseda, aku kei du škofla⁷⁸⁷ službo želi, ta želi enu dobrou dellu. ^[2]En šcoff pag more biti pres tadla, ene žene mož, treživ, zmassen, pošten, de rad erperguie, umetalen vučiti, ^[3]nekar en pyanec, nekar en boinik, nepošteniga dobitka ne ima želeiti, temuč de ie krotak, pres zdražbe, pres lakomnosti, ^[4]kir sui lastni hiši dobrou naprei stoy, kir pokorne otroke ima zo vsem poštovanem ^[5](aku pag kei eden suy lastni hysi ne zna naprei stati, koku on bo to gmaino Božyo oskerbil?). ^[6]Nekar en novoveric, de se ne napuši od oferti inu v to hudičevo pravdo ne pade. ^[7]On mora tudi enu dobrou pričovane od tih vunanih imeiti, de on ne pade v tu zašpotovane inu v ta štrik tiga hudiča.

789| Apd 16,14.

Act. 16.⁷⁸⁹

B. ^[8]Glih taki ty služabniki imajo pošteni biti, nekar duy iezični, nekar vinski požrehi, nekar želeti nepošteniga dobitka, ^[9]de derže to skrivnust te vere s čistio vistio. ^[10]Inu ty isti se imajo poprei izkussiti, potle de služio inu de bodo pres tadla. ^[11]Glih taku nih žene imajo poštene biti, nekar opravlavke, trežive, zveiste vseh ričeh. ^[12]Po-
druž-

TA III. CAP.

družniki, de bodo možie ene žene, kir nih otrokom inu suim lastnim hyšom prou naprei stoye. ^[13] Zakai kateri dobru služio, ty isti sebi dobe eno dobro štablo inn⁷⁹¹ veliko fraidikost v ti veri, katera ie v Cristusu Jezusu.

Matth. 13,25.⁷⁹⁰

790|Mt 13,12; 25.

791|Inu.

^[14] Le-te riči iest tebi pišem inu iest imam A. vupane, de skorai h tebi pridem. ^[15] Aku pag pozneiši pridem, de boš veidil, koku se ti imaš deržati v ti Božy hyši, katera ie ta gmaina tiga živiga Boga, en stebar inu podpurna te risnice. ^[16] Inu pres vsiga cbivla ie tu ena velika skrivnust te vere, de Bug se ie rezodil v tim messei, ie pravičen sturien v tim Duhei, se ie izkazal tim angelom, ie pridigan tim aydom, nemu se ie verovalu na sveitu inu ie vzet v to glorio.

Matth. 16.⁷⁹²

792|Mt 16,16.

Hoh. 1.⁷⁹³

793|Jn 1,14.

Luc. 2.
Ephes. 3.
Phil. 2.⁷⁹⁴

794|Lk 2,9,32.
Ef 3,10.
Flp 2,9.

TA IIII. CAP.

A. Prerokuie od papežkih postav inu prepuvid. B. Kir prou vuče, bo v drugim lebnu dobru. C. Znamina praviga pridigarie so terplena, vera, poštene, lubezan, čistost.

TA Duh pag očitu pravi, de v tih pus- A.
lednih

I. LYST H TYMOTEU.

795| 2 Tim 3,1.
2 Pt 3,3.
Jud 1,18.
2 Tes 2,3–12.

2. Tim. 3.
2. Pet. 3.
Jud. 1.
2. Thess.
2.⁷⁹⁵

lednih čassih bodo eni od te vere odstopili inu bodo deržali s teimi golufskimi duhi inu navuki tih žludiev, [2]kir bodo v ti hinavsčini lažee govurili inu eno z rezbelenim železom z naminovano veist imeili [3]inu bodo ta zakon prepovedovali inu zderžati se od špendie, katero ie Bug stvaril, vzeti s to zahvalo tim vernim inu tim, kir so to risnico spoznali. [4]Zakai sledna stvar Božya ie dobra inu se ne ima ništer zavreiči, kar se s to zahvalo vzame, [5]zakai onu bo posvičenu skuzi to bessedo Božyo inu molitou.

796| 1 Mz 1,31; 9.
Mt 26,10.
Apd 27,35.
1 Mz 1,31.
Sir 39,33–35.
Apd 10,15.

Gen. 1.9.
Matth. 26.
Act. 27.
Gen. 1.
Eccles. 39.
Act. 10.⁷⁹⁶

B. [6]Kadar ti boš le-te riči tim bratom naprei stavil, taku ti boš en dober služabnik Jezusov Kristusov, zreiien v tih bessedah te vere inu tiga dobriga navuka, per katerim si ti veden bil. [7]Varui se pred neduhovskimi inu babskimi basnami, ampag flissai se po Božy voli živeiti. [8]Zakai tu telessnu flissnu dellu ima malu prida, ampag po Božy voli živeiti, ie k vusimu pridnu inu ima oblubo le-tiga inu prihodniga lebna.

797| 2 Tim 3,10,14–17.

2. Thim.
3.⁷⁹⁷

798| 2 Tim 2,16.
1 Tim 1,10.
Kol 2,4,8.

2. Thim. 2.
1. Thim. 1.
Col. 2.⁷⁹⁸

C. [9]Inu tu ie ena gvišna risnična besseda inu vredna, de se zo vsem gori vzame. [10]Zakai mi zatu delamo inu smo zašmaani, kir trdnu

TA IIII. CAP.

nu vupane imamo na tiga živiga Boga, kateri ie obranenik vseh ludi, nerveč tih vernih. ^[11]Le-te riči ti zapovedai inu vuči.

^[12]*Nisče ne ferah tai tuie mladusti, temuč bodi en napreistavnik tim vernim s to besedo, s teim lebnom, s to lubežno, s teim Duhum, s to vero, s to čistostio. ^[13]Veden s*

flissom beri, opominai, vuči, dotle iest pridem. ^[14]Ne derži za maihinu ta dar, kir ie v tebi, kateri ie tebi dan skuži tu prerokovanje, s teim rok gori polaganem tih starišev.

^[15]*Imei v serci le-te riči, s teim okuli hodi, de tu tuie gori iemlene bode očitu vseim.*

^[16]*Merkai sam na se inu na ta vuk, ostani v le-tih štukih. Zakai aku ti tu sturiš, taku ti sam sebe in te, kir tebe poslušai, obraniš.*

Tit. 2.
2. Tim. 2.
1. Pet. 5.⁷⁹⁹

799|Tit 2,7–8.
2 Tim 2,15.
1 Pt 5,5.

Act. 6.8.
2. Tim. 1.⁸⁰⁰

800|Apd 6,6; 8,17.
2 Tim 1,6.

TA V. CAP.

A. Pridigary imaiο ž nih ovčicami periaznivu govoriti, vduve, božce oskerbeti, ty se imaiο brumsku deržati. B. Pridigariem sliši dober šold. C. Pridigary imaiο prou soditi. D. Kar človik hudu oli dobru dei, se po času zvei.

ℚ *Eniga*

I. LYST H TYMOTEU.

- A. **E** Niga stariga ne svari ostru, temuč ga opominai koker eniga očeta, te mlade koker te brate, ^[2]te stare žene koker te matere, te mlade koker te sestre, zo vso čistostio. ^[3]Poštui te vduve, katere so prave vduve. ^[4]Aku pag kei ena vduva ima otroke oli vnučeta, taku te iste pusti poprei vučiti nih lastne hyše po Božy voli rounati inu de nih starišem spet glih poverno, zakai le-tu ie poštenu inu perietnu pred Bugom. ^[5]Sice, katera ie ena prava vduva inu zapusčena, ta vupai na Buga inu prebivai v molitvah inu v prošnah nuč tar dan. ^[6]Katera pag v tih luštih prebiva, ta ie živa mertva. ^[7]Le-te riči nim zapovei, de bodo pres tadla. ^[8]Aku pag kei du te suie nerveč te domače ne omisli, ta ie to vero zatayl inu ie huiši koker en neovernik. ^[9]Ne puste obene vduve izvoliti, kir ie pod šestdeset leit stara, kir ie bila eniga moža žena ^[10]inu kir ima pričovane od nee dobrih deill: ie li otroke koyla, ie li rada erpergovala, ie li tih svetnikov noge umivala, ie li tim revnim h pomočan prišla, ie li veden v slednim dobrim
- 801|3 Mz 19,32. Levit. 19.⁸⁰¹
- 802|Lk 2,37.
1 Kor 7,5. Luc. 2.
I. Cor. 7.⁸⁰²
- 803|Gal 6,10. Gal. 6.⁸⁰³
- 804|1 Pt 2,15. I. Pet. 2.⁸⁰⁴
- 805|1 Pt 4,9.10. I. Pet. 4.⁸⁰⁵

TA V. CAP.

*rim dellu bila. ^[11]Te mlade vduve pag od-
verzi, zakai kadar začno poiati se zuper
Cristusa, taku hote se omožiti ^[12]inu imajo
nih sodbo, kir so to pervo vero zavergle.*

^[13]*Per tim so tudi linee inu se vuče okuli te-
kati po hišah inu nekar samuč linee, temuč
so tudi klafarice inu vse izvprašujo inu go-
vore, kar se ne spodobi. ^[14]Obtu iest hočo, de
se te mlade omožjo, otroke rode, pohištvo
rovnaio, de timu zuperniku obeniga urzaha
ne dado, hudu govoriti. ^[15]Zakai, so se uže
ene dole obernile, gredo za žludiem. ^[16]Aku
pag en verni oli ena verna ima vduve, ta te
iste omisli, de se ta Cerkou ne obloži inu de
tim, kir so te prave vduve, pomaga.*

^[17]*Ty stariši, kir dobru naprei stoye, se B.
imajo z duyo čestio deržati, suseb ty, kir de-
laio v ti bessedi inu navuki. ^[18]Zakai tu pis-
mu pravi, ti ne imaš timu vollu, kir mlati,
vust zavezati inu en delovec ie vreden suiga
lona. ^[19]Zuper eniga stariga ne vzami tožbe
mumu dveyu oli tryeh prič. ^[20]Te, kir grešio,
te svari pred vsemi, de tudi ty drugi bodo
strah imeili.*

Q₂ Iest

Tit. 2.⁸⁰⁶

806| Tit 2,3–5.8.

1. Cor. 7.⁸⁰⁷

807| 1 Kor 7,9.

Gen. 47.
Deut. 25.
1. Cor. 9.
Matth. 10.⁸⁰⁸
Deut. 19.

808| 1 Mz 47,6.
5 Mz 25,4.
1 Kor 9,9.
Mt 10,10.
5 Mz 19,15.

I. LYST H TYMOTEU.

- C.** ^[21] *Iest spričuieim pred Bugom inu pred Jezusom Kristusom inu pred izvolenimi angeli, de ti le-te riči ohraniš pres vsiga nagliga soyena. ^[22] Ne polagai tih rok na nikogar pre-naglu inu ne sturi se ptuih grehov diležen. Sam sebe čistiga ohrani. ^[23] Od le-tiga časa naprei ne py več vodo temuč uživai malu vina zavolo tuiga želodca inu kir si gostu bolan.*
- D.** ^[24] *Tih enih ludi greihi so očiti poprei, de se mogo soditi, tih enih pag bodo potle rezodiveni. Glih taku ta dobra della tudi so očita poprei inu katera pag so drigači, ta ista se tudi ne mogo skriti.*
- 809| 5 Mz 17,8. Deut. 17.⁸⁰⁹
- 810| 1 Tim 2,8. 1. Tim. 2.⁸¹⁰
- 811| Sir 31,25–31. Eccles. 31.⁸¹¹
- 812| Gal 5,19–21. Gal. 5.⁸¹²

TA VI. CAP.

A. Evangeli vsakiga v Božym poklicanu pusti. B. Falš vučeniki vselei več na offert, na denarie gledaio koker na pobulšane tih ludi. C. Verni v nadlugah se sodnim dnem, večnim lebnom troštaio. D. Bogati imaio z bozimi podiliti. E. Pridigary imaio pridnu vučiti.

Vsi

TA VI. CAP.

V Si ty hlapci, kir so pod iarmom, imaiio A.
 nih gospudi za vse časti vredne deržati,
 de tu ime Božye inu ta nega vuk ne bo
 hudu slišal. ^[2]Kateri pag verne gospudi imaiio,
 te iste oni ne imaiio zašmaati (s teim naprei
 daianem), de so brati, temuč veliku več,
 de nim služio, kadar so verni inu lubi
 koker tim, kir so diležni te dobrute. Le-tu
 ti vuči inu opominai.

i. Cor. 7.
 Ephes. 6.
 i. Pet. 2.
⁸¹³

813 | 1 Kor 7,21–22.
 Ef 6,5–8.
 1 Pt 2,3–4.

^[3]Aku pag kei du drigači vuči inu ne osta- B.
 ne per tih zdravih bessedah našiga Gospudi
 Jezusa Cristusa inu per tim navuku, kir ie
 po Bugi, ^[4]ta isti ie napušen, ništer ne vei,
 temuč on ie kušen v tim prašanu v bessed-
 nim kreigom, iz katerih zraste nyd,
 zdražba, šentovane, hudu obdolgovane,
^[5]nepriidnu disputirane tih ludi, kir neso per
 pameti, katerim ie odvzeta ta risnica, kir
 menio, dobitag ie ena Božya služba. Loči se
 od nih, kir so taki. ^[6]Ampag tu ie en velik
 dobitag, prou verovati inu služiti Bogu inu
 na tim suim imeiti zadosi. ^[7]Zakai mi ne-
 smo ništer pernessli na ta sveit inu gvišnu
 ie, mi tudi ništer ne moremo vunkai nesti.
^[8]Obtu kadar užitag inu s čim se ode-

Gal. 1.
⁸¹⁴

814 | Gal 1,8–9.

i. Tim. 1.
 Tit. 3.
⁸¹⁵

815 | 1 Tim 1,6–10.
 Tit 3,9.

2. Thess. 1.
⁸¹⁶

816 | 2 Tes 1,4.

Prov. 15.
 Heb. 13.
⁸¹⁷

817 | Prg 15,16.
 Heb 13,5

Job 1.
 Eccles. 19.
⁸¹⁸

818 | Job 1,21.
 Sir 19,30.

ℒ 3 nemo

I. LYST H TYMOTEU.

819| Prg 23,4.
Mt 13,22.

Prov. 23.⁸¹⁹
Math. 13.

*nemo imamo, na tim imeimo zadosti. ^[9] Si-
ce ty, kir hote bogati biti, pado v to iskušna-
vo inu verui inu v velike norske inu škodli-
ve žele, katere te ludi v tu pogublene inu
ferdamnane potope. ^[10] Zakai ta lakomnost ie
en koren vsiga zleiga, katero so ty eni želeli,
so zasli od te vere inu so sami sebe zapleli v
mnogetere beteže. ^[11] Ti pag, mož božy, beži
pred le-temi ričmi, hodi po pravici, po Božy
službi, po veri, po lubežni, po volnim terple-
nu, po krotkoti. ^[12] Voiskui tu dobru voisko-
vane te vere, popadi ta večni leben, h kate-
rimu si ti poklican, inu si očitu spoznal enu
dobru spoznane poleg dosti prič.*

820| 2 Tim 2,22.

2. Tim. 2.⁸²⁰

C. ^[13] *Iest tebi zapoveim pred Bugom, kir vse
riči žive della, inu pred Jezusom Kristusom,
kir ie pričoval pod Pontiom Pilatom enu
dobru spoznane, ^[14] de ti deržiš le-to zapuvid
pres madeža inu pres tadla do te prikazni
našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[15] katero on
bo izkazal per suih čassih. Ta, kir ie izveli-
čan inu sam vyuda, en Kral vseh kraleu inu
en Gospud vseh gospudov, ^[16] kateri ie ta sa-
mi, kir nigdar ne umerie, kir prebiva v eni
luči,*

821| 2 Sam 2,6.
Apd 17,25.

2. Reg. 2.⁸²¹
Act. 17.

822| Raz 17,14;
19,6.15-16.

Apoc.⁸²²
17.19.

TA VI. CAP.

luči, h kateri nisče ne more priti, kateriga oben človek nei vidil inu ne more viditi, ti-mu bodi čast inu tu večnu kralovstvu. Amen.

Joh. 1.⁸²³
1. Joh. 4.

823| Jn 1,18.
1 Jn 4,12.

^[17] *Tim, kir so bogati na le-tim sveitu, za-povei, de ne bodo offertni inu de vupane ne stavio na tu negvišnu blagu, temuč na tiga živiga Boga, kateri nom od vseh riči da obilnu uživati, ^[18]de dobru sture, do⁸²⁴ bodo bogati v dobrih dellih, de volnu podile, radi pomagajo, ^[19]de sami sebi en šac zbirajo, po-lagajoč en dober grunt naprei, de dosežo ta večni leben.*

Matth. 6.⁸²⁵

824| De.

825| Mt 6,20.

^[20] *O, Timotee, obrani tu, kar se ie tebi da-lu hranit, derži se proč od tiga neduhovski-ga ličkakiga klafane inu zupergovorienu, te falš hvaležne kunšti, ^[21]katero ty eni naprei daio inu so zašli od te vere.*

Ta gnada bodi s tebo.

Amen.

Le-ta lyst ie pissan iz Laodicea, kir ie tu poglavitu meistu te dežele Fri-gie Pacaciane.⁸²⁶

ℒ 4 SVE-

826| SSP nima, T. dodal;
enako D in L1545; V samo
»amen«.

II. LYST H TIMOTEU.
S V E T I G A
PAVLA DRUGI LYST
h Timoteu.

TA I. CAP.

A. Za verne se ima moliti inu hvaliti Bug.
B. Pridigaryi morajo biti serčni, pričovati
od Cristusa. C. Kateri na Cristusa, na
lubezan ludi viža, ta prou vuči.

A. **P**Aulus, en ioger Jezusov Cristuseu, sku-
zi to volo Božyo, po tei oblubi tiga leb-
na, kir ie v Jezusu Cristusu. ^[2]Muimu lubi-
mu synuvi Timoteu gnada, milost, myr od
Buga Očeta inu od Jezusa Cristusa, Gospu-
di našiga. ^[3]Iest zahvalim Boga, katerimu
iest služim od muh starišev semkai s to čis-
to vistio, de iest veden, nuč inu dan v tih
muh molitvah tebe v misli imam ^[4]inu že-
lim tebe viditi (kadar zmislím na tuie sel-
že), de bi iest z vesseliem bil napolnen, ^[5]inu
iest zmislavam na to tuio vero, kir ie pres
bynena v tebi, katera ie poprei prebivala v
tuy babi Loidi inu v tuy materi Cuniki,
inu

827| 2 Kor 1,12.
Gal 1,1.

2. Cor. 1.
Gal. 1. ⁸²⁷

828| Apd 23,1.
Flp 3,5.
Rim 1,9.

Act. 22.
Phil. 3. ⁸²⁸
Rom. 1.

TA I. CAP.

inu iest sem zagvišan, de tudi v tebi.

^[6]*Za tiga volo iest tebe opominam, de ti B. obudiš ta dar Božy, kir ie v tebi skuži tu gori polagane muih rok. ^[7]Zakai Bug nom nei dal tiga Duha tiga strahu, temuč te moči inu te lubexni inu te treživosti. ^[8]Obtu nekar se ti ne sramui tiga pričovane našiga Gospudi, ne mene, kir sem nega ietnik, temuč terpi ti s teim evangeliem koker iest po tei moči Božy, ^[9]kir ie nas izveličal inu poklical z anem svetim poklicanem, nekar po naših delih temuč po tim nega naprei vzeti inu gnadi, katera ie nom dana v Cristusu Jezusu še pred teimi večnimi čassi. ^[10]Zdai pag ie rezodivena skuži to prikazen našiga ohranenika Jezusa Cristusa, kir ie tei smer-ti no muč vzel inu ie ta leben inu tu, kir nigdar ne umerie, na to svitlobo naprei postavil skuži ta evangeli, ^[11]h katerimu sem iest postavljen en pridigar inu en ioger inu en vučenik tih aydov. ^[12]Za tiga volo iest le-tu terpim. Oli iest se ne sramuiem, zakai iest veim, komu sem veroval inu sem gvi-šen, de ie on mogoč ohraniti to muio polago do uniga dne.*

Rom. 8.⁸²⁹

829| Rim 8,15.

Rom. 1.⁸³⁰

830| Rim 1,16.

Ephes. 3.⁸³¹

831| Ef 3,13.

Tit. 3.
Ephes. 1.⁸³²

832| Tit 3,5.
Ef 1,9–10.

1. Cor. 15.
Heb. 2.⁸³³

833| 1 Kor 15,54–57.
Heb 2,14–15.

Rom. 1.
1. Tim. 2.⁸³⁴

834| Rim 1,16.
1 Tim 2,7.

Q 5 Imei

II. LYST H TIMOTEŮ.

- 835|2 Tim 3,10. 2. Tim. 3.⁸³⁵ C. ^[13]Imei to formo od tih zdravih besed, kate-
tere si ti od mene slišal od te vere inu od
lubezni, kir ie v Cristusu Jezusu. ^[14]Tu dob-
ru hranilu obrani skuži S. Duha, kir v nas
prebiva. ^[15]Ti veiš, de vsi ty, kir so v ti Azy,
so se od mene odvelkli, vmei katerimi sta
Figellus inu Ermogenes. ^[16]Ta Gospud dai
836|2 Tim 4,16,19. 2. Tim. 4.⁸³⁶ milost tiga Onexifora družini, zakai on ie
mene čestu ohladil inu se muih ketin nei
sramoval. ^[17]Temuč kadar ie v Rymi bil, ie
mene zo vsem flissom iskal inu ie mene ne-
šil. ^[18]Ta Gospud dai nemu, de naide to mi-
lost per tim Gospudi na uni dan. Inu kuliku
ie on meni v tim Efezu služil, ti nerbule
veiš.
- 837|Mt 25,36. Matth.
25.⁸³⁷

TA II. CAP.

A. Pridigary morajo s teim svitom inu
zludiem voiskovati, obtu morajo redle
terpežlivi biti. B. S pravim vukom se dosti
dobriga, s krivim hudiga sturi. C. Verni se
pred greihi varuio. D. Vseh pridigariev
prava regula inu kanon.

- A. **O**Btu, mui syn, bodi močan v ti gnadi,
kir ie v Cristusu Jezusu. ^[2]Inu kar
si ti od mene slišal skuži dosti pryč, tu istu
ti

TA II. CAP.

ti poroči zveistim ludem, kir so h timu Tit. 1.⁸³⁸ **838** | Tit 1,6–9.
umeitalni, de tudi druge vuče. [3] Terpi koker
en dober vitez Jezusov Cristusov. [4] Oben,
kir voiskuie, se ne vplete v ta della tiga ži-
vota, de timu, kir ga ie gori vzel v ta šold,
dopade. [5] Inu aku kei du v ti voiski boyuie,
taku on ne bo kronan, samuč on bo prou bo-
voval. [6] Ta kmetič mora poprei delati, pre- I. Cor. 9.⁸³⁹ **839** | 1 Kor 9,25.
den sad prime. [7] Merkai, kai pravim. Inu
ta Gospud dai tebi v seih ričeh zastopnost.
[8] Spumni, de ie Jezus Cristus od tih mertvih Rom. 1.⁸⁴⁰ **840** | Rim 1,3–4.
vstal, ie royen od Davidoviga seimena, po
muim evangeliu, [9] v katerim iest terpim ko-
ker en hud loter noter do te zveze, oli ta bes-
seda Božya nei zvezana. [10] Obt u le-tu vse Act. 20.
Ephes. 3.
Col. 1.⁸⁴¹ **841** | Apd 20,10–12.
iest terpim zavolo tih izvolenih, de tudi oni
tu izveličane, katero ie v Cristusu Jezusu,
sred s to večno čestio dosego. [11] Le-tu ie ena
gvišna besseda, aku mi ž nimi red umerie-
mo, taku mi tudi ž nim red bomo živeli.
[12] Aku mi terpimo, taku mi tudi ž nim red Rom. 6.
Rom. 8.
Luc. 2.
Num. 23.
Rom. 3.⁸⁴² **842** | Rim 6,5.
bomo kralovali. Aku pag mi zataymo, taku
on bo nas tudi zatayl. [13] Aku bomo mi ne-
zveisti, taku on zveist ostane, on sam sebe
ne more zatayti.

Le-te

II. LYST H TIMOTEŮ.

- B. ^[14]*Le-te riči nim derži naprei inu spričui pred teim Gospudom, de zavolo bessed se ne kreigaiio, kir nei k ničemer pridnu, temuč*
- 843| Mt 24,45. Matth. 24.⁸⁴³ *kar se ty, kir poslušaiio, prevračaiio. ^[15]Flissai se, de se boš izkazal Bogu za eniga praviga delouca, kir ga ne bo sram, kir prou narazen seka to bessedo te risnice. ^[16]Te neduhovske inu prazne zguvori zapusti, zakai oni veliku h tim ričem, kir so Bogu zuper, pomaigaiio, ^[17]inu nih besseda okuli grize koker ta rak, vmei katerimi sta ta Imeneus inu Filetus, ^[18]katera sta od te risnice zešla, kir pravita, tu gori ustanene ie uže sturienu, inu tih enih vero prevračaiio.*
- 844| 1 Tim 1,4; 4,6. 2 Tim 2,14. 1. Tim. 1,4-6. 2. Tim. 2.⁸⁴⁴
- 845| 1 Tim 1,20. 1. Tim. 1.⁸⁴⁵
- C. ^[19]*Oli ništer mane ta terdni grunt Božy stoy inu ima le-ta pečat, ta Gospud zna te suie inu sledni, kir tu ime Cristusevu imenuie, ta stopi proč od krivine. ^[20]Sice v eni veliki hiši neso possode le samuč od złata inu od srebra, temuč tudi lessene inu perstene inu te ene h ti časti, te ene h ti sramoti. ^[21]Aku se pag kei du sam sebe očisti od le-tih riči, ta isti bo ena posvičena possoda h ti časti, pridna timu Gospudi inu perpravlena vsakimu dobrimu dellu.*
- 846| Jn 10,14. Joh. 10.⁸⁴⁶
- 847| Rim 9,21. Rom. 9.⁸⁴⁷

Pred

TA II. CAP.

^[22]*Pred želami te mladusti beiži, hodi pag D. po pravici, po veri, po lubežni, po myru zo vseimi teimi, kir klíčeio na tiga Gospudi iz čistiga serca.* ^[23]*Varui se pred norskim inu navučenim vprašanem, zakai ti veiš, de onu le zdražbo rodi.* ^[24]*En hlapec tiga Gospudi pag se ne ima boyovati, temuč de ie krotak pruti vsem, umetelen vučiti, zanessi tim hudim,* ^[25]*de te, kir so zuper, z leipimi bessedami podvuči, aku bi kei Bug nim dal, de bi pokuro sturili inu bi to risnico spojzneli* ^[26]*inu de bi spet se izvolekli iz te hudičeve vere, od kateriga so uieti v ti nega voli.*

1. Tim. 6.⁸⁴⁸

848| 1 Tim 6,11.

1. Thim. 1,4.6.
2. Tim. 2.
Tit. 3.⁸⁴⁹

849| 1 Tim 1,4; 4,7; 6,11.
2 Tim 2,14.16.23.
Tit 3,9.

1. Tim. 3.⁸⁵⁰

850| 1 Tim 3,2–3.

Gal. 6.⁸⁵¹

851| Gal 6,1.

TA III. CAP.

A. Le-tu prerokovane se zdai očitu dopernaša. B. Kir hoče biti izveličan, ta slušai s. Paula pismu inu nega vuku.

L*E-tu imaš pag veiditi, de v tih pusled- A. nih dneh bodo grozoviti čassi,* ^[2]*zakai bodo ludi, kir bodo sami sebe lubili, lakomni, prehvalni, offertni, šentavci, starišem nepokorni, nehvaležni, neverniki,* ^[3]*pres naturske lubežni, kar oblubio, ne bodo deržali,*
oprav-

1. Tim. 4.
2. Pet. 3.⁸⁵²
Judic. 1.

852| 1 Tim 4,1.
2 Pt 3,3.
Jud 1,18.

II. LYST H TIMOTEŮ.

opravlavci, nezmasni, divy, pres dobrute,
^[4]fratary, nedomisselni, nepušeni, bodo več
 lubili te lušte koker Boga, ^[5]se bodo za Boga
 boieče vunkai daiali, oli to nega muč bodo
 zatayli. Pred takimi ti beiži. ^[6]Zakai iz
 le-tih so ty, kir sem tar tam po hysah hodio
 inu v ieči vodio te žene, kir so z greihi oblo-
 žene, inu bodo pelane od mnogeterih luštov,
^[7]se vselei vuče inu nigdar ne mogo priti h
 timu spoznanu te risnice. ^[8]Inu koker Janex
 inu Jambrez sta Moizesu zuper stala, taku
 le-ti stoye zuper tei risnici. To so ludi, kir
 ne imaijo prave pameti, ne zastopnosti v ti
 veri. ^[9]Oli nih reič naprei ne puiđe, zakai
 nih norost bo vsem rezodivena, koker ie v
 nih tudi bila.

B. ^[10]Ti si pag prou dosegal ta mui navuk, koku
 imaš živeiti, muio vižo, muio vero, niu ie ze-
 nessene, ^[11]muie pergane, muie nadluge, ka-
 tere so se meni pergudile v ti Antiohy, Ikony,
 Lystry, kakovu preganane sem iest sterpil oli
 iz tih vseh ie mene ta Gospud odrešil. ^[12]Inu vsi
 ty, kir hote po Božy voli živeiti v Cristusu Je-
 zusu, moraijo preganane terpeti. ^[13]Sice s teimi
 hudimi

853|Tit 1,16.

Tit. 1. ⁸⁵³

854|2 Mz 7,5.

Exod. 7. ⁸⁵⁴

855|Apd 13,50; 14, 5.19.
 2 Kor 1,10.
 Sir 2,6.
 Ps 31,6.

Act. 13.14.
 2. Cor. 1.
 Eccles.2.
 Psal.31. ⁸⁵⁵

TA III. CAP.

hudimi ludi inu s temi goluffi bode le čeda-
le huiše, oni zepelavaio inu sami bodo zepel-
lani. ^[14] Ti pag ostani v tih ričeh, katere si se
navučil inu kir so tebi zevupane, potehmal
ti veiš, od koga si se navučil, ^[15] inu kir si
imel od mladusti tu spoznane tiga svetiga
pisma, kateru more tebe vučeniga h timu
izveličanu skuzi to vero na Jezusa Cristusa
sturiti. ^[16] Zakai sledne pismu, kir ie od Bu-
ga vdahnenu, ie pridnu k timu navuku, h
timu svaru, h timu pobulšanu, h timu pod-
višanu v ti pravici, ^[17] de ta človik Božy bo
popolnom perpravlen k vsakimu dobrimu
dellu.

2. Tim. 2.⁸⁵⁶

856| 2 Tim 2,2.

2. Pet. 1.⁸⁵⁷

857| 2 Pt 1,21.

TA IIII. CAP.

A. Božya besseda se ima pridigati, nekar
mašovati, legende praviti. B. Verni po
smerti nih lon primo. C. Mamaluki
nervegši sovražniki te cerqve, koker tukai
ta kovač.

NAtu iest spričuiem pred Bugom inu A.
pred Gospudom Jezusom Cristusom,
kir bo sodil te žive inu mertve v ti nega
prikazni inu kralovstvi, ^[2] pridigui
to besse-

II. LYST H TIMOTEŮ.

to bessedo, imei dober flis, kadar ie pravi čas, inu kadar nei pravi čas, svari, preiti, opominai zo vso krotkoto inu navukom.

^[3]*Zakai en čas pride, de ta zdravi vuk ne bodo terpeli, temuč oni bodo sami sebi po serbenu nih vušes inu po nih luštih te vučenike kmalu gori iemali* ^[4]*inu bodo nih vušessa od te risnice obrnili inu obrnili se h tim basnom.*

B. ^[5]*Ampag ti čui v seh ričeh, terpi volnu nadluge, sturi tu dellu eniga evangeliskiga pridigarie, opravi tuio službo prou popolnoma.* ^[6]*Zakai iest uže bom offran inu ta čas muiga ločitka ie bliži.* ^[7]*Iest sem eno dobro voisko dovoiskoval, iest sem ta teck dokonat, iest sem to vero ohranil.* ^[8]*Naprei uže ie meni položena ta krona te pravice, katero ta Gospud, kir ie ta pravi rihtar, bode meni na uni dan povernil, inu nekar samuč meni temuč vseim teim, kir lubio nega prihod.*

C. ^[9]*Imei flis, de skorai k meni prides,* ^[10]*zakai Demas ie mene zapustil, lubi le-ta sveit inu ie vlekal v Tessaloniko, Crescens v to Galacio, Titus v to Dalmacio,* ^[11]*Lucas ie sam per meni.*

858| 2 Pt 1,14.

2. Pet. 1.⁸⁵⁸

859| 1 Kor 9,25.
1 Pt 5,4.

1. Cor. 9.⁸⁵⁹
1. Pet. 5.

860| Kol 4,14.
Flm 1,24.
Kol 4,14.

Col. 4.
Phil. 1.
Col. 4.⁸⁶⁰

TA IIII. CAP.

meni. Marcota vzemi k sebi inu ga sebo perpelai, zakai on ie meni priden pri službi.

^[12]Tihica sem v to Efexo poslal. ^[13]Ta plasčič, kateri sem v Troadi per Karpu pustil, kadar prides, pernessi sebo, inu te buqve, suseb pag ta pergamen.

^[14]Aleksander, ta kovač, ie meni veliku zleiga sturil, ta Gospud poverni nemu po nega dellih, ^[15]pred katerim varui se ti tudi, zakai on ie sylnu tim našim besedam zuper stal. ^[16]V ti mui pervi odgovori meni nisče nei poleg stal, temuč vsi so bili mene zapustili, tu nim ne bodi persoyenu.

^[17]Ampag ta Gospud ie poleg mene stal inu ie mene močniga delal, de skuzi mene tu pridigarstvu ie poterienu inu de so vsi aydi slišali inu iest sem izdert iz tiga levskiga garla.

^[18]Inu ta Gospud bode mene odrešil od vsakiga hudiga della inu me bo ohranil v tim suim nebeškim kralovstvi, katerimu bodi čast od vekoma do vekoma. Amen. ^[19]Povei službo

tei Prishki inu timu Aqvilu inu tega Onezifora družini. ^[20]Erastus ie ostal v tim Corintu, Trofima pag sem pustil v tim Miletu bolniga. ^[21]Imei flis, de prides pred zymo. Tebi službo spoveidaio Evobulus inu Pudens inu

R Linus

i. Tim. i. ⁸⁶¹

861| 1 Tim 1,20.

Act. 18. ⁸⁶²
Rom. 16.

862| Apd 18,2.
Rim 16,27.

Act. 21. ⁸⁶³

863| Apd 21,29.

II. LYST H TIMOTEU.

*Linus inu Claudia inu vsi bratie. ^[22] Ta
Gospud Jezus Cristus bodi s tuiem Duhum.
Ta gnada bodi z vami.
Amen.*

*Ta drugi lyst h Timoteu ie pissan iz Ry-
ma, kadar ie Paulus druguč pred
tiga cessarie Nero bil
postavljen.⁸⁶⁴*

SVE-

864 | T. dodal; enako L1545
in D; SSP nima, V samo
»amen«.

TA I. CAP.
S V E T I G A
PAVLA LYST
h Titu.

TA I. CAP.

A. Pridigary imajo svoje vere inu vuka
gvišni biti. B. Ludie pavsod potrubuio
zveistih pridigariev, de vuče, svare,
troštaio, zepelavcem, lažnikom zuper
stoie.

PAulus, en hlapec Božy inu en sel Jezusov A.
Cristuseu, po tei veri tih Božyh izvolenih
inu spoznanu te risnice, kir ie po Božy voli ^[2]
v tim vupanu tiga večniga lebna, kateri ie
Bug, kir ne laže, oblubil pred večnimi čassi. ^[3] Rom. 3. ⁸⁶⁵
Ampag on ie rezodil v tih nega lastnih čassih
to suio besedo skuzi to pridigo, kir ie meni
zevupana, po tim poročenu Božym našiga
ohranenika, ^[4]timu Titi, muimu pravimi ^{2. Cor. 8. ⁸⁶⁶}
synuvi, po nayu obeiu gmajn veri, gnada,
milost, myr od Buga Očeta inu od Gospudi
Jezusa Cristusa, našiga ohranenika. ^{Ephes. 1. ⁸⁶⁷}
^{Phil. 1.}

865| Rim 3,26.

866| 2 Kor 8,23.

867| Ef 1,2.
Flp 1,2.

R₂ Za

H TIMŪ TITŪ.

- B. ^[5]*Za tīga volo sem iest tebe v ti Creti pustil, de te riči, kir mankaiu, imaš popraviti inu de ti sem tar tam po meistih te starisē posta- viš, koker sem tebi bil poročil. ^[6]Kir ie eden pres tadla, ene same žene mož, kir ima verne otroke, kir neso obdolženi, de bi bili nezmas- ni, prossary inu nepokorni. ^[7]Zakai en ščoff mora biti pres tadla, koker en šafar Božy, nekar suie terde misli, nekar serdit, nekar en vinski požreh, nekar en boinik, ne ima nespo- dobniga dobitka želeiti, ^[8]temuč de rad er- perguie, de se dobrih riči flissa, de ie treživ, pravičin, bogaboieč, žmassen, ^[9]kir se terdnu derži te bessede, kir ie gvišna, kir zna vučiti inu kir more tudi opominati s teim zdravim navukom inu premoči te, kir župer govore. ^[10]Zakai nih ie dosti, kir se ne puste vižati, so vnucni klafary inu žepelavci, nerveč ty, kir so iz te obreže, ^[11]katerim se moraiio ta vusta žamašiti, kir cile hiše prevračaio inu vuče riči, kir se ne spodobio žavolo gardiga dobit- ka. ^[12]Eden iz nih, nih lastni prerok ie dial, ty Cretery so vselei lažniki, hude beštie, lyni trebuh. ^[13]Le-tu pričovane ie risnič-*
- 868| 2 Tim 3,6.13.
Mt 24,9.24. 2. Tim. 3.
Matth. 24.⁸⁶⁸
- 869| 3 Mz 10,9.11.
Ef 5,18. Levit. 10.⁸⁶⁹
Ephes. 5.
- 870| 2 Esd 4. 2. Esd. 4.⁸⁷⁰
- 871| Apd 15,1.
2 Kor 11,13. Act. 15.
2. Cor. 11.⁸⁷¹
- 872| 2 Tim 3,13.6. 2. Tim. 3.⁸⁷²
- 873| Pesnik Epimenid s
Knososa (6 st. pr. Kr.),
Cretica (Κρητικά). Epimeni-
des.⁸⁷³

nu

TA I. CAP.

nu. Za tiga volo svari ti nee ostru, de bodo zdravi v ti veri, ^[14]de ne rodio za te iudovske basni inu za cloveiske zapuvidi, kir se obračαιο od te risnice. ^[15]Tim čistim ie vse čistu. Ampag tim nečistim inu nevernim nei ništer čistu, temuč nečista ie nih missal inu veist. ^[16]Oni pravio, de znaio Boga, oli s teim dianem ga zataie, potehmal so taki, na katerih Bug ima eno grozo, inu ne slušαιο inu so k vusakimu dobrimu dellu odverženi.

Matth. 12, 23.
Rom. 14.⁸⁷⁴

874| Mt 12,43; 23,25–26.
Rim 14,14–20.

TA II. CAP.

A. Z le-takimi delli, nekar z mašami, s kadilom, z rumanem, se služi prou Bogu, tu vsaki zamer kai, kai S. Duh vuči. B. Milost Božya v Cristusu vse ludi vuči, de brumni inu dobri bodo.

T*I pag govori te riči, kir se spodobio h A. timu zdravimu nauku, ^[2]de ty stariši bodo treživi, pošteni, zmasni, zdravi v ti veri, v ti lubežni, v tim volnim terplenu. ^[3]Tim starim ženom glih taku, de se izkažo z gvan-
tom, kir se tim svetnikom spodobi, de ludi ne opravlaio, de se timu vinu ne vdado, de*

1. Tim. 2.⁸⁷⁵

875| 1 Tim 2,9.

1. Tim. 5.⁸⁷⁶

876| 1 Tim 5,1–2.

R 3 vuče

H TIMŮ TITŮ.

- 877| 1 Mz 3,16. Gen. 3.⁸⁷⁷ *vuče, kai ie pošțenu. [4]De te mlade žene vuče, de bodo pošțene, nih može lubio, de otroke imao za lubu, [5]de bodo trezive, pokorne nih možem, de ta besseda Božya ne bo hudu slišala. [6]Te mlade možie glih taku opominai, de bodo modri. [7]Povsod pag, v seh ričeh se ti izkaži en exempel tih dobrih dell s teim celim pravim vukum, s pošțenem, [8]zdravo inu pres tadla bessedo, de ta, kir bo zuper, bo zasromovan inu ne bo imel, de bi kai hudiga od vas govuril. [9]Te hlapce opominai, de nih gospudom bodo pokorni, de se flissaio nim v seh ričeh dopasti, de ne odgvarieio, [10]de ne kradeio, temuč vso dobro zveisćino izkažo, de oni ta navuk Božy našiga ohranenika v seh ričeh čestniga delaiio.*
- 878| 1 Tim 4,12. 1 Pt 5,3. 1. Tim. 4.⁸⁷⁸ 1. Pet. 5.
B. [11]Zakai ta gnada Božya, kir izveliča, se ie izkazala vsem ludem, [12]ta nas vuči, de se imamo odpovedati vsimu, kar ie Bogu zuper inu tim posvitnim luštom, inu de trezivu inu pravičnu inu po Božy voli živimo na tim sveitu. [13]Inu de čakamo
na tu
- 879| 1 Pt 2,15; 3,9. 1. Pet. 2-3.⁸⁷⁹ *na tu*
- 880| Ef 6,5-8. Kol 3,22. 1 Pt 1,14-15. Ephes. 6. Col. 3. 1. Pet. 1.⁸⁸⁰
- 881| 1 Jn 2,16. 1. Joh. 2.⁸⁸¹

TA II. CAP.

na tu izveličansku vupane inu izkazane te česti tiga velikiga Boga inu ohranenika našiga Jezusa Cristusa, ^[14]kateri ie sam sebe dal za nas, de ie nas odrešil od vsake krivice inu ie očistil sam sebi en folk h ty sui lastyni, kir se bo flissal dobrih dell. ^[15]Le-te riči ti govori inu opominai inu svari zo vso oblastio inu nisče ne ima tebe ferahtati.

Matth.
25.⁸⁸²

882| Mt 25,31.

Rom. 8.
Gal. 3.
Act. 17.
Ephes. 5,2.⁸⁸³

883| Rim 8,3.
Gal 3,13.
Apd 15,10.
Ef 5,2; 2,10.

TA III. CAP.

A. Verni se pruti gosposčini, vsem ludem poštenu derže. B. Summa evangel-skiga navuka. C. pridigary imaiio le-te riči, kir slišio h timu izveličanu, vučiti, pred kecary se varovati.

O *Pominai nee, de tim vyudom inu A. gosposčini bodo podverženi inu de tim oblastnikom bodo pokorni inu de bodo perpravleni k vsakimu dobrimu dellu. ^[2]De od obeniga hudu ne govore, de se ne kreigaiio, temuč de vse na bulše oberno inu de vso krotkoto izkažo pruti vsem ludem. ^[3]Zakai mi smo tudi nekadai bili norci, nepokorni, zahaiavci, smo služili tim luš-*

Rom. 13.⁸⁸⁴
1. Pet. 2.

884| Rim 13,1.
1 Pt 2,13.

R₄ tom

H TIMŮ TITŮ.

tom inu mnogeterim želam, smo prebivali v ti hudobi inu v nydu inu smo nydali inu souvražili eden drugiga.

B. ^[4]*Kadar se ie pag ta dobruta inu periazzen Božya našiga obranenika izkazala pruti tim ludem, ^[5]nekar zavolo tih dell te pravice, kir smo mi sturili, temuč po tei sui milosti ie nas izveličane sturil skuzi to kopel tiga druguč roistva inu ponovlena tiga Svetiga Duha, ^[6]kateriga ie čez nas vlyl obilnu skuzi Jezusa Cristusa, našiga obranenika, ^[7]de skuzi tiga istiga gnado smo mi pravični inu erbiči sturieni tiga večniga lebna po tim zevupani. ^[8]Timu ie gvišnu taku.*

C. *Le-te riči iest hočo, de ti terdnu vučiš, de ty, kir so verovali Bogu, de skerbe, de bodo v tim stanu tih dobrih dell naideni. Le-te riči so dobre inu pridne tim ludem. ^[9]Tu norSKU vprašane pag inu te registre od tih žlaht, to zdražbo inu kreigane zavolo te postave, zepusti, zakai one so nepridne inu ličkake. ^[10]Pred enim kecarskim človeikom, po enim inu drugim opominanu bežži ^[11]inu imaš veiditi, de kir ie tag, ie prever-*

nen

885| 2 Tim 1,9.
5 Mz 33,11.

2. Tim. 1.
Deut. 33.⁸⁸⁵

886| Rim 8,17.24.
Jn 3,3.5.8.
Ezk 36,25-27.

Rom. 8.
Joh. 3.
Ezeh. 36.⁸⁸⁶

887| Apd 15,11.
Ef 2,8.

Act. 15.
Ephes. 2.⁸⁸⁷

888| Iz 48,9.
1 Tim 1,4; 6,4.
2 Tim 2,14.16.23.

Esa. 48.
1. Tim. 1.6.
2. Tim. 2.⁸⁸⁸

889| Mt 18,15-17.
2 Tes 3,6.
Rim 16,17.

Matth. 18.
2. Tess. 3.
Rom. 16.⁸⁸⁹

TA III. CAP.

nen inu greiši inu sam suio sodbo se ferda-
mnuie. ^[12] Kadar iest h tebi pošlem tiga Arte-
mana oli Tyhica, taku skorai k meni v to
Nikopolin pridi, zakai iest sem si naprei vzel
undukai čez zymo biti. ^[13] Žena, tiga doctarie
tih pravd, inu Apolla odpravi s flissom, de
nim ništer doli ne puidе. ^[14] Inu de ty naši se
navučе, de se v tim stanu tih dobrih dell pu-
ste naiti h ti potrebi, de ne bodo pres sadu. ^[15]
Tebi vsi ty, kir so z meno, službo spovedaio.
Povei službo tim, kir nas lubio
v ti veri. Gnada zo vsemi
vami. Amen.

PISSAN IZ NICO-
polis iz Macedonie. ⁸⁹¹

Act. 18.
1. Cor. 3.16. ⁸⁹⁰

890| Apd 18,24.
1 Kor 3,4–6; 16,12.

891| T. dodal; enako
L1545 in D; V samo
»amen«; SSP nima
dodatka.

R₅ SVE-

H TIMŮ FILEMONŮ.
S V E T I G A
PAVLA LYST
h timu Filemonu.

TA I. CAP.

A. Vernih lubezan z dostimi ričmi bližnim pomaga. B. Pridiga, pokura človeika iz grešnika svetnika sturi. C. S. Paul veliku lubezan izkazuie na tim hlapcu.

A. **P***Aulus, ietnik Cristusov Jezusov, inu Timoteus, ta brat, Filemonu, timu lubimu inu našimu raven pomočniku ^[2]inu tei Appy lubexnivi inu Arhipu, našimu ravenvitezū, inu tei cerqvi, kir ie v tui hysi. ^[3]Gnada inu myr bodi vom od Buga, našiga Očeta, inu od Gospudi Jezusa Cristusa. ^[4]Iest zahvalim muiga Boga inu zmisslim vselei na te v tih muih molitvah. ^[5]Potehmal ie slišim od te tuie lubexni inu vere, katero ti imaš pruti Gospudi Jezusu inu pruti vsem svetnikom, ^[6]de ta vera, katero vkupe imamo, v tebi bo močna skuzi to spoznane vsi-*
ga

892| 1 Kor 1,2–3.
2 Kor 1,1–2.
Gal 1,3.

1. Cor. 1.
2. Cor. 1.
Gal. 1.⁸⁹²

TA I. CAP.

ga dobriga, kir vi imate v Cristusu Jezusu.
^[7]*Inu mi imamo veliku vesselie inu velik
trošt na tuy lubezni, zakai ta serca tih svet-
nikov so skuzi tebe, brat, spet q veku per-
pravlena.*

^[8]*Za tiga volo nai si imam veliku zevupa- B.*
*ne v Cristusu tebi zapovedati tu, kar se te-
bi spodobi.* ^[9]*Taku vsai iest hočo za volo lu-
bezni le prossiti, kir sem tag, tu ie, iest,*
Paul, sem star inu zdai tudi ietnik Jezuseu
Cristuseu. ^[10]*Prossim tedai tebe za muiga*
synu Onezima, kateriga sem iest rodil v tih Col. 4.⁸⁹³
muih zvezah, ^[11]*kateri ie bil nekadai tebi*
nepriden, zdai pag tebi inu meni veliku
priden, ^[12]*kateriga iest tebi nazai pošlem. Ti*
pag nega koker muie serce vzami ga gori.
^[13]*Iest sem ga hotel per sebi obderžati, de bi*
on bil na tuim meistu meni v tih zvezah ti-
ga evangelia služil. ^[14]*Oli iest nesem pres tu-*
ie vole hotel ništer diati, de bi ta tuia dob-
ruta ne bila permorana temuč volna.

^[15]*On ie kei za tiga volo en čas od tebe C.*
šal, de ga vekoma spet gori vzameš,
^[16]*nekar uže več koker eniga hlapca, te-*
muč več koker eniga hlapca, eniga lubiga
brata,

893|Kol 4,9.

H TIMŮ FILEMONŮ.

*brata suseb meni, koku veliku več tebi po te-
im messei inu v tim Gospudi. ^[17]Aku ti tedai
mene imaš za tovariša, taku ga vzemi gori
koker mene. ^[18]Ie li tebi kako škodo sturil oli ie
li tebi kai dolžan, tu istu meni raitai.*

^[19]*Iest, Paul, sem pissal z muio roko, iest hočo
plačati. Iest molčim, kir si ti meni sam sebe
dolžan. ^[20]Ia, lubi brat, sturi, de tebe bom
užival v tim Gospudi, ohladi tu muie serce v
tim Gospudi. ^[21]Iest sem na tu zevupane te
tuie pokorsčine tebi pissal, zakai ie⁸⁹⁴ veim, de
boš več, kar iest pravim, sturil. ^[22]Inu per tim
tudi perpravi meni erperge, zakai iest vu-
pam, de skuzi vaše prošne bom vom darovan.*

^[23]*Tebi službo spovedaio Epafra, mui raven
ietnik v Cristusu Jezusu, ^[24]Marcus, Ari-
starhus, Demas, Lucas, muy pomočniki.*

^[25]*Ta gnada našiga Gospudi Jezu-
sa Cristusa bodi z vašim*

Duhom.

Amen.

*PISSAN IZ RYMA SKŮ-
zi Onezima, hlapca.⁸⁹⁵*

895] T. dodal; enako
L1545 in D; V samo
»amen«; SSP nima
dotatka.

SVE-

TA I. CAP.

S V E T I G A P A V L A I O G R A

lyst, pissan h tim Ebreom
tu ie, tim Iudom.

TA I. CAP.

A. Cristus ie ta pusledni vučenik inu moister, obtu tim, kir za nim drugači vuče, se ne ima verovati. B. Cristusu po tim človeistvi ie dana vsa oblast. Poprei ie večni Bug obtu sledna stvar v nebi, na zemli ga imαιο molyti, slušati.

^[1] **B** Ug ie nekadai mnogeterikrat inu v A. dostih vižah govuril h tim očakom skuzi te preroke, ^[2] h puslednimu pag v letih dneh ie nom govuril skuzi tiga Synu, kateriga ie on postavil k animu erbiču čaz vse ričy, skuzi kateriga ie on tudi ta sveit sturil. ^[3] Inu kateri ie ta svitloba tiga gospostva inu ta ravenpild nega stanu inu on gori derži s to nega mogočo bessedo vse ričy. Inu on ie sturil skuzi sam sebe tu očys-
čene

Matth. 17.23.
Sap. 7.⁸⁹⁶
Col.i.

896| Mt 17,5; 23,39.
Mdr 7,26.
Kol 1,17.

S. PAVLA LYST H TIM

čene naših grehov inu on se ie posadil na to
destnico te maiestete v ti vissokoti.

B. ^[4] *Tulikain on ie bulši čez te angele ratal,
kuliku ie on enu više ime mumu nee erbal.
^[5] Zakai kadai ie kei k animu angelu dial:
Ti si mui syn, danas sem iest tebe rodil?
Inu spet, bom nega Oča, inu on bo mui
syn. ^[6] Inu spet, kadar noter pela tiga
pervičroyeniga na ta sveit, pravi: Inu vsi
angeli Božy ga bodo molyli. ^[7] Od angelov pag
pravi: On sturi te suie angele duhuve inu ta
ogneni plamen k suim služabnikom. ^[8] Am-
pag od tiga synu (pravi): O, Bug, tui stol
terpy od večnusti do večnusti, ta palica tui-
ga kralevstva ie ena ravna palica. ^[9] Ti si
lubil to pravico inu krivino sovražil, obtu ie
tebe, o, Bug, tui Bug žalbal s teim olem tiga
vesselia čez tuie tovariše. ^[10] Inu ti, Gospud,
si od začetka gruntal to zemlo inu ta nebessa
so tu dellu tuih rok. ^[11] Ta ista konec vžamo, ti
pag ostaneš inu vse, koker gvant staru pride
^[12] inu ti nee koker en gvant preminiš inu bodo
premi-*

897| Ps 2,7; 89,28.
2 Sam 7,14.
1 Krn 17,13.
Ps 97,7.
Ps 110,2.
Ps 45,7–8.

Psal. 2.89.
2. Reg. 7.
1. Paral. 18.
Psal. 79.
Psal. 110.
Psal. 45.⁸⁹⁷

898| Ps 102,26–28.
Ps 110,1.
1 Kor 15,25.
Heb 10,12–13.

Psal. 102.
Psal. 110.
1. Cor. 15.
Heb. 10.⁸⁹⁸

IUDOM. TA II. CAP.

preminena. Ti si pag glib ta isti inu tuia leita ne zmankaio. ^[13]Inu h katerimu angelu ie kadai dial: Sedi h ti mui destnici, dotle iest položim te tuie sovražnike k animu škamnu tuih nug? ^[13]Neiso li vsi kmalu služabni duhuvi vunkai poslani h timu služenu zavolo tih, kir bodo erbali tu izveličane.

TA II. CAP.

A. Vsi, kir evangeliu ne veruio, večno Božyo štraifingo na se nalagaio. B. Stuprou na sodni dan bomo vidili to Cristusevo čast, oblast inu naše izveličane, zdai le veruiemo. C. Le Cristus sam ie od Buga postavljen k animu vyudi inu izveličariu vseh vernih. D. Cristus ie to našo naturo inu revo izkussil, obtu on zna inu hoče nom iz vsake nadluge pomagati.

O*Btu mi moremo tim bule merkati na te A. ryči, katere smo mi slišali, de kei mumu ne izteko (koker ta voda). ^[2]Zakai potehmal ta besseda, kir ie bila skuzi te angele govorienu, ie bila terdna inu sledne prestoplenu inu vsaka nepokorsčina ie nee pravi lon pryela. ^[3]Koku mi tedai vydemo, aku mi za ta-*

Gen. 18.19.⁸⁹⁹

899|1 Mz 18,14; 19,15.

ku

S. PAVLA LYST H TIM

900|Bilo.

ku izvelyčane ne bomo rodili. Kateru ie bila⁹⁰⁰ prvič pravlenu skuzi tiga Gospudi, potle ie bilu od tih, kir so slišali, pruti nom poterienu^[4] inu od Buga spryčanu s teimi caihni inu čudesi inu z mnogeterimi moči inu rezdilenem tiga S. Duha po tei nega voli.

B. ^[5]Zakai on nei ta prihodni sveit, od kate-riga mi govorimo, tim angelom podvergal.
^[6]Inu eden na enim meistu pričue inu pravi, kai ie ta človik, kir ti na nega spumniš? Oli syn tiga človeka, de ga ti obysčeš.^[7] Ti si ga en maihin čas mansiga sturil koker te an-gele. Ti si ga s to hvalo inu čestio kronal inu si ga postavil čez ta della tuih rok.^[8] Ti si vse riči podvergal nega nogom. V le-tim, kir ie nemu podvergal vse riči, ništer nei izpustil, de bi nemu podverženu bilu. Oli mi še zdai ne vidimo, de bi nemu vse riči bile podveržene.^[9] Oli ništer mane mi vidimo Jezusa, kir ie bil en maihen čas ma[n]ši sturien od tih angelov skuzi tu terplene te smerti, de ie kronan s to glorio inu čestio, zavolo de ie on od te milosti Božye za vse to smert pokussil.

Zakai

901|Ps 8,5–7; 110,1.
Mt 28,18.
1 Kor 15,27.

Psal. 8.110.
Matth. 28.
1. Cor.
15.⁹⁰¹

902|Flp 2,7–9.

Phil. 2.⁹⁰²

IUDOM. TA II. CAP.

^[10]Zakai onu se ie spodobilu timu, za kate- C.
riga volo so vse riči inu skuzi kateriga so vse
riči, kir ie dosti otruk h ti večni česti perpe-
lal, de on tiga vyuda nih izveličane skuzi
terplene popolnoma sturi. ^[11]Potehmal ta, kir
posvečuie, inu ty, kir bodo posvičeni, so vsi od
eniga. Obt u se on tudi ne sramuie nee brate
imenovati, ^[12]kir pravi: Iest hočo oznaniti
tuie ime muim bratom inu v sredi te cerqve
iest hočo tebi hvalo peiti. ^[13]Inu spet: Iest se
hočo na nega zavupati. Inu spet pole: Iest inu
ty otroci, katere ie meni Bug dal.

Psal. 22.18.
Esa. 8.12.

903|Ps 22,25; 18,47.
Iz 8,17; 12,2.

^[14]Inu potehmal ty otroci so diležni tiga mes- D.
sa inu te kry, taku on tudi ie hotel glih diležen
biti, de on skuzi to smert to muč vžame timu,
kir ie to oblast te smerti imel, tu ie, timu zlu-
diu. ^[15]Inu de odreši vse te, kir so skuzi ta strah
te smerti vse nih dni bili podverženi h timu
hlapčovanu, ^[16]zakai on nigdir nei tih angelov
nase vzel, temuč on tu seime Abraamovu na-
se vžame. ^[17]Obt u ie on bil dolžan zo vso ričio
tim bratom glih biti, zavolo de on bo milostiv
inu en zveisti vissoki far v tih ričeh, kir

Osee 13.
1. Cor. 15.
1. Tim. 1.

904|Oz 13,14.
1 Kor 15,50.55.
1 Tim 1,15.

S se imaio

S. PAVLA LYST H TIM

se imajo pred Bugom opraviti, de očisti te grehe tih ludi. ^[18] Zakai v tim, kir ie on ter-pil inu izkušēn bil, more on tudi tim, kir bodo izkušēni, pomagati.

TA III. CAP.

A. Cristus je Bug inu Gospud, Moizes pag inu preroki so le hlapci. Obtū se ima gospodariu vēč slušati. B. Sledni ima Cristusa poslušati, nemu verovati per ferdamanu nega duše. C. Evangeli pridigovane pres vere nikogar ne izvelyča.

A. ^[1] **Z** A tiga volo vi, bratie svety, kir ste diležni tiga nebeskiga poklicane, merkaite na tiga iogra inu vissokiga farye tiga našiga spoznane Jezusa Cristusa, ^[2] kateri ie zveist timu, kir ga ie postavil, koker ie tudi Moizes bil v ti celi sui hyši. ^[3] Ampag le-ta ie vėgše česti vreden koker Moizes. Potehmal to vėgšo čast ima, kir to hyšo cimpra koker ta hyša. ^[4] Zakai sledna hyša bo od nekoga scymprana, ta pag, kir ie vse riči scympral, ie Bug. ^[5] Inu Moizes ie bil zveist v ti nega celi hyši koker en služabnik h pričovanu od tih ričy, kir so

905 | 2 Mz 25,8.

Exod. 25. ⁹⁰⁵

IUDOM. TA III. CAP.

kir so se imeile praviti. ^[6] Ampag Cristus koker en syn čez to suio hyšo, katera hyša smo mi, aku mi tu zevupane inu to hvalo tiga vupane terdnu do konca obderžimo.

^[7] Obtukoker Sveti Duh pravi, aku vi bote **B.** danas to nega štymo slisali, ^[8] taku vi ne obterdite vašiga serca koker v tim rezdraženu na ta dan te izkušnave v ti pusčavi, ^[9] gdi so ty vaši očeti mene izkušovali inu skusili ^[10] inu so vidili ta muia della sthyridesseti⁹⁰⁷ Psal. 95.⁹⁰⁶ Heb. 4.
leit. Zatu sem iest le-tei žlahti bil nevulen inu sem dial, oni vselei s teim sercom zahaeio inu neso znali tih muih potov. ^[11] Obtukoker sem nim tudi v muim serdu persegal, de oni ne imaio pryti v mui pokoi.

^[12] Gledaite, lubi bratie, de kei du vmei **C.** vami ne bo imel hudobnu, nevernu serce, kir bi stopilu od tiga živiga Boga, ^[13] temuč opominai eden drugiga vsag dan, dotle se pravi danas, de se kei du vmei vami ne obterdi skuzi goluffio tiga greha. ^[14] Zakai mi smo Jezusa Cristusa diležni ratali, aku mi ta začeti stan do konca

S 2 terdnu

906| Ps 95,7–11.
Heb 4,3.

907| Štyridesseti.

S. PAVLA LYST H TIM

terdnu obderžimo, ^[15]suseb v tim, kir pravi: Danas, aku vi bote slišali nega štymo, ne obterdite ta vaša serca koker v tim rezdražženu. ^[16]Zakai ty eni, kadar so slišali, so ga bili rezdražžili, oli nekar vsi, kir so vunkai vlekli iz Egipta skuži Moizesa. ^[17]Katerim pag ie bil serdit štiridesseti leit? Nei li tim, kir so grešili? Katerih vudi so pali v ti pusčavi, ^[18]katerim pag ie prisegal, de ne imao k nega pokoyu pryti? Samuč tim, kir neso verovali ^[19]inu taku mi vidimo, de neso mogli noter puiti zavolo nevernosti.

908|4 Mz 14,29.

Num. 14.⁹⁰⁸

TA IIII. CAP.

A. Nekar poslušavci Božye bessede temuč slušavci v nebu prido. B. V tu izvelyčane h timu pravimu praznovanu inu pokoyu le-ty verni prydo. C. Božya besse-da ie stonovita inu opravilna.

909|I.e. A.

B.⁹⁰⁹ **B** *Vimo se tedai, de mi to oblubo pryti v ta nega pokoi ne zamudimo inu de oben od nas od žada ne ostane. ^[2]Zakai onu ie nom tudi oznanenu koker nim. Oli nim ta pridigana besseda ništer nei pomagala, kadar*

910|Lk 11,28.

Luc. 11.⁹¹⁰

IUDOM. TA IIII. KAP

kadar ta vera nei bila perložena od tih, kir so no slišali. ^[3]Zakai mi, kir veruiemo, puidemo v ta pokoi, koker on pravi, iest sem v tim muim serdu persegal, de oni v ta mui pokoi ne puido. Inu kadar so ta della od začetka tiga svita bila dokonana, ^[4]pravi eden v enim meisti, od tiga sedmiga dne le-taku. Inu Bug ie počival na sedmi dan od vseh suih dell, ^[5]inu v le-tim drugim tudi spet, oni ne puido v mui pokoi.

Psal. 95.⁹¹¹

911|Ps 95,11.

Gen. 2.
Deut. 4.⁹¹²

912|1 Mz 2,2.
5 Mz 4,32.

^[6]Inu potehmal še naprei stoy, de eni v ta isti prido inu de ty, katerim ie bilu naprei oznanenu, neso noter k nemu prisli zavolo nih nevere. ^[7]Inu on nim spet za dolgim časom en drugi dan postavi naprei, kir pravi skuzi Davida. Danas, koker ie poprei pravlenu, danas, aku vi bote nega štymo slišali, taku ne obterdite ta vaša serca.

Hebr. 3.⁹¹³

913|Heb 3,7.8.15.

^[8]Zakai de bi Iozue nee bil h timu pokoyu perpravil, on bi ne bil potle več od eniga drugiga dne govuril. ^[9]Obtu ie še enu počyvane puscenu tim Božym ludem, ^[10]Zakai kateri ie v ta nega pokoi prišal, ta isti tudi počyva od suih dell koker Bug od suih.

S 3 Hiti-

S. PAVLA LYST H TIM

^[11] *Hitimo tedai pryti v ta isti pokoi, de kei eden v ta isti exempel te nevere ne pade.*

^[12] *Zakai ta besseda božya ie živa inu močna inu ie ostreši koker oben meč, kir na obei strani reiže, inu gre noter, de rezdyli dušo inu ta duh, tudi mužk inu te kostey. Inu ona ie en rihtar tih missel inu naprei vžeti-ga tiga serca. ^[13] Inu obena stvar nei nevide-ča pred nim, temuč vse ričy so nage inu re-zodivene pred nega očyma, od tiga mi govorimo.*⁹¹⁵

914| Sir 15,18–20.

Eccles. 15.⁹¹⁴

915| T. je Heb 4,14–16 dal k 5. poglavju.

TA V. CAP.

A. Le sam Jezus ie vseh vernih zveisti papež, bessednik pred Bugom. B. Le Cristus sam ie ta pravi višši far, kir ie vsem vernim sprosil inu zaslužil ta večni leben. C. Verni imao v veri inu v zastopu svetiga pisma rasti.

916| Številčeno kot Heb 4,14.

A.⁹¹⁶ **K** Adar mi tedai eniga velikiga vissokiga farye Jezusa, Synu Božyga, imamo, kir ie noter skuzi nebessa šal, deržimo mi tedai le-tu spoznane.⁹¹⁷ Zakai mi ne imamo eniga vissokiga farye, kir bi ne mogel z našo šibkoto poterplene imeiti, temuč kir ie izkušēn v seh ričēh glich koker

917| Številčeno kot Heb 4,15.

IUDOM. TA V. CAP.

koker mi mumu tiga greha. ^[Heb 4,16] *Obtu per-* Heb. 6.8,9.
stopymo z gvisnim zevupanem b timu stollu Rom. 3.⁹¹⁸
te gnade, de obderžimo to milost inu de
naidemo to gnado na ta čas, kadar nam bo
pomuči potreba.

^[1] *Zakai sledni visši far, kir se iz tih ludi B.*
vzame, ta bo za te ludi pruti Bogu po-
stavlem, ⁹¹⁹ *de offruie te daruve inu offre za*
te grehe, ^[2] *kir more lahku enu poterplene*
imeiti s teimi, kir so neumni inu zahaieio.
Potehmal ie on tudi s to šibkoto obdan, ^[3]
obtu on mora tudi koker za te ludi taku za
sam sebe offrovati za te grehe. ^[4] *Inu nisče ne*
vzame sam sebi to čas, temuč kateri ie pok-
lycan od Buga koker ta Aaaron. ^[5] *Glih taku*
Cristus se nei sam sebe v to čas posadil, de
bi on ta visši far bil, temuč ta, kir ie k ne-
mu dial: Ti si mui Syn, danas sem iest te-
be rodyt. ^[6] *Inu koker drugdi pravi: Ti si en*
farr vekoma, po tei ordningi Melhizedevi.
^[7] *Katerih ie v tih dneih tiga nega messa z*
velikim vpitie[m] inu selzami te prošne
inu molytve offral timu, kir ga ie mogel od
smerti odrešiti. Inu on ie bil uslišan, zatu
kir ie Boga poštoval. ^[8] *Inu nai si ie on Božy*

S 4 Syn

918| Heb 6,20; 8,3; 9,9.
Rim 3,10–12.

919| Postavljen.

Psal. 2.
Hebr. 1.
Psal. 110.⁹²⁰
Heb. 7.

920| Ps 2,7.
Heb 1,5.
Ps 110,4.
Heb 7,17.

S. PAVLA LYST H TIM

921|Jn 17.

Joh. 17.⁹²¹

Syn bil, ništer mane se ie on skuži te riči, kir ie terpil, navučil to pokorsčino. ^[9]Inu kadar ie bil posvičen, ie on en urzaher tiga večniga izvelyčane vsem teim, kir bodo nemu pokorni. ^[10]Inu on ie bil od Buga imenovan en visši far po tei ordningi Melhizedevi.

C. ^[11]*Od kateriga bi mi imeli veliku govoriti inu se tesku izložy, zavolo kir ste liny ratali h timu poslušanu. ^[12]Zakai vi bi imeli izdavnu vučeniki biti, taku vi potrubuiete, de vas spet te perve puhštabe tih božyh besed vučimo inu ste ty ratali, kir mleku inu nekar močno špyžo potrubuio. ^[13]Zakai katerimu se mora še mleku dati, ta isti nei izkušēn v ti besedi te pravice, zakai on ie enu deite. ^[14]Tim popolnim pag sliši ta močna spyža, tu ie tim, kir zavolo navade imaiō izkušēne vume h timu rezloženu tiga dobriga inu hudiga.*

922|1 Kor 14,20.
1 Pt 2,2.

1. Cor. 14.⁹²²
1. Pet. 2.

TA VI. CAP.

A. Strašnu grozovitu grešio, Cristusa cryžaio inu zašpotuio vsi ty, kir od prave vere pado. B. Prava vera se izkazuie v tim vupanu, v lubezni nu volnim terplenu, s teim se prou služi Bogu inu v tu izvelyčane pride.

Obtu

IUDOM. TA VI. CAP.

OBtu mi hočmo zdai ta navuk od za- A.
četka tih Cristusevih ryči pustiti inu
naprei h ti popolnosti puiti. Mi ne hočmo
spet ta grunt polagati od pokure, od tih
mertvih dell inu od te vere na Buga, ^[2]od
kersta, od navuka, od gori polagane tih rok,
od gori vstaiena tih mertvih inu od večne
pravde. ^[3]Inu tu hočmo sturiti, aku Bug
perpusti. ^[4]Zakai onu ie nemogoče, de ty, kir
so enkrat resvičeni bili inu so pokussili ta
nebeški dar inu so diležni ratali Svetiga
Duha ^[5]inu so pokusili to dobro bessedo
Božyo inu moči tiga prihodniga svita, ^[6]aku
proč pado (inu spet sami sebi Božyga Synu
križaiu inu zaspotuio), de bi se spet ponuvi-
li h ti pokuri. ^[7]Zakai ta zemla, kir ta dež
pye, kir čez no čestu pride inu pernesse prid-
nu zeele tim, od katerih ie udelana, ta ista
prime ta žegen od Buga. ^[8]Katera pag ternie
inu ossat pernesse, ie nepridna inu tei pre-
kletvi blizj, katera se h puslednimu sežge.

^[9]Mi pag, vi lubeznivi, se zevupamo, od B.
vas bulšiga inu timu izvelyčanu blizjše, aku
glijh taku govorimo. ^[10]Zakai Bug nei krivi-
čin, de bi on pozabil tu vaše diane inu del-

S 5 lu

Matth. 12.
3. Pet. 2.
Heb. 10.⁹²³

923| Mt 12,45.
2 Pt 2,20–21.
Heb 10,26–27.32.

Esa. 55.⁹²⁴

924| Iz 55,10.

S. PAVLA LYST H TIM

lu te lubežni, kateru ste izkazali pruti nega imenu v tim, kir ste služili tim svetnikom inu še zdai služite. ^[11]Mi pag želimo, de en vsaketeri iz vas ta isti flis izkaže, de tu vupane terdnu do konca obderži, ^[12]de ne bodete liny temuč postopavci tih, kir so skuži to vero inu volnu terplene erbali to oblubo. ^[13]Zakai kadar ie Bug timu Abaramu oblubil inu kadar on nei imel vegašiga, per katerim bi persegel, ie on per sam sebi persegel, ^[14]rekoč: Za risnico, iest hočo tebe žegnati inu gmerati. ^[15]Inu kadar ie z volnim terplenem čakal, ie on dosegel to oblubo. ^[16]Ty ludie persequio per enim vegašim, koker so oni, inu kadar se ta persega h poterienu sturi, taku ie vsiga krega en konec. ^[17]V katerim, kadar ie Bug hotel tim erbom te oblube obilnu izkazati, de ta nega svit ie stonovite[n], ie on vmeis polužil to persego, ^[18]zatu de mi skuži dvei riči, kir se ne premine (v katerih ie nemogoče, de bi Bug lagal), imamo en močan trošt. ^[19]Mi, kir tiakai bežymo, de obderžimo tu nom naprei stavlenu vupane, katero mi deržimo koker eno žiher inu terdno ankoro te naše duše,

925| 1 Mz 22,16–17;
12,2; 17,4.

Genes. 22.
12.17.

IUDOM. TA VII. CAP.

*še, kir gre v tu noterne tige predelaniga per-
ta. ^[20] Tiakai ie noter šal za nas ta predhodeč
Ježus, kir ie sturien en večni viši far po tim
redu Melhizedevim.*

TA VII. CAP.

A. Melhizedeh ie ena figura oli podob-
nu premeinene Cristusevu. Tu iudovsku
papešku farstvu, offrovane, mašovane, so
skuzi Cristusa doli diane inu odveržene. B.
S teim Davidom spryčui, de tu Cristusevu
farstvu ie večnu, Moizesovu pag le en čas
ima terpeti. C. Le Cristus ima ta pravi
noterni mašni gvant, v katerim Bogu do-
pade, tih drugih so smerdeči.

Z Akai le-ta Melhizedeh ie bil en kral A.
v tim Salem, en far tige nervišiga
Boga (kateri ie bil Abraamu pruti prišal,
kadar se ie bil povernil od poboya tih kralev
inu ga ie žegnal, ^[21]⁹²⁶ katerimu ie Abraam
tudi desetino dal od vsiga blaga), kateri
nerpoprei se on tolmači en kral te pravice.
Potle ie on tudi en kral Salem, tu ie, en
kral tige myru, ^[31] pres očeta, pres matere,
pres žlahte inu on ne ima začetka tih dnev
inu konca nega života, temuč on ie per-
glihan

926| Tukaj se nova vrstica
začenja znotraj oklepajev
Trubarjevega teksta.

Gen. 14.⁹²⁷

927| 1 Mz 14,20.

S. PAVLA LYST H TIM

glihan timu Božymu Synuvi inu ostane en far vekoma. ^[4]Gledaite pag, koku velik ie le-ta, katerimu tudi Abraam, ta veliki očak, to desetino daie od tiga obrupane ^[5]inu gvišnu ie, de ty otroci, kir so od Levi, kadar tu farstvu prymo, imai eno zapuvid, de to desetino od ludi, tu ie, od nih bratov po tei postavi iemlo, nai si so oni tudi iz tih Abraamovih ledaviev prišli.

^[6]Ampag ta, kateriga žlahta nei imenovana vmei nimi, iemle to desetino od Abraama inu žegnuie tiga, kir ie oblubo imel. ^[7]Nu pres vsiga zuper govori ena ie timu taku, de ta mansi ie žegnan od tiga vegšiga. ^[8]Inu tukai ty ludie, kir umerio, iemlo to desetino, ampag tamkai ta, od kateriga se pryčue, de ie živ. ^[9]Inu (de iest taku govorim) ta Levi, kir to desetino iemle, ie v tim Abraami desetino daial. ^[10]Zakai on ie še tedai v tih ledavieh tiga očeta bil, kadar ie Melhizedeh pruti nemu bil prišal.

B. ^[11]Nu ie li tedai tu dokonane skuzi tu levitisku farstvu sturienu (zakai pod tim istim ie ta folk to postavo pryel), kai ie tedai bilu več potreba, de ie imel en drugi far prytiti?

928 | 4 Mz 18,21.
5 Mz 18,1.
Joz 14,1–5.

Num. 18.
Deut. 18,
928
Jos. 14.

IUDOM. TA VII. CAP.

ti? Po tei ordningi Melhizedevi inu nekar
 po tei ordningi Aronski? ^[12] Zakai kadar se tu
 farstvu premini, taku se ta postava mora
 tudi preminiti. ^[13] Zakai le-ta, od kateriga se
 le-tu govori, ie od ene druge žlahte, od kate-
 re nei oben nigdar timu altariu služil. ^[14] Za-
 kai očytu ie, de naš Gospud ie od te žlahte
 Iuda royen, h kateri žlahti Moizes od far-
 stva ništer nei govuril. ^[15] Inu le-tu ie še oči-
 tiše. Aku po tei viži Melhizedevi gori vsta-
 ne en drugi far, ^[16] kateri nei po tei postavi te
 messene zapuvidi sturien, temuč po tei moči
 tiga nerezločeniga lebna. ^[17] Zakai on le-taku
 pryčuiie, ti si en far vekoma po tei ordningi
 Melhizedevi. ^[18] S tem on to predno zapuvid
 zamečuiie zavolo nee šibkote inu nepridnosti.
^[19] Zakai ta postava nei ništer mogla popol-
 noma sturiti temuč ie bila enu napelovane k
 animu bulšimu vupanu, skuži kateru se mi
 h Bugi perbližuiemo. ^[20] Inu tu ie tudi veliku,
 kir on nei pres persege (postavljen). Zakai oni
 so pres persege fary ratali, ^[21] ampag le-ta s to
 persego, skuži tiga, kir ie k nemu dial,
 ta Gospud ie persegel inu ga ne bo
 grevalu. Ti si en far vekoma po tei ordnin-
 gi

Psal. 110.⁹²⁹

929|Ps 110,4.

Gen. 49.⁹³⁰
Matth. 1.

930|1 Mz 49,10.
Mt 1,3.

Heb. 3.
Psalm 110.⁹³¹

931|Heb 5,6.
Ps 110,4.

Psal. 110.⁹³²

932|Ps 110,4.

S. PAVLA LYST H TIM

gi Melhizedevi. ^[22]Obtu ie Jezus eniga veliku bulšiga testamenta en prerok postal ^[23]inu nih ie veliku bilu, kir so fary sturieni, zavolo kir ta smert nih nei pustila ostati. ^[24]Ampag le-ta, zatu kir vekoma ostane, ima enu večnu farstvu. ^[25]Od tod on premore vselei izvelyčati te, kir skuži nega gredo h Bugi inu on ie vselei živ inu za nee prossi.

C. ^[26]Zakai onu se ie spodobilu, de mi eniga tacija vissokiga farye imamo, kir ie svet, nedolžen, pres madeža, odločen od grešnikov inu ie vissokeši koker so ta nebessa. ^[27]Katerimu nei potreba vsag dan koker vunim vissokim farye[m] nerpoprei za suie lastne grehe, potle za tih ludi grehe offrovati, zakai on ie tu enkrat sturil, kadar ie sam sebe offral. ^[28]Ta postava postavle vissoke farye te ludi, kir šibkoto imajo, ampag ta besseda te persege, kir ie za to postavo govoriena, postavi tiga Synu vekoma inu popolnoma.

933|2 Mz 28,29;
29,38–39.

Exod.⁹³³
28.29.

TA VIII. CAP.

A. Vse iudovske Božye službe, offri, farstvu, tabernakel so le Ctristusa pomenile. B. Bug ie oblubil en drugi testament po Moizesu, obtu ta prvi nei popolnom. Ampag ta drugi, tu ie ta evangeli, daie ptavi⁹³⁴ vuk h timu izveličanu.

934|Pravi.

Le-tu

IUDOM. TA VIII. CAP.

Le-tu ie pag ta summa tih riči, od ka- A.
terih mi govorimo, de mi imamo eni-
ga taciga vissokiga farye, kir sidy na dest-
nici na tim stollu te maiestete v nebessih
inu ie en flegar tih svetih riči inu te prave
utte, katero ie Bug inu nekar en človik gori
naredil. ^[3]Zakai sledni visši far bo po-
stavlen, de on offrui daruve inu offre, obtu
ie potreba, de le-ta tudi nekai ima, de on
offra. ^[4]Zakai kadar bi on še na zemli bil,
taku bi on far ne bil. Potehmal so tukai fa-
ry, kir po tei postavi daruve offrui, ^[5]kate-
ri služio tei podobnosti inu senci tim nebes-
kim ričym, koker ie ta Božya odgovor
govorila h timu Moizesu, tedai kadar bi
imel to vutto dokonati. Gledai, pravi, de ti
vse ričy sturiš po tim furmi, kateri ie tebi
na tei gori pokazan.

^[6]Ampag zdai ie on eno bulšo službo dobil, B.
koker ie ta, kir ie on tudi eniga bulšiga tes-
tamenta srednik inu kir na bulših oblubah
stoy. ^[7]Zakai de bi ta pervi pres tadla bil, bi
se enimu drugimu meista ne iskalu. ^[8]Zakai
o[n] ga tadla, kir pravi, pole dnevi prydo,
pravi ta Gospud, de iest hočo čez to hišo
Izraelsko inu čez to hyšo Iuda sturiti nov
testa-

Heb. 4.⁹³⁵

935|Heb 4,14.

S. PAVLA LYST H TIM

936| Jer 31,31–34.
Rim 11,27.
Heb 10,16.17.

Jerem. 31.
Rom. 11.
Heb. 10.⁹³⁶

testament, ^[9]nekar po tim testamenti, kir sem ž nih očeti sturil na ta dan, na kateri sem bil nih roko pryel inu sem nee vunkai iz Egipta izpelal. Zakai oni neso obstali v muim testamentu inu iest tudi za nee ne-sem rodil, pravi ta Gospud. ^[10]Zakai le-ta ie ta testament, kateri hočo gori narediti tei hiši Izraelski po tih istih dneh, pravi ta Gospud, iest hočo dati te muie postave v nih missel inu nee v nih serce hočo zapissati inu iest hočo nih Bug biti inu oni bodo moi folk. ^[11]Inu nisče ne bo vučil suiga bližniga inu oben suiga brata, rekoč, spoznai tiga Gospudi, zakai vsi me bodo znali, od tiga mansšiga noter do tiga vegšiga. ^[12]Zakai iest hočo milostiv biti nih krivini inu nih grehom inu na nih hudubo iest nečo več zmisliti. ^[13]V tim, kir pravi en nov, ie ta prvi star sturil, tu pag, kir ie staru inu dosti leit terpelu, tu ie bliži nega konca.

TA IX. CAP.

A. Cristus ie ta pravi tempel, offer, luč, kruh nebeski, skrina vseh nebeskih šacov.

B. Z mes-

IUDOM. TA IX. CAP.

B. Z messom, s kryo, s cerqvami, z altary se ne mogo ty grehi iz te duše sprati, tu sama Cristusa kry sturi, tu pryčuoio vsi iogri inu preroki. C. Le sam Cristus ie ta pravi srednik vse[h] vernih pred Bugom; le nega testament, kry inu smert nas prou čisty, posvečiuie, nom dobiva celi odpustik inu ta večni leben, na kateriga samiga so vse Moizesove postave, offri inu službe kazale.

ON ie ta tudi poprei imel te suie prav- A.
de, Božye službe inu to posvitno svetust. ^[2] Zakai tukai ie bil ta prvi deil te utte, v tim ie bil ta sveičnik inu ta myza inu ty naprei položeni kruhi. Ta isti se imenuie tu svetu. ^[3] Potle za teim drugim obessenim pertom ie bila ta utta, kir se imenuie ta nersveteiši. ^[4] Ta ie imeila ta zlati kadilnik inu to skrinu tiga testamenta, pavsod okuli zlatom okovana. V ti ie bil ta pozlačeni čeber, kir ie imel ta nebeski kruh inu to šibo Aaronovo, kir se ie zelenila, inu te table tiga testamenta. ^[5] Ozgorai nad no pag sta bila ta kerubim tiga gospostva, kir sta to senco delala timu stolu te gnade, od katerih riči zdai nei časa od vsake suseb govoriti.

Ioh. 2.1.8.
12 inu s.
Paul, Co. 2.
Exod. 26.
36.40.30.
Num. 16.
Levit. 16.
3. Reg. 8.
2. Paral. 5.

937| Jn 2,14; 1,17; 8,2.
Kor 3,14.
2 Mz 26,33; 36,35;
40,5; 30,6.
4 Mz 4,25.
3 Mz 16,2.
1 Kr 8,20–21.
2 Krn 5,7.

T Nu

S. PAVLA LYST H TIM

B. ^[6]Nu kadar ie bilu taku nareienu, so ty fary vsak čas v to pervo utto hodili inu so te Božye službe dopernašali, ^[7]v to drugo pag ie ta visši far le enkrat v leiti notar šal nekar pres kry, katero ie zase inu za tiga folka nezastopnost offral. ^[8]S teim ie Sveti Duh pomeinil, de ta cesta h ti svetusti še nei rezodivena, dotle ie ta pervo utta stala, ^[9]katera ie tedai morala biti ena pergliha, v kateri so se ty daruvi inu offri offrovali, kateri ne mogo te visty tiga, kir offruie, sturiti popolnoma. ^[10]Zakai take Božye službe so le v tih spižah, v pitiei, v mnogeterim umivanu inu v pravičnosti tiga messa, katere so bile do tiga časa tiga popravlena naložene.

C. ^[11]Cristus pag ie prišal, de ie on en visši far tih prihodnih dobrut inu on ie skuži eno vegšo inu polnešo utto, kir nei z rokami sturienana, tu ie, kir nei le-tiga cympra, ^[12]on tudi nei skuži kry tih kozłov inu tellec, temuč skuži to suio lastno kry ie le en samkrat noter šal v to svetust INU IE ENU VEČNU ODREŠITVU ZNEŠIL. ^[13]Zakai aku ta kry tih iuncov inu kozłov

938 | 2 Mz 30,1–6.
3 Mz 16.3.

Exod. 30.
Levit. 16.⁹³⁸

IUDOM. TA IX. CAP.

kozlov inu ta pepel od te iunice pokropen čez te, kir so nečisti, očysti h ti čistosti tiga messa, ^[14]koku veliku več ta kry Cristuseva, kir se ie sam sebe pres vsiga madeža, skuzi Svetiga Duha Bogu offral, bode očystil to našo veist od tih mertvih dell h timu shluženu timu živemu Bogu? ^[15]Inu obtu ie on en srednik tiga noviga testamenta, de skuzi to smert, kir ie vmeis prišla, h timu odrešitvu tiga prestoplena (kir ie bil pod teim pervim testameniom⁹³⁹) ty, kir so poklycani, prymo to oblubo tiga večniga erba. ^[16]Zakai gdi ie en testament, tukai mora tudi vmeis pryti ta smert tiga, kir šaffuie. ^[17]Zakai en testament bo le-tih, kir umerio, poterien, sice dotle ie živta, kir šaffuje, ne vela. ^[18]Od tod tudi ta prvi nei bil pres kry štifan. ^[19]Zakai kadar ie Moizes sledno zapuvid po tei postavi k vusimu folku izgovoril, ie on vzel to telsko inu kozlovsku kry s to vodo inu erdečo volno inu izžopom inu ie pokropil te buqve inu vus folk, ^[20]rekoč, le-tu ie ta kry tiga testamenta, kateri ie vom Bug zapovedal. ^[21]Inu on ie tudi to utto inu vso possodo, kir ie h Božy službi

T 2 slišala,

939| Testamentom.

Exod. 24.⁹⁴⁰

940| 2 Mz 24,6.

S. PAVLA LYST H TIM

slišala, glib taku s to kryo pokrupil. ^[22]Inu skorai vse riči po tei postavi so se s to kryo očistovale inu pres prelivane te kry se ne sturi obenu odpusčane. ^[23]Obtu so morale te perglihe tih riči, kir so v nebessih, s takimi ričmi biti očistčene. Oli te nebeske riči se čistyo z bulsimi offri, koker so ty isti bili. ^[24]Zakai Cristus nei šal v te svetusti, kir so z rokami sturiene, katere so bile ene perglihe tih risničnih riči, temuč noter v ta nebessa, de se zdai izkažuie pred Božym obličiem za nas. ^[25]Inu on tudi nekar, de bi sam sebe čestče offral koker ta vissi far vsaku leitu gre noter v to svetust s ptuio kryo. ^[26]Sice on bi moral od začetka tiga svita čestče terpeiti. Ampag zdai, na koncu tiga svita, se ie on sam enkrat izkazal skuži sui lastni offer h timu rezdianu tiga greha. ^[27]Inu koker ie tim ludem postavlenu, de moraiio enkrat umreti inu potle za teim ta pravda, ^[28]taku tudi Cristus ie enkrat offran, de vzame proč te grehe od nih dosti. H drugimu pag se bo on pres greha izkazal tim, kir na nega čakaio h timu izveličanu.

941 | Rim 5,6.
1 Pt 3,18.

Rom. 5.
1. Pet. 3. ⁹⁴¹

I'UDOM. TA X. CAP. TA X. CAP.

A. Pričunie, de Moizesovi vsi žlaht offri, zavolo kir ne mogo nikogar od grehov sturiti prostiga, so doli diani. Obtu le Cristuseu offer ne⁹⁴² cryžu ie tu vse opravil. B. Skuzi Cristuseu dini offer inu kry smo prou pokropleni inu očistčeni od grehov inu de gremo po pravi cesti pred Buga. C. Zamerkaite, vzamite k serci le-te strašne bessede, vi vsi, kir ste s. evangeliu zuper oli od nega padete. D. Vsi, kir prou veruio, se morao h terplenu perpraviti.

942|Na.

Z Akai ta postava ima le eno senco tih A. prihodnih dobrut inu nekar to reč samo na sebi. Zakai s teimi offri, kir veden vsaku leitu vu eni viži offruio, ne mogo nidgar⁹⁴³ te, kir offruio, popolnoma sturiti. ^[2] Sice tu offrovane bi bilu gori nehalu, kadar bi ty, kir offruio, enkrat bili očistčeni inu obene visty ne imeili od tih grehov, ^[3] temuč skuzi te iste se sturi vsaku leitu en spomin tih grehov. ^[4] Zakai nemogoče ie, de bi ta kry tih iuncev inu kozlov te grehe proč vzela. ^[5] Za tiga volo gredoč na ta sveit on pravi, ti nesi hotel offrov, ne darov, ampag tu tellu si ti meni perpravil. ^[6] Ty sežgani offri inu grešni offri tebi ne dopado.

943|Nigdar.

Levit. 16.
Psal. 40.1.⁹⁴⁴

944|3 Mz 16,9.
Ps 40,7.

T 3 Tedai

S. PAVLA LYST H TIM

^[7] *Tedai sem rekal, pole iest pridem (v tih buqvah ie nerveč od mene pissanu), de sturim, o, Bug, tuio volo.* ^[8] *Ozgorai ie govuril, offrov inu darov, sežganih inu grešnih offrov ti nesi hotil inu oni tebi ne dopado (katerere so se po tei postavi offrovale).* ^[9] *Tedai ie govuril, pole, iest pridem, de sturim, o Bug, tuio volo. Tukai on tuo pervu proč vzame, de tu drugu gori postavi,* ^[10] *v kateri voli smo mi posvičeni skuži ta offer tiga tellessa Jezusa Cristusa, enkrat sturieniga.* ^[11] *Inu sledni farr ie gori postavljen, de on vsag dan Božye službe dopernaša inu de on čestu ene glihe offre offruie, KATERI NIGDAR NE MOGO TE GREHE PROČ VZETI.* ^[12] *Ampag le-ta ie en sam offer za te grehe offral, kir vela vekoma inu sidi na destnici Božy,* ^[13] *inu už čaka naprei, dotle ty nega sovražniki bodo podloženi k animu podnužniku nega nug.* ^[14] *Zakai on ie z enim samim offrom vekoma popolnoma sturil te, kir bodo posvičeni.*

B. ^[15] *Inu Svetu Dub nom tudi pričue, zakai kadar ie poprei govuril,* ^[16] *le-tu ie ta testament*

945| Ps 110,5.
1 Kor 15,25.

Psal. 110.
1. Cor. 15.⁹⁴⁵

IUDOM. TA X. CAP.

testament, kateri iest hočo gori narediti po tih istih dneh, pravi ta Gospudo, iest hočo dati te muie postave noter v nih serca inu noter v nih missli zapissati ^[17]inu na nih grebe inu hudubo nečo več zmisлити. ^[18]Gdi ie pag le-tih odpustig, tukai nei več offra za te grebe. ^[19]Kadar tedai, lubi bratie, imamo slobust⁹⁴⁷ puiti noter v to svetust skuzi to kry Jezusovo, ^[20]po tim novim inu živim potu, kateri ie on nom perpravil skuzi ta pert, tu ie skuzi suie messu ^[21]inu kir imamo eniga velikiga visšiga farye, postavljeniga čez to hysō Božyo. ^[22]Puidimo tedai k nemu s pravim sercem, z gvišno vero, kir smo pokropleni v naših sercih inu smo prosty od hude visty. Inu tu naše tellu ie oprano s čisto vodo, ^[23]deržimo terdnu tu spoznane tiga vupane inu se ne maimo, zakai ta, kir ie oblubil, ie zveist. ^[24]Inu gledaimo eden na drugiga, de se vmei sebo vabimo h ti lubezni inu h dobrim dellom ^[25]inu ne zapučamo⁹⁴⁸ tu naše vkupe zbrane, koker nakateri deio, temuč opominaimo se vmei sebo, inu zatu veliku več, kir vidite, de ta dan se perbližue.

T 4 Zakai

Jere. 31.
Rom. 11.
Heb. 8.⁹⁴⁶
Joh. 14.

946| Jer 31,33.34.
Rim 11,27.
Heb 8,10.12.
Jn 14,6.

947| V SSP »zaupnost«.

948| Zapuščajmo.

Heb. 4.⁹⁴⁹

949| Heb 4,14.

S. PAVLA LYST H TIM

- C. ^[26] *Zakai aku mi potle, kadar smo tu spo-
znane te risnice pryeli, z dobro volo grešimo,
taku mi uže naprei ne imamo obeniga offra
za te grebe, ^[27] temuč enu grozovitu čakane te
pravde inu pečene tiga ognja, kir bo požiral
te župernike. ^[28] Aku kei du to Moizesovo po-
stavo prelomi, ta isti more pres vse milosti
skuzi dvei oli try pryče umreiti. ^[29] Kai se
vom zdy, koku veliku več bo vegše štraifinge
vreden ta, kir tiga Božyga Synu poteptava
inu to kry tiga testamenta, skuzi katero ie
on posvičen, za nečisto ima inu tiga duha te
gnade zašpotuie. ^[30] Zakai mi znamo tiga,
kir ie dial, muie ie tu mesčene⁹⁵², iest hočo
poverniti, pravi ta Gospud. Inu spet, ta
Gospud bo sui folk sodil. ^[31] Grozovitu ie v te
roke tiga živiga Boga pasti.*
- D. ^[32] *Spumnite na te perve dni, v katerih ste vi
resvičeni inu ste en velik boi tih nadlug pre-
terpeli ^[33] en deil, kir ste zašpotovane[n] inu z
nadlugami k animu pogledu bili postavleni,
en deil pag, kir ste tovariši tih, katerim taku
gre. ^[34] Zakai vi ste z muiemi zvezami poter-
plene imeili inu ste tu obrupane tiga vasiga
blaga*

950| 5 Mz 17,6; 19,15.
Mt 18,16.
Jn 8,16–18.
2 Kor 13,1.

Deut. 17,19.
Matth. 18.
Jo. 8.
2. Cor. 13.⁹⁵⁰

951| 5 Mz 32,35.36.
Rim 12,19.

Deut. 32.⁹⁵¹
Rom. 12.

952| Maščevanje.

IUDOM. TA X. CAP.

blaga z vesselie preterpeli koker ty, kir veido, de imate enu vegše inu obstoyeče blagu v nebessih. ^[35]Obtu ne verzite proč tiga vašiga vupane, kateru ima en velik lon. ^[36]Zakai volniga terplena ie vom potreba, de kadar vi to volo Božyo sturite, primete to oblubo. ^[37]Zakai že čez en maihin čas ta, kir ima pryti, pryde inu se ne bo mudil. ^[38]Inu ta pravičin bo iz te vere živ, kateri pag se odvleče, na tim muia duša ne bo imeila dopadena. ^[39]Mi pag neismo od tih, kir bi se odvlekli inu pogubleni bili, temuč od tih, kir veruio inu to dušo ohranio.

Habac. 2.
Rom. 2.
Gal. 3.⁹⁵³

953|Hab 2,4
Rim 1,17.
Gal 3,11.

TA XI. CAP.

A. Vera zna Boga, veruie terdnu vsem Božym bessedom oblubom inu pritežom, vidi nevideče inu prihodne riči, človeka, vse nega diane, službe posvečuie. B. Pravi od moči inu opravila te vere inu de Abraam, vsi s. očaki so s to vero velike riči sturili. Nai si na tim sveitu, kar ie nim Bug oblubil, neso pryeli, so le verovali inu vupali. C. Moizes ie le iz vere velike riči delal inu dosti preterpil. D. Le ta prava vera, vse žlaht težke izkušnave tiga messa, svita, hudiča inu nadluge preterpi inu premore.

T 5 Ta

S. PAVLA LYST H TIM

A. **T**A vera pag ie enu gvišnu zanessene na te riči, kir se ne vidio ^[2] inu skuzi to so ty stariši pričovane dobili. ^[3] Skuzi to vero mi zastopimo, de ta sveit ie skuzi to besedo Božyo dokonan. de vse tu, kar mi vidimo, ie iz ničesar sturienu. ^[4] Skuzi to vero ie Abel en vegši offer offrál Bogu, koker Cain. Skuzi no ie on tu pričovane dobil, de ie pravičin, kadar ie Bug pričoval od nega darov. Inu skuzi to isto, naisi ie umerl, še zdai govori. ^[5] Skuzi to vero ie Enoh prenessen, de to smert nei vidil, inu nei bil naiden, zatu Bug ga ie bil proč vzel. zakai preden ga ie bil proč vzel, ie on imel pričovane, de ie Bogu dopal. ^[6] Inu pres vere ie nemogoče, de bi gdu Bogu dopal. Zakai kateri hoče h Bugu pryti, ta isti mora verovati, de ie (Bug), inu en povračnik tih, kir ga iščeio. ^[7] Skuzi to vero ie Noe Boga čestil inu ie to arko perpravil h timu ohranenu nega hiše tedai, kadar ie bil Božye poročene pryel od tih riči, kir se še niso vidile. Skuzi katero ie on ta sveit ferdamnal inu ie to pravico, kir skuzi to vero pryde, erbal.

Skuzi

954| 1 Mz 4,4-10.
Jn 1,1.
Mt 23,35.
1 Mz 5,24.
Sir 44,16.

Gen. 4.
Joh. 1.
Matth. 23.
Gen. 5.
Eccles. ⁹⁵⁴
44.

955| 1 Mz 6,8-9.
Sir 44,17.

Gen. 6. ⁹⁵⁵
Eccles. 44.

IUDOM. TA XI. CAP.

^[8]Skuzi to vero ie Abraam, kadar ie bil B. poklican, bil pokoren, de ie vlekai vunkai v to deželo, katero ie on imel vzeti k ani erbsčini inu on ie vunkai vlekil inu nei veidil, kam ie šal. ^[9]Skuzi to vero ie on bil en osso-benik v ti oblubljeni deželi koker v ti ptuy inu ie prebival s teim Izaacom inu Iacobom ž nega raven erbiči te iste oblube v tih ut-tah. ^[10]Zakai on ie čakal na enu meistu, kir ima en grunt, kateriga ie Bug moister inu stvarnik. ^[11]Skuzi to vero ie tudi ta Sara muč pryela, de ie noseča ratala inu čez nee starosti čas rodyła, zakai ona ie šacala tiga, kir ie ni bil oblubil, za žveistiga. ^[12]Obtu iz eniga (kir ie uže od starosti mertou bil) ie nih dosti royenu, tulikain, kuliku ie žveizd na nebi inu tiga peiska na kraiu tiga moria, kir se ne more prešteti. ^[13]Le-ty vsi so umerli v ti veri inu neso tih oblub pryeli, temuč so nee le od daleč vidili inu so vero-vali. Na tim so imeili žadosti inu spoznali, de so gostie inu ptui na zemli. ^[14]Zakai ty, kir tu govore, daio očitu na žnane, de oni eno očino deželo isčeio. ^[15]Inu gvišnu ie, de bi oni

Gen.
12.13.17.
18.21.

956| 1Mz 12,5; 13,14;
17,19; 18,1.9; 21,2.

Eccles. 44.
Esa. 55.

957| Sir 44,21.
Iz 65,16.

S. PAVLA LYST H TIM

oni na to bili zmislili, iz katere so bili vlekli, so imeili dobru čas se poverniti. ^[16] Z dai pag po eni bulši žele, tu ie po tei nebeski. Obtu Bug se ne sramuie biti imenovan nih Bug, zakai on ie nim enu meistu perpravil.

^[17] *Skuzi to vero ie Abraam, kadar ie bil izkušen, offral Izaaca inu tiga samoroieniga tiakai dal uže tedai, kadar ie bil to oblubo pryel ^[18] (h karerimu ⁹⁵⁹ ie bilu rečenu, v tim Izaacu bode imenovanu tuie seime) ^[19] inu ie*

premisilil, Bug ga more tudi od tih mertvih obuditi. Od unot ga ie on tudi spet k ani perglihi tiga gorivstanena vzel. ^[20] Skuzi to vero ie Izaac tiga Iacoba iuu ⁹⁶² Ezava žegnal od prihodnih riči. ^[21] Skuzi to vero ie Iacob, kadar ie merl, obba Iozefa synu žegnal inu se poklunil pruti tei spici nega palice. ^[22] Skuzi to vero ie Iozef, kadar ie merl, govuril od vunkai vlečena tih izraelskih otruk inu ie poročil od suih kosty.

C. ^[23] *Skuzi to vero ie Moizes, kadar ie royen bil, od suih starišev try meisce skriven bil, zatu kir so vidili de ie enu lipu deite bilu inu se neso bali te kraleve prepuvidi. ^[24] Skuzi to vero ta Moizes, kadar ie uže velik bil, nei hotel*

958| 1 Mz 22,1–14.
Sir 44,20.

959| Katerimu.

960| 1 Mz 21,12.
Rim 4,17.

961| 1 Mz 27,27–29; 48,9;
47,31; 50,24–25.

962| Inu.

963| 2 Mz 12,12.
Apd 7,21.

Gen. 22.
Eccles. 44.
⁹⁵⁸

Gen. 21.
Rom. 4.
⁹⁶⁰

Gen. 27,48.
⁹⁶¹
47,50.

Exod. 12.
Act. 7.
⁹⁶³

IUDOM. TA XI. CAP.

hotel biti več imenovan te faraonove sčere syn ^[25]inu ie izvolil raiši s teim Božym folkom nadluge terpeti, koker kratig čas na tih grehah lušt imeiti. ^[26]Inu on ie šacal za vegše blagu tu zašpotovane Cristusa koker te Egiptove šace, zakai on ie gledal na tu lonovane. ^[27]Skuzi to vero ie on to Egipto zapustil inu se nei bal tiga kraleviga serda, zakai on se ie deržal tiga, kateriga on nei vidil, koker de bi ga vidil. ^[28]Skuzi to vero ie on to veliko nuč inu tu prelivane te kry deržal, de ta, kir ie te pervič royene končaval, se nih nei doteknil. ^[29]Skuzi to vero so oni skuzi to erdeče morye šli koker po suhi zemli. Tu so ty Egiptary tudi hoteli izkussiti, so se vtupili. ^[30]Skuzi to vero so ty zyduvi tiga Ierriha doli pali, kadar so sedemkrat okuli bili obhoyeni. ^[31]Skuzi to vero nei ta curba Raab konca vzela s teimi nevernimi, kir ie bila te speharie z mirom gori vzela.

^[32]Inu kai bi imel več iest praviti? Meni bi D. čassa zmankalu, kadar bi po redu pravil od Gedeona inu od Baraka inu od Samsona inu od Ieffta inu od Davida inu od Samuela inu od tih prerokov, ^[33]kateri so skuzi to ve-

Exod.⁹⁶⁴
12.14.

964| 2 Mz 12,50–51;
14,22.27.

Jozue⁹⁶⁵
2. 6.

965| Joz 2,1; 6,14–20.

ro

966] Jdt 4,5; 6,19;
11; 12; 13.
1 Kr 17,23.
Dan 3,23–25; 6,23.

Jud. 4,6.
II. 12. 13.
I. Reg. 17.
Dan. 36.⁹⁶⁶

S. PAVLA LYST H TIM

ro ta kraljevstva premogli, to pravico delali, te oblube dossegli, ta vusta tim levom zamašili, ^[34]to sylu tiga ognia ogassili, tei ostrusti tiga meča ubeižali, iz te šibkote so močni ratali, so v ti voiski močni postali, so te neznane voiske v beg perpravili. ^[35]Te žene so nih mertve otroke skuzi to gorivstanene spet vzeli. Ty drugi pag so bili pezani inu neso rodili za odrešene, de so enu bulše gorivstanene obderžali. ^[36]Ty eni pag so špot inu gaižlane izkusili, per tim tudi zveze inu ieče. ^[37]Ty eni so s kamenem posuti, režagani, izkušeni, s teim mečom ubyeni. Oni so hodili okuli v ovčih inu v kozyh kožah, potrebni, žalostni, revni, ^[38]katerih ta sveit nei bil vreden, so hodili po pusčavah, po gorah, špyloviei inu po zemliskih iamah. ^[39]Inu leti vsi so skuzi to vero tu pryčovane dobili inu to oblubo neso pryeli. ^[40]Zakai Bug ie za nas ene bulše riči naprei ogledal, katere pres nas ne bodo dokonane.

TA XII. CAP.

Obtu

IUDOM TA XII. KAP

A. Verni v nih nadlugah imαιο na Cris-
tusa gledati, nec za očino šybo spoznati,
kai nim naprei stoy, zmisliti. B. V pokuri,
veri, v svetusti., v lubezni imamo veden
gori, nekar doli iemati. C. Postava ie gro-
zovita grešnikom, evangeli pag tim, kir mu
veruio, lubezniv inu vessel. D. Večno gro-
zovito štraifingo bodo terpeli ty, kir evan-
geliju ne veruio.

O Btu tudi mi, kader smo z anem taku A.
velikim oblakom tih pryč okuli obda-
ni, položimo od nas vsako butoro inu ta greh,
kir se nas terdnu derži, inu tecimo z volnim
terplenim h timu boyu, kir ie nom naprei po-
stavlen, ^[2] gledaioč na Jezusa, kir ie ta začē-
tig inu dokonavec te vere, kateri zavolo tiga
vesselia, kir ie nemu bilu naprei postavlenu,
ie on ta cryž preterpil, nei rodil za ta špot
inu ie sedil h ti destnici na ta stol Božy.
^[3] Obtū spomislite prou, du ie ta, kir ie enu
taku zupergovoriene zuper sebe od tih grešni-
kov preterpil, de vi v tih vaših mislih trudni
ne ratate inu bi nehali. ^[4] Vi še neste zuper
stali do te kry v tim boyovanu zuper ta greh
^[5] inu ste pozabili tiga trošta, kir q vom koker
h tim otrokom govori, mui syn, ne derži
za mai-

Rom. 6.
Col. 3.
Ephes. 4.
1. Pet.
2.4.⁹⁶⁷

967| Rim 6,6.
Kol 3,5,9–10.
Ef 4,22–24.
1 Pt 2,24; 4,1.

Prov. 3.
Apoc. 3.⁹⁶⁸

968| Prg 3,11–12.
Raz 3,19.

S. PAVLA LYST H TIM

za maihino reč to štraifingo tiga Gospudi inu ne cagai tedai, kadar boš od nega štraifan. ^[6]Zakai kateriga ta Gospud lubi, tiga on štraifa inu on tepe sledniga synu, kateriga on gori vžame. ^[7]Inu aku vi to štraifingo volnu preterpíte, taku Bug se vom napreidaie koker tim otrokom. Zakai kei ie en syn, kateriga ta oča ne štraifa? ^[8]Ste li vi pag pres štraifinge, katere so oni vsi bili diležni, taku vi ste voltrini inu nekar pravi synuvi.

^[9]Potle kadar smo mi te naše telesne očete imeili, kir so nas vučili inu smo nee strahom čestili, nei imamo li mi veliku več biti pokorni timu očetu tih duhov, de bomo živelí?

^[10]Inu oni so nas taku malu dni po nih voli vučili. Ampag le-ta nas vuči te riči, kir so nom pridne, de bomo te nega svetusti diležni. ^[11]Sledna štraifinga pag, kadar ie tukai vpryčo, se nom ne zdi, de bi bila vesselie temuč žalost. Ampag potle ona da en pokoren sad te pravice tim, kir so skuži no izkušeni.

B. ^[12]Obtu naredite gori spet te odlašave roke inu ta trudna kolena ^[13]inu sturite gvišne stopine s teimi vašimi nogami, de kei du kle-
če-

IUDOM. TA XII. CAP.

čeoč ne zaide od potu, temuč veliku več, de bo ozdravljen. ^[14] Myr zo vsemi imeite inu to svetust, pres katere nič bo vidil tiga Gospudi. ^[15] Imeite skerb, de kei du ne pade od Božye milosti, de kei kak grenak koren gori ne zraste inu nemyrie naredi inu skuži tu istu nih dosti omadežue. ^[16] De kei du ne bo eno samo ieid prodal suie pervu roistvu. ^[17] Inu vi veiste, de potle pag, kadar ie on hotel ta žegen erbati, ie bil odveržen. Zakai on nei nešil meista h ti pokuri, naisi ie on no selzami iskal.

^[18] Zakai vi neste prišli h ti gori, kir bi se C. mogla dotegniti, inu h timu gorečimu ognju inu h ti megli inu h ti temmi inu h ti pyži ^[19] inu h timu glassu te trobente inu h ti štymi tih bessed, katero tih, kir so slišali, so prossili, de bi se ta besseda nim več ne govorrila. ^[20] Zakai kar se ie govurilu, oni neso mogli nesti. Inu aku bi ena zvirina se bila te gore dotegnila, bi se imeila s kamenem possuti oli z ano strelo presterliti. ^[21] Inu ena taka strašna reič ie bila, kir se ie vidila, de ie Moizes dial, iest sem prestrašen inu
V trepe-

Gen. 25.27.⁹⁶⁹

969|1 Mz 25,33–34;
27,30–40.

Exod. 19. 20.⁹⁷⁰

970|2 Mz 19,12–13.16.19;
20,18–19.

971|T. dodal; enako L1545
in D; SSP in V nimata.

S. PAVLA LYST H TIM

trepečem. ^[22] Temuč vi ste prišli h ti gori Syon inu h timu meistu tiga živiga Boga, h timu nebeskimu Ieruzalemu inu h timu čizlu presštivena veliku tissuč angelov ^[23] inu h ti cerqvi tih pervih royenih, kir so zapissani v nebessih inu h timu Bogu, kir ie rihtar čez vse riči inu h tim dubum tih pravičnih inu popolnovih ^[24] inu h timu Jezusu, sredniku tiga noviga testamenta inu h ti kry tiga pokroplena, kir bulše riči gorori ⁹⁷² koker ta Abelska.

972| Govori.

973| 1 Mz 4,24.

Gen. 4. ⁹⁷³

D. ^[26] Gledaite tedai, de ne feržmagate tiga, kir govori. Zakai aku ty, kir so tyga, kateri ie na zemli, govuril, feržmagali, neso ubežali. Veliku mane mi, aku timu, kir iz nebes govori, herbet obermemo, ^[27] kateriga štyma ie tedai to zemlo stresla. Ampag zdai daie na znane inu pravi, še enkrat iest hočo stresti nekar samuč to zemlo temuč tudi tu nebu. ^[28] Sice tu, kir on pravi še enkrat, pomeni tu preminene tih riči, kir so se stresle, koker te riči, kir so sturiene, de te riči ostano, kir se ne stressaio. ^[28] Obtú kadar mi primemo tu kralovstvu, kir se ne stresse, imamo mi gnado, skuzi katero služimo Bogu, de nemu

IUDOM. TA XIII. CAP.

de nemu dopademo s to čestio inu strahom.

^[29] *Zakai naš Bug ie en ogen, kir končava.*

TA XIII. CAP.

A. Znamina, šege inu Božye službe tih
pravih kersčenikov. B. Kateri Cristusa
prou spoznaio, ty per nega vuku ostano, ž
nim terpe, pridigarie inu vse ludi lubio.
C. Le-taku v Jezusevim imeni se ima
moliti. D. Verni imαιο zgovorni biti, eden
drugimu vse dobru prossiti.

V *Ti bratovski lubezni ostanite terdnu, A.*
^[2] *tiga erpergovane ne pozabite, zakai*
skuži tu istu so eni nevideče te angele erper-
govali. ^[3] *Spumnite na te ietnike, koker de bi*
vi ž nimi red bili uieti, inu na te, kir so v
nadlugh, koker ty, kir ste še tudi v tim te-
lessu. ^[4] *Ta zakon ie pošten vmei vse mi inu*
nih postela ie pres madeža, ampag te curba-
rie inu prešustnike bode Bug sodil. ^[5] *Tu va-*
še diane bodi pres lakomnosti, imeite zo-
*dasti*⁹⁷⁵ *na tim, kar ie tukai vpryčo. Zakai* ^{Jozue 1, 976}
on ie govuril, iest tebe ne zapustim inu se ^{Psal. 18.}
tebi ne odpovem. ^[6] *Taku de smemo z vupa-*
ne[m] reči, ta Gospud ie mui pomočnik inu
se nečo bati, kai mi more človik sturiti.

V 2 Spum-

Rom. 12.
1. Pet. 4.
Gen. 974
18.19.

974| Rim 12,13.
1 Pt 4,9.
1 Mz 18,2-3; 19,1-3.

975| Zadosti.
976| Joz 1,5.
Ps 18,3-4; 118,6.

S. PAVLA LYST H TIM

977|Mt 23,3.
Heb 6,20; 13,17.24.

Jozue 1.⁹⁷⁷
Psal. 18.

[7] *Spumnite na vaše vučenike, kir so vom to besedo Božyo pravili, gledajte na konec ni prebivane inu deržite se s to vero koker oni.*

B. [8] *Jezus Kristus ie včera inu danas inu ta isti ie tudi vekoma.* [9] *Ne pustite se z mnogeterimi inu ptuimi navuki okuli voditi, zakai onu ie dobru, de to serce bo poterienu s to gnado inu nekar s to spyžo, katera tim, kir so ž no okuli hodili, ništer nei nucala.*

[10] *Mi imamo en altar, od kateriga ty, kir tei utti ne služio, ne imajo oblasti ieisti.*

978|Raz 3,20.
Jn 6,54–56.

Apoc. 3.
Joh. 6.⁹⁷⁸

[11] *Zakai ta telessa tih živin, katerih kry se od tiga vissiga farye nossi noter v to svetino, za ta greih bodo izvuna pred kampom sežgana.* [12] *Za tiga volo tudi Jezus, de ie ta folk suio lastno kryo posvečil, ie on terpil izvuna pred vrati.* [13] *Obtu puidimo mi tudi k nemu vunkai iz tiga kampa inu nossimo tu nega zašpotovane.* [14] *Zakai mi ne imamo tukai meista, kir bi obstalu, temuč mi tu prihodnu isčemo.* [15] *Offruimo tedai veden skuzi nega hvaležni offer Bogu, tu ie, ta sad tih vust, kir hvalio tu nega ime.* [16] *Sice dobru*

979|3 Mz 16,15.27.
4 Mz 19,19; 6,18.
Jn 19,17.20.

Levit. 16.
Num. 19,6.
Joh. 19.⁹⁷⁹

980|Mt 2,11.
Flp 3,20.
Oz 14,3.

Matth. 2.
Phil. 3.
Osee 14.⁹⁸⁰

IUDOM. TA IX. A.e. XIII./CAP.

*dobru diati inu podiliti ne pozabite, zakai Phil. 4.⁹⁸¹
taki offri dopado Bogu. ^[17]Bodite pokorni
tim vašim vučenikom inu nee slušajte, za-
kai oni čuio čez te vaše dušee koker ty, kir Act. 20.⁹⁸²
moraijo za nee raitingo dati, de oni tu z
vesseliem deio inu nekar vzdihanem, zakai
tu bi vom nepridnu bilu. ^[18]Molite za nas.
Naš trošt ie le-ta, de imamo eno dobro veist
inu mi želimo vmei vsemi se poštnu derža-
ti. ^[19]Inu čez tu še vas več prossim, de vi tu
sturite, de teim berže bom iest vom pover-
nen.*

^[20]*Inu Bug tiga myru, kir ie tiga velikiga C.
pastyria tih ovac našiga Gospudi Jezusa
izpelal od te smerti skuzi to kry tiga večniga
testamenta, ^[21]ta vas sturi popolnoma na
vseh dobrih delih, de deite to nega volo inu
de sturi notri v vas tu, kar ie pred nim pe-
rietnu skuzi Jezusa Cristusa, katerimu bodi
čast od vekoma do vekoma. Amen.*

^[22]*Lubi bratie, iest vas prossim, vzamite D.
to bessedo tiga opominane za dobro, zakai
iest sem vom malu pissal. ^[23]Vi imate veidi-
ti, de naš brat Timoteus ie spet prust, aku
V 3 on sko-*

981|Flp 4,18.

982|Apd 20,28.

Ezech. 10.
Joh. 10.
1. Pet. 5.
Deut. 8.
Philip. 2.⁹⁸³

983|Ezk 10,19.
Jn 10,11.
1 Pt 5,12.
5 Mz 8,11.
Flp 2,15.

S. PAVLA LYST H TIM

*on skorai pryde, iest hočo vas viditi. ^[24] Spoveite službo vsem vašim vučenikom inu vsem svetnikom. Ty bratie iz laške deželevom zdravie prossio. ^[25] Ta gnada bodi z vami zo vsemi.
Amen.*

*IE POSLAN IZ LAŠ-
ke deželev skuzi Ti-
motea. ⁹⁸⁴*

984|T. dodal; enako L1545
in D; SSP in V nimata.

SVE-

TA I. CAP.
SVETIGA IA-
COPA LYST.

TA I. CAP.

A. Imamo z vesseliem terpeti, moliti, terdni v ti veri biti. B. Kar ie v nas dobriga, tu ie Božye, kar ie hudiga, tu ie naše. C. Besseda Božya se ima v nas okoreniti, de sui sad pernesse.

IAcob, Božy inu tiga Gospudi Jezusa A. Cristusa blapec, tim dvanaist žlahtom, kir so sem tar tam reskropleni, zdravie prossim. ^[2]Mui bratie, deržite za veliku vesselie, ^[3]kadar vi v mnogetere izkušnave padete inu le-tu vi imaito veiditi, de taka skušna te vaše vere rody tu volnu terpleue.⁹⁸⁶

^[4]Tu volnu terplene pag ima terdnu obstati do konca, de bote popolnoma inu cily, inu de ne imate obeniga pomankane. ^[5]Aku pag komu vmei vami manka modrusti, ta prossi od Buga, kir daie vsem preprostu inu nikomer oponaša inu nemu bode dana. ^[6]Oli on prossi s to vero, nekar cviivlαιοč, žakai kateri cviivla, ie on glih tim morskim vallum, kir bodo od veitrov goneni inu gibleni. ^[7]En

V 4 tak

Act. 8.
Rim. 5.⁹⁸⁵
1. Pet. 1.

985| Apd 8,39–40.
Rim 5,3–4.
1 Pt 1,6.

986| Terplene.

Prov. 2.
Matth. 7.
Luc. 11.18.
Iob 14.16.
Qar. 11.⁹⁸⁷

987| Prg 2,3–6.
Mt 7,7.
Lk 11,9–13; 18,34.
Job 12,13; 15,8.
Mr 11,24.

S. IACOPA LYST.

tak človek le ne misli, de bi on kai od Buga pryel. ^[8]En človek duie misli, ie neobstoyeč na vse suih potih. ^[9]En brat, kir ie nizkiga stanu, ta se hvali ž nega vissokoto. ^[10]Inu kateri ie bogat, ta se hvali ž nega nizkostio. Zakai on se rexyde koker en cveit te trave.

988| Sir 14,4.
Iz 40,6–8.
Lk 12,28; 16,1.
1 Pt 1,24–25.

Eccle. 14.
Esa. 40.
Luc. 12, ¹⁶₃₆₈.
1. Pet. 1.

^[11]*Tu sonce gori gre s to vročustio inu ta trava usabne inu ta nee cveit doli pade inu nee lipota konež vzame. Glih taku ta bogati ž nega imeinem segnye. ^[12]Izvelyčan ie ta mož, kir to izkušno preterpi. Zakai kadar on bo izkušn, bo pryel to krono tiga lebna, katero ie ta Gospud oblubil nim, kir ga lubio.*

989| Jb 5,8.

Job. 5. ⁹⁸⁹

B. ^[13]*Nisče, kadar bo izkušn, ne reci, iest sem od Buga izkušn. Zakai Bug nei en izkušnavec h timu hudimu. On nikogar ne ie izkušn, ^[14]temuč en vsaki bo izkušn, kadar ie od suih lastnih luštov odvoličen inu odvablen. ^[15]Potle kadar ie ta lušt počet, rody ta greh, inu kadar ie ta greh dokonan, rody to smert. ^[16]Ne obno-rite se, mui lubexnivi bratie, ^[17]sledne dobru darovane inu sledni popolnoma dar, pride od ozgorai, od Očeta te luči, per katerim nei obniga preminena, ne preobračena te luči inu*

990| Jn 3,2.

Joh. 3. ⁹⁹⁰

te tem-

TA I. CAP.

te temme. ^[18] *On ie nas po sui lastni dobri voli rodył, skuzi to bessedo te risnice, de bomo ty pervični tih nega stvari.*

i. Cor. 4.⁹⁹¹
i. Pet. 1.

991| 1 Kor 1,10.
1 Pt 1,23.

^[19] *Obtu, mui lubi bratie, sledni človik bodi C. hiter h timu poslušanu, ampag kassan h timu govorienu, inu kassan h timu serdu.*

^[20] *Zakai tiga človeka serd ne dei, kar ie prou pred Bugom. ^[21] Za tiga volo, položite od sebe vso nečistost inu obilnost te hudobe, inu primite s to krokoto⁹⁹³ to noter vas zasaieno bessedo, katera more obraniti vaše Duše.*

Prov. 17.⁹⁹²
Eccles. 5.

992| Prg 17,27.
Prd 5,1.

993| Krotkostjo.

^[22] *Bodite ty, kir deio po tei bessedi, inu nekar samuč poslušaiio, de sami sebe obnorite.*

Matth. 7.⁹⁹⁴
Rom. 2.

994| Mt 7,24.
Rim 2,13.

^[23] *Zakai aku du le poslušā to bessedo inu po ni ne dei, ta isti ie glih enimu možu, kir tu suie oblyčie, s katerim ie royen, notri v enim špeglu ogleda. ^[24] Zakai potle, kadar se ie pogledal, gre proč, inu zdaici pozabi, kakeršne štalti ie bil. ^[25] Ampag kateri prou pogleda v to popolnoma postavo te prosty inu v ni ostane inu nei en pozabliivi poslušavec, temuč eden, kir tu dellu sturi, ta isti bode izveličan v suim dellu.*

i. Pet. 3.⁹⁹⁵
Jac. 3.

995| 1 Pt 3,10.
Jak 3,8–10.

^[26] *Aku pag kei du vmei vami se zdy, on služi Bogu, inu ne vuzda suiga iezika, temuč zepela tu suie serce, ti-*

V 5 ga

S. IACOPA LYST.

*ga istiga Božya služba nei ništer vredna.
[27]Ena čista inu pres madeža Božya služba
pred Bugom inu Očetom ie le-ta, te sorote
inu vduve obiskati v nih revah inu sam se-
be pres madeža od tiga svita se deržati.*

TA II. CAP.

A. Verni bozi so lubliši Bogu, koker
neverni bogati inu oblastni. B. Te nervegše
zapuvidi Božye so le od lubezni. C. Koker
ta duša v tim telessu s teim giblanem, taku
ta vera s to brumo, lubezenio, se izkazuie.

A. **M**Ui bratie, ne imeite te vere od na-
šiga Gospudi Jezusa Cristusa viso-
ku čestčeniga s teim rezgledovanem tih lu-
di. [2]Zakai aku gre noter v tu vaše vkupe
zbrane en mož z anem zlatim perstanom,
inu z anem lepim gvantom obličem, inu gre
noter tudi eden z anem gardim gvantom.
[3]Inu vi gledate na tiga, kir ima lep gvant,
inu pravite k nemu, ti sedi semkai na tu
bulše, inu h timu božimu pravite, stui ty
tamkai, oli sedi tukai pod ta skamen muh
nug. [14]Nei ste li vi per sami sebi rezgledane
sturili

996| 3 Mz 19,15.
5 Mz 16,11.
Prg 24,23–25.
Sir 4,1–5.
Jb 32,21.

Levit. 19.
Devt. 16.
Prov. 24.
Eccles. 24.
Job. 31⁹⁹⁶

TA II. CAP.

sturili inu ste rihtary tih hudih missel ratalli? ^[5] Poslušajte, mui lubi bratie. Nei li Bug te boge tiga svita izvolil, de bodo bogati v ti veri, inu erbiči tiga kralevstva, kateru ie on oblubil tim, kir ga lubio? ^[6] Vi pag za špot imate tiga boziga. Ty bogati, ne so li ty, kir silo nad vami obhaieio inu vas pred pravde vlačio? ^[7] Ne šentuio li oni tu dobru ime, po katerim ste vi imenovani.

^[8] Aku pag vi to kralevo postavo dopolnete B. po tim pismi, lubi tuiga bližniga koker sam sebe, taku vi dobru deite. ^[9] Aku pag vi imate enu rezgledovane na te ludi, taku vi grešite, inu bote svarieni od te postave, koker ty prestopavci! ^[10] Zakai kateri to celo postavo derži, inu le na eni greši, ta ie na vseh dolžan. ^[11] Zakai ta, kir ie dial, ne ubyai, aku ti ne prešuštváš, ubyáš pag, taku si ti en prestopavec te postave. ^[12] Taku govorite inu taku sturite, koker ty, kir imaiio obsoieni biti skuži to postavo te fraynge. ^[13] Zakai zuper tiga, kir milosti ne sturi, se bo pravda pres milosti delala. Inu ta milost se bo hvalila zuper to pravdo.

Levit. 19.
Matt. 22,5.
Marc. 12.
Rom. 13.
Gal. 5.⁹⁹⁷

997|3 Mz 19,37.
Mt 22,16.
Mr 12,31.
Rim 13,8-9.
Gal 5,14.

Kai

S. IACOPA LYST.

C. ^[14]Kai pomaga, lubi bratie, kadar kei eden pravi, on ima to vero, inu ne ima tige diane? Aku taka vera ga more ohraniti? ^[15]Inu ako en brat oli sestra so nagy inu potribuio vsagdaniga užitka, ^[16]inu kei eden izvmei vas pravi k nim, puidite z myrom, segreite se inu nasytite se, inu nim ne daste, kar k nih tellessu potrubuio, kai nim tu pomaga? ^[17]Glih taku tudi ta vera, aku ne ima diane, ie mertva sama na sebi. ^[18]Oli kei bi pag eden mogel reči, ti imaš to vero, inu iest imam ta deila, pokaži ti meni tuio vero iz tuih dell, taku iest hočo tudi tebi muio vero z muiemi delli izkazati. ^[19]Ti veruies, de ie sam Bug? Ti prou deiš, ty zľudi tudi veruio inu trepečo. ^[20]Hočeš li pag veiditi, ti praxni človik, de ta ista vera pres dell ie mertva? ^[21]Nei li Abraam, naš oča, iz dell pravičin sturien, kadar ie suiga synu Izaaca na tim altariu offroval? ^[22]Ti tukai vidiš, de ta vera ie pomagala nega dellom, inu skuzi ta della ie ta vera popolnoma ratala. ^[23]Inu ie tu pismu dopolnenu, kir pravi, Abraam ie Bogu veroval inu ie nemu h ti pravici persoienu inu ie en periatel Božy imenovan.

Nu

998| Lk 3,11.
1 Jn 3,16.17.

Luc. 3.
I. Joh. 3.⁹⁹⁸

999| 1 Mz 22,9–22.

Gen. 22.⁹⁹⁹

1000| 1 Mz 15,6.
Rim 4,3.
Gal 3,6.

Gen. 15.
Rom. 4.
Gal. 3.¹⁰⁰⁰

TA II CAP.

^[24] *Nu vi vidite, de ta človik skuži ta della bo bo pravičin sturien inu nekar skuži samo vero.* ^[25] *Glih taku ta curba Rqab, nei li ona skuži ta della pravična sturiena, kir ie te sle gori vzela inu ie nee po enim drugim potu vunkai pustila?* ^[26] *Zakai koker tu tellu pres duha ie mertvu, taku tudi ta vera pres dell ie mertva.*

Josua 2.
Heb. 11.¹⁰⁰¹

1001| Ios 2,4,15.
Heb 11,31.

TA III. CAP.

A. Veliki grehi se z iezikom sture, obtu se ima vuzdati. B. Vu čem inu s čim se ta prava Božya modrost inu kunšt izkazuie.

M *Ui bratie, nekar se vsaki ne podsto- A. pi mojster biti, inu imate veiditi, de mi teim vegšo pravdo bomo pryeli,* ^[2] *zakai mi vsi v dostih ričeh grišimo. Aku pag kei du z obeno besedo ne griši, ta isti ie en popolnom mož, kir more tu suie cillu tellu na vuzdi deržati.* ^[3] *Pole, mi tim konem v nih vusta te berzde devamo, de nas slušai, inu nih cillu tollu* ¹⁰⁰³ *okuli obračamo.* ^[4] *Pole, te barke, nai si so taku velike, inu od močnih voitrou bodo gonene, taku vsai bodo one od eniga mahini- ga*

Matth. 23.
Eccles.
14.19.25.¹⁰⁰²

1002| Mt 23,3.
Sir 14,1;
19,16; 25,8.

1003| Tellu.

S. LACOPA LYST.

ga timona (vesla) obrnene, kamer hoče ta, kir no rouna. ^[5] Glih taku tudi ta iezik ie en maihin vud inu velike riči naredi. Pole, en mahin ogen, kakov velik gost vužge? ^[6] Inu ta iezik ie tudi en ogen, en sveit poln hudobe. Taku ie ta iezik vmei našimi vudi postavljen, kir omadežuie tu cillu tellu, inu vužiga tu koku našiga roistva, kadar ie vužgan od pekla. ^[7] Zakai sledna natura tih diviasčín, inu tih ptyc, inu tih kač, inu tiga morya, bode vuzdana, inu so vuzdane od človeiske nature, ^[8] ampag tiga iezika oben človik ne premore vuzdati, ie enu zlu, kir se ne more vuzdati, polnu smertniga strupa. ^[9] Znim mi hvalimo Boga tiga Očeta, inu žnim kalnimo te ludi, kir so po spodobi Božy stvarieni. ^[10] Iz enih vust gre hvala inu kletva. Mui bratie, tu nema taku biti. ^[11] Zvira li en studenic iz ene iame, slatko inu kisselo vodo? ^[12] Eno figovu drevu, mui bratie, more li olike, oli ena vinska terta fyge roditi? Glih taku en studenec ne more slano inu slatko vodo dati.

B. ^[13] Du ie vmei vami moder inu kunšten? Ta isti izkaži ž nega poštenim dobrim stanum

1004 | 1 Mz 1,26–27.

Gen. 1. ¹⁰⁰⁴

TA III. CAP.

stanum sua della v ti krotkoti inu modrusti. ^[14] *Aku vi pag grenak nyd inu kreg vašim sercei imate, taku se ne hvalite inu ne lažjite zuper to risnico.* ^[15] *Zakai le-taka modrost ne pryde ozgorai, temuč ona ie pozemliska, žjivinska, hudičeva.* ^[16] *Zakai gdi ie nyd inu kreg, tukai ie zmešnavo inu vsaku hudu dellu.* ^[17] *Ampag ta modrost, kir ie od zgorai, ie nerpoprei čista, myrnova, masna, si pusti dopovedati, polna milosti inu dobriga sadu, pres opravlane inu pres hynavsčine.* ^[18] *Ta sad pag te pravice se seye v tim myru tim, kir myr delaio.*

TA IIII. CAP.

A. Hudi lušti, opravlane, kregi nečistost, zašpotovane, ne imao per vernih biti. B. Kratki, revni, so človeiski dnevi na zemli.

O *D kod prydo boy inu kregi vmei va-* A.
mi? Nei li od tod? Iz vaših žel, kir kreg delaio v vaših vudih. ^[2] *Vi želite inu ništer ne imate, vi nidate inu sovražite inu s teim ništer ne dobite, vi se boyute inu kregate inu s teim ništer ne ob-*
derži-

S. IACOPA LYST.

- deržite, zakai vi ne prossite. [3] Vi prossite inu ništer ne primete, zatu, kir vi hudu prossite, de bi v tih vaših luštih zadijali.*
- [4] Vi, presuštniki inu prešustnice, ne veiste li, de ta periazen tiga svita ie sovraštvu z Bugom? Kateri tedai hoče en periatel biti tiga svita, ta bo Božy sovražnik. [5] Kai vi meinite, de tu pismu zabston pravi, ta dub, kir notri v vas prebiva, [6] žely zubper ta nyd, inu on daie vegšo gnado. Obtü pravi Bug tim offertnim, stoy zubper, inu tim pohlevnim da milost. [7] Bodite tedai podverženi Bogu, ampag timu zľudiu stuite zuper inu on od vas pobeži. [8] Perbližite se h Bogu in on se bo q vom perbližoval. Vi, grešniki, očistite roke inu vi, kir ste duye misli, sturite vaša serca čista. [9] Bodite revni inu klaguite inu se plačite, vaš smeh se preoberne na plač inu vaše vesselie na žalost. [10] Bodite pohlevni pred Bugom, taku vas poviša. [11] Lubi bratie, ne govorite hudu eden od drugiga. Kateri od suiga brata hudu govori inu sodi suiga brata, ta isti od te postave hudu govori inu sodi to postavo. Ako ti pag sodiš to postavo, taku ti nesi kir bi to postavo deržal,*
- temuč*
- 1005 | 1 Jn 2,15.
Gal 1,10. i. Joh. 2,¹⁰⁰⁵
Gal. 1.
- 1006 | 1 Mz 6,3.
Rim 8,7. Gen. 6.
Rom. 8.¹⁰⁰⁶
- 1007 | Prg 3,34.
1 Pt 5,8–9.
Ef 4,27. Prov. 3.
i. Pet. 5.
Ephes.⁴⁰⁰⁷
4.
- 1008 | 1 Pt 5,6. i. Pet. 5.¹⁰⁰⁸

TA IIII. CAP.

temuč te postave en rihtar. ^[12]En sam ie, kir daie to postavo, ta isti more ohraniti inu pogubiti. Du si ti, kir drugiga sodiš. Rom. 14.¹⁰⁰⁹

1009| Rim 14,4.

^[13]Nu vi, kir pravite, danas oli iutri puidimo v le-tu meistu inu undukai hočmo enu leitu biti inu kupčovati inu dobivati. ^[14]Vi, kir ne veiste, kai zaitra bode, zakai kai ie vaš leban? Ie en tomff,¹⁰¹⁰ kir maihin čas terpi inu potle pogine. ^[15]Zatu bi imeili reči, aku ta Gospud bo hotel inu aku bomo živi, hočmo le-tu oli unu sturiti. ^[16]Vi se pag hvalite v ti vaši offerti, sledna taka hvala ie huda. ^[17]Zakai kateri zna dobru diati inu ne dei, timu ie greh.

1010| Nem. Dampf (para).

TA V. CAP.

A. Odertniki lakomni bogati, velik serd Božy na se nalagaio. B. Z velikim teskim dolgim terplenem so vsi verni, Jezus sam, v nebessa prišli. C. Nisče ne persegui. Bolniki molyte, zdravi puite h Bogu &c. greh-sniki¹⁰¹¹ se imαιο vižati.

1011| Grešniki.

NU vi bogati, plačite se inu tulite A.
čez vaše reve, kir čez vas prydo.
^[2]Vaše blagu ie segnilu, vaš gvant ie od moleu sneden, ^[3]vaše zlatu inu srebru ie
X eryavu,

S. IACOPA LYST.

1012| 1 Tim 6,18.
Rim 2,6.
5 Mz 24,14–15.
Lk 8,3.

1. Thim. 6.
Rom. 2.
Deut. 24.
Luc. 8.

*eriavu inu nih eryl bode župer vas pričova-
la inu ieilla vašē messu koker ta ogen. Vi ste
žbrali en šac v tih puslednih dneh. [4] Pole, tih
delovcev lon, kir so vašē polee poželi, kateri
ste vi ž golufio obderžali, ta vpye inu tih
žencev vpy, je prišal pred ta vušesa tiga
Gospudi te voiske. [5] Vi ste dobru lebali na
žemli, vi ste hočlivi bili inu pasli ta vašā
serca koker na dan tiga klana. [6] Vi ste obso-
dili inu vmurili tiga pravičniga, kir se nei
vom stavil žubper.*

1013| Apd 14,19.

Act. 14.¹⁰¹³

B. [7] *Bodite tedai, lubi bratie, volni v tim
terplenu do prihoda tiga Gospudi. Pole, en
orač čaka na ta žlahtni sad te žemle inu ne-
ga čakaioč volnu terpi taku dolgu, de on
pryme ta dež viutro inu u večer. [8] Obtū vi
tudi volnu terpite inu poterдите ta vašā
serca, žakai ta prihod tiga Gospudi se
perbližuie. [9] Lubi bratie, ne vždiži eden
žubper drugiga, de ne bote ferdamnani. Po-
le, ta rihtar pred daurimi stoy. [10] Mui
bratje, vžamate k animu exemplū tih nad-
lug volniga terplena te preroke, kir so govu-
rili v tim imeni tiga Gospudi. [11] Pole, mi
nee,*

1014| Mt 24,33.

Matth. 18.¹⁰¹⁴

1015| Mt 5,12.
Heb 1,1.
1 Pt 1,10–12.

Matth. 5.
Heb. 1.
1. Pet. 1.¹⁰¹⁵

TA V. CAP.

nee, kir so terpeli, za izvelyčane deržimo. Vi ste slišali tu volnu terplene tiga Ioba inu vi ste vidili ta konec tiga Gospudi, zakai ta Gospud ie sylnu milostiv, inu ie eden, kir se usmili.

^[12]Pred vsemi ričmi pag, mui bratie, ne C. perseguite, ne per nebi, ne per zemli, ne z obeno drugo persego, ampag vaša besseda bodi ia ia, inu ne ne, de v to hinavsčino ne padete. ^[13]Aku kei du vmei vami ie z nadluggami obdan, ta moli. Ie li kei du dobre vole, ta pui te psalme. ^[14]Ie li du vmei vami bolan, ta pokliči k sebi te stariše od te cerqve inu pusti čez se molyti inu žalbati s teim olem v tim imeni tiga Gospudi. ^[15]Inu ta verna molytou bo timu bolnimu pomagala inu ta Gospud ga gori vzdigne inu ie li grehe sturil, bodo nemu odpusčeni. ^[16]Spoznai eden drugimu suie grehe, inu molyte eden za drugiga, de zdravi bodete. Zakai tiga pravičniga molitou, kadar ie serčna, veliku vella. ^[17]Elias ie bil en človik, glih tim terplenem podveržen koker mi inu on ie molil eno molytou, de bi ne dežilu, inu nei dežilu

Matth. 5.
2. Cor. 1.
Marc. 6.¹⁰¹⁶

1016| Mt 5,34–37.
2 Kor 1,17–20.
Mr 6,13.

3. Reg.
17,18.
Luc. 4.¹⁰¹⁷

1017| 1 Kr 17,1; 18,42–45.
Lk 4,25.

X a čez

S. IACOPA LYST.

*čez zemlo try leita inu šest mescev. ^[18]Inu on
ie spet molil inu nebu ie dalu dež inu ta
zemla ie rodila nee sad. ^[19]Lubi bratie, aku
kei du vmei vami zaide od te risnice, inu ga
du preoberne, ^[20]ta ima veiditi, de kateri ti-
ga grešnika od nega kriviga potu oberne, ta
isti ie eni duši pomagat od te smerti
inu on pokrye množico
tih grehov.*

SVE-

TA I. CAP.
SVETIGA PET-
RA DUHA
listuva.¹⁰¹⁸

1018|Prvo Petrovo pismo.

TA I. CAP.

A. Tih vernih erbsčina se nim v nebensih hrani, s to se v nadlugah troštaio. B. Prero-ki so izdavna poprei pred jogri od Cristus-oviga opravila pravili. C. Imamo v ti veri inu v tim vupanu stonoviti biti, svet leben pelati. D. Zatu smo od S. Duha skuzi bessedo druguč rojeni, de imamo pres hu-dobe v svetusti živeiti.

P*Etrus, en ioger Fežusov Cristusov, tim A. izvolenim, ptuim, reskroplenim po Ponti, Galacii, Capadocii, Azii inu Biti-nii, ^[2]po tim napreividenem Boga Očeta, skuzi tu posvičene tiga Duha h ti pokorsčini inu pokroplenu te kry Fežusa Cristusa, gna-da inu myr se vom pobulšai. ^[3]Zahvalen bo-di Bug iuu¹⁰²⁰ Oča našiga Gospudi Fežusa Cristusa, kir ie nas po tei nega veliki milos-ti spet druguč rodyl, h timu živimu vupa-nu, skuzi tu gori vstanene Fežusa Cristusa od tih mertvih, ^[4]h ti erbsčini, kir ne*

Act. 8.
Heb. 9.10.
2. Cor. 1. ¹⁰¹⁹
Ephe. 1.

1019|Rim 7,25.
Heb 10,10.
2 Kor 1,3.
Ef 1,3.

1020|Inu.

1. Cor. 15. ¹⁰²¹
Rom. 8.

1021|1 Kor 15,4.
Rim 8,29.

TA I. LYST S. PETRA.

1022| Flp 3,8.14.

Phil. 3.¹⁰²²

kir ne strohni, je pres madežja inu ne segnie, kir je ohranena v nebessih, vom, ^[5]kir iz te moči Božje skuzi to vero bote obarovani h timu izvelyčanu, kateru ie h timu perpravlenu, de se bo rezodelu v tim puslednim času, ^[6]v katerim se bote vesselili vi, kir zdai

1023| Jn 16,20.

Joh. 16.¹⁰²³

en maihin čas (aku bo potreba) mnogeterih iskušnavah žalujete, ^[7]de ta iskušnava te vaše vere bo žlahtniši koket tu zlatu (kir konec vxame inu vsai bo skuzi ogen iskušenu) naidena, h ti česti, hvali inu h poštenu, tedai kadar Jezus Cristus bo rezodiven, ^[8]kateriga vi ne ste vidili inu ga lubite inu vi zdai na nega veruiete, nai si ga ne vidite inu se vesselite z anem neizrečenim inu gosposkim vesseliem, ^[9]inu bote proč nesli ta konec te vaše vere, tu izveličane vaših duš.

B. ^[10]*Po katerim izveličanu so iskali inu vprašali ty preroki, kir so od te prihodne gnade čez vas prerokovali, ^[11]inu so izvprašovali, v katerim oli v kakovim času bi pomenil ta duh Cristusev, kir ie v nih bil inu kir ie pričoval ta terplena, preden so se godila, kir so na Cristusa prišla,*

inu te

1024| 1 Mz 49,10.
Dan 2,28; 7,13–14;
9,24–27.

Gen. 49.
Dan.¹⁰²⁴
2.7.9

TA I. CAP.

*inu te česty, kir so potle za nimi nemu dosle,
[12] katerim ie bilu tu istu rezodivenu, oli oni
ne so sami sebi, temuč nom shlus¹⁰²⁶ bili s te-
mi ričmi, kir so vom zdai oznanene, skuži
te, kir so vom pridigali ta evangelium skuži
Svetiga Duha, poslaniga iz nebes, v katere
riči tudi ty angeli žele gledati.*

*[13] Za tiga volo oppašite vaše ledauie te va- C.
še misli, bodite treživi inu postavite vaše
vupane cil'u na to gnado, katera se vom na-
prei nesse, v tim kir se vom Jezus Kristus
rezodeva. [14] Inu koker ty pokorni otroci ne
deržite se gluh tim luštom koker poprei, ka-
dar ne ste še Cristusa znali, [15] temuč koker
ta, kir ie vas poklical, ie svet, taku tudi vi,
bodite svety zo vsem vašim prebivanem.*

*[16] Za tiga volo ie pissanu, bodite svety, zakai
iest sem svet. [17] Inu aku vi za Očeta kličete
tiga, kir pres rezgledane tih ludi sodi vsaki-
ga diane, taku pelajte vaš stan ta čas vašiga
rumane strahom, [18] kadar vi veiste, de ne ste
s teimi ričmi, kir se rezydo, koker zlatom oli
srebrom odrešeni od vašiga nepridniga pre-
bivane, koker ste se od Očetov navučili. Te-*

X 4 muč

Aggei 1.
Zah. 2.¹⁰²⁵

1025| Ag 1,1.

Zah 1,1.

1026| Služ.

Act. 4.
Luc.¹⁰²⁷
2.15.

1027| Apd 4,25.

Lk 2,10; 15,10.

Luc. 12.¹⁰²⁸

1028| Lk 12,35–40.

Luc. 1.
Levit. 11.19.20
Devt.
2. Paral. 19.
Rom. 2.¹⁰²⁹
Gal. 2.

1029| Lk 1,15.

3 Mz 11,43–45; 19,2; 20,7.

5 Mz.

2 Krn 19,6.

Rim 2,6.

Gal 2,6.

TA I. LYST S. PETRA.

1030| 1 Kor 6,20; 7,23.
Heb 9,12.
1 Jn 1,2.
Raz 3,21.
Iz 9,5.
Lk 2,11.

1. Cor. 6,7.
Heb. 9,1.
Joh. 1.
Apoc. 3.
Esa. 9.
Luc. 2.

[19] *Temuč s to žlahtno kryo Cristusevo, koker tiga nedolžniga inu pres madeža iagneta, [20] kateri ie bil h timu odločen, poprei preden ie ta sveit stvarien. Oli on ie rezodiven v tih puslednih časih za vašo volo, [21] kir skuzi nega veruiete v Buga, kir ie nega obudil od te smerti, inu ie nemu dal tu gospostvu, de to vero inu vupane v Buga imate.*

1031| Flp 2,9.

Phil. 2.

D. [22] *Sturite vaše dušee čiste s to pokorsčino tei risnici, skuzi tega Duha, inu s to bratovsko lubežno pres vse hynavsčine inu se vmei sebo iz čistiga serca sylnu lubite [23] koker ty, kir ste druguč rojeni, nekar iz semena, kir se rezyde, temuč kir ne rezyde, skuzi to živo bessedo Božyo, kir ostane vekoma. [24] Zakai vse messu ie koker trava inu vsaku gospostvu tiga človeka ie koker te trave cveit. Ta trava ie usabnila inu nee cveit ie doli padel, [25] ampag ta besseda tiga gospudi ostane vekoma. Inu le-ta besseda ie ta, katera ie vmei vami oznanena.*

1032| Apd 15,20.
Iz 40,6-8.
Sir 14,17-18.
Jak 1,10-11.

Act. 15.
Esa. 40.
Eccle. 14.
Jac. 1.

TA II. CAP.

A. Verni

TA II. CAP.

A. Verni so ta izvoleni žlahtni Božy folk, obtu imaio Božyo bessedo lubiti, brumni biti, Bogu veden služiti. B. Verni so fray od vseh zapuvid, postav inu hudiča, oli vini so Božym inu pravim človeskim postavom pokorni. C. Po Cristusevim navuki so služabniki, kmeti, ia, vsi verni dolžni sylo, krivino terpeti.

POložite tedai od sebe vso hudubo inu A. vso golufyo inu hinavščine inu nyde inu vse opravlane. ^[2]Inu želite po tim zastopnim čistim mleki, koker ty zdai rojeni otroci, de skuzi tu istu vi gori rastete, ^[3]potehmal ste pokusili, de ta gospudi ie periazniv, ^[4]h katerimu ste vi prišli koker h timu živimu kamenu, kir ie od tih ludi zaveržen, ampag per Bugi ie drag inu izvolen. ^[5]Inu vi tudi, koker ty živi kameni, se gori zidate kani duhovski hiši inu k animu svetimu farstvu, h timu offrovanu duhovske offre, kir bodo perietni Bogu skuzi Fezusa Cristusa. ^[6]Obtu tudi v tim pismi stoy, pole iest položim v tim Syonu en izvolen, drag vogelski kamen, inu kateri bo na nega veroval, ta isti ne bo zasromovan. ^[7]Vom pag, kir veruiete, ie lub inu drag. Sice tim, kir ne veruio, ie en kamen, kateriga so ty zydari zavergli.

X 5 Ta

Ephes. 4.
Col. 3.
Rom. 6.
Heb. 12.
Apoc. 1.
Psalm. 118.
Esa. 8.28.
Matth. 21.
Act. 4.
Rom. 9.¹⁰³³

1033| Ef 2,20–22.
Kol 3,5.
Rim 6,13.
Heb 12,25.
Raz 1,6.
Ps 118,22.
Iz 8,14; 28,16.
Mt 21,42.
Apd 4,11.
Rim 9,33.

TA I. LYST S. PETRA.

1034| 2 Mz 19,5–6.
Oz 2,25.
Rim 9,25–26.

Exod. 19.
Osec. 2.
Rom. 9.¹⁰³⁴

Ta isti ie en glavni vogelski kamen ratal. [8] On ie en kamen tiga opotaknena inu ena skala tiga zblaznena, tim kir se opotakno na tei bessedi inu ne veruio na tu, h katerimu so bili postavleni. [9] Vi pag ste ta izvolena žlahta, tu kralevu farstvu. Ta sveti folk, ta folk te lastyne, de oznanuite te moči tiga, kir ie vas poklical iz tih temnic, h ti nega čudni luči. [10] Vi nakadai ne ste bili en folk, zdai pag ste ta folk Božy, inu kir nakadai ne ste v milosti bili, zdai pag ste v ti milosti.

B. [11] *Lubeznivi, iest vas prossim, koker te ptuie inu popotnike, zderžite se od tih mesenih luštov, kateri zubper to dušo voiskuo, [12] vaše diane, stan, rounane imeite poštenu vmei aydi, de ty, kir od vas hudu govore, koker od tih, kir hudu deio, vidio vaša dobra della inu hvalio Boga na ta dan tiga obiskana. [13] Zatu bodite pokorni sledni človeiski postavi, za volo tiga gospudi bodi timu kralu koker timu višimu, [14] oli tim altmonom, koker tim, kir so od neega poslani k maščovanu čez te, kir hudu store, h ti časti pag tim, kir prou deio.*

1035| Rim 13,1–5.
Gal 5,13.
1 Pt 3,16.
Mt 5,16.

Rom. 13.
Gal. 5.
1 Pet. 3.
Matth. 5.¹⁰³⁵

Zakai

TA II. CAP.

^[15] *Zakai taku ie ta vola Božya, de dobru delaioc zamašyte vusta tim norskim inu nezastopnim ludem, ^[16] koker ty, kir so fray inu nekar koker bi imeili to frayungo k animu pokrivalu h ti hudobi temuč koker ty hlapci Božy, ^[17] vsakiga poštuite, bratovščino lubite, Boga se buite, krala poštuite.*

^[18] *Vi hlapci, bodite pokorni zo vsem strahum tim gospudom, nekar samuč le tim dobrim inu periatlivim temuč tudi tim čudnim. ^[19] Zakai tu ie gnada (hvala) aku kei du za volo te visti pruti Bogu tu zlu nesse inu nedolžnu terpi. ^[20] Zakai kakova ie ta hvala, kadar vi za volo hudiga diane šlako terpite? Ampag kadar vi dobru sturite inu za tu šlake terpite, tu ie gnada per Bugu. ^[21] Zakai h timu ste vi poklicani, potehmal tudi Cristus ie za nas terpil, inu ie nom en exempel za sebo pustil, de imamo po nega stopinah hoditi, ^[22] kir nei obeniga greha sturil inu se nei nešla golufya v nega vustih, ^[23] kir nei nazai hudu rekal, kadar ie nemu hudu bilu rečenu, nei prutil, kadar ie terpel. Temuč on ie izročil timu, kir prou sodi, ^[24] kateri sam ie te naše grehe nosil*

Ephes. 6.
Col. 3.
Tit. 2.
Esa. 53.

1036| Ef 6,5.
Kol 3,22–23.
Tit 2,9.
Iz 53,9.

TA I. LYST S. PETRA.

sil na suim telessu gori na tim drivessu, de mi tim grehom umeriemo, inu tei pravici živimo, skuzi katere rane ste vi zdravi postali. ^[25] Zakai vi ste bili koker te ovce, kir so zešle. Ampag vi ste se zdai obernili h timu pastyriu inu šcoffu vaših duš.

1037 | Iz 53,6.

Esa. 53. ¹⁰³⁷

TA III. CAP.

A. Ženska tihota, pohlevnost, moška krotkota, zanašane, verne molytve, dopado Bogu. B. Vuči, koku se ty verni vmei sebo inu pruti nih sovražnikom imαιο deržati. C. Ta smert inu vstanene Cristusa ie tudi tim mertvim oznanenu.

A. **G** Lih taku vi zakonice bodite podveržene tim vašim lastnim možem, de tudi ty, kir ne so tei bessedi pokorni, se pres bessede, skuzi tu diane inu rovnane tih žeen do-bee, ^[2] kadar bodo vidili tu vaše čistu diane inu rovnane v tim strahu. ^[3] Katerih lipu oblačilu ne ima biti izvuna, s teim spletanem tih las inu s teim na se obešanem od zlata, oli s teim gvantnim oblačilom, ^[4] temuč de ta skriveni človik tiga serca se ne premakne, de bo krotkiga inu pokorniga duha. Tak duh

1038 | 1 Kor 11,3.
Ef 5,22.
Kol 3,18.
1 Tim 2,9–15.

1. Cor. 11.
Ephes. 5.
Col. 3.
1. Thim. 2. ¹⁰³⁸

TA III. CAP.

duh ie ena draga reič pred Bugom. ^[5]Zakai taku so se nakadai te svete žene, kir so nih vupane v Buga stavile inu nih možem pokorne bile, lipe delale, ^[6]koker ta Sara ie Abraamu bila pokorna, kir ga ie gospud imenovala, katere ste vi scere ratale, aku dobru deite inu se ne buite pred obenim strašenem. ^[7]Glih taku vi, možye, prebivajte per nih s to zastopnostio inu daite tim žeinom, koker tei šibkeši possodi, nih čast, kir so tudi raven erbiči te gnade tiga lebna, de te vaše molitve ne bodo zamuiene.

Gen. 18.¹⁰³⁹

1039| 1 Mz 18,12.

1. Cor. 7.
1. Thess. 4.¹⁰⁴⁰

1040| 1 Kor 7,3–5.
1 Tes 4,3–7.

^[8]*In summa, bodite vsi ene misli, terpi eden z drugim, imeiti bratovsko lubexan vmei sebo, bodite milostivi inu zgovorni. ^[9]Ne povračuite hudu za hudu, za zlo besedo, temuč nazai dobru recite koker ty, kir veiste, de ste h timu poklicani, de imate ta žegen skuzi to erbsčino possessi. ^[10]Zakai kateri ta leben lubi inu hoče dobre dni viditi, ta derži sui iezik od hudiga, inu ta suia vusta de golufyo ne govore. ^[11]On se oberni od hudiga inu sturi dobru, isči myru inu sledi za nim. ^[12]Zakai te očy tiga Gospudi gledaio na te pravične inu nega vušessa na nih molitou. Ampag ta obraz*

TA I. LYST S. PETRA.

obraz tiga Gospudi gleda na te, kir hudu deio. ^[13]Inu du ie ta, kir bi vom kai žaliga sturil, aku bote po dobrim hodili? ^[14]Inu aku vi tudi terpite za pravice volo, taku ste izveličani. Sice pred nih grozenem ne buite se inu ne zmotite se, ^[15]temuč svetyte Gospudi Boga vaših sercih. Inu bodite vselei pernarredni h ti odgovori vsakimu, kir vas bo vprašal za ta grunt tiga vupane, kir ie notri v vas, ^[16]s to krotkotio inu strahom. Inu imeite eno dobro veist, de v tim ty, kir od vas hudu, koker od lotrou govore, inu kir zašpotuio tu vašo dobru ravnanje v Cristusu, bodo zasramovani. ^[17]Zakai onu ie bulše, ie li Božya vola, de vi terpite za volo dobriga diana, koker za hudu diane, ^[18]potehmal tudi Cristus ie en krat za naših grehov volo terpil, ta pravični za te krive, de nas h Bugu perpela inu on ie umorien po teim messei, ampak on ie živ sturien po tim Duhei.

- C. ^[19]V tim istim ie on tudi šal inu ie pridigal tim duhovom, kir so v ieči bili, ^[20]kateri so nakadai bili neverni, kadar ie Bug enkrat čakal inu zanašal v tih dneh tiga Noe, kadar

TA III. CAP.

kadar se ie ta Arca perpravlala, v kateri mallu, tu ie ossem duš so bile ohranene skuži to vodo, ^[21]katera zdai nas tudi izveliča v tim kerstu, kir ie skuži no pomeinila. Nekar kir se ta nečistost od messa proč deva, temuč kir pryčovane daie, de imamo eno dobro veist pruti Bogu skuži tu gori ustanene Jezusa Cristusa, ^[22]kateri ie šal v nebessa, ie na destnici Božy inu so nemu podverženi ty angeli inu ty oblastniki inu te moči.

TA IIII. CAP.

A. Koker Cristus glava vseh vernih, taku ty vudi morαιο na tim sveitu terpeti, biti brumni, molyti, čuiti, lubiti vmei sebo. B. Verni skuži cryž bodo izkušeni, rataio Cristusevi tovariši, česte Boga, radi umerio.

K *Adar ie tedai Cristus v tim messei za A. nas terpil, taku se vi tudi s to isto misselio orožite, zakai kateri na messei terpi, ta neha od grehov, ^[2]de uže naprei ta čas, kir ima v tim messei živeiti, ne živi tim človeiskim luštom, temuč tei voli Božy. ^[3]Zakai onu ie zadosti, de smo mi ta čas tige lebna; kir ie minil, po tei aydovski voli dopernesli,*

TA LYST I. S. PETRA.

1041| Rim 6,12–13.
1 Jn 2,16–17.
Ef 4,19; 6,16.

Rom. 6.
1. Joh. 2.
Ephes. 4.6.¹⁰⁴¹

*pernesli, kadar smo prebivali v tih hočljivo-
stih luštih, v pyančovanu, v pozresčini, v
prevelikim pitiei inu v tih nespodobnih ma-
likovih službah. ^[4]Inu tu se nim neznanu zdy
inu šentuio, kir ne tečete ž nimi v to isto
nemarno hočljivo zmešnavo, ^[5]kateri bodo
raittingo dali timu, kir ie perpravlen soditi
te žyve inu te mertve. ^[6]Zakai zatu ie tudi
tim mertvim ta evangeli pridigan, de bodo
soyeni koker drugi ludie po tim messei, am-
pag po tim Dubei so živi Bogu. ^[7]Sice ta ko-
nec vseh riči ie bliži. Bodite tedai trezivi
inu čuite v tih molitvah. ^[8]Inu čez vse riči
imeite silno lubezan vmei sebo, zakai ta lu-
bezan zakrye to množico tih grehov. ^[9]Erper-
guite eden drugiga pres mermrane ^[10]inu
služite eden drugimu, vsaketeri po nega pe-
rietnim darum, koker ty Božy šafary te
mnogetere gnade Božye. ^[11]Aku gdu govori,
taku on govori to besedo Božyo. Aku gdu
ima eno službo, taku on služi, koker iz te
moči, kir Bug da, de vseh ričeh bode česčen
Bug skuži Jezusa Cristusa, katerimu bodi
čast inu oblast, od vekoma do vekoma,
amen.*

1042| 1 Pt 3,19.
1 Jn 5,16.

1. Pet. 3.
1. Joh. 2.¹⁰⁴²

1043| 2 Pt 3,10.
1 Jn 2,10.
Lk 21,25–26.
Prg 10,12.

2. Pet. 3.
1. Joh. 2.
Luc. 21.¹⁰⁴³
Pro. 10.

1044| Rim 12,6–8.
Heb 13,1–2.
2 Kor 8,7.
Flp 2,14.

Rom. 12.
Heb. 13.
2. Cor. 8.
Phil. 2.¹⁰⁴⁴

Vi

TA IIII. CAP.

^[12]*Vi lubeznivi, ne čudite se, koker de bi se B. vom kai noviga pergudilu, kadar vi bote skuzi ta ogen izkušeni, kateru se vom k ani izkušui¹⁰⁴⁵ sturi, ^[13]temuč vesselite se, de vi s Cristusem terpite, de vi tudi v tim času tiga rezodivena nega gospostva se bote silnu inu vissoku vesselili. ^[14]Aku vi za volo Cristuseviga imena zašpotovane terpite, taku ste vi izveličani, zakai tu gospostvu inu ta duh Božy nad vami počiva. Per nih ie šentovan, per vas pag ie čestčen. ^[15]Nisče vmei vami ne terpi, koker en razboinik oli tat oli en hud loter, oli kir bi po eniga drugiga ričeh želil. ^[16]Ampag aku terpi koker en kersčenik, taku se ne sramui, on česti s teim Boga. ^[17]Zakai ta čas ie tukai, de ta pravda se začne v ti Božy hysi, inu aku se nerpoprei ned¹⁰⁴⁷ nami začne, kakov konec bode tih, kir timu evangeliu Božymu ne veruio? ^[18]Inu aku kumai ta pravični bo ohranen, kei se ta nevernik inu grešnik hoče izkazati. ^[19]Obtu kateri tukai terpe po Božy voli, ty isti nemu nih duše izročite h timu ohranenu, koker timu zveistimu stvarniku z dobrimi delli.*

Υ TA

1045|Izkušni.

Luc. 12.
1. Cor. 3.
1. Pet. 1.
2. Thi. 2.
Matth. 5.¹⁰⁴⁶

1046|Lk 12,9.
1 Kor 3,16.
1 Pt 1,2.
2 Tim 2,12.
Mt 5,11–12.

1047|Med.

TA I. LYST S. PETRA.

TA V. CAP.

A. Šcoffi, fary, imaiio ovčice pasti, nekar dreti oli klati. B. Verni imaiio biti starim pokorni, pohlevni, trezivi, v nadlugh serčni zcludiu zubper.

A. **T**E stariše, kir so vmei vami, koker ta kir sem tudi star inu priča tiga Cristuseviga terplena inu sem deležen tiga gopostva, kir se ima rezodeti, ^[2]prossim, passyte tu kardelu Cristusevu, kir ie vom poročenu, imeite čex nee skerb, nekar permoraioč temuč volnu, nekar za volo merskiga dobitka temuč iz pernaredne misli, ^[3]inu nekar koker de bi hoteli gospodovati čex te farmane, temuč bodite tiga kardela eni naprei postavleni pildi. ^[4]Inu kadar se ta vyuda tih pastyriev izkaže, bote pryeli to krono te česti, kir nigdar ne uvene.

B. ^[5]Glih taku vi, mlaiši, bodite podverženi tim starišem, taku de vsi eden drugimu bode podverženi inu v tim izkažite pravo pohlevščino. Zakai Bug tim offertnim stoy zubper, ampag tim pohlevnim daie gnado. ^[6]Obtu bodite pohlevni pod to močno roko Božyo, de vas poviša per nega času. ^[7]Vso
vašo

1048| Apd 5,26; 20,29.
Jn 10,12; 21,15–17.
Iz 40,1.
Jer 23,1.
Ezk 34,2–21.
Lk 21,4.
Tit 1,7.

Act. 5,20.
Ioh. 10,21.
Esa. 40.
Jere. 23.
Ezech. 34.
Luc. 21.
Tit. 2.¹⁰⁴⁸

1049| 1 Kor 9,25.
2 Tim 4,7–8.

1. Cor. 9.¹⁰⁴⁹
2. Thim. 4.

1050| Prg 11,2.
Mt 6,25; 11,29.
Jak 4,6–10.

Pro. 11.
Math. 6,11.
Jac. 4.¹⁰⁵⁰

TA V. CAP.

vašo skerb veržite na nega, zakai on skerbi
za vas. ^[8] Bodite treživi inu čuite, zakai vseh
zupernih ta hudič hodi okuli koker en eryl
lev inu isče, koga bi požerl. ^[9] Timu stuite
zubper terdni v ti veri inu imate veiditi, de
glij te iste nadluge se depolnuio v tim tova-
rištvi vaših bratov, kir so na sveitu. ^[10] Oli
ta Bug vse gnade, kir ie nas poklical h timu
nega večnimu gospostvu skuzi Jezusa Cri-
stusa, ta isti bo vas, kir tukai en maihin čas
terpyte, dokonal, podperl, močne sturil inu
poterdil. ^[11] Timu istimu bodi část inu oblast
od vekoma do vekoma, amen. ^[12] Per Sylva-
nu, kir ie vom, koker iest menim, en zveist
brat, sem vom kratku pissal, opominaioč inu
pričuioč, de ie le-ta ta prava gnada Božya,
v kateri vi stoyte. ^[13] Vom vse dobru prossi ta
Cerkou, kir ie v Babilony, kir ie z vami iz-
volena, inu mui syn Marcus, ^[14] prossi eden
drugimu vse dobru s teim pušovanem te
lubezni. Myr bodi vom vsem,
kir ste v Cristusu Jezusu,
amen.

Rom. 13.
Psal. 54,¹⁰⁵¹
Sap. 12.

1051| Rim 13,14.
Ps 55,23.
Mdr 12,2.

Y I TA

S. PETRA II. LYST.
TA DRUGI
LYST S. PET-
ra.

TA I. CAP.

A. Verni primo večno blagu, zatu se imαιο z brumo, z luzbezno hvaležni izkazati, nih vero terditi. B. Pridigary veden, suseb v ni starosti, imαιο nih ovčice h brumi opominati. C. Jogersku, preroksku pismu, nih vuk, ie Božy gvišen risničin.

A. **S**Imon Peter, en blapec inu ioger Jezusov Cristusov, tim kir so z nami red to drago vero dobili, v ti pravici, katero naš Bug inu izveličar Jezus Cristus daie. ^[2] Bug vom dai dosti gnade inu myru skuzi tu spoznane Božye inu Jezusa Cristusa, Gospudi našiga. ^[3] Potehmal ta nega Božya muč ie nom vse riči, kir h timu lebnu inu Boga boiečimu rovnanu sliši, dala skuzi tu spoznane tiga, kir ie nas poklical, skuzi to nega čast inu muč, ^[4] skuzi keteru so nom te drage inu nervegše oblube darovane, de vi skuzi tu istu bote te Božye nature diležni, aku

1052 | 1 Pt 1,2.

1. Pet. 1. ¹⁰⁵²

1053 | Jn 1,12.
Kol 2,18.

Joh. 1.
Col. 2. ¹⁰⁵³

TA I. CAP.

ni, aku bote beižali pred teimi hitru mine-
čimi lušti tiga svita. ^[5]Hi timu vi vus vas
fliss perložite inu izkažite v ti vaši veri vso
slaht brumo inu v taki brumi to vmeital, ¹⁰⁵⁴
v ti vmeitolsti to zmasso ¹⁰⁵⁶, ^[6]v ti zmassi tu ^{i. Cor. 8. ¹⁰⁵⁵}
volnu terplene, v tim volnim terplenu te
prave Bužye službe, ^[7]v tih pravih Božyh
službah to bratovsko periazen, v ti bratovski
periazni to lubezan. ^[8]Zakai kadar le-te ri-
či bodo obilnu per vas, taku vas nekar pra-
zne inu pres sadu bodo sturile v tim spozna-
nu našiga Gospudi Jezusa Cristusa.
^[9]Ampag per katerim le-tih riči nei, ta isti
ie slep inu z roko typa ta pot, ie pozabil, de
ie od suih starih grehov očistčen. ^[10]Obtu, lu-
bi bratie, imeite vegši flis, de tu vaše pokli-
cane inu izvolene terdnu sturite, zakai aku
vi le-te riči sturite, taku vi nigdar ne pa-
dete, ^[11]inu vom bo obilnu danu tu noter ho-
yene v tu večnu kralovstvu našiga Gospudi
inu izveličarie Jezusa Cristusa.

^[12]Obtu iest nečo zamuditi vas vselei opo- B.
minati od le-tih riči, nai si vi te iste veiste
inu ste poterieni v ti gotovi risnici. ^[13]Oli me-
ni se prou zdi, de dotle sem v le-tei utti, de

Υ 3 vas

1054| Spoznanje.

1055| 1 Kor 8,11–13.

1056| Samoobvladanje.

S. PETRA II. LYST.

*vas gori obudim inu opominam, ^[14] potehmal
iest veim, de v kratkim bom to muio utto
doli polagal, koker ie tu meni naš Gospud
Fezus Kristus rezodil. ^[15] Obt u iest se hoču
flissati, de vselei tudi po mui smerti na le-
-te riči zmislite.*

C. ^[16] *Zakai mi ne smo vom na znane dali to
muč inu prihod našiga Gospudi Fezusa
Cristusa iz tih iz kunšti zložjenih basnih,
temuč koker ty, kir smo z našimi lastnimi
oči gledali to nega maiesteto, ^[17] tedai kadar
ie on pryel od Buga Očeta to čast inu glorio
skuzi eno štymo, kir ie k nemu bila sturie-
na od tiga velika gospostva, le-taku.
Le-tu ie mui lubeznivi Syn, v katerim
imam iest dobru dopadene. ^[18] Inu mi smo
le-to štymo šlišali iz nebes prideioč, tedai
kadar smo ž nim red bili na tei sveti gorri.
^[19] Inu mi imamo tudi eno terdnešo prerok-
sko bessedo inu vi prou deite, de vi na no
merkaite koker na eno luč, kir v enim tem-
nim krayu sveiti, dotle se ta dan resveiti
inu ta zaria gori zyde v tih vaših serciah.
^[20] Inu le-tu imate nerpoprei veiditi, de
obenu prerokovane tiga pisma se ne sturi iz
lastne*

1057| Lk 22,19.
2 Kor 5,1.
Jn 21,18-19.
2 Tim 4,6.

LUC. 22.
2. Cor. 5.
Joh. 12.
2. Thi. 4.¹⁰⁵⁷

1058| Jn 1,14.
1 Jn 1,3.
Mt 17,5.

Joh. 1.
1. Joh. 1.
Matt. 17.¹⁰⁵⁸

1059| Ps 18,20; 119,105.
2 Kor 4,6.

Psal. 19. 119.
2. Cor. 4.¹⁰⁵⁹

TA I. CAP.

lastne izlage. ^[21] *Zakai obenu prerokovane nei nigdar iz človeiske vole naprei pernessenu, temuč ty sveti Božy ludie so govurili, pergnani od Svetiga Duha.*

Dan. 9.
2. Thi. 3. ¹⁰⁶⁰

1060| Dan 9,21.
2 Tim 3,16.

Zah. 7. ¹⁰⁶¹

1061| Zah 7,7.

TA II. CAP.

A. V le-tim celim capituli govori, kako-ve šege, nature, misli, diane so vsi falš preroki, kir so bili inu bodo inu od nih grozovite štraffinge.

Inu ty falš preroki so bili vmei teim fol- A.
ko[m], koker vmei vami bodo tudi falš vučeniki, kir skrivaie bodo noter pelali ordne tiga pogublena inu bodo zatayli tiga Gospudi, kir ie nee odkupil, inu sami čez sebe perpelaio enu naglu pogublene. ^[2] Inu nih dosti puide po nih pogublenem, skuzi te iste bo ta pot te risnice šentovan. ^[3] Inu skuzi nih lakomnost, s teimi iz kunšti zmišlenimi besedami, bodo na vas kupčovali, katerih pravda se uže izdavna ne mudi inu nih pogublene ne spy. ^[4] Zakai aku Bug tih angelov, kir so grešili, se nei šonal, temuč ie nee s ketinami te temnice v pekal pehnil inu ie nee

Math. 7. 24.
Act. 20.
1. Tih. 4.
Juda. 4.
Iob. 4.
Apoc. 20. ¹⁰⁶²

1062| Mt 7,15; 24,37–39.
Apd 20,30.
1 Tim 4,1.
Jud 1,4.
Job 4,18.
Raz 20,3.

Υ 3 izdal

S. PETRA II. LYST.

1063|Iz 41,14.
1 Mz 7,1.

Esa. 14.¹⁰⁶³
Gen. 7.

izdal, de bodo ohraneni h ti pravdi. ^[5]Inu se nei šonal tiga stariga svita, temuč on ie tiga Noe, pridigarie te pravice, samo osmiga ohranil inu ie to povudno perpelal čez ta sveit tih nevernikov. ^[6]Inu on ie ta meista Sodomo inu Gomoro h pepelu sturil, okuli vergal inu ferdamal. Inu ie nee k animu exemplu postavil tim, kir bodo potle nevernu dalali. ^[7]Inu on ie tiga pravičniga Lota, katerimu so ty nesramni ludie vse zlu ž nih nepoštenim dianem nagaiali, odrešil. ^[8]Zakai kadar ie on suiemi oči inu vušesi pravičin bil inu ie vmei nimi prebival, so oni to nega pravično dušo ž nimi krivimi delli vsag dan martrali. ^[9]Oli ta Gospud zna te prou verne iz te izkušnave odrešiti, te krive pag, ohraniti h ti štraffingi na ta dan te pravde. ^[10]Nerveč le-te, kir po tim messei hodio inu v ti nečisti hočlivosti prebivaio, kir iz te gospočine¹⁰⁶⁵ špot delaio, so prešerni, suie vole inu se ne boye te maiestete tih viših kleti. ^[11]Kadar še ty angeli, kir so s to močio inu oblastio vegši, ne daio pred teim Gospudom zuper nee prekleto pravdo. ^[12]Ampag oni so koker ta nezastopna zvirina,
kir

1064|1 Kor 14,32–33.

I. Cor.¹⁰⁶⁴
14.

1065|Gosposčine.

TA II. CAP.

*kir ie po naturi h timu royena, de bo ulovle-
na inu zaklana. Preklinaiio te riči, katerih
ne zastopio, v nih pogublenu konec vzamo
^[13]inu prymo ta lon te krivice. Oni imaiio za
velik lušt tu posvitnu dobru lebane, oni so ta
gardust inu madeži, prangaio od vaše almo-
žne, dobru lebaio od tiga vašiga, ^[14]oči imaiio
polne prešustva, ne znaio od grešena nehati,
vabio k sebi te neobstoyeče duše, imaiio enu
pregnanu serce s to lakomnostio, so eni pre-
kleti otroci, ^[15]kir so ta ravni pot zapustili, so
zašli inu gredo po tim potu tiga Baalama
Bosora ¹⁰⁶⁷synu, kir ie lubil ta lon te krivice.
^[16]Oli on ie bil svarien za volo nega hudobe od
ene butoroske mutaste živine, kir ie s to člo-
veisko štymo govorila inu ie branila tei no-
rosti tiga preroka. ^[17]Le-ty so studenci pres
vode inu oblaki od vetra goneni, katerim ie
ta megla te temnice vekoma ohranena. ^[18]
Zakai oni govore offertne bessede, kir ništer
ne velaio, inu vabio skuzi nečistost h ti mes-
seni hočlivosti te, kir v tim zepelanu prebi-
vaio, ^[19]nim oblubio, de bodo fray, inu oni
sami so eni hlapci tiga pogublena. Zakai
Y 5 od ka-*

Jud. i. ¹⁰⁶⁶

1066| Jud 1,10.

Num. 22.
23. 24. ¹⁰⁶⁸

1067| Bileama Bosorjeve-
ga sinu; 2 Pt 2,15.

1068| 4 Mz 22,7; 23,22;
24,8–9.

Jud. i. ¹⁰⁶⁹

1069| Jud 1,12–13.

Joh. 8.
Rom. 6. ¹⁰⁷⁰

1070| Jn 8,34.
Rim 6,16–17.

S. PETRA II. LIST.

1071|Lk 9,25.
Heb 8,11; 10,26.
Mt 12,45.

Luc. 9.
Heb. 8. 10.
Matth.
12.¹⁰⁷¹

*od kateriga ie eden premagan, tiga istiga ie
hlapec ratal. ^[20]Zakai potehmal so oni skuzi
tu spoznane tiga Gospudi inu ohranenika
Fezusa Cristusa ubežali tei gardusti tiga
svita, oli oni so se spet v to isto vpleli inu so
premagani, ie tu pusledne ž nimi huiše ko-
ker tu pervu ratalu. ^[21]Obtu bi nim bulše bi-
lu, de bi nigdar ne bili spoznali ta pot te
pravice, koker potle kir so spoznali inu so se
obernili od te svete zapuvidi, kir ie nim bi-
la dana. ^[22]Oli nim se ie po tei risnični per-
puvidi pergudilu, kir pravio, ta pes spet iei,
kar ie izbluval, inu ta svina, po tim opranu
se spet v tim blatu vala.*

1072|Apd 5,3-5.

Act. 5.¹⁰⁷²

1073|Prg 26,11.

Prover. 26.¹⁰⁷³

TA III. CAP.

A. K navuku sliši opominane. B. Ty, kir
ne veruio, de sodni dan bo, imaiio zamisliti
na povudno vsiga svita. C. V večnusti nei
časa. Na sodni dan bodo vse riči pre-
minene. D. Cristus, iogri, preroki vele, de
se h timu sodnemu dnevu perpravimo.

^[1] **V**I, lubežnivi, le-tu ie ta drugi list, kir
vom piše[m], v katerim iest gori budim
inu opominam to vašo čisto missal, ^[2]de vi
zmis-

TA III. CAP.

zmislite na te besede, katere so vom proprei¹⁰⁷⁴ od tih prerokov povedane, inu na našo zapuvid, kir smo iogri tiga Gospudi inu ohranenika.

^[3]Inu nerpoprei imate veiditi, de v tih B. puslednih dneh prido špotlivci, kir bodo po nih lastnih luštih hodili ^[4]inu diali: Kei ie ta obluba nega prihoda? Zakai od tiga časa, kar so ty očaki zaspali, ostano vse riči, koker so od začetka tiga stvariene bile. ^[5]Oli oni tu istu iz suie lastne vole ne hote veiditi, de ta nebessa so tudi en dolg čas bila, inu ta zemla iz te vode inu ie v ti vodi ostala skuzi to besedo Božyo. ^[6]Oli vini tedai ie ta sveit skuzi to isto s to povudno končan. ^[7]Ta nebessa pag inu ta zemla, kir so zdai, so skuzi to isto besedo odločeni, de bodo ohraneni h timu ognju na ta dan te pravde inu ferdammena tih nevernih ludi.

^[8]Enu pag, mui lubeznivi, ne bodi vom C. zataienu, de en dan pred tim Gospudom ie koker tyssuč leit inu tyssuč leit koker en dan. ^[9]Ta Gospud, kir ie oblubil, nei kassan, koker ty eni menio de ie kassan, temuč

on

1074|Poprei.

1. Thi. 4.
2. Thi. 3.
Jud. 1.
Ezeh. 12.
2. Thes. 2.
Gen. 1. 7.¹⁰⁷⁵

1075| 1 Tim 4,1.
2 Tim 3,1.
Jud 1,18.
Ezk 12,22.
2 Tes 2,3–12.
1 Mz 1,5–9; 7,11–21.

Eccle. 16.
2. Thes. 1.¹⁰⁷⁶

1076| Sir 16,18–23.
2 Tes 1,8.

Psal. 89.¹⁰⁷⁷

1077| PS 90,4.

S. PETRA II. LYST

1078| Rim 2,4.
Ezk 18,23.

Rom. 2.
Ezech. 18.¹⁰⁷⁸ *on z nami poterplene ima inu ne boče, de bi
gdu bil pogublen, temuč de se vsaki h ti po-
kuri oberne. [10] Ta dan pag tiga Gospudi pry-*

1079| Mt 24,43.
1 Tes 5,2.
Raz 3,3; 16,15.

Matth. 2.
1. Thes. 5.
Apoc. 3. 16.¹⁰⁷⁹ *de koker en tat ponoči, na katerim se bodo ta
nebessa rešla z velikim pokanem, ty elemen-
ti pag bodo od vročusti taieli inu ta zemla
inu ta della, kir so v ni, bodo zgorela. [11] Nu
kadar le-tu vse se ima rezyti, kakovi tedai
imate vi biti v tih svetih bogaboyečih ričeh
inu dianih? [12] De vi čakate inu hytite h ti-
mu prihodu tiga dne tiga Gospudi, za kate-
riga volo se ta nebessa vužgo inu rezydo, inu
ty elementi pred vročustio se rextaio. [13] Mi
pag po nega oblubi čakamo na nova nebessa
inu na novo zemlo, v katerih bo ta pravica
prebivala.*

1080| Iz 65,17.
Raz 21,1.

Esa. 65.
Apoc. 21.¹⁰⁸⁰ *ty elementi pred vročustio se rextaio. [13] Mi
pag po nega oblubi čakamo na nova nebessa
inu na novo zemlo, v katerih bo ta pravica
prebivala.*

D. [14] *Obtu vi, lubeznivi, kadar vi čakate na
take riči, daite vaš flis, de bote pred nim
pres madeža inu pres tadla v tim myru
naideni. [15] Inu tu dolgu zanašane našiga
Gospudi Jezusa Cristusa imeite vi za vaš
izveličane, koker tudi ta naš lubi brat Pau-
lus po tei nemu dani modrusti ie vom pis-
sal. [16] Inu koker on v tih nega vseh listeh od
tiga govori, v katerih se nekatere riči terh-
ku*

1081| Lk 21,15.
Rim 2,4.

Luc. 21.
Rom. 2.¹⁰⁸¹ *ku*

TA III. CAP.

*ku zastopio. Te iste ty eni nezastopni inu
neobstoyeči preobračuo, koker tudi ta druga
pisma k nih lastnimu pogublenu. ^[17]Vi pag,
mui lubežnivi, kadar vi tu poprei veiste, ta-
ku varuite se, de skuzi tu nih zabaiane tih
neumnih ludi ž nimi red ne bote zepelani
inu padete od vaše lastne terdnusti, ^[18]am-
pag rastyte v ti gnadi inu spoznanu našiga
Gospudi inu ohranenika Jezusa Cristusa.*

*Timu istimu bodi čast, zdai inu na
ta dan te večnusti,*

amen.

SVE-

S. LANŽA I. LYST.
SVETIGA IAN-
ŽA PERVI
LYST.

TA I. CAP.

A. Jogerski vuk ie star, gvišen, vessel, v nebešku tovarištvu perpravi. B. Nepokurniki, hynavci, samopravičary ne slišio v nebesku tovarištvu.

A. **T**U, kar ie bilu od začetka, tu, kar smo slišali, tu, kar smo z našimi oči vidili, tu, kar smo rezgledali, inu te naše roke tipale, od te bessede tiga lebna, ^[2]inu ta leben se ie rezodil inu mi smo ga vidili inu mi pričuiemo inu oznanuiemo vom ta leben, kir ie večni, kateri ie bil per tim Očetu inu se ie nom rezodil. ^[3]Tu, kar smo vidili inu slišali, tu mi vom oznanuiemo, de vi tudi bote z nami red imeili tu tovarištvu. Inu tu naše tovarištvu bode s teim Očom inu ž nega Synom Jezusom Cristusom ^[4]inu le-tu mi

1082| Jn 1,4; 20,8; 17,20-
21; 8,56; 6,26.29.36.40.64.
2 Pt 1,16.

Ioh. 1. 20.
17. 8. 6.
2. Pet. 1. ¹⁰⁸²

TA I. CAP.

mi vom pišemo, de tu vaše vesselie polnu bude.

^[5]*Inu le-tu ie ta obluba, katero smo mi od B. nega slišali inu vom oznanuiemo, de Bug ie ena luč inu v nim nei obene temme, ^[6]inu aku mi pravimo, de mi ž nim tavaristvu imamo, inu mi v ti temmi hodimo, taku mi lažemo inu ne deimo to risnico. ^[7]Ampag aku mi v ti luči hodimo, koker ie on v ti luči, taku mi imamo tovaristvu vmei sebo, inu ta kry Fexusa Cristusa nega Synu nas očisti od vsakiga greha. ^[8]Aku mi pravimo, mi ne imamo obeniga greha, taku mi sami sebe obnorimo inu ta risnica nei v nas. ^[9]Aku mi pag spoznamo te naše grehe, taku ie on zveist inu pravičin, de nom odpusti te naše grehe inu nas očisti od vsake hudobe. ^[10]Aku mi pravimo, de ne smo grešili, taku mi nega k animu lažniku stavimo inu nega bessedi nei v nas.*

Joh. 8.
Heb. 9.
1. Pet. 1.
Apoc. 1.
3. Reg. 8.
2. Paral. 6
Prov. 20.
Eccle. 7,¹⁰⁸³
Psal. 32.

1083 | Jn 8,7.12.
Heb 9,14.
1 Pt 1,18–19.
Raz 1,5.
1 Kr 8,46.
2 Krn 6,24–25.
Prg 20,9.
Prd 7,20.
Ps 32,5.

TA II. CAP.

Cristus

S. LANŽA I. LYST.

A. Cristus sam ie nom od Buga milost, periazen dobil, kir tu zna ie Bogu iz serca periatel inu pokoren. B. Evangeli ie star, oli človeka noviga sturi. C. Evangeli, odpu[s]čane grehov vsaki starosti sliši, vsaki se varui pred messenimi lušti. D. Falš vuk, nepokura, ludi ferdamnuio, pred obema se varimo. E. Le-ta stara vera, katero S. Duh skuzi preroke, iogre, vuči izveliča.

[A.] **M**^Ui synkuvi, iest vom le-te riči pišem, de ne grešite, inu aku pag gdu greši, taku imamo mi eniga bessednika per tim Očetu Jezusa Cristusa, kir ie pravičin. ^[2]Inu on ie ta milostna sprava za te naše grehe, inu nekar le samuč za te naše, temuč tudi za vsiga svita. ^[3]Inu na tim mi veimo, de smo ga spoznali, aku mi te nega zapuvidi deržimo. ^[4]Kateri pag pravi, iest ga znam, inu te nega zapuvidi ne derži, ta isti ie en lažnik inu v takim nei obena risnica. ^[5]Ampag kateri to nega bessedo ohrani, v tim istim ie risničnu ta lubezan Božya popolnoma, na tim mi spoznamo, de smo mi v nim, ^[6]kateri tedai pravi, de on v nim ostane, ta ima tudi taku hoditi, koker ie on hodil.

Bratie,

1084| Rim 3,25.
Heb 7,25.
1 Jn 4,10.14.
Jn 13,15.34;15,4.

Rom. 3.
Heb. 7.
1. Joh. 4.
Joh. 13,15.¹⁰⁸⁴

TA II. CAP.

^[7]Bratie, iest vom ne pišem eno novo za- B.
puvid, temuč to staro zapuvid, katero ste od
začetka imeili, ta stara zapuvid ie ta besse-
da, katero ste vi od začetka slišali. ^[8]Spet
vom pišem eno novo zapuvid, kir ie risnična
v nim inu v nas, zakai te temnice so minile
inu ta prava luč zdai sveiti. ^[9]Kateri pravi,
de ie v ti luči, inu sovraži suiga brata, ta ie
še dosehmal v ti temmi. ^[10]Kateri pag lubi
suiga brata, ta isti ostane v ti luči inu per
nim nei obeniga zblaxnena. ^[11]Kateri pag
sovraži suiga brata, ta isti ie v ti temmi
inu hodi v ti temmi inu on ne vei, kam gre,
zakai ta temma ie oslipila te nega očy.

^[12]Otročiči, iest vom pišem, de vom bodo C.
ty grehi odpusčeni, ^[13]za volo nega imena
iest vom očetom pišem, zakai vi ste spo-
znali tiga, kir ie od začetka. Iest pišem
vom hlapčičem, zakai vi ste premogli tiga
hudiga. ^[14]Otročiči, iest vom pišem, zakai
vi ste spoznali tiga Očeta. Očeti, iest sem
vom pissal, zakai vi ste spoznali tiga, kir
ie od začetka. Iest sem vom hlapčičem pis-
sal, zakai vi ste močni inu ta besseda
Božya ostane per vas inu ste tiga hudiga

Z premo-

Ioh. ¹⁰⁸⁵
13.15.

1085| Jn 13,34;15,12-17.

1. Joh. 3. ¹⁰⁸⁶

1086| 1 Jn 3,18-20.

Luc. 24.
Act. 4.10.
Psal. 89.
Esa. 40.
1. Cor. 7.
Joh. 8.
1. Thes. 4. ¹⁰⁸⁷

1087| Lk 24,47.
Apd 3,16; 13,38.
Ps 89,17.
Iz 40,8.
1 Kor 7,31.
Jn 8,19.
1 Tes 4,5.

S. LANŽA I. LYST.

premogli. ^[15]Ne lubite ta sveit inu te riči, kir so na sveitu. Aku gdu lubi ta sveit, v tim istim nei lubexni tiga Očeta. ^[16]Zakai vse tu, kar ie na sveit, (koker so ty lušti tiga messa inu ti lušti tih oči inu ta offertni život), ne so od Očeta temuč od tiga svita. ^[17]Inu ta sveit inu tu nega lušti minee, kateri pag dei to volo Božyo, ta isti vekoma ostane.

D. ^[18]Otročiči, ta pusledni čas ie tukai inu koker ste slišali, de ta antikrišt pride, inu zdai ie začelu dosti antikrištov biti inu od unot mi veimo, de ta pusledni čas ie tukai. ^[19]Oni so od nas vunkai šli, oli oni ne so bili od nas, zakai de bi oni bili od nas, taku bi oni ia bili per nas ostali, ampag (tu ie sturieniu), de bodo rezodiveni, de ne so vsi od nas. ^[20]Ampag vi imate to žalbo od tiga svetiga inu znate vse riči. ^[21]Iest vom ne sem pissal, koker de bi vi ne znali to risnico, temuč koker tim, kir no znate inu veiste, de obena laža nei iz te risnice. ^[22]Du ie en lažnik? Samuč le-ta, kir tay, de Jezus nei Cristus. Ta isti ie ta antikrišt, kir tay tiga Očeta inu tiga Synu. ^[23]Kateri kuli tay tiga Synu,

1088|Mt 24,5.
Jn 5,28; 13,10.
Apd 20,30.
1 Kor 1,12–13.
1089|Heb 1,9.

Matth. 24.
Ioh. 5,13.
Act. 20.
1. Cor. 1.
Heb. 1.

TA II. CAP.

Synu, ta isti tudi tiga Očeta ne ima.

^[24]*Obtu, kar ste vi slišali od začetka, tu os-* E.
tani per vas. Aku tu, kar ste slišali od za-
četka, ostane per vas, taku vi bote tudi per
tim Synuvi inu Očetu ostali. ^[25]*Inu le-ta ie*
ta obluba, katero ie nom oblubil, ta večni
leben. ^[26]*Le-tu sem iest vom pissal od tih,*
kir vas zepelavaio. ^[27]*Inu ta žalba, katero ste*
vi od nega pryeli, ostane per vas. Inu vi ne
potrubiute, de bi vas gdu vučil, temuč koker
ona ta žalba vas vuči vse riči, taku ie risni-
ca inu nei laža. Inu koker ie ona vas vučila,
taku ostanite per tim istim. ^[28]*Inu zdai vi,*
otročiči, ostanite per nim, de kadar se on
prikaže, de imamo zevupane inu de ne bomo
zasromovani od nega v tim nega prihodu.
^[29]*Inu aku vi veiste, de ie on pravičin, taku*
vi tudi veiste, de kateri prou sturi, ta isti ie
od nega royen.

Esa. 54.
Ioh.
I.14.16. ¹⁰⁹⁰

1090 | Iz 54,10.
Jn 1,41; 14,17.26;
16,13–15.

TA III. CAP.

A. Verni so otroci Božy, čisti, brumni,
grehom koker zludiu sovraž. B. Šega inu
znamina pravih kersčenikov so terplene,
lubezan, dobra veist, molytou.

Ž 2 *Gledaite*

S. LANŽA I. LYST.

A. **G** Ledaite, kakovo lubežan ie nom ta Oča dal, de bomo Božy synuvi imenovani, obtu ta sveit vas ne zna, žakai on nega ne zna. ^[2]Lubežnivi, mi smo uže zdai otroci Božy inu se še nei izkazalu, kai mi bomo, ampag mi veimo, kadar se on bo izkazal, de bomo nemu glih, žakai mi ga bomo vidili, koker ie. ^[3]Inu en vsaketeri, kir ima v nega le-tu vupane, ta se očisti, koker ie on čist. ^[4]Vsaketeri, kir greh sturi, ta tudi krivino sturi, inu ta greh ie krivica, ^[5]inu vi veiste, de se ie on prikazal, de naše grehe proč vžame, inu v nim nei obeniga greha. ^[6]Sledni, kir v nim ostane, ta nei greši, sledni pag, kir greši, ta ga nei vidil inu ga nei spoznal. ^[7]Otročiči, nisče vas ne žepelai, kateri prou dei, ta ie pravičin, glih koker ie on pravičin. ^[8]Kateri greh sturi ta ie od zľudia, žakai ta zľudi od začetka greši. H timu se ie ta Syu ¹⁰⁹⁴Božy izkazal, de ta della tiga zľudia rezdei. ^[9]Kateri ie iz Buga royen, ta greha ne sturi, žakai tu nega seime per nim ostan, inu on ne more grešiti, žakai on ie iz Buga royen. ^[10]V le-tim so rezodiveni ty otroci tiga hudiča. Kateri prou ne dei, inu ne lubi

1091|Lk 20,27.
Rim 8,29.
1 Kor 15,12.
Kol 3,4.
Iz 53,4,5,9.
1 Tim 1,1.
Tit 2,10.
1 Pt 2,22–24.

Luc. 20.
Rom. 8.
1. Cor. 15.
Col. 3.
Esa. 53.
1. Thi. 1.
Tit. 2.
1. Pet. 2. ¹⁰⁹¹

1092|Rim 2,13.

Rom. 2. ¹⁰⁹²

1093|Jn 8,34,44.

Joh. 8. ¹⁰⁹³

1094|Syn.

1095|1 Jn 5,1.
1 Pt 1,22–23.
Jn 13,3; 15,22,24.

1. Joh. 5.
1. Pet. 1.
Joh. 13,15. ¹⁰⁹⁵

TA III. CAP.

lubi suiga brata, ta isti nei iz Buga. ^[11]Za- Gen. 4.¹⁰⁹⁶
kai le-tu ie tu selstov, ¹⁰⁹⁷kateru ste vi od
začetka slišali, de se vmei sebo lubimo.

^[12]*Nekar koker Kain, kir ie iz tiga hudiča*
bil, inu je ubil suiga brata. Inu za čez volo
ga ie ubil? Zatu, kir so nega della huda bila,
nega brata pag pravična.

^[13]*Ne čudite se, mui bratie, aku vas ta B.*

sveit sovraži. ^[14]Mi veimo, de smo iz te
smerti v ta leben prišli, zakai mi lubimo
brate; kateri ne lubi tiga brata, ta ostane v
ti smerti. ^[15]Vsaki, kir sovraži suiga brata, ie

en ubojnik inu vi veiste, de sledni ubojnik
ne ima tiga večniga lebna v sebi prebivači-
ga. ^[16]V le-tim smo mi to lubeža[n] spozna-
li, kir ie on dal za nas sui leben, inu mi
imamo tudi ta leben za te brate dati. ^[17]Sice

kateri tu blagu tiga svita ima inu vidi sui-
ga brata potrebniga inu zepre tu suie serce
pred nim, koku ta lubežan Božya per nim
ostane? ^[18]Mui otročiči, ne lubimo le s to

bessedo inu s teim iezikom, temuč z dianem
inu s to risnico. ^[19]Inu skuži le-tu mi spo-

znamo, de smo iz te risnice inu ta naša ser-
ca so utolažena pred nim. ^[20]Aku pag tu na-
še serce nas ferdamnuie, taku Bug ie

Z 3 vegši

1096| 1 Mz 4,8.

1097| Oznanilo, 1 Jn 3,11.

Joh. 15.
Matth. 5.
Levit. 19.¹⁰⁹⁸

1098| Jn 15,13.
Mt 5,22.
3 Mz 19,18.

Deut. 15.
Jac. 2.¹⁰⁹⁹

1099| 5 Mz 15,7.11.
Jak 2,15–16.

S. LANŽA I. LYST.

vegsi, koker ie tu naše serce inu on zna vse riči. [21] Lubežnivi, aku tu naše serce nas ne ferdamnuie, taku imamo enu ževupane pruti Bogu [22] inu kar ga bomo prossili, tu bomo od nega pryeli. Žakai mi ohranimo te nega žapuvidi inu sturimo tu, kar nemu pred nim dopade. [23] Inu le-tu ie ta nega žapuvid, de veruiemo timu imenu nega Synu Jezusu Cristusu inu de se vmei sebo lubimo, koker ie on nom to žapuvid dal. [24] Inu kateri te nega žapuvidi ohrani, ta isti ostane v nim inu on v nim. Inu skuzi le-tu mi veimo, de on notri v nas prebiva iz tiga Duha, kateriga ie on nom dal.

1100| Jn 15,7.
1 Jn 5,14.
Jak 4,3.

Joh. 15.
1. Joh. 5.
Jac. 4.¹¹⁰⁰

1101| Jn 5,23; 6,29; 13,34;
14,23; 15,12.

Joh. 5,6.¹¹⁰¹
13,14-15.

1102| 1 Jn 4,13.

1. Joh. 4.¹¹⁰²

TA IIII. CAP.

A. Ty, kir Cristusevu bogastvu inu zaslužene taye, so antikrišti. B. Hynavci, neverniki, Buga ne znaio, pravih pridigariev ne poslušaiio, bližniga ne lubio.

A. **V**I, lubežnivi, ne veruite vsakimu duhu, temuč skussite te duhe, so li od Buga, žakai veliku fals prerokov ie vunkai šlu na ta sveit. [2] V le-tim pag spožnaite tiga

TA IIII. CAP.

tiga Božyga duha. Sledni dub, kir spozna, de Jezus Kristus ie prišal v tu messu, ta ie od Buga. ^[3]Inu sledni dub, kir ne spozna, de bi Jezus Kristus bil v tu messu prišal, ta nei od Buga inu le-tu ie ta dub tuga antikrista, od kateriga ste vi slišali, de ima pryti inu ie uže zdai na tim sveitu.

3. Reg. 22.
Judit. 8.
Matth. 7.
1. Joh. 2.
2. Joh. 1.¹¹⁰³

1103| 1 Kr 22,22–23.
Jdt 8,16.
Mt 7,15–20.
1 Jn 2,18.22–23.
2 Jn 1,7.

^[4]Vi, otročiči, ste od Buga inu ste nee pre-mogli, zakai ta, kir ie notri v vas, ie vegši koker ta, kir ie na sveitu. ^[5]Oni so od tuga svita, obtu govore od tuga svita inu ta svit nee poslušā. ^[6]Mi smo od Buga inu kateri Boga zna, ta nas poslušā, kateri pag nei od Buga, ta nas ne poslušā. Iz tuga mi spozna-mo tuga duha te risnice inu tuga duha tuga zabloiena. ^[7]Lubeznivi, lubimo se vmei sebo, zakai ta lubezan ie od Buga inu sledni, kir lubi, ta ie royen od Buga inu zna Boga.

Joh. 8.¹¹⁰⁴

1104| Jn 8,47.

^[8]Kateri ne lubi, ta ne zna Boga, zakai Bug ie ta lubezen. ^[9]V le-tim pag se ie ta lubezen Božyga izkazala pruti nom, kir ie suiga di-niga Synu poslal na ta sveit, de skuzi nega bomo živi. ^[10]V le-tim ie ta lubezen, nekar de bi mi Boga bili lubili, temuč kir ie on nas lubil inu poslal suiga Synu k ani spravi za

Joh. 3.
Rom. 5.¹¹⁰⁵

1105| Jn 3,16.
Rim 5,8.

2. Cor. 5.
Col. 1.¹¹⁰⁶

1106| 2 Kor 5,19.
Kol 1,20.

Z 4 naše

S. LANŽA I. LYST.

1107|2 Mz 33,20.
5 Mz 4,15.
Jn 1,18; 6,46.
1 Tim 6,16.
1 Jn 3,24.

Exod. 33.
Deut. 4.
Joh. 1.6.
1. Thi. 6.
1. Joh. 3.¹¹⁰⁷

naše grehe. ^[11]Lubeznivi, ie li nas Bug taku lubil, taku se mi imamo tudi vmei sebo lubiti, ^[12]Boga nisče nigdar nei vidil. Aku se mi vmei sebo lubimo, taku Bug ostane notri v nas inu ta nega lubezen ie notri v nas popolnoma. ^[13]Iz le-tiga mi spoznamo, de mi v nim ostanemo inu on notri v nas, kir ie on nom dal od suiga Duba. ^[14]Inu mi smo vidili inu pričuiemo, de ta Oča ie poslal tiga Synu k animu izvelyčariu tiga svita. ^[15]Kateri tedai spozna, de Jezus ie Syn Božy, v tim istim Bug ostane inu on v Bugi. ^[16]Inu mi smo spoznali inu verovali to lubezen, katero Bug ima pruti nom. Bug ie ta lubezen, inu kateri ostane v ti lubezni, ta v Bugi ostane, inu Bug v nim. ^[17]V le-tim ie ta lubezen per nas popolnoma, de imamo zavupane na ta dan te pravde, de koker ie on, taki smo tudi mi na sveitu. ^[18]Strah nei v ti lubezni, temuč ta popolnoma lubezen ta strah unkai izžene, zakai ta strah ima marter, kateri pag se boy, ta isti nei popolnom v ti lubezni. ^[19]Lubimo ga tedai mi, zakai on ie nas poprei lubil. ^[20]Aku gdu pravi, iest lubim Boga, inu suiga brata sovraži, ta ie en lažnik, zakai kateri suiga

1108|1 Jn 2,4.

1. Joh. 2.¹¹⁰⁸

S. LANŽA II./i.e. I./ LRST.

suiga brata, kateriga on vidi, ne lubi, koku on more Boga, kateriga ne vidi, lubiti?

Levit. 19.
Joh. 13,15.
Ephes. 5.¹¹⁰⁹

1109|3 Mz 19,18.
Jn 13,34; 15,17.
Ef 5,2.

^[21]*Inu mi imamo od nega le-to zapuvid, de kateri lubi Boga, ta isti tudi lubi suiga brata.*

TA V. CAP.

A. Vera, lubezan, pokorsčina daio prave preroyene kersčenike na znane. B. Cristusu de ie prišal na ta sveit, de ie Syn Božy, de ie vseh verni izveličar, pryčuju S. Troyca, S. Duh, s pismom prerokskim, iogerskim, s kerst, nega večeria inu martra. C. Za slabe nezastopne grešnike se ima prossiti. D. Verni so inu ne so grešniki, grehu, zludiu so zubper, zatu Cristus nih grehe zakriva.

S*ledni, kir veruie, de Jezus ie ta Cristus, A. ta isti ie royen od Buga. Inu sledni, kir lubi tiga, kir ga ie rodyt, ta isti tudi lubi tiga, kir ie od nega royen. ^[2]V le-tim mi spoznamo, de mi lubimo Božye otroke, kadar mi Boga lubimo, inu nega zapuvidi deržimo. ^[3]Zakai ta lubežen Božya ie le-ta, de mi te nega zapuvidi deržimo, inu nega zapuvidi ne so teške, ^[4]zakai vse tu, kar ie*

Matth. 11. 16.
Ioh. 1.14.16.
1. Cor. 15.¹¹¹⁰

1110|Mt 11,29–30; 16,24.
Jn 14,15; 16,33.
1 Kor 15,57.

Z 5 od

S. LANŽA I. LYST.

od Buga royenu, premaga ta sveit, inu naša vera ie tu premagane, ^[5]katera ta sveit premaga. Du ie pag ta, kir ta sveit premaga? Samuč ta, kir veruie, de Jezus ie Syn Božy?

^[6]Inu le-tu ie ta Jezus Cristus, kir ie imel

B. pryti s to vodo inu kryo. Inu ta duh ie ta, kir pričue, zakai ta duh ie ta risnica. ^[7]Zakai oni try so, kir v nebi pričuo, ta Oča, ta Besseda, inu S. Duh, inu le-ty try so enu. Inu try so tudi na zemli, kir pričuo, ^[111] ^[8]ta Duh, ta voda, inu ta kry, inu le-ty try so enu. ^[9]Ako mi tih ludi pričovane gori vza-memo, tu pryčovane Božye ie vegše inu le-tu ie tu pričovane Božye, kateru ie on pričoval od nega Synu. ^[10]Kateri veruie na Božyga Synu, ta ima tu Božye pričovane per sebi, kateri Bogu ne veruie, ta ga ie k animu laž-niku sturil, zakai on nei veroval timu pričovanu, kir ie Bug pričoval od nega Synu. ^[11]Inu tu pričovane ie le-tu, de Bug ie nom dal ta večni leben inu le-ta leben ie v nega Synuvi. ^[12]Kateri ima tiga Božyga Synu, ta isti

1111|»/T/a Oča, ta Besseda inu S. Duh, inu le-ty try so enu. Inu try so tudi na zemli, kir pričuo/.« SSP nima tega dodatka.

1112|Mt 1,16; 17,5.
Jn 1,41; 12,23.27-28;
3,33.36.
Rim 8,3.
Rim 4,3.

Math. 1.17.
Ioh. 1.12.3.
Rom. 8. ¹¹¹²
Rom. 4.

TA V. CAP.

ta isti ima ta leben, kateri pag ne ima tiga Božyga Synu, ta isti ne ima tiga lebna.

^[13]*Inu le-tu sem vom, kir veruiete na tu ime tiga Božyga Synu, pissal, de bote veidili, de imate ta večni leben inu de vi veruiete na tu ime tiga Božyga Synu.* ^[14]*Inu le-tu ie tu zevupane, kir mi imamo pruti Bogu, de aku ga mi kai prossimo po nega voli, de nas usliši.* ^[15]*Inu kadar mi veimo, de kar kuli ga prossimo, de nas usliši, taku mi veimo, de smo te prošne, kir smo prossili, obderžali.*

Joh. 6.¹¹¹³

1113| Jn 6,40.

Joh. 16.
1. Joh. 3.
Matth. 6:7.¹¹¹⁴

1114| Jn 16,23–24.
1 Jn 3,22.
Mt 6,8; 7,7–8.11.

^[16]*Aku kei eden vidi suiga brata grešiti, en greh kir nei h ti smerti, ta prossi Boga inu nemu bo dal ta leben tim, kir ne grešio h ti smerti. Ie li pag en greh h ti smerti, za ta isti iest ne pustim, dee prosiš.* ^[17]*Sledna krevica ie greh inu ie en greh nekar h ti smerti.*

Jer. 7.
Matth. 12.
Joh. 8.
1. Joh. 3.¹¹¹⁵

1115| Jer 7,14–15.
Mt 12,31.
Jn 8,21.
1 Jn 3,6.

^[18]*Mi veimo, de sledni, kir ie od Buga royen, ne greši, temuč kateri ie od Buga royen, ta sam sebe varuie, inu ta hudi se ga ne dotakne.* ^[19]*Mi veimo, de smo od Buga, inu ta celi sveit leži v ti hudobi.* ^[20]*Inu mi veimo, de ta Syn Božy ie prišal, inu ie no[m] dal razum,*

S. LANŽA I. LIST.

*zum, de znamo tiga risničniga, inu smo v
tim risničnim, v tim nega Synuvi Jezusu
Cristusu, le-ta ie risnični Bug inu ta
večni leben. ^[21]Otročiči, varuite se
pred temi maliki.*

Amen

*KONEC TIGA PERVI-
ga s. Ianža listu.*

SVE-

S. IANŽA II. LYST.
SVETIGA IAN-
ŽA DRUGI
LYST.

TA I. CAP.

A. Prave vere stari, mladi so Bogu vsem vernim lubi. B. Kadar se tu kersčanstvu razteguie, prou služi Bogu, tiga se verni vessele. C. Pred kecari, antikrišti se imamo varovati.

TA stariši, *tei izvoleni gospei inu nee A. otrokom, katere iest lubim v ti risnici inu nekar iest sam, temuč vsi ty, kir so to risnico spoznali,* ^[2]*za volo te risnice, katera notri v nas ostane, inu bo per nas vekoma,* ^[3]*bodi z nami gnada, milost, myr od Buga Očeta inu Gospudi Jezusa Cristusa, od Sylnu tiga Očeta v ti risnici inu v ti lubexni.*

^[4]*Iest sem se sylnu obesselil, de sem nešel vmei tuimi otruki, kir v ti risnici hodio, koker smo to zapuvid pryeli od Očeta,* ^[5]*inu uže*

S. IANŽA II. LYST.

uže zdai, gospa, te prossim (nekar koker de bi tebi pissal eno novo zapuvid, temuč to kir smo imeili od začetka), de se vmei sebe lubimo. ^[6]Inu le-ta ie ta lubežen, de hodimo po nega zapuvidi. Le-ta ie pag ta zapuvid, koker ste od začetka slišali, de vi v ti isti hodite. ^[7]Zakai dosti zepelavcev ie prišlu na ta sveit, kateri ne hote spoznati, de bi Jezus Kristus bil v tu messu prišel, en le-tak ie en zepelavec inu antikrišt. ^[8]Gledaite sami na se, de ne zgubimo, kar smo perdelali, temuč de polni lon primemo.

C. ^[9]*Sledni, kir prestopi inu ne obstoy v tim Cristusevim navuku, ta isti ne ima Boga, kateri pag obstoy v tim navuku Cristusevim, ta isti ima tiga Očeta inu tiga Synu. ^[10]Aku kei gdu k vom pride inu le-tiga vuka ne pernesse, tiga ne vzamite v to hyšo inu ne ricite k nemu, pomagai Bug, ^[11]ta isti se diležen sturi nega hudih dell. ^[12]Iest bi imel vom dosti pissati, oli iest ne sem hotel skuzi papyr inu tinta, temuč*

1116|Mt 17,5.
1 Jn 2,18–22.
Job 13,27; 15,17.

Matth. 17.
1. Joh. 2. ¹¹¹⁶
Iob 13,15.

1117|2 Tes 3,1–2.14.
Rim 16,17.

2. Thes. 3.
Rom. ¹¹¹⁷
16.

S. IANŽA II. LYST.

muč iest vupam k vom pryti inu vpryčo z vusti z vami govoriti, de tu naše vesselie bo polnu. [13] Tuie sestre izvolene otroci tebi službo spovedaio, amen.

Joh. 16.
1. Ioh. 1. 1118

1118 | Jn 16,22–24.
1 Jn 1,4.

SVE-

S. LANŽA III. LYST.
SVETIGA IAN-
ŽA TRETY
LYST.

TA I. CAP.

A. Eniga praviga kersčenika hvali drugim k animu exemplu. B. Papeški šcoffi, fary, menihi so Diotrefu glih. C. Demetrius ie brumen, po nim se imamo deržati.

A. **T**A stariši, Gaiu timu lubimu, kateriga iest lubim v ti risnici. ^[2]Mui lubi, iest želim, de bi tebi v seh ričeh dobru štu inu de bi zdrav bil, koker tui duši dobru gre. ^[3]Iest sem se sylnu obesselil, kadar so ty bratie bili prišli inu so pričovali od tuie risnice, koker tudi ty hodiš po risnici. ^[4]Iest ne imam vegšiga vesse-
lia, samuč de slišim, de muy otroci hodio po risnici. ^[5]Mui lubi, ti zveistu delaš, kar kuli sturiš na tih bratih inu na ptuih, ^[6]kateri so v pričo te cerqve, od tuie lubexni pričovali,
inu ti

1119|Rim 16,19.
1 Kor 1,10.

Rom. 16.
I. Cor. I. 1119

S. LANŽA III. LYST.

inu ti si dobru sturil, de si nee odpravil vrednu pred Bugom. ^[7] *Zakai oni so za nega imena vunkai vlekli inu so od aydov ništer vzeli.* ^[8] *Obtu take imamo mi gori vžeti, de tei risnici pomagamo.*

1. Cor. 9.
2. Cor. 11.
Matth. 10. ¹¹²⁰

1120| 1 Kor 9,15.
2 Kor 11,10.
Mt 10,41–42.

^[9] *Iest sem tei cerqvi pissal, ampag Diotre- B.*
zes, kir hoče vmei nimi ta pervi biti, ta nas gori ne vzame. ^[10] *Obtu aku iest pridem, hočo izkazati tu nega dellu, kir on della, koku on mermra ž nega hudimi bessedami zupper nas, inu on ne ima na tim samim zadržosti, kir on sam ne vzame gori te brate, temuč on tudi tim, kir nee hote gori vžeti, brani inu nee iz te cerqve pehuio.* ^[11] *Mui lubi, ne hodi za teim hudim, temuč po tim dobrim, kateri dobru dei, ta ie od Buga, kateri pag hudu dei, ta ne vidi Boga.*

Psal. 34. ¹¹²¹

1121| Ps 34,15.

^[12] *Demetrius ima od vseh pričovane inu C.*
od te same risnice. Inu mi pričuiemo tudi inu vi veiste, de tu naše pričovane ie risničnu. ^[13] *Iest bi imel dosti pissati, oli iest ne čo skuzi tinto inu perut tebi pissati,* ^[14] *iest vupam tebe v kratkim*

Aa viditi,

S. LANŽA III. LYST.

*viditi, tedai hočva z vusti vpryčo vkupe go-
voriti, ^[15]myr bodi s tebo. Ty peryateli tebi
službo spovedaio, spovei službo tim
periatelom per
imeni.*

*KONEC S. LANŽA
dveju lystov.*

SVE-

S. LANŽA III. LYST.
S V E T I G A
I U D E Ž A
LYST.

TA I. CAP.

A. Nei zadosti h timu izvelišanu začeti pokuro inu prou verovati, temuč do konca v ni ostati. B. Angeli verni z Božym imenom ne šentuio, Bogu ne odmermravaio. C. Pred kecaru se varuimo, v pravi veri se terdimo, v lubezni de prebivamo, poštenu služimo, molymo.

Iudas, ta hlapec Jezusa Cristusa inu brat A. Iakopov, tim poklicanim, kir so posvičeni v Bugi Očeti inu ohraneni v Jezusu Cristusu.

^[2] Milost, myr inu lubežen, vom se pobulšai.

^[3] Mui lubi, potehmal sem iest mui vus flis perlužil vom pissati, od tiga gmain izveličane ie bilu meni potreba vom pissati inu opominati, de vi za volo te vere, katera ie en krat dana tim svetnikom, se štritaite. ^[4] Zakai ty eni ludie

Aa 2 so po-

2. Pet. 2.¹¹²²

1122|2 Pt 2,21.

S. IŮDEŽA LYST.

- 1123| Gal 5,13. Gal. 5.¹¹²³ *so poleg perlezli, kir so neverniki, kateri so bili poprei zapissani k le-timu ferdamnanu, kir to gnado našiga Boga prenašajo na hočlivost inu zatajuio Boga inu našiga Gospudi Jezusa Cristusa, kir ie sam en Gospud. ^[5]Iest hočo pag vas spumniti, potehmal vi enkrat le-tu veiste, de ta Gospud, kadar ie bil timu folku iz te Egiptove dežele pomagal, ie on potle spet te, kir ne so verovali, končal. ^[6]Inu te angele, kir ne so suiga vyudstva ohranili, temuč so nih prebivalisče zapustili, ie on nee zvezane s teimi večnimi zvezavi pod to temnico h ti pravdi tiga velikiga dne ohranil. ^[7]Koker tudi Sodoma, Gomorra inu pole nih ležeča meista, katera so glih taku koker onee curbale, inu so po enim drugim messei hodile, so postavlene h timu exemplu inu terpe to martro tiga večniga ognja. ^[8]Glih taku so le-ty, kir so od saineh obnorieni, kir tu messu omadežujo, gosposčino zažmaguio inu te velike oblasti šentuio.*
- 1124| 4 Mz 14,35. Num.¹¹²⁴ 14.
- 1125| Iz 14,2. Esai. 14.¹¹²⁵
- 1126| 1 Mz 19. Gen. 19.¹¹²⁶
- B. ^[9]Mihael pag, ta viši angel, kadar se ie s teim žludiem kregal inu dišputiral od Moizesoviga telessa, nei smil to sodbo tiga šentovane

S. IŮDEŽA LYST.

tovane izreči, temuč ie dial, Bug te svari.

^[10]*Le-ty pag, tim ričem, katere ne znaio, hudu reko, kar po naturi koker ta nezastopna živina znaio, v tim istim uni konec vžamo.* ^[11]*V enim, zakai oni so na ta kainski pot*

stopili inu so zasli v tu zahaiane tiga Baalama, za volo tiga lona inu so v tim zuper govorienu tiga Kora končani. ^[12]*Le-tu so ty*

madeži, kir dobru lebaio od vaše almožne pres skerbi, oni sami sebe passo. Oni so oblaki pres vode, kir bodo od veitrov okuli gone-

ni, drivessa, kir so iessen segnyla pres sadu, dvakrat umoriene inu s kurenom izderte, ^[13]*divy morski valluvi, kir nih lastne sramote vunkai penio, zahaiave zveizde, katerim*

ie ta magla te temnice vekoma ohranena.

^[14]*Od le-tih ie tudi Enoh, ta sedmi od Adama, prerokoval, kir ie dial, pole ta Gospud pryde suiemi svetniki. Tih bo veliku tissuč,*

^[15]*bo pravdo deržal zuper sledniga inu bo štraifal vse, kir so vmei nimi neverniki za volo nih vseh neverniških dell, kir so nevernišku delali inu za volo nih ostrih besed, kir*

so ty neverniški grešniki zuper nega govurili.

^[16]*Le-ty so ty odmermravci, kir veden tožjo,*

Aa 3 inu po

Zah. 3.
2. Pet. 2.
Gen. 4.24.¹¹²⁷
Num. 16.

1127|Zah 3,9.
2 Pt 2,15.
1 Mz 4,8.
4 Mz 22,34.

2. Pet. 2.¹¹²⁸

1128|2 Pt 2,13.17.

Apo. 1.¹¹²⁹
Esai. 3.

1129|Raz 1,7.
Iz 3,14.

S. IŮDEŽA LYST.

*inu po nih luštih hodio inu nih vusta offert-
ne riči govore inu te ene ludi za veliku der-
že za volo tiga pryda.*

C. ^[17]*Vi pag, mui lubexnivi, spumnite na te
bessede, katere so poprei govoriene od tih io-
grov našiga Gospudi Jezusa Cristusa, ^[18]kir
so vom pravili, de v tim puslednim času bo-
do spotlivci, kir bodo po suih lastnih never-
niških luštih hodili. ^[19]Le-ty so ty, kir se lo-
čio, so živinski, ne imaiio tiga Duha. ^[20]Vi
pag, mui lubexnivi, židaite vi sami sebe na
to nersveteišo vero skuzi Svetiga Duha,
molyte inu ^[21]deržite se v ti lubexni Božy inu
čakaite na to milost našiga Gospudi Jezusa
Cristusa h timu večnimu lebnu. ^[22]Inu der-
žite le-ta rezlotig, de se vi čez te usmilite,
^[23]te ene pag s teim strahum izvelyčate inu
izderite nee iz oagna inu sovražite to sukno,
kir ie madežova od tiga messa. ^[24]Timu pag,
kir more vas ohraniti pres greha inu posta-
viti pres tadla z velikim vesseliem pred tu
obličie suiga gospostva. ^[25]Timu Bogu, kir ie
sam moder, našimu izveličariu bodi čast
inu maiesteta, gospostvu inu oblast, ždai,
vselei inu vekoma, amen.*

1130| 1 Tim 4,1.
2 Tim 3,1.
2 Pt 3,3.

1. Thi. 4-
2. Thi. 3,¹¹³⁰
2. Pet. 3.

REZO-

TA I. CAP.
REZODIVE -
NE S. IAN-
ŽA.

TA I. CAP.

A. Kai inu s čemu so le-te buqve. B. Verni so krali inu fary pred Bugom. C. Začne praviti kei, kadai, kakove prikazne ie vidil. D. Cristus ie strašan inu troštliv, kakeršno vero človik ima.

LE-tu ie tu rezodivene Jezusa Cristu- A.
sa, kateru ie Bug nemu dal, de da tim
suim blapcem naznane te riči, kir se imaiio v
kratkim goditi. Inu ie nee pomeinil inu Job. 15.¹¹³¹
poslal skuzi suiga angela suimu blapcu Ioan-
nežu, ^[2]kir ie pričoval od te besede Božye,
inu tu ie pričoval od Jezusa Cristusa inu vse
tu, kar ie on vidil. ^[3]Dobru ie timu, kir tu
bere, inu dobru ie tim, kir poslušaiio te besse- Apoc. 22.¹¹³²
de tiga prerokovane, inu ohranio tu, kar ie v
nih pissanu, zakai ta čas ie blizi.

1131|Job 15,17.

1132|Raz 22,7,10.

Aa 4 Ioan-

REZODIVENE S. LANŽA.

B. ^[4]Ioannes tim sedmim gmainom, kir so v ti Azy, gnada inu myr vom od tiga, kir ie inu kir ie bil inu kir ima pryti inu od tih sedem duhov, kir so pred nega stolom, ^[5]inu od Jezusa Cristusa, kateri ie ta zveista pryča, pervoroyen od tih mertvih inu en vyuda tih kraleu na zemli inu kir ie nas lubil inu nas oppral od grehov s to suio kryo, ^[6]inu ie nas pred Bugom inu nega Očetom h kanim kralom inu faryem sturil, timu istimu bodi čast inu oblast od vekoma do vekoma, amen.

1133| Raz 3,14.
Kol 1,18.
1 Kor 15,20.
Heb 9,12.
Jn 1,3.
1 Pt 1,19–20.

Exod. 3.
Col. 1.
1. Cor. 15.
Heb. 9.
Joh. 1.
1. Pet. 1. ¹¹³³

^[7]Pole, on pryde s temi oblaki inu ga bo vidilu sledne oku inu ty, kir so ga boli ¹¹³⁵ inu se bodo čez nega iokali vse žlahte na zemli, timu ie taku, amen. ^[8]Iest sem alfa inu O, ¹¹³⁶ začetig inu konec, pravi ta Gospud, kir ie inu kir ie bil inu kir pryde ta vsigamogoči.

1134| Iz 3,14.
Mt 24,30.
Zah 12,10.
Jn 19,37.

Esa. 3.
Matth. 24.
Zach. 12. ¹¹³⁴
Joh. 19.

1135| Bodli.
1136| Omega.

C. ^[9]Iest, Ioannes, vaš brat inu kir sem diležen tih nadlug, tiga kraleustva inu volniga terplena Jezusa Cristusa, sem bil v ti inzul, kir se imenuie Patmos, ^[10]za volo te bessede Božye inu pričovane od Jezusa Cristusa. Iest sem bil v tim duhei na ta dan tiga Gospudi, inu sem slišal od zada za meno

eno

TA I. CAP.

eno veliko štymu, koker ene trobente, ^[11]ta ie diala: Iest sem ta A inu O, ta prvi inu ta pusledni inu kar ti vidiš, zapisi vu ene buqvi inu posli nee tim sedmim cerqvom, katere so v ti Azy, v to Efezo inu v to Smyrno inu v to Pergamo inu v to Tyatiro inu v to Sardis inu v to Filadelfo inu v to Laodico. ^[12]Inu kadar sem se okuli obernil, de bi to štymo, kir ie z meno govorila, vidil, inu kadar sem se bil obernil, sem vidil sedem zlatee svečnike. ^[13]Inu v sredi tih zlatih svečnikov eniga, kir ie bil gluh timu Synuvi tiga človeka, ta isti ie bil obličen z anim dolgim gvantom do nug inu ie bil okuli pers opassan z anim zlatim passum. ^[14]Nega glava inu nega lassye so bili beili, koker beila volna inu koker ta sneg. Inu nega oči koker ogenski plamen ^[15]inu nega noge so bile gluh enimu svitlimu kuffru, koker de bi v eni pečiči gorele, inu nega štyma koker ena velika šumeča voda, ^[16]inu ie imel v nega desni roki sedem zvezd. Inu iz nega vust ie šal en meč na obeyu strani oster, inu nega oblyčie ie sveitilu, koker tu svitlu sonce.

Dan. 2.10.¹¹³⁷

1137|Dan 7,9.13; 10,5-6.

Math. 21.¹¹³⁸

1138|Mt 21,22.

^[17]Inu kadar sem ga bil zagledal, sem bil do- D.

Aa 4 li pa-

REZODIVENE S. LANŽA.

li padel pred nega nogee koker mertov inu on na me položi suio desno roko. Inu ie dial k meni: Ne bui se, iest sem ta pervi inu ta pusledni, ^[18]iest sem ta, kir sem živ, kir sem bil mertov, inu pole iest sem živ od vekoma do vekoma. Amen. Inu imam te kluče od tiga pekla inu od te smerti. ^[19]Zapiši le-te riči, katere si vidil, te, kir so, inu katere se imaiu potle godyti. ^[20]Ta skrivnust tih sedem zveizd, katere si ti vidil v mui desni roki, inu ty sedem zlati svečniki. Te sedem zveizde so ty angeli tih sedem gmain inu ty sedem svečniki, katere si ti vidil, so te sedem gmaine.

TA II. CAP.

A. V kersčanstvu so vselei dobri, pravi, hudi, liny, odlaživi ludie. B. Verni se na tim sveitu veden s tem zludiem voiskuio. C. Hudič nerveč z malikovanem s posrečino inu curbaryo te ludi zepelava. D. Dobru bode vekoma, kateri pred falš vero, vukom, malikovanem, curbario so se varovali.

P*Iši timu angelu te Efeziske cerqve, le-tu pravi ta, kir te sedem zveizde*
A. *v suy desnici derži, kateri hodi v sredi tih sedem zlatih svečnikov. ^[2]Iest veim tuie diane*

TA II. CAP.

diane inu tuie dellu inu tuie volnu terple-
ne inu de ne moreš te hude terpeti inu si
izkusil tee, kir pravio, de so iogri inu ne so,
inu si nee lažnike nešil, ^[3]inu si preterpil
inu terpiš volnu inu ti delaš za volo muiga
imena inu se ne si utrudil. ^[4]Oli iest imam
le-tu žubper te, kir si to tuo pervo lubežen
zapustili, ^[5]obtu spomislil, od koga si ti padel
inu sturi pokuro inu delai ta perva della.
Aku nekar, taku iest skorai h tebi pridem
inu čo tui svečnik od nega meista premak-
niti, aku ne boš pokuro dial. ^[6]Ampag
le-tu ti imaš, kir sovražiš ta della tih ni-
kolaiteriev, katera iest tudi sovražim,
^[7]kateri ima vušessa ta poslušai, kai ta
Duh tim cerqvom pravi. Kateri bo premo-
gel, timu iest hočo dati ieisti od tiga drev-
ia tiga lebna, kir ie v sredi tiga Božyga
paradiža.

^[8]Inu tim angelu te cerqve v ti Smyrni B.
piši, le-tu pravi ta prvi inu ta pusledni,
kateri ie bil mertov inu ie živ ratal.
^[9]Iest veim tuia della inu tuie reve inu
tuie buštovu (oli ti si bogat) inu tu šento-
vane od tih, kateri pravio, de so Iudi,
inu

Mal. 2.
2. Cor. II. ¹¹³⁹

1139| Mal 2,8.
2 Kor 11,13.15.

Luc. 13.
Act. 6. ¹¹⁴⁰

1140| Lk 13,5.
Apd 6,5.

Gen. 2. ¹¹⁴¹

1141| 1 Mz 2,9.

Esai. 41. ¹¹⁴²

1142| Iz 41,4.

REZODIVENE S. LANŽA.

inu nei so, temuč so tiga žludia šula. ^[10]Ne bui sse ništer od tih riči, katere imaš terpeti, potle ta žludi bo nakatere od vas vergal v to iečo, de bote izkušeni inu bote nadlugo imeili desset dni. Bodi žveist do smerti taku iest hočo tebi dati to krono tiga lebna, ^[11]kateri vušessa ima, ta poslušai, kai pravi ta Dub h tim cerqvom. Kateri bo premogel, timu se ne bo ništer žaliga sturilu od te druge smerti.

C. ^[12]*Piši tudi timu angelu te cerqve, kateri ie v tim Pergamu, le-tu pravi ta, kateri ima ta meč od obeiu platu oster, ^[13]iest veim, kar delaš inu kei prebivaš, gdi ie ta hudičev stol, inu ti derziš tu muie ime inu muio vero ne si žatail, tudi v tih muih dneb, v katerih ie ta Antipas, muia žveista pryča, per vas ubyen, gdi ta žludi prebiva. ^[14]O[l]i iest imam nakatere maihne riči župer te, žakai ti imaš undukai, kateri derže tiga Balaama navuk, kateri ie vučil tiga Balaaca žblaznene gori narediti poleg tih izraelskih otruk, de so ieili od tih malikovskih offrov inu de so curbali. ^[15]Glih taku ti tudi imaš, kateri ta vuk tih Nicolaiteriev derže,*

1143|Heb 4,12.

Heb. 4. ¹¹⁴³

1144|4 Mz 25,
1-2; 31,16.

Num. 25.
¹¹⁴⁴31.

TA II. CAP.

derže, ^[16]tu iest sovražim, dei pokuro, aku nekar, taku iest skorai h tebi pridem inu se hočo ž nimi biti s teim mečom muh vust.

^[17]Kateri ima vuhu, ta poslušai, kai ta Duh tim cerqvom pravi, kateri bo premogel, timu hočo dati ieisti od tiga skrivniga nebeskiga kruha, inu nemu hočo dati en beil kamen inu na kamenu enu novu ime zapissanu, kateru nisče ne zna, samuč kir nee pryne.

^[18]Inu timu angelu te cerqve v ti Tyatiri D. piši, le-tu pravi ta Syn Božy, kateri ima oči koker plamenski ogen inu nega nogee glih timu čistimu kuffru. ^[19]Iest veim tuia della inu tuio lubezan inu tuio službo inu tuio vero inu tuie volnu terplene inu tuie diane inu ta posledna več koker ta perva. ^[20]Oli iest imam nakatere mahine riči zubper te, kir pustiš to ženo Izabelo (katera pravi de ie ena prerokina) vučiti inu zepelati muie hlapce, de curbaio inu ieido od tih malikovskih offrov. Inu iest sem ni dal čas, de bi od nee curbarye pokuro sturila inu se nei pokorila. ^[22]Pole iest no veržem vu eno postelo inu kir so ž no prešuštvali,

Apoc. 1.19. ¹¹⁴⁵

1145| Raz 1,14–15; 19,12.

3. Reg. 16, ¹¹⁴⁶
4. Reg. 9.

1146| 1 Kr 16,31.
2 Kr 9,7.10.

REZODIVENE S. LANŽA.

1147|Nadlugo.

tvali v veliku uadlugo,¹¹⁴⁷ aku ne bodo diali pokuro od nih diane. ^[23]Inu nih otroke hočo v smerti ubiti inu bodo spoznale vse cerqve, de sem ta, kir obysti inu serce izvprašuiem inu bom dal vsaketerimu vmei vami po nega dellih. ^[24]Ampag vom iest pravim inu tim drugim, kir so v tim Tyatiri, vsem tim, kir ne imaiio le-tiga vuka inu kir ne so spoznali to globosćino tiga hudića (koker oni pravio). Iest ne bom na vas nalagal drugo butoro, ^[25]oli vsai kar imate, tu deržite, dotle iest pridem. ^[26]Inu kir bo premogel inu bo ohranil ta muia della do konca, timu iest hočo dati to oblast čez te ayde, ^[27]inu on bo nee passel z ano železno šibo inu on bo nee rezbil koker eniga lončaria possodo. ^[28]Koker sem iest tudi pryel od muiga Očeta inu hočo nemu dati to iutrovo zveizdo. ^[29]Kateri ima vušessa, ta poslušai, kai ta Duh tim cerqvom pravi.

1148|Jer 17,10.
Ps 7,9.

Jer. 17.¹¹⁴⁸
Psal. 7.

1149|Ps 2,8–9.
Raz 19,15.

Psal. 2.
Apoc. 19.¹¹⁴⁹

TA III. CAP.

A. Hynavci, nepokurni so mertvi pred
Bugom. B. Cristus ie vseh verni dobri zveisti vsi-

TA III. CAP.

sti vsigamogoči varih nim daie nebeško purgaričino. C. Hinavce, nepokurne Bug sovraži, ampag kateri nega bessedo poslušaiu inu slušaiu, te lubi, rad per sebi ima.

INu timu angelu te cerqve v tim Sardis piši, le-tu pravi ta, kateri ima te sedem Duhe Božye inu te sedem zveizde. Iest veim tuia della, ti imaš tu ime, de si živ inu si mertov. ^[2]Bodi čuieč inu poterdi te druge riči, katere imaiu umreti. Zakai iest ne naidem, de bi tuia della polna bila pred Bugom. ^[3]Obtu spomish li, koku si pryel inu poslušal inu derži taku inu dei pokuro. Aku pag ne boš čul, taku iest h tebi pridem, koker en tat inu ne boš veidil, v kateri vuri pridem. ^[4]Ti imaš še malo imen v tei Sardis, kateri nei so nih gvanta omadežili inu oni bodo z meno hodili v beilim gvantu, zakai oni so ga vredni. ^[5]Kateri bo premogel, ta bo obliččen z belim gvantom inu nega imena ne čo izbrissati iz tih bukev tiga lebna inu hočo tu nega ime spoznati pred muim Očetom inu pred nega angeli. ^[6]Kateri ima

1. Thi. 5.
Apoc. 2.16.¹¹⁵⁰

1150| 1 Tim 5,6.
Raz 2,2; 16,15.

Math. 24.
1. Thes. 5.
2. Pet. 3.¹¹⁵¹

1151| Mt 24,36.42–43.
1 Tes 5,2.
2 Pt 3,10.

REZODIVENE S. LANŽA.

ima vušessa, ta poslušai, kai ta Duh pravi tim cerqvom.

- B. ^[7]*Piši tudi timu angelu te cerqve v ti Filadelfy. Le-tu pravi ta svety inu risnični, ta, kateri ima Davidov kluč, kir odpre inu ničē ne zapre, zepre inu ničē ne odpre.* ^[8]*Iest veim tuia della, pole iest sem tebi napreid dal ene odperte dauri, ini nee ne more ničē zapreti, zakai ti imaš eno maibino muč inu si ohranil muio bessedo inu nei si zatail muie ime.* ^[9]*Pole, iest te dam iz te zcludieve šule, kateri pravio, de so Iudi, inu nei so, temuč lažeio. Pole, iest hočo nim sturiti, de moraiio pryti inu molyti pred tuiemi nogami inu spoznati, de sem iest tebe lubil.* ^[10]*Potehmal si ti ohranil to bessedo od muiga volniga terplena, taku iest hočo tudi tebe ohraniti pred to uro te izkušnave, katera ima pryti čez vus sveit, izkušati te, kateri prebivaio na zemli.* ^[11]*Pole, iest pridem skorai, derži tu, kar imaš, de ničē ne vzame to tuio krono.* ^[12]*Kateri bo premogel, tiga hočo sturiti k animu steburu v tim templi muiga Boga inu ne puidē več vunkaie. Inu hočo na nega zapissati tu ime muiga Boga inu*

1152 | Iz 22,22.
Job 12,14.
Raz 1,17.

Esa. 22.
Job 12.
Apoc. 1.¹¹⁵²

TA III. CAP.

tu ime te nove Ieruzalem, tiga meista muiga Boga, kateru ie doli iz nebes prišlu od muiga Boga, inu od muiga noviga imena.

^[13]*Kateri ima vušessa, ta poslušai, kai ta Duh tim cerqvom pravi.*

^[14]*Inu timu angelu te Laodicenske cerqve C. piši. Le-te riči pravi, amen, ta xveista inu risnična pryča, ta začetik te stvari Božye.*

^[15]*Iest veim tuia della, de nei si merzal ne gorak, Bug hotel, de bi ti bil merzal oli gorak. ^[16]Obtu kadar si mlačin inu nei si merzal ne gorak, iest tebo izbluiem iz muih vust, ^[17]inu kir praviš, iest sem bogat ratal, inu ne potrubiem obene riči inu ti ne veiš, de si dini inu revni inu bog, slep inu nag.*

Joh. 12.
Gen. 1.
Eccle. 24.¹¹⁵³

1153| Jn 12,5–8.
1 Mz 1,29.
Sir 17,1–4.

^[18]*Iest tebi svetuiem, kupi od mene zlatu v tim ognu očisčenu, de boš bogat, inu beli gvant, de se obleičeš, de se ne bo vidila ta sramota tuie nagote, inu namaži tuie oči s to očino žalbo, de boš vidil. ^[19]Iest vsakiga kateriga lubim, svarim inu štraifam, bodi tedai naprei bule flissig inu dei pokuro.*

Prov. 3.
Heb. 12.¹¹⁵⁴

1154| Prg 3,12.
Heb 12,6.

^[20]*Pole, iest stoym pred daurih inu klukam, aku du bo muio štymo poslušal inu te dauri odperl, h timu iest noter puidem inu*

Bb bom

REZODIVENE S. LANŽA.

bom ž nim večerial inu on ž meno. ^[21]Inu kateri bo dobil, timu hočo dati sideiti na muim stolu, koker sem iest dobil, inu sem seidel ž muiem Očetom na nega stol. ^[22]Kateri ima vušesa, ta poslušai, kai ta Duh tim cerqvom pravi.

TA IIII. CAP.

A. Ta velika čast, oblast, muč, dobruta Cristuseva se ima od nas prou spoznati, čestiti, pridigati inu hvaliti.

A. **I**Nu pole, potle sem iest vidil ena vrata odperta v nebessih inu ta perva štyma, katero sem slišal, ie bila koker ena trobenta, ž meno govoreč. Ta ie diala: Stopi sem gori, iest hočo tebi pokazati, kai se ima za le-tim goditi. ^[2]Inu zdaici sem bil v tim Dubei inu pole, en stol ie bil v nebessih postavljen inu na tim stolu ie eden sidil ^[3]inu ta, kateri ie sidel, se ie glih vidil timu kamenu iaspis inu sardis inu ta nebeška maura ie bila okuli stola, ta se ie glih vidila enimu smaragdu. ^[4]Inu okuli tiğa stola ie bilu štiri inu dvaiseti stolov inu sem

1155|Raz 2,13.

Apoc. z.¹¹⁵⁵

TA IIII. CAP.

sem vidil na tih stoleh sideč štiri inu dvaiseti starišev, z belim gvantom obličeni inu so imeili na nik¹¹⁵⁶ glavah zlate krone. ^[5]Inu od tiga stola ie slu bliskane inu garmeine inu štyme inu pred stolom so bile sedem goreče bakle, katere so ty sedem Božy duhuvi. ^[6]Inu pred teim stolom ie bilu koker enu glaženu morye, glih timu kristallu, inu v sredi tiga stola so bile štiri zvirine, polne s teimi oči od sprede inu od zada. ^[7]Inu ta perva zvyr ie bila podobna enimu livu inu ta druga zvyr ie bila podobna enimu telletu inu ta tretya zvyr ie imeila en obraz koker en človik inu ta četerta zvyr ie bila podobna enimu letečimu orlu. ^[8]Inu le-te štiri zvyrine, ena vsaketera ie imeila šest peruti okuli sebe inu iz notra so bile polne s teimi oči. Inu nei so pokoye imeile nuč inu dan inu so diale: svet, svet, svet ie ta Gosspud Bug, ta vsigamogochi, kir ie bil, inu kir ie, inu kir pride. ^[9]Inu kadar so te zvyrine to čast, hvalo inu zahvalene timu, kateri ie sidil na stolu, inu timu, kateri ie živ od vekoma do vekoma, dali,
Bb 2 so ty

1156| Nih.

Ezech.
2.¹¹⁵⁷

1157| Ezk 1,5–22.

Esa. 6.¹¹⁵⁸

1158| Iz 6,2–3.

REZODIVENE S. LANŽA.

^[10]so ty štiri inu dvaisseti stariši doli pali pred teim, kateri ie na stollu sidil, inu so molili tiga, kateri ie živ od vekoma do vekoma. Inu so vergli nih krone pred ta stol inu so diali, ^[11]Gospud, ti si vreden vzeti to glorio inu to čast inu to muč, zakai ti si vse riči stvaril, inu skuzi tuio volo so inu so sturiene.

TA V. CAP.

A. Le-te buqve so skrivnusti Božye, kate-
tere so se skuzi Cristusa rezodele. B. Le
Boga boyečim se Cristus ž nega bessedo
daie na znane. C. Cristus ie ta dini offer, za
kateriga volo smo Božy erbiči, zatu ga
imamo na zemli inu v nebessih veden hvali-
ti.

A. **I**Nu iest sem vidil v ti desnici tiga, kate-
ri ie na tim stolu sidil, ene buqve iznotra
inu izvuna pissane zapečatenene sedmeme
pečati. ^[2]Inu iest sem vidil eniga močniga
angela, ta ie z močno štymo pridigal, du ie
vreden odpreti te buqve inu te pečate rezlo-
miti? ^[3]Inu nisče, ne v nebi, ne na zemli, ne
pod zemlo, nei mogel te buqve oppreiti ne
noter v ne pogledati. ^[4]Inu iest sem se sylnu
plakal,

1159|Ezk 2,9.

Ezech. 2.¹¹⁵⁹

TA V. CAP.

*plakal, de se nihče nei znešil vreden te buqve
odpreiti inu brati inu nee viditi.*

^[5]*Inu eden od tih starišev reče k meni, ne B.
plači se, pole ta liv, od te žlahte Iuda, ta
koren Davidov ie premogel, de odpre te
buqve inu de rezłomi te nega sedem pečate.*

^[6]*Inu pole tedai sem vidil v sredi tiga stola
inu tih štirih zvirin inu v sredi tih starišev
enu iagne, koker bi bilu ubienu, stoeče, tu ie
imeilu sedem rogov inu sedem oči, kateri so
ty sedem duhuvi Božy, kateri so poslani po
vsim sveitu.*

Gen. 49.
Esai. 11. 53. ¹¹⁶⁰

1160| 1 Mz 49,9.
Iz 11,1.10; 53,7.

^[7]*Inu on pride inu vžame te buqve iz te C.
desnice tiga, kateri ie na stolu sidil, ^[8]inu
kadar vžame te buqve, taku te štiri zviryne
inu ty štiri inu dvaisseti stariši pado doli
pred tu iagne inu en vsaketeri ie imel arfe
inu zlate skudele, polne žlahtniga kadila,
katere so te molitve tih svetnikov, ^[9]inu so
peili eno novo peissem inu so diali, ti si
vrednu vzeti te buqve inu odpreiti nega pe-
čati, zakai ti si bilu ubienu inu si nas odre-
šil Bogu s tuio kryo, iz vsake žlahte inu ie-
zika inu folka inu dežele, ^[10]inu si nas
sturilu, de smo našimu Bogu krali inu fary*

Apoc. 7.1.
Heb. 9.
1. Pet. 1.
Dan. 9. ¹¹⁶¹

1161| Raz 7,14; 1,5.
Heb 9,19.24–26.
1 Pt 1,19–20.
Dan 7,10.

Heb. 9.
1. Pet. 1.
1. Joh. 1.
Apoc. 1. ¹¹⁶²

1162| Heb 9,12.
1 Pt 1,19.
1 Jn 1,7.
Raz 1,6.

Bb 3 inu

REZODIVENE S. LANŽA.

inu bomo kralevali na zemli, ^[11]inu sem vidil inu sem slišal eno štymo, dosti angelov okuli tiga stola inu okuli tih zviryn inu okuli tih starišev inu nih ie bilu veliku tissuč.

1163| Dan 7,10.
Raz 4,2.9–10.

Dan. 7.
Apoc. 4.

^[12]*Ty so diali z veliko štymo, tu iagne kateru ie ubyenu, ie vrednu, de vzame to muč inu tu bogastvu inu to modrost inu to kripnust¹¹⁶⁴ inu to čas inu to glorio inu to hvalo.*

1164| Kripkust.

^[13]*Inu sledna stvar, katera ie v nebessih inu na zemli inu pod zemlo inu v tim moriei inu v ti riči, katere so v nih, sem iest slišal, de so diali h timu, katerih ie na stolu sidil, inu h timu iagnetu, hvala inu čast inu gloria inu oblast od vekoma do vekoma. ^[14]Inu te štiri zvirine so diale. Amen. Inu ty štiri inu dvaisseti stariši so doli pali na nih obličie inu molili tiga, kateri ie živ od vekoma do vekoma.*

TA VI. CAP.

A. Ta pervá reva čez cerkov, tu preganene od tyranov. B. Druga reva, kregi inu boy. C. Tretia reva čez kerčanstvu, dragina inu lakota. D. 4. reva, žlizee inu pomor. E. Trošta vse verne v tih nadlugah. F. Cristusev velik serd, ostra pravda zubper neverne nepokurne.

Inu

TA VI. CAP.

I Nu iest sem vidil, kadar ie tu iagne ta A.
pervi pečat odperlu inu sem od tih štirih
zviryň eno slišal, katera ie diala, koker z
ano garmečo štymo, pridi inu gledai. ^[2]Inu
iest sem vidil, inu pole, en beil kon, inu ta
kateri ie na nim sedil, ie imel en lok inu ne-
mu ie bilu dana ena krona inu ie vlekai
vunkai en premagave, inu de ima premoči.

^[3]Inu kadar onu ta drugi pečat odpre, sem B.
to drugo zvyrino slišal, katera ie diala: Pri-
di inu gledai. ^[4]Tedai gre vunkai en erdeč
kon inu timu, kateri ie na nim sidil, ie bilu
danu ta myr od te zemle proč vzeti inu de se
vmei sebo ubyaio inu nemu ie bil dan en ve-
lik meč.

^[5]Inu kadar onu ta trety pečat odpre, sem C.
iest slišal to tretio zvyrino, ta ie diala: Pri-
di inu gledai. Inu iest sem gledal inu pole,
en čern kon ina ta, kateri ie na nim sedil, ie
imel eno vago v nega roki. ^[6]Inu iest sem sli-
šal eno štymo v sredi tih štirih zviryň, ta ie
diala: Ena mera pšenice za en denar inu
timu vinu inu olu ne sturi obene škode.

Bb 4 Inu

REZODIVENE S. LANŽA.

D. ^[7]Inu kadar onu ta četerti pečat gori dei, sem iest slišal to štymo te četerte zvyrine, ta ie diala. Pridi inu gledai. ^[8]Inu iest sem gledal inu pole, en bleid kon inu timu, kateri ie na nim sidil, ie bilu ime Smert inu ta pekal ie šal za nim inu nemu ie bila dana oblast umoriti ta četerti deil na zemli s teim mečom inu s to lakoto, inu s to smertio inu skuzi te dyviasčine na zemli.

E. ^[9]Inu kadar onu ta peti pečat odpre, sem iest vidil pod teim altariem te duše tih, kateri so ubyeni za volo te bessede Božye inu za volo tige pričovane, kateru so oni imeili.

^[10]Inu one so vpyle z veliko štymo inu so diale, Gospud, ti sveti iuu ^[1166]risnični, koku dolgu ne sodiš inu ne mastiš to našo kry na tih, kateri na zemli prebivaio? ^[11]Inu nim ie bil dan eni vsaketeri en beil dolg gvant inu ie bilu k nim rečenu, de počivaio še en maihin čas, dotle nih raven hlapci inu bratie bodo dopolneni, kateri imaiio še tudi ubieni biti, gluh koker oni.

F. ^[12]Inu sem vidil, kadar ie ta šesti pečat odperlu, inu pole se ie sturil en velik tres,
inu

1165| 2 Ezd. 15.
Dan 12,13.

4. Esd. 15.
Dan. 12. ^[1165]

1166| Inu.

TA VI. CAP.

*inu tu sonce ie černu ratalu, koker en žima-
sti žakel inu ta cella luna ie ratala koker
kry, ^[13]inu te zveizde so padale iz nebes na
zemlo, gluh koker enu figovu drevu, kadar se
od velikiga veitra gible, te nega fyge od sebe
meče. ^[14]Inu tu nebu ie odstopilu koker ene
okuli obyte buqve inu sledna gorra inu ty
otoki so se iz nih meist ganyli. ^[15]Inu ty kral-
li na zemli inu ty vyudi inu ti bogati inu ty
kapitani inu ty oblastniki inu vsi hlapci inu
vsi fray so se skrili v tu špelovie inu vmei
skalovie tih gurr. ^[16]Inu so diali h tim gorom
inu h tim skalom, padite čez nas inu skrite
nas pred teim obličiem tiga, kateri sidi na
tim stolu, inu pred serdom tiga iagneta,
^[17]zakai ta veliki dan nega serda ie prišal
inu du bo mogel obstati.*

Matth. 24.27.
Psal. 2. ¹¹⁶⁷

1167| Mt 24,29; 27,51.54.
Ps 2,10.

Osee 10.
Luc. 32.
Apoc. 9. ¹¹⁶⁸

1168| Oz 10,8.
Lk 23,30.
Raz 9,1.

TA VII. CAP.

A. Cristus ne dopusti vučenikom te
izvolene zepelati. B. Cristus vse žlaht ludi
po vsem sveitu skuzi suie pridigarie h pravi
veri, h Božy službi inu česty perpravi.

INu potle sem vidil štiri angele, stoyeče A.
na tih štirih vogleh te zemle inu ty
so der-

REZODIVENE S. LANŽA.

so deržali te štiri veitre te zemle, de bi oben veiter ne pihal čez to zemlo, ne čez murie, ne čez obenu drevu. ^[2]Inu iest sem vidil eniga drugiga angela gori gredoč, od koder tu sonce gori gre, ta ie imeil ta pečat tiga živiga Boga, inu ie vpyl z veliku štymo h tim štirim angelom, katerim ie bilu danu škodo sturiti tei zemli, inu timu moryu, ^[3]inu ie dial, ne stnrite¹⁷⁰ škode tei zemli, nei moryu, ne tim dreviem, dotle ne znaminemo te hlapce našiga Boga na nih čelih.

1169|Raz 9,4.

Apoc. 9.¹¹⁶⁹

1170|Sturite.

B. ^[4]Inu iest sem slišal tu čislu tih znaminovanih stu inu štiri inu štirideset tissuč, kateri so bili znamenovani od tih izraelskih otruk. ^[5]Od te žlahte Iuda ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih, od te žlahte Ruben ie bilo dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Gad ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. ^[6]Od te žlahte Aser ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Nefftalim ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Manasse ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. ^[7]Od te žlahte Simeon,

TA VII. CAP.

meo[n], ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Levi, ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Izahar ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. ^[8] Od te žlahte Zabulon ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Iozef ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. Od te žlahte Benjamin ie bilu dvanaist tissuč znamenovanih. ^[9] Potle sem vidil inu pole, ena velika množica, ktere nisče nei mogel prešteiti, od vseh aydov inu iudovskih žlaht inu folka inu iezikov, ty so stali pred teim stolom inu pred teim iagnetom, inu so bili obličeni z dolgim beilim gvantom inu so imeili te palme v nih rokah ^[10] inu so vpyli z veliko štymo inu so diali, izveličane bodi timu, kateri na stolu sidi, našimu Bogu inu timu iagnetu. ^[11] Inu vsi angeli so stali okuli tega stola inu okuli tih starišev inu okuli tih zvirin inu so pali doli pred ta stol na nih obličie inu so molili Boga, rekoč: ^[12] Amen, hvala inu gloria inu modrost inu zahvala inu čast, inu oblast inu muč

bodi

REZODIVENE S. LANŽA.

*bodi našimu Bogu od vekoma do vekoma,
amen.*

^[13]*Inu eden od tih starišev odgovori inu
pravi k meni, du so le-ty, kateri so s teim
beilim dolgim gvantom obličeni? Inu od kod
so prišli? ^[14]Inu iest sem k nemu dial, gospud,
ti veiš. Inu on pravi k meni. Le-ty so, kir so
prišli iz velike nadluge inu so nih dolgi
gvant oprali inu ubeilili v ty kry tige iag-
neta. ^[15]Obtu so oni pred teim Božym stolom
inu služio nemu nuč tar dan v tim nega
templi. Inu ta, kir na tim stolu sidi, bo v
nih prebival. ^[16]Oni ne bodo več lačni, ne
žeini inu čez nee ne pade več tu sonce inu
obena vročust. ^[17]Zakai tu iagne, kir ie v
sreidi tige stola, bode nee paslu inu pelalu h
tim živim vodenim studencom inu Bug bo-
de izbrissal vse selže od nih oči.*

1171|Iz 49,10.

Esa. 49. ¹¹⁷¹

1172|Iz 25,8.
Raz 21,4.

Esa. 25. ¹¹⁷²
Apoc. 21.

TA VIII. CAP.

A. Verni s pridigo, z molitvo, kecarie inu
tyranne premogo, Cerkov reztegnu. B. Za
volo nevere prido vse zlaht nadluge inu ke-
carie. C. Tyranni bodo Cerkov morili inu
preganali. D. Kecary ž nih slatkimi bessedami

dosti

TA VIII. CAP.

dosti ludem zavdade. E. Arrius, Mahomet,
papeži, šcoffi, fary bodo to pravo vero v
Cristusa zaterli.

INu kadar onu odpre ta sedmi pečat, ie A.
tihu v nebessih ratalu okuli ene pul ure.

^[2]Inu iest sem vidil sedem angelov stoyeče
pred Bugom inu nim so bile sedem trobente
dane. ^[3]Potle pride en drugi angel inu ie stal
pred altariem inu ie imel en zlat kadilnik
inu nemu ie bilu danu dosti kadyla, de bi tu
dal h tim molytvom vseh svetnikov na ta
zlateni altar, kateri ie bil pred teim stolom.

^[4]Inu ta dim od tiga kadila od molitov tih
svetnikov ie šal gori od tih rok tiga angela
pred Buga. ^[5]Potle ta angel vzame ta kadil-
nik inu ga napolni s teim ognem od altarie
inu ga verže na zemlo inu so se sturile štyme
inu garmene inu bliskane inu tressuvi.

Tob. 12.¹¹⁷³

1173|Tob 12,20.

^[6]Inu ty sedem ang[e]li s temi sedem tro- B.
bentami so se perpravili h timu trobentanu.

^[7]Inu ta prvi angel ie trobental inu rata
toča inu ogen zmešana s to kryo inu so bili
verženi na zemlo inu ta tretj deil od drevia
ie zgorelu inu vsa zelena trava ie zgorela.

Inu

REZODIVENE S. LANŽA.

- C. ^[8]Inu ta drugi angel trobenta inu koker ena velika goreča gorra ie bila veržena v tu mori, inu ta tretý deil moria kry rata, ^[9]inu ta tretý deil tih živih stvari, kir so duše imeili v tim moriei, so umerle inu ta tretý deil čolnov so konec vzeli.
- D. ^[10]Potle trobenta ta tretý angel inu pade doli iz neba ena velika zveizda, ta ie gorela koker ena bakla, inu pade nu ¹¹⁷⁴ ta tretý deil tih reck inu na vodene studence, ^[11]inu tu ime te zveizde se ie dialu Pelin inu ta tretý deil ie ratalu Pelin inu dosti ludi ie umerlu od tih vod, katere so bile grenke ratale.
- E. ^[12]Inu ta četerti angel ie trobental inu ie bil byen ta tretý deil tiga sonca inu ta tretý deil te lune inu ta tretý deil tih zveizd, taku de nih ta tretý deil ie bil temman, de tretý deil tiga dne nei sveitilu inu ponoči glih taku. ^[13]Potle sem vidil iuu ¹¹⁷⁵ slišal eniga angela letečiga skuži sredo tih nebes, kateri ie dial z veliko štýmo (pred temi drugimi štímami te trobente tih trieh angelov, kateri so še imeili trobentati) io, io, io tim, kateri prebivatio na zemli.

1174|Na.

1175|Inu.

TA

TA IX. CAP.
TA IX. CAP.

A. Ta veliki hudi kecar Arrius ie Cristusa zaterl, to Cerkov rezdelil, zavdal, končal, glih taku ty papeži ž nih malikovskimi postavami. B. Falš pridigary ž nih vukom blagu požiraiu, duše koker skorpiani moree strupom. C. Kecariev, vernih sovražnikov ie veliku, so oblastni, serditi, perlizavci, nemilostivi. D. Ty, kir prave pokure ne deio, bodo s kecary goreli v pekli.

I*Nu ta peti angel ie trobental inu iest A. sem vidil eno zveizdo padaioč iz nebes na zemlo, inu ni ie bil dan ta ključ h ti žušterni tiga predpoda. ^[2]Inu ona odpre to žušterno tiga predpoda inu ie iz te žušterne gori šal en dim, koker en dim iz te velike pečy inu od tiga dima te žušterne so tu sonce inu ta lufft temne postale, ^[3]inu iz tiga dima so vunkai šle kobilice na zemlo inu nim ie bila dana oblast, koker ty skorpioni imαιο oblast na zem[1]i. ^[4]Inu nim ie bilu poročenu, de ne imαιο škoditi tei travi na zemli, ne obenimu zelennu, ne obenimu drivessu,*
te-

REZODIVENE S. LANŽA.

muč samuč tim ludem, kateri ne imaiο Božyga znamina na nih čelih. ^[5]Inu nim ie bilu danu, de nih ne imaiο umoriti, temuč de martrario pet mesecev dolgu inu nih martra ie bila koker ena martra od scorpiana, kadar eniga človeka vpyči. ^[6]Inu v tih istih dneħ bodo nesli inu bodo želeli umreiti inu ta smert bo od nih bežala.

1176| Raz 6,16.
Iz 2,10,19.
Oz 10,8.
Lk 23,30.
Mdr 16,9.

Apoc. 6.
Esa. 2.
Osee 10.
Luc. 23;
Sap. 16.¹¹⁷⁶

B. ^[7]*Inu te kobilice so bile podobne tim konem, kateri so h timu boyu perpravleni inu na nih glavah so bile koker krone timu žlatu podobne inn¹¹⁷⁷ nih obraz ie bil koker obraz tih človeikov. ^[8]Inu so imeile lassie koker ženske lassie. Inu nih zobee so bili koker levov. ^[9]Inu so imeile pancarie koker železne pancarie inu v nih peruti šum koker ta šum od vozov, kadar dosti kun vkupe teko h timu boyu. ^[10]Inu so imeile reppe glih tih skorpionom inu na nih repih so bili želluvi inu nih oblast ie bila tim ludem škoditi, pet mescev dolgu. ^[11]Inu one imaiο čez se eniga krala, eniga angela iz tega predpoda, kateriga ime ie po Iudovski Abdalon inu po gerskim ie nemu ime Appollyon, tu ie kouča⁻¹¹⁷⁸*

1177| Inu.

1178| Končavec.

TA VIII. CAP.

končavec. ^[12] Tu enu io ie minilo inu pole, še dvei io prido za le-teim.

^[13] Inu ta šesti angeli ie trobental, iest sem C. slisal eno štimo od tih štirih kraiev tiga zla-tiga altarie, kateri ie pred Božyma očima, ^[14] ta ie diala h timu šestimu angelu, kateri ie to trobento imel: Odveži te štiri angele, kateri so pervezani v ti veliki reki Evffrati. ^[15] Inu ty štiri angeli so bili odvezani, kateri so bili perpravleni na eno uro inu na en dan inu na en messec inu na enu leitu, de bi po-byli ta trety deil ludi. ^[16] Inu tu čislu te ieizdeče voiske ie bilu veliku tissuč krat tis-suč. Inu iest sem nih štivene¹¹⁷⁹ slisal. ^[17] Inu taku sem vidil te kone v tim videnu inu ty, kateri so na nih sideli, so imelli ognene gele (hiacintove) inu žveplene pancarie inu nih koni te glave koker te glave tih levov inu iz žnih vust ie vun slu ogen inu dim inu žvep-lu. ^[18] Od le-tih tryeh ričeh, od ogna, dima inu žvepla, katere so iz nih vust šle, ie bilu umorienu ta trety deil tih ludi, ^[19] zakai nih muč ie bila v nih vustih inu nih reppi so bi-li tim kačovim glih inu so imeili glave inu s teimi so škodo delali.

Cc Inu

1179]Številu.

REZODIVENE S. LANŽA.

D. ^[20]Inu ty drugi ludie, kateri ne so od le-tih šlakov ubyeni, inu nei so pokure sturili od tih dell nih rok, de bi molili te z ludie inu te z latee inu sreberne, inu kuffraste inu kame-nate inu lessene pilde, kateri ne mogo ne vi-diti, ne slišati ne hoditi. ^[21]Inu ne so pokure diali od nih mordane ¹¹⁸¹ inu cupernye inu od nih curbarye inu od nih tatvine.

1180|Ps 115,4–7.

Psalm 115.¹¹⁸⁰

1181|Umorov.

TA X. CAP.

A. Cristus sam to suio Cerkov v težkih nadlugh S. pismom trošta inu brani. B. Cristus s persego zagvišue, de sodni dan bo skorai. C. Cristus daie zastop tiga S. pis-ma tim pridigariem, de zubper antikrišta pridiguio.

A. **I**Nu iest sem vidil eniga drugiga močni-ga angela gredočiga doli iz nebes, ta ie bil obličē z anem oblakom inu na nega glavi ie bila ta deževa mavra inu nega obličie ie bilu koker tu sonc, inu nega noge, koker ogneni stebri. ^[2]Inu on ie imel v sui roki ene odperte buqvice inu ie postavil to suio desno nogo na tu morie inu to levo na
to

TA X. CAP.

to zemlo, ^[3]inu on ie vpyl z veliko štymo, koker kadar en lev eriove. Inu kadar ie vpyl, so sedem garmena govurila nih štymo. ^[4]Inu kadar so te sedem garmena govurila nih štyme, sem hotel nee zapissati, oli iest sem slišal eno štymo iz nebes, ta ie diala k meni: ^{Dan. 12.¹¹⁸²} Zapečati te riči, katere so sedem gramena govorila, inu nih ne piši.

1182|Dan 12,4.9.

^[5]Inu ta angel, kateriga sem vidil stoečiga B. na muriu inu na zemli, ie vzdignil suio roko gori k nebu, ^[6]inu ie persegel per tim, kateri ie od vekoma živ, kateri ie stvaril nebu inu kar ie v nim, inu to zemlo, inu kar ie v ni, inu to morie, inu kar ie v nim, de naprei ne bo več časa, ^[7]temuč v tih dneb te štyme tiga sedmiga angela, kadar on bo začel trobentati, se bo dokonala ta skrivnust Božya, koker ie on oznanil tim prerokom suim hlapcem.

^[8]Inu ta štyma, katero sem slišal iz nebes, ie spet z meno govurila inu ie diala: Puidi inu vzami te odperte buqvice iz te roke tiga angela, kateri na tim moriei inu na tei zemli stoy. ^[9]Inu iest sem šal h timu ^{4. Esd. 14.¹¹⁸³} angelu inu sem dial k nemu: Dai meni

1183|2. Esd. 14.

Cc 2 te

REZODIVENE S. LANŽA.

te buqvice. Inu on pravi k meni, vzemi te buqvice inu nee požri inu one bodo grenkoto v tuih trebuhi sturile, ampag v tuih vustih bodo slatke koker ta med. ^[10]Inu iest sem vzal te buqvice iz te roke tiga angela inu sem nee požerl inu v muih vustih so bile slatke koker med, ampag kadar sem nee požerl, ie mui trebuh grenak postal, ^[11]inu on ie k meni dial: Ti moraš spet prerokovati timu folku inu tim aydom inu tim iezikom inu dostim krale.

TA XI. CAP.

A. Božya besseda rezodeva inu loči prave inu falš kersčenike. B. Ta dva testamenta se bota zubper antikrišta z velikim pridom pridigala. C. Antikrišt bo te pridigarie tyu dveiu testamentov moryl inu tu S. pismu en čas z nogami poteptaval. D. Spet tu pridigovane iz S. pisma bo gori vstalu inu tiga antikrišta premoglu. E. Tu sedmu trobentane ie sodni dan, tedai bodo vse riči očitu Cristusu podveržene.

A. **P**Otle ie bil meni en terst dan, ta ie bil eni šybi podoben inu ie bilu k meni rečenu: Vstani gori inu premeri ta tempel Božy inu ta altar inu te, kateri v nim molio,

TA XI. CAP.

lio, ^[2]ampag ta noterni tempelski kor verzi ga vunkai inu ga ne meri. Zakai on ie dan tim aydom inu bodo tu svetu meistu potoptovali¹¹⁸⁴ dva inu štiri deset mescev.

1184| Teptali.

^[3]Inu iest hočo dati muima dveima pričama, de bota prerokovala tissuč dveistu inu šestdeset dni inu bota z žakli obličena.

^[4]Le-ta sta dvei olik, inu ta dva svečnika, kateri stoye pred obličiem tiga Boga te zemle. ^[5]Inu aku gdu nima bo hotel škoditi, taku ogen gre vunkai iz nyu vust inu požre nyu sovražnike. Inu aku gdu nima hoče kai žaliga sturiti, ta more taku ubien biti.

Zach. 4.¹¹⁸⁵

1185| Zah 4,3.11-14.

^[6]Le-ta imata oblast tu nebu zapreti, de ne dežy v tih dneh nyu prerokovane, inu imata oblast čez te vodee preminiti na to kry inu to zemlo udaviti so vso žlaht revo, kuliku krat bodo hoteili.

^[7]Inu kadar ona dva nyu prerokovane dokonata, taku ta zviryna, katera iz tiga predpoda gori gre, se bode ž nima voiskovala inu bode ubyla. ^[8]Inu nyu telessa bodo ležala na vulicah tiga velikiga meista, kateru se duhovsku imenuie Sodoma inu Egip-

Cc 3 tus,

REZODIVENE S IANŽA.

1186| Dan 7,3.7.21.
Raz 13,1.7.

Dan. 7.¹¹⁸⁶
Apoc. 13.¹¹⁸⁶ *tus, gdi ie tudi naš Gospud cryžan. ^[9]Inu nyu telessa bodo eni od tih žlaht, od folkov inu od iezikov inu od aydov try dni inu pul gledali inu nih telessa ne pustili v grobe položiti ^[10]inu ty, kateri na zemli prebivaio, se bodo čez nyu vesselili inu dobru lebali inu eden drugimu daruve pošilali. Zakai le-ta dva preroka sta martrala te, kateri prebivaio na zemli.*

D. ^[11]*Ampag potle po tryh dneh inu eniga pul puidе od Buga ta duh tiga lebna v nyu inu bota stala ravnu gori na nyu nogah inu en velik strah pade čez te, kateri bodo nyu gledali. ^[12]Inu ona sta slišala eno veliko štymu iz nebes, ta ie k nima diala. Puidita semkai gori. Inu ona sta šla v nebu vu enim oblaku inu tu so nyu sovražniki vidili, ^[13]inu v ti isti uri se ie sturil en velik tress inu ta deseti deil tiga meista ie doli pal inu v tim tressu ie ubienu sedem tissuč ludi. Ty drugi pag so se prestrašili inu so dali čast timu nebeškimu Bogu. ^[14]Tu drugu ve¹¹⁸⁸ ie proč šlu inu pole tu tretje ve skorai pride.*

1187| Dan 11,31; 12,11.

Dan. II.I2.¹¹⁸⁷

1188| Gorje.

D. ^{/i.e.E./}

^[15]*Inu ta sedmi angel zatrobenta, na tu so se v nebessih velike štyme sturile, te so diale, kravevtvstva tiga svita so ratala našiga*

TA IX. /i.e. XI/ CAP.

Gospudi inu nega Cristusa inu on bo kraloval od vekoma do vekoma, amen. ^[16]Inu ty štiri inu dvaisseti stariši, kateri so pred Bugom na tih stoleh sideli, so pali doli na nih obličie inu molili Boga, rekoč: ^[17]Mi tebe vsigamogočiga Gospudi Boga zahvalimo, kir si inn ^[189]kir si bil inu kir boš, zakai ti si pryel to tuio veliko muč inu si kraloval. ^[18]Inu ty aydi so serditi, inu tui serd ie prih ^[190]inu ta čas tih mertvih, de bodo obsoieni inu de boš dal tim tuim hlapcem. Pre-rokom svetnikom inu tim, kir se boye tuiga imena, malim inu velikim, nih lon inu boš končal te, kir to zemlo končavaio. ^[19]Inu tedai se ie ta tempel Božy v nebessih odperl inu ta Arka nega testamenta se ie vidila v tim templi inu štyme inu garmena inu tres-suvi inu ena velika toča.

1189|Inu.

1190|Prišal.

TA XII. CAP.

A. Cerkov, naisi zludi ž nega antikrišti zuper no dyvia, ništer mane rody, dosti ludi h pravi veri perpravi. B. Le-ta Mihael ie Cristus, kir ie tei kači glavo zme[n]cal, ž nega družbo v pekal pehnil. C. Vsi marterniki so le s Cristusevo pomočio oblubo inu vero tiga zludia premogli. D. Ta cerqov, ty verni beižo sem tar tam pred zludivimi hlapci inu bodo čudnu ohraneni.

Cc 4 Inu

REZODIVENE S. LANŽA.

I Nu en velik caihen se ie izkazal na nebi, ena žena s teim soncem obličena inu ta luna ie bila pod nee nogami inu na nee glavi ie bila ena krona od dvanaist zvezd, ^[2]inu ie vpyla, ie imeila porodne beteže inu ie imeila velik marter h timu porodu. ^[3]Inu en drugi caihen se ie vidil na nebi inu pole, en velik erdeč drak, ta ie imel sedem glav, inu dessed rogov, inu na suih glavah sedem kron, ^[4]inu ta nega rep ie vlekil ta trety deil tih zvezd iz nebes, te ie on doli metal na to zemlo. Inu ta drak ie stal pred to ženo, kir ie imeila roditi, de kadar bi bila rodyla, bi požerl nee synu moškiga spolu, ^[5]kateri ie imel regirati vse ayde s to železno palico. Inu ne syn ie bil maknen v nebessa h Bugi inu k nega stollu. ^[6]Ta žena pag ie beižala v to pusčavo, gdi ie imeila en kot perpravlen od Buga, de ie undu billa reiena tissuč dveistu inu šestdasset dni.

B. ^[7]Inu en velik boi se sturi v nebi, Mihael inu nega angeli so se byli s teim drakom inu ta drak ž nega angeli se ie boyoval. ^[8]Oli oni ne so premogli inu nih meistu nei bilu več

1191|Dan 11,5.7.

Dan. II.¹¹⁹¹

TA XII. CAP.

več naidenu v nebi. ^[9]Inu ie bil veržen ta veliki drak, ta stara kača, kateri ie ime Zludi inu Satanas, kir zepalava vus sveit, inu ie bil veržen na to zemlo inu ty nega angeli so bili ž nim red ti[a]kai verženi.

Esa. 14.
Luc. 10.

1192| Iz 14,12.
Lk 10,18.

^[10]Inu tedai sem iest slišal eno veliku šty- C.
mu, rekoč: Nu zdai ie v nebi sturienu tu izveličane inu ta muč inu tu kralovstvu našiga Boga inu ta oblast tiga našiga Cristusa, zakai ta zatožnik, kir ie te naše brate nuč ter dan zatožoval pred Bugom ie doli veržen. ^[11]Inu oni so ga premogli skuži to kry tiga iagneta inu skuži to bessedo tiga suiga pričovane inu nei so lubili suiga života noter do te smerti. ^[12]Obtu vesselite se vi nebesa inu vi, kir v nih prebivate. Ampag ve tim, kir na tei zemli inu na muriu prebivaio, zakai ta zludi ie doli k vom prišal inu ima en velik serd inu on vei, de ima en maihin čas.

^[13]Kadar ie pag ta drak vidil, de ie zaver- D.
žen bil na to zemlo, ie on to ženo, katera ie bila rodila tiga hlapčiča, podil. ^[14]Ampag tei ženi so bile dvei peruti dane, koker eniga velikiga orla, de ie leteila pred teim oblič-

Cc 5 iem

REZODIVENE S. LANŽA.

*iem te kače v to pusčavo na sui krai, undu-
kai se ie živila en čas inu ene časse inu pul
čassa. ^[15]Inu ta kača ie vlila iz suih vust za
to ženo eno vodo, koker eno veliko reko, de bi
ona no s to reko potopila. ^[16]Ampag ta zemla
ie pomagala tei ženi inu ie odperla sua vu-
sta inu ie požerla to reko, katero ie ta drak
izlil iz suih vust. ^[17]Inu ta drak ie bil serdit
čez to ženo inu ie šal tiakai, de bi voiskoval
s teimi drugimi od nee semena, kir obranio
te zapuvidi Božye inu kir imaiio tu pričova-
ne Jezusa Cristusa.*

TA XIII. CAP.

A. Antikrišt ima to suoio oblast, muč inu
kunšt od zludia iz pekla. B. Antikrišt
šentuie Boga, nega ime inu službe, svetni-
ke mory. C. Ta druga behstia, ¹¹⁹³ ta papež
bo ž nega malikovanem dosti ludi zepelal.
D. Antikrišta moraio vsi moliti inu slušati
oli umreiti.

1193| Beštia.

1194| Številčeno kot
Raz 12,18.

1195| SSP in V navajata kot
Raz 12,13; T., D in L1545
kot Raz 13,1.

A. ¹¹⁹⁴ **I** Nu iest sem stal na peisku tiga moria. ¹¹⁹⁵
^[1] Inu sem vidil eno žvirino gredoč gori iz
tiga moria, ta ie imeila sedem glav inu
desset

TA XIII. CAP.

deset rogov inu na nee rogeh deset kron inu na nee glavah tu ime tga šentovane. ^[2]Inu ta ista žvirina, katero sem iest vidil, ie bila podobna enimu pardu inu nee noge koker eniga medveda nogee inu nega vusta koker eniga leva. Inu ta drak ie nemu dal suo muč inu sui stol inu veliko oblast. ^[3]Inu sem vidil od nega glave eno, koker de bi bila do smerti ranena inu nee smertna rana ie bila ozdravlena. Inu ta cela zemla se ie začudila inu ie šla za to žvirino. ^[4]Inu so molili tga draka, kateri ie tako oblast tei žverini bil dal, inu so molili to žvirino inu so diali, du ie tei žvirini glib, da se more ž no boyovati?

^[5]Inu ni so bila dana vusta h govorienu velike B. riči inu šentovane inu ni ie bila dana oblast h dianu dva inu styri deset mescev. ^[6]Inu ona odpre sua vusta h timu šentovanu žubper Boga, h timu šentovanu nega ime inu to nega vero inu te, kir v nebi prebivoaio. ^[7]Inu ni ie bilu danu voikovati s temi svetniki inu nee premoči. Inu ni ie bila dana oblast čez vse žlahte inu folke inu iezike inu ayde. ^[8]Inu ne bodo molili

REZODIVENE S. LANŽA.

molili vsi ty, kir na zemli prebivaio, katerih imena ne so zapissana v tih živih buqvah tiga iagneta, kir ie ubyenu od začetka tiga svita. ^[9]Aku gdu ima vušesa, ta poslušai, ^[10]kateri v to iečo pela, ta gre v to iečo, kateri mori s teim mečom, ta mora s teim mečom umorien biti. Tukai ie tu volnu terple-ne inu vera tih svetnikov.

- C. ^[11]*Inu iest sem vidil eno drugo beštio, gori gredoč od te zemle inu ie imela dva roga, glih koker tu iagne inu ie govorila koker ta drak. ^[12]Inu ona ie izkazala pred nim vso muč te perve beštie inu della, de ta zemla inu ty, kir na ni prebivaio, molio to pervo beštio, kateri ie ta smertna rana bila ozdravlena. ^[13]Inu ona dela velika čudessa, taku de ona sturi, de ta ogen iz nebes gre vpryčo tih ludi. ^[14]Inu ona zepelava te, kir na zemli prebivaio, za volo tih caihnov, kir so ni bili dani, de ima sturiti pred to beštio inu pravi tim, kir na zemli prebivaio, de imaiio ti bešty, katera ie to rano od meča imeila, inu ie oživila, en pild sturiti.*
- D. ^[15]*Inu ni ie bilu danu, de ie timu pildu te beštie ta duh dala, de ta pild te beštie ie govuril*

TA XIII. CAP.

govuril inu de sturi, de vsi ty, kir ne bodo ta pild te beštie molili, bodo ubyeni, ^[16] inu de sturi, de vsi mali inu veliki, bogati inu bozi slobotni inu služabniki vzamo enu znamenine v nih destno roko oli na nih čelu. ^[17] Inu de nisče ne more kupiti oli prodati, samuč ta, kateri ima tu znamenine oli tu ime te beštie, oli tu štivene nega imena. ^[18] Le tukai ie ta modrost, kateri ima to zastopnost, ta štei tu štivene te beštie. Zakai onu ie enu štivene eniga človeika inu nega štivene ie šeststu šest inu sedeset. ¹¹⁹⁶

1196 | Šestdeset.

TA XIII. CAP.

A. Naisi antikrišt ž nega beštio dyvia, taku vini Cristus s teimi suiemi ostane inu ga premore. B. Vsi pravi pridigary pred sodnim dnem bodo pokuro inu vero pridigali. Antikrišta rezodevali, vse ludi zveistu opominali, de se pred papežovo vero, aku ne hote v pekal priti, varuio, tu se zdai gody. C. Antikrištovi nigdar te verne z mahom ne puste, obtu moraiio volnu nih sylo preterpeti. D. Prerokuie od konca inu od sodniga dne inu večniga terplena tih antikrištovih.

I Nu iest sem vidil, inu pole enu iagne ie A.
stalu

REZODIVENE S. LANŽA.

stalu na tei gorri Syon, inu ž nim stu štiriinuštirideset tissuč, ty so imeili tu ime nega Očeta na nih čeleh zapissanu. ^[2]Inu sem slišal eno štymo iz nebes, koker eno štymu ene velike vode inu koker eno štymu eniga velikiga garmena inu sem slišal eno štymo, koker tih, kir na arffe byo, kir arffaio na nih arffah. ^[3]Inu so peili koker eno novo peisen pred teim stolom inu pred štirimi zvirinami inu stariši inu nisče se nei mogel te peisni navučiti, samuč ty stu štiriinuštirideseti tissuč, kir so kupleni od te zemle. ^[4]Le-ty so, kir se nei so s temi ženami omadežili, zakai oni so dečle inu gredo za teim iagnetom, kamer onu gre. Le-ty so odkupleni od tih ludi h tim pervičnim Bogu inu timu iagnetu. ^[5]Inu v nih vustih se nei obena goluffia znešla, zakai oni so pres dolga pred teim stolom Božym.

- B. ^[6]*Inu iest sem vidil potle eniga drugiga angela letočiga po sredi tih nebes, ta ie imel en večni evangelium, de ga ima pridigovati tim, kir na zemli prebivaio inu vsem aydom inu žlahtom inu iezikom inu folkom.*

TA XIII. CAP.

folkom. ^[7]Inu ie dial z veliko štymo: Buite se Boga inu daite nemu to čast, zakai ta ura nega pravde ie prisla inu molite tiga, kir ie sturil zemlo inu nebu, tu morie inu te vodenne studence. ^[8]Inu en drugi angel ie za nim šal inu ie dial: Doli ie pala, doli ie pala, ta Babilonia, tu veliku meistu, zakai ona ie s teim vinom tiga serda te nee curbarye na-
paiala vse ayde. ^[9]Inu za nima gre ta trety angel, ta ie dial z veliko štymo: Aku gdu bode to beštio inu nee pild molil inu vzame nee znamenene na suie čellu oli v suie roke, ^[10]ta isti bode pyl od tiga vina tiga Božyga serda, kateru ie nalitu inu čistu v tim keli-hu nega serda inu bode martran s teim ognem inu žveplom pred temi svetimi angeli inu pred teim iagnetom. ^[11]Inu ta dim od nih terplena bo gori šal od vekoma do vekoma inu oni, kir so to beštio inu nee pild molili inu kateri ie tu znamenine nee imena vzjel, ty isti ne bodo pokoia podnevi inu ponoči imeili.

^[12]Le tukai ie tu volnu terplene tih svetni- C.
kov, le tukai so ty, kir ohranio te zapuvidi
Božye.

Jer. 51.¹¹⁹⁷

1197|Jer 51,7–8.

REZODIVENE S. LANŽA.

Božye inu to vero od Jezusa. ^[13]Inu iest sem slišal eno štymo iz nebes, rekoč k meni: Zapisi, izveličani so ty mertvi, kir odsehmaj naprei za volo tiga Gospudi umerio. Inu ia, pravi ta Dub, de počivaio od nih truda inu nih della, puido za nimi.

D. ^[14]Inu iest sem vidil inu pole, en beil oblak inu na tim oblaku ie eden sidil podoben timu synuvi tiga človeka, ta ie imel na glavi eno zlato krono inu v nega roki en oster serp. ^[15]Inu en drugi angel gre vunkai iz tiga templa, ta ie vpil z veliko štymo h timu, kir ie na tim oblaku sidel: Pusti doli tui serp inu žeini, zakai ta ura ie prišla de žaneš, zakai ta žetev te zemle ie suha. ^[16]Inu ta, kir ie na tim oblaku sidel, pusti doli sui serp na to zemlo inu ta zemla ie bila požeta. ^[17]Inu en drugi angel gre vunkai iz tiga templa, kir ie v nebesih, ta isti ie tudi imel en oster serp. ^[18]Inu en drugi angel gre vunkai od altarie, ta ie imel oblast čez ogen inu ie vpyl z veliko štimo h timu, kir ie imel ta oster serp, rekoč: Pusti doli tui oster serp inu reži doli grozdovie na zemli, zakai tu grozdie ie zrelo. ^[19]Inu ta angel doli pusti

TA XIII. CAP.

pusti sui oster serp na zemlo inu reže doli ta vinograd te zemle inu ga ie utrgal v to veliko prešo tiga Božyga serda. ^[20]Inu ta preša ie bila prešana izvuna tiga meista inu iz te preše ie tekla kry noter do vusd tih konev čez tyssuč šestu¹¹⁹⁸ laških myl.

1198|Šeststu.

TA XV. CAP.

A. Ty pridigary bodo tiga antikrišta, papeža, Turka rezodeli inu zaterli, zatu Boga so vsemi vernimi hvalili. B. Te štraifinge čez antikrišta inu nega služabnike se perpravleio.

I*Nu iest sem vidil en drugi zhaihen na A. nebi, velik inu čuden: sedem angelov, ty so imeili te pusledne sedem štraifinge, zakai v nih ie dokonan ta serd Božy. ^[2]Inu iest sem vidil koker enu glaženu morie s teim ognem zmešanu inu te, kir so premogli to beštio inu ta nega pild inu ta nega znamine inu tu štivene nega imena, de so stali na tim glaženim moriei inu so imeili te arffe Božye, ^[3]inu so peili to peissen*

D d Moize-

REZODIVENE S. LANŽA.

Moizesovo tiga Božyga hlapca inu to peisen tiga iagneta rekoč: *Velika inu čudna so tuia della, Gospud vsigamogoči Bug, pravični inu risnični so tui poti, ty kral tih svetnikov.* ^[4]*Du bi se tebe ne bal, Gospud? Inu bi tuie ime za veliku ne deržal? Zakai ti sam si svet, zakai vsi aydi prido inu bodo molili pred tebo, zakai tuie pravde so rezodivene.*

B. ^[5]*Inu potle sem vidil inu pole, ta tempel te utte tiga pričovana v tim nebessu se ie odperl* ^[6]*inu so vunkai sli iz tiga templa ty sedem angeli, kir so imeili te sedem štraifinge, ty so bili obličeni s čistim inu z belim platnom inu so bili opassani nih prssi z zlatimi pasmi.* ^[7]*Inu ena od tih štirih zvirin ie dala tim sedem angelom sedem bokalov od zlata, polne serda Božyga, kir ie živ od vekoma do vekoma.* ^[8]*Inu ta tempel ie ratal poln dima od tiga gospostva Božyga inu od nega moči. Inu nisče nei mogel v ta tempel puiti, taku dolgu de so te sedem štraifinge bile dopernessene.*

TA

TA XVI. CAP.
TA XVI. CAP.

A. Z dai mnogotere štraifinge se izlivaio čez antikrištove, za volo kir so tih vernih kry prelili. B. Antikrištovi te visty le žgo, ne hlade. C. Antikrištovi so v temi, kričo, kolno Boga. D. Antikrištovi iz zcludia govore, caihne delaio, nih sle h kralem pošilaio, s teim k sebi dosti ludi naklanaio. E. Antikrištovi bodo strahom pres bega, s kletvio cilu pogubleni.

I*Nu iest sem slišal eno veliko štymo iz A. tiga templa, ta ie diala h tim sedem angelom: Puidite inu izlrite te sedem verče tiga Božyga serda na zemlo. ^[2]Inu ta pervi angel ie šal inu ie izlil sui verč na zemlo. Inu se ie sturil en hud inu škodliv turr na tih ludeh, kir so imeili tu xnamine te beštie, inu na tih, kir so ne pild molili. ^[3]Inu ta drugi angel ie izlil ta sui verč v tu morie inu se ie sturilu kry koker eniga mertviga inu kar ie v tim moriei živu bilu, ie umerlu. ^[4]Inu ta trety angel izlye sui verč v te reke inu v te vodene studence inu so kry ratali. ^[5]Inu iest sem slišal tiga angela te vode, rekočiga: Gospud, ti si previčen, kir*
Dd 2 si inu

REZODIVENE S. LANŽA.

si inu kir si bil, inu si svet, za volo kir si le-te riči obsodil. ^[6]Zakai oni so to kry tih svetnikov inu prerokov prelili inu ti si nim tudi dal to kry piti, zakai oni so vredni. ^[7]Inu iest sem slišal eniga drugiga angela iz tiga altarie rekočiga: Ia, Gospud, vsigamogoči Bug, tuie pravde so risnične inu pravične.

- B. ^[8]*Inu ta četerti angel ie izlil sui verč na tu sonce inu nemu ie bilu danu vroče sturiti tim ludem s teim ognem. ^[9]Inu tim ludem ie bilu vroče od velike vročusti inu oni so kleli tu ime Božye, kir ima oblast čez le-te štraifinge, inu oni se ne so pokurili, kir bi nemu to čast dali.*
- C. ^[10]*Inu ta peti angel ie izlil sui verč na ta stol te beštie inu nee kralovstvu ie temnu ratalu inu oni so dvečili¹¹⁹⁹ nih iezike od beteža ^[11]inu so kleli Boga nebeškiga za volo nih betežov inu torrov inu ne so pokure sturili od nih della.*
- D. ^[12]*Inu ta šesti angel ie izlil ta sui verč v to veliko reko Evfraten inu nee voda ie posehla, de se ta pot perpravi tim kralom, od kod tu sonce gori gre. ^[13]Inu iest sem vidil iz*

TA XVI. CAP.

dil iz vust tiga draka inu iz vust te beštie inu iz vust tiga falš preroka try nečiste duhuve vunkai grede, ty so tym žabom bili podobni. ^[14]Zakai oni so duhuvi tih žludiev, kir caihne delaio, inu gredo vunkai h tim kralem na zemli inu po vsih krayh tiga svita, nee vkupe zbirati h timu boyu na ta dan tiga velikiga Boga vsigamogočiga. ^[15]Pole iest pridem koker en tat. Izveličan ie ta, kir čuie inu hrani sui gvant, de on nag ne hodi, inu de se nega sram ne vidi. ^[16]Inu on ie nee vkupe zbral na en krai, kir se iudosku imenuie Armagedon.

^[17]*Inu ta sedmi angel ie izlil sui verč (oli E. bokal) v ta lufft inu ie šla ena velika štyma iz tiga templa nebeškiga od te strane tiga stola, ta ie diala: Onu ie sturienu.*

^[18]*Inu so se sturile štyme inu garmene inu bliskane inu ie bil en velik tress; takov nei bil, kar so ludie na zemli, tak velik tress.*

^[19]*Inu iz tiga velikiga meista so se try deli sturili inu ta meista tih aydov so doli pale. Inu Babilonia, ta velika, ie bila spumnena pred Bugom, de ie ni dal ta pe-*

Dd 3 har

REZODIVENE S. LANŽA.

har s teim vinom nega zlobniga serda. ^[20]Inu vsi otoki so beižali inu te gorre se ne so nešle ^[21]inu ena velika toča koker en cent ie pala iz nebes na te ludi inu ty ludie so kleli Boga za volo te štraifinge te toče, zakai nega štraifinga ie bila cilu velika.

TA XVII. CAP.

- A. Tukai naprei malla tiga očitiga inu skrivniga antikrišta Mahometa inu papeža.
- B. Izlaga, kai ta beštia inu curba pomenita.
- C. V Rymi so sedem hribi inu gradi, na tih ta žena sydi inu regira.
- D. Tukai izlaga, du ie ta curba oblastna, inu de na koncu od tih kralev bo končana.

A. **P**Otle pride eden od tih sedem angelov, kir so imeili te sedem verče, ta ie govuril z meno, inu ie dial k meni: Pridi, iest hočo tebi pokazati tu pogublene te velike kurbe, kir sedi na dosti vodah, ^[2]s katero so ty krali na zemli curkali ^[200]nu ty, kir prebivaio na zemli, so pyani ratali od vina nee curbarye ^[3]inu on ie mene pernessil v tim duhei v to pusčavo. Inu iest sem vidil eno

TA XVII. CAP.

eno ženo, sidečo na eni škarlatovi bešty, polno tih imen tiga kletva inu ie imeila sedem glav inu deset rogov. ^[4]Inu ta žena ie bila obličena s to purpuro inu škarlatom inu ie bila pozlačena s teim zlatum inu žlahtnim kamenem inu s perlami inu ie imeila v ni roki en kelih od zlata, poln prekletve inu nečistosti nee curbarye. ^[5]Inu na nee čellu pisanu tu ime skrivnust, ta velika Babilon, mati te curbarye inu prekletve na zemli. ^[6]Inu iest sem vidil to ženo pyano od kry tih svetnikov inu od kry tih maternikov Jezusovih inu iest sem čudil, kadar sem no vidil z velikim čudessom.

^[7]Inu ta angel ie dial k meni, zakai se ti B. čudiš? Iest kočó ¹²⁰¹tebi povedati to skrivnust od te žene inn ¹²⁰²od te beštie, kir no nossi, katera ima sedem glav inu deset rogov. ^[8]Ta beštia, katero si ti vidil, ie bila inu nee nei več inu spet pride iz tiga predpoda inu puidе v tu pogublene inu ty, kir na zemli prebivaio (katerih imena ne so zapisana v tih buqvah tiga lebna od začetka tiga svita), se bodo začudili videoč to beštio

1201|Hočo.

1202|Inu.

REZODIVENE S. LANŽA.

beštio, katera ie bila inu ie nei, naisi ie še.

^[9]*Inu le-tu, kai ie ta missal, kir ima to modrost.*

C. *Te sedem glave so sedem gorre, na katerih ta žena sidi inu so sedem krali. ^[10]Pet so pali inu eden ie inu ta drugi še nei prišal inu kadar pryde, more en kratig čas ostati. ^[11]Inu ta beštia, kir ie bila inu nei, ta isti ie ta osmi inu ie eden od tih sedem inu on gre v tu pogublene. ^[12]Inu ty deset rogi, katere si ti vidil, so ty deset krali, kateri še ne so tu kravevstovu pryeli, oli oni bodo pryeli oblast, koker krali v eni uri s to beštio. ^[13]Le-ti imαιο en svit, inu bodo dali nih muč inu oblast tei bešty. ^[14]Ty se bodo boyovali s tem iagnetom, inu tu iagne bode nee premoglu, zakai onu ie en gospud vseh gospudov inu en kral čez krale inu ž nim red, kir so poklicani inu izvoleni inu verni.*

D. ^[15]*Potle ie k meni dial: Te vode, katere si ti vidil, gdi ta curba sidi, so ty folki inu množice inu aydi inu ieziki ^[16]inu ty deset rogi, katere si ti vidil na tei bešty, ti bodo sovražili to kurbo inu no bodo sturili*
pusto

TA XVII. CAP.

pusto inu nago inu bodo nee messu ieili inu no z ognem sežgali. ^[17] *Zakai Bug ie nim dal v nih serce, de sture inu de dado nih kralovstvu ty bešty, dotle se dopernesso te bessede Božye.* ^[18] *Inu ta žena, katero si ti vidil, ie tu veliku meistu, kateru ima tu kralovstvu čez vse krale na zemli.*

TA XVIII. CAP.

A. Cristus bo skuzi suie pridigarie papesko vero rezodil inu rezdial. B. Timu antikrištu, duhovski kurbi, bode Bug nee delu obilnu vračoval. C. Grozovitu se bo s to Babilonio, v kateri ta velika curba gospoduie, inu tim nee kralom inu kupcem godilu. D. Ta Cerkov, vsi verni se bodo vesselili, kadar te antikrištove službe bodo rezdiane.

I*nu po le-teh ričeh sem iest vidil eniga A. drugiga angela doli gredoč iz nebes, kir ie imel veliko oblast, taku de se ie ta zemla resvetila od nega svitlusti.* ^[2] *Inu on ie sylnu vpyl z močno inu z veliko štymo, rekoč: Ona ie pala, ona ie pala, ta velika Babilon inu ie ratala enu prebivališče tih*
Dd 5 zlu-

RAZODIVENE S LANŽA.

zľudiev inu en varih vseh nečistih duhov
inu en varih vseh nečistih inu sovražnih
ptic. ^[3] Zakai vsi aydi so pyli od tiga vina
tiga serda nee curbarye inu ty krali na zem-
li so ž no curbali inu ti kupci na zemli so
bogati postali od nee velike hočlivosti.

- B. ^[4]Inu iest sem slišal eno drugo štymo iz ne-
bes, rekoč: Puidite vunkai od nee, mui folk,
de ne bote diležni nee grehov inu de nee šla-
kov ne primete, ^[5]zakai nee grehi so prišli
noter do nebes inu Bug ie zmyslil na nee hu-
dubo. ^[6]Vernite ni koker ie ona vom vernila,
inu sturite ni dvakrat po nee delih inu s
katerim peharom ie ona vom pernašala, s
teim istim ni tulikain dvakrat pernessite. ^[7]
Kuliku se ie ona gosposku deilala inu v hoč-
livosti prebivala, tulikain daite ni terplena
inu plača, zakai ona ie diala v ne serci, iest
sidim inu sem ena kralica inu nei sem vdu-
va inu plača ne bom vidila. ^[8]Zatu na en
dan prideio nee šlaki, ta SMERT inu ta
plač inu ta lakota, inu bode s teim ognen
sež-

TA XVIII. CAP.

sežgana, zakai Gospud Bug ie močan, kir bo no sodil.

^[9]*Inu čez no se bodo plakali inu klagovali ty C. krali na zemli, kir so ž no curbali inu hočlivost tribali, kadar oni bodo vidili ta dim nee pogorena. ^[10]Inu bodo deleč stali od straha nee terplen inu diali: io inu ve, tu veliku meistu Babilon, tu terdnu meistu, na eno uro ie prišla tuia pravda. ^[11]Inu ty kupci na zemli se bodo plakali inu klagovali čez no, zakai nisče več ne bo kupoval nee kupčio. ^[12]To kupčio od zлата inu od srebra inu od žlahtniga kamene inu od perlov, od špinata, od purpura, od žid, od žameta inu od škarlata inu od tineniga lessa inu od sledne possode tih elefantovih kosty, inu od kuffra inu od železa inu od marmora ^[13]inu cimeta inu kadila inu žalb inu verob inu vinu inu ole, lipo moko inu pšenico inu ovce inu kone inu kulla inu šušne inu duše tih ludi. ^[14]Inu iabelka, po katerih tuia duša želi, so stopila od tebe, inu vse, kar ie debellu inu gosposku bilu, so tebi*

REZODIVENE S. LANŽA.

tebi poginile inu tih ty ne boš več nešla.
[15] Inu ty kupci le-tih riči, kir so od nih bogati postali, bodo od nee deleč stali, za volo strahu nee terplena se bodo plakali inu klagovali [16] tar diali: io, ve, tu veliku meistu, kir ie bilu obličenu z židami, s to purpuro inu škarlatom inu ie bilu pozlačeno zlatom inu žlahtnimi kameni inu perlami. [17] Zakai vu eni uri ie bilu obpusčenu taku blagu inu vsi barkaroli inu sledne tovarištvu, kir v tih barkah prebivaio, inu ty čolnary inu ty, kir na muriu delaio, so od daleč stali [18] inu vpili, kadar so zagledali ta dim nee pogorena inu so diali, kateru ie bilu le-timu velikimu meistu glih? [19] Inu so metali ta prah na nih glave, vpili, plakali, klagovali inu diali, io inu ve, tu veliku meistu, v katerim so vsi bogati postali, kir so barke imeili na muriu od nee kupčye, zakai onu ie vu eni uri pustu ratalu.

[20] Vesseli se ti nebu čez no inu vsi sveti
D. iogri inu preroki, zakai Bug ie obsodil na ni to vašo pravdo. [21] Tedai en močan angel vždigne gori en velik mlinski kamen
inu

TA XVIII. CAP.

inu ga ie vergal v tu murie inu ie dial, s tako sylo bode veržena ta Babilon, tu veliku meistu inu ne bode več naidena. ^[22]Inu ta štyma tih pevcev inu lavtariev, pisčisev inu trobentariev, kakeršniga antverha se ne bo več v tebi nešil, inu ta glass tiga malina se ne bo v tebi več slišal ^[23]inu ta luč te lesčerbe ne bo več v tebi svetila inu ta štyma tiga ženina inu neveiste se ne bo več v tebi slišala. Zakaï ^[203]tuy kupci so bili vyudi na zemli, zakai skuzi tuio cupernio so zablodili vsi aydi ^[24]inu ta kry tih prerokov inu svetnikov ie v ni naidena inu vseh teih, kir so ubyeni na zemli.

1203|Zakai.

TA XIX. CAP.

A. S. Duh h troštu vsem vernim tukai stavi naprei, kakovu vesselie bodo v nebessih imeili. B. Le-ta pergliha od Cris-tusa inu te nega cerque, de v nebi bo lepa čista koker ena neveista, berite. C. Cristus ie mogoč, pravičin, risničen ž nega pravdo, nega verni so vesseli inu z belim gvantom, tu ie, svetustio obličeni. D. Cristus na sodni dan bo vse antikrištove ž nih oblastniki, falš preroki v pekal pehnil.

Potle

REZODIVENE S. LANŽA.

- A. **P**Otle sem iest slišal eno veliko štymo, mnogotere množice v nebessih, rekoč, alleluia. Zdravie inu čast, gloria inu muč bodi Bogu našimu Gospudi, ^[2]zakai risnične inu pravične so nega pravde, kir ie to veliko kurbo obsodil, katera ie izkazila to zemlo ž no curbaryo inu ie to kry nega hlapcev od nee roke mestil. ^[3]Inu druguč so rekli, alleluia. Inu nee dim gre gori vekoma ^[4]inu ty štiri inu dvaisseti stariši inu te štiri žviryne so doli pale inu so molile Boga, sidečiga na stolu, rekoč, amen, alleluia. ^[5]Inu ena štyma gre iz tiga stola, ta ie diala, hvalite našiga Boga vi vsi nega svetniki, inu vi, kir se nega boyte, mali inu veliki.
- B. ^[6]Inu iest sem slišal, koker eno štymo ene velike množice inu koker eno štymo velikiga garmena, ty so diali, alleluia, zakai ta vsigamogoči Gospud Bug ie tu kralovstvu noter vzel. ^[7]Vesselimo se inu bodimo vesseli inu daimo nemu čast, zakai ta ohcait tiga iagneta ie prišla inu ta
nega

TA XIX. CAP.

nega žena se ie perpravila. ^[8]Inu ni ie bilu danu, de se ie oblekla s čistimi inu z belimi židami (te žide pag so te pravice tih svetnikov.) ^[9]Inu on ie dial k meni: Piši, izveličani so ty, kir so h ti večery te obcaiti tiga iagneta poklicani. Inu on ie dial k meni, le-te besede Božye so risnične. ^[10]Inu iest pred nega noge doli padem, de bi ga molil, inu on ie dial k meni, gledai, tega ti ne sturi, iest sem raven tui hlapec inu tuih bratov inu tih, kir imaiio tu pričovane od Jezusa, moli Boga, zakai tu pričovane Jezusevu ie ta duh tiga prerokovane.

^[11]Potle sem vidil tu nebu odpertu inu pole, C. en beil kon inu ta, kir ie na nim sidil, mu ie bilu ime Zveist inu kir pravico sodi inu boyuie. ^[12]Inu nega oči so bile koker en plamen tiga ognia inu na nega glavi veliku kron. Inu ie imel enu ime zapissanu, kateru nisče ne zna, samuč on sam. ^[13]Inu on ie bil obličēn z anem gvantom, s kryo okroplenim inu nega ime se imenuie Bessedā Božya. ^[14]Inu te voiske, kir so v nebi, so šle za nim na belih konih, obličēni z belimi inu čistimi židami. ^[15]Inu iz nega vust ie šal en oster meč, de on
ž nim

Eph. 5.
2. Cor. II. 1204

1204| Ef 5,23.25.32.
2 Kor 11,2.

REZODIVENE S. LANŽA.

ž nim te ayde bye, inu on bo nee regiral s to železno palico. Inu on tlači to prešo tiga vina tiga zlobniga serda vsigamogočiga Boga.

^[16]Inu on ima na nega gvanti inu na nega ledavyah pissanu le-tu ime, en Kral vseh kraljev inu en Gospud vseh gospudov.

D. ^[17]Potle sem iest vidil eniga angela, stoiečiga v tim soncu, ta ie vpyl z veliko štymo inu ie dial k vsem ptycom, kir so leteile po sredi tih nebes: Pridite inu se zberite h ti večery tiga velikiga Boga, ^[18]de bote ieili tu messu tih kraljev inu tu messu tih altmanov inu tu messu tih močnih inu tu messu tih kun, ^[205]inu tih, kir na nih sidee, inu tu messu vseh, kir so fray, inu hlapcev, tih maihinih inu velikih. ^[19]Inu iest sem vidil to beštio inu te krale na zemli inu nih voiske zbrane, de bi se boyovali s teim, kir na konu sidi, inu ž nega voisko. ^[20]Inu ta beštia ie bila vieta inu ž no red ta fals prerok, kir ie caihne delal pred no, s katerimi ie bil zape-lal te, kir so bili vzeli tu znamine te beštie, inu kir so nee pild molili. Le-ta dva sta veržena v tu ognenu iezeru, kir žveplom go-ry, ^[21]inu ty drugi so bili ubieni s teim mečom,

1205|Konj.

TA XX. CAP.

mečom tiga, kir ie na konu sedil, inu kir ie iz nega vust šal, inu vse ptyce so syte ratale od nih messa.

TA XX. CAP.

A. Ta angel ie Cristus, kir to kačo, zcludia vuzda, de več koker poprei te ludi z malikovanem ne zepelava. B. Trošta vse verne, kir so za volo Cristusa martrani, de ne so mertvi, temuč živi per Cristusu. C. Antikrištovi bodo časi mane to Cerkov Božyo doli terli, oli na koncu bodo v pekal verženi. D. Vsakiga diane, dobru inu hudu, se bode na sodni dan očitv bralu inu lonovalu.

POtle sem vidil eniga angela, gredočiga iz A. nebes, ta ie imel ta kluč h timu predpodu, inu eno veliko ketino v nega roki ¹ inu ie popal tiga draka, to staro kačo, katera ie ta hudič inu satanas, inu ga ie zvezal tissuč leit. ² Inu ga ie vergal v ta predpod inu ga ie zapperl inu ozgorai zapečatil, de več ne zepelava te ayde, dotle ne so dopernessena tissuč leit,
Ee inu

REZODIVENE S. LANŽA.

inu po le-tim on mora prust biti en maihin čas.

- B. ^[4]*Inu iest sem vidil stole, inu oni so seili na nee inu nim ie bila dana ta sodba inu iest sem vidil te duše tih, katerim so bile glave odsekane za volo tiga pričovana od Jezusa inu za volo te besede Božye inu kateri ne so molili to beštio inu nee pild inu kir ne so vzeli nee znamina na nih čellu oli v nih roke inu so živeli inu kralovali s Cristusom tissuč leit. ^[5]Ampag ty drugi mertvi ne so oživili, dotle ne so bili dopernesseni tissuč leit, le-tu ie tu pervu gorivstanene. ^[6]Izveličan ie ta inu svet, kateri ima deil v tim pervim gorivstanenu, čez te iste ta druga smert ne ima obene oblasti, temuč oni bodo fary Božy inu Cristusevi inu bodo ž nim kralovali tissuč leit.*
- C. ^[7]*Inu kadar bodo ty tissuč leit dopernesseni, bode ta satanas prust od nega ieče ^[8]inu on vunkai puidе zepelat te ayde, kir so na tih štirih krayh te zemle, tiga Goga inu Magoga, de on bode nee zbral h timu boyu, katerih štivene ie koker ta peissek tiga*

TA XX. CAP.

tiga moria. ^[9]Inu oni so gori stopili na to širokoto te zemle inu oblegli ta kamp tih svetnikov inu ta ogen ie pal od Buga iz nebes, ta ie nee požerl. ^[10]Inu ta zcludi, kir ie nee zepelaval, ie bil veržen v tu iezeru tiga ognia inu zvepla, tiakai kir so ta bestia inu ty fals preroki bili inu bodo martrani podnevi inu ponoči od vekoma do vekoma.

^[11]Inu iest sem vidil en velik beil stol inu D. eniga, kir ie na nim sidel, pred katerim obličiem ie bežala ta zemla inu tu nebu inu nim se nei obenu meistu neslu. ^[12]Inu iest sem videl te mertve velike inu mahine stoeče pred Bugom inu te buqve so se odperle, katere so tiga lebna, inu ty mertvi so bili obsojeni po tim pismu v tih buqvah, po ni dellih. ^[13]Inu tu morie ie povernilu te mertve, kir so v nim bili, inu ta smert inu ta pekal sta dala te mertve, kir so v nyu bili inu sta bila obsoiena en vsaketeri po nega dellih. ^[14]Inu ta smert inu ta pekal sta bila veržena v tu ognenu iezeru. Le-ta ie ta druga smert. ^[15]Inu ty, kir ne so bili naideni, zapissani v tih buq-

Ee 2 vah

REZODIVENE S. LANŽA.

vah tiga lebna so bili verženi v tu ognenu iezeru.

TA XXI. CAP.

A. Verni bodo imeili nov, lep, neveisten, ženinov gvant inu vesseli stan. B. Cristus ie tim vernim velike dobre riči odločil, tim nepokurnim mamalukom vse zlu. C. Tu nebešku kralevstvu enimu svitlimu meistu perglihuie. D. Od lipote inu terdnusti tiga nebeškiga Ieruzalema pozemlisku govori. E. V nebessih ie zgul svitloba, v to isto oben čern smerdeči človik temuč le-ty, s Cristusevo kryo oprani, prydo.

A. **I***Nu iest sem vidil enu novu nebu inu eno novo zemlo (zakai tu pervu nebu inu ta pervo zemla ie minila) inu tu morie nei več. ^[2]Inu iest Iohannes sem vidil tu svetu meistu, tu novu Ieruzalem, doli gredoč iz nebes, od Buga perpravlenu, koker ena neveista lipu nareiena suimu možu ^[3]inu sem slišal eno veliko štymu iz nebes, rekoč: Pole, ta utta Božya ie s teimi ludmi inu bode per nih prebivala inu*

TA XXI. CAP.

inu oni bodo nega folk inu ta Bug ž nimi.
^[4]*Inu bode doli zbrissal vse selze od nih oči,*
inu ta smert ne bode več inu ne bode več
plača, ne žalosti, ne vpitia, ne beteža več ne
bo, zakai tu pervu ie minilu. ^[5]*Inu ta, kir ie*
na tim stollu sidil, ie dial: Pole, iest delam
vse riči nove. Inu on ie k meni rekal: Piši,
zakai te bessede so risnične inu gvišne.

^[6]*Inu on ie k meni rekal: Onu ie sturienu, B.*
iest sem ta A inu O, ta začetig inu ta konec.
Iest bom dal timu žeinimu od tiga studenca
te žive vode zabston. ^[7]*Kateri premore, ta*
bode vse riči posedil, inu iest bom nega Bug
inu on bode moi syn. ^[8]*Ampag tim boiečim*
inu tim nevernim inu tim prekletim inu
tim ubojnikom inu tim curbariem inu tim
cupernikom inu tim malikovcem, inu vsem
lažnikom bode nih deil v tim iezeru, kir s
teim ognem inu žveplom gori, kateru ie ta
druga smert.

^[9]*Inu pride k meni eden od tih sedem an- C.*
gelov, kir so imeili te sedem verče polne od
tih sedem puslednih štrafing, inu ie z meno
Ee 3 govu-

REZODIVENE S. LANŽA.

govuril, rekoč: Prydi, iest hočo tebi pokazati to ženo, to neveisto tiga iagneta. ^[10]Inu ie mene nessel v tim duhei gori na eno vissoko gorro inu ie meni pokazal tu veliku meistu, tu svetu Ieruzalem doli gredoč iz nebes od Buga. ^[11]Inu ie imeilu to svitlobo Božyo inu nee luč ie bila glih timu neržlahtnišimu kamenu, enimu kristalnimu iaspidu. ^[12]Inu ie imeilu velik inu vissok zyd inu ie imeilu dvanaist vrat inu na tih vratih dvanaist angelov inu ta imena zapissana, kir so imena tih dvanaist žlah tih otruk tiga Izraela. ^[13]Od iutra try vrata, od pulnoči try vrata, od pulne try vrata, od večera try vrata. ^[14]Inu ta zyd tiga meista ie imel dvanaist gruntov inu v tih istih ta imena tih dvanaist iogrov tiga iagneta.

- D. ^[15]Inu ta, kir ie z mano govuril, ie imel en zlat terst, de bi meril tu meistu, nee vrata inu zyd. ^[16]Inu tu meistu ie bilu na štiri vogle inu ie bilu dolgu koker široku inu on ie meril tu meistu s teim zlatim rorom na dvanaist tissuč moških tekov inu tiga meista dolgust, širokost inu vissokota so glih.

TA XXI. CAP.

*glib. ^[17]Inu on ie meril nee zyd, stu štiriinu-
štiridesseti lahti, po meri tiga človeka, ka-
tera ie tiga angela. ^[18]Inu tu zidane nee zydu
ie od iaspida inu tu meistu ie bilu čistu zla-
tu, glib čistimu glažu ^[19]inu ty grunti tiga
zidu inu tiga meista so bili lipu nareieni zo
vsemi žlaht kameni. Ta pervi grunt ie bil
en iaspis, ta drugi ie bil en safir, ta trety en
kalcedon, ta četerti en smaragd, ^[20]ta peti en
sardonik, ta šesti en sardis, ta sedmi en kri-
zolit, ta osmi en beril, ta deveti en topaster,
ta desseti en krizopraz, ta anaisti en yacint,
ta dvanaisti en amatist.*

*^[21]Inu te dvanaist vrata so bile dvanaist E.
perle inu vsaka vrata so bile od ene perle
inu te vulice tiga meista so bile od čistiga
zlata koker en presvital glaž. ^[22]Inu iest ne
sem v nim vidil obeniga templa, zakai ta
vsigamogoči Bug ie nee tempel inu tu iag-
ne. ^[23]Inu tu meistu ne potrubeie obeniga
sonca, ne lune, de bi ni sveitila, zakai
svitlust Božya no resvečuie inu nee luč ie
tu iagne. ^[24]Inu ty aydi, kir so izveličani,
hodio v ti isti nee luči, inu ty krali te
zemle*

REZODIVENE S. LANŽA.

zemle bodo pernesli v tu istu nih gospostvu
inu čast. ^[25]Inu nee vrata se ne bodo zaperla
po dnevi, zakai tukai ne bode obene noči.
^[26]Inu v tu istu bodo pernašali tu gospostvu
inu to čast tih aydov ^[27]inu v tu istu ne pui-
de obena reič nečista inu ta, kir preklete ri-
či dopernaša, inu ta, kir laže temuč samuč
ty, kir so zapissani v te žive buqve tiga iag-
neta.

TA XXII. CAP.

A. Kakovu pitie oli špižo bomo imeili v
nebessih, tu bo vesselu prebivane,
tovarištvu per Bugi. B. Še pag zagvišue,
de kar se v le-tih buqvah pravi, ie gvišnu, se
bo risničnu taku godilu. C. Risnica se ima
pridigati, naisi ta vegši deil od nee huiši
rataio inu za špot imaiio. D. Prerokovane v
le-tih buqvah ie od samiga Jezusa. E. H
Božy bessedi inu postavi se ne ima perstav-
iti oli to isto preminiti.

A. **I**Nu potle ie on meni pokazal eno čisto
reko te žive vode, svitla koker ta krištal,
gredoč od tiga stolla Božyga inu tiga iag-
neta. ^[2]Na sredi nih vulicah inu na obeiu
strani

TA XXII. CAP.

strani te reke ie bilu tu drivu tiga lebna,
kateru pernaša dvanaist sadov, inu daie
vsak messec sui sad, inu tu listie tiga dri-
vessa ie dobru h timu zdraviu tim aydom.

^[3]Inu ne bode obene prekletve več, temuč ta
stoll Božy inu tiga iagneta bode v nim inu
nega hlapci bodo nemu služili ^[4]inu vidili
nega obličie inu nega ime bode na nih čeleh.

^[5]Inu tukai ne bo nuč inu ne bode potrebova-
lu obeniga svečnika oli te luči tiga sonca,
zakai ta Gospud Bug bo nee resvetil inu bo-
do kralovali od vekoma do vekoma.

^[6]Inu on ie k meni rekal, le-te bessede so B.
gvišne inu risnične. Inu ta Gospud Bug tih
svetih prerokov ie poslal suiga angela poka-
zati tim suim hlapcem te riči, katere se ima-
io skorai zgoditi. ^[7]Inu pole, iest pridem sko-
rai, izveličan ie ta, kateri ohrani te bessede
le-tiga prerokovane, le-tih buqvih. ^[8]Inu
iest, Ianž, sem ta, kir sem slišal inu vidil,
sem doli padel pred te noge tiga angela, kir
ie meni le-te riči izkazal, de bi ga molil.

^[9]On pag reče k meni: Gledai, tiga ti ne sturi,
zakai iest sem s tebo red en hlapec inu tuih
bra-

REZODIVENE S. LANŽA.

bratov prerokov inu tih, kir ohranio te besede le-tih buqvih. Moli Boga.

C. ^[10]*Potle pravi k meni: Ne zepčati le-te besede tiga prerokovane v le-tih buqvah, zakai ta čas ie blizu.* ^[11]*Kateri škodi, ta še škodo delai, inu kateri ie smerdeč, ta še smerdi, inu kateri ie brumen, ta še bodi brumen, inu kateri ie svet, ta bodi še svet.* ^[12]*Inu pole iest skorai pridem inu mui lon ie z mano, de bom dal vsakimu koker bodo ta nega della.* ^[13]*Iest sem ta A inu O, ta začetig inu ta konec, ta prvi inu ta posledni.* ^[14]*Izveličani so ty, kir ohranio te nega zapuvidi, de nih oblast bode na tim drivessu tiga lebna inu de puido noter skuzi ta vrata tiga meista.* ^[15]*Ampag izvuna bodo ty psi inu ty cuperniki inu ty curbary inu ty uboiniki inu ty malikovci inu vsi ty, kir lubio inu delaio te laže.*

D. ^[16]*Iest, Jezus, sem poslal muiga angela, vom le-te riči pričovati v tih cerqvah. Iest sem ta koren inu žlahta tiga Davida, ta svitla zveizda inu danica.* ^[17]*Inu ta Duh inu ta neveista pravio, prydi inu kateri sliši, ta reci prydi, inu kateri ie žeien, ta prydi, inu kateri hoče, ta vzami od te vode tiga lebna zabston.*

Iest

TA XXII. CAP.

^[18]Iest pričam vsakimu, kir slišio te bessede E.
tiga prerokovane v le-tih buqvah. Aku gdu
perložj k le-tim ričem, taku Bug bode per-
lužil čez nega le-te štraifinge, kir so zapis-
sane v le-tih buqvah. ^[19]Inu aku du proč
vzame od tih bessed le-tih buqvi tiga pre-
rokovane, taku bode Bug proč dial nega deil
iz le-tih buqvi tiga lebna inu iz tiga sveti-
ga meista inu od tiga, kar ie pissanu v le-
tih buqvah. ^[20]Ta, kir pričue le-te riči, pra-
vi, ia, iest pridem skorai. Amen, ia, pri-
di ty Gospud Jezus. ^[21]Ta gnada na-
šiga Gospudi Jezusa Cristusa
bodi z vami zo vsemi.
Amen. ¹²⁰⁶

1206|SSP nima »amen«;
L1545 in V imata kot T.

KONEC VSIGA NOVI-
ga testamenta oli za-
kona.

Fanika Krajnc-Vrečko

Trubarjevo duhovno izročilo v Novi zavezi K sedmi knjigi Zbranih del Primoža Trubarja

Primož Trubar je v nemškem predgovoru¹ k drugemu delu Nove zaveze (1582), ki ga je posvetil Ludviku Würtemberškemu, povzel celotno svoje delo (*das Werk*). Le-tega ga sicer predstavljajo njegova knjižna dela, vendar je ob njih zaokrožil ter utemeljil vso veličino svojega verskega, knjižnega in narodnega programa, katerega vrh je po njegovem bila ponovna izdaja Nove zaveze. S sklepom oziroma izdajo te knjige je bil skupaj z evangelistom prepričan, da lahko njegovi rojaki v miru pričakujejo razodetje in veličasten prihod mogočnega Boga, Gospoda in zveličarja Jezusa Kristusa (Mt 24,14). Slovenske knjige, ki v domačem jeziku razodevajo temeljne resnice krščanske vere, so bile Trubarju samemu in njegovim rojakom največja Božja milost v težkih časih turške nevarnosti in papeških preganjanj ter v pričakovanju tisočletnega kraljestva. Krona vsega njegovega knjižnega dela je zares ponovni prevod Nove zaveze, za katerega v predgovoru navaja svoje vire, po katerih je prevajal in komentiral svoj prevod:

»Zakaj od daru božje milosti sem iz spisov mnogih starih in novih piscev, posebno iz dr. Lutherja, gospodov Brenza, Melanhtona, Urbana Regiusa, gospoda Jurija kneza Anhaltskega in drugih piscev komentarjev k spisom prerokov in apostolov, o katekizmu in ex eorum locis Theologicis, vzel in ukradel, prevedel in vstavil v omenjene slovenske knjige tisto, kar je bilo najbolj razumljivo. Posebno sem se trudil, da podrobno, jasno in razumljivo predstavim največje in za zveličanje pomembne božje skrivnosti in verske nauke, kot so skrivnost troedinega Boga v Sveti trojici, o njegovem odnosu do nas, o

1 Nemški predgovor je zaradi uredniške zasnove ZDPT skupaj z drugimi Trubarjevimi nemškimi predgovori objavljen v XI. knjigi ZDPT. Prim. Edi Vrečko (ur.) *Zbrana dela Primoža Trubarja XI*, 303–329 (http://www.pei.si/UserFilesUpload/file/digitalna_knjiznica/Zbrana%20dela%20Primoza%20Trubarja/ZDPT%2011/ISBN%20978-961-270-099-7.html).

Kristusovi osebi, njegovem poslanstvu in dobrih delih, o njegovih zaslugah za nas in kako jih postanemo deležni, o pravih boguvšečnih delih in bogoslužjih, o pravilni rabi svetih zakramentov itd., da bi skozi to vsakdo v svoji zavesti bil prepričan, da njegova vera temelji na vseh naukih Svetega pisma, da bi lahko sodil, katera je prava stara vera in da bi vsakdo vedel, kako lahko in naj v svojem poklicu služi Bogu.»²

Iz te strnjene razlage vsebine smemo sklepati, da je prvi in edini namen Trubarjevega dela posredovanje božje besede in razlaga verskih resnic, kar je nujno potrebno za njegovo pastoralno delo. Svoje duhovništvo je jemal tako resno, da se je zaradi njega poslužil novega medija – knjige, in to knjige v narodnem jeziku. Pri Trubarju smo bolj kot njegovo duhovništvo vajeni poudarjati jezik. Jezik, in to tiskana beseda, je najpomembnejše orodje v rokah nosilcev kulturnega razvoja skozi vso zgodovino Slovencev, zato naj v uvodu študije k sedmi knjigi Zbranih del Primoža Trubarja najprej spregovorimo o jeziku kot najvišji etični vrednoti in hkrati etični kategoriji, ki spremlja kulturno, versko in obče človeško zavest naroda. S Trubarjem se sicer vse začinja, vendar ne moremo mimo nekaterih imen, ki so kasneje krojila in oblikovala usodo narodne omike, s katero smo se Slovenci oblikovali kot enakovreden člen v družini evropskih narodov.

Pri poznejših avtorjih naj omenimo škofa, duhovnika in narodnega buditelja Antona Marina Slomška (1800–1862), ki poleg izjemnega pomena za cerkveno življenje na Slovenskem s svojim obsežnim opusom predstavlja enega od pomembnih mejnikov v slovstvenem in kulturnem delovanju na naših tleh. Slomšek je v svojih številnih pridigah in leposlovnih spisih veliko govoril o jeziku in med drugim materni jezik postavil med najvišje človekove etične vrednote. V svojem razumevanju maternega jezika je šel celo tako daleč, da je nespoštovanje maternega jezika označil kot velik greh. Če hočemo to Slomškovo trditev presojati z današnjega vidika, moremo spoznati, da je ves zgodovinski spomin porajanja slovenskega naroda znotraj njegove kulture in religije neločljivo povezan z razvojem narodnega jezika. Zato bomo v nadaljevanju na osnovi teoretičnih izhodišč, ki pogojujejo jezik znotraj kulturne in teološke antropologije, nakazali tiste mejnike v razvoju slovenskega jezika, ki jezik postavljajo med največje etične vrednote in pogojujejo kulturni ter verski razvoj posameznika znotraj narodne skupnosti.

2 Prim. prav tam, op. 262.

Jezik kot antropološka kategorija

Človeška beseda, ki se združuje v govor, govorico in jezik, je osnovna kategorija, ki človeka loči od živali. Jezik je tisto izrazno sredstvo, s katerim more človek kot posameznik in kot predstavnik nekega naroda izraziti svoja prvinska in najgloblja čustva do sebe, do sočloveka, do naravnega in nadnaravnega. Jezik je najpomembnejše in najmogočnejše delo, ki ga je razvil človeški um. Po Sapirju je jezik polno razvita oblika za izražanje vsakršne sporočljive izkušnje, za nas torej religiozne in kulturne izkušnje. Zanj je jezik najogromnejša in najvseobsežnejša umetnost, kar jih poznamo, je anonimno in nezavedno delo najrazličnejših rodov.³ Človekova jezikovna zmožnost se po Chomskem kaže kot enkratna »lastnost vrste«, ki se med različnimi skupinami ljudi ne razlikujejo mnogo, po drugi strani pa ne poznamo ničesar podobnega pri drugih bitjih. Jezikovna zmožnost ključno posega na vsa področja človekovega mišljenja in vzajemnega delovanja. Zaradi nje imamo ljudje edini v biološkem svetu svojo zgodovino, kulturni razvoj in zapleteno raznolikost.⁴ Glede na to, da besedišče nekega jezika bolj ali manj zvesto odraža kulturo, katere namenom služi, zgodovina jezika in zgodovina kulture potekata po istih poteh.⁵ Noam Chomski v razpravi o jeziku in svobodi trdi, da ustvarjalna raba jezika izraža svobodo mišljenja in pojmovanja. Ko ugotovimo, da tudi drugo bitje uporablja jezik na svoboden in ustvarjalen način, tudi njemu pripišemo enako zavest kakor sebi.⁶ Gre za prepoznavanje človekovega simbolnega sistema v sočloveku, kar je z antropološkega vidika osnovna vzpostavitev odnosa. Odnos, ki ga pogojuje svoboda in ki hkrati predstavlja svobodo kot človekovo bistveno antropološko značilnost, nakazuje povezavo med jezikom in svobodo: jezik s svojimi bistvenimi značilnostmi in rabo pomeni temeljno postavko za spoznanje, da tudi drugi poseduje človeški razum, njegovo sposobnost za svobodo mišljenja, izražanja samega sebe in bistveno potrebo po svobodi. Iz tega izhaja potreba po poglobljenem preučevanju človekovega jezika, saj lahko le-ta veliko prispeva k humanistični družbeni znanosti, ki lahko služi kot podlaga za družbeno delovanje v smislu svobode in družbene pravičnosti.⁷ Družbena pravičnost je pogojena z etičnostjo, ki predvideva etičnost vsakega posameznika in skupnosti, v kateri vladajo kolektivni odnosi med akterji te

3 E. Sapir, *Jezik: uvod v proučevanje govora*. Ljubljana: Krtina, 2003, 202.

4 N. Chomsky, *Izbrani spisi*. Ljubljana: Modrijan 2011, 345.

5 E. Sapir, n. d., 201.

6 N. Chomsky, n. d., 101.

7 N. Chomsky, n. d., 112–113.

skupnosti. Jezik kot sredstvo za vzpostavitev določenih odnosov znotraj skupnosti pa ne omogoča le svetosti besede ampak tudi možnost njenega izvornega zla. Ko govorimo o jeziku kot notranji svobodi, moramo izpostaviti dogajanje v človekovi notranjosti, ko ta vstopa v dialog s svetom. Sposobnost človekovega izražanja je zanj kot odziv na svet ter hkrati kot sredstvo za urejanje razmerij do sveta, predvsem pa kot odzven razlik, ki jih človek zaznava v sebi. O svojih spoznanjih in občutkih pa znova sporoča drugemu ter iz načina sporočanja vzpostavlja notranji svet in vedno nove odnose.⁸ Ali bodo ti odnosi pozitivni ali negativni v etičnem smislu, je odvisno od sposobnosti posameznika, da se osvobodi notranjih strahov pred srečanjem in komunikacijo z drugim.

Edward Sapir v svojem preučevanju govora govori o jeziku kot kolektivni umetnosti mišljenja. Zanj kultura in jezik nista v neposredni vzročni povezanosti, saj je kulturo mogoče opredeliti kot *tisto*, kar družba počne in misli, jezik pa je zanj poseben *način* mišljenja.⁹ Ta Sapirjeva paradigma potrjuje našo izhodiščno trditev, da je jezik izrazno sredstvo, je način, s katerim posameznik izraža svojo kulturno in versko identiteto, seveda pa se predvsem pri manjših narodih, kot smo Slovenci, neposredno dotikamo tudi narodne identitete. Slednja je v neposredni odvisnosti z narodnim jezikom in kulturo, ki sta skozi zgodovino pogojevala slovenstvo samo.¹⁰ Če obravnavamo jezik kot sredstvo izražanja ali kot način mišljenja, v obeh primerih ne moremo mimo njegove simbolne vloge, ki se še posebej v religiozni rabi, kot je v našem primeru Trubarjev jezik, kaže v vsej svoji izrazni moči.

Jezikovna raba v vzpostavljanju odnosa: človek – simbolno bitje

Človek je etično in simbolno bitje, je bitje znamenj. Simbol je prepoznavni znak, po katerem se dva človeka prepoznata, zato more simbolno izražanje povezati čustva, misli, izkustva in pričakovanja v skupnostno doživetje, ki posamezniku omogoča so-delovanje.¹¹ Edini način izražanja se za človeka dogaja v simbolih, med katerimi so na prvem mestu jezikovni simboli, simboli govornice, simboli govora. Poleg besede človek za svoje izražanje uporablja barvo in višino glasu, različno intonacijo, neobičajni besedni red in druga sredstva, s katerimi izraža svoja čustva. V vsakdanjem govoru ta sredstva spontano spremljajo človekovo izražanje,

⁸ K. Muck, Govor kot notranja svoboda. 2000: revija za krščanstvo in kulturo (2003), št. 156/157/158, 104.

⁹ E. Sapir, n. d., 200.

¹⁰ P. Kovačič Peršin, Identiteta slovenstva. 2000: revija za krščanstvo in kulturo (2003), št. 156/157/158, 33.

¹¹ A. Trstenjak, Človek simbolično bitje. Ljubljana: Mladinska knjiga 1994.

drugače pa je, kadar se posameznik znajde v konkretnem okolju in v razmerah, ki ga prisilijo, da se jim prilagodi tudi s svojim izraznim sistemom. Ni namreč vseeno, kakšna jezikovna sredstva bo izbiral, če želi, da ga bosta sogovornik ali skupina, ki jo nagovori, poslušala, in da se bo lahko v odnosu do drugega potrdil kot oseba, kot subjekt.

Ko poudarjamo, da je človek kulturno bitje, ki je pogojeno z jezikom, pri tem hkrati izpostavljamo jezik kot človeško sredstvo, v katerem se uteleša Duh in človek po njem spoznava Božji nauk. Vprašanje Boga in njegove bivanjske resničnosti se pojavlja vedno v človekovi zavesti, in to vsakokrat na način, ki ga človek po svoje določa. Z besedami je sposoben izražati svoja spoznanja, doživetja, občutja, vrednotenja in odločitve. Čim bolj razvito, bogato in obsežno je človekovo govorjenje, tem bolj se kaže njegova duhovna podoba. Anton Trstenjak pravi, da je človek šele po besedi človek in človek je človeku človek po besedi.¹² Človekovo osebno razvitost in zrelost je mogoče presojati po njegovi govorici, ki je največkrat merilo njegove etične zavesti. Jezik oziroma govorica človeka spodbuja k novemu iskanju, odkrivanju in spoznavanju, ustvarjanju in odločanju. Razvoj človeka od otroka in njegove prve smiselne besede, ki jo zna izgovoriti ter se zave njenega pomena, pogojuje in oblikuje razvoj človeka kot osebe. Sposobnost jezikovne komunikacije ga dela *družbeno bitje*, pomen besede in govora se pokaže v pogovoru, v občevanju med osebami, ki si z besedami posredujejo spoznanja, želje, odločitve, doživetja, izkušnje. Prava človeška komunikacija, pravo izražanje notranjega duhovnega sveta in soudeležba v njem pa so mogoči le z besedami, ki imajo svoj določen smisel in vsebino. Šele pogovor ustvarja med ljudmi pravo občestvo, dajanje in sprejemanje, medsebojno bogatenje in stvariteljsko spodbujanje, odkrivanje vedno novih razsežnosti pri sebi in pri drugih.¹³ Človek kot oseba in etično bitje je pogojen z možnostjo dialoga in pogovor med jaz in ti ga dela bitje odnosa, kar mu omogoča jezikovni sistem, ki ga uporablja.

Slovenski jezik kot sredstvo verske in kulturne identitete

Če smo doslej govorili o jeziku v povezavi s kulturo, naj v nadaljevanju spomnimo na vlogo jezika na višji ravni in na nekatere mejnike v razvoju slovenskega jezika, ki so sooblikovali slovenskega človeka v njegovi kulturni in religiozni razsežnosti, hkrati

¹² A. Trstenjak, Človek človeku človek po besedi. CSS 11 (1977), št. 5/6, 66.

¹³ A. Šuštar. Sem komu odgovoren? V: *Živeti za smrt? TL 4*. Ljubljana: Medškofijski odbor za študente 1980, 73.

pa v njih prepoznavamo etično zahtevo v smislu poštene rabe maternega oziroma narodnega jezika. Razvoj jezika nujno sovпада z razvojem kulture in civilizacije. Ko se opredeljujemo na slovenski kulturni prostor, moremo govoriti o razvoju jezika v zvezi z razvojem nacije ali naroda. Slovenski narod se je tesno oblikoval skupaj z razvojem slovenskega jezika, ki je v konkretnih zgodovinskih in gospodarskih okoliščinah pod okriljem umetnosti, znanosti in religije vzpostavil svoj osnovni simbolni sistem, in to je knjižni jezik. Glede na to, da se kultura in umetnost med seboj prepletata in druga drugo pogojujeta, lahko rečemo, da živimo znotraj kulture, ki jo je oblikovala umetnost, in to v najzgodnejši dobi – besedna umetnost, ki pa je najtesneje povezana s krščanskim verskim izročilom.

Ko izhajamo iz skupnega slovanskega prostora, ne moremo mimo slovanskih »blagovestnikov« Cirila in Metoda, ki sta z uvedbo slovanskega bogoslužja prestopila mejo, onstran katere se je slovanskim narodom odprla možnost sprejemanja Božje besede v njim razumljivem jeziku. V *Pismu grškega cesarja Rastislavu* beremo o Božjem posegu pri nastanku glagolice: »Bog je razodel črke slovanskega jezika, česar prej ni bilo, temveč samo v prvih krščanskih časih, da bi bili tudi vi prišteti k velikim narodom, ki slave Boga v svojem jeziku.«¹⁴ Cirilu je bila Božja beseda vir vsega spoznanja in oznanilo človekovega odrešenja ter neizmerne časti. Zato je jasno, da je to besedo tudi prevedel v jezik ljudstva, h kateremu je prišel kot misijonar. Z gotovostjo lahko trdimo, da je svojo odločitev sprejel v najvišji obliki etične zavesti, da imajo slovanski narodi pravico do Božje besede v njim razumljivem jeziku. Tudi Hadrijanova odobritev slovanskega bogoslužja (*Žitje Konstantina* 17) kaže na njegovo etično odločitev glede spoštovanja narodnega jezika: »Če pa kdo izmed vas /.../ začne zavajati, sramoteč knjige vašega jezika, naj bo izobčen ne samo od obhajila, ampak tudi iz cerkve, dokler se ne poboljša.«¹⁵

Eden najpomembnejših raziskovalcev slovanskih apostolov Franc Grivec (1878–1963) opozarja na tehtne razloge za uvedbo slovanskega bogoslužja. Kot prvi razlog navaja idejo o zedinjenju z vzhodnimi Cerkvami, drugi razlog pa vidi v tem, da bi »uvedba slovanskega bogoslužja izbrisala spomine na tuje nasilje in krivice in bi s tem koristila veri«. Ob teh pozitivnih vidikih uvedbe slovanskega bogoslužja pa Grivec opozarja tudi na to, da je treba ob poudarjanju slovanskega bogoslužja paziti, da se ne bodo zaradi tega razburjali tisti narodi, ki nimajo narodnega bogoslužja, torej ne morejo častiti Boga v svojem jeziku. V tem se kaže skrb akterjev jezikovnega dejanja

14 F. Grivec. *Sv. Ciril in Metod*. Ljubljana: Apostolstvo sv. Cirila in Metoda 1927, 85.

15 F. Grivec. O avtentičnosti poslanice Hadrijana II. leta 869. *JlČ* 5 (1939), 11–12.

za pravičnost, ki za sabo ne sme pustiti škodljivih posledic za sočloveka. Grivec je ob navdušenju za slovansko bogoslužje zelo preudaren. Posebej ostro zavrne trditve, da naj bi nas slovansko bogoslužje preveč ločevalo od latinske kulture in da je staroslovenščina za današnjega človeka brez kulturnega pomena. Temu nasproti trdi, da je »staroslovenščina važna za zgodovino našega (slovenskega) jezika in da je nekoliko znanja staroslovenščine potrebno za humanistično izobrazbo.«¹⁶ Jezik torej, ki so ga uporabljali naši skupni predniki, moramo poznati zaradi razumevanja duha celotne zgodovine.

Po ideji o slovanskem bogoslužju je najodločilnejši mejnik na področju institucionalizacije narodnega jezika obdobje 16. stoletja, ko smo se Slovenci s Primožem Trubarjem enakovredno uvrstili med evropske »kulturne« narode. Primož Trubar je leta 1550 Slovincem dal prvo knjigo, natisnjeno v slovenskem jeziku, s katero je želel v domačem jeziku približati Božjo besedo. Prvi je prevedel Novo zavezo v slovenski jezik in ob tem izdal še preko dvajset knjig v slovenskem in hrvaškem jeziku (slednje v cirilici in glagolici). Jezik mu je bilo osnovno izrazno sredstvo, s katerim naj bi Božjo besedo približal svojemu preprostemu človeku. Jezikovni nazor slovenskih protestantov v 16. stoletju je rasel in se oblikoval skupaj z osrednjimi osebnostmi slovenskega protestantizma, ki jim je bil slovenski jezik in z njim slovenstvo poleg njihovega verskega nauka temeljna vrednota in smisel vsega njihovega delovanja. Trubar je v svojem prevajalskem in jezikovnem programu izhajal iz temeljnih načel: 1. Prevajanje Biblije je zanj orodje evangelizacije in s tem splošna krščanska dolžnost. Vsak človek mora brati Biblijo, moliti in poslušati Božjo besedo v svojem jeziku. 2. Slovensko ljudstvo je vredno posebne pozornosti, saj njihovega jezika do takrat niso imeli zapisanega v knjigah. Pridige v ljudskem jeziku in teološki spisi naj bi ljudem pomagali utrditi vero ter z njo preprečiti turško nevarnost. 3. Trubarjeva eshatološka zavest mu je dala zagon v boju proti največjima sovražnikoma krščanstva, ki ju je ugledoval v rimskem papežu in Turkih. Sredstvo boja zoper njiju je bila knjiga v slovenskem jeziku in z njo je želel oznanjati evangelij tudi med drugimi slovanskimi narodi ter celo med Turki. Trubar je verjel, da živi v poslednjem času sveta. Moto njegove prve knjige je bil »*Et omnis lingua confitebitur Deo*« (Rim 14,11) ... in potem bo konec sveta. 4. Trubar je bil prepričan, da je kakor kazen za gradnjo babilonskega stolpa Bog poslal množico jezikov in jih zmešal (1 Mz

16 F. Grivec. Staroslovensko bogoslužje in delo za cerkveno zedinjenje. *BV* 4 (1924), št. 1, 92.

11), toda s prihodom Svetega Duha na binkošti (Apd 2) so ti postali instrument za ustanovitev Božjega kraljestva.¹⁷

Če se je Trubar odločil za prvo slovensko knjigo, da bi preprostemu slovenskemu človeku približal Božjo besedo, je z njo kasneje tega svojega preprostega človeka tudi vzgajal, hotel ga je obvarovati pred turško nevarnostjo in ga prosvetliti. Kot strpni reformator je slovenski jezik znal približati tudi takratnemu plemstvu, ki je počasi spoznavalo, da je jezik podložnikov prav tako dorasel zahtevnejši rabi, kot so besedila iz *Svetega pisma*. Ko se je odločal za ortografijo svoje pisane besede, je po gotici izbral humanistiko (latinico), in tako je slovenski jezik tudi s tem ostal del srednjeevropskega kulturnega prostora.

Tako je protestantski teolog Primož Trubar kot utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika hkrati tudi utemeljitelj etične zahteve po pravici do najširše komunikacije v maternem jeziku. Po Cirilu in Metodu v duhu svojega časa postavlja bogoslužje v jezik naroda, ki mu oznanja verske resnice, zato prevede Novo zavezo v narodni jezik in hkrati utemelji knjižni jezik.

Skoraj tristo let po Trubarju je Anton Martin Slomšek svoje rojake opominjal, da je greh sramovati se svojega jezika, ga zatajiti ali celo pozabiti. Kot najvišjo moralno obvezo je postavil spoštovanje do staršev, ki otroke vzgajajo v spoštovanju do maternega jezika in ljubezni do svojega naroda. Hkrati je opozarjal na lažno in neprijazno govorjenje, ki je vir zla in pohujšanja ter mori človekovo dušo. V tem je Slomšek jezik postavil med najvišje etične vrednote, ki jih mora človek spoštovati, ko se oblikuje kot pripadnik nekega naroda in pripadnik neke religije. »Njegova utemeljitev slovenske jezikovne in narodne individualnosti je najprej teološka – kot taka verjetno prva v slovenski zgodovini. Materinščina ima transcendenten temelj in funkcijo, saj omogoča posamezniku metafizična spoznanja in verovanja o razodetih Božjih resnicah. Teološka utemeljitev je /.../ povzeta in vključena v antropološko utemeljitev v najširšem smislu: Slomšek v prvi osebi pove, da je celotno človekovo bivanje vpeto med ‚prvo‘ in ‚poslednjo‘ besedo – kar lahko razumemo kot človeško eksistenco, ki biva, govori, misli in sama sebe dojema v – slovenskem jeziku. Slovenski materni jezik je zato – povedano s sodobno govorico – eksistencial: je način bivanja Slovencev. V tem pogledu Slomšek kaže zanimivo občutljivost za notranjo vez ali celo istovetnost med (religioznim) življenjem posameznika in jezikovnim izražanjem.«¹⁸

17 E. Bryner. Theologische motive in der Bibelübersetzung von Primus Truber. V: K. Ahačič in P. Testen (ur.), *Jeziki, identitete, pripadnost med središči in obrobji*. Ljubljana: Založba ZRC 2011, 80–81.

18 A. M. Slomšek, . *Tri pridige o jeziku*. Ljubljana: ZRC SAZU 1993, op. 48.

V dvajsetem stoletju sta v slovenskem prostoru pomembna predvsem dva avtorja, ki sta v svojem času v jezikovno razmišljanje uspela vgraditi temeljno antropološko in humanistično razsežnost, ki pa nista bila duhovnika, kot je to v primeru zgodnejših avtorjev. To sta bila Božo Vodušek in Edvard Kocbek.

Božo Vodušek je v razpravi *Preureditev nazora o jeziku* v zgodnjih tridesetih letih 20. stoletja radikalno posegel v razumevanje knjižnega jezika ter opozoril na vrednostna merila, ki veljajo zanj, in na kaj jih je treba opreti. Vodušku je pomembna predvsem narodnozdrževalna vloga jezika, zato se mu zdijo nedopustni posegi v njegove normativne temelje s stališča dnevne politike. Jezik poskuša definirati vsaj s treh vidikov – z ontološkega, socialnega in strukturalnega. Jezik mu pomeni prepoznavno človeško lastnost, zavest o sebi in drugem oziroma zavest o sebi kot družbenem bitju. Je plod človeške kulture.¹⁹ Če je jezik po Humboldtovi temeljni pojav človeške družbe, ki določa narod kot zgodovinsko in krajevno določeno enoto, potem moremo trditi, da pri Slovencih pogojuje narodno zavest – usoda slovenskega jezika pogojuje usodo naroda in ne obratno. Socialni vidik jezika Vodušek obravnava v smislu, da jezik ne more biti ločen od kulturnih, zgodovinskih in sploh družbenih vprašanj. Kar je najpomembnejše v kulturološkem smislu, pa je to, da zanj merilo jezikovne ustreznosti ne more biti ruralni govor. V tem se Voduškovo razumevanje jezika temeljno razlikuje od Trubarjevega jezika »preprostih Slovencev«, kar je s časovne razdalje in izkušnje stoletij povsem razumljivo.

Pri Kocbeku pa naletimo na poudarek na jeziku kot izrazu človekovega samopotrjevanja, samopredstavljanja in s tem tudi vplivanja: kot tak se lahko uresničuje v posebni človeški, v slovenskem primeru narodni razsežnosti. Kocbek v jeziku vidi sistem. V zgodnjih šestdesetih letih je napisal kritiko navideznosti oz. utvare resnice, izhajajoč iz nekaterih ključnih političnih ideologemov tedanjega časa. V kritiko videza resnice je Kocbek vgradil tudi kritiko tehnokratske redukcije jezika na čisti jezikovni funkcionalizem.²⁰ Ada Vidovič Muha povzema Kocbekovo razumevanje jezika v etični razsežnosti in se sprašuje: Kaj je torej Kocbeku jezik? Prek pojma besede mu pomeni človekovo samouresničevanje: sposobnost zavesti (govor) se udejanja prek specifično (glede na narod) urejenega sistema. Eno izmed temeljnih sporočil njegovega razmišljanja izhaja iz spoznanja o moči jezika, o moči »besede«, kajti »beseda svet tolmači«, zato je »močnejša od realnosti«. Jezik

19 B. Vodušek. Za preureditev nazora o jeziku. *Krog: zbornik umetnosti in razprav*. Ljubljana: Sotrudniki 1933, 72.

20 E. Kocbek. Misli o jeziku. *Sodobnost* 11 (1963), št. 6, 205–222.

prek besede dobiva tako temeljne etične razsežnosti, saj je vrednost jezika hkrati »vrednost govorečega«. Kocbeku je uspelo povezati pojem jezika, njegove norme in uzakonitve (kodifikacije) z vrednostnim pojmovanjem človeka oziroma njegove besede.²¹ Po Kocbeku je boj za resnico jezika v bistvu boj za resnico na sploh. In tukaj lahko povlečemo rdečo nit s Trubarjevo zahtevo po posredovanju večnih resnic prave vere v narodnem jeziku ter Slomškovo zahtevo po spoštovanju maternega jezika, s pomočjo katerega človek izraža najgloblje etične zahteve v odnosih do sebe, sočloveka in do Boga.

Naj nam naše vedenje o jeziku kot simbolnem sistemu pomaga razumeti posamezne mejnike v razvoju posameznega, v našem primeru slovenskega jezika, s katerim se je slovenski človek poistovetil v svojem etičnem, bivanjskem, kulturnem in religioznem doživljanju sebe, sočloveka, svojega okolja v narodni skupnosti. Posamezni avtorji kot mejniki v razvoju slovenskega jezika nam ponazarjajo razvoj temeljnega simbolnega sistema slovenstva od njegovega začetka v obliki tiskane knjige do umetniške ravni literarnega jezika in Slomškove etične zahteve po spoštovanju maternega jezika. Vsi glavni akterji so bolj ali manj izhajali iz religiozne izkušnje. Če smo že zapisali, da je jezik polno razvita oblika za izražanje vsakršne izkušnje, lahko torej trdimo, da tudi etične in religiozne izkušnje. S poudarjanjem pomena poznavanja jezikovnih zakonitosti v antropološkem smislu moremo razumeti pomen prizadevanj za ohranjanje maternega jezika, ki človeka šele opredeli kot pripadnika neke kulture, nekega naroda ter se sam odloča za živete etične vrednote tudi ali predvsem v okviru svojega jezikovnega izraza. Hkrati pa religiozna govorica človeku omogoča komunikacijo oziroma stik s presežnim, saj se v svojem jeziku najintimneje obrača na svojega Boga.

Trubarjevo duhovno izročilo

V razumevanju osnovnih antropoloških in jezikovnih zakonitosti ter ob poznavanju Trubarjevega ustvarjalnega zagona na področju ubeseditve religioznih besedil nam preostane zgolj razmišljanje o njegovem prevajanju Nove zaveze. Že Janko Moder je zapisal: »Govoriti o Trubarju in Dalmatinu in njunih besedilih za Kopitarjem, Ramovšem, Breznikom, Riglerjem in še nekaterimi drugimi raziskovalci, bi se skoraj lahko reklo nositi vodo v Savo ...«²² Tej Modrovi misli lahko dodamo imena starejših raziskovalcev in sodobnikov, ki so ob nedavnih obletnicah z najrazličnejših vidikov dobobra preučili Trubarjevo delo.²³ O njegovem prevajanju Nove zaveze

21 A. Vidovič-Muha. *Moč in nemoč knjižnega jezika*. Ljubljana: Znanstvena založba FF 2013, 361.

22 J. Moder, O Trubarjevih »treh rečeh«. V: *Štiristo let prevajanja na Slovenskem*, Ljubljana 1985, 33.

23 F. Kidrič, M. Rupel, J. Rajhman, M. Merše, I. Grdina, J. Vinkler in drugi.

so v novejšem času pisali teologi, literarni zgodovinarji in jezikoslovci, kar je lahko mlajšim raziskovalcem v oporo in vodilo za nadaljnje raziskovanje. Več o prevodu in odnosu do Svetega pisma smo zapisali v spremni študiji k šesti knjigi Zbranih del Primoža Trubarja, ki je izšla 2010 v elektronski izdaji pri Pedagoškem inštitutu. Tukaj naj zgolj opozorimo na Trubarjeva sporočila o odločitvi za prevajanje, ki jih razberemo iz njegovih dveh predgovorov, in to nemškega ter slovenskega. Seveda pa je treba omeniti tudi njegovo korespondenco v letu izida Nove zaveze. Kot že omenjeno, je v nemškem predgovoru k Novemu testamentu²⁴ Trubar poleg utemeljitve ponovne izdaje celotne Nove zaveze pojasnil temeljna teološka vprašanja, ki so ga vodila pri njegovem pastoralnem in izdajateljskem oziroma prevajalskem delu, in ob katerih se kaže njegova vseskozi močna etična zavest, da izpolnjuje svoje pastoralno poslanstvo do rojakov v domovini. Danes bi v – svetovnih razsežnostih – težko našli posameznika, ki bi, živeč v izgnanstvu, vse svoje življenjske energije posvečal svoji ključni vlogi v verski vzgoji rojakov. Upamo si trditi, da je to zmožni predvsem zaradi svoje trdne vere in pri sebi razjasnjenih teoloških vprašanj, ki so zaposlovala njegove sodobnike v nenehnih iskanjih in lastnih uresničevanjih. V nemškem predgovoru je izpričana njegova kristološka, trinitarična in pnevmatološka teologija,²⁵ ki priča o njegovi izvirni »trubarjanski« smeri²⁶ v razgibanih tokovih protestantske teologije 16. stoletja.

Trubarjeva teološka utemeljitev prevoda Svetega pisma izhaja iz spoznanja in razumevanja največje skrivnosti božjega bistva, ki je zapisana v Svetem pismu. V enem božjem bitju so tri različne osebe: Bog Oče, Bog Sin in Bog Sveti Duh. Bog Oče kot izvor božjega bistva ima od večnosti rojenega Sinu, iz obeh prav tako od vekomaj izhaja Sveti Duh. Vsi trije pa so en Bog, eno bistvo ene volje, ene moči, ene časti, enega veličastva, enako večni, enako vsemogočni itd. Ta Trojica je ustvarila vse vidno in nevidno, vsemu vlada in vse upravlja. Božja volja in sklep je: zveličati samo tiste, ki verujejo v Kristusa, saj je troedini Bog sklenil in odločil, da noben grešni človek po nobenem drugem sredstvu, po nobeni drugi poti, z nobenim drugim delom, vero ali bogoslužjem ne bo ponovno deležen njegove milosti, odpuščanja grehov in zveličanja, temveč le tisti, ki bo skozi resnično pokoro in pravo vero deležen zaslug, ki jih je za nas s svojim trpljenjem pridobil njegov sin Jezus Kristus. Vse te, za človeka

24 Prim. E. Vrečko (ur.), *Zbrana dela Primoža Trubarja XI*, Ljubljana: Pedagoški inštitut 2011, 303–329.

25 Razumevanje Trubarjeve teologije z vidika sodobnih slovenskih teologov je moč razbrati iz prispevkov v zborniku *Primož Trubar* (Simpoziji v Rimu 26), Celje: Mohorjeva družba 2009.

26 Prim. J. Rajhman, *Teologija Primoža Trubarja* (Znanstvena knjižnica 16), Ljubljana: Teološka fakulteta 2009.

težko razumljive in za človeški um ter modrost nedojemljive teološke resnice so razodete v evangeliju, zato je nujno potrebno, da jih beremo v domačem jeziku in jih tako lažje razumemo.

Trubar v nemškem predgovoru omenja pripadnike drugih verstev, tako muslimane in sodobne jude, ki zavračajo krščanske verske resnice o troedinem Bogu, hvali pa filozofe zaradi razumnih naukov in s tem potrjuje svoje široko poznavanje verskih in filozofskih tokov svojega časa.²⁷ Papežnike oziroma pripadnike rimske Cerkve zavrača zaradi njihovega domnevnega nerazumevanja evangelijev in verjame, da jih je vladar tega sveta obsedel in preslepil njihova srca, tako da ne vidijo, ne razumejo pa tudi ne upoštevajo jasnih ter preprostih izrekov Kristusa in apostolov, ki odkrito in popolnoma razumljivo pričajo, da Bog grešnika sprejme v svoje kraljestvo zastonj, zgolj iz velike milosti in samo po Kristusovi volji, če vanj verujemo, ne pa zaradi kakršnih koli lastnih del. Kakor pogani, Turki in judje njegovega časa v svoji neumnosti menijo, sklepajo in razglašajo, da si lahko in zmoremo z izmišljeno pobožnostjo ali z zakonom določenimi dobrimi deli in bogoslužjem prislужiti nebesa in večno življenje.

Trubar se v celotnem nemškem predgovoru k Novi zavezi osebno obrača na *Ludvika Würtemberškega*, ki mu posveča to svoje delo, pri čemer pojasnjuje, kako nujno je, da njegovi rojaki pravilno razumejo verski nauk. Po Pavlu (Rim 1,5) se čuti poklicanega, da jih pripelje k pravi veri, kar mu omogoča prevod Nove zaveze. Prepričljivo zatrjuje, kako Slovenci »vedo in razumejo, so poučeni in ozaveščeni, verjamejo in javno izpovedujejo« posamezne verske resnice, kakršne so zapisane v njegovih slovenskih knjigah in sedaj v prevodu Nove zaveze. Svoje pastoralno poslanstvo razume v širšem smislu. Če v zgodnejših zapisih izpostavlja svoje ubogo preprosto ljudstvo, v nemškem predgovoru zaobjame celotno populacijo, tudi plemiče in gosposčino, ko pravi: »Od Boga izbrani Kranjci, Štajerci, Korošci in drugi Slovenci, visokega ali nizkega stanu, grofje, gosposčina, vitezi, plemenitaši, meščani in preprosto kmečko ljudstvo, so tako kot drugi po milosti in volji Svetega Duha iz slovenskih in nemških pridig ter knjig spoznali in sprejeli pravo vero o božjem bistvu v Sveti Trojici in njegovi volji /.../ tako da vedo, temeljito razumejo, resnično verujejo ter javno tudi v preganjanju stanovitno izpovedujejo, da je le naš gospod Jezus Kristus, sin Boga in Marije, s popolno pokornostjo, zaslugami, trpljenjem, smrtjo in vstajenjem vsem, ki se želijo resnično spokoriti in resnično verujejo, prislужil in pridobil pri svojem nebeškem očetu božjo naklonjenost, milost, odpuščanje vseh grehov, odrešenje večnega prekletstva ter večno življenje. Ob tem tudi vedo, da so

²⁷ Koran, sura 89 in 231; Platon, *Evtifron*, 58 S.

zaradi tolikih božjih dobrih del, izkazanih po Kristusu, dolžni živeti v pokornosti do Boga ter mu pogumno v pobožnosti in pravično služiti vse življenje.«²⁸

V slovenskem predgovoru k drugemu delu Nove zaveze se obrača direktno na svoje rojake, ko pravi: »Vi, izvoleni, Bogu lubi Krainci inu Sloveni, vi imate nerpoprei risničnu veiditi, terdnu verovati inu dobru zamerhati, de tu Svetu pismu Stariga inu Noviga testamenta nerveč od tacih Božyh riči, kir slišio k našimu izveličanu, kir so se godile, inu zdai gode, inu naprei se bodo godile, pravi inu vuči.« Tukaj so njegove besede preprostejše, razlage bolj nazorne, nauk bolj katekizemski. Slovenski predgovor je namenjen bralcu, ki bo besedilo Svetega pisma bral in ga sprejemal v veri, brez dvomov. Na koncu slovenskega predgovora se Trubar poslavlja: »Truber od Slovenov slovu iemle«. Spravlja se z Bogom in z rojaki ter Slovincem zapuša svoje duhovno izročilo, saj je prepričan, da je s slovenskimi knjigami »vuss skrivni čudni svit Božy rezodil inu dal na znane, skuzi kai za čez volo nas hoče v suio milost vzeti inu izveličati«. Tako smemo skleniti, da Trubar svoje poslanstvo do konca sprejema z največjo odgovornostjo in najvišjo etično zavestjo, da mora človek storiti, kar od njega zahteva Bog in k čemur je bil poklican. Prepričan je, da je sam poklican za voditelja, za starešino svojemu ljudstvu (je »k enimu starimu naprej postavljen«) njegova odgovornost pa je v posredovanju božje besede in pravega nauka, da bo moglo njegovo ljudstvo »služiti Bogu, bližnjemu storiti dobro inu drug drugemu izkazati ljubezen«. Poleg prepričljive izpovedi verskih resnic, ki jih posreduje v svojih pridigah in knjigah, Trubar vedno znova poudarja pomen pravega odnosa do sočloveka. Posameznik je dolžan spoštovati Boga in njegove zapovedi, da bo zveličan, hkrati pa je to pogoj, da bo dobro živel tudi na zemlji. Življenje na zemlji je za vsakogar vnaprej določeno zaradi Božje volje in neskončne božje milosti, ki je Trubarjevim sonarodnjakom med drugim namenila sprejemanje božje besede v narodnem jeziku. Jezik oznanjevanja je s Trubarjem postal jezik izobraževanja in posredovanja vseh potrebnih »informacij«, ki jih človek potrebuje za svoje bivanje znotraj določene kulturne skupnosti. V to je Trubar trdno verjel in ko se je s prevodom celotne Nove zaveze poslovil od osvojenih rojakov, se je hkrati s svojim duhovnim izročilom za vse čase neizbrisno zapisal v narodovo bit.

28 E. Vrečko (ur.), *Zbrana dela Primoža Trubarja XI*, 320–321.

Uredniško poročilo, posebnosti transkripcije in ureditev

Transkripcija izvirnika tudi v sedmi knjigi *Zbranih del Primoža Trubarja* sledi prepisovalnim načelom, ki imajo naslednji osnovni namen: reformatorjev slovstveni opus predstaviti v izvirniku kar najzvestejši podobi, hkrati pa ga narediti v čim večji meri dostopnega sodobnemu bralcu,²⁹ kakor jih je za celotno zbirko zastavil prvi glavni urednik *Zbranih del Primoža Trubarja* ddr. Igor Grdina in jih je sprejel sedanji glavni urednik dr. Jonatan Vinkler, ter kakor so bila upoštevana v dosedanjih knjigah *Zbranih del Primoža Trubarja* in deloma primerno modificirana glede na posebnosti posameznih besedil.

Distribucija črk ostaja v glavnem enaka. Podvojitve grafemov f, l, r in s so dosledno ohranjene. Ohranjeni so grafemi q, x in c, ki zaznamuje glas k. V primeru, da je v izvirniku predlog pisan z veliko začetnico skupaj s samostalnikom, je v prepisu ločen in pisan z malo, samostalnik pa, če gre za osebno ime, je pisan z veliko. V primeru posameznih besed, ki jih Trubar ves čas zapisuje drugače, kot jih zapisujemo danes, prepis sledi izvirnemu zapisu, tako *anpag* in *pres*. Pri zapisu črke j je dosledno ohranjen zapis i ali y, razen v primeru Jezus in jogri ter za imena, ki se začno s črko j in jih tudi danes tako zapisujemo. Pri zapisu Jezus v zvezi z različnimi predlogi (prim. Viefufu, Siefufem, Kiefufu) je ločen predlog in Jezus z veliko začetnico po sodobnem zapisu (v Jezusu, z Jezusem, k Jezusu). Zapis u in v je v nezadnjem zlogu načeloma sodoben, razen v primerih, ko je na začetku besede, kjer danes uporabljamo u, zapisan v (vbiti, vmorjen, všlišan) in pri nekaterih imenih (Paul). V primeru, ko pišemo š, a je Trubar pisal samo s, so besede zapisane moderno, primer: ftuki = štuki, fkofi = škofi, ftraifinga = štraifinga. Beseda flaht je lahko zapisana s šlaht ali z *žlaht*, odvisno od pomena. Za souorafhnik je dosledno souvražnik, za zbiuulanje = cbiuvlanje, za odpufzheni = odpusčeni, za kerfzhanski = kersčanski. Uporaba velike začetnice sledi sodobnemu pravopisu, zato sta poleg nekaterih samostalnikov, ki jih Trubar piše z veliko, v prepisu imeni hudega duha, in sicer hudič ter zludi, pisani z malo, kakor je to v sodobni izdaji SSP.

Pri uveljavitvi sodobne interpunkcije je kot v prejšnjih knjigah *Zbranih del* uresničeno vodilo, da naj se današnja interpunkcija vzpostavi čim manj nasilno napram izvirnemu besedilu. Glede na to, da je številčenje vrstic v svetopisemskem besedilo narejeno po sodobni izdaji *Slovenskega standardnega prevoda* (SSP), je interpunkcija sodobna na tistih mestih, kjer je še dopustna zaradi ohranjanja

²⁹ I. Grdina, Splošna prepisovalna načela, v: *Zbrana dela Primoža Trubarja I*, Rokus, Ljubljana 2002, 542.

vsebine. Tako smo se skušali ogniti pretirani interpretaciji izvirnega besedila. Kot je načela prvega urednika potrdil sedanjí urednik ZD PT Jonatan Vinkler: »Zbrana dela skušajo tudi s knjižnim stavkom simulirati in reprezentirati izvirne Trubarjeve tiske ter na neki ravni celo nadomestiti faksimile.«³⁰ Kjer so očitne tiskarske napake, je besedilo razrešeno v stranski opombi. V primeru, da je Trubar sam opozoril na tiskarsko napako, seznam le-teh je objavil v uvodu,³¹ je napaka sproti popravljena v opombi.

Stranske opombe so dvojne, in sicer je v prvem stolpcu ob besedilu izvirna Trubarjeva opomba, v drugem stolpcu pa številčena uredniška opomba.

Sedma knjiga Zbranih del vsebuje drugi del Trubarjeve Nove zaveze, in to njegovo zadnjo izdajo iz leta 1582, pri čemer uredniško sledimo načelu zadnje roke. Trubarjevi prevodi celotnih svetopisemskih besedil, zajeti v 7. knjigi Zbranih del, so izšli dvakrat (1560–1567 in 1582), posamezni svetopisemski citati pa so kot rdeča nit v celotnem Trubarjevem delu. Kot smo zapisali v uredniškem poročilu k šesti knjigi ZD PT, ki vsebuje prvi del Nove zaveze, preučitev oziroma spremljanje vseh Trubarjevih bibličnih citatov presega uredniško delo tokratne izdaje, ponuja pa se kot samostojna enota obsežne študije. Čeprav Trubar v nemškem predgovoru k celotni izdaji Nove zaveze 1582 poudarja, da ni ničesar spremenil, se besedila posameznih izdaj toliko razlikujejo, da tega ni mogoče pojasniti s tekstnokritičnimi opombami, zato bodo prepisi poprejšnjih izdaj izšli kot samostojne enote v suplementih.

Posebnost izdaje celotne Trubarjeve Nove zaveze v 6. in 7. knjigi ZD PT je v številčenju vrstic, ki jih je urednica napravila po sodobni izdaji *Svetega pisma – Slovenskem standardnem prevodu iz izvirnih jezikov* (SSP) iz leta 1996. Trubarjev prevod Nove zaveze je v tokratni izdaji prvič postavljen v sodobno vrstično obliko. Trubarjeve biblične reference so razrešene tako, da je najprej posodobljena okrajšava svetopisemske knjige, nakar je razrešen Trubarjev sklic na sorodno mesto (ne kakor je v SSP, saj se Trubar zelo redko sklicuje na ista mesta kot sodobni prevodi). V tem delu je bilo uredniško delo najzahtevnejše, saj se je Trubar v referencah skliceval zgolj na poglavja svetopisemskih knjig (vrstice niso bile številčene) in vrstice v razrešenih referencah so v tej izdaji popolnoma nov del Trubarjevega prevoda.

Opozoriti moramo na dve referenci, in to na Trubarjev zapis »Eccles« in »Phil«. V uvodu navaja seznam vseh uporabljenih okrajšav posameznih svetopisemskih knjig,

30 J. Vinkler, Posebnosti transkripcije in ureditve, v: *Zbrana dela Primoža Trubarja IV*, ur. Jonatan Vinkler, Ljubljana 2006, 566.

31 »Pregledanu v tim Drukanu, ta perva cyffra pravi, na katerim platu, ta druga v kateri versti, ta perva besseda ie kriva, ta druga prou, so tudi časi n so u inu u so n postavlena, tu vsaki zastopi.«

vendar v dveh primerih navedba v besedilu ne sledi navedbi v uvodu. V referencah je Trubar okrajšavo »Eccles«/»Eccl« uporabil ali za Pridigarja ali za Sirahovo knjigo, pri čemer raba ni dosledna. Katero je natančneje mislil, je treba za vsako mesto sproti ugotoviti iz vsebine sorodnega citiranega mesta. Podobno je pri zapisu »Phil«, ki lahko pomeni Pavlovo pismo Filipljanom (Flp) ali Filemonu (Flm). Za sklic na Pismo Filipljanom samo v enem primeru Trubar uporabi okrajšavo »Philip«. Sklepati smemo, da je do razhajanja lahko prišlo zaradi nedoslednosti stavca. V vsakem primeru pa je pri tokratnem uredniškem delu bilo mogoče iz vsebine ugotoviti, na katero delo se nanaša Trubarjeva referenca.

Seznam okrajšav svetopisemskih knjig

Okrajšava Trubar	Knjiga	Okrajšava SSP
<i>Stara zaveza</i>		
Postava		
Genes	Geneza / 1 Mojzes	1 Mz
Exod	Eksodus / 2 Mojzes	2 Mz
Levit	Levitik / 3 Mojzes	3 Mz
Num	Numeri/ 4 Mojzes	4 Mz
Deut	Devteronomij / 5 Mojzes	5 Mz
Preroki		
Ios	Jozue	Joz
Reg	Sodniki	Sod
1 Reg	1 Samuel	1 Sam
2 Reg	2 Samuel	2 Sam
3 Reg	1 Kralji	1 Kr
4 Reg	2 Kralji	2 Kr
Poznejši preroki		
Esa	Izaija	Iz
Iere/Ierem	Jeremija	Jer

Okrajšava Trubar	Knjiga	Okrajšava SSP
Ezech	Ezekiel	Ezk
Ozee	Ozej	Oz
Ioel	Joel	Jl
Mich	Mihej	Mih
Abac	Habakuk	Hab
Hag	Agej	Ag
Zach	Zaharija	Zah
Spisi		
Psal	Psalmi	Ps (številčenje je po SSP)
Iob	Job	Jb
Pro/Prov	Pregovori	Prg
Eccle/Koh	Pridigar	Prd
Dan	Daniel	Dan
3 Paral/1 Esdrae	Ezra	Ezr
1 Paral	1 Kroniška	1 Krn
2 Paral	2 Kroniška	2 Krn
<i>Devterokanonične knjige</i>		
Iud	Judita	Jdt
1 Mach	1 Makabejci	1 Mkb
2 Mach	2 Makabejci	2 Mkb
Sap	Knjiga modrosti	Mdr
Eccles/Eccle	Sirah	Sir
<i>Nova zaveza</i>		
Math/Matth	Matej	Mt
Marc	Marko	Mr
Luc	Luka	Lk

Okrajšava Trubar	Knjiga	Okrajšava SSP
Ioh/Joan/Johan	Janez	Jn
Actor /Act	Apostolska dela	Apd
Rom	Rimljanom	Rim
1 Cor	1 Korinčanom	1 Kor
2 Cor	2 Korinčanom	2 Kor
Gal	Galačanom	Gal
Ephes	Efežanom	Ef
Philip	Filipljanom	Flp
Koloss/Col	Kološanom	Kol
1 Thes/Thess	1 Tesaloničanom	1 Tes
2 Thess	2 Tesaloničanom	2 Tes
1 Thim/Tim	1 Timoteju	1 Tim
2 Thim/Tim	2 Timoteju	2 Tim
Tit	Titu	Tit
Phil	Filemonu	Flm
Heb/Iud	Hebrejcem	Heb
Jacob	Jakob	Jak
1 Pet	1 Peter	1 Pt
2 Pet	2 Peter	2 Pt
1 Joh	1 Janez	1 Jn
Apoc/Apoca	Razodetje	Raz
<i>Dodatne – apokrifne knjige</i>		
3 Esd	1. Ezdrova knjiga	1 Esd
4 Esd	2. Ezdrova knjiga	2 Esd

Bibliografski opis

Prepis Trubarjevega dela *Ta celi Novi testament* 1582 je narejen po reprintu, objavljenem v *Biblii Slavici* (BS).³² V nemškem predgovoru je Trubar utemeljil svojo odločitev za format knjige, in sicer pravi: »V malem formatu pa sem ga (Novi testament) drugič dal natisniti tudi zato, da bi se vsebina lahko povezala v eno knjižico ter lažje v rokah nosila v cerkev ali drugam. Ker pa bi predebela ne bila priročna in lepa, sem jo moral razdeliti na dva dela, manjšemu delu pa dodal slovenski predgovor (ki po vsebini ni primerljiv nemškemu), pregled vsebine Svetega pisma, koledar in druge koristne stvari.«³³

Natančen bibliografski opis izvirnika je izdelal Branko Berčič, objavljen je v 41. in 41a enoti bibliografije slovenskih protestantskih tiskov. Kot v prejšnjih zvezkih Zbranih del Primoža Trubarja, tudi tukaj povzemamo Berčičev opis z ohranjeno metodologijo,³⁴ pri vsebinskem opisu so dodana le mesta iz *Biblie Slavice*, ki je v veliki meri izvirnik približala strokovni javnosti.

TA CELI NOVI TESTAMENT NAŠIGA GOSPUDI INU IZVELIčarie Jezusa Kristusa, na dva maihina deilla rezdilen, v tim ie tiga stariga Testamenta dopolnene, summa inu prava izlaga, druguč pregledan inu vkupe drukan, skuzi Primoža Truberia Krainca Rastčičeria. MATTH. XXIII. Et predicabitur (dicit Christus) hoc Euangelium regni in universo orbe, in testimonium omnibus gentibus, & tunc veniet finis. Das new Testament vnsers Herren vnd Seligmachers Jesu christi in zwen klein theil abgetheilt/ in welchen des alten Testaments Erfüllung/ Summa vnd rechte Auflegung begriffen zum andern mal vbersehen vnd zusammen gedruckt. V TIBINGI [Georg Gruppenbach] (M. D. LXXXI–) M. D. LXXXII.

8° 27 vrstic (glej str. 3), 585 listov, nepopolne signature (:)⁸–(:) (:)⁸, A⁴–Z⁸, Aa⁸–Pp, Qq⁴, *⁸–***⁸, A⁸–Z⁸, Aa⁸–Dd⁸, Ee⁶, Pag. 1 (A^{1a}) do 613 (Qq^{3a}) in 1 (A^{1a}) do 447 (Ee^{6a}), z napakami (str. V^{5a}=313, V^{5b}=314, Aa^{8a}=383, Bb^{1a}=385, Dd^{8b}=432, Gg^{5b}=474, Gg^{7a}=477, Hh^{8a}=495. II. del³⁵: str. A^{3a}=4, A^{4a}=5, B^{1a}=15, G^{1a}=95, O^{4a}=231, R^{5b}=264, S^{2b}=274,

32 P. Trubar, Neues Testament (1581–1582), v: *Biblia Slavica*. IV: Südslawische Bibeln, Bd. 3, Paderborn 2006, 473–595.

33 N. d., (:)(:)⁵ (BS 311).

34 B. Berčič, Das slowenische Wort in den Drucken des 16. Jahrhunderts, v: *Abhandlungen über die slowenische Reformation*, München 1968, 220–221.

35 Zaradi enotne metodologije po B. Berčiču upoštevamo bibliografski opis za oba dela, tudi za prvi del NZ, ki je bil predmet šeste knjige (ZDPT VI), vsebinski del pa je opisan samo za II. del.

T^{8a}=301, V^{2b}=306, V^{8b}=308, V^{5b}=312, X^{4b}=326, X^{5a}=327, štev. 388 postavljena desno, Y^{3b}=340, Y^{3b}=Y^{4b}=342, štev. 350, 354 in 358 postavljene desno, štev. 359 postavljena levo, Z^{5b}=360, Z^{6a}=361, štev. 360 in. 365 postavljeni levo, Z^{8b}=366, Aa^{1a}=367, štev. 386 postavljena desno, Cc^{8a}=413, Dd^{1b}=416, Dd^{3a}=419, štev. 423–428 izpuščene, Dd^{5b}=430, Dd^{8b}=436). Kustode, stranske opombe. Tisk črno in rdeče. (Str. (:)^{1a}, *¹, ***^{4b-7b}). Slovensko in latinsko besedilo v latinici, nemško v gotici – frakturi. Lesorezi (str. Qq^{3b} s portretom Primoža Trubarja, A^{1a} z Agnus Dei kot znak tiskarja Ulricha Morharta in njegovega naslednika Georga Gruppenbacha iz Tübingena). Inicialke. (I. del: str. (:)^{2a}, 1, 133, 468; II. del³⁶: str. *², *⁸, 1). Verzalke visoke 2 vrstici. Vinjete (str. *^{1a}, ***^{2b}, ***^{3a}).

Originalna paginacija, ki v tokratni izdaji ni posebej označena, je na več mestih napačna, tako si sledijo naslednja napačna mesta: str. 15=13, 95=85, 123=125, 213=215, 264=246, 266=256, 274=247, 301=201, 308=380, 312=316, 326=328, 327=323, 340=304, 342=328, 360=369, 361=391, 366=166, 367=167, 416=420, 419=416, 423=429, 424=340, 425=431, 426=432, 427=433, 428=434, 429=435, 430=406, 431=437 številčenje se do konca premakne za 6 str., tako je zadnja stran oštevilčena s 447 namesto s 441.

[II. del]

Str. *^{1a} (BS 473): [naslovnica] TA DRUGI DEIL NOVIGA TESTAMENTA, V TIM SO VSA Pisma tih jogrov, druguč pregledan inu vkupe drukan, od Primoža Truberia. ACTOR. X. Huic Christo omnes Prophetæ testimonium ferunt, quod remissionem peccatorum accepturus sit per nomen eius. Quisquis erediderit in eum. Der ander Teil des newen Testaments, in dem sind alle Geschrifften der Apostel, zum anderen ubersehen und zusammen gedruckt. [vinjeta] V TIBINGI, M. D. LXXXII.

Str. *^{1b} (BS 473), vrstica 1: Vsem Slovenom pomagai Bug.

Str. *^{2a} (BS 473), vrstica 1–7: S KAKOVIM VEIDENEM, ZASTOPOM INU rezmišlanem se ima tu Svetu pismu pridnu brati, kai inu od koga narveč pravi inu vuči, kai ta prava vera v sebi derži inu pridui. En kratik navuk.

Str. **^{7a} (BS 480), vrstica 15–16: Vaš stari zveisti pastyr Truber.

Str. **^{7b} (BS 480), vrstica 1–2: Truber od Slovenom slovu iemle.

Str. **^{7b} (BS 480), vrstica 28: Vaš Truber.

Str. **^{8a} (BS 480), vrstica 1–5: TA SUMMA, EN KRATIG NAVUK, OD vsiga S. pisma, kai inu od čez nerveč govori inu kam tiga človeka napelava.

³⁶ Glej prejšnjo opombo.

- Str. ***^{3a} (BS 482): TA SLOVENSKI KOLEDAR, KIR VSELEI TERPI ...³⁷
- Str. ****^{3b} (BS 486), vrstica 1: LE-TA REGISTER.
- Str. ****^{5a} (BS 487), vrstica 1–2: REGISTER EPISTOLOV ...
- Str. ****^{8a} (BS 488), vrstica 6: Pregledane v drukanu ...
- Str. ****^{8b} (BS 489): [prazna str.]
- Str. A^{1a} (BS 489): TA DRUGI DEIL TIGA NOVIGA testamenta, v tim so vsa pisma tih jogrov. [Lesorez z Jagnetom Božjim in obpis:] ECCE AGNUS DEI QUIT TOLLIT MUNDI. IOHAN. I. [sledí:] V TIBINGI. M. D. LXXXII³⁸
- Str. A^{1b} (BS 489), vrstica 1–3: Vsem Kraincom inu Slovenom pomagai Bug.
- Str. 1 (BS 489), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA EPISTOLA, TU ie, Lyst h tim Rymlanom.
- Str. 59 (BS 504), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA PERVI Lyst h tim Corinteriem.
- Str. 111 (BS 517), vrstica 2–5: S. PAVLA DRUGA EPIstola h tim Corinteriem.
- Str. 147 (BS 526), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA LYST h tim Galateriem.
- Str. 166 (BS 531), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA LYST h tim Efeseriem.
- Str. 185 (BS 535), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA LYST h tim Filipperiem.
- Str. 199 (BS 539), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA LYST h tim Kolosseriem
- Str. 212 (BS 542), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA I. LYST h tim h Tessalonihieriem.
- Str. 224 (BS 545), vrstica 2–5: SVETIGA PAVLA DRUGI LYST h tim h Tessalonihieriem.
- Str. 231 (BS 547), vrstica 2–4: SVETIGA PAVLA PERVI lyst h Timoteu.
- Str. 246 (BS 551), vrstica 2–4: SVETIGA PAVLA DRUGI LYST h Timoteu.
- Str. 257 (BS 553), vrstica 2–4: SVETIGA PAVLA LYST h Titu.
- Str. 246=264 (BS 555), vrstica 2–4: SVETIGA PAVLA LYST h timu Filemonu.
- Str. 267 (BS 556), vrstica 2–6: SVETIGA PAVLA IOGRA lyst, pissan h tim Ebreom tu ie, h tim Iudom.
- Str. 309 (BS 566), vrstica 2–3: SVETIGA IACOPA LYST.
- Str. 323 (BS 570), vrstica 2–4: SVETIGA PETRA DUHA Listuva.
- Str. 338 (BS 574), vrstica 2–4: TA DRUGI LYST S. Petra.
- Str. 348 (BS 576), vrstica 2–4: SVETIGA IANŽA PERVI LYST.
- Str. 363 (BS 580), vrstica 2–4: SVETIGA IANŽA DRUGI LYST.

37 Zaradi uredniške zasnove celotnih *Zbranih del Primoža Trubarja* je Koledar sestavni del 3. knjige ZDPT, zato ga tukaj ne navajamo posebej oz. je izpuščen bibliografski opis od str. ***^{3a} (BS 482) do str. ****^{3b} (BS 486).

38 Zadnja I poškodovana oziroma nečitljiva.

Str. 166=366 (BS 581), vrstica 2–4: SVETIGA IANŽA TRETJ LYST.
Str. 369 (BS 581), vrstica 2–4: SVETIGA IUDEŽA LYST.
Str. 373 (BS 582), vrstica 2–4: REZODIVENE S. IANŽA.
Str. 446 (BS 599), vrstica 27: zabston [levo kustoda:] Iest
Str. 447 (BS 599), vrstica 17–19: KONEC VSIGA NOVIGA testamenta oli zakona.
Nekateri izvodi imajo po navedbi B. Berčiča, ki se sklicuje na Ahn 1894 in Elze 1895, v zadnji vrstici M. D. LXXI oz. M. D. LXXII. Torej so izvodi v NUK, po katerem je narejen reprint BS, prav tako izvoda v Gradcu in v Londonu, morda nepopolni.

Po navedbi B. Berčiča iz leta 1968³⁹ je bilo po evropskih knjižnicah ohranjenih 14 izvodov Trubarjeve *Nove zaveze*, in sicer:

- Berlin: Deutsche Statsbibliothek
- Bratislava: Univerzitetna knjižnica (XVIII G 804)
- Gotha: Landesbibliothek (Theol. 53/2)
- Göttingen: Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek
- Gradec: Universitätsbibliothek
- Kempten: Evang.-Lutherischen Pfarramt St. Mang
- Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica (3 nepopolni izv.: 10015, 10016, 97937)
- London: The British Museum (C.110.b.7)
- Praga: Knihovna Narodniho musea
- Schaffhausen: Stadtbibliothek (Z Bib 191)
- Stuttgart: Württembergische Landesbibliothek (Bibl. slavon. 8°)
- Zürich: Zentralbibliothek (Gal VIII bis 100).

Reprint: Primož Trubar, Neues Testament (1581–1582), ur. Jože Krašovec, Majda Merše, Hans Rothe, v: *Biblia Slavica*. IV: Südslawische Bibeln, Bd. 3, Paderborn 2006, 304–599 (II. del na str. 473–599).

39 B. Berčič, n. d., 223.

Viri in izbrana literatura

- Ahačič, Kozma. Viri za prevod svetopisemskih besedil pri slovenskih protestantskih piscih 16. stoletja in nekatere tehnike prevajanja, v: *Slavistična revija* 55 (2007), 503–529.
- Ahn, Friedrich. *Bibliographische Seltenheiten der Truberliteratur*. Graz 1894.
- Benveniste, Émille. *Problemi splošne lingvistike I*, Studia humanitatis, Ljubljana 1988.
- Berčič, Branko. Das slowenische Wort in den Drucken des 16. Jahrhunderts, v: *Abhandlungen über die slowenische Reformation*, München 1968, 152–250.
- Botley, Paul. *Latin Translation in the Renaissance: The Theory and Practice of Leonardo Bruni, Giannozzo Manetti, Erasmus*. Cambridge 2004.
- Breznik, Anton. *Jezikoslovne razprave*. Ljubljana 1982.
- Bryner, Erich. Teološki motivi v svetopisemskih prevodih Primoža Trubarja, v: *Stati inu obstati* (2008), 7/8, 127–136.
- Dalmatin, Jurij. *Biblia 1584*, faksimile. Ljubljana 1994.
- Denzinger, Henricus. *Enchiridion symbolorum definitorum et declarationum de rebus fidei et morum*. Freiburg 2005.
- Dolinar, France Martin. Od reforme do reformacije, v: *Bogoslovni vestnik* 46 (1986), 207–208.
- Elze, Theodor. Die slowenischen protestantischen Bibelbücher des XVI. Jahrhunderts, v: *JGGPÖ XVI*, 1895, 117–167.
- Erasmus, Desiderius, Reeve, Anne (ur.). *Erasmus' Annotationes on the New Testament. The Gospels*. London 1986.
- Erasmus von Rotterdam Novum Instrumentum*. Basel 1516. Faximile-Neudruck mit einer historischen, textkritischen und bibliographischen Einleitung von Heinz Holeczek. Stuttgart-Bad Connstatt 1986.
- Giesemann, G. Die slowenische Vorreden Primus Trubers zu seinen Übersetzungen der Heiligen Schrift. Erkenntnisse zur Struktur, Theologie und zur lutherischen Quellen der Schriftendes slowenischen Reformators, v: *Biblia Slavica. Serie IV. Südslavische Bibeln. Bd. 3,2: Kommentare*. Paderborn, 2007, 23–39.
- Grafenauer, Ivan. O Trubarjevem prevodu evangelijev, v: *Dom in svet* 27 (1914), 297–303.
- Grdina, Igor. Začetki slovenske književnosti med protestantsko in katoliško reformacijo, v: *Slavistična revija* 41 (1993), 77–129.
- Grdina, Igor. *Od Brižinskih spomenikov do razsvetljenstva*. Maribor 1999.

- Grdina, Igor. Reformationsströme in slowenischen Raum im 16. Jahrhundert, v: *Biblia Slavica. Serie IV. Südslavische Bibeln. Bd. 3,2: Kommentare.* Paderborn, 2007, 9–21.
- Hankamer, Paul. *Die Sprache: ihr Begriff und ihre Deutung im sechzehnten und siebzehnten Jahrhundert: ein Beitrag zur Frage der literarhistorischen Gliederung des Zeitraums.* Bonn 1927.
- Jedin, Hubert (ur.). *Handbuch der Kirchengeschichte. Bd. IV. Reformation, Katholische Reformation und Gegenreformation.* Freiburg-Basel-Wien 1967.
- Kidrič, France. *Zgodovina slovenskega slovstva od začetkov do Zoisove smrti.* Ljubljana 1929–1938.
- Krajnc-Vrečko, Fanika. Martin Luther in teološka utemeljitev maternega jezika pri slovenskih protestantih, v: *ČZN 70 (1999), 453–461.*
- Krajnc-Vrečko, Fanika. Antropološka sporočilnost Trubarjevih posvetil in predgovorov, v: *Locutio: prva slovenska literarna on-line revija 9 (2008), 42.* [Http://www.locutio.si/index.php?no=42&clanek=999](http://www.locutio.si/index.php?no=42&clanek=999) (1. 12. 2010).
- Krajnc-Vrečko, Fanika (ur.). *Zbrana dela Primoža Trubarja I.* Ljubljana 2002.
- Krajnc-Vrečko, Fanika (ur.). *Zbrana dela Primoža Trubarja VI.* Ljubljana 2010.
- Krajnc-Vrečko, Fanika. Človek v Božjem okolju. Ljubljana 2010.
- Lah, Avguštin. Trubarjevo pojmovanje Boga Stvarnika, v: *Primož Trubar (Simpoziji v Rimu 26).* Celje, Rim 2009, 77–88.
- Lokar, Janko. »Iz predgovorov naših protestantskih pisateljev«, v: *Trubarjev zbornik.* Ljubljana 1908, 1–20.
- Luther, Martin. *Tukaj stojim. Teološko politični spisi,* prev. Božidar Debenjak. Ljubljana 2002.
- Matjaž, Maksimilijan. Načela Trubarjevega prevajanja *Svetega pisma*, v: *Primož Trubar (Simpoziji v Rimu 26).* Celje, Rim 2009, 341–354.
- Merše, Majda et al. Wortschatz der Slovenischen Bibelübersetzungen des 16. Jahrhunderts, v: *Biblia Slavica. Serie IV. Südslavische Bibeln. Bd. 3,2: Kommentare.* Paderborn 2007, 99–325.
- Moser, Hugo. *Annalen der deutschen Sprache (Metzler 5).* Stuttgart 1972.
- Movrin, David. *Fidus interpres – Zvesti prevajalec. Slike iz dveh tisočletij zgodovine prevajanja.* Ljubljana 2010.
- Oflof, Klaus Detlef. Mittelalterliches und neuzeitliches Sprachverständnis am Beispiel der Übersetzer Luther und Trubar, v: *16. stoletje v slovenskem jeziku, književnosti in kulturi (Obdobja 6).* Ljubljana 1986.

- Oražem, France. Razlogi, ki so Trubarja privedli v protestantizem, v: *Primož Trubar* (Simpiziji v Rimu 26). Celje, Rim 2009, 23–33.
- Pekljaj, Marjan. Pomen Trubarjevega prevajanja *Svetega pisma*, v: *BV* 46 (1986), 241–245.
- Pekljaj, Marjan. *Sveto pismo* in slovenski knjižni jezik, v: *Studia Iustinopolitana* 1 (2008), 23–41.
- Pekljaj, Marjan. Trubarjev odnos do *Svetega pisma*, v: *Primož Trubar* (Simpoziji v Rimu 26). Celje, Rim 2009, 189–199.
- Rajhman, Jože. *Trubar Primož*, v: *SBL* IV.
- Rajhman, Jože. *Prva slovenska knjiga v luči teoloških, literarno-zgodovinskih, jezikovnih in zgodovinskih raziskav*. Ljubljana 1977.
- Rajhman, Jože. *Pisma Primoža Trubarja*. Ljubljana 1986.
- Rajhman, Jože. *Trubarjev svet* (Eseji 12). Trst, Ljubljana 1986.
- Rajhman, Jože. *Trubarjeva Ena dolga predgovor*. Ljubljana 1986.
- Rajhman, Jože. Metodologija prevajanja slovenskih protestantov, v: Štiristo let prevajanja na Slovenskem (Zbornik društva slovenskih književnih prevajalcev 10). Ljubljana 1986, 27–32.
- Rajhman, Jože. Slovenski protestantizem kot odločilna razvojna stopnja slovenske narodne biti, v: Breda Pogorelec (ur.), *Zbornik predavanj*. Ljubljana 1988, 109–117.
- Rajhman, Jože, Fanika Krajnc-Vrečko (ur.), *Teologija Primoža Trubarja*. Ljubljana 2008.
- Rozman, France. Kako je Trubar prevajal *Sveto pismo* Nove zaveze, v: *BV* 46 (1986), 227–240.
- Rupel, Mirko. *Primož Trubar. Življenje in delo*. Ljubljana 1962.
- Rupel, Mirko. *Slovenski protestantski pisci*. Ljubljana 1966.
- Sakrausky, Oskar. Der Einfluss der deutschen Theologie auf die südslawische Reformation, v: *Südostdeutsches Archiv, Bd. XIII*, München 1970.
- Sakrausky, Oskar. *Primus Truber Deutsche Vorreden zum slowenischen und kroatischen Reformationswerk*. Wien, Ljubljana 1989.
- Saussure, Ferdinand de. *Predavanja iz splošnega jezikoslovja*, Ljubljana 1997.
- Scherer, Peter. Die Funktion des deutschen Textes und der deutschen Sprache im Korpus der slowenischen protestantischen Schriften, v: *III. Trubarjev zbornik*. Ljubljana 1996, 323–329.
- Schottenloher, Karl. *Die Widmungsvorrede im Buch des 16. Jahrhunderts*. Münster 1953.

- Stanovnik, Majda. Luthrov in Trubarjev pogled na prevod, v: *Družbena in kulturna podoba slovenske reformacije*, Ljubljana 1986, 117–128.
- Stanovnik, Majda. *Slovenski literarni prevod 1550–2000*. Ljubljana 2005.
- Stanovnik, Majda. *Prevajalci o prevajanju*. Ljubljana 2013.
- Škulj, Edo (ur.), *Primož Trubar* (Simpoziji v Rimu, 26), Celje; Rim, 2009.
- Šmitek, Zmago in Božidar Jezernik. Antropološka tradicija na Slovenskem, v: *Etnolog* (NV), 2 (1992), 259–266.
- Trubar, Primož. *Ena dolga predgovor k Novemu testamentu*. Tübingen 1557, reprint, Ljubljana 1986.
- Trubar, Primož. *Catehismus s dveima islagama*, Tübingen 1575, faksimile, Ljubljana 1996.
- Tüchle, Hermann et al. *Zgodovina Cerkve 3. Reformacija, protireformacija in katoliška prenova (1500–1715)*. Ljubljana 1994.
- Trubar, Primož. Neues Testament (1581–1582), ur. Jože Krašovec, Majda Merše, Hans Rothe, v: *Biblia Slavica*. IV: Südslawische Bibeln, Bd. 3, Paderborn 2006, 304–470.
- Vinkler, Jonatan. Pred Turki in papežniki nas brani. K peti knjigi Zbranih del Primoža Trubarja, v: Jonatan Vinkler (ur.). *Zbrana dela Primoža Trubarja V*. Ljubljana 2009, 563–659.
- Vinkler, Jonatan. Razgledi po srednjeveški in renesančni misli o prevajanju *Svetega pisma*, v: *Studia Iustinopolitana* 1 (2008), 23–41.
- Vinkler, Jonatan (ur.). *Zbrana dela Primoža Trubarja VIII*, Ljubljana 2012.
- Vrečko, Edvard (ur.). *Zbrana dela Primoža Trubarja XI*, Ljubljana 2011.

